

Еразъм+

Ръководство за програмата

*В случай на противоречие между отделни езикови версии,
версията на английски език има предимство!*

Версия 2 (2017): 20.1.2017 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪКРАЩЕНИЯ	3
ВЪВЕДЕНИЕ	4
Как да се чете ръководството за програмата?.....	4
ЧАСТ А: ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“	5
Какви са целите и съществените характеристики на програмата „Еразъм+“?.....	7
Обща цел.....	7
Съществени характеристики на програмата „Еразъм+“	7
Каква е структурата на програмата „Еразъм+“?	12
Ключово действие 1: Образователна мобилност за граждани	12
Ключово действие 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики	12
Ключово действие 3: Подкрепа за реформиране на политиките	12
Дейности по инициативата „Жан Моне“	13
Спорт	14
Какъв е бюджетът?	14
Кой изпълнява програмата „Еразъм+“?	15
Европейската комисия	15
Националните агенции	15
Какви други органи участват в изпълнението на програмата?	16
Кой може да участва в програмата „Еразъм+“?	22
Участници.....	22
Участващи организации.....	22
Допустими държави.....	23
ЧАСТ Б: ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТИТЕ, ОБХВАНАТИ ОТ НАСТОЯЩОТО РЪКОВОДСТВО	27
Образование и обучение	28
Какви дейности се подкрепят?.....	28
Какви са целите на тези дейности?	28
Младеж.....	30
Какви дейности се подкрепят?.....	30
Какви са целите на тези дейности?	30
Три ключови действия	31
Ключово действие 1: Образователна мобилност за граждани.....	32
Проекти за мобилност в областта на образованието, обучението и младежта	34
Проекти за мобилност на студенти и персонал във висши учебни институции	36
Образователна мобилност на обучаеми и персонал в системата на професионалното образование и обучение	58
Проекти за мобилност на учители и друг училищен персонал в областта на училищното образование	71
Проект за мобилност на персонал, работещ в сферата на образованието на възрастни.....	79
Проекти за мобилност на младежи и младежки работници	87
Мащабни събития, свързани с Европейската доброволческа служба	116
Съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“	124
Заеми за магистри по програмата „Еразъм+“	133
Ключово действие 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики	134
Стратегически партньорства в областта на образованието, обучението и младежта	136
Алианси на познанията	158
Изграждане на капацитет в областта на висшето образование.....	168
Изграждане на капацитет в областта на младежта	193
Ключово действие 3: Подкрепа за реформиране на политиките	210
Структуриран диалог: срещи между младежи и лица, отговорни за вземането на решения в областта на младежта	212
Дейности по инициативата „Жан Моне“	221
Какви действия се подкрепят?	221
Какви са целите на програмата „Жан Моне“?	221
Модули „Жан Моне“	223
Катедри „Жан Моне“	227

Центрове за високи постижения „Жан Моне“	232
Подкрепа по програма „Жан Моне“ за сдружения	236
Мрежи „Жан Моне“ (политически дебати с представители на академичната общност)	241
Проекти „Жан Моне“ (политически дебати с представители на академичната общност)	246
Единични ставки за дейностите по проект „Жан Моне“	251
Спорт	255
Какви действия се подкрепят?	255
Партньорства за сътрудничество	256
Малки партньорства за сътрудничество	264
Европейски спортни събития с нестопанска цел	269
ЧАСТ В: ИНФОРМАЦИЯ ЗА КАНДИДАТИТЕ	273
Как се подават кандидатури по програма „Еразъм+“?	273
Стъпка 1: Регистрация в портала за участниците	273
Стъпка 2: Проверка за съответствие с критериите по програмата	274
Стъпка 3: Проверка за съответствие с финансовите условия	278
Стъпка 4: Попълване и подаване на формуляра за кандидатстване	282
Каква е процедурата след подаване на заявлението?	284
Процедурата по оценяване	284
Окончателно решение	284
Уведомяване за решенията за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа	285
Какво следва след одобряването на заявлението?	285
Споразумение/решение за отпускане на безвъзмездни средства	285
Размер на безвъзмездната финансова подкрепа	286
Процедури по плащане	286
Срокове по отношение на жизнения цикъл на проектите и условия за плащане	288
Други важни договорни разпоредби	291
Финансова гаранция	291
Възлагане на подизпълнители и възлагане на договор за поръчка	291
Информация за отпуснатите безвъзмездна финансова подкрепа	291
Публичност	292
Проверки и одити	292
Защита на личните данни	293
Отворени лицензи и права на интелектуална собственост	293
Приложими правила	294
ПРИЛОЖЕНИЕ I	295
Проекти за мобилност на студенти и персонал във висши учебни институции	296
Образователна мобилност на обучаеми и персонал в системата на професионалното образование и обучение	302
Проекти за мобилност на учители и друг училищен персонал в областта на училищното образование	308
Проект за мобилност на персонал, работещ в сферата на образованието на възрастни	311
Проекти за мобилност на младежи и младежки работници	313
Съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“	319
Стратегически партньорства	322
Изграждане на капацитет в областта на висшето образование	336
ПРИЛОЖЕНИЕ II: РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ	346
Въведение	346
ПРИЛОЖЕНИЕ III: РЕЧНИК НА ОСНОВНИТЕ ТЕРМИНИ	354
ПРИЛОЖЕНИЕ IV: ПОЛЕЗНИ ВРЪЗКИ И КОНТАКТИ	364

СЪКРАЩЕНИЯ

- **ГД ЕАС:** Генерална дирекция „Образование и култура“
- **ЕАСЕА:** Изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура
- **ЕСАС:** Система на Европейската комисия за автентификация
- **ХВОЕ:** Харта за висше образование „Еразъм“
- **ECTS:** Европейска система за трансфер и натрупване на кредити
- **ECVET:** Европейска система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение
- **ЕПВО:** Европейско пространство за висше образование
- **ЕИБ:** Европейска инвестиционна банка
- **ЕИЗ:** Европейски езиков знак
- **ЕП:** Европейски парламент
- **EPALE:** Електронна платформа за учене на възрастни в Европа
- **EQAR:** Европейски регистър за осигуряване на качество във висшето образование
- **EQAVET:** Европейска референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение
- **ЕКР:** Европейска квалификационна рамка
- **ESCO:** Европейска класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите
- **ЕС:** Европейски съюз
- **ФР:** Финансов регламент
- **ВУИ:** Висша учебна институция
- **HERE:** Експерти по реформата на висшето образование
- **ИКТ:** Информационни и комуникационни технологии
- **ИПУ:** Интензивна програма за обучение
- **СМСЕМ:** Съвместна магистърска степен „Еразмус Мундус“
- **НА:** Национална агенция
- **NARIC:** Национален информационен център за академично признаване
- **НБЕ:** Национално бюро на програма „Еразъм+“
- **НКР:** Национална квалификационна рамка
- **ОИСР:** Организация за икономическо сътрудничество и развитие
- **ОСРД:** Образователни ресурси със свободен достъп
- **ОМК:** Отворен метод на координация
- **ИНУ:** Идентификационен номер на участник
- **СЕР:** Система за единна регистрация
- **ПОО:** Професионално образование и обучение

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящото програмно ръководство е създадено за всички, които желаят да получат подробна информация за програма „Еразъм+“. Документът е предназначен за тези, които желаят да бъдат:

- участващи организации, т.е. организации, институции и органи, които организират дейности, подкрепяни от програмата;
- участници, т.е. физическите лица (студенти, стажанти, чиракуващи, ученици, възрастни учащи, младежи, доброволци или университетски преподаватели, учители, инструктори, специалисти, работещи с младежи, специалисти в областта на образованието, обучението, младежта, спорта и т.н.), които участват в дейности, организирани от участващите организации.

Всяка година организации от цяла Европа внасят хиляди проекти, за да получат финансова подкрепа по програма „Еразъм+“. Поради това Комисията въведе прозрачна процедура за оценяване, чиято цел е безвъзмездните средства да бъдат отпуснати на най-добрите проекти:

- за по-голямата част от действията по програмата всички правила и условия за отпускане на безвъзмездни средства по програмата са посочени в настоящото ръководство за програмата;
- за други действия, които са само споменати в настоящото ръководство за програмата, правилата и условията за отпускане на безвъзмездни средства са определени в специалните покани за представяне на предложения, публикувани от Европейската комисия или от нейно име.

Потенциалните участващи организации, които планират да подадат заявление, могат да получат идеи и информация също и от други справочни документи; някои от тези документи са изброени в приложение IV към настоящото ръководство.

КАК ДА СЕ ЧЕТЕ РЪКОВОДСТВОТО ЗА ПРОГРАМАТА?

Ръководството за програмата се състои от три основни части:

- В част А е направен общ преглед на програмата. Тази част съдържа информация за целите, приоритетите и основните характеристики на програмата, държавите по програмата, изпълнителните структури и общия наличен бюджет. Тази част от документа е предназначена за читателите, които желаят да получат обща информация за обхвата и структурата на програмата;
- Част Б съдържа конкретна информация за действията по програмата, които са обхванати от настоящото ръководство. Тази част е предназначена най-вече за читателите, които се нуждаят от по-подробна информация за видовете проекти, които се подкрепят от програмата. Информацията, предоставена в тази част, е допълнително конкретизирана в приложение I към настоящото ръководство;
- В част В е предоставена подробна информация относно процедурите за кандидатстване за безвъзмездни средства и за подбор на проекти, както и относно финансовите и административните разпоредби, свързани с отпускането на безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“. Тази част е предназначена за всички, които желаят да подадат проектно предложение по програма „Еразъм+“.

Наред с горното настоящото ръководство съдържа следните приложения:

- Приложение I: Допълнителни правила и информация, свързани с действията, обхванати от ръководството за програмата
- Приложение II: Насоки за разпространение на информация за бенефициерите
- Приложение III: Речник на основните термини, използвани в настоящото ръководство
- Приложение IV: Полезни връзки и данни за контакт

ЧАСТ А: ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

„Еразъм+“ е програмата на ЕС в областите на образованието, обучението, младежта и спорта за периода 2014—2020 г.¹ Образованието, обучението, младежта и спорта могат да допринесат съществено за справяне със социално-икономическите промени — основните предизвикателства, пред които ще бъде изправена Европа до края на десетилетието, и за подкрепа на прилагането на европейската политическа програма за растеж, създаване на работни места, равенство и социално приобщаване.

Борбата с повишаващите се равнища на безработица, особено сред младежите, се превърна в една от най-важните задачи пред европейските правителства. Твърде много младежи напускат преждевременно училище и са изложени на по-висок риск от безработица и социално маргинализиране. На същия риск са изложени и много нискоквалифицирани възрастни. Технологиите променят начина, по който функционира обществото, и съществува необходимост да се гарантира, че те се използват по най-добрия начин. Предприятията от ЕС трябва да станат по-конкурентоспособни чрез талант и иновации.

Европа се нуждае от по-сплотени и приобщаващи общества, които позволяват на гражданите да играят активна роля в демократичния живот. Образованието и младежкото участие са от ключово значение за популяризиране на общите европейски ценности, насърчаване на социалната интеграция, повишаване на межкултурното разбирателство и чувството за принадлежност към една общност, както и за предотвратяване на силната радикализация. „Еразъм+“ е ефективен инструмент за насърчаване на приобщаването на хора с неравностоен произход, включително новопристигнали мигранти.

Друго предизвикателство е свързано с изграждането на социален капитал сред младежите, увеличаването на капацитета и способностите им да участват активно в обществото в съответствие с разпоредбите на Договора от Лисабон за „насърчаване на участието на младите хора в демократичния живот на Европа“. Мерките в тази област могат да включват и обучителни дейности в сферата на неформалното образование, насочени към усъвършенстване на уменията и компетентностите на младежите и засилване на тяхното активно гражданско участие. Наред с това е необходимо на организациите и специалистите, работещи с младежи, да се предоставят възможности за обучение и сътрудничество с цел повишаване на професионалния им капацитет и засилване на европейското измерение в работата с младежи.

Ефективните системи за образование и обучение и политики за младежта осигуряват на хората уменията, които са им необходими за реализация на пазара на труда и в икономиката, като същевременно им дават възможност да имат активна роля в обществото и да постигнат личностна реализация. Реформите в областта на образованието, обучението и младежта могат да засилят напредъка за постигането на тези цели въз основа на споделена визия между лицата, определящи политиката, и заинтересованите страни, солидни доказателства и сътрудничество в различни области и на различни равнища.

Програма „Еразъм+“ е разработена с цел да подпомага усилията на държавите по програмата да оползотворяват ефективно потенциала на европейския талант и социални активи в перспективата на ученето през целия живот, посредством предоставяне на подкрепа за формално, неформално и самостоятелно учене във всички области на образованието, обучението и младежта. Освен това програмата разширява възможностите за сътрудничество и мобилност с държавите партньори, по-специално в областите на висшето образование и младежта.

В съответствие с един от новите елементи, въведени с Договора от Лисабон, програма „Еразъм+“ подпомага и дейности, насочени към развиване на европейското измерение в спорта, чрез насърчаване на сътрудничеството между органи, отговарящи за спорта. Програмата насърчава създаването и развитието на европейски мрежи, предоставящи възможности за сътрудничество между заинтересованите страни и обмен и трансфер на знания и ноу-хау в различни области, свързани със спорта и физическата активност. Това засилено сътрудничество ще окаже положително въздействие по-специално върху развитието на потенциала на европейския човешки капитал, като способства за намаляване на социалната и икономическата цена на липсата на физическа активност.

Програмата подпомага дейности, сътрудничество и инструменти, съответстващи на целите на стратегията „Европа 2020“ и нейните водещи инициативи като „Младежта в движение“ и Програмата за нови умения и работни места. Програмата също така допринася за постигане на целите на стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението и на Европейската стратегия за младежта чрез отворените методи на координация.

¹ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1288/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 декември 2013 г. за създаване на „Еразъм +“ — програма на Съюза в областта на образованието, обучението, младежта и спорта (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0050:0073:BG:PDF>)

Тези инвестиции в знания, умения и компетентности ще облагодетелстват физически лица, институции, организации и обществото като цяло, като допринасят за растежа и осигуряват равнопоставеност, благоденствие и социално приобщаване в Европа и извън нейните граници.

Ръководството за програмата „Еразъм+“ е изготвено в съответствие с приетата от Европейската комисия годишна работна програма за „Еразъм+“ и във връзка с това може да бъде изменено, с цел да отрази приоритетите и действията, предвидени в работните програми, които ще бъдат приети през следващите години. Изпълнението на настоящото ръководство зависи и от наличието на предвидените в проектобюджета бюджетни кредити след приемането на бюджета за годината от бюджетния орган или както е предвидено в системата на временните суми от една дванадесета.

НАДГРАЖДАНЕ НА ОПИТА ОТ МИНАЛОТО, С ПОГЛЕД КЪМ БЪДЕЩЕТО

Програма „Еразъм+“ развива постиженията на изпълняваните в продължение на повече от 25 години европейски програми в областите на образованието, обучението и младежта, като включва както вътрешноевропейско, така и международно измерение на сътрудничество. „Еразъм+“ е резултат от интегрирането на следните европейски програми, изпълнявани от Комисията през периода 2007—2013 г.:

- програма „Учене през целия живот“;
- програма „Младежта в действие“;
- програма „Еразмус Мундус“;
- програма „Темпус“;
- програма „Алфа“;
- програма „Едулинк“;
- програмите за сътрудничество с индустриализираните държави в областта на висшето образование.

В рамките на тези програми се подпомагаха дейности в областите на висшето образование (включително неговото международно измерение), професионалното образование и обучение, училищното образование, образованието за възрастни и младежта (включително съответното международно измерение).

Програма „Еразъм+“ се стреми да надхвърли обхвата на тези програми, като насърчава единодействията и полезните взаимодействия между всички аспекти на областите на образованието, обучението и младежта, да премахне изкуствените граници между отделните действия и проектни формати, да стимулира нови идеи, да привлече нови участници от професионалния живот и гражданското общество и да поощри нови форми на сътрудничество.

Поради това е особено важно програмата да изгради свой стабилен имидж, ползващ се с широка известност. Поради тази причина всички действия и дейности, подпомагани от програмата, трябва да бъдат популяризирани преди всичко чрез използване на наименованието „Еразъм+“. За да могат обаче участниците и бенефициерите от предишни програми да се ориентират по-лесно в „Еразъм+“, за целите на комуникацията и разпространението на информация се допуска използването на следните наименования на дейности, насочени към отделни сектори, в допълнение към общото наименование „Еразъм+“:

- „Еразъм+: Коменски“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително с областта на училищното образование;
- „Еразъм+: Еразъм“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително с областта на висшето образование и насочени към програмни държави;
- „Еразъм+: Еразмус Мундус“ — във връзка със съвместните магистърски степени „Еразмус Мундус“;
- „Еразъм+: Леонардо да Винчи“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително с областта на професионалното образование и обучение;
- „Еразъм+: Грюндвиг“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително с областта на обучението за възрастни;
- „Еразъм+: Младежта в действие“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително с областта на неформалното и самостоятелно учене на младежите;
- „Еразъм+: Жан Моне“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително с обучението, свързано с темите на Европейския съюз;
- „Еразъм+: Спорт“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително с областта на спорта.

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ И СЪЩЕСТВЕНИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“?

ОБЩА ЦЕЛ

- Програма „Еразъм+“ допринася за постигането на:
 - целите на стратегията „Европа 2020“, включително водещата цел в областта на образованието²;
 - целите на стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („Образование и обучение 2020“), включително съответните критерии;
 - устойчивото развитие на държавите партньори в областта на висшето образование;
 - общите цели на обновената рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта (2010—2018 г.);
 - целта за развиване на европейското измерение в спорта, по-специално масовия спорт, в съответствие с работния план на Европейския съюз за спорта;
 - популяризирането на европейските ценности в съответствие с член 2 от Договора за Европейския съюз³.

СЪЩЕСТВЕНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

Посочените по-долу характеристики на програмата „Еразъм+“ заслужават специално внимание. Някои от тях са разгледани по-подробно на уебсайта на Комисията.

ПРИЗНАВАНЕ И ВАЛИДИРАНЕ НА УМЕНИЯ И КВАЛИФИКАЦИИ

Програма „Еразъм+“ подкрепя инструментите на ЕС за прозрачност и признаване на умения и квалификации, и по-специално „Европас“, „Youthpass“, европейската квалификационна рамка (ЕКР), Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (ECTS), Европейската система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET), Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (EQAVET), Европейския регистър за осигуряване на качество (EQAR), Европейската асоциация за осигуряване на качество във висшето образование (ENQA), както и мрежите на европейско равнище в областта на образованието и обучението, които подкрепят тези инструменти, и по-специално националните информационни центрове за академично признаване (NARIC), мрежите „Euroguidance“, националните центрове „Европас“ и националните координационни звена на ЕКР.

Общата цел на тези инструменти е да гарантират по-лесното признаване и по-доброто разбиране на уменията и квалификациите в рамките на националните граници и през тях във всички подсистеми за образование и обучение, както и на пазара на труда, независимо от това дали те са придобити чрез формално образование и обучение или чрез друг вид учене (например професионален опит; доброволческа дейност, онлайн обучение). Освен това инструментите целят да гарантират, че политиките в областите на образованието, обучението и младежта допринасят за постигане на залегналите в стратегията „Европа 2020“ цели за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и нейните водещи цели в областите на образованието и заетостта чрез по-добро интегриране на пазара на труда и мобилност.

За да бъдат постигнати тези цели, наличните инструменти трябва да са приложими и спрямо нови явления като интернационализацията на образованието и разрастващото се използване на ученето с помощта на цифровите технологии, както и да подпомагат разработването на гъвкави модели за обучение, съответстващи на потребностите и целите на учащите. В бъдеще може също да се наложи използваните инструменти да еволюират, довеждайки до по-голяма съгласуваност и опростяване, което позволява на учащите се и работниците да се движат свободно за учене или работа.

Повече информация можете да намерите на следния адрес: https://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/skills-qualifications_bg

² Съгласно водещата цел в областта на образованието, до 2020 г. делът на преждевременно напусналите училище трябва да намалее под равнището от 10 %, а делът на завършилите висше образование трябва да нарасне до минимум 40 %.

³ Съюзът се основава на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства. Тези ценности са общи за държавите членки в общество, чиито характеристики са плурализмът, недискриминацията, толерантността, справедливостта, солидарността и равенството между жените и мъжете.

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОЕКТИТЕ

Разпространението и използването на резултатите са най-важните елементи от жизнения цикъл на проектите по програма „Еразъм+“. Те предоставят на участващите организации възможност да информират и да споделят резултатите и продуктите, с което да разширят въздействието от техните проекти, повишавайки ефекта от резултатите и обосновавайки европейската добавена стойност на програма „Еразъм+“. За да могат организациите, участващи в проекти по програма „Еразъм+“, да разпространят и използват успешно резултатите от проектите, те се приканват да отделят съответното внимание на дейностите за разпространение и използване на резултатите на етапите на разработване и изпълнение на техните проекти. Нивото и интензивността на тези дейности следва да са пропорционални на целите, обхвата и целевите групи на отделните дейности в рамките на програма „Еразъм+“. Резултатите, постигнати в рамките на конкретен проект, може да са приложими и интересни и в области, които не са включени в обхвата на проекта, като отговорност на отделните проекти е да разработят стратегии и методи, позволяващи на други участници лесен достъп до реализираните резултати. В приложение II към настоящото ръководство за програмата са поместени конкретни указания в това отношение.

ИЗИСКВАНЕ ЗА СВОБОДЕН ДОСТЪП ДО ОБРАЗОВАТЕЛНИТЕ МАТЕРИАЛИ, ДОКУМЕНТИ И АУДИОВИЗУАЛНИ ПРОДУКТИ, ИЗГОТВЕНИ ЧРЕЗ ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

Програма „Еразъм+“ насърчава свободния достъп до изготвените в рамките на проекти, финансирани от програмата, материали, документи и аудиовизуални продукти, които могат да намерят приложение за учене, преподаване, обучение и работа с младежи. Бенефициерите на безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“, които са изготвили такива материали, документи и аудиовизуални продукти в рамките на финансирани проекти, трябва да ги направят свободно достъпни за обществеността чрез интернет в цифров вид въз основа на отворени лицензи. Въпреки това бенефициерите са свободни да определят най-подходящото ниво на свободен достъп, което включва и възможни ограничения (например забрана на използване за търговски цели от трети страни), ако това е обосновано във връзка с характера на проекта и вида на материалите. Изискването за свободен достъп не засяга правата на интелектуална собственост на бенефициерите на безвъзмездни средства.

МЕЖДУНАРОДНО ИЗМЕРЕНИЕ

Програма „Еразъм+“ включва силно застъпено международно измерение (т.е. сътрудничество с държави партньори), по-специално в областите на висшето образование и младежта.

В областта на висшето образование програма „Еразъм+“ подпомага следните основни действия, насочени към сътрудничество с държави партньори:

- **международна мобилност за образователни кредити на физически лица и съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“** (в рамките на ключово действие 1), насърчаващи мобилността на учащи и персонал от и към държави партньори;
- **проекти за изграждане на капацитет** във висшето образование (в рамките на ключово действие 2), насърчаващи сътрудничество и партньорства, които оказват въздействие върху модернизиранието и интернационализацията на институции и системи за висше образование в държави партньори със специален акцент върху държавите партньори, съседни на ЕС;
- подпомагане на **политическия диалог** (в рамките на ключово действие 3) посредством мрежата на експертите по реформата на висшето образование в държавите партньори, съседни на ЕС, международната асоциация на завършилите студенти, политически диалог с държавите партньори и международни събития за повишаване на привлекателността и популяризиране;
- дейности по **инициативата „Жан Моне“**, организирани с цел насърчаване на преподаването, научните изследвания и анализа в областта на изучаването на Европейския съюз в целия свят.

В областта на младежта чрез програма „Еразъм+“ се подпомагат следните основни дейности:

- **мобилност на младежи и младежки работници** (в рамките на ключово действие 1) за насърчаване на дейности за младежки обмен, дейности в рамките на Европейската доброволческа служба и дейности за мобилност на младежки работници, в сътрудничество с държавите партньори, съседни на ЕС;
- проекти за **изграждане на капацитет** в областта на младежта (в рамките на ключово действие 2), насърчаващи дейности за сътрудничество и мобилност, които оказват положително въздействие върху качествено развитие на работата с младежи, политиките и системите в областта на младежта, както и

върху признаването на неформалното образование в държавите партньори, по-специално в държавите от Африка, Карибския и Тихоокеанския басейн, азиатските и латиноамериканските държави;

- участие на младежи и младежки организации от държави партньори, съседни на ЕС, в **структуриран диалог** за младежта (в рамките на ключово действие 3) чрез включването им в международни срещи, конференции и събития, които насърчават диалога между младежите и лицата, отговорни за младежката политика.

Наред с горното и други дейности по програмата (стратегически партньорства, алианси на познанията, секторни алианси на уменията, партньорства за сътрудничество) също са отворени за участие на организации от държави партньори, ако е изпълнено условието тяхното участие да носи добавена стойност за съответния проект (повече информация можете да намерите в част Б от настоящото ръководство).

МНОГОЕЗИЧИЕ

Многоезичието е една от основите на европейския проект и е ярък символ на стремежа на ЕС към единство в многообразието. Владееенето на чужди езици заема важно място сред уменията, които са необходими на хората, за да се подготвят по-добре за пазара на труда и да се възползват най-пълноценно от съществуващите възможности. ЕС си е поставил за цел всеки гражданин да има възможност да изучава поне два чужди езика от много ранна възраст.

Насърчаването на изучаването на езици и езиковото многообразие е една от специфичните цели на програмата. Липсата на езикови компетентности е една от основните пречки пред участието в европейски образователни, обучителни и младежки програми. Предвидените възможности за предоставяне на езикова подкрепа имат за цел повишаване на ефективността и ефикасността на дейностите за мобилност, както и ефективността на ученето, с което ще допринесат за постигането на специфичната цел на програмата.

Езикова подкрепа се предоставя за езика, използван от участниците за обучение, провеждане на стаж или доброволческа дейност в чужбина в рамките на дългосрочни дейности за мобилност, подпомагани по ключово действие 1. Езиковата подкрепа ще се предоставя чрез Онлайн езиковата подкрепа по програма „Еразъм+“, тъй като електронното обучение има определени предимства по отношение на изучаването на езици, които са свързани с достъпа и гъвкавостта. Онлайн езиковата подкрепа по програма „Еразъм+“ (<http://erasmusplusols.eu>) включва задължително оценяване на езиковите компетентности и незадължителни езикови курсове. Оценяването на езиковите умения е елемент от инициативата с решаващо значение за осигуряване на подходяща подготовка на всеки участник и събиране на данни за езиковите умения на участниците в дейности за мобилност в ЕС. С оглед на това участниците в дейности за мобилност ще се подложат на оценяване на езиковите им умения преди началото на периода на мобилност и след неговото приключване, с цел да се наблюдава развитието на техните езикови компетентности. Независимо какви са резултатите от тестовете за оценяване на езиковите умения, положени от участниците преди заминаването им, тези резултати няма да бъдат пречка лицата да вземат участие в дейността за мобилност. В тази връзка оценяването на езиковите умения онлайн няма да се използва за подбор на участниците в дейностите за мобилност по „Еразъм+“, а ще им осигурява възможност да подобряват уменията си, когато това е необходимо. Предоставянето на езикова поддръжка ще се основава на взаимно доверие между изпращащите и приемащите институции: изпращащата институция следва да осигури на участниците най-подходящата езикова поддръжка с оглед те да достигнат препоръчителното ниво, договорено с приемащата институция, преди началото на мобилността.

Преди капацитетът на онлайн инструментите да бъде развит, така че те да обхващат всички езици, на бенефициерите по проекти за мобилност ще се отпуска финансиране с цел предоставяне на езикова подкрепа по езиците, които все още не са обхванати от онлайн услугата, предлагана от Комисията.

В рамките на ключово действие 2 ще бъдат стимулирани стратегически партньорства в областта на преподаването и изучаването на езици. Иновациите и добрите практики, които стимулират усъвършенстването на езиковите умения, могат да включват например методи на преподаване и оценяване, разработване на педагогически материали, научни изследвания, изучаване на езици с помощта на компютри и предприемачески дейности с използване на чужди езици. Освен това финансиране за езикова подкрепа може да бъде предоставено, когато от такава подкрепа се нуждаят бенефициери или стратегически партньорства, които организират дългосрочни дейности за обучение или преподаване за персонал, младежки работници, и учащи.

Що се отнася до присъждането на европейския езиков знак (ЕИЗ), националните агенции се насърчават да организират (на доброволни начала) редовни (ежегодни или на две години) национални конкурси в държавите по програмата. Присъждането на ЕИЗ следва да изпълнява функцията на стимул за използване и разпространение на реализираните високи постижения в областта на многоезичието, както и да стимулира интереса на обществеността към изучаването на езици.

В рамките на ключово действие 3 и за да бъдат подпомогнати усилията на държавите членки за интегриране на бежанците в европейските системи за образование и обучение, езиковата подкрепа онлайн (Online Linguistic Support, OLS) за „Еразъм+“, предоставяна на участниците в програмата, по поканите за 2016, 2017 и 2018 г. се увеличава така, че от нея да се възползват напълно безплатно около 100 000 бежанци до изчерпване на наличния бюджет.

Участието на националните агенции за „Еразъм+“ и на бенефициерите — институции и организации, е напълно доброволно. Бенефициерите на програма „Еразъм+“, които желаят да участват в тази покана, получават определен брой допълнителни OLS лицензи за разпределение само сред бежанци, желаещи да научат един от езиците, поддържани от OLS. Институциите и организациите — бенефициери отговарят за разпределението на лицензите сред бежанците и докладват за използването на тези лицензи.

РАВНОПОСТАВЕНОСТ И ПРИОБЩАВАНЕ

Програма „Еразъм+“ има за цел да стимулира равнопоставеността и приобщаването, като предоставя улеснен достъп на участниците с неравностоен социален произход и с по-малко възможности в сравнение с техните връстници всеки път когато неравностойно положение ограничава или възпрепятства участието в транснационални дейности поради причини, като:

- увреждания (т.е. участници със специални потребности): хора с умствени (интелектуални, когнитивни, обучителни), физически, сетивни или други увреждания;
- образователни затруднения: младежи с обучителни трудности, преждевременно напуснали училище, нискоквалифицирани възрастни, младежи с ниски резултати в училище;
- икономически затруднения: лица с нисък жизнен стандарт, ниски доходи, зависими от системата за социално подпомагане или бездомни, младежи, които са продължително безработни или бедни, лица, които имат дългове или финансови проблеми;
- културни различия: имигранти, бежанци или потомци на семейства на имигранти или бежанци, представители на национални или етнически малцинства, хора, които изпитват трудности, свързани с езиковото им адаптиране или културното им интегриране;
- здравни проблеми: хора с хронични здравни проблеми, тежки заболявания или психиатрични състояния;
- социални пречки: хора, които се сблъскват с дискриминация на основание на техния пол, възраст, етническа принадлежност, религия, сексуална ориентация, увреждане и т.н.; хора с ограничени социални умения или антисоциално или рисково поведение, хора в несигурно положение, (бивши) правонарушители, (бивши) употребяващи наркотици или алкохол, млади и/или самотни родители, сираци;
- географски пречки: хора от отдалечени или селски райони, хора, живеещи на малки острови или в периферни региони; хора, живеещи в проблемни градски райони или в райони със слабо развити услуги (ограничен обществен транспорт, неразвита инфраструктура).

В областта на младежта Стратегията за приобщаване и многообразие е разработена като обща рамка за подкрепа на участието и включването на млади хора с по-малко възможности в програмата „Еразъм+“. Стратегията е налична на уебсайта⁴ на Европейската комисия.

ЗАЩИТА И БЕЗОПАСНОСТ НА УЧАСТНИЦИТЕ

Защитата и безопасността на участниците в проектите по програма „Еразъм+“ са важни принципи на програмата. Всички лица, които участват в програмата „Еразъм+“, следва да могат да се възползват пълноценно от възможностите за лично и професионално развитие и учене. Това трябва да бъде постигнато само в безопасна среда, гарантираща зачитането и защитата на правата на всички лица.

За тази цел всички организации, които участват в програмата „Еразъм+“, трябва да прилагат ефективни процедури и механизми за повишаване и гарантиране на безопасността и защитата на участниците в изпълняваните от тях дейности. С оглед на това всички студенти, стажанти, чиракуващи, ученици, възрастни учащи, младежи, служители и доброволци, които участват в дейности за мобилност по ключови дейности 1 или 2 на програмата „Еразъм+“, трябва да бъдат застраховани срещу рисковете, свързани с участието им в тези дейности. Освен във връзка с Европейската доброволческа служба, за която е приета специална политика за застраховане (вж. приложение I към настоящото ръководство), в рамките на програмата „Еразъм+“ не е предвиден единен формат за застраховане, нито се препоръчват определени застрахователни дружества. Програмата дава свобода на участващите организации да избират най-подходящия вид застраховка с оглед на вида на провежданата дейност и предлаганите на национално равнище застрахователни услуги. Освен това не е необходимо да се сключват специални застраховки във връзка с

⁴ Стратегия за приобщаване и многообразие в областта на младежта по програма „Еразъм+“:
http://ec.europa.eu/youth/library/reports/inclusion-diversity-strategy_en.pdf

изпълняваните проекти, когато участниците имат застрахователно покритие по договори, сключени от организациите, изпълняващи проекта.

Във всички случаи следните области трябва да бъдат обхванати от застрахователно покритие:

- когато е уместно, застраховки за пътуване (включително повреда или загуба на багаж);
- гражданска отговорност (включително, когато е уместно, професионална отговорност или застраховка за отговорност за вреди);
- злополука и тежко заболяване (включително постоянна или временна нетрудоспособност);
- смърт (включително репатриране в случай на смърт при проекти, изпълнявани в чужбина).

Ако е приложимо, настоятелно се препоръчва участниците в транснационални дейности да имат издадена европейска здравноосигурителна карта. Това е безплатна карта, която в случай на нужда дава достъп до държавно медицинско обслужване при временен престой в някоя от 28-те държави от ЕС, Исландия, Лихтенщайн и Норвегия при същите условия и на същите цени (безплатно в някои държави), приложими към хората, осигуряващи се в съответната държава. Повече информация за картата и за това как да бъде получена може да се намери на адрес: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559>.

Ако в проектите участват младежи на възраст до 18 години, участващите организации трябва да получат предварително разрешение за участието им от техните родители или лицата, които ги представляват.

КАКВА Е СТРУКТУРАТА НА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“?

За да постигне поставените цели, програма „Еразъм+“ включва изпълнението на следните действия:

Ключово действие 1: Образователна мобилност за граждани

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

- **мобилност на учащи и членове на персонала:** възможности за студенти, стажанти, младежи и доброволци, както и за университетски преподаватели, учители, инструктори, младежки работници, служители на образователни институции и организации на гражданското общество да предприемат периоди на учене и/или професионален опит в друга държава;
- **съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“:** интегрирани на високо ниво международни програми за обучение, провеждани от консорциуми от висши учебни институции, които отпускат пълни стипендии за придобиване на образователни степени на най-добрите студенти от целия свят, обучаващи се в магистърски програми;
- **заеми за магистри по програма „Еразъм+“:** студенти във висши учебни институции от държави по програмата могат да кандидатстват за гарантиран от програмата заем, за да заминат на обучение в чужбина за придобиване на магистърска образователна степен. Студентите следва да се обръщат към националните банки или агенции за студентски заеми участващи в схемата.

Ключово действие 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

- транснационални **стратегически партньорства**, насочени към разработване на инициативи, свързани с една или повече от областите на образованието, обучението и младежта, и насърчаване на иновациите и обмена на опит и ноу-хау между различни видове организации, ангажирани в областите на образованието, обучението и младежта или в други съответни области. Предоставя се и подкрепа за дейности за мобилност, доколкото тези дейности допринасят за постигане на целите на проектите;
- **алианси на познанията** между висши учебни институции и предприятия, чиято цел е да насърчават иновациите, предприемачеството, творчеството, пригодността за заетост, обмена на знания и/или мултидисциплинарното преподаване и учене;
- **секторни алианси на уменията**, подкрепящи разработване и предоставяне на съвместни учебни планове, програми и методики за преподаване и учене в областта на професионалното образование при използване на данни за тенденциите в отделни икономически сектори и за необходимите умения за успешна реализация в една или повече професионални области;
- проекти за **изграждане на капацитет**, подкрепящи сътрудничество с държавни партньори в областите на висшето образование и младежта. Проектите за изграждане на капацитет имат за цел да подкрепят процеса на модернизиране и интернационализация на организации/институции и системи. Определени видове проекти за изграждане на капацитет подкрепят дейности за мобилност, доколкото тези дейности допринасят за постигане на целите на проекта;
- информационни платформи за поддръжка като **платформа за електронно побратимяване (eTwinning)**, **Портал за училищно образование, Европейска платформа за учене за възрастни (EPALE)** и **Европейски младежки портал**, предоставящи виртуални пространства за сътрудничество, бази данни, съдържащи информация за възможности, общности на практикуващи специалисти и други предоставяни онлайн услуги за преподаватели, инструктори и практикуващи специалисти в областта на училищното образование и образованието за възрастни, както и за младежи, доброволци и младежки работници, от цяла Европа и от други региони.

Ключово действие 3: Подкрепа за реформиране на политиките

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

- **знания в областите на образованието, обучението и младежта** за основано на факти определяне на политиката и мониторинг, и по-конкретно:

- - специфичен за отделни държави и тематичен анализ, включително осъществяван посредством сътрудничество с академични мрежи;
 - - взаимно обучение и оценяване въз основа на отворения метод на координация в областите на образованието, обучението и младежта;
- **инициативи за иновации в политиката**, чиято цел е насърчаване разработването на иновативни политики сред заинтересованите страни и даване възможност на публичните органи да проверят ефективността на иновативните политики чрез пробно прилагане, основано на надеждни методики за оценяване;
 - **предоставяне на подкрепа за инструменти на европейската политика** с цел насърчаване на прозрачността и признаването на уменията и квалификациите, както и на трансфера на кредити, стимулиране на осигуряването на качеството, подкрепа на валидирането на неформалното и самостоятелното учене, управлението на уменията и ориентирането. Това действие включва също и предоставяне на подкрепа за мрежи, които улесняват дейности за трансевропейски обмен, мобилност на физически лица с цел учене и работа, както и развитието на гъвкави модели за обучение между различни области на образованието, обучението и младежта;
 - **сътрудничество с международни организации** с широко признат експертен и аналитичен капацитет (като ОИСР и Съвета на Европа) с цел засилване на въздействието и добавената стойност на политиките в областта на образованието, обучението и младежта;
 - включването на публичните органи, доставчиците на услуги и заинтересованите страни в областите на образованието, обучението и младежта в **диалог със заинтересованите страни и дейности за популяризиране на политики и програми** с оглед повишаване на осведомеността за Дневния ред на европейските политики, и по-специално на стратегия „Европа 2020“, стратегическата рамка „Образование и обучение 2020“, Европейската стратегия за младежта, както и за външното измерение на европейските политики в областта на образованието, обучението и младежта. Тези дейности са от съществено значение за развиване на капацитета на заинтересованите страни за активна подкрепа на изпълнението на политиките чрез стимулиране на използването на резултатите от програмата и генериране на осезаемо въздействие.

Дейности по инициативата „Жан Моне“

Чрез дейностите по инициативата „Жан Моне“ ще се предоставя подкрепа за:

- **академични модули, катедри и центрове за високи постижения** с цел по-задълбочено преподаване в областта на европейската интеграция, изразено в официална учебна програма на висша учебна институция, както и изследване, наблюдение и надзор върху учебното съдържание, свързано с ЕС, също и за други образователни равнища като обучение на преподаватели и задължително образование. Наред с горното тези дейности имат за цел осигуряване на задълбочено преподаване по въпроси на европейската интеграция за бъдещи специалисти в професионални области, чието търсене на пазара на труда нараства, и същевременно са насочени към насърчаване, консултиране и наставничество на младото поколение преподаватели и изследователи, работещи в областите, свързани с европейската интеграция;
- **политически дебати с представители на академичната общност**, подпомагани посредством: а) **мрежи** за подобряване на сътрудничеството между отделните университети в Европа и в света, насърчаване на сътрудничеството и създаване на платформа за обмен на задълбочени знания с участието на публични органи и службите на Комисията по актуални теми, свързани с ЕС; б) **проекти** за иновации и полезни взаимодействия и за разпространение на свързано с ЕС учебно съдържание с цел насърчаване на обсъждания, анализ на въпроси, свързани с ЕС, и обогатяване на знанията за ЕС и неговите процедури;
- **подкрепа на сдружения** с цел организиране и провеждане на предвидени в закона дейности на сдружения, занимаващи се с изследвания и въпроси, свързани с ЕС, и популяризиране на факти за ЕС сред широката общественост с цел стимулиране на активното европейско гражданство.

В рамките на дейностите по инициативата „Жан Моне“ се отпускат и безвъзмездни средства за оперативни разходи на **определени институции**, преследващи цел от европейски интерес; Дейности по инициативата „Жан Моне“ също така предоставят оперативни субсидии на определените институции, които имат за цел преследването на общоевропейския интерес и организирането на **проучвания и конференции**, чиято цел е да предоставят на политиките нова информация и конкретни предложения.

СПОРТ

Чрез действията в областта на спорта ще се предоставя подкрепа за:

- **партньорства за сътрудничество**, целящи насърчаване на почтеността в спорта (антидопинг, борба срещу уговарянето на спортни състезания, защита на малолетните и непълнолетните лица), подкрепа на иновативните подходи за прилагане на принципите на ЕС за добро управление в спорта, стратегиите на ЕС в областите на социалното приобщаване и равните възможности, насърчаване на участието в спорт и физическа активност (подкрепа за прилагането на Насоките на ЕС за физическата активност, доброволческата дейност, заетостта в спорта, както и образованието и обучението в областта на спорта), както и подкрепа за прилагането на Насоките на ЕС относно двойната кариера на спортистите. Тук се включват и „малки партньорства за сътрудничество“, които са насочени към насърчаване на социалното приобщаване и равните възможности в областта на спорта, популяризиране на традиционни европейски спортове и игри, осигуряване на подкрепа за мобилност на доброволци, треньори, мениджъри и персонал на спортни организации с нестопанска цел, както и към предпазване на спортистите, особено на най-младите, от опасностите за здравето и безопасността чрез подобряване на условията за провеждане на тренировки и състезания.
- **европейски спортни събития с нестопанска цел**, като чрез това действие ще бъдат подпомогани отделни организации, които отговарят за подготовката и организирането на дадено спортно събитие, както и за провеждането на последващи дейности. Подпомаганите дейности включват организиране на дейности за обучение на спортисти и доброволци на етапа на подготовка на спортното събитие, церемонии по откриване и закриване на събитието, състезания, дейности, съпътстващи събитието (конференции, семинари), както и изпълнение на последващи дейности като оценки или последващи действия;
- **подобряване на фактологичната основа, необходима за разработване на политики**, чрез конференции и семинари, чрез които се осъществява разпространение на добри практики от държавите по програмата и спортни организации и укрепване на мрежите на равнище ЕС, така че националните членове на тези мрежи да се възползват от полезни взаимодействия и обмен със своите партньори;
- **диалог със съответните заинтересовани страни в Европа**, осъществяван главно в рамките на ежегодния Спортен форум на ЕС, и подпомагане на спортни събития на председателството, организирани от държавите — членки на ЕС, които са поели председателството на ЕС. Когато е необходимо, може да бъдат организирани и други ad-hoc срещи и семинари, които способстват за осигуряване на оптимален диалог със заинтересованите страни в областта на спорта;

КАКЪВ Е БЮДЖЕТЪТ?

Общият индикативен финансов пакет на програмата е определен на 14,774 млрд. EUR по бюджетно перо 1 и на 1,680 млрд. EUR по бюджетно перо 4 от бюджета на ЕС за седемгодишния период (2014—2020 г.). Годишният бюджет се приема от бюджетния орган. Актуална информация за отделните стъпки в процедурата по приемане на бюджета на ЕС може да се намери на адрес:

http://ec.europa.eu/budget/explained/management/deciding/deciding_detail/decide_detail_en.cfm

За информация относно наличния бюджет по дейности, планирания брой на проектите, на които ще бъдат отпуснати безвъзмездни средства, както и относно индикативните средни размери на безвъзмездните средства, моля разгледайте годишната работна програма на „Еразъм+“ за 2017 г.⁵ на адрес (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/index_en.htm).

⁵ Подкрепа се предоставя и за действия в областта на висшето образование, насочени към мобилност и сътрудничество с държавни партньори, със средства по бюджетно перо 4, определени с годишната работна програма за 2016 г. (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/index_en.htm)

КОЙ ИЗПЪЛНЯВА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“?

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

Европейската комисия носи цялостната отговорност за изпълнението на програма „Еразъм+“. Комисията осъществява текущото управление на бюджета и определя приоритетите, целите и критериите на програмата. Наред с това тя ръководи и осъществява мониторинг върху общото изпълнение, последващите дейности и оценката на програмата на европейско равнище. Европейската комисия носи и цялостната отговорност за надзора и координацията на структурите, на които е възложено изпълнението на програма на национално равнище.

На европейско равнище отговорността за изпълнението на централизираните действия по програма „Еразъм+“ се носи от Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура на Европейската комисия („Изпълнителната агенция“). Изпълнителната агенция отговаря за управлението на пълния жизнен цикъл на тези проекти — от популяризирането на програмата, анализа на заявленията за безвъзмездни средства и осъществяването на мониторинг на място върху проектите до разпространението на резултатите от проектите и програмата. Тя е натоварена и с обявяването на специални покани за представяне на предложения, свързани с някои дейности по програмата, които не са включени в обхвата на настоящото ръководство.

Европейската комисия отговаря, по-специално чрез Изпълнителната агенция, и за:

- провеждане на проучвания в областите, подкрепяни от програмата;
- провеждане на научни изследвания и основани на факти дейности чрез мрежата „Евридика“;
- подобряване на видимостта и системното въздействие на програмата посредством дейности за разпространение и използване на резултатите от програмата;
- осигуряване на управлението на договорите и финансирането на органите и мрежите, подпомагани от програма „Еразъм+“;
- управление на покани за подаване на оферти за предоставяне на услуги в рамките на програмата.

НАЦИОНАЛНИТЕ АГЕНЦИИ

Изпълнението на програма „Еразъм+“ се осъществява основно посредством непряко управление, което означава, че Европейската комисия възлага задачите по изпълнение на бюджета на националните агенции. Основанието за този подход е управлението на програма „Еразъм+“ да се осъществява възможно най-близо до бенефициерите на програмата и да бъде адаптирано към многообразните особености на националните системи за образование, обучение и работа с младежи. За тази цел всяка от държавите по програмата е определила една или повече национални агенции (данни за контакт с тези агенции можете да намерите в приложение IV към настоящото ръководство). Тези национални агенции популяризират и изпълняват програмата на национално равнище и действат като звена за връзка между Европейската комисия и участващите организации на местно, регионално и национално равнище. Техните задачи включват:

- предоставяне на подходяща информация за програма „Еразъм+“;
- провеждане на справедливи и прозрачни процедури по подбор на проектите, които ще бъдат финансирани в съответните държави;
- мониторинг и оценяване на изпълнението на програмата в съответните държави;
- предоставяне на подкрепа на вносителите на проекти и на участващите организации през целия жизнен цикъл на проектите;
- осъществяване на ефективно сътрудничество с мрежата на националните агенции и Европейската комисия;
- осигуряване на видимостта на програмата;
- стимулиране на разпространението и използването на резултатите от програмата на местно и национално равнище.

Наред с горното, националните агенции изпълняват важната функция на междинни структури във връзка с качествено развитие на програма „Еразъм+“ посредством:

- изпълнение на дейности, различни от задачите, свързани с управлението на жизнения цикъл на проектите, които подпомагат качествено изпълнение на програмата и/или стимулират развитието на политиките в областите, подпомагани от програмата;
- предоставяне на подкрепа на новите участници и целевите групи в неравностойно положение с цел отстраняване на пречките за пълноценно участие в програмата;
- търсене на възможности за сътрудничество с външни структури с цел повишаване на въздействието на програмата в съответните държави.

Предоставяната от националните агенции подкрепа има за цел участниците в програмата да бъдат насочвани на всички етапи на своето участие — от първия им контакт с програмата през процедурата за кандидатстване до изпълнението на проекта и окончателната оценка. Този принцип не противоречи на изискванията за справедливост и прозрачност на процедурите по подбор. Той е основан на идеята, че за да бъдат гарантирани равни възможности за всички, е необходимо на някои целеви групи по програмата да бъде предоставено по-активно подпомагане, изразяващо се в системи за съвети, консултиране, мониторинг и наставничество, съобразени с техните потребности.

КАКВИ ДРУГИ ОРГАНИ УЧАТВАТ В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА?

Освен изброените по-горе органи, в изпълнението на програма „Еразъм+“ със своя експертен капацитет участват и следните структури:

МРЕЖА „ЕВРИДИКА“

Мрежата „Евридика“ осигурява информация предимно за начина на структуриране и организиране на образованието в Европа на всички нива и има за цел да допринесе за по-добро взаимно разбиране на системите в Европа. Мрежата предоставя на органите, носещи отговорност за образователните системи и политики в Европа, сравнителни анализи на европейско равнище и информация за отделните държави в областите на образованието, обучението и младежта, в помощ на осъществявания от тях процес на вземане на решения.

Мрежата „Евридика“ изготвя голям обем информация, включително подробни описания и прегледи на националните образователни системи („Национални образователни системи и политики“), сравнителни тематични доклади, посветени на конкретни теми от интерес за Общността („Тематични доклади“), показатели и статистически данни (поредица „Ключови данни“) и поредица публикации, съдържащи факти и данни, свързани с образованието, например относно националните образователни структури, календара на учебната година в училищата, сравнителни данни за заплатите на преподавателите и за задължителния хорариум в отделните държави и образователни равнища (поредица „Факти и данни“).

Мрежата се състои от централно координационно звено в структурата на Изпълнителната агенция и национални звена, функциониращи във всички държави по програма „Еразъм+“, както и в Албания, Босна и Херцеговина, Черна гора и Сърбия.

Повече информация ще намерите на уебсайта на Изпълнителната агенция.

МРЕЖА ОТ НАЦИОНАЛНИ КОРЕСПОНДЕНТИ НА „МЛАДЕЖКА УИКИПЕДИЯ“

В съответствие със Стратегията на ЕС за младежта и с целта за подобряване на познанията относно проблемите на младежта в Европа, на националните структури се предоставя финансова подкрепа, допринасяща за създаването и поддържането на „Младежка Уикипедия“ (Youth Wiki) — интерактивен инструмент, който осигурява последователна, актуална и използваема информация относно положението на младите хора в Европа и националните младежки политики.

Финансовата подкрепа се предоставя на структури, определени от националните органи, със седалище в държава — участник в програмата, за дейностите на тези структури, свързани с изготвянето на специфична информация и на съпоставими описания и показатели за тяхната страна, които допринасят за по-доброто взаимно опознаване на младежките системи и политики в Европа.

ЗВЕНА ЗА КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА ETWINNING

eTwinning е общност на учители от предучилищните до горните гимназиални нива, поддържана от сигурна платформа, която е достъпна само за учители, допуснати от националните органи. Участниците могат да се включват в редица дейности: изпълнение на проекти с други училища и класни стаи, обсъждания с колеги и изграждане на професионални мрежи, участие в разнообразни възможности за професионално развитие (онлайн и присъствени) и др. eTwinning се финансира от ключово действие 2 на програма „Еразъм+“. От създаването на платформата през 2005 г. досега в нея са се регистрирали повече от 380 000 учители в над 160 000 училища и са осъществени близо 50 000 проекта в държавите — участнички.

Учителите и училищата, които участват в eTwinning, получават подкрепа от съответните национални звена за координация. Тези организации са определени да изпълняват съответните функции от компетентните национални органи. Те оказват съдействие на училищата във връзка с регистрирането, намирането на партньори и изпълнението

на дейностите по проектите, популяризират дейността, връчват награди и знаци за качество и организират дейности за професионално развитие на учители.

Дейността на националните звена за координация се координира от централното звено за координация, което отговаря и за развитието на интернет платформата eTwinning и за организирането на дейности за професионално развитие на учители на европейско равнище.

Повече информация и подробен списък на предлаганите услуги можете да намерите на следния адрес:

http://www.etwinning.net/en/pub/get_support/contact.htm

ПОРТАЛ ЗА УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ (SEG)

Порталът за училищно образование (School Education Gateway, SEG) е европейска онлайн платформа за училищно образование, понастоящем налична на 23 езика на държави — членки на ЕС. Целта на платформата е да осигурява всичко, което е необходимо на учителите по отношение на информация, учене и професионално развитие, партньорска поддръжка и партньорски мрежи, възможности за съвместни проекти и мобилност, задълбочени знания за политиките и др. Освен учителското съсловие, целевите потребители на SEG включват различни други участници в дейности по програма „Еразъм+“, като например: училища и други образователни институции и организации, лица, отговарящи за определянето на политиките и национални органи, НПО, предприятия и др. Тъй като порталът представлява публичен уебсайт, той е достъпен за всички потребители в интернет (включително от страни извън ЕС). Очаква се този широк обхват да подобри връзките между политиката и практиката в европейското училищно образование, както и да спомогне за насърчаването на политика, която е основана на училищната действителност и на потребностите на трудовия пазар.

Порталът SEG предлага съдържание с голямо разнообразие, като например добри практики от европейски проекти, месечни публикации в блогове и видео интервюта на европейски експерти в областта на училищното образование, онлайн курсове, предназначени да подпомогнат учителите за справяне с актуални предизвикателства в класната стая, ресурси като учебни помагала, методически материали и Европейския набор от инструмент за училищата, информация за политиките в областта на училищното образование, актуални новини, събития и т.н. Порталът предлага специални инструменти, които помагат на учителите и училищния персонал в намирането на възможности за професионално развитие чрез обучение и мобилност (присъствени курсове, обмен на опит чрез наблюдение на работата на колеги, командировки с цел преподаване и др.), които могат да се финансират по ключово действие на „Еразъм+“:

- „Еразъм+“, инструмент „Каталог с курсове“ (възможности за присъствено обучение);
- „Еразъм+“, инструмент „Възможности за мобилност“ (мобилност на учители по КД1).

<http://schooleducationgateway.eu>

EPALE

Електронната платформа за учене за възрастни в Европа — известна като EPALE — е инициатива на Европейската комисия, финансирана по програма „Еразъм+“. Тя е отворена за учители, инструктори и доброволци, както и за лица, определящи политиката, изследователи и представители на медиите и на академичната общност, занимаващи се с учене за възрастни.

Сайтът предлага интерактивни мрежи, които позволяват на потребителите да се свързват с други потребители от цяла Европа, да участват в дискусии и да обменят добри практики. Наред с многото функции и публикации EPALE предлага инструменти, представляващи специален интерес за бенефициерите и потенциалните бенефициери на „Еразъм+“: Ето някои примери:

- календар с курсове и събития, който може да бъде използван:
 - от бенефициери по проекти в рамките на КД1 за намиране на възможности за мобилност,
 - за популяризиране на курсове и събития, по проекти в рамките на КД1;
- инструмент за търсене на партньори (Partner-search), който може да се използва за намиране на партньори за подготовка на финансирани от ЕС проекти и на предложения за обмен на опит чрез наблюдение;
- секция „Общности от практиката“ (Communities of practice) предлага допълнителни възможности за свързване с хора и организации със сходни интереси;

- секция „Пространства за сътрудничество“ (Collaborative spaces), където партньорите могат да разработват своя проект в безопасна среда;
- ресурсен център, където бенефициерите по даден проект могат да изпращат данни за статии, доклади, ръководства и други материали, разработени от техния проект или тяхната организация, предлагайки по този начин допълнителна възможност за разпространението им;
- блог, където участници в проекти могат неформално и динамично да споделят своя опит или да публикуват видеоматериали, представящи техните резултати.

Проектите, получаващи финансиране от ЕС, се насърчават да споделят на платформата информация за своите дейности и резултати чрез публикации в блога, новини, събития и други видове дейности.

EPALE се реализира от Централно звено за координация и мрежа от национални звена за координация в държави по програма „Еразъм+“, които отговарят за идентифициране на интересна информация и насърчаване на заинтересованите лица да използват и да допринасят за платформата. Достъпът до EPALЕ може да бъде осъществен на адрес: <http://ec.europa.eu/epale>.

НАЦИОНАЛНИ БЮРА НА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

Националните бюра „Еразъм+“ (НБЕ) в съответните държави партньори (Западните Балкани, държавите от Източното и Южното Средиземноморие, Русия и Централна Азия) подпомагат работата на Комисията, Изпълнителната агенция и местните органи по изпълнението на програмата „Еразъм+“. Те изпълняват функциите на фокусни точки в тези държави за заинтересованите страни, участващи в изпълнението на програма „Еразъм+“ в областта на висшето образование. Те допринасят за повишаване на осведомеността, видимостта, относимостта, ефективността и въздействието на международното измерение на програма „Еразъм+“.

Отговорностите на националните бюра „Еразъм+“ включват:

- предоставяне на информация за дейностите по програма „Еразъм+“, които са отворени за участие за съответните държави в областта на висшето образование;
- предоставяне на съвети и съдействие на потенциалните кандидати;
- мониторинг на проектите по програма „Еразъм+“;
- координиране на работата на местния екип експерти по реформата на висшето образование (HERE);
- мониторинг на резултатите от програма „Темпус IV“ (2007—2013 г.);
- участие в организирането на проучвания и събития;
- предоставяне на подкрепа за провеждане на диалог относно политиката;
- поддържане на контакти с местните органи и делегациите на ЕС;
- проследяване развитието на политиката в областта на висшето образование в съответните държави.

СЕКРЕТАРИАТ ЗА СТРАНИТЕ ОТ АФРИКА, КАРИБСКИЯ И ТИХООКЕАНСКИЯ БАСЕЙН

В съответните партньорски държави (страните от Африка, Карибския и Тихоокеанския басейн) изпълнението на определени дейности ще се извършва в тясно сътрудничество с Комитета на Посланиците на Групата на Африканските, Карибските и Тихоокеанските държави, представено чрез Секретариата за страните от АКТЬ, който участва в програмирането и изпълнението на тези дейности.

МРЕЖА НА ЕКСПЕРТИТЕ ПО РЕФОРМАТА НА ВИШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ (HERE)

Национални екипи от експерти по реформата на висшето образование в съответните държави партньори (Западните Балкани, държавите от Източното и Южното Средиземноморие, Русия и Централна Азия) предоставят на разположение на местните органи и на заинтересованите страни експертен капацитет с цел стимулиране на реформите и ускоряване на развитието в областта на висшето образование. Те участват в дейности по разработване на политики в областта на висшето образование в съответната държава. Дейностите на екипите експерти по реформата на висшето образование се основават на контакти между равнопоставени партньори. Всеки национален екип се състои от между петима и петнадесет членове. Членовете на екипите са експерти в областта на висшето образование (ректори, заместник-ректори, декани, високопоставени представители на академичната общност, служители по международните отношения, студенти и др.).

Мисията на експертите по реформата на висшето образование включва предоставяне на подкрепа за:

- разработване на политики в съответните държави посредством подпомагане на модернизиранието, процесите на реформи и стратегии в областта на висшето образование в тясно сътрудничество с компетентните местни органи;
 - осъществяване на диалог с ЕС относно политиките в областта на висшето образование;
 - дейности за обучение и консултиране на местни заинтересовани страни, и по-специално висши учебни институции и техни служители;
- проекти по програма „Еразъм+“ (и по-специално проекти, изпълнявани в рамките на дейността за изграждане на капацитет) посредством разпространение на резултатите от проектите, и по-специално на добри практики и иновативни инициативи, и използване на тези резултати за целите на обучението.

МРЕЖА „EUROGUIDANCE“

„Euroguidance“ е европейска мрежа от национални ресурсни и информационни центрове. Всички центрове на „Euroguidance“ споделят две общи цели:

- да насърчават европейското измерение в ориентирането по отношение на образованието и професионалното обучение;
- да предоставят висококачествена информация за целите на ориентирането по отношение на ученето през целия живот и мобилността с цел учене.

Основната целева група на „Euroguidance“ са практикуващите специалисти в областта на ориентирането и лицата, определящи политиката, както от сектора на образованието, така и от сектора на заетостта във всички европейски държави.

Повече информация можете да намерите на следния адрес: <http://euroguidance.eu/>.

НАЦИОНАЛНИ ЦЕНТРОВЕ „ЕВРОПАС“

„Европас“ има за цел да подпомага физически лица да представят и документират своите умения и квалификации по разбираем и прозрачен начин в цяла Европа. Тази инициатива улеснява комуникацията между търсещите работа и работодателите, както и мобилността с цел работа или учене.

Във всички държави (държавите от Европейския съюз и Европейското икономическо пространство плюс бивша югославска република Македония и Турция) действат национални центрове „Европас“, които координират всички дейности, свързани с документите „Европас“. Центровете са първото място за контакт за всеки гражданин или организация, желаещи да използват документите „Европас“ или да научат повече за тях.

Повече информация можете да намерите на следния адрес: <http://europass.cedefop.europa.eu/bg/about/national-europass-centres>

НАЦИОНАЛНИ КООРДИНАЦИОННИ ЗВЕНА (НКЗ) НА ЕВРОПЕЙСКАТА КВАЛИФИКАЦИОННА РАМКА (ЕКР)

Националните координационни звена на ЕКР подкрепят националните органи при създаването на национални квалификационни рамки. Дейностите на Националните координационни звена на ЕКР са насочени към следното:

- Съотнасяне на националните квалификационни системи към Европейските референтни нива;
- Съотнасяне към подходящото ниво на ЕКР на квалификационни сертификати, дипломи, и Европас документи издадени от съответните компетентни органи.

Повече информация можете да намерите на следния адрес: <http://ec.europa.eu/ploteus>

МРЕЖА НА НАЦИОНАЛНИТЕ РЕФЕРЕНТНИ ТОЧКИ НА ЕВРОПЕЙСКАТА РЕФЕРЕНТНА РАМКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВО В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ (ЕРРОКПОО)

Националните референтни точки на ЕРРОКПОО са създадени от националните органи и обединяват съответните съществуващи органи, включващи социалните партньори и всички заинтересовани страни на национално и регионално ниво, за да допринесат за изпълнението на Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение. Националните референтни точки на ЕРРОКПОО целят да: 1) предоставят активна подкрепа за изпълнението на работната програма на ЕРРОКПОО, 2) предприемат инициативи за насърчаване на по-нататъшното развитие на ЕРРОКПОО в национален план, 3) подкрепят самооценяването като допълнително и ефективно средство за осигуряване на качество, позволяващо измерване на успеха и определяне на

областите за подобрение и да 4) гарантират, че информацията ефективно се разпространява до всички заинтересовани страни.

Повече информация можете да намерите на следния адрес: <http://www.eqavet.eu/>

НАЦИОНАЛНИ ИНФОРМАЦИОННИ ЦЕНТРОВЕ ЗА АКАДЕМИЧНО ПРИЗНАВАНЕ (NARIC)

Мрежата „NARIC“ предоставя информация относно признаване на дипломи и периоди на обучение, предприети в други европейски държави, както и съвети относно чуждестранни дипломи за висше образование в държавата, където е установен съответният център NARIC. Мрежата „NARIC“ предоставя компетентни съвети на всички лица, които пътуват в чужбина с цел работа или по-нататъшно образование, както и на институции, студенти, съветници, родители, преподаватели и бъдещи работодатели.

Европейската комисия подпомага дейността на мрежата „NARIC“ посредством обмен на информация и опит между държавите, идентифициране на добри практики, сравнителен анализ на системи и политики в тази област и обсъждане и анализ на въпроси на политиката в областта на образованието, представляващи общ интерес.

Повече информация можете да намерите на следния адрес: www.enic-naric.net

МРЕЖА НА НАЦИОНАЛНИТЕ ЕКИПИ ОТ ЕКСПЕРТИ НА ECVET

Националните екипи от експерти на ECVET предоставят своя експертен капацитет в подкрепа на реализирането на Европейска система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET). Те подпомагат приемането, прилагането и използването на ECVET в държавите по програмата и предоставят консултации на органи и институции, компетентни в областта на професионалното образование и обучение.

Повече информация можете да намерите на следния адрес: <http://www.ecvet-secretariat.eu> и http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_en.htm

МЛАДЕЖКИ РЕСУРСНИ ЦЕНТРОВЕ SALTO

Целта на Младежките ресурсни центрове SALTO е да съдействат за повишаване качеството на проектите по програма „Еразъм+“ в областта на младежта. Посредством техния тематичен (Участие, Приобщаване, Обучение и сътрудничество, Информация, Културно многообразие) или географски фокус (държавите от Източното партньорство и Русия, Южното Средиземноморие, Западните Балкани) те предоставят ресурси, информация и обучение в конкретни области на националните агенции и други действащи лица в областта на работата с младежи, и стимулират признаването на неформалното и самостоятелното учене.

Тяхната работа включва:

- организиране на курсове за обучение, учебни посещения, форуми и дейности за изграждане на партньорства;
- разработване и документиране на методи и инструменти за обучение и работа с младежи;
- изготвяне на общ преглед на европейски дейности за обучение, достъпни за специалисти, работещи с младежи, чрез Европейския календар за обучение;
- издаване на практически публикации;
- предоставяне на актуална информация за европейската работа с младежи и съответните приоритети;
- изготвяне на база данни за инструктори и лица, занимаващи се с ресурси в областта на работата с младежи и обучението;
- координиране на изпълнението на „Youthpass“;
- акредитация на организациите, участващи в ЕДС, в държавите партньори, съседни на ЕС.

Повече информация можете да намерите на следния адрес: www.salto-youth.net.

Otlas — инструмент за търсене на партньори

Един от инструментите, разработени от мрежата на младежките ресурсни центрове SALTO, е Otlas — централизиран онлайн инструмент за търсене на партньори, предназначен за организации, работещи в областта на младежта. Организациите могат да регистрират своите данни за контакт в съответните области на интерес в Otlas, както и да изготвят заявления за търсене на партньори във връзка с конкретни идеи за проекти.

Повече информация можете да намерите на следния адрес: www.salto-youth.net/otlas или www.otlas.eu.

МРЕЖА „EURODESK“

Мрежата „Eurodesk“ предоставя информационни услуги на младежи и специалисти, работещи с младежи, относно европейски възможности в областите на образованието, обучението и младежта, както и във връзка с участието на младежи в европейски дейности.

Мрежата, която присъства във всички програмни държави и чиято дейност се координира на европейско равнище от „Eurodesk“ Brussels-Link, предлага услуги като: отговори на запитвания, информация за възможности за финансиране, събития и публикации. Наред с горното, мрежата допринася за поддържането на Европейския младежки портал.

Европейският младежки портал предлага европейска и национална информация и възможности, които представляват интерес за младежите, които живеят, учат и работят в Европа. Порталът съдържа информация, организирана в осем основни теми, която обхваща 33 държави и е достъпна на 27 езика.

Европейският младежки портал е достъпен на адрес: http://europa.eu/youth/splash_en. Повече информация за „Eurodesk“ можете да намерите на следния адрес: <http://www.eurodesk.org/edesk/>.

КОЙ МОЖЕ ДА УЧАСТВА В ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“?

Физическите лица: студенти, учащи, чиракуващи, ученици, възрастни учащи, младежи, доброволци, университетски преподаватели, учители, инструктори, младежки работници, специалисти от организации, работещи в областите на образованието, обучението и младежта, са основната целева група по програмата. Участието на тези лица в програмата обаче се осъществява с посредничеството на организации, институции, органи или групи, които организират такива дейности. Условието за достъп до програмата са свързани със следните две групи действащи лица: „участници“ (физически лица, участващи в програмата) и „участващи организации“ (включително групи от поне четирима младежи, които са активни в областта на работата с младежи, но не непременно в контекста на младежки организации, наричани също „неформални групи младежи“). Условието за участие, приложими както за участниците, така и за участващите организации, зависят от държавата, където те са установени.

УЧАСТНИЦИ

Общото правило е, че участниците в проекти по програма „Еразъм+“ трябва да са установени в държави по програмата. Някои действия, по-специално в областите на висшето образование и младежта, са отворени и за участници от държави партньори.

Специфичните условия за участие в проекти по програма „Еразъм+“ зависят от конкретната дейност.

В общ план:

- за проекти, свързани с областта на висшето образование, основните целеви групи са: студенти, следващи висше образование (кратък цикъл, първи, втори и трети цикъл), университетски преподаватели и професори, членове на персонала на висши учебни институции, инструктори и специалисти в предприятия;
- за проекти, свързани с областта на професионалното образование и обучение, основните целеви групи са: чиракуващи и учащи в професионални училища, специалисти и инструктори в областта на професионалното обучение, членове на персонала на организации за първоначално професионално образование, инструктори и специалисти в предприятия;
- за проекти, свързани с областта на училищното образование, основните целеви групи са: училищни ръководители, учители и училищен персонал, ученици в предучилищно, начално и средно образование;
- за проекти, свързани с областта на образованието за възрастни, основните целеви групи са: членове на организации за непрофесионално образование за възрастни, инструктори, персонал и учащи в областта на непрофесионалното образование за възрастни;
- за проекти, свързани с областта на младежта, основните целеви групи са: младежи на възраст от 13 до 30 години⁶, младежки работници, персонал и членове на организации, работещи в областта на младежта;
- за проекти, свързани с областта на спорта, основните целеви групи са: професионалисти и доброволци в областта на спорта, спортисти и треньори.

По-подробна информация относно условията за участие във всяко действие можете да намерите в част Б и приложение I към настоящото ръководство.

УЧАСТВАЩИ ОРГАНИЗАЦИИ

Проектите по програма „Еразъм+“ се предлагат и управляват от участващи организации, които представляват участниците. Когато даден проект бъде одобрен за финансиране, кандидатстващата организация става бенефициер на безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“. Бенефициерите сключват договор за отпускане на безвъзмездни средства или са били уведомени за решението за отпускане на безвъзмездни средства, което им дава право да получат финансова подкрепа за реализирането на техния проект (договори за отпускане на безвъзмездни средства не се сключват с индивидуални участници). Някои дейности по програмата са отворени за участие и за неформални групи младежи.

⁶ За отделните видове дейности се прилагат различни възрастови ограничения. Повече информация можете да намерите в част Б и приложение I към настоящото ръководство. Обърнете внимание и на следното:

долни възрастови граници: участниците трябва да са навършили минималната възраст към началната дата на дейността.
горни възрастови граници: участниците трябва да не са по-възрастни от посочената максимална възраст към крайния срок за кандидатстване.

Общото правило е, че организациите, участващи в проекти по програма „Еразъм+“, трябва да са установени в програмни държави. Някои дейности са отворени и за участващи организации от държави партньори, по-специално в областите на висшето образование и младежта.

Специфичните условия за участие в проекти по програма „Еразъм+“ зависят от конкретната дейност, подпомогната от програмата. Като общо правило програмата е отворена за участие за всички организации, работещи в областите на образованието, обучението, младежта и спорта. Няколко дейности са отворени за участие и за други организации, развиващи дейност на пазара на труда.

Повече информация можете да намерите в част Б и приложение I към настоящото ръководство.

ДОПУСТИМИ ДЪРЖАВИ

Програма „Еразъм+“ е отворена за участие за следните държави:

ДЪРЖАВИ ПО ПРОГРАМАТА

Следните държави имат право на пълноправно участие във всички дейности по програма „Еразъм+“:

Държави — членки на Европейския съюз (ЕС) ⁷			
Белгия	Гърция	Литва	Португалия
България	Испания	Люксембург	Румъния
Чешка република	Франция	Унгария	Словения
Дания	Хърватия	Малта	Словакия
Германия	Италия	Холандия	Финландия
Естония	Кипър	Австрия	Швеция
Ирландия	Латвия	Полша	Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия
Програмни държави, които не са членки на ЕС			
бивша Югославска Република Македония	Исландия Лихтенщайн	Норвегия Турция	

ДЪРЖАВИ ПАРТНЬОРИ

Следните държави могат да участват в някои дейности по програмата, ако са изпълнени определени критерии или условия (повече информация можете да намерите в част Б от настоящото ръководство). Финансирането ще се отпуска за организации в държавите в рамките на техните територии, така както са признати от международното право. Кандидатите и участниците трябва да спазват всички ограничения по отношение на външната помощ от ЕС, наложени от Европейския съвет. Кандидатурите трябва да бъдат в съответствие с общите ценности на ЕС за човешко достойнство, свобода, демокрация, равенство, върховенство на закона и уважение към човешките права, включително правата на принадлежащите към малцинства, както е предвидено в Член 2 на Договора за Европейския съюз.

⁷ Съгласно член 33, параграф 3 от Решение 2013/755/ЕС* на Съвета от 25 ноември 2013 г. за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз, прието на 25 ноември 2013 г. (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:344:0001:0118:EN:PDF>), Съюзът гарантира, че физически лица и организации от или към отвъдморски страни и територии (ОСТ) могат да участват в програмата „Еразъм+“ съгласно правилата на програмата и условията, приложими за държавите членки, с които тези ОСТ са свързани. Това означава, че физическите лица и организациите от отвъд морските страни и територии (ОСТ) са участници в програмата със статут на „програмни държави“, като „програмната държава“ е държавата членка, с която са свързани. Списък с ОСТ може да бъде открит на: https://ec.europa.eu/europeaid/regions/overseas-countries-and-territories-octs/eu-oct-dialogue_en

ДЪРЖАВИ ПАРТНЬОРИ, СЪСЕДНИ НА ЕС⁸

Западни Балкани (регион 1)	Държави от Източното партньорство (регион 2)	Държави от Южното Средиземноморие (регион 3)	Руска федерация (регион 4)
Албания Босна и Херцеговина Косово ⁹ Черна гора Сърбия	Армения Азербайджан Беларус Грузия Молдова територията на Украйна, както е призната от международното право	Алжир Египет Израел Йордания Ливан Либия Мароко Палестина ¹⁰ Сирия Тунис	територията на Русия, както е призната от международното право

ДРУГИ ДЪРЖАВИ ПАРТНЬОРИ

Някои дейности на програмата са отворени за всяка от държавите партньори в света, посочени по-долу. Географският обхват на други дейности не е толкова широк.

Държавите партньори по-долу са прегрупираны в съответствие с финансовите инструменти на външната дейност на ЕС.

регион 5	Андора, Монако, Сан Марино, Град държава Ватикан, Швейцария
регион 6¹¹ Азия	Афганистан, Бангладеш, Бутан, Камбоджа, Китай, Народнодемократична република Корея, Индия, Индонезия, Лаос, Малайзия, Малдиви, Монголия, Мианмар, Непал, Пакистан, Филипини, Шри Ланка, Тайланд и Виетнам
регион 7¹² Централна Азия	Казахстан, Киргизстан, Таджикистан, Туркменистан, Узбекистан
регион 8¹³ Латинска Америка	Аржентина, Боливия, Бразилия, Чили, Колумбия, Коста Рика, Куба, Еквадор, Ел Салвадор, Гватемала, Хондурас, Мексико, Никарагуа, Панама, Парагвай, Перу, Уругвай, Венесуела
регион 9¹⁴	Иран, Ирак, Йемен
регион 10¹⁵	Южна Африка
регион 11 Страни от Африка, Карибския и Тихоокеанския басейн	Ангола, Антигуа и Барбуда, Бахамите, Барбадос, Белиз, Бенин, Ботсуана, Буркина Фасо, Бурунди, Камерун, Кабо Верде, Централноафриканска република, Чад, Коморски острови, Конго, Конго, Демократична Република Конго, Острови Кук, Джибути, Доминика, Доминиканската република, Екваториална Гвинея, Еритрея, Етиопия, Фиджи, Габон, Гамбия, Гана, Гренада, Гвинея, Гвинея-Бисау, Гвиана, Хаити, Република Кот д'Ивоар, Ямайка, Кения, Кирибати, Лесото, Либерия, Мадагаскар, Малави, Мали, Маршалови острови, Мавритания, Мавриций, Федерални щати на Микронезия, Мозамбик, Намибия, Науру, Нигер, Нигерия, Ниуе, Палау, Папуа Нова Гвинея, Руанда, Сейнт Китс и Невис, Сейнт Лусия, Сейнт Винсът и Гренадини, Самоа, Сао Томе и Принсипи, Сенегал, Сейшелски острови, Сиера Леоне,

⁸ Критериите за допустимост, формулирани в Известие на Комисията № 2013/С-205/05 (ОВ С-205 от 19.7.2013 г., стр. 9—11), се прилагат към всички дейности, изпълнявани въз основа на настоящото ръководство за програмата, включително по отношение на трети страни, които получават финансова подкрепа в случаите, когато съответната дейност включва финансова подкрепа за трети страни от бенефициери на безвъзмездни средства в съответствие с член 137 от Финансовия регламент на ЕС.

⁹ Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция № 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

¹⁰ Това название не се тълкува като признаване на палестинската държава и не засяга индивидуалните позиции на държавите членки по този въпрос.

¹¹ Класификация, използвана в рамките на Инструмента за сътрудничество за развитие (ИСП).

¹² Както по-горе.

¹³ Както по-горе.

¹⁴ Както по-горе.

¹⁵ Както по-горе.

	Соломонови острови, Сомалия, Южен Судан, Судан, Суринам, Свазиленд, Демократична Република Източен Тимор, Танзания, Того, Тонга, Тринидад и Тобаго, Тувалу, Уганда, Вануату, Замбия, Зимбабве.
регион 12¹⁶ Индустриализирани държави: Държави от Съвета за сътрудничество в Персийския залив	Бахрейн, Кувейт, Оман, Катар, Саудитска Арабия, Обединени арабски емирства.
регион 13¹⁷ Други индустриализирани държави	Австралия, Бруней, Канада, Хонг Конг, Япония, (Република) Корея, Макао, Нова Зеландия, Сингапур, Тайван, Съединени американски щати.

Повече информация можете да намерите в подробното описание на дейностите по програмата в част Б от настоящото ръководство.

ИЗИСКВАНИЯ ОТНОСНО НЕОБХОДИМИТЕ ВИЗИ И РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ПРЕБИВАВАНЕ

Възможно е участниците в проекти по програма „Еразъм+“ да се нуждаят от виза, за да пребивават в програмната държава или държавата партньор, която организира дейността. Отговорност на всички участващи организации е да гарантират, че изискваните разрешения (визи за краткосрочен или дългосрочен престой или разрешения за пребиваване) са уредени, преди да бъде предприета планираната дейност. Сериозно се препоръчва всички необходими разрешения да бъдат поискани от компетентните органи достатъчно време преди дейността, тъй като процедурите могат да отнемат няколко седмици. Националните агенции и Изпълнителната агенция могат да предоставят допълнителни съвети и съдействие относно визите, разрешителните за пребиваване, социалното осигуряване и др. Порталът на ЕС за имиграцията съдържа обща информация относно визите и разрешенията за пребиваване, както за краткосрочен, така и за дългосрочен престой: [http://ec.europa.eu/immigration/tab2.do?subSec=11&language=7\\$en](http://ec.europa.eu/immigration/tab2.do?subSec=11&language=7$en).

¹⁶ Класификация, използвана в рамките на Инструмента за партньорство (ИП).

¹⁷ Класификация, използвана в рамките на Инструмента за партньорство (ИП).

ЧАСТ Б: ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТИТЕ, ОБХВАНАТИ ОТ НАСТОЯЩОТО РЪКОВОДСТВО

В тази част читателите ще намерят следната информация за всички действия и дейности по програма „Еразъм“:

- описание на техните цели и очакваното въздействие;
- описание на дейностите, за които се предоставя подкрепа;
- таблици, в които са представени критериите, използвани за оценяване на проектните предложения;
- допълнителна полезна информация относно видовете подкрепяни проекти;
- описание на правилата за финансиране.

Съветваме кандидатите, преди да подадат своите заявления, да прочетат внимателно целия раздел, посветен на съответната дейност, по която желаят да кандидатстват. Освен това съветваме кандидатите да прочетат внимателно допълнителната информация, предоставена в приложение I към настоящото ръководство.

ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Възможности в областите на висшето образование, професионалното образование и обучение, училищното образование и образованието за възрастни.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ?

В раздели „Ключово действие 1“, „Ключово действие 2“ и „Ключово действие 3“ по-долу са представени конкретни дейности, които са разработени с оглед постигане на целите на програмата в областта на образованието и обучението. Дейностите, които са свързани предимно, но не изключително с областта на образованието и обучението, са както следва:

- проекти за мобилност на учащи и персонал във висшето образование и професионалното образование и обучение (ПОО);
- проекти за мобилност на персонал в училищното образование и образованието за възрастни;
- Съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“;
- Заеми за магистри по програма „Еразъм+“;
- Стратегически партньорства;
- Алианси на познанията;
- Секторни алианси на уменията (реализира се посредством специална покана за представяне на предложения);
- Изграждане на капацитет в областта на висшето образование.

Разделът „Ключова дейности 3“ също предоставя информация и относно дейностите по програма „Еразъм+“, в подкрепа на политиките за образование и обучение включващи анализ на политиката и учене сред равнопоставени партньори, инициативи за иновации в политиката, инструменти и мрежи, сътрудничество с международни организации и диалог с лица, определящи политиката, заинтересованите организации. Тези дейности се реализират посредством специални покани за представяне на предложения, управлявани пряко от Европейската комисия или от нейната Изпълнителна агенция. За повече информация моля посетете уебсайтовете на Европейската комисия и Изпълнителната агенция.

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ТЕЗИ ДЕЙНОСТИ?

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Специфичните цели на програма „Еразъм+“ в областта на образованието и обучението са, както следва:

- да се подобри равнището на ключовите компетентности и умения, особено по отношение на тяхната адекватност на пазара на труда и приноса им за сплотено общество, по-специално чрез по-големи възможности за образователна мобилност, както и чрез засилено сътрудничество между сектора на образованието и обучението и пазара на труда;
- на равнището на образователните и обучителните институции да се насърчи подобряването на качеството, иновациите, високите постижения и интернационализацията, по-специално чрез засилено транснационално сътрудничество между доставчиците на услуги в сферата на образованието и обучението и други заинтересовани страни;
- да се насърчи развитието на европейско пространство за учене през целия живот и да се повиши информираността във връзка с това с цел да се допълнят реформите на политиките на национално равнище и да се подкрепи модернизацията на системите на образование и обучение, по-специално чрез засилено сътрудничество в областта на политиките, по-добро използване на инструментите на Съюза за прозрачност и признаване и разпространението на добри практики;
- да се засили международното измерение на образованието и обучението, по-специално чрез сътрудничество между институции на държави по програмата и държави партньори в областта на

професионалното образование и обучение и на висшето образование, чрез увеличаване на привлекателността на европейските институции за висше образование и подкрепа на външните действия на Съюза, включително неговите цели за развитие, посредством насърчаване на мобилността и сътрудничеството между институциите за висше образование в държавите по програмата и държавите партньори и целенасочено изграждане на капацитет в държави партньори;

- да се подобри преподаването и изучаването на езици и да се насърчава широкото езиково многообразие в Съюза и межкултурната осведоменост.

МЛАДЕЖ

Възможности за неформално и самостоятелно учене в областта на младежта

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ?

В разделите „Ключово действие 1“, „Ключово действие 2“ и „Ключово действие 3“ по-долу са представени конкретни дейности, които са разработени с оглед постигане на целите на програмата в областта на младежта. Дейностите, които са свързани предимно, но не изключително с областта на младежта (неформално и самостоятелно учене), са както следва:

- проекти за мобилност на младежи (младежки обмен и Европейска доброволческа служба) и младежки работници;
- мащабни събития, свързани с Европейската доброволческа служба;
- стратегически партньорства;
- изграждане на капацитет в областта на младежта;
- срещи между младежи и лица, отговорни за вземането на решения в областта на младежта.

Разделът „Ключова дейности 3“ също предоставя информация и относно дейностите по програма „Еразъм+“ в подкрепа на младежките политики, включващи анализ на политиката и учене сред равнопоставени партньори, бъдещи инициативи, инструменти и мрежи, сътрудничество с международни организации и диалог със заинтересованите организации, които ще бъдат популяризиращи в рамките на програмата „Еразъм+“ в подкрепа на системите за работа с младежи. Тези дейности се реализират посредством специални покани за представяне на предложения, управлявани от Изпълнителната агенция на Европейската комисия или пряко от Европейската комисия. Повече информация ще намерите на уебсайтовете на Европейската комисия и Изпълнителната агенция.

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ТЕЗИ ДЕЙНОСТИ?

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Специфичните цели на програмата „Еразъм+“ в областта на младежта са, както следва:

- да се подобри равнището на ключовите компетентности и умения на младежите, включително на тези с по-малко възможности, както и да се насърчи участието им в демократичния живот на Европа и участието им на пазара на труда, тяхното активно гражданство, межкултурен диалог, социално приобщаване и солидарност, по-специално чрез по-големи възможности за образователна мобилност за младежите, лицата, участващи в работа, свързана с младежи, или младежките организации и лидери, както и чрез укрепване на връзките между областта на младежта и пазара на труда;
- да се насърчи подобряването на качеството в работата, свързана с младежи, по-специално чрез засилено сътрудничество между организации в областта на младежта и/или други заинтересовани страни;
- да се допълват реформите на политиката на местно, регионално и национално равнище и да се подкрепя разработването на основана на знания и доказателства политика за младежта и признаването на неформалното и самостоятелното учене, по-специално чрез засилено сътрудничество в областта на политиката, по-добро използване на инструментите на Съюза за прозрачност и признаване и разпространението на добри практики;
- да се засили международното измерение на младежките дейности и да се повиши капацитетът на специалистите и организациите, работещи с младежи, и тяхната подкрепа за младежите, в допълнение към външната дейност на Съюза, по-специално чрез насърчаване на мобилността и сътрудничеството между заинтересовани страни от държави по програмата и държави партньори, и международни организации.

През периода 2014—2020 г. 10 % от бюджета ще бъдат отпуснати в подкрепа на възможности за неформално и самостоятелно учене в областта на младежта.

Три ключови действия

Действията в областите на образованието, обучението и младежта ще бъдат представени заедно в следващите раздели, тъй като:

- всички тези дейности са организирани в обща рамка, основана на три ключови действия;
- няколко дейности са разработени като инструменти в подкрепа на целите в областите както на образованието и обучението, така и на младежта;
- програма „Еразъм+“ има за цел да насърчава единоедействиата, сътрудничеството и полезното взаимодействие между отделните области.

Освен това този подход позволява да се избегнат ненужни повторения в текста на настоящото ръководство.

Ключово действие 1: ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ ЗА ГРАЖДАНИ

Какви дейности се подкрепят?

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

- проекти за мобилност в областта на образованието, обучението и младежта
- мащабни събития, свързани с Европейската доброволческа служба;
- съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“;
- заеми за магистри по програма „Еразъм+“.

Дейностите, подкрепяни в рамките на това ключово действие, следва да генерират положителни и дълготрайни въздействия за участниците и за участващите организации, както и за системите за политиката, в рамките на които се провеждат съответните дейности.

Що се отнася до студентите, стажантите, чиракуващите, младежите и доброволците, дейностите за мобилност, подкрепяни в рамките на това ключово действие, имат за цел да генерират следните резултати:

- повишена ефективност на ученето;
- повишена пригодност за заетост и подобрени перспективи за професионална реализация;
- повишено чувство за инициативност и предприемачество;
- повишена увереност в собствените възможности и самочувствие;
- усъвършенствани чуждоезикови компетентности;
- повишена межкултурна осведоменост;
- по-активно участие в обществото;
- повишена осведоменост за европейския проект и ценностите на ЕС;
- повишена мотивация за участие в бъдещо (формално/неформално) образование и обучение след изтичането на периода на мобилност в чужбина.

Що се отнася до персонала, младежките работници, и специалистите в областта на образованието, обучението и младежта, дейностите за мобилност имат за цел да генерират следните резултати:

- усъвършенствани компетентности, свързани с професионалните им профили (преподаване, обучение, работа с младежи и т.н.);
- по-широко разбиране на практиките, политиките и системите на образованието, обучението и работата с младежи в различните държави;
- повишен капацитет за провокиране на промени, насочени към модернизиране и отваряне за международно сътрудничество в образователните организации, където работят;
- по-добро разбиране на взаимните връзки между формалното и неформалното образование, професионалното обучение и пазара на труда;
- повишено качество на тяхната работа и дейности в полза на студентите, стажантите, чиракуващите, учениците, възрастните учащи, младежите и доброволците;
- по-добро разбиране и повишена готовност за реакция на социалното, езиковото и културното многообразие;
- повишени способности за удовлетворяване на потребностите на хората в неравностойно положение;
- по-активна подкрепа и стимулиране на дейности за мобилност на учащи;
- повишени възможности за професионално и кариерно развитие;
- усъвършенствани чуждоезикови компетентности;
- повишена мотивация и удовлетвореност от ежедневната им работа.

Дейностите, подкрепяни в рамките на това действие, следва да генерират и следните резултати за участващите организации:

- повишен капацитет за работа на равнище ЕС/национално равнище: усъвършенствани управленски умения и стратегии за интернационализация, активизирано сътрудничество с партньори от други държави, отпускане на повече финансови ресурси (различни от средства от фондовете на ЕС) за организиране на европейски/международни проекти, повишено качество на подготовката, изпълнението и мониторинга на европейски/международни проекти и последващите ги дейности;

- иновативни и усъвършенствани подходи за работа с техните целеви групи, например чрез осигуряване на: по-привлекателни програми за студентите, стажантите, чиракуващите, младежите и доброволците, съобразени с техните потребности и очаквания, повишени квалификации на преподавателския персонал, усъвършенствани процедури за признаване и валидиране на компетентности, придобити в рамките на периоди на учене в чужбина, по-ефективни дейности в полза на местните общности, усъвършенствани методи и практики за работа с младежи, насочени към активно ангажиране на младежите и/или решаване на проблеми на групите в неравностойно положение и т.н.;
- по-модерна, динамична, ангажирана и професионална среда в организацията: готовност за интегриране на добри практики и нови методи в текущите дейности, отвореност за единодействия с организации, работещи в различни области в социалната и образователната сфера и в сферата на заетостта, стратегическо планиране на професионалното развитие на техните служители във връзка с индивидуалните потребности и целите на организацията, и ако е приложимо, потенциал за привличане на отлични студенти и академичен персонал от целия свят.

В дългосрочен план съчетаният ефект от няколко хиляди проекта, подкрепени по това ключово действие, се очаква да окаже въздействие върху системите за образование, обучение и работа с младежи в участващите държави, с което да стимулира реформите на политиката и да привлече нови ресурси за възможности за мобилност във и извън Европа.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И МЛАДЕЖТА

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ПРОЕКТИТЕ ЗА МОБИЛНОСТ?

Дейностите в областта на образованието, обучението и младежта имат решаваща роля за това хората на всички възрасти да получат необходимите им възможности да участват активно на пазара на труда и в обществения живот като цяло. Проектите в рамките на тази дейност насърчават дейности за транснационална мобилност, насочени към учащи (студенти, стажанти, чиракуващи, младежи и доброволци) и персонал (университетски преподаватели, учители, инструктори, специалисти, работещи с младежи, и хора, работещи в организации, осъществяващи дейност в областите на образованието, обучението и младежта), преследващи следните цели:

- да предоставят на учащи подкрепа за придобиването на резултатите от обучението (знания, умения и компетенции) с оглед подобряване на тяхното лично развитие, участието като загрижени и активни граждани на обществото и пригодността им за заетост на европейския пазар на труда и извън него;
- да подкрепят професионалното развитие на работещите в областите на образованието, обучението и младежта с цел стимулиране на иновациите и повишаване на качеството на преподаването, обучението и работата с младежи в цяла Европа;
- да се усъвършенстват по-конкретно на чуждоезиковите компетентности на участниците;
- да се повиши разбирането и осведомеността на участниците за други култури и страни, като им бъдат предоставена възможност да изградят мрежи от международни контакти, да участват активно в обществения живот и да развият чувство за европейско гражданство и идентичност;
- да повишат капацитета, привлекателността и международното измерение на организациите, работещи в областите на образованието, обучението и младежта, за да могат последните да предоставят дейности и програми, които отговарят по-добре на потребностите на хората във и извън Европа;
- да увеличат единодействията и преминаването между формалното и неформалното образование, професионалното обучение, заетостта и предприемачеството;
- да гарантират по-добро признаване на компетентностите, придобити в резултат на периоди на учене в чужбина.

В рамките на тази дейност се подкрепят и дейности за международна мобилност от или към държави партньори в областите на висшето образование и младежта. Това действие също така допринася за сътрудничеството между ЕС и допустимите държави партньори и отразява целите, приоритетите и принципите на външната дейност на ЕС:

- да се повиши привлекателността на висшето образование в Европа и да се подпомагат европейските висши учебни институции в конкуренцията на световния пазар на висшето образование;
- да се подкрепят приоритетите, посочени в съобщенията „Повишаване на въздействието на политиката на ЕС за развитие: програма за промяна“¹⁸ и „Европейското висше образование в световен план“¹⁹;
- да се подкрепи интернационализацията, привлекателността, качеството, равноправния достъп и модернизацията на висшите учебни институции извън Европа, с цел да се стимулира развитието на държавите партньори;
- да се насърчават целите и принципите на политиката за развитие и външната политика, включително и националната ангажираност, социалното сближаване, равенството, подходящият географски баланс и многообразието. Специално внимание ще бъде отделено на най-слабо развитите държави, както и на студентите в неравностойно положение, произхождащи от недобра социално-икономическа среда, и на студентите със специални нужди.
- да се стимулира неформалното учене и сътрудничеството в областта на младежта с държавите партньори.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА МОБИЛНОСТ?

Организациите, работещи в областите на образованието, обучението и младежта, ще получават подкрепа от програма „Еразъм+“, за да изпълняват проекти, стимулиращи различни видове мобилност. Проектите за мобилност включват следните етапи:

- подготовка (включително практическа организация, подбор на участници, сключване на споразумения с партньори и участници, езикова/межкултурна/свързана с определени задачи подготовка на участниците преди заминаването им);

¹⁸ Съобщение от Комисията до Европейския парламент, до Съвета, до Европейския икономически и социален комитет и до Комитета на регионите, Брюксел, 13.10.2011 г., COM(2011) 637 final.

¹⁹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, Брюксел, 11.7.2013 г., COM(2013) 499 final.

- изпълнение на дейностите за мобилност;
- последващи дейности (включително оценки на дейностите, формално признаване (когато е приложимо) на резултатите от обучението на участниците по време на дейността, както и разпространение и използване на резултатите от проекта).

Важно нововъведение в програма „Еразъм+“ в сравнение с много дейности за мобилност по други инфекции програми е, че „Еразъм+“ засилва подкрепата, предоставяна на участниците в дейности за мобилност за подобряване на техните чуждоезикови компетентности преди и по време на престоя им в чужбина. През 2014 г. Европейската комисия започна да въвежда постепенно европейска онлайн услуга за езикова подкрепа. Услугата предоставя на участниците в дългосрочни дейности за мобилност възможност да оценяват своето познаване на езика, който ще използват за своето обучение, работа или доброволческа дейност в чужбина, както и да преминат онлайн езиков курс, за да усъвършенстват своите компетентности. Участниците, които владеят основния език на своето обучение, работа или доброволческа дейност най-малко на ниво 2, могат по свое желание да преминат курс по езика на приемащата страна в системата в OLS, ако този език е наличен в системата (по-подробна информация относно предоставяната подкрепа за изучаване на езици можете да намерите в приложение I).

Освен това, програма „Еразъм+“ предоставя, в по-голяма степен, отколкото предишните програми, пространство за разработване на дейности за мобилност с участието на организации партньори с различен опит и работещи в различни области или социално-икономически сектори (например стажове в предприятия, неправителствени организации (НПО) или публични органи за студенти или ученици в професионални училища; записване на учители в курсове за професионално развитие, провеждани в дружества или центрове за обучение; провеждане от бизнес експерти на лекции или дейности за обучение във висши учебни институции, дружества, участващи в доброволчески инициативи за развиване на корпоративната социална отговорност, осъществявани съвместно с сдружения и социални предприятия и т.н.).

Трета важна характеристика на дейностите за мобилност, обуславяща техния иновативен характер и качество, е обстоятелството, че организациите, участващи в програма „Еразъм+“ имат възможност да организират дейности за мобилност в по-широка стратегическа рамка и в средносрочен план. С едно заявление за безвъзмездни средства, обхващащо период до две години, координаторът на проект за мобилност ще може да организира няколко дейности за мобилност, даващи възможност на много физически лица да заминат в различни държави. Благодарение на това в рамките на програма „Еразъм+“ кандидатстващите организации ще могат да планират своите проекти съобразно потребностите на участниците, но също така и с оглед на своите вътрешни планове за интернационализация, изграждане на капацитет и модернизирание.

В зависимост от профила на включените участници, в рамките на ключово действие 1 от програма „Еразъм+“ се предоставя подкрепа за следните видове проекти за мобилност:

в областта на образованието и обучението:

- проект за мобилност на студенти и персонал във висши учебни институции;
- проект за мобилност на обучаеми и персонал в системата на професионалното образование и обучение;
- проект за мобилност на училищен персонал;
- проект за мобилност на персонал, работещ в сферата на образованието на възрастни.

в областта на младежта:

- проект за мобилност на младежи и младежки работници.

Дейности за дългосрочна мобилност на персонал, краткосрочна и дългосрочна мобилност на ученици, както и за смесен тип мобилност на възрастни учащи могат да бъдат подкрепяни чрез стратегически партньорства в рамките на Ключово действие 2.

Следващите раздели съдържат подробна информация за критериите и условията, приложими към отделните видове проекти за мобилност.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ И ПЕРСОНАЛ ВЪВ ВИСШИ УЧЕБНИ ИНСТИТУЦИИ

Този проект за мобилност може да включва една или повече от следните дейности:

Мобилност на студенти:

- **период на обучение в чужбина** в партньорска висша учебна институция (ВУИ);
- **стаж (работа с цел обучение)** в чужбина²⁰ в предприятие или на друго подходящо работно място²¹.

Период на обучение в чужбина може да включва и стаж. Тази комбинация създава синергични взаимодействия между академичния и професионалния опит, като може да бъде организирана по различни начини в зависимост от контекста: дейностите могат да се осъществяват последователно или едновременно. За комбинацията се прилагат правилата за финансиране и за минималната продължителност на мобилността за обучение.

За да се гарантира, че дейностите за мобилност са с високо качество и оказват максимално въздействие върху студента, дейността за мобилност трябва да съответства на потребностите му с оглед на неговата специалност и на личното му развитие. Периодът на обучение в чужбина трябва да е елемент от програмата за обучение на студента за придобиване на образователна степен въз основа на кратък цикъл, първи цикъл (бакалавърска или равностойна степен), втори цикъл (магистърска или равностойна степен) и трети или докторски цикъл.

Подкрепа се предоставя и за стажове, провеждани в предприятия в чужбина в рамките на кратък, първи, втори или трети цикъл на обучение и не по-късно от една година след дипломирането на студента. Това включва и „асистентските стажове“ за университетски преподаватели.

Когато е възможно, стажовете следва да бъдат интегриран елемент от програмата за обучение на студента. Дейността за мобилност на студенти може да се отнася до всяка тематична област/академична дисциплина.

Мобилност на персонал:

- **периоди на преподаване:** тази дейност дава възможност на членове на преподавателския персонал на висши учебни институции или на персонала на предприятия да преподават в партньорски висши учебни институции в чужбина. Дейността за мобилност на персонал с цел преподаване може да се отнася до всяка тематична област/академична дисциплина;
- **периоди на обучение:** тази дейност подкрепя професионалното развитие на членове на преподавателския и административния персонал на висши учебни институции под формата на дейности за обучение в чужбина (с изключение на конференции) и обмяна на опит на работното място/периоди на наблюдение/обучение в партньорска висша учебна институция или друга подходяща организация в чужбина.

За периода в чужбина може да се съчетават дейности по преподаване и обучение.

С по-голямата част от бюджета за тази дейност ще бъдат подкрепяни дейности, включващи мобилност между държавите по програмата. С ограничена сума от наличния бюджет за това действие обаче може се финансират международни дейности между държавите по програмата и всички държави партньори в света, с изключение на региони 5 и 12 (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).

Финансирането на мобилност между програмни и партньорски държави идва от няколко финансови инструмента за външно сътрудничество на Европейския Съюз. За да се гарантира, че тази дейност следва външните приоритети на ЕС, Комисията е създавала редица цели и правила за сътрудничество с партньорските държави.

Кандидатите за проекти за мобилност между програмни и партньорски държави трябва да вземат предвид наличния бюджет за мобилност с различните региони на света и приоритетите, обяснени по-долу в раздела „Допълнителна информация за мобилност между програмни и партньорски държави“.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ТОЗИ ПРОЕКТ?

Организациите, участващи в проекта за мобилност, се задължават да изпълняват следните функции и задачи:

²⁰ Стажове между държави по програмата и държави партньори не са предвидени през 2017 г., нито с финансиране по програма „Еразъм +“, нито като нулева безвъзмездна помощ от средствата на ЕС.

²¹ Курсове във висше учебно заведение не могат да бъдат считани за стаж.

- кандидатстваща организация от държава по програмата: отговаря за кандидатстването за подкрепа за проекта за мобилност, подписването и управлението на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства и отчитането. Кандидатът може да е координатор на консорциум, водещ консорциум за мобилност, състоящ се от организации партньори от една държава, създаден с цел да организира мобилност на студенти и персонал от всякакъв вид;
- изпращаща организация: отговаря за подбора на студенти/персонал и изпращането им в чужбина. Това включва и плащания на безвъзмездни средства (за тези в държави по програмата), подготовка, мониторинг и признаване във връзка с периода на мобилност.
- приемаща организация: отговаря за приемането на студентите/членовете на персонала, пристигащи от друга държава, и им предлага програма за обучение/стаж или програма, включваща дейности за обучение, или участие в преподавателска работа;
- посредническа организация: това е организация, чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението и работата с младежи в държава по програмата. Такава организация може да е партньор в национален консорциум за мобилност, но няма качеството на изпращаща организация. Нейният принос може да се състои в поемане на дял от, или улесняване на административните процедури, които са отговорност на изпращащите висши учебни институции, в предоставяне на помощ за правилно подбиране на профили на студентите с оглед на потребностите на предприятията, когато става дума за стажове, както и в участие в съвместно провеждане на подготовката на участниците.

Само висши учебни институции могат да кандидатстват и да администрират плащанията за входяща и изходяща мобилност за дейностите за мобилност между държави по програмата и държави партньори.

До началото на периода на мобилност изпращащата и приемащата организации трябва да договорят с участието на учащите/членовете на персонала дейностите, които ще бъдат предприети от учащите (със „споразумение за обучение“) или от членовете на персонала (със „споразумение за мобилност“). С тези споразумения се определят планираните резултати от обучението за периода на учене в чужбина, уреждат се условията за формално признаване и се посочват правата и задълженията на всяка от страните. Когато дейността се договаря между две институции (мобилност на студенти с цел обучение и мобилност на персонал с цел преподаване), преди началото на обмена изпращащата и приемащата институции трябва да сключат „междуйнституционално споразумение“.

Подписвайки хартата за висше образование „Еразъм“, висшите учебни институции се задължават да предоставят цялата необходима подкрепа на участниците в дейности за мобилност, включително езиковата подготовка. В тяхна подкрепа през периода на изпълнение на програмата постепенно се въвежда онлайн услуга за езикова подкрепа за всички дългосрочни дейности за мобилност между програмни държави с продължителност от два месеца или повече. Европейската комисия предоставя на допустимите участници достъп до тази услуга, чрез която ще оцени чуждоезиковите им компетентности и ще им предложи при необходимост най-подходящите форми на езиково обучение преди и/или по време на периода на мобилност (по-подробна информация можете да намерите в приложение I към настоящото ръководство). Висшите учебни институции на държава партньор не могат да подписват хартата за висше образование „Еразъм“, от което следва, че подробностите за езиковата подкрепа, предлагана на мобилни участници, следва да бъдат изрично записани в междуйнституционалното споразумение.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите за мобилност във висшето образование, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм“:

Общи критерии за допустимост

<p>Кой може да кандидатства?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ За кандидатстване като отделна ВУИ: висши учебни институции, установени в държава по програмата, които са удостоени с харта за висше образование „Еразъм“. Повече информация относно хартата можете да намерите в раздел „Харта за висше образование „Еразъм“ по-долу и в приложение I към настоящото ръководство). ▪ За кандидатстване като национален консорциум за мобилност: координиращи организации, установени в държава по програмата, които координират консорциум, на който е присъдена акредитация за консорциум в областта на висшето образование. Организации, които не притежават валидна акредитация за консорциум могат да подадат заявления за издаване на такава акредитация от името на консорциум за мобилност успоредно с подаването на заявлението за безвъзмездни средства за проект за мобилност. Всички участващи висши учебни институции от допустими държави по програмата трябва да притежават харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). Тези организации имат право на подкрепа за реализация на проект за мобилност, само ако тяхното заявление за издаване на акредитация за консорциум бъде удовлетворено. <p>Студентите и преподавателите във висши учебни институции не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства; критериите за подбор с оглед участие в дейностите за мобилност се определят от висшата учебна институция, в която те се обучават или работят, в съответствие с разпоредбите предвидени в Приложение I от настоящото ръководство.</p>
<p>Допустими дейности</p>	<p>Проектите за мобилност в областта на висшето образование трябва да включват една или повече от следните дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ мобилност на студенти с цел обучение; ▪ мобилност на студенти с цел участие в стажове²²; ▪ Мобилност на персонал с цел преподаване; ▪ Мобилност на персонал с цел обучение.
<p>Допустими държави</p>	<p>Мобилност между държави по програмата:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ всяка държава по програмата <p>Мобилност между държави по програмата и държави партньори:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ всяка държава по програмата и ▪ всяка държава партньор в света, с изключение на региони 5 и 12 (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).
<p>Брой на участващите организации</p>	<p>Броят на организациите, посочени във формуляра за кандидатстване, е една (кандидатстващата организация). Това може да е отделна ВУИ или координатор на национален консорциум за мобилност, установен в държава по програмата.</p> <p>В процеса на изпълнение на проекта за мобилност трябва да участват поне две организации (поне една изпращаща и поне една приемаща организация) от различни държави по програмата. За проекти за мобилност, в които участват държави партньори, минимумът е една от държава по програмата и една от допустима държава партньор.</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>Кандидатът трябва да посочи продължителността на проекта на етапа на кандидатстването въз основа на обхвата на проекта и на вида на планираните дейности.</p> <p>Мобилност между държави по програмата: между 16 и 24 месеца.</p> <p>Мобилност между държави по програмата и държави партньори: между 16 и 26 месеца.</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.</p>
<p>Кога се кандидатства?</p>	<p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 2 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 юни същата година.</p>
<p>Как се кандидатства?</p>	<p>Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.</p>

²² Стажове между държави по програмата и държави партньори не са предвидени през 2017 г., или с финансиране по програма „Еразъм +“, или като нулева безвъзмездна помощ от средствата на ЕС.

Други критерии	<p>ВУИ може да кандидатства за безвъзмездни средства към своята Национална агенция по два начина:</p> <ul style="list-style-type: none">• директно, като отделна ВУИ,• чрез консорциум, на който е член. <p>ВУИ може да кандидатства само веднъж в рамките на един кръг на процедурата по подбор за проект за мобилност между държави по програмата и/ или като член на даден консорциум. Въпреки това, организация в сферата на ПОО може да бъде част или да координира няколко различни национални консорциуми за ПОО, които кандидатстват едновременно. Това се прилага и за проекти за мобилност между програмни и партньорски държави.</p> <p>И двата начина за кандидатстване (индивидуално кандидатстване и кандидатстване чрез консорциум), могат да се използват едновременно. Въпреки това, ВУИ/факултета продължава да носи отговорност за предотвратяване на двойно финансиране на участник, когато двата начина за кандидатстване се използват в една и съща учебна година.</p>
-----------------------	---

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация, моля, направете справка с Част В от настоящото ръководство.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ В ПРОЦЕСА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТ ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ

<p>Допустими участващи организации</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Мобилност на студенти с цел обучение:<p>Всички участващи организации от държави по програмата (както изпращащи, така и приемащи организации) трябва да бъдат ВУИ, удостоени с харта за висше образование „Еразъм“. Всички организации от държави партньори трябва да са ВУИ, признати от компетентните органи и да са подписали междуинституционални споразумения с техните партньори от държавите по програмата преди осъществяването на мобилността.</p>▪ Мобилност на студенти с цел участие в стажове²³:<p>Изпращащата организация трябва да е висша учебна институция, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“.</p><p>Приемащата организация може да е²⁴:</p><ul style="list-style-type: none">○ Всяка публична или частна организация, действаща на пазара на труда или в областта на образованието, обучението и младежта, Например такава организация може да е:<ul style="list-style-type: none">– публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие);– публичен орган на местно, регионално или национално равнище;– социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации;– научноизследователски институт;– фондация;– училище/институт/образователен център (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и образование за възрастни);○ организации с нестопанска цел, сдружения, НПО;○ организация, предоставяща професионално ориентиране и консултиране, и информационни услуги;○ ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“.
---	--

²³ Стажове между държави по програмата и държави партньори не са предвидени през 2017 г. и не са допустими за финансиране по програма „Еразъм +“ или като нулева безвъзмездна помощ от средствата на ЕС.

²⁴ Следните видове организации не могат да изпълняват функциите на приемащи организации, организиращи студентски стажове: Институции на ЕС и други органи на ЕС, включително специализирани агенции (изчерпателният списък на тези структури е поместен на адрес: http://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_bg); организации, които управляват програми на ЕС, например националните агенции по програма „Еразъм+“ (с цел да се избегне потенциален конфликт на интереси и/или двойно финансиране).

<p>Продължителност на дейността</p>	<p>Периоди на обучение: между 3²⁵ и 12 месеца (включително допълнителен период за стаж, ако е планиран).</p> <p>Стажове: между 2 и 12 месеца.</p> <p>Един студент може да участва в периоди на мобилност с обща продължителност от максимум 12 месеца²⁶ за всеки цикъл на обучение²⁷, независимо от броя и вида на дейностите за мобилност. Участието без получаване на безвъзмездни средства от ЕС също се смята при изчисляването на тази максимална продължителност:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ през първия цикъл на обучение (бакалавърска или равностойна образователна степен) включително кратък цикъл (нива 5 и 6 по ЕКР); ▪ през втория цикъл на обучение (магистърска или равностойна образователна степен, ниво 7 по ЕКР); ▪ през третия цикъл на обучение като докторант (докторска степен или ниво 8 по ЕКР). <p>Продължителността на стажа на неотдавна завършилите образованието си студенти се прибавя към максималния 12-месечен срок на цикъла, по време на който те кандидатстват за стажа.</p>
<p>Място (места) на изпълнение на дейността</p>	<p>Студентите трябва да осъществяват дейността си за мобилност в държава по програмата или държава партньор, която е различна от държавата на изпращащата организация и от държавата, в която пребивават по време на обучението им.</p>
<p>Допустими участници</p>	<p>Студенти, регистрирани във ВУИ и записани за обучение, водещо до придобиване на призната образователна степен или друга призната квалификация за висше образование (до и включително докторска степен). В случай на мобилност с цел обучение студентът трябва да е записан минимум за втората година от своя курс на висше образование. За стажове това условие не се прилага.</p> <p>Неотдавна завършили висшето си образование могат да участват в стаж. Неотдавна завършили висшето си образование трябва да бъдат избрани от висшата учебна институция по време на последната година от обучението им и да проведат и завършат своя стаж в чужбина в срок до една година от дипломирането си.</p>

²⁵ Минималната продължителност на периода на обучение е 3 месеца или един академичен срок или тримесъор.

²⁶ Предишен опит в рамките на програма "Учене през целия живот" и/или програма Еразмуз Мундус се прибавя към 12-месечния срок за един цикъл на обучение.

²⁷ Студенти, които се обучават по програма за обучение, състояща се от един цикъл, като например следващите медицина, могат да участват в дейности за мобилност за срок до 24 месеца.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ В ПРОЦЕСА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТ ЗА МОБИЛНОСТ НА ПЕРСОНАЛ

<p>Допустими участващи организации</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Мобилност на персонал с цел преподаване: Приемащата организация трябва да бъде ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“, или ВУИ от държава партньор, признато от компетентните органи, подписала междуинституционално споразумение с изпращащата организация партньор от държава по програмата, преди осъществяването на мобилността. Изпращащата организация трябва да е: <ul style="list-style-type: none"> ○ ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“, или ВУИ от държава партньор, признато от компетентните органи, подписала междуинституционално споразумение с приемащата организация партньор от държава по програмата; ○ всяка публична или частна организация в държава по програмата, чиято дейност е свързана с пазара на труда или областите на образованието, обучението и младежта. Например такава организация може да е: <ul style="list-style-type: none"> – публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); – публичен орган на местно, регионално или национално равнище; – социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; – научноизследователски институт; – фондация; – училище/институт/образователен център (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и образование за възрастни); – организации с нестопанска цел, сдружения, НПО; – организации предоставящи услуги в сферата на професионалното консултанство, професионалното ориентиране и информационни услуги. ▪ Мобилност на персонал с цел преподаване: Изпращащата организация трябва да бъде ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“, или ВУИ от държава партньор, признато от компетентните органи, подписала междуинституционално споразумение с приемащата организация партньор от държава по програмата, преди осъществяването на мобилността. Приемащата организация трябва да е: <ul style="list-style-type: none"> ○ ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“, или ВУИ от държава партньор, признато от компетентните органи, подписала междуинституционално споразумение с приемащата организация партньор от държава по програмата; ○ всяка публична или частна организация в държава по програмата, чиято дейност е свързана с пазара на труда или областите на образованието, обучението и младежта. Примери за такива организации можете да намерите на предходната страница.
<p>Продължителност на дейността</p>	<p>Между 2 дни (5 дни от и към държави партньори) и 2 месеца, без да се отчита времето за пътуване. За мобилност между програмни държави, минималните 2 дни трябва да са последователни. Във всички случаи преподавателската дейност трябва да включва минимум 8 часа преподаване седмично (това изискване важи и в случаите, когато престоят е по-кратък от една седмица). Ако мобилността трае по-дълго от една седмица, минималният брой на учебните часове за непълна седмица трябва да бъде пропорционален на продължителността на тази седмица.</p>
<p>Място (места) на изпълнение на дейността</p>	<p>Членовете на персонала трябва да осъществят дейността за мобилност в държава по програмата или държава партньор, която е различна от държавата на изпращащата организация и тяхната държава на пребиваване.</p>

Допустими участници	<p>Мобилност на персонал с цел преподаване: персонал, работещ във ВУИ в държава по програмата или държава партньор. Членове на персонала от компании, работещи в публична или частна организация в държава по програмата, чиято дейност е свързана с пазара на труда или областите на образованието, обучението и младежта (включително докторанти, назначени на трудов договор), поканени да преподават във ВУИ членове на персонала в държава по програмата.</p> <p>Мобилност на персонал с цел обучение: персонал, работещ във ВУИ в държава по програмата или държава партньор.</p>
----------------------------	---

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА МОБИЛНОСТ МЕЖДУ ПРОГРАМНИ И ПАРТНЬОРСКИ ДЪРЖАВИ

Наличният бюджет за мобилност между програмни и партньорски държави е разделен между различните региони на света в 12 бюджетни пакета, като размера на всеки бюджетен пакет е различен. Допълнителна информация за наличните суми по всеки бюджетен пакет ще бъдат публикувани на електронните страници на Националните агенции.

По принцип средствата ще трябва да бъдат използвани по начин, който е балансиран в географско отношение. ЕС е поставил редица цели по отношение на географския баланс и приоритетите, които трябва да бъдат постигнати на европейско равнище за целия срок на програмата (2014-2020 г.). Целите не трябва да бъдат постигнати от отделните висши учебни институции, а Националните агенции ще вземат тези цели под внимание, за да се разпредели наличния бюджет. В допълнение, висшите учебни институции се насърчават да работят с партньори от най-бедните и най-слабо развитите партньорски държави.

Това са поставените **географски цели** за мобилността между програмни и партньорски държави на ниво ЕС до 2020 г.:

- С развиващите се от Азия и Латинска Америка, 25 % от средствата трябва да бъдат използвани за организиране на мобилността с най-слабо развитите страни в региона. Тези страни са:
 - За Азия: Афганистан, Бангладеш, Камбоджа, Лаос, Непал, Бутан и Мианмар;
 - За Латинска Америка: Боливия, Салвадор, Гватемала, Хондурас, Никарагуа и Парагвай;
- Не повече от 30 % от наличния бюджет за Азия трябва да бъде изразходван за мобилност с Китай и Индия,
- и не повече от 35 % от наличния бюджет за Латинска Америка за Бразилия и Мексико.

Поради изискването за извършване на мобилности със страните от региони 6, 7, 8, 9, 10 и 11²⁸, които допринасят за помощта за развитие, мобилността за кратък, първи и втори студентски цикъл е ограничена до входяща мобилност от партньорски към програмни държави²⁹. Изходящата мобилност към тези региони е достъпна само за докторска степен и за мобилност на персонал.

Все пак ще има няколко изключения за определени програмни държави. Моля, посетете електронната страница на Националната агенция.

В заключение, висшите учебни институции са свободни да кандидатстват за 100 % за мобилността на членове на персонала или за 100 % за мобилност на студенти, или всяка комбинация от тях, при условие че това е в съответствие с всички второстепенни критерии, определени от Националната агенция (вж. раздела по-долу).

ВТОРИЧНИ КРИТЕРИИ ЗА МОБИЛНОСТ МЕЖДУ ПРОГРАМНИ И ПАРТНЬОРСКИ ДЪРЖАВИ, ОПРЕДЕЛЕНИ ОТ НАЦИОНАЛНИТЕ АГЕНЦИИ

Когато бюджетния пакет за конкретен партньорски регион или страна е ограничен, националната агенция може да избере да добави един или повече второстепенни критерии от списъка по-долу. В случай, че националната агенция избере да използва второстепенни критерии, това решение ще бъде обявено по-рано от крайния срок, и по-специално на електронната страница на националната агенция.

- Степен на образование (например ограничаване на заявленията само за един или два цикъла — бакалавър, магистър или доктор);

²⁸ Само ориентировъчна. Предмет на разпоредбите на преразгледаното Споразумение от Котону и Многогодишната финансова рамка за периода 2014-2020.

²⁹ Вж. раздел „допустими страни“ в Част А от настоящото ръководство.

- преимущество само за мобилност на персонала или за студентска мобилност;
- ограничаване продължителността на периодите на мобилност (например ограничаване на студентската мобилност до 6 месеца, или ограничаване на мобилността на персонала до 10 дни).

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ В РАМКИТЕ НА ДЪРЖАВИ ПО ПРОГРАМАТА³⁰

Не се извършва качествено оценяване (качеството е било оценено на етапа на кандидатстване за харта за висше образование „Еразъм“ или при подбора на национален консорциум за мобилност), поради което няма критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Всяко допустимо заявление за безвъзмездни средства (което е преминало успешно проверката за допустимост) ще получи финансиране.

Максималният размер на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- броя на периодите на мобилност и общия брой (месеци/дни), за който се кандидатства;
- предишни резултати на кандидата, изразяващи се в брой на периоди на мобилност, високо качество на изпълнение на дейностите и добро финансово управление, ако на кандидата са били отпуснати безвъзмездни средства за сходни дейности през предходни години;
- общия национален бюджет, отпуснат за действието за мобилност.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ МЕЖДУ ДЪРЖАВИ ПО ПРОГРАМАТА И ДЪРЖАВИ ПАРТНЬОРИ

Допустимите заявления за безвъзмездни средства (които са преминали успешно проверката за допустимост) ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на стратегията (максимум 30 точки)</p>	<p>Степента, в която планираният проект за мобилност съответства на стратегията за интернационализация на участващите висши учебни институции (както в държавите по програмата, така и в държавите партньори), и обосноваването на избора на персонал и/или студенти за участие в дейност за мобилност.</p>
<p>Качество на договореностите за сътрудничество (максимум 30 точки)</p>	<p>Степента, в която кандидатстващата организация има предишен опит от подобни проекти с висши учебни институции в държавата партньор, и ясното описване на отговорностите, функциите и задачите между партньорите.</p>
<p>Качество на структурата и изпълнението на дейността (максимум 20 точки)</p>	<p>Пълнотата и качеството на процедурите за подбора на участниците, подкрепата, която им се предоставя, и признаването на периода на мобилност (по-специално в държавата партньор).</p>
<p>Въздействие и разпространение (максимум 20 точки)</p>	<p>Потенциалното въздействие на проекта върху участниците, бенефициерите и организациите партньори на местно, регионално и национално равнище и качеството на мерките за разпространение на резултатите от проекта за мобилност на равнището на факултета и институцията, както и извън тях, където е приложимо, в държавите по програмата и държавите партньори.</p>

Кандидатът ще обяснява как проектът отговаря на тези четири критерия от гледна точка на собствената си институция (или институциите в случай на заявления, подадени от консорциуми) и институции от партньорски държави.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 60 точки и общо минимум 15 точки за „релевантност на стратегията“.

С цел да се разпредели наличния бюджет за всеки регион, планираните мобилности с всяка партньорска държава ще бъдат изброени по реда на техните качества в регионално класиране.

³⁰ Мобилност и в двете посоки

Отпуснатите безвъзмездни средства на висша учебна институция ще зависи от редица елементи:

- броя на периодите на мобилност и общия брой (месеци/дни), за който се кандидатства;
- бюджета, определен по страна или по регион;
- географския баланс в рамките на даден регион или подрегион.

Когато е необходимо, Националната агенция може да финансира мобилности с държава партньор, която се намира на по-ниско място в регионалното класиране, за да се гарантира географския баланс в този район, както е определено от географските цели, посочени по-горе.

Националната агенция не е длъжна да финансира всички поискани мобилности за дадена държава партньор, ако искането се счита за прекомерно по отношение на наличния бюджет.

При наличие на възможност и в допълнение към общите критерии за подреждане въз основа на качествата и на географския баланс, националната агенция ще се стреми да разпределя наличния бюджет в ширина така, че да не се допусне преобладаване на малък брой ВУИ. Националната агенция ще полага усилия за постигане на максимално приобщаване, осигурявайки максимално участие на заинтересованите страни, без това да е за сметка на качеството, географския баланс или минималния критичен обем, който гарантира изпълнимостта на един проект за мобилност.

ОТ КАКВА АКРЕДИТАЦИЯ СЕ НУЖДАЯТ КАНДИДАТИТЕ ВЪВ ВРЪЗКА С ТОЗИ ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ?

ХАРТА ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ „ЕРАЗЪМ“

Предоставянето на харта за висше образование „Еразъм“ е необходима предпоставка за всички висши учебни институции, установени в държава по програмата, които желаят да участват в проекти за мобилност в областта на висшето образование като самостоятелна висша учебна институция или като член на национален консорциум за мобилност. Всяка година Европейската комисия публикува чрез Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура специална покана за представяне на предложения, в която са изложени подробно условията и качествените критерии, които трябва да са налице, за да бъде предоставена харта за висше образование „Еразъм“. Тази покана за представяне на предложения може да се намери на уебсайта на Изпълнителната агенция.

ВИУ, установени в държава партньор, трябва да бъдат акредитирани от съответната национална организация за акредитация. Тъй като не могат да кандидатстват за харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ), те в допълнение трябва да са сключили междуйнституционално споразумение със своя(ите) партньор(и) от държава по програмата, което съдържа принципите на ХВОЕ.

АКРЕДИТАЦИЯ НА КОНСОРЦИУМИ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

Организация от държава по програмата, която кандидатства от името на национален консорциум за мобилност, трябва да притежава валидна акредитация за консорциум. Тази акредитация се издава от националната агенция, която оценява заявлението за финансиране на проект за мобилност в областта на висшето образование. Заявленията за акредитация и за отпускане на безвъзмездни средства за проекти за мобилност могат да бъдат подадени едновременно. Безвъзмездни средства за мобилност се отпускат обаче само на висши учебни институции и организации, които са приключили успешно процедурата на акредитация. За да бъде издадена акредитация за консорциум, трябва да бъдат изпълнени следните условия:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими участващи организации	<p>Национален консорциум за мобилност в областта на висшето образование може да се състои от следните участващи организации:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ висши учебни институции, които са удостоени с харта за висше образование „Еразъм“ (повече информация относно хартата можете да намерите в раздел „Харта за висше образование „Еразъм“ по-горе и в приложение I към настоящото ръководство); ▪ всяка публична или частна организация, чиято дейност е свързана с пазара на труда или областите на образованието, обучението и младежта (примери за допустими участващи организации можете да намерите на предходната страница). <p>Всички участващи организации трябва да са установени в същата държава по програмата.</p>
--	--

Кой може да кандидатства?	Всяка допустима участваща организация може да изпълнява ролята на координатор и да кандидатства от името на всички организации, участващи в консорциума.
Брой на участващите организации	Национален консорциум за мобилност трябва да се състои от минимум три допустими участващи организации, включително две изпращащи ВУИ. Всички организации, участващи в национален консорциум за мобилност, трябва да бъдат идентифицирани към момента на кандидатстване за издаване на акредитация за консорциум.
Срок на валидност на акредитацията за консорциум	Всички последователни годишни покани за представяне на предложения, но не по-късно от поканата за 2020 г.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за акредитация не по-късно от 2 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 юни същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОДДРЕПА

Критерии за отпускане на безвъзмездни средства Заявленията за акредитация ще се оценяват въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на консорциума (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите на действието (вж. раздел „Какви са целите на проекта за мобилност?“); - с потребностите и целите на участващите в консорциума организации и на индивидуалните участници. ▪ Степен, в която предложението има капацитет: <ul style="list-style-type: none"> - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; - да укрепи капацитета и международния обхват на участващите в консорциума организации; - да създаде добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не могат да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени от самостоятелно от отделите ВУИ.
<p>Качество на състава на консорциума и на договореностите за сътрудничество (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Доколко: <ul style="list-style-type: none"> - консорциумът включва подходящ състав от изпращащи висши учебни институции и, когато е приложимо, допълнителни участващи организации от други социално-икономически сектори със съответен профил, опит и експертен капацитет, за да може успешно да реализира всички аспекти на проекта; - координаторът на консорциума има предишен опит от управление на сходен консорциум или вид проект; - разпределението на функциите, отговорностите и задачите/ресурсите е изрично определено и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации; - задачите/ресурсите са обединени и съвместно използвани; - отговорностите, свързани с управлението на договорите и финансовите отношения, са ясно определени; - консорциумът включва организации, които досега не са работили по това действие.
<p>Качество на структурата и изпълнението на дейността на консорциума (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности); ▪ Качество на организационните аспекти и договореностите за управление и предоставяне на подкрепа (например относно избор на приемащи организации, подбор на участници, информация, езикова и межкултурна подкрепа, мониторинг); ▪ Качество на сътрудничеството, координацията и комуникацията между участващите организации, както и с останалите заинтересовани страни; ▪ Когато е приложимо, качество на процедурите за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейски инструменти за прозрачност и признаване; ▪ Ако е приложимо, целесъобразност на процедурите по подбор на участниците в дейностите за мобилност и на мерките за стимулиране участието на лица в неравностойно положение в такива дейности.

Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите, реализирани от консорциума; ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху участниците и участващите организации по време и след изпълнението на проекта; - извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на институционално, местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от реализираните от консорциума дейности във и извън участващите организации и партньори.
--	--

За да бъдат избрани за акредитация, проектните предложения трябва да получат поне 60 точки. Освен това, те трябва да получат най-малко половината от максималния брой точки по всеки критерий за възлагане/подбор.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Допълнителни специални правила и критерии, както и допълнителна полезна информация, свързана с това действие, можете да намерите в приложение I към настоящото ръководство. Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Кандидатите, които предлагат проекти за мобилност на университетски студенти и персонал, трябва да попълнят във формуляра за кандидатстване следната информация:

- брой на студентите и членовете на персонала, които се планира да вземат участие в дейностите за мобилност;
- обща продължителност на планираните дейности за мобилност.

На тази основа националните агенции в държавите по програмата ще отпуснат на кандидатите безвъзмездни средства в подкрепа на определен брой дейности за мобилност, който не превишава максималния брой, заявен от кандидата.

Ако кандидатът представя проекти за мобилност с държави партньори, той попълва отделен формуляр за кандидатстване, посветен на мобилността към държави партньори и от тях.

За мобилността с държави партньори се отпускат отделни безвъзмездни средства.

По отношение на финансовата подкрепа за тези дейности се прилагат следните правила:

А) Правила за финансиране, приложими към всички дейности за мобилност

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност (с изключение на дневни и пътни разходи на участници)	Принос към единичните ставки	до 100-ия участник: 350 EUR на участник + след 100-ия участник: 200 EUR на допълнителен участник	Въз основа на броя на участниците в дейности за мобилност
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания	Действително извършени разходи	До 100 % от допустимите разходи, одобрени от националната агенция.	Условно: заявлението за финансова подкрепа трябва да бъде мотивирано и добре обосновано в специален формуляр за кандидатстване след подбора на участниците

<p>Извънредни разходи</p>	<p>Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.</p> <p>За мобилност между държави по програмата: Скъпи пътни разходи на участници от и до най-отдалечени региони и отвъдморски страни и територии</p>	<p>Действително извършени разходи</p>	<p>Разходи за финансова гаранция: 75 % от допустимите разходи</p> <p>Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80 % от допустимите разходи</p>	<p>Условно: заявлението за финансова подкрепа трябва да бъде мотивирано и добре обосновано след подбора на участниците</p>
----------------------------------	---	---------------------------------------	--	--

Безвъзмездни средства за организационна подкрепа за бенефициера (висши учебни институции или консорциуми):

Безвъзмездните средства за организационна подкрепа са вноска към разходи на институциите във връзка с дейности в подкрепа на мобилността на пристигащи и заминаващи студенти и членове на персонала, направени с оглед спазването на хартата за висше образование „Еразъм“ в държави по програмата и на принципите на ХВОЕ, отразени в договорените междуинституционални споразумения в случай на участие на институции от държави партньори. Например:

- организационни договорености с институции партньори, включително посещения на потенциални партньори, с цел договаряне на условията на междуинституционалните споразумения за подбор, подготовка, приемане и интегриране на мобилни участници, и текущо актуализиране на тези междуинституционални споразумения;
- предоставяне на актуализирани каталози с курсове за обучение за студенти, участващи в международна мобилност;
- предоставяне на информация и съдействие на студенти и членове на персонала;
- подбор на студенти и членове на персонала;
- изготвяне на споразумения за обучение с цел гарантиране на пълното признаване на образователните компоненти на студентите; изготвяне и признаване на споразумения за мобилност за членовете на персонала;
- предоставяне на езикова и межкултурна подготовка както на пристигащите, така и на заминаващите студенти и членове на персонала, в допълнение към инструмента за онлайн езикова подкрепа на програма „Еразъм+“;
- улесняване интегрирането във висшата учебна институция на пристигащите участници в дейности за мобилност;
- осигуряване на ефективно наставничество и надзор за участниците в дейности за мобилност;
- конкретни мерки за гарантиране на качеството на студентските стажове в предприятия;
- гарантиране признаването на образователните компоненти и свързаните с тях кредити, издаване на академични справки и приложения към дипломата;
- подкрепа на реинтегрирането на участниците в дейности за мобилност и развиване на придобитите от тях нови компетентности в полза на висшата учебна институция и техните колеги.

Висшите учебни институции и в държавите по програмата, и в държавите партньори се задължават да зачитат всички принципи на хартата, насочени към осигуряване на висококачествена мобилност, включително на изложените по-долу: „да се гарантира, че заминаващите участници в дейности за мобилност са добре подготвени за мобилността, включително че владеят съответния език на необходимото ниво“ и „да се предостави подходяща езикова подкрепа на пристигащите участници в дейности за мобилност“. За целта институциите могат да използват инфраструктурата за езиково обучение, с която разполагат. В случай на мобилност в програмни държави, висшите учебни институции, които имат възможност да организират дейности за мобилност на студенти и членове на персонала с високо качество, включително езикова подкрепа, при ниски разходи (или когато тези дейности са финансирани от източници, разработени от финансирането от ЕС), могат да прехвърлят дял от безвъзмездните средства за организационна подкрепа за финансиране на допълнителни дейности за мобилност. В договора за отпускане на безвъзмездни средства се посочва равнището на гъвкавост в това отношение.

Във всички случаи бенефициерите ще бъдат задължени по договор да предоставят услуги с високо качество, като постигнатите от тях резултати ще бъдат предмет на мониторинг и проверки от националните агенции, които ще вземат предвид също и отзивите на студентите и членовете на персонала, предоставени посредством инструмента за мобилност +, до които националните агенции и Комисията имат пряк достъп.

В случай на мобилност между програмни държави, размерът на безвъзмездните средства за организационна подкрепа се изчислява въз основа на броя на всички подпомогнати заминаващи участници в дейности за мобилност

(включително участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС за целия период на мобилност — вж. по-долу) и на приходящите членове на персонала на предприятия, които преподават във висшата учебна институция, която е бенефициер или член на националния консорциум за мобилност. Участниците в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС през целия период на мобилността, се считат за подпомагани участници в дейности за мобилност, тъй като те се ползват от рамката и организационните дейности за мобилност. На това основание организационната подкрепа се заплаща и за тези участници.

При мобилност между програмни и партньорски държави, размерът на безвъзмездните средства за организационна подкрепа се изчислява въз основа на броя на всички подпомогнати изходящи мобилности на участници от Програмната държава и на всички входящи мобилности на участници от партньорските държави. Участниците в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС през целия период на мобилността (нулев грант), може да се считат за подпомогнати участници в дейности за мобилност, тъй като те се възползват от рамката за мобилност и от организационните дейности.

В случая на национални консорциуми за мобилност се допуска тези безвъзмездни средства да бъдат разпределени между всички национални членове съгласно договорените между тях правила. Безвъзмездните средства за организационна подкрепа за мобилност между държави партньори и държави по програмата се споделят от съответните партньори на взаимно приемлива основа, определена от участващите институции.

Участници в мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС

Студентите и членовете на персонала, които не получават безвъзмездни средства от ЕС, са участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС за покриване на пътни и дневни разходи, но отговарят на всички останали критерии за студенти и членове на персонала и се ползват от всички предимства, произтичащи от статута на студенти и персонал по програма „Еразъм+“. Те могат да получават регионални, национални или други видове безвъзмездни средства, покриващи част от техните разходи за мобилност. Броят на участниците в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС през целия период на мобилността, се отчита в статистическите данни за показателя за постигнатите резултати, използван във връзка с разпределението на бюджета на ЕС между отделните държави, както в рамките на мобилност между програмни държави, така и за мобилност между програмни и партньорски държави.

Подкрепа за лица със специални потребности

Лице със специални потребности е потенциален участник, който, поради своето индивидуално физическо, умствено или здравословно състояние, не би могъл да участва в проекта / действието за мобилност без допълнителна финансова подкрепа. Висши учебни институции, които са избрали за участие студенти и/или членове на персонала със специални потребности, могат да кандидатстват пред националната агенция за допълнителни безвъзмездни средства, с които да покрият допълнителните разходи за участието на тези лица в дейностите за мобилност. Следователно за лица със специални потребности безвъзмездно отпуснатата подкрепа може да надхвърля максималните индивидуални размери на безвъзмездните средства, посочени по-долу. Висшите учебни институции поместват на своите уебсайтове информация за това как студенти и членове на персонала със специални потребности могат да поискат такава допълнителна подкрепа.

Допълнително финансиране за студентите и членовете на персонала със специални потребности може да бъде предоставено и от други източници на местно, регионално и/или национално равнище.

Що се отнася до лицата, придружаващи студенти и членове на персонала със специални потребности, те имат право да получат средства, въз основа на действителните разходи.

Всяка висша учебна институция, като подписва хартата за висше образование „Еразъм“, се задължава да осигури равен достъп и възможности за участници с всякакъв социален произход. Поради това студентите и членовете на персонала със специални потребности могат да се възползват от услугите за подкрепа, които приемащата институция предлага на своите местни студенти и персонал.

Други източници на финансиране

Студентите и членовете на персонала могат да получават, в допълнение към безвъзмездните средства от ЕС или вместо такова подпомагане (участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС), регионални, национални или други видове безвъзмездни средства, управлявани от друга организация, различна от националната агенция (например министерство или органи на регионалната администрация). Към такива безвъзмездни средства, които се отпускат от източници на финансиране, различни от бюджета на ЕС, не се прилагат определените в настоящия документ размери и минимални/максимални обхвати.

Б) ПОДПОМАГАНЕ С БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА НА МОБИЛНОСТТА НА СТУДЕНТИ

Безвъзмездни средства от ЕС могат да се отпускат на студенти за покриване на част от техните пътни и дневни разходи през периода на обучение или стаж в чужбина. Размерът на тези безвъзмездни средства се определя от националните агенции след съгласуване с националните органи и/или висшите учебни институции въз основа на обективни и прозрачни критерии, описани по-долу. Конкретните суми ще бъдат публикувани на уебсайтовете на националните агенции и висшите учебни институции.

Държавите по програмата са разделени в следните три групи:

Група 1 Държави по програмата с по-високи разходи за живот	Дания, Ирландия, Франция, Италия, Австрия, Финландия, Швеция, Обединено кралство, Лихтенщайн, Норвегия
Група 2 Държави по програмата със средни разходи за живот	Белгия, Чешка република, Германия, Гърция, Испания, Хърватия, Кипър, Люксембург, Нидерландия, Португалия, Словения, Исландия, Турция
Група 3 Държави по програмата с по-ниски разходи за живот	България, Естония, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Румъния, Словакия, бивша югославска република Македония

Мобилност между програмни държави — КРИТЕРИЙ 1: ИЗПРАЩАЩА И ПРИЕМАЩА ДЪРЖАВА НА СТУДЕНТА

Безвъзмездните средства, отпуснати на студентите, ще се определят въз основа на съответния поток мобилност, както следва:

- мобилност към държава със сходни разходи за живот: студентите получават безвъзмездни средства от ЕС в средния обхват;
- мобилност към държава с по-високи разходи за живот: студентите получават безвъзмездни средства от ЕС във високия обхват;
- мобилност към държава с по-ниски разходи за живот: студентите получават безвъзмездни средства от ЕС в ниския обхват.

Сумите, определяни от националните агенции, ще бъдат в следните минимални и максимални обхвати:

- Безвъзмездни средства от ЕС в средния обхват: средният обхват (между **200 и 450 EUR на месец**) ще се прилага към дейности за мобилност към държава със сходни разходи за живот: а) от държава от група 1 към държава от група 1, б) от държава от група 2 към държава от група 2 и в) от държава от група 3 към държава от група 3.
- Безвъзмездни средства от ЕС във високия обхват: съответстват на средния обхват, прилаган от националната агенция **плюс минимум 50 EUR** и между **250 и 500 EUR на месец**. Този обхват се прилага към дейности за мобилност към държава с по-високи разходи за живот: а) от държави от група 2 към държави от група 1 и б) от държави от група 3 към държави от група 1 или 2.
- Безвъзмездни средства от ЕС в ниския обхват: съответстват на средния обхват, прилаган от националната агенция **минус минимум 50 EUR** и между **150 и 400 EUR на месец**. Този обхват се прилага към дейности за мобилност към държава с по-ниски разходи за живот: а) от държави от група 1 към държави от групи 2 и 3 и б) от държави от група 2 към държави от група 3.

Когато определят сумите, за които ще кандидатстват бенефициерите в съответните държави, националните агенции ще отчетат два специални критерия:

- наличието и нивото на допълващо безвъзмездните средства от ЕС съфинансиране от други източници: частни или публични органи на местно, регионално или национално равнище;
- общото ниво на търсене от студенти, които планират да получат образование или обучение в чужбина.

Националните агенции могат да решат да предоставят възможности за гъвкавост на висшите учебни институции в съответната държава, като определят обхвати, вместо твърди суми на национално равнище. Такова решение следва да бъде надлежно мотивирано, например ако в съответната държава е достъпно съфинансиране на регионално равнище или на равнището на отделните институции.

Мобилност между програмни държави — КРИТЕРИЙ 2: Допълнителна подкрепа за определени целеви групи, дейности или изпращащи държави/региони

Студенти с неравностоен социален произход (освен тези със специални потребности)

По решение на националните органи, взето съвместно с националните агенции, отговарящи за изпълнението на програма „Еразъм+“ в съответната държава по програмата (на основание на клауза за участие/неучастие, в зависимост от вече предоставената на национално равнище подкрепа), всички висши учебни институции в съответната държава могат да бъдат задължени да допълват предоставяната в рамките на отпуснатите им безвъзмездни средства от ЕС индивидуална подкрепа за студентите с неравностоен социален произход с увеличение в единичен размер **между 100 и 200 EUR на месец**. Конкретните единични месечни размери на тази помощ и приложимите критерии за отпускането ѝ се определят на национално равнище от националните органи.

Студенти, участващи в стажове

Студентите, които участват в стажове, ще получават допълнително увеличение на финансирането от безвъзмездните средства от ЕС в размер **между 100 и 200 EUR на месец**. Точният размер ще бъде определен от националните агенции и/или висшите учебни институции съобразно нивата на търсене и на съфинансиране на този вид мобилност. Във всеки случай всички студенти от една висша учебна институция следва да получават еднакво увеличение, независимо от евентуални увеличения или вноски в натура, които студентът може да получава от приемащото предприятие. В тези случаи не е приложимо увеличението за студенти от неравностоен социален произход. Студенти от най-отдалечените държави и региони по програмата

Студенти от най-отдалечените държави и региони по програмата

С оглед на ограниченията, произтичащи от географската отдалеченост от останалите държави по програмата, студентите от най-отдалечените региони, Кипър, Исландия, Малта и отвъдморските страни и територии ще получават следните увеличения към индивидуалната подкрепа:

От	Към	Размер
Най-отдалечени региони, Кипър, Исландия и Малта, отвъдморски страни и територии	Държави от група 1	750 EUR на месец
	Държави от група 2	700 EUR на месец
	Държави от група 3	650 EUR на месец

В допълнение към горепосочените суми за индивидуална подкрепа студентите от тези държави ще получават следните допълнителни суми с цел подкрепа за покриване на пътните им разходи:

Разстояния за пътуване ³¹	Размер
Между 10 и 99 км:	20 EUR на участник
Между 100 и 499 км:	180 EUR на участник
Между 500 и 1999 км:	275 EUR на участник
Между 2000 и 2999 км:	360 EUR на участник
Между 3000 и 3999 км:	530 EUR на участник
Между 4000 и 7999 км:	820 EUR на участник
8000 км или повече:	1300 EUR на участник

В тези случаи не са приложими увеличенията за участие в стажове или за студенти с неравностоен социален произход.

Равнище на финансовата подкрепа, определяна от висшите учебни институции

Във всички случаи висшите учебни институции ще бъдат задължени да спазват следните принципи и критерии, когато определят и/или прилагат ставките на ЕС:

- веднага след като ставките са определени от институциите, те остават непроменени през цялата продължителност на проекта за мобилност. Не е възможно да се намали или да се повиши размера на отпуснатите безвъзмездни средства в рамките на същия проект.

³¹ Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния (http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm). Разстоянието за пътуването в едната посока трябва да бъде използвано, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане.

- ставките трябва да се определят и/или прилагат чрез обективна и прозрачна процедура, съобразена с описаните по-горе принципи и методика (т.е. като се взема предвид потокът на мобилност, както и допълнителното специфично финансиране);
- на всички студенти, които заминават за държави, принадлежащи към една група, за участие в еднотипни дейности за мобилност (обучение или стажове) трябва да се отпускат безвъзмездни средства в еднакъв размер (с изключение на студентите с неравностоен социален произход или със специални потребности).

Мобилност между държави по програмата и държави партньори (програмни и партньорски страни)

Сумите за индивидуална подкрепа са определени по следния начин:

От	Към	Размер
Допустими държави партньори	Държави партньори от група 1	850 EUR на месец
	Държави партньори от група 2	800 EUR на месец
	Държави партньори от група 3	750 EUR на месец
Държави по програмата	Държави партньори	650 EUR на месец

В допълнение студентите, отиващи в/идващи от държави партньори, ще получават следните допълнителни суми с цел подкрепа за покриване на пътните им разходи:

Разстояния за пътуване ³²	Размер
Между 100 и 499 км:	180 EUR на участник
Между 500 и 1999 км:	275 EUR на участник
Между 2000 и 2999 км:	360 EUR на участник
Между 3000 и 3999 км:	530 EUR на участник
Между 4000 и 7999 км:	820 EUR на участник
8000 км или повече:	1100 EUR на участник

³² Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния (http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm). Разстоянието за пътуването в едната посока трябва да бъде използвано, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане.

В) ПОДПОМАГАНЕ С БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА НА МОБИЛНОСТТА НА ПЕРСОНАЛА

Безвъзмездни средства от ЕС се отпускат на членове на персонала за покриване на част от техните пътни и дневни разходи по време на престоя им в чужбина, както следва:

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Принос към пътните разходи на участниците от тяхното място на произход до мястото на провеждане на дейността и обратно	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: а) мобилност на персонал между държави по програмата: 20 EUR на участник; б) мобилност на персонал между държави по програмата и държави партньори: 0 EUR на участник.	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ³³ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане. ³⁴
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: а) мобилност на персонал между държави по програмата: 1300 EUR на участник; б) мобилност на персонал между държави по програмата и държави партньори: 1100 EUR на участник.	
Добавка за скъпи пътни разходи	Допълнителна подкрепа:	Принос към единичните	За пътни разходи във вътрешността над 225 EUR:	За скъпи пътни разходи във вътрешността над 225 EUR (в двете

³³ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

³⁴ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

<p>Във вътрешността [само за мобилности между държави по програмата]</p>	<ul style="list-style-type: none"> за пътуване в двете посоки до основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара в страната по местоживеене <p>и/или</p> <ul style="list-style-type: none"> за пътуване в двете посоки до крайното местоназначение (от основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара) в приемащата страна. 	<p>ставки</p>	<p>180 EUR на участник (включително придружаващи лица) за пътуване в двете посоки³⁵</p>	<p>посоки), при условие че тези разходи са мотивирани и добре обосновани във формуляра за кандидатстване.</p>
<p>Индивидуална подкрепа</p>	<p>Разходи, пряко свързани с издръжката на участниците по време на дейността</p>	<p>Принос към единичните ставки</p>	<p>до 14-ия ден от дейността: A1.1, ако мобилността е между програмни държави или A1.2 ако мобилността е между програмни и партньорски страни, на ден на участник</p> <p>+</p> <p>между 15-тия и 60 -тия ден от изпълнението на дейността: 70 % от A1.1, ако мобилността е между програмни държави или A1.2 ако мобилността е между програмни и партньорски страни, на ден на участник</p>	<p>Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността)</p>

³⁵ Ако е надлежно обосновано във формуляра за кандидатстване, за една мобилност участникът може да има право на две добавки за скъпи пътни разходи във вътрешността: една за достигане до основен транспортен възел/летище и/или гара/автогара в страната по местоживеене и една за достигане до отдалечено крайно местоназначение в приемащата страна.

Таблица А: Индивидуална подкрепа (суми в евро на ден)

Сумите зависят от приемащата държава. Тези суми се определят в рамките на минималните и максималните обхвати, посочени в таблицата по-долу. Когато определят сумите, за които ще кандидатстват бенефициерите в съответните държави, националните агенции ще отчитат, след съгласуване с националните органи, два специални критерия:

- наличието и нивото на допълващо безвъзмездните средства от ЕС съфинансирани от други източници: частни или публични органи на местно, регионално или национално равнище;
- общото ниво на търсене от членове на персонала, които планират да преподават или да получат обучение в чужбина.

Еднаква процентна ставка в рамките на съответния обхват следва да се прилага за всички приемащи държави. Не е възможно да се отпусне еднаква сума за всички приемащи държави.

Приемаща държава	Персонал от държави по програмата	Персонал от държави партньори
	Минимална—максимална сума (на ден)	Сума (на ден)
	A1.1	A1.2
Дания, Ирландия, Нидерландия, Швеция, Обединено кралство	80-160	160
Белгия, България, Чешка република, Гърция, Франция, Италия, Кипър, Люксембург, Унгария, Австрия, Полша, Румъния, Финландия, Исландия, Лихтенщайн, Норвегия, Турция	70-140	140
Германия, Испания, Латвия, Малта, Португалия, Словакия, бивша югославска република Македония	60-120	120
Естония, Хърватия, Литва, Словения	50-100	100
Държави партньори	160	Недопустими

За дейности за мобилност между държави по програмата националните агенции могат да решат да предоставят възможности за гъвкавост на висшите учебни институции в съответната държава, като определят обхвати, вместо твърди суми на национално равнище. Такова решение следва да бъде надлежно мотивирано, например ако в съответната държава е достъпно съфинансирани на регионално равнище или на равнището на отделните институции. Конкретните суми ще бъдат публикувани на уебсайтовете на националните агенции и висшите учебни институции.

Участници от най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии

В съответствие с Регламента за създаване на програма „Еразъм+“, който отправя призив когато се изпълнява програмата да се вземат предвид ограниченията, наложени от отдалечеността на най-отдалечените райони и отвъдморските страни и територии (ОСТ) на Съюза, са определени специални правила за финансиране, с цел подкрепа за скъпите пътни разходи на участниците от най-отдалечените региони и ОСТ, които са недостатъчно

обхванати от стандартните правила за финансиране (въз основа на приноса към единичните разходи за обединяване на разстоянието за пътуване).

На бенефициерите за проекти за мобилност ще бъде разрешено да поискат финансова подкрепа за пътните разходи на участниците от най-отдалечените региони и ОСТ в рамките на бюджетно перо „извънредни разходи“ (до максимум 80 % от общите допустими разходи). Това ще бъде позволено, при условие, че кандидатите могат да обосноват, че стандартните правила за финансиране (въз основа на приноса към единичните разходи за обединяване на разстоянието за пътуване) не покриват дори поне 70 % от пътните разходи на участниците.

ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ НА ОБУЧАЕМИ И ПЕРСОНАЛ В СИСТЕМАТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Проект за мобилност в ПОО може да включва една или повече от следните дейности:

Мобилност на обучаеми:

- Практика в областта на ПОО в чужбина до 12 месеца.

Тази дейност е отворена за чираци и ученици в професионалните училища. Тези участници преминават обучение на работно място в друга държава. Обучението се извършва или на работното място (предприятие или друг вид подходяща организация) или в професионално училище (но задължително съдържащо и периоди на практически занимания в предприятието или друг вид подходяща организация).

За да се гарантира висококачествено изпълнение на дейностите, всяка мобилност се определя и договаря предварително между изпращащата и приемащата организации (напр. чрез сключване на „Споразумение за обучение“).

Резултатите от обучението следва да са формално признати и утвърдени на институционално ниво, съдържанието на курсовете да е адаптирано подобаващо, за да се гарантира, че периодът на мобилност в чужбина отговаря на обучението, което ученикът преминава в момента.

С цел да се повиши заетостта на младите хора и да се улесни прехода към пазара на труда, наскоро завършили ученици от професионални гимназии или чираци от фирми, осигуряващи ПОО, също могат да се възползват от тази дейност.

Мобилност на персонал:

- **С цел преподаване или обучение:** тази дейност позволява на персонала в професионалните училища да преподава/обучава в партньорско училище за професионално образование и обучение в чужбина. Също така дейността дава възможност на персонала на предприятия да се обучава в друга организация в сферата на ПОО в чужбина.
- **обучение на персонал:** тази дейност подкрепя професионалното развитие на персонала в ПОО под формата на преподавателска мобилност или обмяна на опит/наблюдение на работното място в чужбина в предприятието или друг вид организация в областта на ПОО.

Програма „Еразъм+“ подкрепя мобилност на персонала с цел обучение, която:

- е структурирана в стратегически подход на участващите организации (целящ модернизиранието и интернационализирането на техните цели);
- отговаря на ясно определени потребности за развитие на персонала и е придружена от съответния избор, подготовка и последващи мерки;
- гарантира, че резултатите от обучението на участващите служители са признати, както и че са разпространени и се използват в рамките на организацията.

Тези дейности представляват също така възможност за персонала от ПОО да придобие компетентност за посрещане на специфичните потребности на учащи с неравностоен произход. Предвид настоящия контекст по отношение на младите мигранти, бежанци и кандидати за убежище, особено внимание ще се отделя на подкрепата за дейности, свързани с обучението на персонал от ПОО в области като обучение на деца бежанци, межкултурни класове, обучение на младежи във втори език, толерантност и многообразие в клас.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ТОЗИ ПРОЕКТ?

Организациите, участващи в проекта за мобилност, се задължават да изпълняват следните функции и задачи:

- **Кандидатстваща организация:** отговаря за кандидатстването за подкрепа за проекта за мобилност, подписването и управлението на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства и отчитането. Кандидатът може да е координатор на консорциум: ръководи консорциум за мобилност, съставен от партньорски организации от една и съща държава, чиято цел е изпращане на ученици и персонал от сферата на ПОО за дейности в чужбина. Координаторът на консорциум може също така да действа като изпращаща организация.

- Изпращаща организация: отговаря за подбора на обучаеми/персонал в ПОО и изпращането им в чужбина.
- Приемаща организация: отговаря за приемането на чуждестранни обучаеми/персонал по ПОО и за предоставянето на работна програма от дейности, или организация, която се възползва от обучение проведено от персонал в областта на ПОО.
- Организация посредник: това е организация, активна на пазара на труда или в сферата на образованието, обучението и младежта. Тази организация е партньор в национален консорциум за мобилност, но не е изпращаща организация. Нейната роля може да се състои в това да споделя и улеснява административните процедури на изпращащите организации в областта на ПОО и да спомага по-качествения подбор на чираци/ученици, които да отговарят на нуждите на участващите предприятия.

До началото на периода на мобилност изпращащата и приемащата организации трябва да договорят с участието на учащите/членовете на персонала дейностите, които ще бъдат предприети от учащите (със „споразумение за обучение“) или от членовете на персонала (със „споразумение за мобилност“). С тези споразумения се определят планираните резултати от обучението за периода на учене в чужбина, уреждат се условията за формално признаване и се посочват правата и задълженията на всяка от страните.

Обучаващите се в сферата на ПОО, които предприемат мобилност от 19 дни или повече, имат правото да получат финансова подкрепа за езикова подготовка. В процеса на изпълнение на Програмата ще бъде въведена онлайн езикова подготовка. Европейската комисия предоставя на допустимите участници достъп до тази услуга, чрез която ще оцени чуждоезиковите им компетентности и ще им предложи при необходимост най-подходящите форми на езиково обучение преди и/или по време на периода на мобилност (по-подробна информация можете да намерите в приложение I към настоящото ръководство).

За проекти за мобилност в ПОО, кандидатстващите организации могат да избират между това да кандидатстват с или без Харта „Еразъм+“ за мобилност в ПОО, в зависимост от това дали на организациите, които участват, е присъдена Харта през предходната година. Критериите за допустимост и за присъждане за тези две условия за кандидатстване са описани по-долу.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ ЗА ОБУЧАЕМИ И ПЕРСОНАЛ В ПОО БЕЗ ХАРТА „ЕРАЗЪМ+“ ЗА МОБИЛНОСТ В ПОО

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са изброени формалните критерии, които едно проектопредложение за мобилност на обучаеми и персонал в сферата на ПОО следва да спазва, за да бъде легитимен за финансиране по Програма „Еразъм+“.

Общи критерии за допустимост

Допустими дейности	Проектите за мобилност в сферата на професионалното образование и обучение могат да включват една или повече от следните дейности: <ul style="list-style-type: none">▪ практика за обучаеми в областта на ПОО в институции за професионално образование в чужбина;▪ практика за обучаеми в областта на ПОО в предприятия в чужбина;▪ мобилност на персонал с цел преподаване в чужбина;▪ обучение на персонал в чужбина.
---------------------------	---

Допустими участващи организации	<p>Участваща организация може да бъде:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ всяка публична или частна организация (или нейно дъщерно дружество/клон), чиято дейност е свързана с професионалното образование и обучение (организация в сферата на ПОО) или▪ всяка публична или частна организация, действаща на пазара на труда или в областта на образованието, обучението и младежта. <p>Например, такива организации могат да бъдат:</p> <ul style="list-style-type: none">– професионални гимназии/институти/центрове за професионално образование;– публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие);– социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации;– публичен орган на местно, регионално или национално равнище;– научноизследователски институт;– фондация;– училища/институти/образователни центрове (на всяко ниво — от предучилищно до гимназиално образование, включително образование и обучение за възрастни);– организации с нестопанска цел, сдружения, НПО;– организация, предоставяща професионално ориентиране и консултиране, и информационни услуги.– органи, отговарящи за политиките в областта на професионалното образование и обучение. <p>Всяка организация трябва да бъде установена в държава участваща в програма „Еразъм+“.</p>
Кой може да кандидатства?	<ul style="list-style-type: none">▪ организация в областта на ПОО (или нейно дъщерно дружество/клон), изпращаща обучаеми и персонал в чужбина;▪ координаторът на национален консорциум за мобилност. <p>Физически лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.</p>
Брой на участващите организации	<p>Проектите за мобилност са транснационални и трябва да включват минимум две участващи организации (поне една изпращаща и една приемаща организация) от различни програмни държави.</p> <p>За проекти, реализирани от национален консорциум за мобилност, всички членове на консорциума трябва да бъдат от една и съща програмна държава и да бъдат идентифицирани по време на подаване на кандидатура за отпускане на безвъзмездни средства. Консорциумът трябва да се състои от минимум 3 организации в сферата на ПОО.</p>
Продължителност на проекта	<p>1 до 2 години. Продължителността трябва да бъде избрана още на етап кандидатстване, въз основа на целта на проекта и на планираните видове проектни дейности.</p>
Къде се кандидатства?	<p>В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.</p>

Кога се кандидатства?	<p>Кандидатите трябва да подадат своите формуляри не по-късно от 2 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 юни и 31 декември същата година.</p> <p>Възможен допълнителен краен срок:</p> <p>Националните агенции могат да организират втори кръг за заявления, ако останат неизползвани средства, за които също ще се прилагат правилата, посочени в настоящото ръководство. Националните агенции ще информират за тази възможност чрез своите електронни страници.</p> <p>Ако се организира втори кръг, кандидатите трябва да подадат своите заявления за отпускане на безвъзмездни средства не по-късно от 4 октомври до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, които започват между 1 януари и 31 май следващата година</p>
Как се кандидатства?	<p>Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.</p>
Други критерии	<p>Организация в областта на ПОО (или нейно дъщерно дружество/ клон) или национален консорциум за мобилност може да кандидатства само веднъж за един селекционен цикъл. Въпреки това, организация в сферата на ПОО може да бъде част или да координира няколко различни национални консорциуми за мобилност, които кандидатстват едновременно.</p>

Допълнителни критерии за допустимост за мобилност на обучаеми

Продължителност на дейността	<p>От 2 седмици (т.е десет работни дни) до 12 месеца, без да се включва времето за пътуване.</p>
Място (места) на изпълнение на дейността	<p>Мобилността трябва да бъде осъществена в друга страна участничка в програмата.</p>
Допустими участници	<p>Ученици в професионални гимназии (чиято учебна програма обикновено включва практически занимания), обучаеми в ЦПО или чираци, от страната на изпращащата организация. Придружаващи лица на обучаемите.</p> <p>Наскоро завършили обучението си в професионална гимназия или в предприятие (например бивши чираци) също могат да се възползват от тази дейност. Наскоро завършилите обучението си трябва да осъществят образователна мобилност с цел практика в чужбина, в срок до една година след дипломирането си.</p>

Допълнителни критерии за допустимост за дейности за мобилност на персонал

Продължителност на дейността	<p>От два дни до два месеца, с изключение на времето за пътуване.</p> <p>Минималните 2 дни трябва да бъдат последователни.</p>
Място (места) на изпълнение на дейността	<p>Мобилността трябва да бъде осъществена в друга страна участничка в програмата.</p>

<p>Допустими участници</p>	<p>Всяко лице, което работи за организация в областта на ПОО и отговаря за ПОО (напр. учители, обучители, персонал с административни или ръководни функции и др.), в работни отношения с изпращащата(щите) организация(и), както и друг персонал, който участва в стратегическото развитие на организацията.</p> <p>В случай че мобилността е с цел преподаване/обучение, възможно е участие в дейността и на лица от предприятия, публичния сектор и/или организации на гражданското общество.</p> <p>В допълнение и където е подходящо, за задачите преподаване/обучение, възможно е участие в дейността и на преподаватели от предприятия, които са били поканени да преподават в кандидатстващи организации в ПОО и/или в организациите от консорциума.</p>
-----------------------------------	---

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектопредложенията ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите на действието (вж. раздел „Какви са целите на проекта за мобилност?“); - с потребностите и целите на участващите организации и на индивидуалните участници, особено като се има предвид това, което е посочено в Европейския план за развитие. ▪ Степен, до която предложението може: <ul style="list-style-type: none"> - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; - да укрепи капацитета и международния обхват на участващите организации.
<p>Качество на проекта и степен на постижимост на целите (максимум 40 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности); ▪ съответствие между целите на проекта и предвидените дейности за постигането им; ▪ качество на Европейския план за развитие на кандидатстващата организация; ▪ качество на практическите договорености, управлението и различните видове подкрепа; ▪ качество на подготовката, предоставяна на участниците; ▪ качество на планираните мерки за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и подходящо използване на европейските инструменти за прозрачност и признаване; ▪ целесъобразност на процедурите по подбор /селекция на участниците в мобилността; ▪ ако е приложимо, качество на сътрудничеството и комуникацията между участващите организации, както и с други заинтересовани страни.

Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)	<ul style="list-style-type: none">▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта;▪ Потенциално въздействие на проекта:<ul style="list-style-type: none">- върху участниците и участващите организации по време и след изпълнението на проекта;- извън организациите и физическите лица, които пряко участват в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище.▪ Целесъобразност и качеството на мерките за разпространение на резултатите от проекта в рамките на и извън участващите организации.
--	--

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на финансова подкрепа (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение на резултатите“ и 20 точки за категорията „качество на проекта и степен на постижимост на целите“).

Отпускане на финансова подкрепа

Максималният размер на отпуснатите средства зависи от редица елементи:

- брой и продължителност на мобилностите, към които е насочена кандидатурата;
- предишни резултати на кандидата, изразяващи се в брой на периоди на мобилност, високо качество на изпълнение на дейностите и добро финансово управление, ако на кандидата са били отпуснати безвъзмездни средства за сходни дейности през предходни години;
- общия национален бюджет, отпуснат за действието за мобилност.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТАЗИ ДЕЙНОСТ?

Участници от и до най-отдалечените региони и отвъдморски страни и региони

В съответствие с Регламента за създаване на програма „Еразъм+“, който отправя призив когато се изпълнява програмата да се вземат предвид ограниченията, наложени от отдалечеността на най-отдалечените райони и отвъдморските страни и територии (ОСТ) на Съюза, са определени специални правила за финансиране, с цел подкрепа за скъпите пътни разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и ОСТ, които са недостатъчно обхванати от стандартните правила за финансиране (въз основа на приноса към единичните разходи за обединяване на разстоянието за пътуване).

На кандидатите за проекти за мобилност ще бъде разрешено да поискат финансова подкрепа за пътните разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и ОСТ в рамките на бюджетно перо „извънредни разходи“ (до максимум 80 % от общите допустими разходи: вж. „Какви са правилата за финансиране?“). Това ще бъде позволено, при условие, че кандидатите могат да обосноват, че стандартните правила за финансиране (въз основа на приноса към единичните разходи за обединяване на разстоянието за пътуване) не покриват дори поне 70 % от пътните разходи на участниците.

Друга информация

Повече задължителни критерии и допълнителна полезна информация, свързани с тази дейност, могат да бъдат намерени в приложение I от настоящото ръководство. Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ ЗА ОБУЧАЕМИ И ПЕРСОНАЛ В ПОО, КОИТО ПРИТЕЖАВАТ ХАРТА ЗА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ ПО ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По долу са описани формалните критерии, които едно проектопредложение за Мобилност в сферата на ПОО с Харта „Еразъм+“ за мобилност в ПОО следва да спазва, за да бъде легитимно за финансиране по Програма „Еразъм+“.

Общи критерии за допустимост

Кой може да кандидатства?	Отделни организации или консорциуми, установени в програмна държава, които са притежатели на Харта „Еразъм+“ за мобилност в ПОО ³⁶ .
Допустими дейности	<p>Проектите за мобилност в сферата на професионалното образование и обучение могат да включват една или повече от следните дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ практика за обучаеми в областта на ПОО в институции за професионално образование в чужбина; ▪ практика за обучаеми в областта на ПОО в предприятия в чужбина; ▪ мобилност на персонал с цел преподаване в чужбина; ▪ обучение на персонал в чужбина.
Брой на участващите организации	<p>Дейностите за мобилност са транснационални и трябва да включват минимум две участващи организации (поне една изпращаща и една приемаща организация) от различни държави по програмата.</p> <p>В случай на проекти на национални консорциуми за мобилност притежаващи Харта „Еразъм+“ за мобилност в ПОО, изпращащата и приемащата организация трябва да бъдат от различни страни.</p>
Продължителност на проекта	1 до 2 години. Кандидатът трябва да избере продължителността още на етап кандидатстване.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	<p>Кандидатите трябва да подадат своите формуляри не по-късно от 2 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 юни и 31 декември същата година.</p> <p>Възможен допълнителен краен срок:</p> <p>Националните агенции могат да организират втори кръг за заявления, ако останат неизползвани средства, за които също ще се прилагат правилата, посочени в настоящото ръководство. Националните агенции ще информират за тази възможност чрез своите електронни страници.</p> <p>Ако се организира втори кръг, кандидатите трябва да подадат своите заявления за отпускане на безвъзмездни средства не по-късно от 4 октомври до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, които започват между 1 януари и 31 май следващата година</p>
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Други критерии	Организация, в областта на ПОО или Национален консорциум за мобилност в ПОО може да кандидатства само веднъж за селекционен кръг. Въпреки това, организация в сферата на ПОО може да бъде част или да координира няколко различни национални консорциуми за мобилност, които кандидатстват едновременно.

Допълнителни критерии за допустимост за мобилност на обучаеми

Продължителност на дейността	От 2 седмици (т.е десет работни дни) до 12 месеца, без да се включва времето за пътуване.
Място (места) на изпълнение на дейността	Мобилността трябва да бъде осъществена в друга страна участничка в програмата.

³⁶ За повече информация за хартата, вж. Раздел „Харта „Еразъм +“ за мобилност в областта на професионалното образование и обучение“

Допустими участници	<p>Ученици в професионални гимназии (чиято учебна програма обикновено включва практически занимания), обучаеми в ЦПО или чираци, от страната на изпращащата организация. Лица, които придружават обучаемите в чужбина.</p> <p>Наскоро завършили обучението си в професионална гимназия или в предприятие (например бивши чираци) също могат да се възползват от тази дейност. Наскоро завършилите обучението си трябва да осъществят образователна мобилност с цел практика в чужбина, в срок до една година след дипломирането си.</p>
----------------------------	---

Допълнителни критерии за допустимост за дейности за мобилност на персонал

Продължителност на дейността	<p>От два дни до два месеца, с изключение на времето за пътуване.</p> <p>Минималните 2 дни трябва да бъдат последователни.</p>
Място (места) на изпълнение на дейността	<p>Мобилността трябва да бъде осъществена в друга страна участничка в програмата.</p>
Допустими участници	<p>Всяко лице, което работи за организация в областта на ПОО и отговаря за ПОО (напр. учители, обучители, персонал с административни или ръководни функции и др.), в работни отношения с изпращащата(щите) организация(и), както и друг персонал, който участва в стратегическото развитие на организацията.</p> <p>В случай че мобилността е с цел преподаване/обучение, възможно е участие в дейността и на лица от предприятия, публичния сектор и/или организации на гражданското общество.</p> <p>В допълнение и където е подходящо, за задачите преподаване/обучение, възможно е участие в Дейността и на преподаватели от предприятия, които са били поканени да преподават в кандидатстващи организации в ПОО и/или в организациите от консорциума.</p>

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с **част В от настоящото ръководство**.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА ЗА ЗАЯВЛЕНИЯ, ПОДАДЕНИ ОТ ПРИТЕЖАТЕЛИ НА ХАРТА „ЕРАЗЪМ+“ ЗА МОБИЛНОСТ В ПОО

Няма качествено оценяване (качеството е било оценено на етапа на кандидатстване за Харта „Еразъм+“ за мобилност в ПОО) и поради това няма критерии за отпускане на безвъзмездна помощ.

Всяко допустимо заявление за безвъзмездни средства (което е преминало успешно проверката за допустимост) ще получи финансиране.

Максималният размер на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- броя на периодите на мобилност и общия брой (месеци/дни), за който се кандидатства;
- предишни резултати на кандидата, изразяващи се в брой на периоди на мобилност, високо качество на изпълнение на дейностите и добро финансово управление, ако на кандидата са били отпускани безвъзмездни средства за сходни дейности през предходни години;
- общия национален бюджет, отпуснат за действието за мобилност.

ОТ КАКВА АКРЕДИТАЦИЯ СЕ НУЖДАЯТ КАНДИДАТИТЕ ВЪВ ВРЪЗКА С ТОЗИ ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ?

ХАРТА „ЕРАЗЪМ+“ ЗА МОБИЛНОСТ В ПОО

Хартата „Еразъм+“ за мобилност в ПОО има за цел да подобри европейските стратегии за интернационализация в областта на професионалното образование и обучение и да ги направи по-устойчиви, като по този начин се подобри качеството и количеството на транснационалната мобилност в ПОО. Покани за присъждане на Харта „Еразъм+“ за мобилност в ПОО се публикуват ежегодно на електронните страници на Националните агенции.

Придобиването на Харта „Еразъм+“ за мобилност в ПОО дава на притежателите на Харта „Еразъм+“ за мобилност в ПОО възможност да кандидатстват по опростен начин по Ключово действие 1 „Мобилност на обучаеми и персонал в областта на ПОО“ по програма „Еразъм+“.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТАЗИ ДЕЙНОСТ?

Участници от и до най-отдалечените региони и отвъдморски страни и територии

В съответствие с Регламента за създаване на програма „Еразъм+“, който отправя призив когато се изпълнява програмата да се вземат предвид ограниченията, наложени от отдалечеността на най-отдалечените райони и отвъдморските страни и територии (ОСТ) на Съюза, са определени специални правила за финансиране, с цел подкрепа за скъпите пътни разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и ОСТ, които са недостатъчно обхванати от стандартните правила за финансиране (въз основа на приноса към единичните разходи за обединяване на разстоянието за пътуване).

На кандидатите за проекти за мобилност ще бъде разрешено да поискат финансова подкрепа за пътните разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и ОСТ в рамките на бюджетно перо „извънредни разходи“ (до максимум 80 % от общите допустими разходи: вж. „Какви са правилата за финансиране?“). Това ще бъде позволено, при условие, че кандидатите могат да обосноват, че стандартните правила за финансиране (въз основа на приноса към единичните разходи за обединяване на разстоянието за пътуване) не покриват дори поне 70 % от пътните разходи на участниците.

Друга информация

Повече задължителни критерии и допълнителна полезна информация, свързани с тази дейност, могат да бъдат намерени в приложение I от настоящото ръководство. Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта за мобилност следва да бъде изготвен в съответствие със следните финансови правила (в евро):

А) Правила за финансиране, приложими към всички дейности за мобилност

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица, от тяхното място на местоживееене до мястото на провеждане на дейността и обратно.	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ³⁷ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане ³⁸ .
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1300 EUR на участник	

³⁷ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

³⁸ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

<p>Добавка за скъпи пътни разходи във вътрешността</p>	<p>Допълнителна подкрепа:</p> <ul style="list-style-type: none"> за пътуване в двете посоки до основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара в страната по местоживеене и/или за пътуване в двете посоки до отдалечено крайно местоназначение (от основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара) в приемащата страна 	<p>Принос към единичните ставки</p>	<p>За пътни разходи във вътрешността над 225 EUR: 180 EUR на участник (включително придружаващи лица) за пътуване в двете посоки³⁹</p>	<p>За скъпи пътни разходи във вътрешността над 225 EUR (в двете посоки), при условие че тези разходи са мотивирани и добре обосновани във формуляра за кандидатстване.</p>
<p>Организационна подкрепа</p>	<p>Всеки разход, пряко свързани с изпълнението на дейностите за мобилност (с изключение на издръжка за участници), включително за подготовка (педагогическа, межкултурна, езикова), мониторинг и подкрепа на участниците през периода на мобилност и валидиране на резултатите от обучението, дейности за разпространение</p>	<p>Принос към единичните ставки</p>	<p>до 100-ия участник: 350 EUR на участник + след 100-ия участник: 200 EUR на допълнителен участник</p>	<p>Въз основа на броя на участници</p>
<p>Подкрепа за лица със специални потребности</p>	<p>Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително дневни и пътни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните категории „пътни разходи“ и „индивидуална подкрепа“)</p>	<p>Действително извършени разходи</p>	<p>До 100 % от допустимите разходи</p>	<p>Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на специални потребности трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване</p>
<p>Извънредни разходи</p>	<p>Разходи за подкрепа на обучаващи се участници, които са с по-малко възможности (с изключение на пътни разходи и индивидуална подкрепа на участници и придружаващи ги лица). Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.</p> <p>Скъпи пътни разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии (За подробности виж раздел „Какво</p>	<p>Действително извършени разходи</p>	<p>Разходи за финансова гаранция: 75 % от допустимите разходи Други разходи: 100 % от допустимите разходи</p> <p>Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80 % от допустимите разходи</p>	<p>Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на извънредни разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване</p>

³⁹ Ако е надлежно обосновано във формуляра за кандидатстване, за една мобилност участникът може да има право на две добавки за скъпи пътни разходи във вътрешността: една за достигане до основен транспортен възел/летище и/или гара/автогара в страната по местоживеене и една за достигане до отдалечено крайно местоназначение в приемащата страна.

	друго трябва да знаете за тази дейност?“).		
--	--	--	--

Б) Допълнително финансиране за мобилност на учащи в професионални училища

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Индивидуална подкрепа	Разходи, които са пряко свързани с издръжката на участниците, включително на придружаващите ги лица, по време на мобилността.	Принос към единичните ставки	до 14-тия ден от изпълнението на дейността: A2.1 на ден на участник + от 15-я ден до изтичането на 12 месеца на мобилността: 70 % от A2.1 на ден на участник ⁴⁰	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността)
Езикова подготовка	Разходи, свързани с подкрепата за участници – преди датата на отпътуване или по време на дейността – с цел подобряване познанията им по езика, който ще използват, за да учат или да се обучават по време на дейността.	Принос към единичните ставки	Само за дейности с продължителност между 19 дни и 12 месеца: 150 EUR на участник, нуждаещ се от езикова подготовка	Условно: кандидатите трябва да поискат подкрепа за езика, на който ще се проведе дейността, въз основа на нуждите на участниците по отношение на езици, които не се предлагат от Онлайн езиковата подкрепа (OLS) по програмата „Еразъм+“.

В) Допълнително финансиране, приложимо по отношение на дейности за мобилност на персонал в системата на ПОО

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Индивидуална подкрепа	Разходи, които са пряко свързани с издръжката на участниците, включително на придружаващите ги лица, по време на мобилността.	Принос към единичните ставки	до 14-тия ден от изпълнението на дейността: A2.2 на ден на участник + между 15-тия и 60 -тия ден от изпълнението на дейността: 70 % от A2.2 на ден на участник	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).

⁴⁰ В случая на придружаващи лица се прилагат ставките за персонала в областта на ПОО. Вж. бюджетен ред „индивидуална подкрепа“ в раздел В) „Допълнително финансиране за мобилност на членове на персонала на професионални училища“. В изключителни случаи, когато придружаващото лице трябва да остане в чужбина за повече от 60 дни, подкрепа за допълнителните дневни разходи след 60-тия ден ще бъде предоставяна по бюджетен ред „Подкрепа за лица със специални потребности“.

Таблица 1: Индивидуална подкрепа (суми в евро на ден)

Сумите зависят от страната, в която се осъществява дейността. Всяка национална агенция ще определя, въз основа на обективни и прозрачни критерии, сумите за проекти, подадени в съответната държава. Тези суми се определят в рамките на минималните и максималните обхвати, посочени в таблицата по-долу. Точните суми ще бъдат публикувани на интернет страницата на националната агенция.

	Мобилност на обучаеми	Мобилност на персонал (или на придружаващи лица)
	Минимална—максимална сума (на ден)	Минимална—максимална сума (на ден)
	A2.1	A2.2
Белгия	23-92	70-140
България	23-92	70-140
Чешка република	23-92	70-140
Дания	27-108	80-160
Германия	21-84	60-120
Естония	18-72	50-100
Ирландия	25-100	80-160
Гърция	22-88	70-140
Испания	21-84	60-120
Франция	25-100	70-140
Хърватия	18-72	50-100
Италия	23-92	70-140
Кипър	24-96	70-140
Латвия	21-84	60-120
Литва	18-72	50-100
Люксембург	24-96	70-140
Унгария	22-88	70-140
Малта	21-84	60-120
Холандия	26-104	80-160
Австрия	23-92	70-140
Полша	22-88	70-140
Португалия	20-80	60-120
Румъния	22-88	70-140
Словения	18-72	50-100
Словакия	21-84	60-120
Финландия	24-96	70-140
Швеция	26-104	80-160
Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия	28-112	80-160
бивша Югославска Република Македония	21-84	60-120
Исландия	25-100	70-140
Лихтенщайн	22-88	70-140
Норвегия	22-88	70-140
Турция	22-88	70-140

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧИТЕЛИ И ДРУГ УЧИЛИЩЕН ПЕРСОНАЛ В ОБЛАСТТА НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Този проект за мобилност може да включва една или повече от следните дейности:

Мобилност на персонал:

- **с цел преподаване:** тази дейност позволява учители или друг училищен персонал да преподават в друго партньорско училище в чужбина;
- **структурирани курсове или учебни мероприятия в чужбина:** подкрепа за професионалното развитие на учители, ръководители на училища и друг персонал в системата на образованието;
- **обмен на опит чрез наблюдение на работата на колеги:** предоставя възможност на учители, ръководители на училища и друг персонал в системата на образованието да престоят определено време в чуждестранно партньорско училище или друга релевантна организация, която осъществява дейност в областта на училищното образование.

Тези дейности представляват също така възможност за учителите да придобият компетентност за посрещане на специфичните потребности на ученици с неравностоео произход. Предвид настоящия контекст по отношение на младите мигранти, бежанци и кандидати за убежище, особено внимание ще се отделя на подкрепата за дейности, свързани с обучението на учители в области като обучение на деца бежанци, межкултурни класове, обучение на учениците във втори език, толерантност и многообразие в клас.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ТОЗИ ПРОЕКТ?

Организациите, участващи в проекта за мобилност, се задължават да изпълняват следните функции и задачи:

- Кандидатстваща организация: отговаря за кандидатстването за подкрепа за проекта за мобилност, подписването и управлението на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства и отчитането. Ако кандидатстващата организация е училище, то тя действа и като изпращаща организация. Кандидатът може да е координатор на консорциум: водещ национален консорциум за мобилност, състоящ се от организации партньори от една държава, създаден с цел да изпраща членове на образователен персонал в училища за участие в дейности в чужбина.
- Изпращаща организация: отговаря за подбора на учители и други членове на образователния персонал в училища и изпращането им в чужбина.
- Приемаща организация: отговаря за приемането на учители или друг училищен персонал и им предлага програма от дейности, или възможност да се възползват от преподавателска дейност.

Специфичната роля на приемащата организация, зависи от вида на дейността и отношенията ѝ с изпращащата организация. Приемащата организация може да бъде:

- доставчик на курсове (в случай на участие в структуриран курс или обучителни събития);
- партньорско училище или подобна организация, работеща в сферата на училищното образование (в случаите на наблюдение или преподаване). В този случай, изпращащата и приемащата организации, заедно с участниците, следва да изготвят споразумение преди започване на дейността. Това споразумение трябва да дефинира целите и дейностите за периода в чужбина и да определи правата и задълженията на всяка от страните.

Програма „Еразъм+“ подкрепя мобилност на персонала с цел обучение, която:

- е структурирана в съответствие с Европейския план за развитие на изпращащата организация (насочена е към модернизация и интернационализация);
- отговаря на ясно определени потребности за развитие на персонала;
- е съпроводена с подходяща селекция, подготовка и последващи мерки;
- гарантира, че резултатите от обучението на участващите служители ще бъдат надлежно признати;
- гарантира, че резултатите от обучението ще бъдат широко разпространени и успешно използвани, така че да се постигне максимално въздействие върху неговата организация.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които един проект за мобилност на учители и друг училищен персонал в училищното образование трябва да спазва, за да бъде легитимен за финансиране по програмата Еразъм+:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими дейности	<p>Един училищен проект за мобилност може да включва една или повече от следните дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ преподаване; ▪ структурирани курсове по обучение в чужбина ▪ обмен на опит на работното място .
Допустими участващи организации	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Мобилност с цел преподаване: Изпращащите и приемащите организации трябва да бъдат училища (т.е. институции, предоставящи общо, професионално или техническо образование на всякакво равнище — от предучилищна възраст до горните гимназиални класове)⁴¹. ▪ Мобилност на персонала с цел обучение: Изпращащата организация трябва да бъде училище (кандидата). Приемащата организация може да е: <ul style="list-style-type: none"> ○ училище или ○ всяка публична или частна организация, действаща на пазара на труда или в областта на образованието, обучението и младежта. Например такава организация може да е: <ul style="list-style-type: none"> – професионално училище или училище/институт/образователен център, предлагащ образование за възрастни; – висше училище; – публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (вкл. социално предприятие); – социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; – публичен орган на местно, регионално или национално равнище; – организации с нестопанска цел, сдружения, НПО; – научноизследователски институт; – фондация; – организация, предоставяща професионално ориентиране и консултиране, и информационни услуги. – организация предоставяща курсове или обучение. <p>За заявления, внесени от национален консорциум за мобилност: Координиращата организация може да е:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ местна или регионална училищна администрация или ○ училищен координиращ орган⁴² <p>Другите организации, участващи в националния консорциум, трябва да бъдат училища. Всяка организация трябва да бъде регистрирана в страна участваща в програмата.</p>
Кой може да кандидатства?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Училище, което изпраща свои служители в чужбина (индивидуално заявление); ▪ Координаторът на национален консорциум за мобилност (заявление на консорциума). <p>Физически лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.</p>

⁴¹ Вж. списъка на допустимите училища в отделните държави. За повече информация се свържете с националната агенция в съответната държава.

⁴² Вж. списъка на допустимите организации в отделните държави. За повече информация се свържете с националната агенция в съответната държава.

<p>Брой на участващите организации</p>	<p>По време на изпълнението на проекта за мобилност, трябва да си партнират най-малко две организации (една изпращаща и най-малко една приемаща организация) от различни страни. Приемачите организации не е необходимо да бъдат посочени към момента на кандидатстване за безвъзмездни средства.</p> <p>За проекти, реализирани от национален консорциум за мобилност, всички членове на консорциума трябва да бъдат от една и съща програмна държава и да бъдат идентифицирани по време на подаване на кандидатура за отпускане на безвъзмездни средства. Консорциумът трябва да се състои от минимум 3 организации (координатор и най-малко две училища). Училищата в консорциума трябва да имат организационна връзка с организацията, действаща като координатор на консорциума.</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>1 до 2 години. Кандидатът следва да избере продължителността на етап кандидатстване, въз основа целта на проекта, както и от вида на дейностите, планирани във времето.</p>
<p>Продължителност на дейността</p>	<p>От два дни до два месеца, с изключение на времето за пътуване.</p> <p>Минималните 2 дни трябва да бъдат последователни.</p>
<p>Място (места) на изпълнение на дейността</p>	<p>Мобилността трябва да бъде осъществена в друга страна участничка в програмата.</p>
<p>Допустими участници</p>	<p>Училищен персонал (преподавателски и преподавателски, включително училищни директори и др.), в работни отношения с изпращащото(ите) училище(а), както и друг образователен персонал (училищни инспектори, училищни съветници, педагогически съветници, психолози и др.), участващ в стратегическото развитие на изпращащото(ите) училище(а).</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация⁴³.</p>
<p>Кога се кандидатства?</p>	<p>Кандидатите трябва да подадат своите формуляри не по-късно от 2 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 юни и 31 декември същата година.</p> <p>Възможен допълнителен краен срок:</p> <p>Националните агенции могат да организират втори кръг за заявления, ако останат неизползвани средства, за които също ще се прилагат правилата, посочени в настоящото ръководство. Националните агенции ще информират за тази възможност чрез своите електронни страници.</p> <p>Ако се организира втори кръг, кандидатите трябва да подадат своите заявления за отпускане на безвъзмездни средства не по-късно от 4 октомври до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, които започват между 1 януари и 31 май следващата година</p>
<p>Как се кандидатства?</p>	<p>Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.</p>
<p>Други критерии</p>	<p>Дадена организация или даден национален консорциум за мобилност може да кандидатства само веднъж в рамките на един селекционен цикъл. Въпреки това, организацията може да бъде част или да координира няколко различни национални консорциуми за мобилност, които кандидатстват едновременно.</p>

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

⁴³ Да се обърне внимание, че училища, работещи под надзора на националните органи на друга държава (например „lycée français“, германски училища, британски училища „Forces“) кандидатстват пред националната агенция на държавата, която упражнява надзор.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектопредложенията ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите на действието (вж. раздел „Какви са целите на проекта за мобилност?“); - с потребностите и целите на участващите организации и на индивидуалните участници, както е посочено в европейския план за развитие. ▪ Степен, в която предложението има капацитет: <ul style="list-style-type: none"> - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; - да укрепи капацитета и международния обхват на участващите организации.
<p>Качество на проекта и степен на постижимост на целите (максимум 40 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности) ▪ Съответствие между целите на проекта и предложените дейности ▪ Качество на европейския план за развитие на кандидатстващата организация ▪ Целесъобразност на процедурите по подбор /селекция на участниците в мобилността ▪ Качество на практическите договорености, управлението и различните видове подкрепа ▪ Качество на подготовката, предоставена на участниците ▪ Качество на процедурите за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейски инструменти за прозрачност и признаване
<p>Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта; ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - за отделните участници и върху участващите организации по време и след приключването на проекта; - извън организациите и физическите лица, които пряко участват в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Целесъобразност и качеството на мерките за разпространение на резултатите от проекта в рамките на и извън участващите организации.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на финансова подкрепа (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение на резултатите“ и 20 точки за категорията „качество на проекта и степен на постижимост на целите“).

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

УЧАСТНИЦИ ОТ И ДО НАЙ-ОТДАЛЕЧЕНИТЕ РЕГИОНИ И ОТВЪДМОРСКИ СТРАНИ И РЕГИОНИ

В съответствие с Регламента за създаване на програма „Еразъм+“, който отправя призив когато се изпълнява програмата да се вземат предвид ограниченията, наложени от отдалечеността на най-отдалечените райони и отвъдморските страни и територии (ОСТ) на Съюза, са определени специални правила за финансиране, с цел подкрепа за скъпите пътни разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и ОСТ, които са недостатъчно обхванати от стандартните правила за финансиране (въз основа на приноса към единичните разходи за обединяване на разстоянието за пътуване).

На кандидатите за проекти за мобилност ще бъде разрешено да поискат финансова подкрепа за пътните разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и ОСТ в рамките на бюджетно перо „извънредни разходи“ (до максимум 80 % от общите допустими разходи: вж. „Какви са правилата за финансиране?“). Това ще бъде позволено,

при условие, че кандидатите могат да обосноват, че стандартните правила за финансиране (въз основа на приноса към единичните разходи за обединяване на разстоянието за пътуване) не покриват дори поне 70 % от пътните разходи на участниците.

ДРУГА ИНФОРМАЦИЯ

Повече задължителни критерии и допълнителна полезна информация, свързани с тази дейност, могат да бъдат намерени в приложение I от настоящото ръководство. Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта за мобилност следва да бъде изготвен в съответствие със следните финансови правила (в евро):

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица, от тяхното място на местоживеее до мястото на провеждане на дейността и обратно.	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ⁴⁴ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане ⁴⁵ .
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1300 EUR на участник	
Добавка за скъпи пътни разходи във вътрешността	<p>Допълнителна подкрепа:</p> <ul style="list-style-type: none"> за пътуване в двете посоки до основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара в страната по местоживеее и/или за пътуване в двете посоки до крайното местоназначение (от основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара) 	Принос към единичните ставки	За пътни разходи във вътрешността над 225 EUR: 180 EUR на участник (включително придружаващи лица) за пътуване в двете посоки ⁴⁶	За скъпи пътни разходи във вътрешността над 225 EUR (в двете посоки), при условие че тези разходи са мотивирани и добре обосновани във формуляра за кандидатстване.

⁴⁴ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁴⁵ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

⁴⁶ Ако е надлежно обосновано във формуляра за кандидатстване, за една мобилност участникът може да има право на две добавки за скъпи пътни разходи във вътрешността: една за достигане до основен транспортен възел/летище и/или гара/автогара в страната по местоживеее и една за достигане до отдалечено крайно местоназначение в приемащата страна.

	в приемащата страна			
Организационна подкрепа	Всеки разход, пряко свързани с изпълнението на дейностите за мобилност (с изключение на издръжка за участници), включително за подготовка (педагогическа, межкултурна, езикова), мониторинг и подкрепа на участниците през периода на мобилност и валидиране на резултатите от обучението, дейности за разпространение	Принос към единичните ставки	до 100-ия участник: 350 EUR на участник + след 100-ия участник: 200 EUR на допълнителен участник	Въз основа на броя на участници
Индивидуална подкрепа	Разходи, които са пряко свързани с издръжката на участниците, включително на придружаващите ги лица, по време на мобилността.	Принос към единичните ставки	до 14-тия ден от изпълнението на дейността: <u>A3.1</u> на ден на участник + между 15-тия и 60 -тия ден от изпълнението на дейността: 70 % от <u>A3.1</u> на ден на участник	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).
Такси за курсове	Разходи, пряко свързани със заплащане на такси за записване в курсове	Принос към единичните ставки	70 EUR на участник на ден Максимум 700 EUR на участник в проекта за мобилност	Искането за финансова подкрепа за покриване на курсовите такси, помощ за специални потребности и изключителни разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително дневни и пътни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните категории „пътни разходи“ и „индивидуална подкрепа“)	Действително извършени разходи	100 % от допустимите разходи	
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Скъпи пътни разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии (За подробности виж раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).	Действително извършени разходи	75 % от допустимите разходи Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80 % от допустимите разходи	

Таблица 1: Индивидуална подкрепа (суми в евро на ден)

Сумите зависят от страната, в която се осъществява дейността. Всяка национална агенция ще определя, въз основа на обективни и прозрачни критерии, сумите за проекти, подадени в съответната държава. Тези суми се определят в рамките на минималните и максималните обхвати, посочени в таблицата по-долу. Точните суми ще бъдат публикувани на интернет страницата на националната агенция.

Приемаща държава	Мобилност на персонал
	Минимална—максимална сума (на ден)
	A3.1
Дания, Ирландия, Нидерландия, Швеция, Обединено кралство	80-160
Белгия, България, Чешка република, Гърция, Франция, Италия, Кипър, Люксембург, Унгария, Австрия, Полша, Румъния, Финландия, Исландия, Лихтенщайн, Норвегия, Турция	70-140
Германия, Испания, Латвия, Малта, Португалия, Словакия, бивша югославска република Македония	60-120
Естония, Хърватия, Литва, Словения	50-100

ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ НА ПЕРСОНАЛ, РАБОТЕЩ В СФЕРАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО НА ВЪЗРАСТНИ

Този проект за мобилност може да включва една или повече от следните дейности:

Мобилност на персонал:

- **с цел преподаване или обучение:** тази дейност дава възможност на персонал, работещ в организации в сферата на образованието за възрастни да преподават или провеждат обучение в партньорски организации в чужбина.
- **участие в структурирани курсове или учебни мероприятия в чужбина:** тази дейност подкрепя професионалното развитие на персонала в сферата на образованието на възрастни.
- **обмен на опит чрез наблюдение на работата на колеги:** предоставя възможност на персонал в сферата на образованието за възрастни да остане определено време във всяка релевантна чуждестранна организация, която осъществява дейност в областта на образованието за възрастни.

Тези дейности представляват също така възможност за персонала в сферата на образованието за възрастни да придобие компетентност за посрещане на специфичните потребности на учащи с неравностоен произход. Предвид настоящия контекст по отношение на младите мигранти, бежанци и кандидати за убежище, особено внимание ще се отделя на подкрепата за проекти, свързани с обучението на персонала в сферата на образованието за възрастни в области като обучение на възрастни бежанци, межкултурни класове, обучение на възрастни във втори език, толерантност и многообразието в клас.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ТОЗИ ПРОЕКТ?

Организациите, участващи в проекта за мобилност, се задължават да изпълняват следните функции и задачи:

- Кандидатстваща организация: отговаря за кандидатстването за подкрепа за проекта за мобилност, подписването и управлението на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства и отчитането. Кандидатстващата организация може да бъде координатор на консорциум: ръководи консорциум за мобилност, съставен от партньорски организации от една и съща държава, чиято цел е изпращане на обучители на възрастни за извършване на различни дейности в чужбина. Кандидатстващата организация също може да бъде и изпращаща организация.
- Изпращаща организация: отговаря за подбора на персонал и специалисти, работещи в сферата на образованието за възрастни и изпращането им в чужбина. Изпращащата организация е самата кандидатстваща организация или партньор в национален консорциум за мобилност.
- Приемаша организация отговаря за приемането на персонала в организации работещи в сферата на образованието за възрастни и им предлага програма от дейности или възможности да се възползват от обученията предоставени от тях.

Специфичната роля на приемащата организация, зависи от вида на дейността и отношенията ѝ с изпращащата организация. Приемашата организация може да бъде:

- доставчик на курсове (в случай на участие в структуриран курс или обучителни събития);
- партньорска или друга сходна организация, работеща в сферата на образованието на възрастни (например в случай на командировки с цел обмяна на опит чрез наблюдение или преподаване). В този случай, изпращащата организация, заедно с участниците, следва да изготвят споразумение дефиниращо целите и дейностите за периода в чужбина и да определят правата и задълженията на всяка от страните, преди началото на дейността.

Програма „Еразъм+“ подкрепя мобилност на персонала с цел обучение, която:

- е структурирана е в съответствие с Европейския план за развитие на изпращащата организация (насочена е към модернизация и интернационализация);
- отговаря на ясно определени потребности за развитие на персонала;
- е съпроводена с подходяща селекция, подготовка и последващи мерки;

- гарантира, че резултатите от обучението на участващите служители ще бъдат надлежно признати и
- гарантира, че резултатите от обучението ще бъдат широко разпространени и успешно използвани, така че да се постигне максимално въздействие върху неговата организация.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които един проект за мобилност на персонал в сферата на образованието за възрастни трябва да отговаря, за да бъде легитимен за финансиране по програма Еразъм+:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

<p>Допустими дейности</p>	<p>Проектите за мобилност в сферата на образованието за възрастни трябва да включват една или повече от следните дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ преподаване/обучение; ▪ структурирани курсове по обучение в чужбина ▪ обмен на опит на работното място.
<p>Допустими участващи организации</p>	<p>Участваща организация може да бъде:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ всяка публична или частна организация, работеща в сферата на непрофесионалното образование за възрастни (организация за образование на възрастни); <p>или</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ всяка публична или частна организация, действаща на пазара на труда или в областта на образованието, обучението и младежта. <p>Например, такива организации могат да бъдат:</p> <ul style="list-style-type: none"> – училище/институт/център за образование на възрастни; – обучителна институция за възрастни със специални потребности; – висше учебно заведение предоставящо възможности за обучение на възрастни; – публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); – социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; – публичен орган на местно, регионално или национално равнище; – научноизследователски институт; – фондация; – училище/институт/образователен център; – организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; – организация работеща в сферата на културата, библиотека, музей; – организация предоставяща услуги в сферата на професионалното консултиране, професионалното ориентиране и информационни услуги. <p>Всяка организация трябва да бъде установена в държава участваща в програма „Еразъм+“.</p>
<p>Кой може да кандидатства?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Организация за непрофесионално образование за възрастни, изпращаща своя персонал в чужбина ▪ Организация за непрофесионално образование за възрастни, действаща като координатор на национален консорциум от организации за непрофесионално образование за възрастни. <p>Физически лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.</p>

Брой на участващите организации	<p>По време на подаване на кандидатурата за отпускане на финансова подкрепа трябва да бъде идентифицирана само изпращащата организация.</p> <p>В случай, че кандидатурата се подава от Национален консорциум за образование на възрастни, всички членове на консорциума трябва да бъдат от една и съща държава, работеща по Програмата и трябва да бъдат идентифицирани по време на подаване на кандидатурата за отпускане на финансова подкрепа. Консорциума трябва да включва минимум три организации, работещи в сферата на образованието за възрастни.</p> <p>В етапа на изпълнение на проекта за мобилност трябва да участват минимум две организации (поне една изпращаща и поне една приемаща организация) от различни държави.</p>
Продължителност на проекта	1 до 2 години. Кандидатът следва да избере продължителността на етап кандидатстване, въз основа целта на проекта, както и от вида на дейностите, планирани във времето.
Продължителност на дейността	От два дни до два месеца, с изключение на времето за пътуване. Минималните 2 дни трябва да бъдат последователни.
Място (места) на изпълнение на дейността	Мобилността трябва да бъде осъществена в друга страна участничка в програмата.
Допустими участници	Членове на персонала, работещи в сферата на образованието за възрастни, в трудови отношения с изпращащата организация за образование на възрастни, както и техния персонал, участващ в стратегическото развитие на организацията.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	<p>Кандидатите трябва да подадат своите формуляри не по-късно от 2 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 юни и 31 декември същата година.</p> <p>Възможен допълнителен краен срок:</p> <p>Националните агенции могат да организират втори кръг за заявления, ако останат неизползвани средства, за които също ще се прилагат правилата, посочени в настоящото ръководство. Националните агенции ще информират за тази възможност чрез своите електронни страници.</p> <p>Ако се организира втори кръг, кандидатите трябва да подадат своите заявления за отпускане на безвъзмездни средства не по-късно от 4 октомври до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, които започват между 1 януари и 31 май следващата година</p>
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Други критерии	Организация предоставяща образование за възрастни или консорциум може да кандидатства само веднъж в рамките на един селекционен цикъл. Организация предоставяща образование за възрастни може да бъде координатор на или част от няколко различни консорциума, кандидатстващи едновременно.

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектпредложенията ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите на действието (вж. раздел „Какви са целите на проекта за мобилност?“); - нуждите и целите на участващите организации и на отделните участници. ▪ Степен, в която предложението има капацитет: <ul style="list-style-type: none"> - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; - да укрепи капацитета и международния обхват на участващите организации.
<p>Качество на проекта и степен на постижимост на целите (максимум 40 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности); ▪ съответствие между целите на проекта и предвидените дейности за постигането им; ▪ качество на европейския план за развитие на кандидатстващата организация; ▪ качество на практическите договорености, управлението и различните видове подкрепа; ▪ качество на подготовката, предоставена на участниците; ▪ качество на процедурите за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейски инструменти за прозрачност и признаване; ▪ целесъобразност на процедурите по подбор /селекция на участниците в мобилността; ▪ ако е приложимо, качество на сътрудничеството и комуникацията между участващите организации, както и с други заинтересовани страни.
<p>Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта; ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху участниците и участващите организации по време и след изпълнението на проекта; - извън организациите и физическите лица, които пряко участват в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Целесъобразност и качеството на мерките за разпространение на резултатите от проекта в рамките на и извън участващите организации (включително използване на EPAL, когато е приложимо).

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на финансова подкрепа (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение на резултатите“ и 20 точки за категорията „качество на проекта и степен на постижимост на целите“).

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

УЧАСТНИЦИ ОТ И ДО НАЙ-ОТДАЛЕЧЕНИТЕ РЕГИОНИ И ОТВЪДМОРСКИ СТРАНИ И РЕГИОНИ

В съответствие с Регламента за създаване на програма „Еразъм+“, който отправя призив когато се изпълнява програмата да се вземат предвид ограниченията, наложени от отдалечеността на най-отдалечените райони и отвъдморските страни и територии (ОСТ) на Съюза, са определени специални правила за финансиране, с цел подкрепа за скъпите пътни разходи на участниците от най-отдалечените региони и ОСТ, които са недостатъчно обхванати от стандартните правила за финансиране (въз основа на приноса към единичните разходи за обединяване на разстоянието за пътуване).

На кандидатите за проекти за мобилност ще бъде разрешено да поискат финансова подкрепа за пътните разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и ОСТ в рамките на бюджетно перо „извънредни разходи“ (до максимум 80 % от общите допустими разходи: вж. „Какви са правилата за финансиране?“). Това ще бъде позволено,

при условие, че кандидатите могат да обосноват, че стандартните правила за финансиране (въз основа на приноса към единичните разходи за обединяване на разстоянието за пътуване) не покриват дори поне 70 % от пътните разходи на участниците.

ДРУГА ИНФОРМАЦИЯ

Повече задължителни критерии и допълнителна полезна информация, свързани с тази дейност, могат да бъдат намерени в приложение I от настоящото ръководство. Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта за мобилност следва да бъде изготвен в съответствие със следните финансови правила (в евро):

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица, от тяхното място на местоживеење до мястото на провеждане на дейността и обратно.	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ⁴⁷ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане ⁴⁸ .
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1300 EUR на участник	
Добавка за скъпи пътни разходи във вътрешността	<p>Допълнителна подкрепа:</p> <ul style="list-style-type: none"> за пътуване в двете посоки до основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара в страната по местоживеење и/или за пътуване в двете посоки до крайното местоназначение (от основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара) 	Принос към единичните ставки	За пътни разходи във вътрешността над 225 EUR: 180 EUR на участник (включително придружаващи лица) за пътуване в двете посоки ⁴⁹	За скъпи пътни разходи във вътрешността над 225 EUR (в двете посоки), при условие че тези разходи са мотивирани и добре обосновани във формуляра за кандидатстване.

⁴⁷ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁴⁸ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

⁴⁹ Ако е надлежно обосновано във формуляра за кандидатстване, за една мобилност участникът може да има право на две добавки за скъпи пътни разходи във вътрешността: една за достигане до основен транспортен възел/летище и/или гара/автогара в страната по местоживеење и една за достигане до отдалечено крайно местоназначение в приемащата страна.

	в приемащата страна			
Организационна подкрепа	Всеки разход, пряко свързани с изпълнението на дейностите за мобилност (с изключение на издръжка за участници), включително за подготовка (педагогическа, межкултурна, езикова), мониторинг и подкрепа на участниците през периода на мобилност и валидиране на резултатите от обучението, дейности за разпространение	Принос към единичните ставки	до 100-ия участник: 350 EUR на участник + след 100-ия участник: 200 EUR на допълнителен участник	Въз основа на броя на участници
Индивидуална подкрепа	Разходи, които са пряко свързани с издръжката на участниците, включително на придружаващите ги лица, по време на мобилността.	Принос към единичните ставки	до 14-тия ден от изпълнението на дейността: A4.1 на ден на участник + между 15-тия и 60 -тия ден от изпълнението на дейността: 70 % от A4.1 на ден на участник	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).
Такси за курсове	Разходи, пряко свързани със заплащане на такси за записване в курсове	Принос към единичните ставки	70 EUR на участник на ден Максимум 700 EUR на участник в проекта за мобилност	Искането за финансова подкрепа за покриване на курсовите такси, помощ за специални потребности и изключителни разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително дневни и пътни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните категории „пътни разходи“ и „индивидуална подкрепа“)	Действително извършени разходи	100 % от допустимите разходи	
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Скъпи пътни разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии (За подробности виж раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).	Действително извършени разходи	75 % от допустимите разходи Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80 % от допустимите разходи	

Таблица 1: Индивидуална подкрепа (суми в евро на ден)

Сумите зависят от страната, в която се осъществява дейността. Всяка национална агенция ще определя, въз основа на обективни и прозрачни критерии, сумите за проекти, подадени в съответната държава. Тези суми се определят в рамките на минималните и максималните обхвати, посочени в таблицата по-долу. Точните суми ще бъдат публикувани на интернет страницата на националната агенция.

Приемаща държава	Мобилност на персонал
	Минимална—максимална сума (на ден)
	A4.1
Дания, Ирландия, Нидерландия, Швеция, Обединено кралство	80-160
Белгия, България, Чешка република, Гърция, Франция, Италия, Кипър, Люксембург, Унгария, Австрия, Полша, Румъния, Финландия, Исландия, Лихтенщайн, Норвегия, Турция	70-140
Германия, Испания, Латвия, Малта, Португалия, Словакия, бивша югославска република Македония	60-120
Естония, Хърватия, Литва, Словения	50-100

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖИ И МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ⁵⁰

По това действие може да се подкрепят два вида проекти:

- Проекти за мобилност на младежи и младежки работници, които могат да включват дейности за младежки обмен, на Европейската доброволческа служба и/или на младежки работници.
- Проекти за мобилност на младежи, насочени към дейности на Европейската доброволческа служба за опитни организации координатори в ЕДС.

При селекцията на проекти през 2017 г. ще бъде акцентирано върху:

- достигането до маргинализираните млади хора, насърчаване на многообразието, межкултурния и междурелигиозния диалог, общи ценности за свобода, толерантност и зачитане правата на човека, както и на проекти за повишаване на медийната грамотност, критичното мислене и чувството за инициатива на младите хора и
- осигуряването на умения и методи на младежките работници, необходими за предаване на общите основни ценности на нашето общество, особено на трудните за достигане млади хора и превенцията на крайното радикализиране на младите хора.

В тази връзка, отчитайки критичния контекст в Европа, както и обстоятелството, че работата, неформалното обучение и доброволческите дейности с младежи могат да значително допринесат за справяне с потребностите на бежанци, кандидати за убежище и мигранти и/или да увеличат осведомеността на местните общности по този проблем, особено внимание ще се обръща на подкрепата на проекти за младежка мобилност, които обхващат бежанци, кандидати за убежище и мигранти или са насочени към тези групи.

Допълнителна информация относно инициативата Европейски корпус за солидарност и как да участвате в нея: https://europa.eu/youth/solidarity_bg.

ПРИНОС НА ЕВРОПЕЙСКАТА ДОБРОВОЛЧЕСКА СЛУЖБА КЪМ ИНИЦИАТИВАТА ЕВРОПЕЙСКИ КОРПУС ЗА СОЛИДАРНОСТ

С цел засилване на сближаването и насърчаване на солидарността в европейското общество, Европейската комисия създаде Европейския корпус за солидарност⁵¹, за да се формира общност от младежи, които имат желание да се ангажират в широк набор от дейности, свързани със солидарността, чрез доброволчество или придобиване на професионален опит, докато помагат за справяне с предизвикателства в Европейския съюз и извън него.

В началния си етап Европейският корпус за солидарност надгражда съществуващи понастоящем програми на ЕС. Една от основните схеми за финансиране, които допринасят за Европейския корпус за солидарност, е Европейската доброволческа служба. По този начин Европейският корпус за солидарност ще даде тласък и по-голяма видимост на дейностите на Европейската доброволческа служба, като същевременно ще постави доброволството на европейско равнище в по-широка рамка и ще добави по-нататъшни дългосрочни възможности за доброволна работа.

Партньорство между програмите „Еразъм+“ и „LIFE“⁵²

В допълнение към това, с цел да се засили доброволческото измерение на Европейския корпус за солидарност, е установено партньорство между програмите „Еразъм+“ и „LIFE“, за да може през 2017 г. да се осигурят по-нататъшни дългосрочни възможности в ЕДС в областта на околната среда, опазването на природата и действията в сферата на климата, които ще позволят на младите доброволци да придобият чувство на собственост върху природния капитал в цяла Европа и съзнанието, че опазването му е съвместна отговорност.

⁵⁰ Основната част от бюджета по това действие е заделена за подпомагане на транснационални дейности, включващи организации и участници от държавите по програмата. Въпреки това около 25 % от наличния бюджет за това действие могат да се използват за финансиране на международни дейности, включващи организации и участници от държавите по програмата и държави партньори, съседни на ЕС (региони от 1 до 4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).

⁵¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?qid=1494559189316&uri=CELEX:52016DC0942&from=BG>

⁵² <http://ec.europa.eu/environment/life>

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖИ И МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ, КОИТО МОГАТ ДА ВКЛЮЧВАТ МЛАДЕЖКИ ОБМЕН, ДЕЙНОСТИ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ДОБРОВОЛЧЕСКА СЛУЖБА И/ИЛИ НА МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ.

Този вид проекти за мобилност може да включват една или повече от следните дейности:

Мобилност на младежи:

▪ **Младежки обмен:**

Дейностите за младежки обмен дават възможност на младежи от поне две различни държави да се срещат и да живеят заедно за срок до 21 дни. Участниците по-време на младежки обмен, подкрепяни от лидерите на групите, изпълняват съвместно работна програма (съчетание от семинари, упражнения, дебати, ролеви игри, симулации, дейности на открито и др.), планирана и подготвена от тях преди началото на дейността за обмен. Дейностите за младежки обмен дават възможност на младежи: да развият своите компетентности, да се запознаят с важни за обществото теми/тематични области, да се запознаят с нови култури, обичаи и начини на живот, най-вече посредством учене сред равнопоставени партньори, да укрепват ценности като солидарност, демокрация, приятелство и т.н. Процесът на учене в рамките на дейностите за младежки обмен се основава на методите на неформалното образование. По-скоро кратката продължителност прави подходящо участието на младите хора с по-ограничени възможности. В тази връзка младежките обмени предлагат епизоди на международна мобилност в безопасна група с възможност за адекватен брой лидери на групи, които да се грижат за участниците. Младежкия обмен може също да бъде и добра обстановка за обсъждане и запознаване с проблемите на приобщаването и многообразието. Дейностите за младежки обмен се основават на транснационално сътрудничество между две или повече участващи организации от различни държави от и извън Европейския съюз.

Следните дейности не са допустими за финансиране в рамките на проекти за младежки обмен: пътувания за академично обучение, дейности за обмен, предприети с цел финансова печалба, дейности за обмен с туристическа насоченост, фестивали, ваканционни пътувания, турнета.

▪ **Европейска доброволческа служба**

Тази дейност дава възможност на младежи на възраст между 17 и 30 години да изразят своята лична ангажираност посредством неплатена доброволческа служба на пълно работно време за срок до 12 месеца в друга държава в или извън Европейския съюз. Младите доброволци получават възможност да участват в текущата работа на организации, чиято дейност е в областта на информацията за младежи и младежките политики, личното и социално-образователното развитие на младежите, гражданското участие, социалните грижи, приобщаването на хората в неравностойно положение, околната среда, програмите за неформално образование, компютърната и медийната грамотност, културата и творчеството, сътрудничеството за развитие и т.н. Младите хора с по-малко възможности могат да получат допълнителна подкрепа, за да се предостави възможност за тяхното участие, също така ще бъде разрешено да отидат за по-кратък срок от време на ЕДС (2 седмици и повече).

Благодарение на партньорството между програмите „Еразъм+“ и „LIFE“ младите доброволци ще имат по-нататъшни възможности да допринасят за опазването на околната среда и климата, като се ангажират в дейности, свързани например с наблюдение на биологични видове и местообитания, участие в проучвания и наблюдения, повторно залесяване и грижа за дърветата, инициативи за обществена осведоменост, предотвратяване на големи пожари, идентифициране и премахване на инвазивни чужди видове, екологично възстановяване, изграждане на пътеки и почистване на околната среда (например почистване на отпадъци в морските води).

В даден проект могат да участват между 1 и 30 доброволци, които могат да изпълняват своята доброволческа служба индивидуално или групово.

Участващите организации отговарят за:

- уреждане на издръжката, настаняването и транспорта на доброволците;
- планиране на задачи и дейности за доброволците, които съответстват на принципите за качество на Европейската доброволческа служба, описани в Хартата на ЕДС;
- предоставяне на текуща свързана със задачите, езикова, лична и административна подкрепа на доброволците през цялата продължителност на дейността.

Във връзка с мобилността, която попада в обхвата на Европейския корпус за солидарност (т.е. служба с продължителност от 2 до 12 месеца, осъществявана в държава по програмата), на участващите организации се препоръчва силно да изберат доброволците си от ЕДС, като използват **базата данни на Европейския корпус за солидарност**, където младежите, които желаят да се ангажират с доброволчески дейности, регистрират профила си.

Участието в дейности в рамките на ЕДС трябва да е бесплатно за доброволците, като се допуска те да участват в заплащането на транспортните разходи (ако безвъзмездните средства, отпуснати по програмата „Еразъм+“, не покриват изцяло тези разходи), както и да поемат допълнителни разходи, които не са свързани с изпълнението на дейността. Задължителните разходи, свързани с участието в дейността в рамките на ЕДС, се покриват от безвъзмездните средства по програмата „Еразъм+“ или чрез други средства, осигурени от участващите организации.

Освен подкрепата, предоставена на доброволците от участващите организации, националните агенции или регионалните центрове SALTO организират цикъл на обучение и оценяване⁵³, в който участват всички доброволци и който се състои от: а) обучение при пристигане за доброволчески дейности с продължителност 2 месеца и повече; б) междинна оценка за доброволчески дейности с продължителност 6 месеца и повече.

Следните дейности не се считат за европейска доброволческа служба в рамките на програмата „Еразъм+“: случайна, неструктурирана, почасова доброволческа дейност, стаж в предприятие, платена работа, развлекателна или туристическа дейност, езиков курс, експлоатация на евтина работна ръка, период на обучение или професионално образование в чужбина.

Мобилност на младежки работници:

▪ Обучение и сътрудничество в мрежа на специалисти, работещи с младежи:

Тази дейност подкрепя професионалното развитие на специалисти, работещи с младежи, чрез осъществяването на дейности като например транснационални/международни семинари, курсове за обучение, събития за установяване на контакти, учебни посещения и т.н.; или периоди на обмяна на опит на работното място/наблюдение в чужбина в организация с дейност в областта на младежта. Всички тези дейности се организират от организациите, участващи в проекта. Участието на младежки работници в такива дейности допринася за изграждането на капацитета на тяхната организацията и следва да оказва реално въздействие върху ежедневната работа на младежките работници с млади хора. Резултатите от обучението трябва да бъдат допълнително разпространявани.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ТОЗИ ПРОЕКТ?

Организациите, участващи в проекта за мобилност, се задължават да изпълняват следните функции и задачи:

- Координатор на проект за мобилност на младежи: кандидатства за целия проект от името на всички организации партньори.
- Изпращаща организация: отговаря за изпращането на младежи и младежки работници в чужбина (това включва: организиране на практическите аспекти, подготовка на участниците преди заминаването им, предоставяне на подкрепа на участниците на всички етапи на проекта);
- Приемаша организация: осигурява домакинството на дейността, разработва програма на дейностите за участниците в сътрудничество с участниците и партньорските организации, предоставя подкрепа на участниците на всички етапи на проекта.

Младите доброволци, които изпълняват Европейска доброволческа служба с продължителност от два месеца или повече, имат право да получат езикова подкрепа. В процеса на изпълнение на Програмата ще бъде въведена онлайн езикова подготовка. Европейската комисия предоставя на допустимите участници достъп до тази услуга, чрез която ще оцени чуждоезиковите им компетентности и ще им предложи при необходимост най-подходящите форми на езиково обучение преди и/или по време на периода на мобилност (по-подробна информация можете да намерите в приложение I към настоящото ръководство).

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите за мобилност, за да са допустими за финансиране по Програмата „Еразъм+“:

⁵³ Подробна информация може да бъде намерена в документа *EVS Volunteer Training and Evaluation Cycle: Guidelines and Minimum Quality Standards of the European Commission* (Насоки и минимални стандарти за качество в цикъла на обучение и оценка в рамките на ЕДС): http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus/files/library//evs-training-evaluation-guidelines_en.pdf

Общи критерии за допустимост

<p>Допустими дейности</p>	<p>Младежкият проект за мобилност трябва да включва една или повече от следните дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ младежки обмен; ▪ Европейска доброволческа служба; ▪ обучение и сътрудничество в мрежа на специалисти, работещи с младежи.
<p>Допустими участващи организации</p>	<p>Участваща организация може да бъде:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; ▪ европейска младежка НПО; ▪ социално предприятие; ▪ публичен орган на местно равнище; ▪ група младежи, които са активни в областта на работата с младежи, но не непременно в контекста на младежка организация (т.е. неформална група младежи); <p>както и:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ публичен орган на регионално или национално равнище⁵⁴; ▪ сдружение на региони; ▪ европейска група за териториално сътрудничество; ▪ организация със стопанска цел, осъществяваща дейност в сферата на корпоративната социална отговорност; <p>с място на установяване в държава по програмата или съседна на ЕС държава партньор (региони 1—4, вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).</p>
<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Може да кандидатства всяка участваща организация или група⁵⁵ установена в държава по програмата. Кандидатстващата организация подава проектопредложение от името на всички организации, участващи в проекта.</p> <p>Проектите за мобилност на младежи се финансира по специфичен начин (вж. раздел „Правила за финансиране“), ако кандидатът е:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ публичен орган на регионално или национално равнище⁵⁶; ▪ сдружение на региони; ▪ европейска група за териториално сътрудничество; ▪ организация със стопанска цел, осъществяваща дейност в сферата на корпоративната социална отговорност.

⁵⁴ В този контекст публичен орган на национално или регионално равнище се счита за публичен орган, който: 1) предоставя услуги или има административна област на компетентност, обхващаща цялата национална или регионална територия, и 2) има монопол, в смисъл че няма други органи, изпълняващи същите функции в държавата или региона (типични примери: министерства, държавни агенции, регионални публични органи и др.). В този смисъл училища, университети или други органи, дори ако са установени в националното право, са изключени от тази категория и се квалифицират като публични органи на местно равнище.

⁵⁵ Когато става дума за неформална група, един от членовете на групата, който е поне на 18 години, поема ролята на представител на останалите и носи отговорност от името на групата.

⁵⁶ Вж. предходната бележка.

Брой и профил на участващите организации	<p>Дейността за мобилност е транснационална и трябва да включва поне две участващи организации (изпращаща и приемаща организация) от различни държави. Ако проектът за мобилност на младежи предвижда изпълнение само на една дейност, координаторът трябва да изпълнява и функциите на изпращаща или приемаща организация, освен ако дейността е Европейска доброволческа служба. Ако проектът за мобилност на младежи предвижда изпълнение на повече от една дейност, координаторът на проекта може — но не е задължително — да изпълнява функциите на изпращаща или приемаща организация. Във всички случаи координаторът не може да е организация от съседна на ЕС държава партньор.</p> <p>Дейности с програмни държави: всички участващи организации трябва да са установени в държава по Програмата.</p> <p>Дейности в държави партньори, съседни на ЕС: в изпълнението на дейността трябва да участва поне една организация от държава по програмата и една организация от държава партньор, съседна на ЕС.</p>
Продължителност на проекта	Между 3 и 24 месеца.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	<p>Кандидатите трябва да подадат своите предложения не по-късно от следните дати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 май и 30 септември същата година; ▪ 26 април до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 август и 31 декември същата година; ▪ 4 октомври до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 януари и 31 май следващата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Други критерии	График за всяка една от дейностите, планирани в проекта, трябва да бъде приложен към формуляра за кандидатстване.

Допълнителни критерии за допустимост за младежки обмен

Продължителност на дейността	Между 5 и 21 дни, без да се отчита времето за пътуване.
Място (места) на изпълнение на дейността	Дейността трябва да се реализира в държавата на една от организациите, които участват в тази дейност.
Допустими участници	Младежи на възраст между 13 и 30 години ⁵⁷ , пребиваващи в държавите на изпращащата и приемащата организации. Водачите на групи ⁵⁸ участващи в младежкия обмен трябва да бъдат поне на 18 години.
Брой на участниците и състав на националните групи	<p>Минимум 16 и максимум 60 участници (тази бройка не включва лидера (лидерите) на групата (групите)).</p> <p>Минимум 4 участници в група (тази бройка не включва лидера (лидерите) на групата (групите)).</p> <p>Всяка национална група трябва да има поне един лидер.</p>

⁵⁷ Моля, обърнете внимание на следното:

- долни възрастови граници: участниците трябва да са навършили минималната възраст към началната дата на дейността;
- горни възрастови граници: участниците трябва да не са по-възрастни от посочената максимална възраст към крайния срок за кандидатстване.

⁵⁸ Водач на група е възрастен, който се присъединява към младежите, участващи в младежки обмен, за да гарантира тяхното ефективно учене, защита и безопасност.

Други критерии	<p>С цел да е налице очевидна връзка с държавата на националната агенция, поне една от изпращащите организации или приемащата организация, участващи във всяка дейност, трябва да е от държавата на националната агенция, в която е подадено заявлението.</p> <p>Посещение за предварително планиране:</p> <p>Ако в рамките на проекта се предвижда провеждане на посещение за предварително планиране, трябва да бъдат изпълнени следните критерии за допустимост:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ продължителност на посещението за предварително планиране: максимум 2 дни (не се отчитат дните за пътуване); ▪ брой на участниците: 1 участник на група. Броят на участниците може да се увеличи до двама, при условие че вторият участник е младеж, който участва в дейността, но не е водач на група или инструктор.
-----------------------	---

Допълнителни критерии за допустимост на Европейската доброволческа служба

Акредитация	Всички участващи организации включени в дейности за Европейската доброволческа служба, трябва да притежават валидна акредитация за ЕДС към съответния краен срок за внасяне на заявления (повече информация можете да намерите в раздел „ЕДС“ в приложение I към настоящото ръководство).
Продължителност на службата	<p>Дългосрочна Европейска доброволческа служба: от 2⁵⁹ до 12 месеца, без да се взема предвид времето за пътуване.</p> <p>Краткосрочна Европейска доброволческа служба: от 2 седмици до 2 месеца⁶⁰, без да се взема предвид времето за пътуване. Краткосрочната Европейска доброволческа служба може да бъде организирана за дейности, в които участват поне 10 доброволци, които изпълняват своята доброволческа служба заедно (групово изпълнение) или когато има равно участие или мнозинство на младежи с по-малко възможности в дейността.</p>
Място (места) на изпълнение на службата	<p>Доброволец от държава по програмата трябва да изпълни своята служба в друга държава по Програмата или държава партньор, съседна на ЕС.</p> <p>Доброволец от държава партньор, съседна на ЕС, трябва да изпълни своята служба в държава по програмата.</p>
Допустими участници	<p>Младежи на възраст между 17 и 30 години⁶¹, пребиваващи в държавата на изпращащата ги организация.</p> <p>Един доброволец може да вземе участие само в една европейска доброволческа служба⁶². Изключение: доброволци, които са изпълнили една краткосрочна ЕДС, могат да вземат участие в една допълнителна европейска доброволческа служба.</p>
Брой на участниците	Макимум 30 доброволци за целия проект.
Други критерии	<p>С цел да е налице очевидна връзка с държавата на националната агенция, поне една от изпращащите организации или приемащата организация, участващи във всяка дейност, трябва да е от държавата на националната агенция, в която е подадено заявлението.</p> <p>Посещения за предварително планиране: само за дейности на ЕДС, в които са включени млади хора с по-малко възможности.</p> <p>Ако в рамките на проекта се предвижда провеждане на посещение за предварително планиране, трябва да бъдат изпълнени следните критерии за допустимост:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ продължителност на посещението за предварително планиране: максимум 2 дни (не се отчитат дните за пътуване); ▪ брой на участниците: по 1 участник от изпращаща организация. Броят на участниците може да се увеличи, при условие че всички допълнителни участници са доброволци с по-малко възможности, които участват в дейността.

⁵⁹ Дългосрочната ЕДС е минимум 60 дни, без да се взема предвид времето за пътуване.⁶⁰ Краткосрочната ЕДС е до 59 дни, без да се взема предвид времето за пътуване.⁶¹ Вж. горната бележка относно възрастовите ограничения.⁶² Това важи за ЕДС в рамките на програма „Еразъм+“ и предходни програми.

Допълнителни критерии за допустимост за младежки работници

Продължителност на дейността	От два дни до два месеца, с изключение на времето за пътуване. Минималните 2 дни трябва да бъдат последователни.
Място (места) на изпълнение на дейността	Дейността трябва да се реализира в държавата на една от организациите, които участват в тази дейност.
Допустими участници	Няма възрастови ограничения. Всички участници, с изключение на инструкторите и ръководителите, трябва да пребивават в държавата, където е установена изпращащата или приемащата организация.
Брой на участниците	До 50 участници (включително, когато е приложимо, инструктори и ръководители) във всяка дейност, планирана по проекта.
Други критерии	С цел да е налице очевидна връзка с държавата на националната агенция, поне една от изпращащите организации или приемащата организация, участващи във всяка дейност, трябва да е от държавата на националната агенция, в която е подадено предложението.

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектопредложенията ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 30 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите на действието (вж. раздел „Какви са целите на проекта за мобилност?“); - нуждите и целите на участващите организации и на отделните участници. ▪ Степен, в която предложението има капацитет: <ul style="list-style-type: none"> - достигане на млади хора с по-малко възможности, включително бежанци, кандидати са убежище и мигранти; - насърчаване на многообразието, межкултурния и междурелигиозния диалог, общи ценности за свобода, толерантност и зачитане правата на човека, както и на проекти за повишаване на медийната грамотност, критичното мислене и чувството за инициатива на младите хора; - осигуряване на умения и методи на младежките работници, необходими за предаване на общите основни ценности на нашето общество на особено трудните за достигане млади хора и превенцията на крайното радикализиране на младите хора. ▪ Степен, в която предложението има капацитет: <ul style="list-style-type: none"> - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; - да укрепи капацитета и международния обхват на участващите организации.
--	---

<p>Качество на проекта и степен на постижимост на целите (максимум 40 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности);▪ съответствие между целите на проекта и предвидените дейности за постигането им;▪ качество на практическите договорености, управлението и различните видове подкрепа;▪ качество на подготовката, предоставена на участниците;▪ качество на предложените методи за неформално учене и на активното ангажиране/включване на младежите на всички етапи на проекта;▪ качество на процедурите за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейски инструменти за прозрачност и признаване;▪ целесъобразност на процедурите по подбор и/или включване на участниците в мобилността;▪ при дейности на ЕДС, попадащи в обхвата на Европейския корпус за солидарност, базата данни на този корпус се използва за избор на доброволци;▪ в случай на дейности с партньорски страни, съседни на ЕС, балансирано представителство на организации от програмни и партньорски държави;• качество на сътрудничеството и комуникацията между участващите организации, както и с други заинтересовани страни.
<p>Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Качеството на мерките за оценяване на резултатите от проекта.▪ Потенциално въздействие на проекта:<ul style="list-style-type: none">- върху участниците и участващите организации по време и след изпълнението на проекта;- извън организациите и физическите лица, които пряко участват в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище.▪ Целесъобразност и качеството на мерките за разпространение на резултатите от проекта в рамките на и извън участващите организации

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на финансова подкрепа (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение на резултатите“ и 20 точки за категорията „качество на проекта и степен на постижимост на целите“).

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДИ ХОРА, НАСОЧЕНИ КЪМ ДЕЙНОСТИ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ДОБРОВОЛЧЕСКА СЛУЖБА: СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРОЕКТИ НА ЕДС

Проектите от този вид ще подпомагат опитни организации координатори в ЕДС в разработването на проекти, които оказват систематично въздействие на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. Стратегическият проект на ЕДС използва по стратегически начин дейностите на ЕДС за преодоляване на установени предизвикателства, в съответствие с приоритетите на програма „Еразъм+“. Допълвайки дейностите на ЕДС, проектът може да създава връзки с асоциирани партньори, които допринасят за качествено изпълнение и укрепват възможностите на проекта да изпълнява своите стратегически цели. Увеличаването на осведомеността относно значението на доброволчеството за младите хора и за общностите, както и подобряването на условията за признаване на придобитите умения и компетентности също са важна част от стратегически проекти на ЕДС.

КАКВО Е СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРОЕКТ НА ЕДС?

Подкрепяните проекти ще включват следните етапи:

- подготовка (включително практическа организация, подбор на участници, езикова / межкултурна / свързана с определени задачи подготовка на участниците преди заминаването им);
- изпълнение на дейности и допълнителни дейности в рамките на Европейската доброволческа служба;
- последващи дейности (включително оценка на дейностите, извършени от ЕДС, официално признаване, ако е приложимо, на резултатите от обучението на участниците по време на дейностите, както и разпространение и прилагане на резултатите от проекта за укрепване на стратегическото използване на доброволчеството в организацията и сред партньорите).

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ ПО ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Европейска доброволческа служба

Стратегическият проект на ЕДС изпълнява стандартни дейности на ЕДС.

Тези дейности дават възможност на младежите на възраст между 17 и 30 години да изразят личния си ангажимент посредством доброволна служба без заплащане и на пълен работен ден в продължение на до 12 месеца в друга държава в Европейския съюз или извън него. Младежите с по-ограничени възможности могат да получат допълнителна подкрепа, за да се способства участието им, като на тях се позволява също така да участват в ЕДС за по-кратък период от време (от две седмици нагоре). На младите доброволци се дава възможност да допринасят за ежедневната работа на организации, занимаващи се с информиране на младежите и политики във връзка с тях, личностното и социално-образователното развитие на младежите, гражданската ангажираност, социалните грижи, приобщаването на хората в неравностойно положение, програми за неформално образование, грамотност в областта на ИКТ и медиите, културата и творчеството, сътрудничеството за развитие и т.н.

Благодарение на **партньорството между програмите „Еразъм+“ и „LIFE“** младите доброволци ще имат по-нататъшни възможности да допринасят за опазването на околната среда и климата, като се ангажират в дейности, свързани например с наблюдение на биологични видове и местообитания, участие в проучвания и наблюдения, повторно залесяване и грижа за дърветата, инициативи за обществена осведоменост, предотвратяване на големи пожари, идентифициране и премахване на инвазивни чужди видове, екологично възстановяване, изграждане на пътеки и почистване на околната среда (например почистване на отпадъци в морските води).

Проектът следва да включва няколко доброволеца за постигане на сериозно и системно въздействие. Доброволците изпълняват своята доброволческа служба поединично или в група.

Кандидатстващата организация отговаря (евентуално чрез други кандидатстващи организации) за:

- уреждане на издръжката, настаняването и транспорта на доброволците;
- планиране на задачи и дейности за доброволците, които съответстват на принципите за качество на Европейската доброволческа служба, описани в Хартата на ЕДС;

- предоставяне на текуща свързана със задачите, езикова, лична и административна подкрепа на доброволците през цялата продължителност на дейността, свързана с ЕДС, с помощта на ментор за участниците;
- изпълнение на дейности по разпространение и информация;
- включване на асоциирания партньор в съответните задачи по проекта (включително допълнителните дейности). За дейности в рамките на тематичните области и обхвата на Европейския корпус за солидарност (т.е. служба с продължителност от 2 до 12 месеца, осъществявана в държава по програмата) се препоръчва силно изборът на доброволци да става чрез **базата данни на този корпус**.

Допълващи дейности

Проектът може да включва организация на подходящи допълващи дейности за постигане на неговите цели и за укрепване на системното му въздействие. Такива допълнителни дейности могат да са обмен на опит чрез наблюдение на работата на колеги, срещи, работни занятия, семинари, курсове за обучение, наставничество и др.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ТОЗИ ПРОЕКТ?

- **Организациите, участващи** в дейности на ЕДС, се задължават да изпълняват следните функции и задачи:
 - Кандидатстваща организация: отговаря за внасянето на предложение, за подписването и управлението на споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства, и за отчетността и координацията на целия проект. Кандидатстващата организация поема също така цялостната отговорност за изпълнението на дейностите на ЕДС. Кандидатстващата организация също може да бъде и изпращаща организация, но това не е задължително.
 - Изпращащи и приемащи организации: изпълняват дейностите на ЕДС и предоставят подкрепа за доброволците през всички етапи на проекта.

Асоциирани партньори: Освен организациите, които участват официално в дейностите на ЕДС и притежават валидна акредитация от ЕДС, стратегическият проект на ЕДС може да включва и асоциирани партньори от публичния или частния сектор, които допринасят за изпълнението на конкретни задачи и цели на проекта или оказват съдействие за разпространението и устойчивостта на проекта. По въпроси, свързани с управлението на договорните отношения, асоциираните партньори не се считат за част от партньорите по проекта и не получават финансиране. Независимо от това, трябва да бъдат ясно описани тяхната роля и участие в проекта и в различните дейности, както и начина, по който те добавят стойност към планираните дейности, влагайки ресурси и ноу-хау.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите, за да са допустими за получаване на безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“:

ОБЩИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими участващи организации	Участваща организация може да бъде: <ul style="list-style-type: none"> ▪ организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; ▪ европейска младежка НПО; ▪ социално предприятие; ▪ публичен орган на местно равнище; както и: <ul style="list-style-type: none"> ▪ публичен орган на регионално или национално равнище⁶³;
--	---

⁶³ В този контекст публичен орган на национално или регионално равнище се счита за публичен орган, който: 1) предоставя услуги или има административна област на компетентност, обхващаща цялата национална или регионална територия, и 2) има монопол, в

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ сдружение на региони; ▪ европейска група за териториално сътрудничество; ▪ организация със стопанска цел, осъществяваща дейност в сферата на корпоративната социална отговорност. <p>с място на установяване в държава по програмата или съседна на ЕС държава партньор (региони 1—4, вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).</p>
Кой може да кандидатства?	Всяка участваща организация, която е установена в държава по програмата и притежава валидна акредитация като координиращата организация в рамките на ЕДС, при спазване на приложимия срок за кандидатстване.
Брой на участващите организации	<p>Броят на организациите, посочени във формуляра за кандидатстване, е една (кандидатстващата организация).</p> <p>В процеса на изпълнение на дейностите за мобилност трябва да участват поне две организации (поне една изпращаща и поне една приемаща организация) от различни държави.</p> <p>Дейности с програмни държави: всички участващи организации трябва да са установени в държава по Програмата.</p> <p>Дейности в държави партньори, съседни на ЕС: в изпълнението на дейността трябва да участва поне една организация от държава по програмата и една организация от държава партньор, съседна на ЕС.</p>
Акредитация	С изключение на кандидата, всички участващи организации трябва да притежават валидна акредитация към първия ден на дейността на ЕДС, в която участва съответната организация.
Продължителност на проекта	<p>Между 12 и 36 месеца.</p> <p>При всички случаи проектите трябва да приключат не по-късно от 31 август 2020 г.</p>
Продължителност на службата	<p>Дългосрочна Европейска доброволческа служба: от 2⁶⁴ до 12 месеца, без да се взема предвид времето за пътуване.</p> <p>Краткосрочна Европейска доброволческа служба: от 2 седмици до 2 месеца⁶⁵, без да се взема предвид времето за пътуване. Краткосрочната Европейска доброволческа служба може да бъде организирана за дейности, в които участват поне 10 доброволци, които изпълняват своята доброволческа служба заедно (групово изпълнение) или когато има равно участие или мнозинство на младежи с по-малко възможности в дейността.</p>
Място (места) на изпълнение на дейността	<p>Доброволец от държава по програмата трябва да изпълни своята дейност в друга държава по Програмата или държава партньор, съседна на ЕС.</p> <p>Доброволец от държава партньор, съседна на ЕС, трябва да изпълни своята дейност в държава по програмата.</p>
Допустими участници	<p>Младежи на възраст между 17 и 30 години, пребиваващи в държавата на изпращащата ги организация. Един доброволец може да вземе участие само в една европейска доброволческа служба.</p> <p>Изключение: доброволци, които са изпълнили една краткосрочна ЕДС, могат да вземат участие една допълнителна европейска доброволческа служба.</p>

смисъл че няма други органи, изпълняващи същите функции в държавата или региона (типични примери: министерства, държавни агенции, регионални публични органи и др.). В този смисъл училища, университети или други органи, дори ако са установени в националното право, са изключени от тази категория и се квалифицират като публични органи на местно равнище.

⁶⁴ Дългосрочната ЕДС е минимум 60 дни, без да се взема предвид времето за пътуване.

⁶⁵ Краткосрочната ЕДС е до 59 дни, без да се взема предвид времето за пътуване.

Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	<p>Кандидатите трябва да подадат своите формуляри не по-късно от 26 април до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 септември същата година и 31 януари следващата година.</p> <p>Не всички национални агенции ще могат да изпълняват това действие. За по-точна информация кандидатите се приканват да проверяват електронните страници на Националната агенция.</p> <p>Възможен допълнителен срок:</p> <p>Националните агенции могат да организират втори кръг за кандидатстване, ако останат неизползвани средства, като за този кръг продължават да важат правилата, посочени в настоящото ръководство. Националните агенции ще съобщават за тази възможност чрез уебсайта си.</p> <p>Ако се организира втори кръг, кандидатите трябва да представят заявлението си за безвъзмездни средства до 4 октомври, 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 февруари и 31 май следващата година.</p>
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Други критерии	<p>Заявлението се подава в националната агенция на държавата на кандидата.</p> <p>Една организация може да кандидатства само по една покана за стратегически проект на ЕДС.</p> <p>С цел да е налице очевидна връзка с държавата на националната агенция, поне една от изпращащите организации или приемащата организация, участващи във всяка дейност, трябва да е от държавата на националната агенция, в която е подадено заявлението.</p> <p>Посещения за предварително планиране: само за дейности на ЕДС, в които са включени млади хора с по-малко възможности.</p> <p>Ако в рамките на проекта се предвижда провеждане на посещение за предварително планиране, трябва да бъдат изпълнени следните критерии за допустимост:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ продължителност на посещението за предварително планиране: максимум 2 дни (не се отчитат дните за пътуване);▪ брой на участниците: по 1 участник от изпращаща организация. Броят на участниците може да бъде увеличен, при условие че всички допълнителни участници са доброволци с по-малко възможности и тези доброволци участват в дейността.

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 35 точки)</p>	<p>Съответствието на предложението:</p> <ul style="list-style-type: none"> - с целите на действието (вж. раздел „Какви са целите на проекта за мобилност?“); - нуждите и целите на участващите организации и на отделните участници; - доказано разбиране на принципите на Европейската доброволческа служба, установени в Хартата на ЕДС и стратегическо използване на това действие за преодоляване на едно или повече установени предизвикателства в съответствие с приоритетите на програма „Еразъм+“. <p>Степен, в която предложението има капацитет:</p> <ul style="list-style-type: none"> - достигане на млади хора с по-малко възможности, включително бежанци, кандидати за убежище и мигранти; - насърчаване на многообразието, межкултурния и междурелигиозния диалог, общи ценности за свобода, толерантност и зачитане правата на човека, както и на проекти за повишаване на медийната грамотност, критичното мислене и чувството за инициатива на младите хора; <p>Степен, в която предложението има капацитет:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; - да укрепи капацитета и международния обхват на участващите организации. - В случаите когато са привлечени асоциирани партньори: включване на асоциирани партньори в съответните задачи.
<p>Качество на проекта и степен на постижимост на целите (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ яснота, цялостност и качество на стратегическите цели за използване на ЕДС във всички фази на проектното предложение (подготовка, изпълнение на дейностите по проекта за мобилност и проследяване); ▪ съответствие между стратегическите цели на проекта и предложените дейности; ▪ подходящ опит на кандидата от предишни години в постигане на целите на действието; ▪ качество на процедурите за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейски инструменти за прозрачност и признаване; ▪ целесъобразност на процедурите по подбор и/или включване на участниците в мобилността; ▪ при дейности на ЕДС, попадащи в обхвата на Европейския корпус за солидарност, базата данни на този корпус се използва за избор на доброволци; ▪ качество на плановете за подбор на партньорите по проекта и за сътрудничество с тези партньори.
<p>Въздействие и разпространение (максимум 35 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качеството на мерките за оценяване на резултатите от проекта. ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху участниците и участващите организации по време и след изпълнението на проекта; - извън организациите и физическите лица, които пряко участват в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Целесъобразност и качеството на мерките за разпространение на резултатите от проекта в рамките на и извън участващите организации.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на финансова подкрепа (т.е. минимум 17,5 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение на резултатите“ и 15 точки за категорията „качество на проекта и степен на постижимост на целите“).

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

УЧАСТНИЦИ ОТ И ДО НАЙ-ОТДАЛЕЧЕНИТЕ РЕГИОНИ И ОТВЪДМОРСКИ СТРАНИ И РЕГИОНИ

В съответствие с Регламента за създаване на програма „Еразъм+“, който отправя призив когато се изпълнява програмата да се вземат предвид ограниченията, наложени от отдалечеността на най-отдалечените райони и отвъдморските страни и територии (ОСТ) на Съюза, са определени специални правила за финансиране, с цел подкрепа за скъпите пътни разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и ОСТ, които са недостатъчно обхванати от стандартните правила за финансиране (въз основа на приноса към единичните разходи за обединяване на разстоянието за пътуване).

На кандидатите за проекти за мобилност ще бъде разрешено да поискат финансова подкрепа за пътните разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и ОСТ в рамките на бюджетно перо „извънредни разходи“ (до максимум 80 % от общите допустими разходи: вж. „Какви са правилата за финансиране?“). Това ще бъде позволено ако кандидатите могат да обосноват, че стандартните правила за финансиране (въз основа на приноса към единичните разходи за обединяване на разстоянието за пътуване) не покриват поне 70 % от пътните разходи на участниците.

ДРУГА ИНФОРМАЦИЯ

Повече задължителни критерии и допълнителна полезна информация, свързани с тази дейност, могат да бъдат намерени в приложение I от настоящото ръководство. Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта за мобилност следва да бъде изготвен в съответствие със следните финансови правила (в евро):

А) Младежки обмен

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица, от тяхното местоживееие до мястото на провеждане на дейността и обратно. Освен това, ако е приложимо, са допустими и пътни разходи, свързани с евентуално посещение за предварително планиране.	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ⁶⁶ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане ⁶⁷ .
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1300 EUR на участник	
Добавка за скъпи пътни разходи във вътрешността	Допълнителна подкрепа: <ul style="list-style-type: none"> за пътуване в двете посоки до основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара в страната по местоживееие и/или за пътуване в двете посоки до 	Принос към единичните ставки	За пътни разходи във вътрешността над 225 EUR: 180 EUR на участник (включително придружаващи лица) за пътуване в двете посоки ⁶⁸	За скъпи пътни разходи във вътрешността над 225 EUR (в двете посоки), при условие че тези разходи са мотивирани и добре обосновани във формуляра за кандидатстване.

⁶⁶ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁶⁷ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

⁶⁸ Ако е надлежно обосновано във формуляра за кандидатстване, за една мобилност участникът може да има право на две добавки за скъпи пътни разходи във вътрешността: една за достигане до основен транспортен възел/летище и/или гара/автогара в страната по местоживееие и една за достигане до отдалечено крайно местоназначение в приемащата страна.

	крайното местоназначение (от основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара) в приемащата страна			
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност	Принос към единичните ставки	A5.1 на ден от дейността на участник ⁶⁹	Въз основа на продължителността на дейността на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително транспортни и дневни разходи, ако са обосновани и не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните пера „транспортни разходи“ и „организационна подкрепа“)	Действително извършени разходи	100 % от допустимите разходи	Условно: заявлението за финансова подкрепа за покриване на помощ за специални потребности и изключителни разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване

⁶⁹ Включително водачи на групи и придружаващи лица.

<p>Извънредни разходи</p>	<p>Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации.</p> <p>Разходи в подкрепа на участието на младежи с по-малко възможности при равни условия с всички останали (с изключение на транспортните разходи и организационната подкрепа на участници и придружаващи ги лица).</p> <p>Разходи, свързани с настаняване на участниците по време на посещение за предварително планиране.</p> <p>Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.</p> <p>Скъпи пътни разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии (За подробности виж раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).</p>	<p>Действително извършени разходи</p>	<p>Разходи за финансова гаранция: 75 % от допустимите разходи</p> <p>Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80 % от допустимите разходи</p> <p>Други разходи: 100 % от допустимите разходи</p>	
----------------------------------	--	---------------------------------------	---	--

Б) ЕВРОПЕЙСКА ДОБРОВОЛЧЕСКА СЛУЖБА

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	<p>Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица от тяхното местоживееие до мястото на провеждане на дейността и обратно.</p> <p>Освен това, ако е приложимо, са допустими и пътни разходи, свързани с евентуално посещение за предварително планиране.</p>	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник	<p>Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния⁷⁰. Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане⁷¹.</p>
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1300 EUR на участник	
Добавка за скъпи пътни разходи във вътрешността	<p>Допълнителна подкрепа:</p> <ul style="list-style-type: none"> за пътуване в двете посоки до основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара в страната по местоживееие и/или за пътуване в двете посоки до крайното местоназначение (от основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара) в приемащата 	Принос към единичните ставки	За пътни разходи във вътрешността над 225 EUR: 180 EUR на участник (включително придружаващи лица) за пътуване в двете посоки ⁷²	За скъпи пътни разходи във вътрешността над 225 EUR (в двете посоки), при условие че тези разходи са мотивирани и добре обосновани във формуляра за кандидатстване.

⁷⁰ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁷¹ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

⁷² Ако е надлежно обосновано във формуляра за кандидатстване, за една мобилност участникът може да има право на две добавки за скъпи пътни разходи във вътрешността: една за достигане до основен транспортен възел/летище и/или гара/автогара в страната по местоживееие и една за достигане до отдалечено крайно местоназначение в приемащата страна.

	страна			
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност.	Принос към единичните ставки	A5.2 на ден на доброволец ⁷³	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността)
Индивидуална подкрепа	„Джобни пари“ за допълнителни лични разходи на доброволеца.	Принос към единичните ставки	A5.3 на ден на доброволец	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността)
Езикова подготовка	Разходи, свързани с подкрепата, предоставена на участниците преди заминаването им или по време на дейността, с цел усъвършенстване владенето на езика, който те ще използват при изпълнението на своите доброволчески задачи.	Принос към единичните ставки	Само за дейности с продължителност между 2 и 12 месеца: 150 EUR на участник, нуждаещ се от езикова подготовка	Условно: кандидатите трябва да поискат подкрепа за езика, на който ще се проведе дейността, въз основа на нуждите на участниците по отношение на езици, които не се предлагат от Онлайн езиковата подкрепа (OLS) по програмата „Еразъм+“.
Подкрепа за лица със специални потребности	Дневни разходи на придружаващите лица и транспортни разходи, ако са обосновани и не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетното перо „транспортни разходи“. Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително транспортни и дневни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните пера „транспортни разходи“ и „организационна подкрепа“).	Действително извършени разходи	100 % от допустимите разходи	Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на помощта за специални потребности трябва да бъде мотивирано във формуляра за кандидатстване.

⁷³ Включително лица, които придружават доброволци на ЕДС с по-малко възможности.

<p>Извънредни разходи</p>	<p>Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации.</p> <p>Разходи, за подкрепа на участието на млади хора в неравностойно положение при равни условия като всички останали, специфична подготовка и засилено наставничество (с изключение на разходите за пътуване и организационна подкрепа на участниците и придружаващите лица).</p> <p>Разходи, свързани с настаняване на участниците по време на посещение за предварително планиране.</p> <p>Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.</p> <p>Скъпи пътни разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии (За подробности виж раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).</p>	<p>Действително извършени разходи</p>	<p>Разходи за финансова гаранция: 75 % от допустимите разходи</p> <p>Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80 % от допустимите разходи</p> <p>Други разходи: 100 % от допустимите разходи</p>	<p>Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на извънредни разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване.</p>
----------------------------------	---	---------------------------------------	---	---

В) Мобилност на младежки работници

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
<p>Пътни разходи</p> <p>Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица от тяхното местоживее до мястото на провеждане на дейността и обратно.</p>		<p>Принос към единичните ставки</p>	<p>За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник</p>	<p>Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния⁷⁴. Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната</p>
			<p>За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник</p>	
			<p>За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник</p>	
			<p>За разстояния между 2000 и 2999 км:</p>	

⁷⁴ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

			360 EUR на участник За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник За разстояния от 8000 км или повече: 1300 EUR на участник	посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане ⁷⁵ .
Добавка за скъпи пътни разходи във вътрешността	<p>Допълнителна подкрепа:</p> <ul style="list-style-type: none"> за пътуване в двете посоки до основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара в страната по местоживеене <p>и/или</p> <ul style="list-style-type: none"> за пътуване в двете посоки до крайното местоназначение (от основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара) в приемащата страна 	Принос към единичните ставки	За пътни разходи във вътрешността над 225 EUR: 180 EUR на участник (включително придружаващи лица) за пътуване в двете посоки ⁷⁶	За скъпи пътни разходи във вътрешността над 225 EUR (в двете посоки), при условие че тези разходи са мотивирани и добре обосновани във формуляра за кандидатстване.
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност	Принос към единичните ставки	A5.4 на ден от дейността на участник ⁷⁷ . Максимум 1 100 EUR на участник ⁷⁸	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).

⁷⁵ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

⁷⁶ Ако е надлежно обосновано във формуляра за кандидатстване, за една мобилност участникът може да има право на две добавки за скъпи пътни разходи във вътрешността: една за достигане до основен транспортен възел/летище и/или гара/автогара в страната по местоживеене и една за достигане до отдалечено крайно местоназначение в приемащата страна.

⁷⁷ Включително инструктори, ръководители и придружаващи лица.

⁷⁸ Включително инструктори, ръководители и придружаващи лица.

Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително транспортни и дневни разходи, ако са обосновани и не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните пера „транспортни разходи“ и „организационна подкрепа“)	Действително извършени разходи	100 % от допустимите разходи	
Извънредни разходи	Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Скъпи пътни разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии (за подробности виж раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).	Действително извършени разходи	Разходи за финансова гаранция: 75 % от допустимите разходи Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80 % от допустимите разходи Други разходи: 100 % от допустимите разходи	Условно: заявлението за финансова подкрепа за покриване на помощ за специални потребности и извънредни разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване

Г) СТРАТЕГИЧЕСКА ЕДС

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица от тяхното местоживееие до мястото на провеждане на дейността и обратно. Освен това, ако е приложимо, са допустими и пътни разходи, свързани с евентуално посещение за предварително планиране.	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ⁷⁹ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане ⁸⁰ .
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1300 EUR на участник	
Добавка за скъпи пътни разходи във вътрешността	<p>Допълнителна подкрепа:</p> <ul style="list-style-type: none"> за пътуване в двете посоки до основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара в страната по местоживееие <p>и/или</p> <ul style="list-style-type: none"> за пътуване в двете посоки до крайното местоназначение (от основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара) в приемащата страна 	Принос към единичните ставки	За пътни разходи във вътрешността над 225 EUR: 180 EUR на участник (включително придружаващи лица) за пътуване в двете посоки ⁸¹	За скъпи пътни разходи във вътрешността над 225 EUR (в двете посоки), при условие че тези разходи са мотивирани и добре обосновани във формуляра за кандидатстване.

⁷⁹ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁸⁰ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

⁸¹ Ако е надлежно обосновано във формуляра за кандидатстване, за една мобилност участникът може да има право на две добавки за скъпи пътни разходи във вътрешността: една за достигане до основен транспортен възел/летище и/или гара/автогара в страната по местоживееие и една за достигане до отдалечено крайно местоназначение в приемащата страна.

Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност.	Принос към единичните ставки	A5.2 на ден на доброволец ⁸²	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).
Индивидуална подкрепа	„Джобни пари“ за допълнителни лични разходи на доброволеца.	Принос към единичните ставки	A5.3 на ден на доброволец	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността)
Езикова подготовка	Разходи, свързани с подкрепата, предоставена на участниците преди заминаването им или по време на дейността, с цел усъвършенстване владението на езика, който те ще използват при изпълнението на своите доброволчески задачи.	Принос към единичните ставки	Само за дейности с продължителност между 2 и 12 месеца: 150 EUR на участник, нуждаещ се от езикова подготовка	Условно: кандидатите трябва да поискат подкрепа за езика, на който ще се проведе дейността, въз основа на нуждите на участниците по отношение на езици, които не се предлагат от Онлайн езиковата подкрепа (OLS) по програма „Еразъм+“.
Подкрепа за лица със специални потребности	Дневни разходи на придружаващите лица и транспортни разходи, ако са обосновани и не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетното перо „транспортни разходи“. Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително транспортни и дневни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните пера „транспортни разходи“ и „организационна подкрепа“).	Действително извършени разходи	100 % от допустимите разходи	Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на помощта за специални потребности трябва да бъде мотивирано във формуляра за кандидатстване.

⁸² Включително лица, които придружават доброволци на ЕДС с по-малко възможности.

<p>Извънредни разходи</p>	<p>Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации.</p> <p>Разходи, за подкрепа на участието на млади хора в неравностойно положение при равни условия като всички останали, специфична подготовка и засилено наставничество (с изключение на разходите за пътуване и организационна подкрепа на участниците и придружаващите лица).</p> <p>Разходи, свързани с настаняване на участниците по време на посещение за предварително планиране.</p> <p>Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.</p> <p>Скъпи пътни разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии (за подробности виж раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).</p>	<p>Действително извършени разходи</p>	<p>Разходи за финансова гаранция: 75 % от допустимите разходи</p> <p>Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80 % от допустимите разходи</p> <p>Други разходи: 100 % от допустимите разходи</p>	<p>Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на извънредни разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване.</p>
----------------------------------	---	---------------------------------------	---	---

Разходи за допълващи дейности	Разходи, пряко свързани с изпълнението на допълващи дейности по проекта, включително: Непреки разходи: Сума с единна ставка, която не може да надхвърля 7 % от допустимите преки разходи за допълващи дейности, се признава за допустими непреки разходи, представляващи общите административни разходи на бенефициерите, за които те имат право на възстановяване от бюджета за допълващи дейности (например сметки за електричество или интернет, разходи за помещения, за постоянен персонал и др.)	Действително извършени разходи	максимален размер до 80 % от допустимите разходи	Условно: искането на финансова подкрепа трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване и да е оправдано във връзка с планираните дейности.
--------------------------------------	--	--------------------------------	--	--

Д) ОРГАНИЗАЦИОННА ПОДКРЕПА

Сумите зависят от държавата, в която се изпълнява дейността за мобилност. За проекти, подадени от: публичен орган на регионално или национално равнище, сдружение на региони, европейска група за териториално сътрудничество, организация със стопанска цел, осъществяваща дейност в сферата на корпоративната социална отговорност, посочените по-долу суми се намаляват с 50 %.

	Младежки обмен (евро на ден)	Европейска доброволческа служба (евро на ден)	Мобилност на младежки работници (евро на ден)
	A5.1	A5.2	A5.4
Белгия	37	20	65
България	32	17	53
Чешка република	32	17	54
Дания	40	21	72
Германия	33	18	58
Естония	33	18	56
Ирландия	39	21	74
Гърция	38	21	71
Испания	34	18	61
Франция	37	19	66
Хърватия	35	19	62
Италия	39	21	66
Кипър	32	21	58
Латвия	34	19	59
Литва	34	18	58
Люксембург	36	21	66
Унгария	33	17	55
Малта	37	20	65
Холандия	39	21	69
Австрия	39	18	61
Полша	34	18	59
Португалия	37	20	65
Румъния	32	17	54
Словения	34	20	60
Словакия	35	19	60
Финландия	39	21	71
Швеция	39	21	70
Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия	40	21	76
бивша югославска република Македония	28	15	45
Исландия	39	21	71
Лихтенщайн	39	21	74

Норвегия	40	21	74
Турция	32	17	54
Държава партньор	29	15	48

Е) Индивидуална подкрепа

Сумите зависят от държавата, в която се изпълнява дейността за мобилност.

	Европейска доброволческа служба (евро на ден)
	A5.3
Белгия	4
България	3
Чешка република	4
Дания	5
Германия	4
Естония	3
Ирландия	5
Гърция	4
Испания	4
Франция	5
Хърватия	4
Италия	4
Кипър	4
Латвия	3
Литва	3
Люксембург	4
Унгария	4
Малта	4
Холандия	4
Австрия	4
Полша	3
Португалия	4
Румъния	2
Словения	3
Словакия	4
Финландия	4
Швеция	4
Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия	5
бивша югославска република Македония	2
Исландия	5
Лихтенщайн	5
Норвегия	5
Турция	3
Държава партньор	2

МАЩАБНИ СЪБИТИЯ, СВЪРЗАНИ С ЕВРОПЕЙСКАТА ДОБРОВОЛЧЕСКА СЛУЖБА

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА МАЩАБНИТЕ СЪБИТИЯ, СВЪРЗАНИ С ЕДС?

В рамките на това действие се предоставя подкрепа за мащабни доброволчески проекти (с участието на поне 30 доброволци на ЕДС) в рамките на европейски или световни събития в областта на младежта, културата и спорта (например Младежки срещи на върха, Европейски столици на културата, Европейски младежки столици, Европейски спортни първенства и др.).

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ МАЩАБНИТЕ СЪБИТИЯ, СВЪРЗАНИ С ЕДС?

Подкрепяните проекти ще включват следните етапи:

- подготовка (включително практическа организация, подбор на участници, езикова / межкултурна / свързана с определени задачи подготовка на участниците преди заминаването им);
- изпълнение на дейности и допълнителни дейности в рамките на Европейската доброволческа служба;
- последващи дейности (включително оценки на дейностите в рамките на ЕДС, формално признаване (когато е приложимо) на резултатите от обучението на участниците по време на дейностите, както и разпространение и използване на резултатите от проекта).

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДПОМАГАТ В РАМКИТЕ НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

▪ Европейска доброволческа служба

Тази дейност дава възможност на младежи на възраст между 17 и 30 години да изразят своята лична ангажираност посредством неплатена доброволческа служба на пълно работно време за срок до 2 месеца в друга държава. Доброволците получават възможност да допринесат към подготовката на дейности и индивидуални, организирани в рамките на европейски/международни събития.

В мащабните събития, свързани с ЕДС, трябва да участват минимум 30 доброволци.

Участващите организации отговарят за:

- уреждане на издръжката, настаняването и транспорта на доброволците;
- планиране на задачи и дейности за доброволците, които съответстват на принципите за качество на Европейската доброволческа служба, описани в Хартата на ЕДС;
- предоставяне на текуща свързана със задачите, езикова, лична и административна подкрепа на доброволците през цялата продължителност на дейността, свързана с ЕДС, с помощта на ментор за участниците.

Участието в дейности в рамките на ЕДС трябва да е безплатно за доброволците, като се допуска те да участват в заплащането на транспортните разходи (ако безвъзмездните средства, отпуснати по Програма „Еразъм+“, не покриват изцяло тези разходи), както и да поемат незадължителни разходи, които не са свързани с изпълнението на дейността. Задължителните разходи, свързани с участието в дейността в рамките на ЕДС, се покриват от безвъзмездните средства по програма „Еразъм+“ или чрез други средства, осигурени от участващите организации.

Следните дейности не се считат за европейска доброволческа служба в рамките на програма „Еразъм+“: случайна, неструктурирана, почасова доброволческа дейност, стаж в предприятие, платена работа, развлекателна или туристическа дейност, езиков курс, експлоатация на евтина работна ръка, период на обучение или професионално образование в чужбина.

▪ Допълващи дейности

Проектът може да включва организиране по време на събитието на съпътстващи дейности като конференции, семинари, срещи и работни групи, чиято цел е популяризиране на ценностите на доброволческата работа (и по-конкретно на Европейската доброволческа служба).

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят машабните събития, свързани с ЕДС, за да са допустими за предоставяне на безвъзмездна финансова подкрепа по Програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Всяка публична или частна организация, установена в държава по Програмата и пряко ангажирана с организирането на европейско/международно събитие в областите на младежта, културата или спорта, или която е сключила формално писмено споразумение за сътрудничество с организаторите на събитието. Физически лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.
Допустими дейности	В допълнение към дейностите в рамките на Европейската доброволческа служба машабно събитие, свързано с ЕДС, може да включва и допълващи дейности като конференции, семинари, срещи и работни групи.
Продължителност на проекта	Между 3 и 12 месеца.
Място на изпълнение на проекта	Машабните проекти, свързани с ЕДС, трябва да бъдат реализирани в държавата по Програмата, където се провежда европейското/международното събитие в областта на младежта, културата или спорта.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездна финансова подкрепа не по-късно от 5 април до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 октомври същата година и 31 юли следващата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ДОБРОВОЛЧЕСКА СЛУЖБА

Продължителност на дейността	Между 14 и 59 дни, без да се отчита времето за пътуване.
Допустими участници	Младежи на възраст между 17 и 30 години от държава по Програмата (с изключение на държавата, където се изпълнява проектът) или от държава партньор, съседна на ЕС. Доброволци могат да участват в машабни проекти, свързани с ЕДС, само през срока на изпълнение на програма „Еразъм+“.
Брой на участниците	Минимум 30 доброволци.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектпредложенията ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релеванност на проекта (максимум 30 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите на действието (вж. раздел „Какви са целите на проекта за мобилност?“); ▪ Степен, в която предложението има капацитет: <ul style="list-style-type: none"> - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; - да повиши осведомеността относно ползите от доброволческата работа; - да повиши осведомеността относно възможностите, предлагани от Европейската доброволческа служба. ▪ Степен на участие в проекта на младежи с по-малко възможности.
---	---

<p>Качество на проекта и степен на постижимост на целите (максимум 40 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности);▪ съответствие между целите на проекта и предвидените дейности за постигането им;▪ качество на практическите договорености, управлението и различните видове подкрепа;▪ качество на подготовката, предоставена на участниците;▪ качество на предложените методи за неформално учене и на активното ангажиране/включване на младежите на всички етапи на проекта;▪ качество на процедурите за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейски инструменти за прозрачност и признаване;▪ целесъобразност на процедурите по подбор и/или включване на участниците в мобилността;• качество на сътрудничеството и комуникацията между участващите организации, както и с други заинтересовани страни;• спазване от участващите организации на принципите на Хартата на ЕДС.
<p>Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта;▪ Потенциално въздействие на проекта:<ul style="list-style-type: none">- върху участниците и участващите организации по време и след изпълнението на проекта;- извън организациите и физическите лица, които пряко участват в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище.▪ Целесъобразност и качеството на мерките за разпространение на резултатите от проекта в рамките на и извън участващите организации.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на финансова подкрепа (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение на резултатите“ и 20 точки за категорията „качество на проекта и степен на постижимост на целите“).

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Максимален размер на безвъзмездните средства, които се отпускат за мащабно събитие, свързани с ЕДС: 200 000 EUR

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИ В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ДОБРОВОЛЧЕСКА СЛУЖБА, ИЗПЪЛНЯВАНИ ПО ВРЕМЕ НА СЪБИТИЕТО

Допустими разходи		Механизъм за финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Принос към транспортните разходи на участниците, включително разходите за техните придружители, от мястото на пребиваване до мястото на изпълнение на проекта и обратно.	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ⁸³ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане ⁸⁴ .
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1300 EUR на участник	

⁸³ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁸⁴ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

<p>Добавка за скъпи пътни разходи във вътрешността</p>	<p>Допълнителна подкрепа:</p> <ul style="list-style-type: none"> за пътуване в двете посоки до основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара в страната по местоживееене <p>и/или</p> <ul style="list-style-type: none"> за пътуване в двете посоки до крайното местоназначение (от основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара) в приемащата страна 	<p>Принос към единичните ставки</p>	<p>За пътни разходи във вътрешността над 225 EUR: 180 EUR на участник (включително придружаващи лица) за пътуване в двете посоки⁸⁵</p>	<p>За скъпи пътни разходи във вътрешността над 225 EUR (в двете посоки), при условие че тези разходи са мотивирани и добре обосновани във формуляра за кандидатстване.</p>
<p>Организационна подкрепа</p>	<p>Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност в рамките на проекта</p>	<p>Принос към единичните ставки</p>	<p>A 6.1 на ден от дейността на доброволец⁸⁶</p>	<p>Въз основа на продължителността на престоя на участник</p>
<p>Индивидуална подкрепа</p>	<p>„Джобни пари“ за допълнителни лични разходи на доброволца.</p>	<p>Принос към единичните ставки</p>	<p>A 6.2 на ден от дейността на доброволец</p>	<p>Въз основа на продължителността на престоя на участник</p>
<p>Подкрепа за лица със специални потребности</p>	<p>Дневни разходи на придружаващите лица и транспортни разходи, ако са обосновани и не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетното перо „транспортни разходи“.</p> <p>Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания (включително транспортни и дневни разходи, ако са обосновани и не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетни пера „транспортни разходи“ и „организационна подкрепа“).</p>	<p>Действително извършени разходи</p>	<p>100 % от допустимите разходи</p>	<p>Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на помощ за специални потребности и извънредни разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване</p>

⁸⁵ Ако е надлежно обосновано във формуляра за кандидатстване, за една мобилност участникът може да има право на две добавки за скъпи пътни разходи във вътрешността: една за достигане до основен транспортен възел/летище и/или гара/автогара в страната по местоживееене и една за достигане до отдалечено крайно местоназначение в приемащата страна.

⁸⁶ Включително лица, които придружават доброволци на ЕДС с по-малко възможности.

<p>Извънредни разходи</p>	<p>Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации</p> <p>Разходи, за подкрепа на участието на млади хора в неравностойно положение при равни условия като всички останали, специфична подготовка и засилено наставничество (с изключение на разходите за пътуване и организационна подкрепа на участниците и придружаващите лица).</p> <p>Скъпи пътни разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии (за подробности виж раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).</p>	<p>Действително извършени разходи</p>	<p>Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80 % от допустимите разходи</p> <p>Други разходи: 100 % от допустимите разходи</p>	
----------------------------------	--	---------------------------------------	---	--

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ДОПЪЛВАЩИ ДЕЙНОСТИ, ИЗПЪЛНЯВАНИ ПО ВРЕМЕ НА СЪБИТИЕТО (ФАКУЛТАТИВНО ФИНАНСИРАНЕ)

	Допустими разходи	Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
<p>Разходи за дейностите</p>	<p>Разходи, пряко свързани с изпълнението на допълващите дейности по проекта, включително:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ организиране на семинари, срещи, работни групи; ▪ разпространение; ▪ межкултурна/свързана със задачите подготовка на доброволците; ▪ разходи за постоянен персонал: тези разходи не могат да бъдат покрити от безвъзмездните средства от ЕС; те могат да са допустими, ако се финансират от други източници, различни от фондовете на ЕС. В такива случаи тези разходи могат да възлизат на максимум 30 % от общото външно съфинансиране. <p>Непреки разходи: Сума с единна ставка, която не може да надхвърля 7 % от допустимите преки разходи по проекта, се признава за допустими непреки разходи, представляващи общите административни разходи на бенефициерите, за които те имат право на възстановяване от бюджета на проекта (например сметки за електричество или интернет, разходи за помещения, за постоянен персонал и др.)</p>	<p>Действително извършени разходи</p>	<p>Максимум 80 % от общите допустими разходи.</p>	<p>Условно: заявеният бюджет трябва да е оправдан по отношение на планираните дейности.</p>

Таблица А – Дейности в рамките на Европейската доброволческа служба (суми в евро на ден)

Сумите зависят от държавата, в която се реализира събитието под егидата на Европейската доброволческа служба.

	Организационна подкрепа	Индивидуална подкрепа
	А6.1	А6.2
Белгия	20	4
България	17	3
Чешка република	17	4
Дания	21	5
Германия	18	4
Естония	18	3
Ирландия	21	5
Гърция	21	4
Испания	18	4
Франция	19	5
Хърватия	19	4
Италия	21	4
Кипър	21	4
Латвия	19	3
Литва	18	3
Люксембург	21	4
Унгария	17	4
Малта	20	4
Холандия	21	4
Австрия	18	4
Полша	18	3
Португалия	20	4
Румъния	17	2
Словения	20	3
Словакия	19	4
Финландия	21	4
Швеция	21	4
Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия	21	5
бивша югославска република Македония	15	2
Исландия	21	5
Лихтенщайн	21	5
Норвегия	21	5
Турция	17	3

СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ СТЕПЕНИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА СЪВМЕСТНАТА МАГИСТЪРСКА СТЕПЕН „ЕРАЗМУС МУНДУС“?

Съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“ (СМСЕМ) имат за цел:

- насърчаване на повишаването на качеството, иновациите, високите постижения и интернационализацията във висшите учебни институции (ВУИ);
- повишаване на качеството и привлекателността на Европейското пространство за висше образование (ЕПВО) и подкрепа на външните действия на ЕС в областта на висшето образование посредством отпускане на пълни стипендии за придобиване на образователни степени на най-добрите студенти, обучаващи се в магистърски програми, от целия свят;
- повишаване на равнището на компетентностите и уменията на завършващите магистърски програми, и по-специално на адекватността на съвместните магистърски програми на пазара на труда чрез по-активно ангажиране на работодателите.

В това отношение се очаква съвместните магистърски степени „Еразмус Мундус“ да допринесат за постигане на целите на стратегията „Европа 2020“ и на стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението „Образование и обучение 2020“, включително съответните критерии, определени в тези документи за политиките.

СМСЕМ са призвани да работят активно за справяне с предизвикателствата на структурните реформи, свързани с осигуряването на качеството и квалификационните мрежи в ЕПВО, заложи в Комюникето от Ереван⁸⁷, известни като „Европейски подход за осигуряване на качеството на съвместните програми“, приет от Конференцията на министрите, отговарящи за висшето образование/процес от Болоня, като по този начин допринасят за насърчаване на прозрачността и взаимното доверие във висшето образование в ЕПВО.

СМСЕМ ще продължат да развиват успешния опит от реализацията на магистърските курсове „Еразмус Мундус“ (МКЕМ) в усилията за повишаване на привлекателността на ЕПВО в целия свят и демонстриране на високите постижения и високото ниво на интегриране на съвместните програми за обучение, провеждани от европейските висши учебни институции.

Това действие също така подпомага външни действия, цели и приоритети на ЕС в областта на висшето образование в различните им аспекти.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА СЪВМЕСТНАТА МАГИСТЪРСКА СТЕПЕН „ЕРАЗМУС МУНДУС“?

СМСЕМ е интегрирана на високо равнище международна програма за обучение, носеща 60, 90 или 120 ECTS кредита, проведена от международен консорциум на висши учебни институции (ВУИ) от различни държави и, ако е приложимо, други образователни и/или необразователни организации партньори с конкретен опит и интереси в областите на обучение/професионалните области, обхванати от съвместната програма. Тяхната специфика се състои във високата степен на съвместния подход/интегриране⁸⁸ и в предлаганото от тях отлично академично съдържание и методика. Няма никакво ограничение по отношение на дисциплината. Списъкът на съвместните програми, финансирани от програмата „Еразъм+“, може да бъде намерен на уебсайта на Изпълнителната агенция.

Всички участващи ВУИ, установени в държави по програмата, трябва да са образователни институции, които присъждат образователна степен магистър, а съответната СМСЕМ степен за магистър, обхващащи цялата програма за обучение за СМСЕМ, трябва да са надлежно акредитирани (когато е приложимо) от компетентните национални органи в държавите, където са установени тези ВУИ. Успешното завършване на съвместна СМСЕМ магистърска програма трябва да води до присъждане на съвместна степен (т.е. получаване на една диплома, издадена от името на поне две ВУИ от различни държави по програмата, които са надлежно акредитирани от тези държави) или на многостранни степени (т.е. получаване на поне две дипломи, издадени от две висши учебни институции от различни държави по програмата и надлежно акредитирани от тези държави). Насърчават се съвместните програми, ако това е позволено в националното законодателство, тъй като те представляват пълно интегриране на процесите на обучение и преподаване. Освен ВУИ, които присъждат образователни степени, от държави по програмата, други

⁸⁷ Приета от европейските министри на образованието по време на Ереванската конференция на министерско равнище, 14-15 май 2015 г. За повече информация относно приетите политически мерки вж. <http://bologna-yerevan2015.ehea.info/pages/view/documents>

⁸⁸ От СМСЕМ се очаква да са изготвили съвместно разработен и напълно интегриран академичен учебен план с общи процедури за осъществяване, например съвместни правила за кандидатстване, подбор, приемане и проверка на знанията на студентите, както и общи механизми за осигуряване на качеството.

партньорски ВУИ от държави партньори могат да участват в присъждането на съвместна степен или многостранни степени.

На етапа на кандидатстване предложенията за СМСЕМ трябва да представят цялостно разработени съвместни програми за обучение, които са готови да бъдат проведени и обявени в целия свят непосредствено след тяхното одобрение. В този контекст процедурата по подбор на СМСЕМ ще бъде много строга, с цел да бъдат подкрепени само най-добрите предложения.

За сметка на това избраните СМСЕМ ще получат високи равнища на финансиране за три приема на студенти, с цел да им бъдат предоставени възможности да повишат своята видимост в целия свят и да подобрят своите перспективи за устойчивост.

Следващите раздели съдържат информация за характера и условията за подбор и финансиране на новите одобрени СМСЕМ, както и за условията приложими за вече избраните ЕММК, които вече реализират студентски прием в контекста на техните текущи рамкови споразумения за партньорство сключени по програма „Еразмус Мундус“.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ В РАМКИТЕ НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

В рамките на това действие ще бъдат подкрепени следните дейности:

- провеждане на програма за СМСЕМ, съответстваща на 60, 90 или 120 ECTS кредита, организирана от международен консорциум на ВУИ и включваща участие на поканени университетски учени (гост-лектори) с цел преподаване, обучение и/или научни изследвания;
- отпускане на стипендии на отлични студенти от целия свят за тяхното участие в една от тези програми за съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ СТЕПЕНИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“?

Програмите за СМСЕМ се провеждат от международен консорциум на висши учебни институции (ВУИ) и, когато е приложимо, други видове организации (предприятия, публични органи, научноизследователски организации и др.), които допринасят за реализацията на СМСЕМ.

Консорциумът за СМСЕМ има следния състав:

- Кандидат/координатор: ВУИ, установено в програмна държава, която подава проектното предложение от името на всички партньори. След одобряването на заявлението за подкрепа на СМСЕМ кандидатстващата/координиращата организация ще бъде основен бенефициер на безвъзмездните средства от ЕС и ще подпише споразумение за отпускане на безвъзмездни средства с много бенефициери от името на консорциума за СМСЕМ. Координационната роля на кандидатстващата/координиращата организация включва следните задължения:
 - представлява и действа от името на групата участващи организации в отношенията с Европейската комисия;
 - поема финансовата и юридическата отговорност за правилното оперативно, административно и финансово изпълнение на целия проект;
 - координира СМСЕМ в сътрудничество с останалите партньори по проекта.
- Партньори: присъждащи образователни степени ВУИ, признати за такива от компетентните органи на държавата по програмата или държавата партньор, където са установени, както и частни или публични организации, които участват активно в подготовката, провеждането и оценяването на СМСЕМ. Всеки партньор трябва да подпише мандат, с който упълномощава координиращата организация да действа от негово име и за негова сметка през периода на изпълнение на проекта.
- Асоциирани партньори (незадължително): наред с горното в изпълнението на учебната програма за СМСЕМ може да участват асоциирани партньори. Тези организации допринасят непряко за изпълнението на определени задачи/дейности и/или подпомагат разпространението на резултатите от СМСЕМ и мерките за нейната устойчивост. Техният принос може например да се реализира под формата на трансфер на знания и умения, провеждане на допълнителни курсове или участие в предоставяните възможности за командироване или стажове. По въпроси, свързани с управлението на договорните отношения, „асоциираните партньори“ не се считат за членове на консорциума за СМСЕМ, защото те имат по-ограничена функция в провеждането на СМСЕМ, доколкото предоставят ad-hoc своя експертен капацитет.

Необходимото официално ангажиране на всички организации, участващи в консорциума за СМСЕМ, трябва да бъде осигурено преди записването на първите студенти в СМСЕМ, за да се гарантира надеждно институционално участие

и гаранции. Споразумението за консорциум за СМСЕМ (вж. съответните насоки и образци, публикувани на уебсайта на Изпълнителната агенция) е основен инструмент, който следва да се използва за тази цел, и трябва да бъде подписано от всички институции партньори преди откриването на първата процедура за кандидатстване и подбор с цел отпускане на стипендии. Това споразумение трябва да урежда възможно най-прецизно всички академични, оперативни, административни и финансови аспекти, свързани с провеждането на програмата за СМСЕМ и управлението на отпуснатите в рамките на тази програма стипендии.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ СТЕПЕНИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговаря СМСЕМ, за да е допустима за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

<p>Допустими участващи организации</p>	<p>Участваща организация може да е всяка публична или частна организация, установена в държава по програмата или в държава партньор, която допринася пряко и активно за провеждането на СМСЕМ.</p> <p>Например такава организация може да е:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ висша учебна институция (ВУИ); ▪ публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); ▪ публичен орган на местно, регионално или национално равнище; ▪ организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; ▪ научноизследователски институт. <p>Висши учебни институции, установени в държава по програмата, трябва да притежават валидна харта за висше образование „Еразъм“. Това изискване не важи за участващите ВУИ от партньорските държави.</p> <p>ВУИ, установени в държава по програмата, трябва да могат да докажат на етапа на кандидатстване акредитацията на национално равнище на всяка от присъждащите степен магистърски програми, въз основа на които е съставена програмата за СМСЕМ. На етапа кандидатстване, за новите съвместни магистърски програми, по които все още не са завършили студенти, се изисква акредитация от страна на националните компетентни органи.</p>
<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>ВУИ, установена в държава по програмата. ВУИ кандидатства за подкрепа от името на консорциума за СМСЕМ. Филиали на ВУИ от държави партньори, установени в държави по програмата, или филиали на ВУИ от държави по програмата, установени в държави партньори, не могат да кандидатстват за подкрепа.</p>
<p>Брой и профил на участващите организации</p>	<p>СМСЕМ е транснационална и в нея участват партньорски ВУИ от поне три различни държави по програмата.</p> <p>ВУИ от държави по програмата трябва да бъдат в състояние физически да приемат студенти в програмата за СМСЕМ и да им дадат поне минималния брой ECTS кредити за периода на обучение, прекаран в тяхната институция.</p> <p>Всички други организации партньори от държави по програмата или държави партньори трябва да бъдат идентифицирани към момента на кандидатстване за безвъзмездни средства.</p>
<p>Допустими участници</p>	<p>Студенти на ниво магистър, членове на персонала на участващите организации, поканени университетски учени (/гост-лектори) от държави по програмата и държави партньори.</p> <p>Студентите кандидатстват за стипендия пряко пред избрания от тях консорциум за СМСЕМ и преминават през конкурсна процедура за подбор, организирана от участващите в консорциума ВУИ.</p> <p>Подборът, одобряването и мониторингът на отделните получатели на стипендии са отговорност на консорциума за СМСЕМ.</p>

Брой на участниците	<p>По СМСЕМ ще се финансират до 20 студенти със стипендии (т.е. до 60 студентски стипендии за трите записвания) и поне 4 поканени университетски учени/гост-лектори за всяко записване, участващи в дейности по СМСЕМ за най-малко 8 седмици общо⁸⁹.</p> <p>Университетските учени/гост-лекторите трябва да бъдат избирани в съответствие със специфичните критерии за подбор на университетски учени на консорциума и трябва да внасят конкретна добавена стойност за провеждането на СМСЕМ.</p> <p>Освен това консорциумите за СМСЕМ могат да кандидатстват за максимум 8 допълнителни студентски стипендии на едно записване (т.е. максимум 24 студентски стипендии за трите записвания) в един или повече приоритетни региони/държави в света.</p>
Място (места) на изпълнение	<p>Периодът на обучение за СМСЕМ трябва да бъде реализиран в поне две държави по програмата, представени в консорциума (т.е. поне два периода на мобилност за всички студенти). Допълнителни периоди на обучение (като например научни изследвания, стажове, подготовка на дисертация) могат да се реализират в други участващи организации от държави по програмата или държави партньори при условие че съответните дейности са реализирани под прекия надзор на една от ВУИ, участващи в консорциума.</p>
Продължителност на проекта	<p>В зависимост от продължителността на програмата за СМСЕМ (1–2 години) и това дали консорциумът ще избере да се премине през подготвителна година, с консорциума ще бъде сключено споразумение за отпускане на безвъзмездни средства със срок за минимум 3 години и максимум 5 години, по силата на което ще бъде отпуснато финансиране за 3 последователни записвания на студенти.</p>
Продължителност на дейността	<p>Незадължителна подготвителна година: 1 академична година.</p> <p>Изпълнение на програмата за СМСЕМ: 3 последователни записвания на студенти, обхващащи 1 или 2 академични години (60/90/120 ECTS кредита).</p>
Къде се кандидатства?	<p>Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.</p>
Кога се кандидатства?	<p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 16 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 август и 31 октомври същата година.</p>
Как се кандидатства?	<p>Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.</p>

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани и въз основа на критерии за **отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

⁸⁹ Тези индикативни данни са приложими само за новите одобрени СМСЕМ. За текущите магистърски курсове „Еразмус Мундус“ може да бъде предложено финансиране на намален брой стипендии.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА СТУДЕНТСКИ СТИПЕНДИИ

Продължителност на дейността	Студентските стипендии се отпускат само за записване в редовна форма в един от магистърските курсове и обхващат целия период на програмата за обучение за СМСЕМ.
Допустими участници	<p>Студенти, обучаващи се в магистърски програми, които са придобили първа образователна степен или са удостоверили признато равностойно ниво на усвоено учебно съдържание в съответствие с националното законодателство и практики в държавите, които присъждат образователна степен.</p> <p>Студенти, на които вече е отпусната стипендия за СМСЕМ или стипендия за магистърски курс/съвместна докторска степен „Еразмус Мундус“, не могат да кандидатстват за допълнителна стипендия по действието „СМСЕМ“.</p> <p>Получателите стипендии за СМСЕМ, не могат да се възползват от други стипендии, предоставени от ЕС, за следване на същия курс за СМСЕМ и то за целия период на курса.</p> <p>Минимум 75 % от стипендиите за СМСЕМ са предназначени за кандидати от държави партньори.</p>
Резултати от обучението	<p>При успешно завършване на програмата за СМСЕМ трябва да бъде присъдена съвместна степен (т.е. да бъде предоставено едно свидетелство за степен, издадено от името на поне две висши учебни институции от различни държави по програмата и надлежно акредитирани в тези държави) или многостранни степени (т.е. поне две свидетелства за степени, издадени от две висши учебни институции от различни държави по програмата и надлежно акредитирани в тези държави).</p> <p>Студентите трябва да придобият пълните ЕСТК кредити, обхванати от програмата за СМСЕМ (60, 90 или 120). Освен това, за всеки от техните задължителни периоди на обучение в поне две държави по програмата, те трябва да придобият поне 20 ECTS кредита (за програми за обучение, които носят 60 ECTS кредита) или 30 ECTS кредита (за програми за обучение, които носят 90 или 120 ECTS кредита).</p> <p>Периодите на мобилност не могат да бъдат заменени от виртуална мобилност (дистанционно обучение), което предполага физическото присъствие на студентите по време на цялата магистърска програма. В допълнение, те не могат да се провеждат в институции извън консорциума за СМСЕМ (т.е. партньори и/или асоциирани партньори).</p>

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНSOVA ПОДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 40 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Елементите на предложението, свързани със съвместния подход/интегрирането, както и с неговия план и структура, са ефективни и адаптирани за постигане на целите на програмата за СМСЕМ; ▪ предложението описва как СМСЕМ е интегрирана в рамките на списъците с образователните степени на партньорите и определя образователната/ите степен/и, които са предназначени да бъдат получени, особено присъждането на съвместната степен СМСЕМ, ако националното законодателство позволява това; ▪ предложената СМСЕМ отговаря на ясно идентифицираните потребности в академичната област; ▪ предложението определя как СМСЕМ целят да повишат привлекателността на Европейското пространство за висше образование и да насърчат високите постижения, иновациите и конкурентоспособността по отношение на целевите научни области/предмети; ▪ предложеният консорциум за СМСЕМ е много важен за интернационализацията на висшето образование и структуриран така, че да се максимизират ползите от мобилността на студентите и персонала.
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ В предложението са дефинирани учебната програма и резултатите от обучението, и е описан подробно начинът, по който отличното академично съдържание ще бъде предложено; ▪ в предложението е описан наборът от вътрешни и външни методи за оценяване на СМСЕМ и начинът, по който тези методи ще бъдат приложени на практика и ще се използват за мониторинг, актуализация и подобряване на курса; ▪ в предложението са описани процедурите за организиране на студентска мобилност и е обяснено нейното важно значение за постигане на целите на курса, и също така е представен проект на стратегия/план за ефективно ангажиране на университетските учени/гост-лекторите; ▪ в предложението е подробно описана цялата съответна информация, която се предоставя на студентите/академичния персонал преди записването в курса, както и предоставяната подкрепа във връзка с настаняване, езиково обучение, административни формалности (напр. помощ във връзка с визи) и застраховане; ▪ в предложението са изрично посочени правилата за обучение в курса и правата и задълженията на студента във връзка с академичните, административните и финансовите аспекти на реализацията на СМСЕМ; ▪ в предложението са описани предвидените дейности/материални условия, предназначени да гарантират ефективното интегриране/сътрудничество в мрежа на студентите в програмата за СМСЕМ в тяхната социално-културна и професионална среда; ▪ в предложението ясно е очертано взаимодействието по време на курса между участниците в СМСЕМ и участниците извън образователната сфера.
<p>Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ В предложението са изрично посочени областите на експертен капацитет на участващите партньори/членове на персонала и как те допълват и добавят стойност към провеждането на СМСЕМ; където е приложимо, в предложението се описва как съществуващите споразумения за сътрудничество са били разширени, за да се постигнат целите на СМСЕМ; ▪ в предложението са описани институционалната ангажираност на всеки партньор, като са определени техните функции и задачи в провеждането на програмата за СМСЕМ, както и са очертани механизмите на работа на управителните органи и използваните от тях управленски инструменти; ▪ в предложението, наред с всичко друго, са описани съвместните критерии, принципите и изискванията за кандидатстване на студенти, изискванията за подбор и прием, изпитването на студенти и оценка на изпълнението; ▪ в предложението е посочено как са изчислени разходите за участие на студентите и по какъв начин ще бъдат мобилизирани, разпределени и управлявани финансовите ресурси, включително допълнителното финансиране.

<p>Въздействие и разпространение (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Предложението съдържа убедителна средносрочна/дългосрочна стратегия за развитие/устойчивост, и прави реалистични прогнози след периода, финансиран от ЕС и начини за мобилизиране на други източници на финансиране на стипендиите и на студентите, които се финансират сами; ▪ в предложението е разяснено по какъв начин СМСЕМ ще генерира въздействие на институционално равнище (върху факултета/университета) и как ще подобри стратегията за интернационализация на партньорите в консорциума със съответните заинтересовани страни на национално/европейско/местно равнище; ▪ в предложението е описано как предложената СМСЕМ насърчава предприемаческия дух и чувството за инициативност, описва как работодателите ще бъдат включени в изпълнението, с цел да се подобрят знанията и уменията на студентите и по този начин да се повиши пригодността за заетост на завършилите; ▪ в предложението са описани видовете и методите за популяризиране/механизмите за разпространение на резултатите, целевите групи на предложението и конкретните задачи на партньорите в процеса на изпълнение на стратегията на СМСЕМ за повишаване на осведомеността; в него се обяснява как е планирано да се привлекат отлични студенти от целия свят; ▪ ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения;
---	---

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 70 точки от общо 100. Освен това те трябва да получат минимум 75 % от максимума предоставяни точки по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност на проекта“ (т.е. минимум 30 точки от 40 възможни). При паритет предимство имат проектите, получили най-висока оценка по критерия „релевантност на проекта“.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ СТИПЕНДИИ ЗА СТУДЕНТИ ОТ ЦЕЛЕВИ РЕГИОНИ ПО СВЕТА

Кандидатите могат да подават заявления за допълнителни стипендии за един или повече региони с държави партньори в света, финансирани от следните инструменти за външно финансиране на ЕС:

- Инструмент за сътрудничество за развитие (ИСР)⁹⁰
- Европейски инструмент за съседство (ЕИС)⁹¹
- Инструментът за партньорство (ИП)⁹²
- Европейски фонд за развитие (ЕФР)

Предложената за финансиране СМСЕМ може да получи до 24 допълнителни студентски стипендии за целия срок на магистърския курс (три записвания). Тези допълнителни стипендии се предлагат в съответствие с външнополитическите приоритети на ЕС по отношение на висшето образование, като се отчитат различните нива на икономическо и социално развитие на съответните държави партньори. Стипендиите трябва да бъдат разпределени между студенти от осемте различни региона, посочени по-долу:

- държави от Източното партньорство (регион 2);
- държави от Средиземноморието (регион 3);
- Азия (регион 6) със специално разпределение на стипендии за най-малко развитите страни⁹³;
- Централна Азия (регион 7) със специално разпределение на стипендии за страните с ниски или среднониски доходи⁹⁴;
- Латинска Америка (регион 8) със специално разпределение на стипендии за страните със среднониски доходи⁹⁵ и максимално разпределение за Бразилия/Мексико;
- Южна Африка (регион 10);

⁹⁰ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 233/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2014 г. за създаване на финансов инструмент за сътрудничество за развитие за периода 2014—2020 г.:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0044:0076:BG:PDF>

⁹¹ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 232/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2014 г. за създаване на Европейски инструмент за съседство: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0027:0043:BG:PDF>

⁹² РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 234/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2014 г. за създаване на Инструмент за партньорство за сътрудничество с трети държави:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0077:0084:BG:PDF>

⁹³ Афганистан, Бангладеш, Бутан, Камбоджа, Лаос, Мианмар, Непал

⁹⁴ Киргизстан, Таджикистан, Узбекистан

⁹⁵ Боливия, Гватемала, Салвадор, Никарагуа, Парагвай и Хондурас

- страни от Африка, Карибския и Тихоокеанския басейн (регион 11) и
- страните в Съвета за сътрудничество в Персийския залив (регион 12).

ДОПЪЛНИТЕЛЕН КРИТЕРИЙ

Предложенията, които преминават максималния праг по критерия „релевантност на проекта“ и получат общо поне 70 точки (общ праг за финансиране), ще бъдат оценявани за получаване на допълнителни стипендии за целеви региони по следния допълнителен критерий:

<p>Релевантност на проекта в целевия/те регион/и (да/не)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • В предложението се описват методите, използвани за привличане на талантиви студенти от целевия/те регион/и; • предложението насърчава сътрудничеството с ВУИ и/или други допустими участващи организации от държавите партньори в целевия регион; ясно е разяснена добавената стойност за СМСЕМ от подобно сътрудничество.
---	---

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Допълнителни задължителни критерии и полезна информация, свързана с това действие, можете да намерите в приложение I към настоящото ръководство. Това приложение съдържа:

- условия, свързани с разработването на програмата за съвместна магистърска степен „Еразмус Мундус“;
- условия за студентите в магистърски програми;
- условия свързани с мониторинга и осигуряването на качеството;
- процедура по подбор на консорциуми за СМСЕМ.

Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

КАТАЛОГ НА СЪВМЕСТНИТЕ МАГИСТЪРСКИ СТЕПЕНИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“

С оглед на популяризирането и повишаването на видимостта и достъпността на студентските стипендии по програма „Еразъм+“, които ще бъдат предлагани в рамките на текущи програми за съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ на най-добрите студенти, обучаващи се в магистърски програми в целия свят, ще бъде създаден онлайн информационен каталог за съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“, който ще бъде поместен на уебсайта на Изпълнителната агенция.

Каталогът за СМСЕМ ще популяризира всички съвместни магистърски програми, в рамките на които се предлагат стипендии по програма „Еразъм+“ за следващата академична година. В него ще бъдат включени нови одобрени СМСЕМ, както и магистърски курсове „Еразмус Мундус“ (МКЕМ), които функционират въз основа на текущо рамково споразумение за партньорство.

Каталогът ще позволи на потенциални кандидатстващи студенти да изберат предпочитаната от тях СМСЕМ и да кандидатстват за стипендия по програма „Еразъм+“ пред съответните консорциуми.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Одобрените СМСЕМ ще бъдат подкрепени чрез споразумение за отпускане на безвъзмездни средства за една подготвителна година (кандидатът е избрал да не се провежда подготвителна година) и 3 последователни записвания на студенти.

Размерът на безвъзмездните средства за СМСЕМ се изчислява в съответствие със следните принципи на финансиране:

- безвъзмездни средства за финансиране на таксите за управление на консорциума и на мобилността на академичния персонал;
- различен брой студентски стипендии в размер на не повече от 25 000 EUR на година;
- различен брой допълнителни студентски стипендии в размер на не повече от 25 000 EUR на година за целеви региони в света.

По-подробно, бюджетът на СМСЕМ трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

А) Управление на съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“:

Принос към разходите за управление на консорциума ⁹⁶ и разходите, свързани с поканените университетски учени и гост-лектори	20 000 EUR за незадължителната подготвителната година
	50 000 EUR за всяко записване на студенти в CMCEM

Б) Студентски стипендии, отпускани в рамките на съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“:

Студентските стипендии, отпускани в рамките на CMCEM, ще покриват разходите на студентите за участие (включително таксите за обучение, пълно застрахователно покритие и всички други задължителни разходи, свързани с участието на студентите в курса), вноса към разходите на студентите за пътуване и настаняване и помощ за издръжка за целия период на програмата за обучение за CMCEM. Подробни данни за размерите на студентските стипендии, отпускани в рамките на CMCEM, се съдържат в долната таблица:

Принос към разходите за участие	до 9000 EUR на година на стипендиант от държава партньор ⁹⁷ до 4500 EUR на година на стипендиант от държава по програмата Всички суми, надхвърлящи тези максимални вноски, трябва да бъдат покрити от участващите организации, като не се допуска да се събират от стипендианта.
Вноска към разходите за пътуване и настаняване	1000 EUR на година на стипендиант, пребиваващ в държава по програмата, за пътни разходи 2000 EUR на година за пътни разходи + 1000 EUR за разходи за настаняване на стипендиант, пребиваващ в държава партньор, на по-малко от 4000 км от ВУИ, координираща CMCEM 3000 EUR на година за пътни разходи + 1000 EUR за разходи за настаняване на стипендиант, пребиваващ в държава партньор на 4000 км или повече от ВУИ, координираща CMCEM
Принос към дневните разходи	1000 EUR на месец за целия период на програмата за обучение за CMCEM (максимум 24 месеца). Не се предоставя принос към дневните разходи на стипендиантите за периодите на обучение в рамките на CMCEM (обучение/научни изследвания/стаж/подготовка на дисертация), реализирани в тяхната държава на пребиваване, нито на стипендианти от държава партньор за периодите на обучение в рамките на CMCEM, надвиващи един триместър (т.е. 3 месеца или еквивалента на 15 ECTS кредита), реализирани в някоя партньорска държава.

ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Реалният размер на индивидуалните стипендии, съответно максималният размер на отпуснатите средства зависи от редица елементи:

- а) продължителността на CMCEM (60, 90 или 120 ECTS кредита);
- б) разходите за участие в CMCEM, определени от консорциумите;
- в) използването на възможността за подготвителна година;
- г) броят на стипендиите за държави по програмата и държави партньори.

Въз основа на тези параметри, безвъзмездните средства за CMCEM отпускани за подготвителната година и трите записвания на студенти ще възлизат на около **4 милиона EUR**.

⁹⁶Разходи, направени от асоциираните партньори, могат да бъдат възстановени от консорциума за CMCEM само от предвидената от ЕС „вноска към разходите за управление на консорциума“ (еднократна сума).

⁹⁷ Студентите, които не са пребивавали, нито са извършвали основната си дейност (образование, обучение или работа) за повече от общо 12 месеца през последните пет години в държава по програмата. Петгодишният референтен период за това правило за 12-те месеца се изчислява чрез обратно броене, считано от крайния срок за подаване на заявлението, определен от консорциумите за кандидатстване за студентски стипендии за CMCEM.

ЗАЕМИ ЗА МАГИСТРИ ПО ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

Студентите, които желаят да завършат пълна програмата за обучение в Магистърска степен в друга държава по програмата, ще имат възможност да кандидатстват за гарантиран от ЕС заем, чрез който да покрият част от своите разходи.

Заемите за магистърска програма „Еразъм+“ дават на потенциалните магистри възможност да получат достъп до заемно финансиране (предоставено от участващите банки и гарантирано от ЕС, чрез своя партньор на Европейския инвестиционен фонд) за своето обучение в чужбина през периода на изпълнение на програма „Еразъм+“. Предвидените средства от бюджета на ЕС ще привлекат многократно по-висока сума от банковия сектор за финансиране на заеми за мобилни студенти, обучаващи се в магистърски програми.

Към момента на публикуване за магистърски заеми са налични 90 милиона евро чрез участващи банки в Испания и Франция. Настоящите студенти от двете държави могат да кандидатстват за следдипломно обучение в чужбина, а студентите от всички 33 държави по програмата могат да кандидатстват за заем за обучение в тези две държави.

Схемата функционира от 2015 г., като от учебната 2015-2016 година, в течение на годините магистърските заеми по програма „Еразъм+“ ще станат постепенно достъпни в повече страни и за повече студенти.

Размер и цел на заемите	<p>Заемите са в размер до 12 000 EUR за едногодишна и до 18 000 EUR за двугодишна магистърска програма и могат да покриват разходи за издръжка, обучение и други разходи във връзка с обучението във всяка от 33-те държави по програма „Еразъм+“.</p> <p>Ключовите социални предпазни мерки, без обезпечение от студента или родителите, включват благоприятен лихвен процент, благоприятни условия на изплащане на заема.</p> <p>Предвидените средства за гаранции от бюджета на ЕС в размер на 517 милиона EUR (професионално управлявани от Европейския инвестиционен фонд, част от Групата на Европейската инвестиционна банка) ще привлекат многократно по-висока сума от банковия сектор (до 3,2 милиарда EUR) за финансиране на заеми за мобилни студенти, обучаващи се в магистърски програми.</p> <p>По този начин до 200 000 студенти могат да бъдат подпомогнати, за да завършат своето магистърско следване в друга държава по програма „Еразъм+“.</p>
Критерии за допустимост	<p>За да са допустими за кандидатстване, студентите трябва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да пребивават в една от държавите по програма „Еразъм+“; - да са завършили успешно първия цикъл от висшето образование (бакалавърска или равностойна степен); - да са приети за програма от втория цикъл (магистърска или равностойна) във призната висша учебна институция (ВУИ), която притежава харта за висше образование „Еразъм“ (ECHE). <p>Магистърската (или равностойната) програма, по която планират да се обучават, трябва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се преподава в държава, различна от държавата на пребиваване, от която те са придобили своята бакалавърска степен (или равностойна степен, която им дава достъп до магистърската програма); - да бъде пълна програма, която води до придобиване на степен (магистърска или равностойна).
Къде се кандидатства?	Пряко в участващите банки или дружества за студентски заеми.

Повече информация относно схемата и участващите финансови институции е налична на уебсайта на Европейската комисия: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/node/11_en

Ключово действие 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики

Какви действия се подкрепят?

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

- Стратегически партньорства в областта на образованието, обучението и младежта;
- алианси на познанията;
- секторни алианси на уменията (реализира се чрез специална покана за внасяне на предложения);
- изграждане на капацитет в областта на висшето образование;
- изграждане на капацитет в областта на младежта.

Предложенията, подкрепяни в рамките на това ключово действие, следва да генерират положителни и дълготрайни въздействия върху участващите организации, върху системите за политика, в които тези дейности са структурирани, както върху организациите, така и върху лицата, участващи пряко или непряко в организираниите дейности.

Очаква се, че в резултат на тази ключова дейност ще бъдат разработени, трансферирани и/или въведени иновативни практики на организационно, местно, регионално, национално и европейско ниво.

Очаква се проектите, разработени в рамките на тази дейност, да генерират следните резултати за участващите организации:

- иновативни подходи, които адресират нуждите на определена целева група, чрез осигуряване например: по-атрактивни програми за образование и обучение, в съответствие с отделните нужди и очаквания; използване на подходи и методики, основани на ИКТ, които насърчават участието в учебния процес; нови или подобрени процеси за признаване и валидиране на компетентности; по-голяма ефективност на дейностите в полза на местните общности; нови или подобрени практики, които отговарят на нуждите на хора в неравностойно положение, и които се справят с различни резултати от обучението свързани с географските и социално-икономическите различия; нови подходи за справяне със социалното, етническото, езиковото и културното многообразие; нови подходи за по-добра подкрепа за конкурентоспособността и заетостта, и по-специално на регионално и местно равнище; признаване на високи постижения в изучаването на чужди езици или преподаване чрез Европейския езиков етикет;
- по-модерна, динамична, отговорна и професионална среда в участващите организации: готовност за интегриране на добри практики и нови методи в ежедневните организационни процеси; отвореност към синергии с организации, активни в други сфери на образованието или други социално-икономически сектори; стратегическо планиране за професионално развитие на персонала в съответствие с индивидуалните нужди и цели на организацията;
- подобрен административен и управленски капацитет и професионализъм за работа и сътрудничество на европейско и международно равнище: по-добри управленски умения и стратегии за интернационализация; засилено сътрудничество с партньори от други страни, различни сфери на образованието, обучението и младежта и/или други социално-икономически сектори; увеличаване на финансовите ресурси (различни от фондовете на ЕС) за организиране на европейски/международни проекти в областта на образованието, обучението и младежта; повишаване качеството на подготовката, изпълнението, мониторинга и проследяването на международни проекти/проекти на ЕС.

Наред с горното се предвижда финансираните по тази ключова проекти да окажат положително въздействие върху лицата, които участват пряко или непряко в дейностите:

- повишено чувство за инициативност и предприемачество;
- усъвършенствани чуждоезикови компетентности;
- усъвършенствани компетентности в областта на информационните технологии;
- по-добро разбиране и отзивчивост към социалното, етническото, езиковото и културното многообразие;
- усъвършенствани умения, свързани с пригодността за заетост и създаването на нови предприятия (включително социално предприемачество);
- по-активно участие в обществото;

- по-положителни нагласи към европейския проект и ценностите на ЕС;
- по-добро разбиране и признаване на уменията и квалификациите в Европа и извън континента;
- усъвършенствани компетентности, свързани с професионалните профили (преподаване, обучение, работа с младежи и т.н.);
- по-добро разбиране на практиките, политиките и системите на образованието, обучението и работата с младежи в различните държави;
- по-добро разбиране на взаимните връзки между формалното и неформалното образование, професионалното обучение, други форми на учене от една страна, и пазара на труда от друга страна;
- повишени възможности за професионално развитие;
- повишена мотивация и удовлетвореност от ежедневната работа.

На системно равнище се очаква тези проекти да провокират модернизирани и да укрепят капацитета за реакция на системите за образование и обучение и младежките политики към основните предизвикателства в днешния свят: заетост, икономическа стабилност и растеж, но също така и необходимостта от насърчаване на социалните, гражданските и межкултурните познания, межкултурния диалог, демократичните ценности и основните права, социалното включване, недискриминацията и активното гражданство, критичното мислене и медийната грамотност.

Във връзка с горното се предвижда дейностите по тази ключова дейност да окажат следните въздействия:

- повишено качество на образованието, обучението и работата с младежи във и извън Европа: съчетаване на повишени равнища на високи постижения и привлекателност с повече възможности за всички, включително лицата в неравностойно положение;
- системи за образование, обучение и работа с младежи, които са по-добре адаптирани към потребностите на пазара на труда и предлаганите от него възможности, и по-тясна връзка с бизнеса и общностите;
- подобро предоставяне и оценяване на основни и универсални умения, и по-конкретно на умения за предприемачество, социални, граждански, межкултурни и езикови компетентности, критично мислене, умения за работа с информационни технологии;
- по-ефективни единодействия и връзки, и по-безпроблемен преход между секторите на образование, обучение и работа с младежи на национално равнище, както и по-ефективно използване на европейските референтни инструменти за признаване, валидиране и прозрачност на компетентностите и квалификациите;
- по-голямо използване на резултатите от обучението за описание и определяне на квалификации, части от квалификации и учебни програми в подкрепа на преподаването и ученето, както и за целите на оценяването;
- нови и по-широки форми на междурегионално и транснационално сътрудничество между публичните органи в областите на образованието, обучението и младежта;
- по-стратегическо и интегрирано прилагане на ИКТ и образователните ресурси със свободен достъп (ОРСД) в системите за образование, обучение и работа с младежи;
- повишена мотивация за изучаване на езици посредством прилагане на иновативни методи за преподаване или по-добро свързване на обучението с практическото използване на езиковите умения, които са търсени на пазара на труда;
- по-ефективно взаимодействие между практиката, научните изследвания и политиката.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПАРТНЬОРСТВА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И МЛАДЕЖТА

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА?

Стратегическите партньорства имат за цел да подкрепят разработването, трансфера и/или въвеждането на иновативни практики, както и изпълнението на съвместни инициативи, насърчаващи сътрудничеството, ученето сред равнопоставени партньори и обмена на опит на европейско равнище.

В зависимост от целите и състава на Стратегическото партньорство, проектите могат да бъдат два вида:

▪ Стратегически партньорства, подкрепящи иновациите;

Проектите се очаква да разработят иновативни резултати, и/или да се ангажират с дейности за интензивно разпространение и използване на съществуващи и новоизготвени продукти или новаторски идеи. Кандидатите имат възможност да поискат специален бюджет за Интелектуални резултати и Мултиплициращи събития, с цел да се отговори директно на иновационния аспект на Дейността. Тези видове проекти са отворени за всички области на образованието, обучението и младежта.

▪ Стратегически партньорства подкрепящи обмена на добри практики:

Основната цел е да се даде възможност на организациите да развиват и укрепват мрежи, да повишават капацитета си за работа на транснационално ниво, да споделят и да противопоставят идеи, практики и методи. Избраните проекти могат да доведат до осезаеми резултати и се очаква да разпространяват резултатите от дейностите си, макар и по начин, който е пропорционален на целта и обхвата на проекта. Тези резултати и дейности ще бъдат съфинансирани чрез стандартния бюджет за управление и изпълнение на проекта. Стратегическите партньорства, отнасящи се до сферата на висшето образование няма да подкрепят тези видове проекти.

Независимо от вида на избора от заявителя проект и областта засегната от проекта, Стратегическите партньорства са отворени за участието към всички видове организации, работещи в областта на образованието, обучението и младежта или в други социално-икономически сектори, както и на организации, които осъществяват дейности, обхващащи повече от една области (например органи на местната и регионалната администрация, центрове за признаване и валидиране, търговски камари, търговски организации, центрове за ориентиране, културни организации). В зависимост от приоритета и целите, към които е насочен проекта, стратегическите партньорства следва да обединяват най-подходящата и многообразна група партньори, за да могат да се възползват от техния разностранен опит, профили и специфичен експертен капацитет, и съответно да постигнат адекватни и висококачествени резултати от проекта.

За да бъдат финансирани, стратегическите партньорства трябва да се отнасят до а) поне един хоризонтален приоритет или б) поне един конкретен приоритет в областта на образованието, обучението и младежта, върху който въздействието е най-голямо, съгласно описаното по-долу. Държавите членки могат да отделят повече внимание на тези приоритети, които са особено важни в техния национален контекст („европейски приоритети в националния контекст“). Националните агенции са длъжни да предоставят необходимата информация на потенциалните кандидати чрез своите официални страници в Интернет.

ХОРИЗОНТАЛНИ ПРИОРИТЕТИ

- Постигане на значими и висококачествени умения и компетентности: подкрепа на лицата за придобиване и развитие на ключови компетентности — включително основни, универсални и личностни умения, както и предприемачески, езикови и дигитални умения — за повишаване на пригодността за заетост, социално-образователното и професионалното развитие. Програмата ще подпомага също така действия за разработване или разпространение на инструменти за оценяване на тези компетентности, както и действия, насочени към прилагането на подхода на „резултати от ученето“ при осъществяването на образователни, обучителни и младежки дейности или при оценяването на тяхното качество и релевантност.
- Социално приобщаване: ще се отдава приоритет на действията, които насърчават — особено чрез иновативни интегрирани подходи — приобщаването, многообразието, равенството, баланса между половете и липсата на

дискриминация в образователните, обучителните и младежките дейности. Програмата ще подкрепя проекти, които са насочени към: 1) насърчаване на развиването на социални, граждански и межкултурни компетентности, медийна грамотност и критично мислене⁹⁸, и към борба с дискриминацията, сегрегацията, расизма, тероризма и насилието; 2) подобряване на достъпа, участието и резултатите от обучението на учащи в неравностойно положение, намаляване на различията в резултатите от обучението.

- Отворени и иновативни проекти вградени в ерата на цифровите технологии: приоритет ще бъде даван на действията, които насърчават иновативните методи и педагогически подходи, участието в управлението (ако е целесъобразно) и разработването на учебни материали и инструменти, както и на действия за подпомагане на ефективното използване на информационните и комуникационните технологии (ИКТ) в образованието, обучението и работата с младежта. Това включва подкрепа за синергични взаимодействия между изследователски и иновационни дейности, и насърчаване на нови технологии като движещи сили за усъвършенстване на политиките в областта на образованието, обучението и младежта.
- Педагози: приоритет ще бъде даван на дейностите, които укрепват набирането, подбора и въвеждането на най-добрите и най-подходящите кандидати за учителската професия, както и на действия, които подкрепят популяризирането на висококачественото преподаване, обучение и работа с младежта. Програмата ще подпомага професионалното развитие на преподавателите (като учители, професори, възпитатели, наставници и т.н.) и на младежките работници, особено по отношение на преждевременното напускане на училище, обучаемите в неравностойно положение, разнообразието в класната стая и извън нея и ученето чрез работа.
- Прозрачност и признаване на умения и квалификации: ще се отдава приоритет на действията, които благоприятстват пригодността за заетост, учебната и трудовата мобилност, и улесняват прехода между различните нива и видове на образование и обучение, между света на образованието/обучението и света на труда, и между различните видове заетост. Ще се отдава приоритет на действията, които насърчават признаването, прозрачността и съпоставимостта на квалификациите и резултатите от обучението, включително чрез предоставяне на подобрени услуги, информация и насоки по отношение на уменията и квалификациите. Това включва насърчаването на иновативни решения за признаване и подпомагане на валидирането – на местно, регионално, национално или европейско и международно равнище – на компетентностите, придобити чрез самостоятелно, неформално, дигитално или отворено учене.
- Устойчиво инвестиране, изпълнение и ефективност: ще бъде отдаван приоритет на действия, които подкрепят ефективното изпълнение на Инвестиционния план за Европа, включително чрез насърчаване на модели за финансиране с привличане на частни участници и капитал, както и действия, подпомагащи структурирането на основани на доказателства реформи, които осигуряват качество на системите и политиките в областта на образованието, обучението и младежта. Приоритет ще бъде отдаван на действия, подкрепящи развитието на новаторски начини за осигуряване на устойчивото инвестиране във всичките форми на обучението, включително финансиране, основано на изпълнението и на поделянето на разходите.

ПРИОРИТЕТИ ПО КОНКРЕТНИ ОБЛАСТИ

В областта на висшето образование ще се отдава приоритет на следните действия, в съответствие с предизвикателствата, изведени по време на обществените обсъждания във връзка с прегледа на Програмата на ЕС за модернизация на висшето образование:

- повишаване на качеството и адекватността на знанията и уменията на студентите, насърчаване на подходи, които поставят студента в центъра на процеса, по-добро използване на ИКТ, по-тесни връзки между висшите образователни институции и работодателите или социалните предприятия;
- подкрепа за социалното ангажиране на висшите образователни институции и насърчаване на межкултурните и гражданските компетентности на студентите;
- подкрепа за иновативност и творчество чрез партньорства, интердисциплинарни и трансдисциплинарни подходи, и укрепване на ролята на висшето образование в регионален мащаб;
- създаване на условия за това образованието и научните изследвания да се обогатяват и стимулират взаимно и да възнаграждават доброто преподаване;
- усъвършенстване на механизмите за управление, прозрачност и обратна информация на институционално и системно равнище;
- насърчаване на интернационализацията, признаването и мобилността, подкрепа за промените в съответствие с болонските принципи и инструменти.

⁹⁸ Това е съобразено и със заключенията на Съвета относно развиването на медийна грамотност и критично мислене чрез образование и обучение от 30 май 2016 г.

В училищното образование ще се отдава приоритет на:

- Подобряване на профила на преподаващите специалисти, включително учители, училищни ръководители и преподаватели на учители чрез действия със следните цели: увеличаване на привлекателността на кариерите; укрепване на процесите за подбор и назначаване; подобряване на професионалното развитие на учителите и свързване на различните му фази в един непрекъснат процес – от първоначално обучение и въвеждане в учителската професия до непрекъснато професионално усъвършенстване; подпомагане на учителите за справяне с разнообразието в класната стая (включително ученици от мигрантски произход); подпомагане на учителите за възприемане на практики, основани на сътрудничество и иновации; укрепване на управлението в областта на образованието, включително на ролята и профилите на училищните ръководители, разпределение на ръководни постове в училищата и управленски функции на учителите.
- Насърчаване на придобиването на умения и компетентности, например чрез: справяне с ниските резултати по отношение на основните умения в математиката, науката и грамотността посредством по-ефективни и иновативни методи на преподаване и оценяване; насърчаване на образованието в предприемачество; изграждане на умения за критично мислене чрез преподаване на науките в съответния екологичен и/или културен контекст; възприемане на комплексен подход към преподаването и усвояването на езици, надграждайки върху разнообразието, наблюдавано в днешните все по-многоезични класове.
- Подкрепа за училищата за справяне с преждевременното напускане на училище и неравностойното положение, както и за предлагане на качествено образование, гарантиращо успех на всички учащи от началната до крайната точка на академичния спектър, включително деца с мигрантски произход, които могат да се изправени пред специфични (езикови) предизвикателства; укрепване на вътрешното сътрудничество, както и сътрудничеството с родителите и други външни заинтересовани страни; подобряване на прехода между различните етапи на образование; подкрепа за работата на училищата в мрежи, които насърчават комплексни подходи за преподаване и учене, основани на сътрудничество; подобряване на оценяването и осигуряването на качеството.
- Подкрепа за повишаване на качеството на образованието и грижите в ранна детска възраст (ОГРДВ). Подобряване на качеството на системите и услугите за ОГРДВ с цел да се създават условия за адекватното възрастово развитие на децата, да се подобряват резултатите от обучението и да се гарантира добро начало в образованието за всички, по-специално чрез усъвършенстване на рамката за качество на ОГРДВ в ЕС и гарантиране, че ползите от образованието в ранна детска възраст се реализират в другите степени на училищното образование; и проекти, които развиват нови модели за осъществяване, управление и финансиране на ОГРДВ.

В областта на професионалното образование и обучение (ПОО) ще се отдава приоритет на:

- Изграждане на партньорства между ПОО и бизнеса, насочени към насърчаване на ученето чрез работа във всичките му форми със специално внимание върху обучението чрез чиракуване посредством привличане на социални партньори, търговски дружества и доставчици на ПОО, и със специален акцент върху местното и регионалното измерение с оглед получаването на конкретни резултати на място;
- предвид нарастващите потребности от осигуряване на ПОО, установяване на канали за обратна информация с оглед адаптирането на ПОО въз основа на резултатите, включително системи за проследяване на завършилите като част от системите за осигуряване на качеството в съответствие с препоръката на EQAVET;
- По-нататъшно усъвършенстване на ключовите компетентности в ПОО, включително единни методики за въвеждането на тези компетентности в учебните програми, както и за усвояване, реализиране и оценяване на резултатите от обучението по тези програми. Акцентът следва да бъде както върху първоначалното, така и върху продължаващото ПОО;
- подобряване на достъпа до обучение и квалификация за всички, с особено внимание към нискоквалифицираните, чрез продължаващо ПОО, по-конкретно чрез увеличаване на качеството, предлагането и достъпността на продължаващото ПОО, валидиране на неформалното и самостоятелното учене, насърчаване на ученето на работното място, осигуряване на ефективни и интегрирани услуги за насочване, както и чрез гъвкави и достъпни пътища за учене;
- въвеждане на систематични подходи и възможности за първоначално и непрекъснато професионално развитие на учители, инструктори и наставници по ПОО в училищната и в работната среда, с акцент върху развитието на ефективно, отворено и иновативно образование чрез използване на ИКТ.

В областта на образованието за възрастни ще се отдава приоритет на:

- Подобряване и разширяване на предлаганите висококачествени индивидуализирани възможности за учене, които са пригодени към възрастните обучаеми с ниски нива на умения и квалификация, за да могат те да при-

добият грамотност, умения за работа с числа или дигитални умения, включително чрез валидиране на уменията, придобити чрез самостоятелно и неформално учене;

- Увеличаване на търсенето и използването чрез ефективни стратегии за обхващане, насочване и мотивиране на възрастните обучаеми с ниски нива на умения и квалификация да придобиват грамотност, умения за работа с числа или дигитални умения;
- разширяване и развитие на компетентностите на преподавателите, по-конкретно за обучение на възрастни обучаеми с ниски нива на умения и квалификация в грамотност, умения за работа с числа или дигитални умения, включително чрез ефективно използване на ИКТ.

В областта на младежта ще се отдава приоритет на:

- Насърчаване на висококачествената младежка работа. Ще бъде отдаван приоритет на проекти, които: подкрепят изграждането на капацитета на младежките работници и на капацитета за работа с младежта; подпомагат младежките работници по отношение на разработването или споделянето на ефективни методи за обхващане на маргинализирани млади хора и за предотвратяване на расизма и нетърпимостта сред младежта; съдействат за приобщаването и увеличават пригодността за заетост на младите хора с по-малко възможности (включително тези, които не учат и не работят) със специален акцент върху младите хора, изложени на риск от маргинализация и младите хора от мигрантски произход, включително новопристигнали мигранти и млади бежанци; насърчават межкултурния диалог и укрепват знанията и възприемането на многообразието в обществото; отварят младежката работа към сътрудничество между различни сектори, създавайки условия за засилване на единия действията между всички области на работа сред младежта; улесняват прехода на младите хора от младежка възраст към пълнолетие, по-конкретно чрез интеграция в пазара на труда; развиват техните компетентности, създават стандарти за качество, етични и професионални кодекси; укрепват връзките между политиката, изследванията и практиката; насърчават по-доброто познаване на положението на младите хора и политиките в областта на младежта, както и признаването и валидирането на младежката работа и на самостоятелното и неформалното учене на европейско, национално, регионално и местно равнище.
- Насърчаване на оправомощаването: укрепване на междусекторното сътрудничество и създаване на условия за увеличаване на единия действията между всички области на работа сред младежта, със специален акцент върху достъпа до права, самостоятелността, участието (включително електронното участие) и активното гражданство на младите хора, особено изложените на риск от изключване, чрез проекти, които: насърчават по-активното участие на всички млади хора в демократичния и гражданския живот на Европа; разширяват и задълбочават политическото и социалното участие на младите хора на местно, регионално, национално, европейско и световно равнище; насърчават доброволчеството сред младите хора; увеличават социалното приобщаване на всички млади хора с отчитане на основните европейски ценности; благоприятстват разнообразието, межкултурния и междурелигиозния диалог, и общите ценности – свобода, търпимост и зачитане на човешките права; засилват критичното мислене и медийната грамотност на младите хора; укрепват тяхната инициативност, особено в социалната област; дават възможност на младите хора да контактуват, да изразяват своето мнение и да оказват влияние върху лица на изборни длъжности, които определят политиката, публични администрации, групи по интереси, организации на гражданското общество или отделни граждани в рамките на всеки политически или социален процес, който засяга техния живот.
- Насърчаване на обучението в областта на предприемачеството и социалното предприемачество сред младите хора. Ще бъде отдаван приоритет на проекти, под формата на транснационална младежка инициатива, която позволява на групи от млади хора да осъществяват на практика своите идеи, включително чрез социални предприятия, справяне с предизвикателствата и проблемите, установени в тяхното ежедневие.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА СЕ ФИНАНСИРАТ?

През целия период на изпълнение на даден проект и в зависимост от вида на Стратегическото партньорство по правило могат да реализират широк спектър от дейности, като например:

- дейности, които укрепват сътрудничеството и изграждането на мрежи между организации;
- изпитването и/или прилагането на **иновативни практики** в областта на образованието, обучението и младежта;
- дейности, които улесняват **признаването и валидирането на знания, умения и компетентности**, придобити чрез официално, неформално или неформално учене;
- дейности за **сътрудничество между регионални органи**, с цел насърчаване развитието на системите за образование, обучение и работа с младежи и тяхното интегриране в дейности, насочени към местно и регионално развитие;
- дейности за подкрепа на учащи с **увреждания/със специални потребности** да завършат циклите на образование и за улесняване на прехода им към пазара на труда, включително чрез борба срещу **сегрегацията и дискриминацията** в областта на образованието за маргинализирани общности;
- дейности за по-добро подготвяне и разполагане на специалистите в сферата на образованието и обучението с оглед на предизвикателствата, свързани с **равенството, многообразието и приобщаването** в учебната среда;
- дейности за насърчаване на интеграцията на бежанци, кандидати за убежище и новопристигнали мигранти, и за увеличаване на осведомеността в Европа относно бежанската криза;
- транснационални инициативи за стимулиране на предприемачески нагласи и умения, с цел насърчаване на **активното гражданство и предприемачеството (включително социалното предприемачество)**, осъществявани съвместно от две или повече групи младежи от различни държави.

Стратегически партньорства могат също да организират транснационални **дейности за обучение, преподаване и учене** на отделни лица, доколкото тези дейности носят добавена стойност с оглед постигането на целите на проекта. Някои от тези дейности са от особено значение за една или повече области на образованието, обучението и младежта, които са посочени в следващата таблица. За по-подробно описание на подкрепяните дейности вж. приложение I.

Вид дейност	От особено значение за
Комбинирана мобилност на обучаемите	Във всички области на образованието, обучението и младежта
Краткосрочни обмени на групи ученици	Училищно образование
Интензивни учебни програми	Висше образование
Дългосрочна учебна мобилност на ученици	Училищно образование
Дългосрочни задания за преподаване или обучение	Висше образование, ПОО, училищно образование и образование за възрастни
Дългосрочна мобилност на младежки работници	Младеж
Краткосрочни съвместни събития за обучение на персонала	Във всички области на образованието, обучението и младежта

КОЙ МОЖЕ ДА УЧАТВА В СТРАТЕГИЧЕСКО ПАРТНЬОРСТВО?

Общото правило е, че стратегическите партньорства са насочени към сътрудничество между организации, установени в държави по програмата. Организации от държави партньори могат обаче да участват в стратегическо партньорство в качеството на партньори (но не на кандидатстващи организации), доколкото тяхното участие допринася съществена добавена стойност към проекта.

В допълнение към официално участващите организации в проекта и получаващи средства от ЕС, Стратегическите партньорства могат също така да привличат асоциирани партньори от публичния или частния сектор, които допринасят за изпълнението на конкретни цели и задачи на проекта или оказват подкрепа за разпространението или устойчивостта на проекта. По въпроси, свързани с управлението на договорните отношения, асоциираните партньори не се считат за част от партньорите по проекта и не получават финансиране. Тяхното участие и роля в проекта и различни дейности трябва обаче да са ясно описани.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят стратегическите партньорства, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

<p>Допустими участващи организации</p>	<p>Участваща организация може да е всяка публична или частна организация, установена в държава по програмата или във всяка държава партньор в света (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).</p> <p>Например такава организация може да е:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ висше училище; ▪ училище/институт/образователен център (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и образование за възрастни); ▪ организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; ▪ публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); ▪ публичен орган на местно, регионално или национално равнище; ▪ социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; ▪ научноизследователски институт; ▪ фондация; ▪ междуфирмен център за обучение; ▪ предприятия, които организират съвместно обучение (обучение чрез сътрудничество); ▪ организация работеща в сферата на културата, библиотека, музей; ▪ организация, предоставяща професионално ориентиране и консултиране, и информационни услуги. ▪ орган, който валидира знания, умения и компетентности, придобити в резултат на неформално и самостоятелно учене; ▪ европейска младежка НПО; ▪ група младежи, които са активни в областта на работата с младежи, но не непременно в контекста на младежка организация (т.е. неформална група младежи⁹⁹). <p>Висши училища, учредени в програмна държава трябва да притежават валидна Еразъм Харта за висше образование. Такава Харта не се изисква за участващите висши училища от партнираща държава, но те трябва да се съобразяват с нейните принципи.</p>
<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Всяка участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава проектопредложение от името на всички организации, участващи в проекта.</p>

⁹⁹ Когато става дума за неформална група, един от членовете на групата поема ролята на представител на останалите и носи отговорност от името на групата.

<p>Брой и профил на участващите организации</p>	<p>Стратегическите партньорства са транснационални и в тях трябва да участват минимум три организации от три различни държави по програмата. Няма определен максимален брой на участващите организации. Бюджетът за управлението и изпълнението на проекта обаче е ограничен (и се равнява на 10 участващи организации). Всички участващи организации трябва да бъдат идентифицирани към момента на кандидатстване за безвъзмездна финансова подкрепа.</p> <p>В изключителни случаи, следните видове проекти могат да включват минимум две организации от две държави по програмата:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Стратегически партньорства в областта на младежта; ▪ Стратегически партньорства само между училища¹⁰⁰. Тези партньорства могат да кандидатстват само за проекти, които подкрепят обмена на добри практики между организации от държави по програмата.
<p>Място (места) на изпълнение на дейностите</p>	<p>Всички дейности на дадено стратегическо партньорство трябва да се реализират в държавите, където са установени организациите, участващи в проекта. Дейностите могат да се провеждат в седалището на определена институция на Европейския съюз, дори ако в проекта не участват организации от страната, която е домакин на институцията.¹⁰¹</p> <p>Освен това, в държавата на всеки от асоциираните партньори, участващи в стратегическото партньорство, могат да се провеждат „мултиплицирани събития“, ако е надлежно оправдано във връзка с целите на проекта.</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Партньорства в областта на висшето образование: между 24 и 36 месеца. ▪ Партньорства в областта на ПОО, училищното образование и образованието за възрастни: между 12 и 36 месеца. ▪ Партньорства в областта на младежта: между 6 и 36 месеца. <p>Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целите на проекта и на вида на планираните дейности.</p> <p>В изключителни случаи срокът на действие на стратегическо партньорство може да бъде удължен с не повече от 6 месеца по искане на бенефициера и с одобрението на националната агенция, при условие, че общата продължителност на проекта не надхвърля 3 години. В такива случаи, общият размер на безвъзмездната финансова подкрепа не се променя. Във всички случаи проектите трябва да приключат не по-късно от 31 Август 2020 г.</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация¹⁰².</p> <p>В рамките на една покана за кандидатстване, един консорциум от партньори може да подаде само едно заявление пред една национална агенция.</p>

¹⁰⁰ За целите на тези партньорства се прилага специална дефиниция на „допустимо училище“ в зависимост от държавата, в която е регистрирано училището. Дефиниции и/или списъци на допустимите училища са публикувани на интернет страницата на всяка една национална агенция. Освен това, моля обърнете внимание, че моделът за договаряне на стратегически партньорства само между училища е различен от другите стратегически партньорства и е базиран на споразуменията за предоставяне на безвъзмездни средства на едноличен shall. За повече подробности вижте част В на настоящото ръководство и ли се обърнете към вашата национална агенция.

¹⁰¹ Седалищата на институциите на Европейския съюз са в Брюксел, Франкфурт, Люксембург, Страсбург и Хага

¹⁰² Обърнете внимание, че училища, работещи под надзора на националните органи на друга държава (например „lycée français“, германски училища, британски училища „Forces“) кандидатстват пред националната агенция на държавата, която упражнява надзор.

<p>Кога се кандидатства?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Партньорства в областта на висшето образование, ПОО, училищното образование и образованието за възрастни: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 29 март до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 септември и 31 декември същата година. ▪ Партньорства в областта на младежта: Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 юни и 30 септември същата година; ▪ 26 април до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 септември и 31 януари следващата година; ▪ 4 октомври до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 януари и 31 май следващата година. <p>Националните агенции могат да решат дали да запазят трите крайни срока за всички видове Стратегически партньорства в областта на младежта, или да посветят някои крайни срокове, за да подкрепят само един вид проекти (т.е. подкрепа на иновациите или подкрепа на обмена на добри практики). За по-точна информация, кандидатите се приканват да проверяват електронните страници на Националната агенция.</p>
<p>Как се кандидатства?</p>	<p>Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.</p>

В допълнение, ако стратегическото партньорство предвижда изпълнение на транснационални дейности за обучение, преподаване или учене, наред с изброените по-горе трябва да бъдат изпълнени и следните критерии:

<p>Допустими дейности</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Смесена мобилност на ученици и обучаеми, съчетаваща краткосрочна физическа мобилност (между 5 дни и 2 месеца; без да се отчитат дните за пътуване) с виртуална мобилност; ▪ краткосрочен обмен на групи ученици (между 5 дни и 2 месеца; без да се отчитат дните за пътуване); ▪ интензивни учебни програми за студенти (между 5 дни и 2 месеца; без да се отчитат дните за пътуване), с поканените преподаватели от областта на Висшето образование и други подходящи експерти от областта на Висшето образование; ▪ дългосрочна учебна мобилност за ученици (от 2 до 12 месеца); ▪ дългосрочни командировки с цел преподаване или учене (между 2 и 12 месеца); ▪ дългосрочна мобилност на специалисти, работещи с младежи (между 2 и 12 месеца); ▪ краткосрочни събития за съвместно обучение на персонал (между 3 дни и 2 месеца; без да се отчитат дните за пътуване). <p>Някои от посочените дейности са от значение за някои области на образованието, обучението и младежта, но за други не са. Повече информация можете да намерите в раздела „Стратегически партньорства“ в приложение I към настоящото ръководство.</p> <p>Дейности на учащи, както и дългосрочни дейности на членове на персонала или специалисти, работещи с младежи, от или към държави партньори, не са допустими за подкрепа.</p> <p>Краткосрочните събития за съвместно обучение на персонала, както и на персонала от държави партньори, преподаващ по интензивни програми за обучение са допустими дейности.</p>
----------------------------------	--

<p>Допустими участници</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Студенти, регистрирани в участващи ВУИ и записани за обучение, водещо до придобиване на призната образователна степен или друга призната квалификация за висше образование до и включително докторска степен (в интензивни учебни програми и дейности за смесена мобилност); ▪ чиракуващи, учащи в професионални училища, възрастни учащи, ученици и младежи, участващи в смесена мобилност; ▪ ученици, независимо от възрастта им, придружени от членове на училищния персонал (участващи в краткосрочен обмен на групи ученици); ▪ ученици над 14-годишна възраст, записани за обучение на пълен учебен ден в училище, участващо в стратегическо партньорство (участващи в дългосрочна дейност за образователна мобилност на ученици); ▪ университетски преподаватели, учители, инструктори, членове на образователния и административния персонал¹⁰³, работещи в участващите организации, и специалисти, работещи с младежи.
<p>Брой на участниците</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ За стратегическите партньорства, насърчаващи само обмена на добри практики: ще бъдат финансирани максимум 100 участника в дейности за обучение, преподаване и учене на проект (включително придружаващите лица).

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

В зависимост от целите на проекта, участващите организации, очакваното въздействие на проекта и други елементи, стратегическите партньорства могат да имат различна численост на партньорите и да адаптират съответно своята дейност. Казано опростено, тази ключова дейност дава възможност на участващите организации да придобият опит в областта на международното сътрудничество и да подобрят своят капацитет, а също така да изготвят висококачествени и иновативни продукти. Качествената оценка на проекта ще бъде пропорционална на целите на сътрудничеството и на характера на участващите организации.

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите и приоритетите на дейността (вж. раздел „Какви са целите и приоритетите на стратегическите партньорства?“). - Ако проектното предложение адресира хоризонталния приоритет „Включващото образование, обучението и младежта“, то ще считано за високо релевантно към целите на дейността. - Ако проектното предложение адресира един или повече „европейски приоритети в националния контекст“, както е обявено от националната агенция, то ще считано за високо релевантно. ▪ Доколко: <ul style="list-style-type: none"> - предложението се основава на действителен и адекватен анализ на потребностите; - целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и целевите групи; - предложението има капацитет да реализира единодействия между различни области на образованието, обучението и младежта; - предложението е иновативно и/или допълва други реализирани от участващите организации инициативи; - предложението създава добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не могат да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени само в една държава.
---	--

¹⁰³ В областта на училищното образование това включва образователен персонал, който е зает в училищата, като училищни инспектори, училищни съветници, педагогически съветници, психолози и др.

<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и разпространение; ▪ съответствие между целите на проекта и предвидените дейности за постигането им; ▪ качество и приложимост на предложената методика; ▪ наличие и приложимост на мерките за контрол на качеството, гарантиращи, че проектът ще бъде изпълнен с високо качество, в посочените времеви и бюджетни рамки; ▪ степен на ефективност на проекта по отношение на разходите и правилно разпределение на наличните ресурси за отделните дейности. <p>Ако в рамките на проекта са планирани дейности за обучение, преподаване или учене:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ релевантност на тези дейности по отношение на целите на проекта и обхващане на достатъчен брой участници; ▪ качество на мерките за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците в съответствие с европейските инструменти и принципи за прозрачност и признаване.
<p>Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Доколко: <ul style="list-style-type: none"> - проектът включва подходящ състав от взаимно допълващи се участващи организации с необходимия профил, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта; - разпределението на отговорностите и задачите отразява ангажи-мента и активния принос на всички участващи организации; - ако е приложимо с оглед на вида на проекта, доколко той вклю-чва участието на организации от различни области на образовани-ето, обучението, работата с младежи и други социално-икономически сектори; - проектът включва организации, които досега не са работили по това действие. • Наличие на ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации, както и със съответните други заин-тересовани страни • Ако е приложимо, доколко участието на организация от държава пар-тньор допринася съществена добавена стойност към проекта (ако това условие не е изпълнено, проектът няма да бъде разгледан с оглед на отпускане на безвъзмездни средства)

<p>Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта▪ Потенциално въздействие на проекта:<ul style="list-style-type: none">- за отделните участници и върху участващите организации по време и след приключването на проекта;- извън организациите и физическите лица, които пряко участват в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище.▪ Качество на плана за разпространение: целесъобразността и качеството на мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации.▪ Ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения.▪ Качество на плановете за осигуряване на устойчивостта на проекта, т.е. неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездната финансова подкрепа от ЕС.
---	--

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение“ и 10 точки за категориите „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и „качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество“). Предложения, които не се отнасят до поне един от приоритетите на дейността, няма да бъдат финансирани.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Стратегическите партньорства подкрепят широк и гъвкав спектър от дейности с цел изпълнението на висококачествени проекти, насърчаването на развитието и модернизацията на организациите, както и за подпомагане на развитието на политиките на европейско, национално и регионално ниво.

В зависимост от целите на проекта, участващите организации, очакваното въздействие на проекта и други елементи, стратегическите партньорства могат да имат различна численост на партньорите и да адаптират съответно своята дейност.

Сред голямото разнообразие от дейности и формати на проекти, следните Стратегически партньорства имат специфични характеристики:

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПАРТНЬОРСТВА САМО ЗА УЧИЛИЩА

Това са стратегически партньорства в областта на училищното образование, които са насочени към подпомагане на обмена на добри практики между училищата от различни държави по програмата. В много случаи, дейностите за сътрудничеството са комбинирани с обмени на класове, eTwinning проекти и/или дългосрочна мобилност на ученици от училищата, участващи в проекта. Отличителна черта на този формат на Стратегическите партньорства е модалността на договорните отношения с бенефициерите. Въпреки че едно от училищата, участващи в проекта има водеща роля и кандидатства от името на всички участващи училища, след като стратегическо партньорство само за училища е одобрено, всяко участващо училище подписва споразумение с един бенефициер за отпускане на безвъзмездни средства с определената в страната му Национална агенция. Независимо от това, кандидатстващото училище запазва своята координираща роля за целия срок на проекта и отговаря за отчитането на резултатите от проекта.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПАРТНЬОРСТВА ЗА РЕГИОНАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Стратегическите партньорства в областта на училищното образование предоставят възможност да се кандидатства за проекти, структурирани в рамките на трансграничното сътрудничество между региони или общини от различни държави. Отличителният аспект на тези партньорства е стратегическото участие на местни и/или регионални училищни органи. За да представят една успешна кандидатура, местните или регионалните органи следва да поемат водеща роля при планирането на дейности, насочени към решаването на общ проблем с участието на организации от гражданския и частния сектор заедно с училища в техния район.

ТРАНСНАЦИОНАЛНИ МЛАДЕЖКИ ИНИЦИАТИВИ¹⁰⁴

Тези Стратегически партньорства в областта на младежта имат за цел да насърчат социалната ангажираност и предприемаческия дух на младите хора. Например, тези инициативи могат да се отнасят до:

- създаването на (мрежи от) социални предприятия, сдружения, клубове, неправителствени организации,
- разработването и предоставянето на курсове и обучения за образование по предприемачество (по-специално социалното предприемачество и използването на ИКТ;
- информиране, медийна грамотност, дейности за повишаване на чувствителността или дейности за стимулиране на гражданската ангажираност сред младите хора (например дебати, конференции, събития, консултации, инициативи по европейски теми и т.н.);
- дейности в полза на местните общности (например подкрепа за уязвимите групи като възрастните хора, малцинства, мигранти, хора с увреждания, и т.н.);
- творчески и културни инициативи (театрални постановки, изложби, музикални представления, дискусии форуми и т.н.).

Отличителна черта на този формат на Стратегически партньорства е, че младежка инициатива се инициира, създава и се извършва от самите млади хора. Проектните предложения се изпълняват от неформални групи от млади хора.

УЧАСТНИЦИ ОТ И ДО НАЙ-ОТДАЛЕЧЕНИТЕ РЕГИОНИ И ОТВЪДМОРСКИ СТРАНИ И ТЕРИТОРИИ, УЧАСТВАЩИ В ТРАНСНАЦИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ ЗА УЧЕНЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И ОБУЧЕНИЕ

В съответствие с Регламента за създаване на програма „Еразъм+“, която отправя призив когато се изпълнява програмата да се вземат предвид ограниченията, наложени от отдалечеността на най-отдалечените райони и отвъдморските страни и територии (ОСТ) на Съюза, са определени специални правила за финансиране, с цел подкрепа за скъпите пътни разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и ОСТ, които са недостатъчно обхванати от стандартните правила за финансиране (въз основа на приноса към единичните разходи за обединяване на разстоянието за пътуване).

На кандидатите за проекти за мобилност ще бъде разрешено да поискат финансова подкрепа за пътните разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и ОСТ в рамките на бюджетно перо „извънредни разходи“ (до максимум 80 % от общите допустими разходи: вж. „Какви са правилата за финансиране?“). Това ще бъде позволено ако кандидатите могат да обосноват, че стандартните правила за финансиране (въз основа на приноса към единичните разходи за обединяване на разстоянието за пътуване) не покриват поне 70 % от пътните разходи на участниците.

ДРУГА ИНФОРМАЦИЯ

В допълнение към предоставената по-горе информация, повече задължителни критерии и полезна информация, както и практически примери за реализирани проекти, свързани с тази дейност, можете да намерите в **приложение I към настоящото ръководство**. Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Стратегическите партньорства ще варират от относително опростени проекти за сътрудничество между малки организации (като училища или неформални групи младежи) до сложни и мащабни проекти за разработване и обмен на иновативни продукти във всички области на образованието, обучението и младежта. Във връзка с това разходите, направени за реализацията на различните видове проекти, ще варират аналогично.

С оглед на горното предложението модел на финансиране се състои от списък от разходни пера, от който кандидатите избират подходящите в съответствие с дейностите, които желаят да реализират и резултатите, които се стремят да постигнат. Първите две пера — „управление и изпълнение на проекта“ и „транснационални срещи по проекта“, са разходни пера, за които могат да кандидатстват всички видове стратегически партньорства, тъй като тяхното предназначение е участие в покриването на разходи, които ще бъдат направени в рамките на всички проекти.

¹⁰⁴ Инициаторите на проекти за транснационални младежки инициативи следва да кандидатстват в рамките на стратегически партньорства, които подкрепят обмена на добри практики.

Останалите разходни пера могат да бъдат заявени само от проекти, които преследват по-сериозни цели, изразяващи се в изготвяне на интелектуални резултати/продукти, разпространение на информация или интегрирани дейности за преподаване, обучение или учене. Наред с горното се допуска да бъдат покрити и извънредни разходи и разходи за участие на лица със специални потребности, ако това е оправдано с оглед на дейностите/резултатите от проекта.

Общият размер на безвъзмездните средства за проекти е с променлив размер, определен чрез умножаване на 12 500 EUR по продължителността на проекта (в месеци) и ограничен до 450 000 EUR за проекти с продължителност от 36 месеца.

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Максимален размер на отпуснатите безвъзмездни средства:
променлив размер, определян чрез умножение на сумата от 12 500 EUR с продължителността на проекта (в месеци) и до 450 000 EUR за проекти с продължителност от 36 месеца

Някои от максималните размери, посочени в таблиците по-горе са с ограничение на месец и се изчисляват вследствие на пропорционален подход, така че отпуснатите безвъзмездни средства разделени на броя на месеците да дават резултат от максимум 12 500 EUR. Въпреки това бенефициерите могат да използват общата субсидия на ЕС, получена по проекта по най-гъвкавия начин, през цялата му продължителност и в зависимост от необходимите дейности, които трябва да бъдат реализирани в хронологичен ред съгласно работния план на дейностите.

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Управление и изпълнение на проекта	Управление на проекта (например планиране, финанси, координация и комуникация между партньорите и др.); материали, инструменти, подходи и др. за учене/преподаване/обучение в малък мащаб. Виртуално сътрудничество и местни дейности по проекта (например провеждане на занятия, свързани с проекта, с участието на учащи, дейности за работа с младежи, организиране и провеждане на интегрирани дейности за учене/обучение и т.н.); предоставяне на информация, популяризиране и разпространение (например брошури, листовки, публикуване на информация в интернет и т.н.). Разходи, свързани с изпълнението на транснационални младежки инициативи.	Принос към единичните ставки	Финансова подкрепа за дейностите на координиращата организация: 500 EUR на месец	Въз основа на продължителността на стратегическото партньорство и броя на участващите организации
		Принос към единичните ставки	Финансова подкрепа за дейностите на други участващи организации: 250 EUR на организация на месец	

Транснационални срещи по проекта	Участие в организирани от една от участващите организации срещи между партньорите по проекта с цел обсъждане и координиране на изпълнението. Финансиране на пътните и дневните разходи	Принос към единичните ставки	За разстояния между 100 и 1999 км: 575 EUR на участник за среща	Условно: кандидатите трябва да предоставят обосновка за предвидения брой срещи и за участниците в тях. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния.
			За разстояния от 2000 км или повече: 760 EUR на участник за среща	

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Извънредни разходи	Финансова подкрепа за покриване на действително извършени разходи, свързани с подизпълнение или закупуване на стоки и услуги. Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.	Действително извършени разходи	75 % от допустимите разходи Максимум 50 000 EUR на проект (с изключение на разходите за предоставяне на финансова гаранция)	Условно: договорите с подизпълнители трябва да са свързани с услуги, които не могат да бъдат предоставени пряко от участващите организации поради надлежно обосновани причини. Разходи за оборудване не могат да обхващат обичайно офис оборудване или оборудване, използвано текущо от участващите организации.
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания ¹⁰⁵	Действително извършени разходи	100 % от допустимите разходи	Условно: заявката за тези разходи трябва да е мотивирана във формуляра за кандидатстване.

ДОПЪЛНИТЕЛНО ФИНАНСИРАНЕ ЗА СТРАТЕГИЧЕСКИ ПАРТНЬОРСТВА, ПОДКРЕПАЩИ ИНОВАЦИИ В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И МЛАДЕЖТА

Интелектуални	Интелектуални продукти/материални произведения от проекта (като учебни програми, педагогически	Принос към единичните	B1.1 на участващ мениджър за ден работа по проекта	Условно: разходите за мениджъри и административен персонал следва вече
----------------------	--	-----------------------	---	--

¹⁰⁵ Включително разходи, пряко свързани с участниците със специални потребности и придружаващите ги лица, които участват в транснационални дейности за преподаване, обучение и учене. Това може да включва пътни и дневни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните категории „пътни разходи“ и „индивидуална подкрепа“.

<p>резултати</p>	<p>материали и материали за работа с младежта, отворени образователни ресурси (ООР), ИТ инструменти, анализи, проучвания, методи за учене от колеги/партньори и др.).</p>	<p>ставки</p>	<p>B1.2 на участващ изследовател/преподавател/инструктор за ден работа по проекта</p> <p>B1.3 на участващ технически персонал за ден работа по проекта</p> <p>B1.4 на административен персонал за ден работа по проекта</p>	<p>да се включени в позиция „Управление и изпълнение на проекта“. За да не се допусне евентуално дублиране с тази позиция, кандидатите следва да обосноват вида и размера на исканите разходи за персонал във връзка с предлагания резултат.</p> <p>За да бъдат отпуснати такива безвъзмездни средства, качеството и количеството на продуктите следва да е съществено. Необходимо е да се докаже, че резултатите имат потенциал за по-широко използване и експлоатация, както и за въздействие.</p>	
<p>Мултиплициращи събития</p>	<p>Принос към разходите, свързани с национални и транснационални конференции, семинари, събития за споделяне и разпространение на интелектуалните резултат от проекта (без да се включват пътните и дневните разходи на представителите на участващите организации, включени в проекта).</p>	<p>Принос към единичните ставки</p>	<p>100 EUR за местен участник (т.е. участници от държавата, в която се провежда събитието)</p> <p>200 EUR за международен участник (т.е. участници от други държави)</p>	<p>Максимум 30 000 EUR на участник</p>	<p>Условно: Подкрепа за мултиплициращи събития се предоставя само ако имат пряка връзка с интелектуалните продукти от проекта. Проект, който не получава безвъзмездни средства за интелектуални продукти, не може да получава подкрепа за организиране на мултиплициращи събития.</p>

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ТРАНСНАЦИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И УЧЕНЕ, РЕАЛИЗИРАНИ В РАМКИТЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКО ПАРТНЬОРСТВО (ФАКУЛТАТИВНО ФИНАНСИРАНЕ)

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица от тяхното местоживееие до мястото на провеждане на дейността и обратно.	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник	Условно: кандидатите трябва да обосноват необходимостта от дейностите за мобилност за постигане на целите и резултатите от проекта. Пропътваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ¹⁰⁶ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1300 EUR на участник	
Добавка за скъпи пътни разходи във вътрешността	<p>Допълнителна подкрепа:</p> <ul style="list-style-type: none"> за пътуване в двете посоки до основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара в страната по местоживееие и/или за пътуване в двете посо- 	Принос към единичните ставки	За пътни разходи във вътрешността над 225 EUR: 180 EUR на участник (включително придружаващи лица) за пътуване в двете посоки ¹⁰⁸	

¹⁰⁶ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹⁰⁸ Ако е надлежно обосновано във формуляра за кандидатстване, за една мобилност участникът може да има право на две добавки за скъпи пътни разходи във вътрешността: една за достигане до основен транспортен възел/летище и/или гара/автогара в страната по местоживееие и една за достигане до отдалечено крайно местоназначение в приемащата страна.

	ки до крайното место-назначение (от основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара) в приемащата страна				и връщане. ¹⁰⁷ Кандидатът трябва да обособи във формуляра за кандидатстване заявката за финансиране на скъпи разходи за пътуване във вътрешността, ако тя надхвърля 225 EUR (за пътуване в двете посоки).
Индивидуална подкрепа	Единична ставка на ден, която покрива издръжката на участниците, включително на придружаващите ги лица, през периода на изпълнение на дейността	Принос към единичните ставки	Дългосрочни командировки с цел преподаване или обучение	до 14-тия ден от изпълнението на дейността: B1.5 на ден на участник + между 15-тия и 60 -тия ден от изпълнението на дейността: B1.6 на ден на участник + от 61-я ден до изтичането на 12 месеца на мобилността: B1.7 на ден на участник	
			Дългосрочна мобилност на специалисти, работещи с младежи		
			Краткосрочни събития за съвместно обучение на персонала, преподаващ или предоставящ експертен опит в интензивни програми за обучение, и придружаващи лица за всички дейности ¹⁰⁹	до 14-тия ден от изпълнението на дейността: 100 EUR на участник на ден + между 15-тия и 60 -тия ден от изпълнението на дейността: 70 EUR на участник на ден	

¹⁰⁷ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

¹⁰⁹ Придружаващите лица имат право да получават една и съща ставка, независимо от краткосрочните или дългосрочните дейности, в които участват. В изключителни случаи, когато придружаващото лице трябва да остане в чужбина за повече от 60 дни, подкрепа за допълнителните дневни разходи след 60-тия ден ще бъде предоставяна по бюджетен ред „Подкрепа за лица със специални потребности“.

			Дългосрочна мобилност на ученици	B1.8 на месец на участник	
			Краткосрочни дейности за учащи (смесена мобилност, краткосрочна мобилност на ученици, интензивни програми за обучение):	до 14-тия ден от изпълнението на дейността: 55 EUR на участник на ден + между 15-тия и 60 -тия ден от изпълнението на дейността: 40 EUR на участник на ден	
Езикова подготовка	Разходи, свързани с финансова подкрепа, предоставена на участниците, с цел да се подобрят езиковите им познания по езика на обучение или работа	Принос към единичните ставки	Само за дейности с продължителност между 2 и 12 месеца: 150 EUR на участник, нуждаещ се от езикова подготовка		Условно: заявлението за финансова подкрепа трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване
Извънредни разходи	Скъпи пътни разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии (за подробности виж раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).	Действително извършени разходи	Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80 % от допустимите разходи		Условно: искането на финансова подкрепа за покриване извънредни разходи трябва да бъде мотивирано във формуляра за кандидатстване.

Таблица А: ИНТЕЛЕКТУАЛНИ ПРОДУКТИ (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН)

Това финансиране може да се използва само за покриване на разходите за персонал на участващи в проекта организации за изготвяне на интелектуални продукти. Сумите зависят от: а) профила на участващите в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал участва в проекта.

	Мениджър	Преподавател/инструктор/ изследовател/ Специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен персонал
	V1.1	V1.2	V1.3	V1.4
Дания, Ирландия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Лихтенщайн, Норвегия	294	241	190	157
Белгия, Германия, Франция, Италия, Финландия, Обединено кралство, Исландия	280	214	162	131
Чешка република, Гърция, Испания, Кипър, Малта, Португалия, Словения	164	137	102	78
България, Естония, Хърватия, Латвия, Литва, Унгария, Полша, Румъния, Словакия, бивша югославска република Македония, Турция	88	74	55	39

Таблица Б: ИНТЕЛЕКТУАЛНИ ПРОДУКТИ (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН)

Това финансиране може да се използва само за покриване на разходите за персонал на участващи в проекта организации за изготвяне на интелектуални продукти. Сумите зависят от: а) профила на участващите в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал участва в проекта.

	Мениджър	Преподавател/инструктор/ изследовател/ Специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен персонал
	V1.1	V1.2	V1.3	V1.4
Австралия, Канада, Кувейт, Макао, Монако, Катар, Сан Марино, Швейцария, Съединени американски щати	294	241	190	157
Андора, Бруней, Япония, Нова Зеландия, Сингапур, Обединени арабски емирства, Град държава Ватикан	280	214	162	131
Бахамски острови, Бахрейн, Хонконг, Израел, Корея (Република), Оман, Саудитска Арабия, Тайван	164	137	102	78
Афганистан, Албания, Алжир, Ангола, Антигуа и Барбуда, Аржентина, Армения, Азербайджан, Бангладеш, Барбадос, Беларус, Белиз, Бенин, Бутан, Боливия, Босна и Херцеговина, Ботсуана, Бразилия, Буркина Фасо, Бурунди, Камбоджа, Камерун, Кабо Верде, Централноафриканска република, Чад, Чили, Китай, Колумбия, Коморски острови, Конго, Демократична република Конго, Острови Кук, Коста Рика, Куба, Джибути, Доминика, Доминиканска република, Еквадор, Египет, Ел Салвадор, Екваториална Гвинея, Еритрея, Етиопия, Фиджи, Габон, Гамбия, Грузия, Гана, Гренада, Гватемала, Гвинея, Гвинея Бисау, Гвиана, Хаити, Хондурас, Индия, Индонезия, Иран, Ирак, Република Кот д'Ивоар, Ямайка, Йордания, Казахстан, Кения, Кирибати, Корея (Народнодемократична република), Косово, Киргизстан, Лаос, Ливан, Лесото, Либерия, Либия, Мадагаскар, Малави, Малайзия, Малдивски острови, Мали, Маршалови острови, Мавритания, Мавриций, Мексико, федерални щати на Микронезия, Молдова, Монголия, Черна гора, Мароко, Мозамбик, Мианмар, Намибия, Науру, Непал, Никарагуа, Нигер, Нигерия, Ниуе, Пакистан, Палау, Палестина, Панама, Папуа-Нова Гвинея, Парагвай, Перу, Филипини, Руанда, Сейнт Китс и Невис, Сент Лусия, Сейнт Винсът и Гренадини, Самоа, Сао Томе и Принсипи, Сенегал, Сърбия, Сейшелски острови, Сиера Леоне, Соломонови острови, Сомалия, Южна Африка, Южен Судан, Шри Ланка, Судан, Суринам, Свазиленд, Сирия, Таджикистан, Танзания, територията на Русия, както е призната от международното право, територията на Украйна, както е призната от международното право, Тайланд, Демократична република Източен Тимор, Того, Тонга, Тринидад и Тобаго, Тунис, Туркменистан, Тувалу, Уганда, Уругвай, Узбекистан, Вануату, Венецуела, Виетнам, Йемен, Замбия, Зимбабве	88	74	55	39

Таблица В: Дневни разходи за участници в транснационални дейности за обучение, преподаване и учене (в евро на ден/месец)

Размерът на приноса към единичните ставки се коригират съобразно: а) вида на мобилността и б) държавата, където се изпълнява дейността:

	Дългосрочни командировки за преподаване или обучение — мобилност на специалисти, работещи с младежи (в евро на ден)			Дългосрочни дейности за ученици (в евро на месец)
	V1.5	V1.6	V1.7	V1.8
Белгия	105	74	53	110
България	105	74	53	70
Чешка република	105	74	53	90
Дания	120	84	60	145
Германия	90	63	45	110
Естония	75	53	38	85
Ирландия	120	84	60	125
Гърция	105	74	53	100
Испания	90	63	45	105
Франция	105	74	53	115
Хърватия	75	53	38	90
Италия	105	74	53	115
Кипър	105	74	53	110
Латвия	90	63	45	80
Литва	75	53	38	80
Люксембург	105	74	53	110
Унгария	105	74	53	90
Малта	90	63	45	110
Холандия	120	84	60	110
Австрия	105	74	53	115
Полша	105	74	53	85
Португалия	90	63	45	100
Румъния	105	74	53	60
Словения	75	53	38	85
Словакия	90	63	45	95
Финландия	105	74	53	125
Швеция	120	84	60	115
Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия	120	84	60	140
бивша югославска република Македония	90	63	45	60
Исландия	105	74	53	135
Лихтенщайн	105	74	53	120
Норвегия	105	74	53	135
Турция	105	74	53	80

АЛИАНСИ НА ПОЗНАНИЯТА

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА АЛИАНСИТЕ НА ПОЗНАНИЯТА?

Алиансите на познанията са насочени към укрепване на капацитета на Европа за иновации и стимулиране на иновациите във висшето образование, бизнеса и общата социално-икономическа среда. Те се предприемат с една или повече от следните цели:

- разработване на нови, иновативни и мултидисциплинарни подходи към преподаването и ученето;
- стимулиране на предприемачеството и предприемаческите умения сред преподавателския персонал във висшите учебни институции и персонала в предприятията;
- улесняване на обмена, движението и съвместното създаване на знания.

Особено внимание е обърнато на проекти, които допринасят за модернизиранието на системите за висше образование в Европа, както е очертано в Съобщението от 2011 г. — „Програма за модернизиранието на системите за висше образование в Европа“¹¹⁰, а именно увеличаване на дела на завършващите; подобряване на качеството и подходящата насоченост на висшето образование; повишаване на качеството чрез мобилност и трансгранично сътрудничество; осигуряване на функционирането на триъгълника на знанието; подобряване на управлението и финансирането

Допълнителен акцент се поставя върху използването на съществуващите инициативи и на интелигентно използване на дигитални инструменти, както се препоръчва в Съобщението на ЕС от 2013 г. за отваряне на образованието.¹¹¹

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ АЛИАНСИТЕ НА ПОЗНАНИЯТА?

Алиансите на познанията са транснационални, структурирани и ориентирани към резултатите проекти за сътрудничество, по-специално между висшето образование и бизнеса. Алиансите на познанията са отворени за всички дисциплини и сектори, както и за междусекторно сътрудничество. Партньорите споделят общи цели и работят заедно за реализиране на резултати от взаимен интерес. Резултатите и очакваните ползи са ясно дефинирани, реалистични и са насочени към проблемите, идентифицирани в анализа на потребностите. Алиансите на познанията имат за цел да реализират краткосрочни и дългосрочни въздействия върху широк кръг участващи заинтересовани страни на индивидуално, организационно и системно равнище.

Общото правило е, че алиансите на познанията са насочени към сътрудничество между организации, установени в държави по програмата. Организации от държави партньори могат обаче да участват в алианси на познанията в качеството на партньори (но не на кандидатстващи организации), доколкото тяхното участие допринася съществена добавена стойност към проекта.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДПОМАГАТ В РАМКИТЕ НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Алиансите на познанията осъществяват съгласуван и изчерпателен набор от взаимно свързани дейности, които са гъвкави и могат да бъдат адаптирани към различни текущи и бъдещи условия и процеси в цяла Европа. Следният списък съдържа примери за дейности:

- **Насърчаване на иновациите във висшето образование, бизнеса и общата социално-икономическа среда:**
 - съвместно разработване и въвеждане на нови методи за учене и преподаване (например нови мултидисциплинарни учебни програми, ориентирано към учащите и основано на решаване на реални проблеми преподаване и учене);
 - организиране на програми и дейности за продължаващо образование съвместно със, и в рамките на търговски дружества;
 - съвместно (с общите сили на студенти, университетски преподаватели и практикуващи специалисти) разработване на решения на сложни проблеми и на иновации, свързани с продукти и процеси.
- **Развиване на предприемачески нагласи и умения:**
 - създаване на комплекси от универсални умения, учене и практики във всички програми за висше

¹¹⁰ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0567:FIN:bg:PDF>

¹¹¹ Съобщението на ЕС от 2013 г. за отваряне на образованието: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0654&from=BG>

образование, разработени в сътрудничество с предприятия с цел укрепване на пригодността за заетост, творчеството и новите подходи за професионално развитие;

- въвеждане на обучение по предприемачество във всички учебни дисциплини, с цел студентите, изследователите, членовете на персонала и работещите в областта на образованието да получат знанията, уменията и мотивацията, които са им необходими, за да се ангажират с предприемачески дейности в различни области;
- създаване на нови възможности за учене посредством практическо прилагане на предприемачески умения, което може да включва и/или да доведе до търговска реализация на нови услуги, продукти и прототипи, както и до създаване на самостоятелно възникнали или отделили се от други дружества нови предприятия.

▪ **Стимулиране на движението и обмена на знания между областите на висшето образование и предприятията:**

- практически учебни дейности в предприятия, които са интегрирани в учебната програма, признати и носят съответни кредити;
- проекти за изпитване и проверка на иновативни мерки;
- дейности за ограничен по време обмен на студенти, изследователи преподавателски персонал и персонал на предприятия;
- участие на членове на персонала на предприятия в преподаване и научни изследвания.

Алиансите на познанията могат да организират дейности за учебна мобилност на студенти, изследователи и членове на персонала, доколкото тези дейности подпомагат/допълват останалите дейности на алианса и реализират добавена стойност с оглед постигането на целите на проекта. Дейностите за мобилност не са основните дейности на алиансите на познанията; разширяването на обхвата и увеличаването на мащаба на тези дейности трябва да получи подкрепа по ключово действие 1 от програмата или чрез други инструменти за финансиране.

КОИ СА НАЙ-ВАЖНИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА АЛИАНСИТЕ НА ПОЗНАНИЯТА?

Основните характеристики на алиансите на познанията са, както следва:

- иновации във висшето образование и чрез висшето образование в предприятията и тяхната социално-икономическа среда: за иновации се считат разработки, които отговарят на съвременното ниво на развитие на технологиите, създадени са в рамките на конкретен проект и са свързани с контекста и анализирателните потребности на съответното партньорство;
- устойчивост на сътрудничеството между университетите и предприятията. Наличието на солидно и ангажирано партньорство с балансирано участие на предприятията и висши учебни институции има решаващо значение за успеха на алиансите на познанията. Ролята и приносът на всяка от участващите организации и асоциираните партньори трябва да са конкретни и да се допълват взаимно;
- въздействието трябва да надхвърля срока на изпълнение на проекта и дейността на организациите, участващи в алианса. Очаква се партньорствата и дейностите да са устойчиви и да продължат съществуването си. За тази цел дейностите могат да са свързани със или интегрирани в съществуващи предприятия, схеми, проекти, платформи, консорциуми и др. Промените във висшите учебни заведения и предприятията трябва да са измерими. Резултатите и решенията трябва да могат да се прилагат на други места и да са достъпни за по-широка аудитория.

Алиансите на познанията са силно конкурентен елемент от програма „Еразъм+“. Общите характеристики на успешните предложения са, както следва:

- надеждни отношения между висши учебни заведения и предприятия: алиансите на познанията трябва да докажат, че всички партньори са ангажирани и осигурява добавена стойност, като задължителен елемент е наличието на активно и балансирано участие на представители както на бизнеса, така и на сектора на висшето образование. Едно добре разработено предложение е резултат от тясно сътрудничеството между бъдещите партньори и е основано на солиден анализ на потребностите;
- иновативен и транснационален характер на предложението, който е видим във връзка с всички критерии.

Предложението трябва да съдържа правилно изготвен анализ на потребностите, който формулира обосновката, оказва влияние върху избора на партньорите, конкретизира предложението, способства за повишаване на потенциала за оказване на въздействие и гарантира пълноценното участие на крайните потребители и целевите групи в дейностите по проекта.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В АЛИАНСИ НА ПОЗНАНИЯТА?

Кандидат/координатор: участваща организация, която подава проектното предложение от името на всички партньори. Координиращата организация носи пълната отговорност да гарантира, че проектът се изпълнява в съответствие със споразумението. Координационната роля на тази организация включва следните задължения:

- тя представлява и действа от името на алианса в отношенията с Европейската комисия;
- поема финансовата и юридическата отговорност за правилното оперативно, административно и финансово изпълнение на целия проект;
- тя координира алианса в сътрудничество с останалите партньори по проекта.

Пълноправни партньори са тези участващи организации, които допринасят активно за постигането на целите на алианса на познанията. Всеки пълноправен партньор трябва да подпише мандат, с който предоставя на координиращата организация отговорността да действа като основен бенефициер и от негово име през периода на изпълнение на проекта. Ако е приложимо, това важи и за партньорите от държави партньори.

Асоциирани партньори (факултативно): В алиансите на познанията могат да участват асоциирани партньори, които допринасят за изпълнението на определени задачи/дейности по проекта или подпомагат разпространението на резултатите и мерките за устойчивостта на алианса. По въпроси, свързани с управлението на договорните отношения, „асоциираните партньори“ не се считат за част от партньорите по проекта и не получават финансиране. Тяхното участие и роля в проекта и различни дейности трябва обаче да са ясно описани.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ПРЕДЛОЖЕНИЯТА ЗА АЛИАНСИ НА ПОЗНАНИЯТА?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят предложенията за алианси на познанията, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими участващи организации	<p>Участваща организация може да е всяка публична или частна организация, установена в държава по програмата или във всяка държава партньор в света (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).</p> <p>Например, такава организация може да бъде:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ висше училище; ▪ публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); ▪ научноизследователски институт; ▪ публичен орган на местно, регионално или национално равнище; ▪ организация, чиято дейност е свързана с областта на образованието, обучението и младежта; ▪ посредническа организация или сдружение, което представлява организации с дейност в областта на образованието, обучението или младежта; ▪ посредническа организация или сдружение, което представлява предприятия; ▪ акредитиращ, сертифициращ или издаващ квалификации орган. <p>Висши училища, учредени в програмна държава трябва да притежават валидна Еразъм Харта за висше образование (ECHA). Такава харта не се изисква за участващите висши училища от партнираща държава, но те трябва да се съобразяват с нейните принципи.</p>
Кой може да кандидатства?	<p>Всяка участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава проектопредложение от името на всички организации, участващи в проекта.</p>
Брой на участващите организации	<p>Алиансите на познанията са транснационални инициативи, в които участват поне шест независими организации от поне три държави по програмата, от които поне две трябва да са висши учебни институции и поне две — предприятия.</p>

Продължителност на проекта	2 или 3 години. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целите на проекта и на вида на планираните дейности. В изключителни случаи срокът на действие на алианс на познанията може да бъде удължен с не повече от 6 месеца по искане на бенефициера и с одобрението на Изпълнителната агенция. В такива случаи общият размер на безвъзмездната финансова подкрепа не се променя.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездна финансова подкрепа не по-късно от 28 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 ноември същата година или 1 януари следващата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектът ще се оценява въз основа на следните критерии:

Релевантност на предложението (максимум 25 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Цел: предложението съответства на целите на дейността (вж. раздел „Какви са целите и приоритетите на алиансите на познанията?“); ▪ Съответствие: предложението е основано на солиден анализ на потребностите; целите и резултатите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и към действието; ▪ Иновативност: предложението предвижда прилагане на методи и техники, които отговарят на съвременното ниво на развитие на технологиите, както и изготвяне на специфични за проекта иновативни резултати и решения; ▪ Европейска добавена стойност: предложението доказва убедително добавената стойност, която ще бъде генерирана благодарение на неговия транснационален характер и потенциала за трансфер.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съгласуваност: предложението представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи дейности, посредством които ще бъдат удовлетворени идентифицираните потребности и ще бъдат реализирани предвидените резултати; ▪ Структура: работната програма е ясна и разбираема, и обхваща всички етапи; ▪ Управление: сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични. Предложението предвижда разпределение на достатъчно ресурси за изпълнението на всички дейности; ▪ Качество и финансов контрол: предвидени са специфични мерки за оценяване на процесите и продуктите, които гарантират висококачественото и ефективно по отношение на разходите изпълнение на проекта.
Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество (максимум 30 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Конфигурация: предложеният алианс на познанията включва подходящ състав от партньори от областите на висшето образование и бизнеса със съответен профил, умения, опит, експертен капацитет и управленска подкрепа, които са необходими за успешната му реализация; ▪ Ангажираност: всяка от участващите организации демонстрира

	<p>своята пълна ангажираност съобразно своите възможности и област на експертен капацитет;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Партньорство: приносът на партньорите от областите на висшето образование и бизнеса е значителен, свързан с целите на проекта и се допълва взаимно; ▪ Сътрудничество/екипен дух: предложението съдържа ясни договореност и разпределение на отговорностите за прозрачно и ефективно вземане на решения, разрешаване на спорове, отчитане и комуникация между участващите организации; ▪ Възнаграждение: Проектът осигурява ясна добавена стойност и ползи за всяка партньорска организация ▪ Участие на държави партньори: ако е приложимо, участието на организация от държава партньор допринася съществена добавена стойност към проекта (ако това условие не е изпълнено, проектът няма да бъде допуснат до подбор).
<p>Въздействие и разпространение (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Използване на резултатите: предложението съдържа информация за начина на използване на резултатите от проекта от партньорите и други заинтересовани страни и начина, по който ще доведе до очакваните резултати. Въведени са подходящи мерки за оценка на резултатите от проекта. Предложението осигурява методи за измерване на използването на резултатите през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; ▪ Разпространение: предложението съдържа разработен план за разпространение на резултатите и предвижда подходящи дейности, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи сред заинтересованите страни и широката общественост през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; ▪ Въздействие: предложението илюстрира обществената и икономическата адекватност и обхват на проекта. То предвижда мерки за мониторинг на напредъка и за оценяване на очакваното въздействие (в краткосрочен и дългосрочен план); ▪ Отворен достъп: Ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения; ▪ Устойчивост: предложението предвижда подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че партньорството, резултатите и ползите от проекта ще се запазят и след неговото приключване.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 70 точки. Освен това те трябва да получат минимум 13 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „качество на структурата и изпълнението на проекта“, 16 точки за категорията „качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество“ и 11 точки за категорията „въздействие и разпространение“.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Дейността за осигуряване на качеството трябва да е интегриран елемент компонент на проекта, за да се гарантира, че алиансите на познанията ще реализират успешно планираните резултати и ще постигнат въздействие, надхвърлящо обхвата на организациите партньори. Алиансите на познанията трябва да реализират целенасочени дейности за разпространение на резултатите, които трябва да обхванат заинтересованите страни, лицата, определящи политиката, специалистите в областта и предприятията. В процеса на изпълнение на проекта алиансите на познанията следва да изготвят публикации като доклади, наръчници, насоки и др. Където е приложимо, резултатите трябва да бъдат публикувани под формата на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и на подходящи професионални, секторни, или принадлежащи на компетентни органи платформи. Алиансите на познанията следва да разработят нови подходи и инструменти, улесняващи тяхното сътрудничество и гарантиращи устойчивостта на партньорството между висшето образование и бизнеса.

Алиансите на познанията представляват ново и амбициозно действие; те са предмет на специално наблюдение, което предполага необходимостта от активно участие на всички участници и заинтересовани страни. Алиансите на познанията следва да предвидят своето участие в тематични кълъстери с цел полезни взаимодействия, обмен на добри практики и взаимно учене. Освен това алиансите на познанията следва да предвидят бюджетни средства за представяне на проектите и на резултатите от тях на Форума за диалог между университетите и бизнеса и/или на други подходящи събития (до пет през срока на проекта).

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Максимален размер на финансовата подкрепа от ЕС, която може да бъде отпусната за алианс на познанията със срок на действие 2 години: 700 000 EUR
Максимален размер на финансовата подкрепа от ЕС, която може да бъде отпусната за алианс на познанията със срок на действие 3 години: 1 000 000 EUR

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Подкрепа за изпълнение	Финансова подкрепа за разходите за изпълнението на дейности, които са пряко свързани с изпълнението на проекта (с изключение на интегрирани дейности за мобилност), включително: управление на проекта, срещи по проекта, интелектуални продукти (като учебни програми, педагогически материали, образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), ИТ инструменти, анализи, проучвания и т.н.), разпространение на резултатите, участие в събития, конференции, пътни разходи и др. Финансовата подкрепа от ЕС се изчислява въз основа на броя на дните и профила на участващите членове на персонала по държави.	Принос към единичните ставки	B2.1 на участващ мениджър за ден работа по проекта	Условно: кандидатите трябва да обосноват вида и обема на ресурсите, необходими във връзка с реализацията на предложените дейности и резултати. За да бъдат отпуснати такива безвъзмездни средства, качеството и количеството на продуктите следва да е съществено.
			B2.2 на участващ изследовател/преподавател/инструктор за ден работа по проекта	
			B2.3 на участващ технически персонал за ден работа по проекта	
			B2.4 на участващ административен служител за ден работа по проекта	

Допълнителни правила за финансиране на дейности за мобилност, реализирани в рамките на алианс на познанията (факултативно финансиране)

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Принос към пътните разходи на участниците от тяхното място на произход до мястото на провеждане на дейността и обратно	Принос към единичните ставки	За разстояния между 100 и 1999 км: 275 EUR на участник	Условно: кандидатите трябва да обосноват необходимостта от дейностите за мобилност за
			За разстояния от 2000 км или повече: 360 EUR на участник	

Дневни разходи	Принос към дневните разходи на участниците през периода на изпълнение на дейността	Принос към единичните ставки	Дейности, насочени към персонала до 14-тия ден от изпълнението на дейността: 100 EUR на участник на ден + между 15-тия и 60 -тия ден от изпълнението на дейността: 70 EUR на участник на ден	постигане на целите и резултатите от проекта. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ¹¹² . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане. ¹¹³
			Дейности, насочени към учащите: до 14-тия ден от изпълнението на дейността: 55 EUR на участник на ден + между 15-тия и 60 -тия ден от изпълнението на дейността: 40 EUR на участник на ден	

¹¹² http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹¹³ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно.

Таблица А: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН) ЗА ДЪРЖАВИТЕ ПО ПРОГРАМАТА

Сумите зависят от: а) профила на участващите в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал участва в проекта.

	Мениджър	Преподавател/инструктор/ изследовател/ Специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен персонал
	B2.1	B2.2	B2.3	B2.4
Дания, Ирландия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Лихтенщайн, Норвегия	353	289	228	189
Белгия, Германия, Франция, Италия, Финландия, Обединено кралство, Исландия	336	257	194	157
Чешка република, Гърция, Испания, Кипър, Малта, Португалия, Словения	197	164	122	93
България, Естония, Хърватия, Латвия, Литва, Унгария, Полша, Румъния, Словакия, бивша югославска република Македония, Турция	106	88	66	47

Таблица Б: Изпълнение на проекта (суми в евро на ден) за държавите партньори

Сумите зависят от: а) профила на участващите в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал участва в проекта.

	Мениджър	Преподавател/инструктор/ изследовател/	Технически персонал	Административен персонал
	B2.1	B2.2	B2.3	B2.4
Австралия, Канада, Кувейт, Макао, Монако, Катар, Сан Марино, Швейцария, Съединени американски щати	353	289	228	189
Андора, Бруней, Япония, Нова Зеландия, Сингапур, Обединени арабски емирства, Град държава Ватикан	336	257	194	157
Бахамски острови, Бахрейн, Хонконг, Израел, Корея (Република), Оман, Саудитска Арабия, Тайван	197	164	122	93
Афганистан, Албания, Алжир, Ангола, Антигуа и Барбуда, Аржентина, Армения, Азербайджан, Бангладеш, Барбадос, Беларус, Белиз, Бенин, Бутан, Боливия, Босна и Херцеговина, Ботсуана, Бразилия, Буркина Фасо, Бурунди, Камбоджа, Камерун, Кабо Верде, Централноафриканска република, Чад, Чили, Китай, Колумбия, Коморски острови, Конго, Демократична република Конго, Острови Кук, Коста Рика, Куба, Джибути, Доминика, Доминиканска република, Еквадор, Египет, Ел Салвадор, Екваториална Гвинея, Еритрея, Етиопия, Фиджи, Габон, Гамбия, Грузия, Гана, Гренада, Гватемала, Гвинея, Гвинея Бисау, Гвиана, Хаити, Хондурас, Индия, Индонезия, Иран, Ирак, Република Кот д'Ивоар, Ямайка, Йордания, Казахстан, Кения, Кирибати, Корея (Народнодемократична република), Косово, Киргизстан, Лаос, Ливан, Лесото, Либерия, Либия, Мадагаскар, Малави, Малайзия, Малдивски острови, Мали, Маршалови острови, Мавритания, Мавриций, Мексико, федерални щати на Микронезия, Молдова, Монголия, Черна гора, Мароко, Мозамбик, Мианмар, Намибия, Науру, Непал, Никарагуа, Нигер, Нигерия, Ниуе, Пакистан, Палау, Палестина, Панама, Папуа-Нова Гвинея, Парагвай, Перу, Филипини, Руанда, Сейнт Китс и Невис, Сент Лусия, Сейнт Винсът и Гренадини, Самоа, Сао Томе и Принсипи, Сенегал, Сърбия, Сейшелски острови, Сиера Леоне, Соломонови острови, Сомалия, Южна Африка, Южен Судан, Шри Ланка, Судан, Суринам, Свазиленд, Сирия, Таджикистан, Танзания, територията на Русия, както е призната от международното право, територията на Украйна, както е призната от международното право, Тайланд, Демократична република Източен Тимор, Того, Тонга, Тринидад и Тобаго, Тунис, Туркменистан, Тувалу, Уганда, Уругвай, Узбекистан, Вануату, Венецуела, Виетнам, Йемен, Замбия, Зимбабве	106	88	66	47

ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

Тази дейност, която цели да подкрепи модернизацията, достъпността и интернационализацията на висшето образование в държавите партньори, ще се извършва в контекста на приоритетите, определени в съобщенията „Повишаване на въздействието на политиката на ЕС за развитие: програма за промяна“¹¹⁴ и „Европейското висше образование в световен план“¹¹⁵.

Осъществява в рамките на външните политики на ЕС, определени чрез финансовите инструменти на Европейския съюз, които подкрепят тази дейност, а именно:

- Европейски инструмент за съседство (ЕИС)¹¹⁶
- Инструмент за сътрудничество за развитие (ИСР)¹¹⁷
- Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП)¹¹⁸
- Европейският фонд за развитие

Тази дейност допринася за развитието на устойчив и приобщаващ социално-икономически растеж в държавите партньори и следва да гарантира постигането на целите и принципите на политиката за развитие и политиката за външната дейност на ЕС, включително национална ангажираност, социално сближаване, равенство, подходящ географски баланс и многообразие. Специално внимание ще бъде отделено на най-слабо развитите държави, както и на студентите в неравностойно положение, произхождащи от недобра социално-икономическа среда, и на студентите със специални нужди.

Следващият раздел трябва да се разглежда във връзка с приложение I от настоящото ръководство (Специфични правила и информация, свързани с изграждането на капацитет в областта на висшето образование).

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПРОЕКТТЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Проектите за изграждане на капацитет са проекти за транснационално сътрудничество, основани на многостранни партньорства главно между висши учебни институции (ВУИ) от държави по програмата и от допустими държави партньори, финансирани чрез горепосочените инструменти. Те могат да включват и неакадемични партньори с цел укрепване на връзките с обществото и бизнеса и засилване на системното въздействие на проектите. Посредством структурирано сътрудничество, обмен на опит и добри практики и мобилност на граждани проектите за изграждане на капацитет имат за цел:

- подпомагане на модернизацията, достъпността и интернационализацията на висшето образование в допустимите държави партньори;
- подпомагане на допустимите държави партньори да се справят с предизвикателствата, пред които са изправени техните висши учебни институции и системи, включително тези по отношение на качеството, приложимостта, равния достъп, планирането, осъществяването, управлението и ръководството;
- допринасяне за сътрудничеството между ЕС и допустимите държави партньори (и между допустимите държави партньори);
- насърчаване на доброволното сближаване с развитията в ЕС в областта на висшето образование;
- насърчаване на междуличностните контакти, межкултурната информираност и разбиране.

Тези цели се преследват в допустимите държави партньори чрез действия, които:

- подобряват качеството на висшето образование и увеличават неговото значение за пазара на труда и

¹¹⁴ „Повишаване на въздействието на политиката на ЕС за развитие: програма за промяна“, Съобщение от Комисията до Европейския парламент, до Съвета, до Европейския икономически и социален комитет и до Комитета на регионите, Брюксел, 13.10.2011, COM(2011) 637 окончателен

¹¹⁵ „Европейското висше образование в световен план“, Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, Брюксел, 11.7.2013 г., COM(2013) 499 final

¹¹⁶ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 232/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2014 г. за създаване на Европейски инструмент за съседство

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0027:0043:BG:PDF>

¹¹⁷ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 233/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2014 г. за създаване на финансов инструмент за сътрудничество за развитие за периода 2014—2020 г.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0044:0076:BG:PDF>

¹¹⁸ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 231/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2014 г. за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП II)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0011:0026:BG:PDF>

- обществото;
- повишават равнището на компетентностите и уменията във ВУИ посредством разработване на нови и иновативни образователни програми;
- повишават капацитета за управление и иновации, както и интернационализацията на ВУИ;
- повишават капацитета на националните органи за модернизиране на техните системи за висше образование посредством подкрепа за определянето, прилагането и мониторинга на политики за реформа;
- насърчават регионалната интеграция и сътрудничеството между различни региони¹¹⁹ в света чрез съвместни инициативи, обмен на добри практики и сътрудничество.

Подкрепят се две категории проекти за изграждане на капацитет:

Съвместни проекти: насочени към постигати на резултати, които са от полза главно и пряко за организациите от допустимите държави партньори, участващи в проекта. Тези проекти обикновено се съсредоточават върху три различни вида дейности:

- разработване на учебни програми;
- модернизация на управлението, ръководството и функционирането на ВУИ;
- укрепване на отношенията между ВУИ и по-широката икономическа и социална среда.

Структурни проекти: насочени към оказване на въздействието върху системите за висше образование и насърчаване на реформи на национално и/или регионално равнище в допустимите държави партньори. Тези проекти обикновено се съсредоточават върху два различни вида дейности:

- модернизация на политиките, ръководството и управлението на системите за висше образование;
- укрепване на отношенията между системите за висше образование и по-широката икономическа и социална среда.

Проектите за изграждане на капацитет могат да бъдат реализирани като:

- национални проекти, т.е. проекти, включващи институции от само една допустима партньорска държава;
- проекти с участието на много страни в рамките на един регион, включващи най-малко две страни от този регион;
- проекти с участието на много страни, включващи повече от един регион, които включват поне една страна от всеки съответен регион.

В случай на проекти за изграждане на капацитет, насочени към допустимите държави партньори от региони 1, 2 и 3 (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство), и двете категории проекти (съвместни проекти и структурни проекти) в допълнение могат да включват **специално направление за мобилност** за персонал и студенти. Това направление за мобилност ще се оценява като отделен компонент.

Специалното направление за мобилност трябва да е от ключово значение за изпълнение на целите на проекта (интегрирана мобилност) и да се изпълнява чрез междуинституционални споразумения. Важно е обаче да се отбележи, че този компонент на проекта може да бъде отхвърлен (да не бъде приет за финансиране); неизбирането на компонента не трябва да възпрепятства изпълнението на останалите дейности, предвидени по проекта. Специалното направление за мобилност следва да се разглежда като допълнителна подкрепа от ЕС за укрепване на интервенционната логика на проекта, но не може да бъде условие за успешното изпълнение на основните цели на проекта. Финансирането на специално направление за мобилност в рамките на избран проект ще зависи от резултатите от конкретната качествена оценка на предложението и от наличния бюджет. Очаква се, че не повече от 40 % от съвместните или структурни проекти, които са избрани за финансиране за Региони 1, 2 и 3, да се ползват от такава безвъзмездна помощ.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ В РАМКТЕ НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Програма „Еразъм+“ предоставя значителна степен на гъвкавост по отношение на дейностите, които могат да се реализират по проект за изграждане на капацитет, доколкото предложението доказва, че тези дейности са най-подходящият подход за постигане на определените цели на проекта.

¹¹⁹ За целите на това действие с понятието „регион“ се обозначава група държави, принадлежащи към определен макрогеографски район. Класификацията на регионите, която се прилага в рамките на програма „Еразъм+“ е в съответствие с категоризациите, направени чрез различните инструменти за външна дейност на ЕС.

Със съвместните проекти обикновено могат да се реализират широк спектър от дейности, като например:

- разработване, изпитване и адаптиране на:
 - учебни програми, курсове, учебни материали и инструменти;
 - методики за учене и преподаване и педагогически подходи, най-вече такива, които предоставят ключови компетентности и основни умения, езикови умения, обучение в областта на предприемачеството и акцентиране върху употребата на ИКТ;
 - нови видове схеми за практическо обучение и за проучване на случаи от практиката в бизнеса и индустрията;
 - сътрудничество между университетите и предприятията, включително създаването на нови предприятия;
 - нови форми на учене и предоставяне на образование и обучение, по-специално стратегическо прилагане на учене със свободен достъп и на гъвкави модели на обучение, виртуална мобилност, образователни ресурси със свободен достъп и по-пълно използване на потенциала на ИКТ;
 - методи и инструменти за ориентиране и наставничество;
 - инструменти и методи за професионализиране и професионално развитие на академичен и административен персонал;
 - осигуряване на качеството на програмно и институционално равнище;
 - нови системи и структури на управление и ръководство;
 - съвременни университетски услуги, например за финансово управление, международни отношения, студентско консултиране и ориентиране, академични въпроси и изследвания;
- засилване на интернационализацията на ВУИ и повишаване на капацитета за ефективно изграждане на мрежи от контакти в областта на научните изследвания и научните и технологичните иновации (международна отвореност на учебните програми, студентски услуги, схеми за междуинституционална мобилност, научно сътрудничество и трансфер на знания и др.);
- модернизиране на съоръженията, необходими за прилагането на иновативни практики (например за нови учебни програми и учебни методи, за разработването на нови услуги и т.н.);
- организиране на обучения за персонала, включващи преподавателски и помощен персонал, техници, както и университетски администратори и ръководители.

Проектите за реформа на учебната програма по-специално се очаква да включват обучение на преподавателския състав и да покриват свързани с това въпроси като осигуряване на качеството и пригодност за заетост на завършилите студенти чрез връзки с пазара на труда. Програмите за обучение трябва да бъдат официално акредитирани преди края на срока на проекта. Преподаването на нови или актуализирани курсове трябва да започне през срока на проекта с достатъчен брой студенти и преквалифицирани учители и трябва да обхваща най-малко една трета от продължителността на проекта. Обучението по време на проекти за реформа на учебната програма може също така да бъде насочено към административен персонал, като например персонала в библиотеки и лаборатории, и ИТ персонала.

Със структурните проекти обикновено могат да извършват широк спектър от дейности, като например:

- укрепване на интернационализацията на системите за висше образование;
- въвеждане на реформи от „Болонски“ тип (система от три цикъла, осигуряване на качеството, оценка и пр.);
- прилагане на инструменти за прозрачност, като например системи за кредити, процедури за акредитация, насоки за признаването на предишно и неформално обучение и пр.;
- създаване на национални квалификационни рамки;
- разработване и прилагане на вътрешни и външни системи/насоки за осигуряване на качеството;
- развитие и прилагане на нови подходи и инструменти за разработване на политики и мониторинг, включително създаването на представителни органи, организации или сдружения;
- укрепване на интегрирането на образованието, научните изследвания и иновациите.

По-конкретно тези дейности могат да включват:

- проучвания и изследвания на специфични въпроси, свързани с реформите;
- съвети относно политиките и експертни съвети;
- организиране на конференции, семинари, работни групи, кръгли маси (които трябва да доведат до оперативни заключения и препоръки);
- организиране на обучения за персонала по въпроси на политиката;
- организиране на обучения за персонала (които могат да включват изготвянето на наръчници и ръководства за обучение), включващи преподавателски и помощен персонал, техници, както и университетски администратори и ръководители;
- организиране на кампании за повишаване на информираността.

И за двете категории проекти, описани по-горе, може да се предостави **специално направление за мобилност**,

включващо една или повече от следните дейности и засягащо изключително проекти с държави партньори, които са допустими за специалното направление за мобилност:

Мобилност на студенти:

- **период на обучение** в чужбина в партньорска ВУИ;

За да се гарантира, че мобилността е с високо качество и оказват максимално въздействие върху студентите, тя трябва да е съобразена с потребностите им с оглед на тяхната специалност и на личното им развитие. Периодът на обучение в чужбина трябва да е елемент от програмата за обучение на студента за придобиване на образователна степен въз основа на кратък цикъл, първи цикъл (бакалавърска или равностойна степен), втори цикъл (магистърска или равностойна степен) и трети или докторски цикъл.

Студентската мобилност трябва да бъде свързана с темата или тематичната област към която е насочен проектът.

- **стаж (работа с цел обучение) в чужбина** в предприятие или на друго подходящо работно място в една от държавите от консорциума. Подкрепя се предоставя и за стажове, провеждани на работно място в чужбина в рамките на кратък, първи, втори или трети цикъл на обучение. Това включва и „асистентските стажове“ за студенти – бъдещи преподаватели.

Когато е възможно, стажовете следва да бъдат интегриран елемент от програмата за обучение на студента.

- **Комбинация от двете.**

Мобилност на персонал:

- **период на преподаване:** тази дейност дава възможност на членове на преподавателския персонал на висши учебни институции или на персонала от участваща организация да преподават в партньорски висши учебни институции в чужбина.
- **период на обучение** в една от държавите, участващи в консорциума: тази дейност подкрепя професионалното развитие на членове на преподавателския и административния персонал на висши учебни институции под формата на а) участие в структурирани курсове, включително в езикови обучения с професионална насоченост, или дейности за обучение в чужбина (с изключение на конференции); б) обмяна на опит на работното място/периоди на наблюдение/обучения в партньорска висша учебна институция или друга подходяща организация в чужбина.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ПРОЕКТИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

В зависимост от техните цели проектите за изграждане на капацитет следва да обединяват най-подходящата и многообразна група партньори, за да могат да се възползват от техния разностранен опит, профили и специфичен експертен капацитет, и съответно да постигнат адекватни и висококачествени резултати от проекта. Ще бъде важно да се гарантира справедливо и активно участие на различните партньори въз основа на подходящо разпределение на задачите и ясно демонстриране на капацитет за работа в мрежа, включително с цел да се увеличи въздействието и да могат да се използват всички различни нива на партньорството, а не само индивидуалното участие.

Партньорите трябва да подадат мандати¹²⁰ подписани между координатора и всеки партньор, потвърждавайки, че предоставят пълномощно на координатора да действа от тяхно име и за тяхна сметка в подписването на възможно споразумение и последващите допълнителни клаузи с Изпълнителна агенция „Образование, аудиовизия и култура“.

¹²⁰ Мандатът, надлежно подписан от юридическия представител на партньорската организация, ще бъде приложение към Споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ и следователно има правна сила. Образецът, предоставен от Агенцията, трябва да се използва във всички случаи, без каквато и да е промяна или приспособяване. Мандатите трябва да бъдат предоставени с помощта на образеца, публикуван с официалните документи на поканата за представяне на проектни предложения.

В зависимост от обхвата и целите на действието се предвижда участващите организации от допустимите държави партньори да бъдат целевият обект на проекта за изграждане на капацитет. Дейностите и резултатите, описани в предложението, трябва да бъдат насочени в полза на допустимите държави партньори, техните висши учебни институции и системи.

ВУИ от допустимите държави партньори са насърчавани да станат кандидати, при условие че те разполагат с необходимия финансов и оперативен капацитет.

Участващите организации от държави по програмата съдействат със своите знания и опит по отношение на целите на проекта. Тяхната роля е да допринесат за постигане на целите на проекта и поради това нуждите на тези институции не следва да се включват в структурата на проекта. Тези организации имат право да получават дял от бюджета във връзка с разходите, направени за тяхната роля.

Освен това проектът за изграждане на капацитет в областта на висшето образование може да извлече полза от участието на асоциирани партньори (незадължително). Тези организации (например неакадемични партньори) допринасят непряко за изпълнението на определени задачи/дейности и/или подпомагат разпространението на резултатите от проекта и мерките за неговата устойчивост. Техният принос може например да се реализира под формата на трансфер на знания и умения, провеждане на допълнителни курсове или участие в предоставянето на възможности за командироване или стажове. Асоциираните партньори не се включват към минималния брой висши учебни институции или министерства, които са необходими за състава на партньорство. По въпроси, свързани с управлението на договорните отношения, „асоциираните партньори“ не се считат за част от консорциума и следователно не се считат за бенефициери. Техните разходи не са взети под внимание при изчисляването на безвъзмездната помощ от ЕС.

Ако в рамките на проекта се предвижда специално направление за мобилност:

- до началото на периода на мобилност изпращащата и приемащата организации трябва да договорят с участието на студентите/членовете на персонала дейностите, които ще бъдат осъществени от студентите (със споразумение за обучение) или от членовете на персонала (със споразумение за мобилност). С тези споразумения (вж. по-долу) се определят планираните резултати от обучението за периода на учене в чужбина, уреждат се условията за формално признаване и се посочват правата и задълженията на всяка от страните. Когато дейността се договаря между две институции (мобилност на студенти с цел обучение и мобилност на персонала с цел преподаване), преди началото на обмена изпращащата и приемащата институции трябва да сключат междуинституционално споразумение.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ПРОЕКТИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ?

Кандидат/координатор: участваща организация, която подава проектното предложение от името на всички партньори. Координиращата организация носи пълната отговорност да гарантира, че проектът се изпълнява в съответствие със споразумението. Координационната роля на тази организация включва следните задължения:

- представлява и действа от името на партньорите по проекта пред Европейската комисия;
- поема финансовата и юридическата отговорност за правилното оперативно, административно и финансово изпълнение на целия проект;
- координира проекта в сътрудничество с партньорите по проекта.

Пълноправни партньори: са тези участващи организации от програмните или партньорските държави, които активно допринасят за постигането на целите на проекта за изграждане на капацитет. Всеки пълноправен партньор трябва да подпише мандат за предоставяне на отговорност на координиращата организация, действаща като основен бенефициер, за да действа от негово име по време на изпълнението на проекта.

Асоциирани партньори (незадължително): проектите за изграждане на капацитет могат да включват асоциирани партньори, които да допринесат за изпълнението на конкретни проектни задачи/дейности или да подпомогнат разпространението и устойчивостта на проекта. За въпроси свързани с договорното управление, „асоциираните партньори“ не се считат за част от партньорството и не получават финансиране, и не се вземат предвид по отношение на минималните изисквания за състава на консорциума. Тяхното участие и роля в проекта и различни дейности трябва обаче да са ясно описани.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите за изграждане на капацитет във висшето образование, за да бъде легитимен за финансиране по Програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

<p>Допустими държави партньори</p>	<p>Държави партньори, принадлежащи към региони 1—4 и 6—11, включително (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).</p>
<p>Допустими участващи организации¹²¹</p>	<p>Участваща организация може да бъде:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ всяка публична или частна организация, предлагаща пълни програми водещи до образователни степени за висше образование и други признати дипломи за квалификационно ниво за висше образование¹²² (определена като висша учебна институция и призната като такава от компетентния орган); <p>или</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ всяка публична или частна организация, действаща на пазара на труда или в областта на образованието, обучението и младежта. Например такава организация може да е: <ul style="list-style-type: none"> – публично, частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); – публичен орган на местно, регионално или национално равнище (включително министерства); – социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; – научноизследователски институт; – фондация; – училище/институт (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и образование за възрастни); – организация с нестопанска цел, сдружение, НПО (включително национални или международни сдружения или мрежи от висши учебни институции, студентски или учителски сдружения и др.); – организация работеща в сферата на културата, библиотека, музей; – организация предоставяща услуги в сферата на професионалното консултиране, професионалното ориентиране и информационни услуги. <p>Всяка участваща организация трябва да бъде установена в държава по програмата или в допустима държава партньор.</p> <p>Висши учебни институции (ВУИ), намиращи се в държави по програмата, трябва да притежават валидна Еразъм Харта за Висше образование (ЕСНЕ). ЕСНЕ не се изисква за допустими държави партньори; но специалното направление за мобилност установените в легитимните държави партньори ВУИ ще трябва да имат сключени междуинституционални споразумения с всички партньорски ВУИ, приемайки принципите на ЕСНЕ.</p>

¹²¹ Следните видове организации не са допустими:

- институции на ЕС и други органи на ЕС, включително специализирани агенции (изчерпателният списък на тези структури е поместен на адрес: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_bg.htm);
- национални бюра на програма „Еразъм+“ в допустимите държави партньори (с цел да се избегне потенциален конфликт на интереси и/или двойно финансиране).
- организации, които управляват програми на ЕС, например Национални агенции в държавите по програмата трябва да се обърнат към Част В от настоящото Ръководство.

¹²² Международната стандартна класификация на образованието (ISCED 2011), висше образование, най-малко ниво 5. След средно образование, но не висше образование ISCED-2011, не се приема ниво 4.

	<p>Факултети/училища/колежи/департаменти/центрове/фондации/ институти или други компоненти, които са част от висши учебни институции, но са установени като автономни юридически лица, се считат за недопустими (дори и ако имат ПИК — персонален идентификационен код) освен ако могат да представят декларация за конкретен проект, подписана от Ректора/Директора на висшата учебна институция, която ги упълномощава да представляват цялата институция.</p> <p>Сдружения или организации на висши учебни институции, целящи насърчаване, подобряване и реформа на висшето образование, както и сътрудничество в рамките на Европа и между Европа и други части на света, са допустими. Ако такива сдружения, организации или мрежи обхващат и други сектори на образованието и обучението, основният акцент на техните дейности трябва да бъде върху висшето образование и трябва да бъде ясно отразен в устава на организацията и управленските структури. Сдружение, организация или мрежа от висши учебни институции ще се счита за едно юридическо лице/партньорска институция, което означава, че тя ще бъде третирана като един субект от държавата, където е установено неговото(нейното) седалище. Тези организации няма да бъдат считани за ВУИ. Само тези членове, които са установени в държава по програмата или в допустима държава партньор, могат да се възползват от безвъзмездните средства.</p> <p>Международни правителствени организации могат да участват като партньори в проекти за изграждане на капацитет чрез самофинансиране.</p> <p>Специфична разпоредба за Украйна: В случая на Украйна, допустимите Висши учебни институции са само тези, които са признати от Министерството на образованието и науката на Украйна (за допълнителна информация моля свържете се с Националното бюро по програма „Еразъм+“ в Украйна).</p>
<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Следните видове участващи организации могат да кандидатстват за финансова подкрепа:</p> <ul style="list-style-type: none">• висше училище;• сдружение или организация на висши учебни институции;• <u>само за структурни проекти</u>: правно призната национална или международна организация на ректори, учители или студенти. <p>установени в държава по програмата или в допустима държава по програмата.</p> <p>Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.</p> <p>Изключение: участващи организации от Либия и Сирия (регион 3), както и от Руската федерация (регион 4) не могат да участват като кандидати.</p>

<p>Брой и профил на участващите организации</p>	<p>Проектите за изграждане на капацитет трябва да отговарят на всички от следните критерии:</p> <p>За проекти, които са насочени само към една държава партньор (национални проекти):</p> <p>В проекта трябва да участват една допустима държава партньор и най-малко три програмни държави.</p> <p>Тези проекти трябва да включват, като пълноправни партньори, минимален брой висши учебни институции, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • минимум една ВУИ от поне трите програмни държави, които участват в проекта; • минимум три ВУИ от партньорската държава, която участва в проекта. • Проектите трябва да включват най-малко толкова ВУИ от държави партньори, колкото са ВУИ от държави по програмата; <p>Изключение: в партньорските държави, където броят на висшите учебни институции е по-малък от 5 за цялата страна или в случаите, когато една институция представлява повече от 50 % от общия брой на студентите в страната, заявленията, в които е посочена само една ВУИ за тези страни, ще бъдат приети.</p> <p>За проекти, които са насочени само към две или повече партньорски държави (проекти, в които участват много страни):</p> <p>В проекта трябва да бъдат включени поне две допустими партньорски държави и най-малко три програмни държави. Партньорските държави могат да бъдат от един и същ регион¹²³ или от различни региони, обхванати от това действие.</p> <p>Тези проекти трябва да включват, като пълноправни партньори, минимален брой висши учебни институции, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • минимум една ВУИ от поне трите програмни държави, които участват в проекта; • минимум две ВУИ от всяка партньорска държава, която участва в проекта. • проектите трябва да включват най-малко толкова ВУИ от държави партньори, колкото са ВУИ от държави по програмата. <p>Изключение: в партньорските държави, където броят на институциите за висше образование е по-малък от 5 за цялата страна или в случаите, когато една институция представлява повече от 50 % от общия брой на студентите в страната, заявленията, в които е посочена само по една ВУИ за тези държави, ще да бъдат приети, при условие че проектите включват поне толкова ВУИ от партньорски държави, колкото ВУИ са включени от програмните държави.</p> <p><u>Допълнителни специфични критерии, отнасящи се до:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Структурни проекти: проектите трябва да включват, като пълноправни партньори, министерствата, отговарящи за висшето образование във всяка една от допустимите партньорски държави, към които е насочен проекта. • Проектите с участие на партньори от регион 4 (Руската федерация) трябва да включват поне една партньорска държава. • Проектите с участие на партньори от регион 8 (Латинска Америка) трябва да включват поне две партньорски държави от този регион, които участват в проекта.
--	---

¹²³ За целите на това действие с понятието „регион“ се обозначава група държави, принадлежащи към определен макрогеографски район. Класификацията на регионите, която се прилага в рамките на програмата „Еразъм+“ е в съответствие с категоризациите, направени чрез различните инструменти за външна дейност на ЕС.

Други критерии	Когато участва сдружение, организация или мрежа от висши учебни институции, изискванията за минимален брой участващи организации, посочени по-горе, трябва да бъдат изпълнени, като сдружението/организацията/мрежата се брои за само един партньор от страната, в която се намира седалището на централата ѝ. Моля, имайте предвид, че тези организации не могат да се считат за ВУИ.
Продължителност на проекта	Проектите за изграждане на капацитет могат да са с продължителност две до три години. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целта на проекта и на вида на планираните дейности. Само при изключителни обстоятелства, едно удължаване на легитимния период от максимум 12 месеца може да бъде предоставено ако координаторът не е в състояние да приключи проекта в рамките на планирания период.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура, намираща се в гр. Брюксел, Белгия.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 9 февруари, 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 15 октомври същата година.
Как се кандидатства?	Заявлението трябва да бъде представено в съответствие с условията, описани в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации могат да бъдат оценявани и въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектът ще се оценява въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 30 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Предложеният проект и предвидените резултати ще допринесат ефективно за целите на дейността за изграждане на капацитет в целевата(ите) държава(и); ▪ предложението ясно адресира тематичните национални и регионални приоритети, поставени от програмата за целевата(ите) държава(и) или целевия(ите) регион(и); ▪ предложението е релевантно и осъществимо в местните условия на партньорската държава (партньорските държави) към която (които) е насочено заявлението. Съвети в това отношение се предоставят чрез делегациите на ЕК в съответните държави. ▪ предложението съдържа разяснения за това защо планираните дейности и очакваните резултати удовлетворяват потребностите на целевите групи по най-добрия начин; ▪ проектът се вписва в стратегията за модернизация, развитие и интернационализация на целевите висши учебни институции и е в съответствие със стратегиите за развитие на висшето образование в допустимите държави партньори; ▪ целите на проекта са ясни, реалистични и подходящи и се основават на действителен и адекватен анализ на потребностите; ▪ проектът е иновативен и/или допълва други инициативи или проекти, вече реализирани в рамките на текущи или минали дейности; ▪ предложението показва, че подобни резултати не могат да бъдат постигнати чрез национално, регионално или местно финансиране.
Качество на структурата и изпълнението на проекта	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Предложените дейности през целия период на изпълнение на проекта са с високо качество, уместни и подходящи за постигане на целите и предвидените резултати;

<p>(максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ предложената методика е иновативна, изпълнима и подходяща за постигане на предвидените резултати; ▪ проектът се характеризира с ефективност по отношение на разходите и правилно разпределение на наличните ресурси за отделните дейности; ▪ цялостната структура на проекта гарантира съгласуваност между целите на проекта и предложените методики, дейности и бюджет; ▪ работният план е ясен и реалистичен, с точно определени дейности, реалистични графици, ясни резултати и етапи. Той е с доказан капацитет за логично и разумно планиране и включва подходящи етапи на подготовка, изпълнение, оценка, последващи действия и разпространение на резултатите. ▪ Предизвикателствата/рисковете пред проекта са идентифицирани и са предвидени подходящи мерки за намаляване на рисковете Въведени са мерки за контрол на качеството, включително критерии и показатели, гарантиращи висококачественото изпълнение на проекта и неговото приключване в срок и в рамките на предвидения бюджет. Дадени са надеждни източници за проверка на показателите за измерване на резултатите от дейността
<p>Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество</p> <p>(максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Проектът включва силно и допълващо партньорство от страна на висши учебни институции; ▪ екипът на проекта притежава необходимите умения, опит, експертен капацитет и подкрепа от ръководството, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта; ▪ когато е приложимо, проектът също така включва най-подходящата и многообразна група неакадемични партньори, за да могат да се извлекат ползи от техния разностранен опит, профили и специфичен експертен капацитет; ▪ разпределението на функциите, отговорностите и задачите/ресурсите е изрично определено, рационално и отразява ангажмента и активния принос на всички участващи организации с оглед на техния експертен капацитет и възможности; ▪ предложен е действащ механизъм, гарантиращ ефективна координация, вземане на решения и комуникация между участващите организации, участниците и останалите заинтересовани страни; ▪ участващите организации от допустимите държави партньори се включват задоволително в изпълнението на действието и в процеса на вземане на решения (включително на мерки за решаване на конфликти); ▪ проектът включва висши учебни институции, които не са се ползвали от подкрепа за изграждане на капацитет в миналото.
<p>Въздействие и устойчивост</p> <p>(максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Проектът ще има значително въздействие върху капацитета на участващите организации (по-специално висшите учебни институции) в допустимите държави партньори, по-конкретно върху развитието и модернизацията на висшето образование, като ще им помогне при отварянето им към обществото като цяло, към пазара на труда и към по-широкия свят и ще увеличи техния капацитет за международно сътрудничество; ▪ чрез проекта ще се постигне мултипликативен ефект извън участващите организации на местно/регионално/национално или международно равнище. Въведени са мерки за оценка на ефективното въздействие, постигнато от проекта; ▪ планът за разпространение по време на и след срока на проекта е ясен и ефективен, с подходящи ресурси, идентифицирани във всяка от участващите организации, за да се гарантира високо качество на разпространението на опита и резултатите от проекта до съответните заинтересовани страни; ▪ проектът ще гарантира реална устойчивост на предложените дейности и резултати след срока на проекта, по-специално чрез привличане на

	съвместно финансиране или други форми на подкрепа. Той също така ще осигури внедряване в практиката и ефективно използване/прилагане на резултатите от проекта.
--	---

На етапа на оценка заявленията могат да получат до 100 точки. За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 60 точки общо и — от тези точки — най-малко 15 точки за категорията „адекватност на проекта“.

Приемането на проектното предложение не представлява ангажимент за отпускане на финансова подкрепа, равна по размер на сумата, поискана от бенефициера. Поисканото финансиране може да бъде намалено въз основа на финансовите правила, приложими за дейността, и на резултатите от оценката.

За финансиране ще бъдат препоръчани максимум три предложения за проекти от кандидатстваща организация.

ПРИОРИТЕТИ

В зависимост от държавите, участващи в проекта, национални, регионални или хоризонтални приоритети могат да бъдат определени и за двете категории проекти (съвместни проекти и структурни проекти). Ако случаят е такъв, за проектите трябва да се демонстрира по какъв начин и до каква степен те са насочени към постигането на тези приоритети.

Предложенията, които не отговарят на националните и/или регионални приоритети, няма да бъдат разглеждани с оглед отпускане на финансиране. Хоризонтални приоритети ще бъдат вземани предвид на етапа на подбор с оглед избиране между предложения със сходно качество.

Предложени са четири категории национални/регионални приоритети, които обхващат следните области:

- тематични области (за разработване на учебни програми);
- повишаване на качеството на образованието и обучението;
- подобряване на управлението и функционирането на висшите учебни институции;
- развитие на сектора на висшето образование в обществения живот като цяло.

Националните проекти в държави, в които има установени национални приоритети, трябва да отговарят на националните приоритети. За другите държави проектите ще трябва да отговарят на регионалните приоритети.

При проектите с участие на няколко държави, т.е. проекти, включващи институции от най-малко две допустими държави партньори, трябва да се спазват регионалните приоритети или националните приоритети (ако е приложимо) на участващите допустими държави партньори. Т.е. темата на проекта трябва да бъде посочена като регионален приоритет за всяка от участващите държави партньори или темата на проекта трябва да бъде посочена като национален приоритет за всяка от участващите държави партньори. Ще бъдат предпочитани проектите, насочени към тематични области, които не са били обхванати в достатъчна степен в минали или съществуващи проекти и които включват висши учебни институции от държава партньор, които не са се възползвали от или са имали ограничено участие в програмата и/или предишно поколение програми.

Подробният списък с приоритети по отношение на проекти за изграждане на капацитет ще бъде публикуван на уебсайтове на Изпълнителната агенция.

СПЕЦИАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ ЗА МОБИЛНОСТ

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими потоци

	От държава по програмата към държава по програмата	От държава по програмата към допустима държава партньор	От допустима държава партньор към държава по програмата	От допустима държава партньор към допустима държава партньор
Студенти	Недопустими	Допустими	Допустими	Допустими
Персонал с цел преподаване	Недопустими	Допустими	Допустими	Допустими

Персонал от ВУИ с цел обучение	Недопустими	Недопустими	Допустими	Допустими
--------------------------------	-------------	-------------	-----------	-----------

Мобилността на студенти и членове на персонала трябва да се провежда в чужбина (в държава, различна от държавата на изпращащата организация и различна от държавата, в която живеят) в която и да е от другите партньорски организации, участващи в проекта. Стажовете за студенти могат да се провеждат в чужбина (в държава, различна от държавата на изпращащата организация и от държавата, в която пребивават по време на обучението си) във всяка подходяща организация, намираща се в една от държавите, участващи в проекта.

Допустими държави партньори	Държави партньори от региони 1, 2 и 3 (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство)
Допустими дейности	<p>Мобилност на студенти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ период на обучение в чужбина в партньорска ВУИ или ▪ стаж (работа с цел обучение) в чужбина в предприятие или на друго подходящо работно място; ▪ комбинация от двете. <p>Мобилност на персонал:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ период на преподаване: тази дейност дава възможност на членове на преподавателския персонал на висши учебни институции или на персонала на предприятията да преподават в партньорски висши учебни институции в чужбина; ▪ период на обучение: тази дейност подкрепя професионалното развитие на членове на преподавателския и административния персонал на висши учебни институции под формата на а) участие в структурирани курсове, включително в езикови обучения с професионална насоченост, или дейности за обучение в чужбина (с изключение на конференции); б) обмяна на опит на работното място/периоди на наблюдение/обучения в партньорска висша учебна институция или друга подходяща организация в чужбина в една от държавите, участващи в консорциума.
Допустими участници	<p>Мобилност на студенти:</p> <p>Студенти, записани за обучение, водещо до придобиване на призната образователна степен или друга призната квалификация за висше образование (до и включително докторска степен) в партньорска ВУИ. В случай на мобилност с цел обучение студентът трябва да е записан минимум за втората година от своя курс на висше образование. За стажове това условие не се прилага.</p> <p>Мобилност на персонал:</p> <p>За периоди на преподаване: персонал, назначен във ВУИ или в предприятие, участваща(о) в проекта за изграждане на капацитет.</p> <p>За периоди на обучение: персонал, назначен във ВУИ, участваща в проекта за изграждане на капацитет.</p> <p>Важно е да се отбележи, че студентите и персоналот не могат да кандидатстват пряко за финансова подкрепа; критериите за подбор за участие в дейностите за мобилност се определят от консорциума.</p>
Продължителност на мобилността на студентите	<p>Периоди на обучение: между 3¹²⁴ и 12 месеца (включително допълнителен период за стаж, ако е планиран).</p> <p>Стажове: между 2 и 12 месеца.</p>

¹²⁴ Минималната продължителност на периода на обучение е 3 месеца или един академичен срок или тримесъор.

	<p>Един студент може да участва в мобилност с обща продължителност от максимум 12 месеца¹²⁵ за цикъл на обучение¹²⁶, независимо от броя и вида на мобилностите:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ през първия цикъл на обучение (бакалавърска или равностойна образователна степен) включително кратък цикъл (нива 5 и 6 по ЕКР);▪ през втория цикъл на обучение (магистърска или равностойна образователна степен, ниво 7 по ЕКР);▪ през третия цикъл на обучение като докторант (докторска степен или ниво 8 по ЕКР). <p>Участието без финансова подкрепа от ЕС също се взема предвид при изчисляването на тази максимална продължителност.</p>
Продължителност на мобилността на персонала	<p>Мобилност на персонал: между 5 дни и 2 месеца, без да се отчита времето за пътуване.</p> <p>Освен това във всички случаи преподавателската дейност трябва да включва минимум 8 часа преподаване седмично (това изискване важи и в случаите, когато престоят е по-кратък от една седмица). Ако мобилността трае по-дълго от една седмица, минималният брой на учебните часове за непълна седмица трябва да бъде пропорционален на продължителността на тази седмица.</p>

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ФИНАНСОВО ПОДПОМАГАНЕ

Предложенията за проекти, кандидатстващи за специалното направление за мобилност, ще трябва да докажат добавената стойност и/или иновативния характер на курса(курсовете), предложен(и) от учителите и/или студентите, участващи в мобилност. Приносът на мобилността на персонала за приемащите и изпращащите висши учебни институции следва да е ясно обяснено. И изпращащите, и приемащите висши учебни институции трябва да спазват разпоредбите на Еразъм Хартата за висше образование и да постигнат договорености за оптимална организация на мобилностите.

Дейностите от специалното направление за мобилност ще бъдат оценявани и класирани като отделен компонент на проектите за изграждане на капацитет. Те ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

¹²⁵ Предишен опит в рамките на програма "Учене през целия живот", секторна програма „Еразъм“ и програма Еразмус Мундус се прибавя към 12-месечния срок за един цикъл на обучение.

¹²⁶ Студенти, които се обучават по програма за обучение, състояща се от един цикъл, като например следващите медицина, могат да участват в дейности за мобилност за срок до 24 месеца.

<p>Качество на структурата и изпълнението на специалното направление за мобилност</p> <p>(максимум 10 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Компонентът за мобилност има цялостен принос за постигането на целите на проекта и е добре интегриран с тях, по-специално по отношение на тематичните области/темите, обхванати от проекта; курсът(курсовете), който(които) ще се преподава(т) от учители и/или на студенти, участващи в мобилност, показва(т) наличието на добавена стойност за проекта; ▪ предложението включва прозрачни критерии и ефективна процедура за определяне и подбор на участниците в мобилност; ▪ мерки за осигуряване на качеството са въведени както в изпращащата, така и в приемащата организация, за да се следи мобилността, и се вземат подходящи мерки, ако първоначално предвидените резултати не са постигнати. В приемащата институция на студентите се предлагат качествени услуги (въвеждаща сесия, курсове по местен език/култура, индивидуално обучение и наставничество, помощ при настаняване и т.н.); ▪ проектът показва, че мобилността има положително въздействие не само върху индивидуалните участници, ползващи се от нея, но също така и върху допустимите институции от държавата партньор, и в него се обяснява как успешните участия в мобилност ще се принават и оценяват на институционално ниво. Приносът на мобилността на персонала за приемащите висши учебни институции за целевите студенти и за изпращащите висши учебни институции (разпространение на опита/придобитите компетентности в рамките на и извън областта на висшето образование) е ясно доказан; ▪ в предложението е представена стратегията за ефикасно валидиране и/или признаване на мобилността и резултатите от обучението на участниците, като например определянето на съвместни механизми за признаване и оценка на изпълнението (включително разработването на таблици за преобразуване на оценки); използване на прехвърляеми кредити и приложение към дипломата..
--	---

Компоненти на направлението за мобилност, които получат пет или по-малко точки, няма да бъдат разглеждани с оглед отпускане на финансова подкрепа.

На етапа кандидатстване кандидатите за специално направление за мобилност на студенти и персонал във висши учебни институции трябва да предоставят следната информация:

- брой на студентите и членовете на персонала, които се планира да вземат участие в мобилност през периода на изпълнение на проекта;
- средна продължителност за един участник на планираните мобилности;
- приемащи и изпращащи институции.

Въз основа на това и в зависимост от резултатите от процеса на оценяване Изпълнителната агенция може да отпусне безвъзмездни средства в подкрепа на определен брой мобилности, които не превишава максималния брой, заявен от кандидата. При никакви обстоятелства тези безвъзмездни средства не могат да надвишават 80 % от безвъзмездните средства, отпуснати за съвместния или структурния проект (с изключение на направлението за мобилност).

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ПРОЕКТИТЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Действието за изграждане на капацитет във висшето образование се осъществява в контекста на приоритетите, заложили в Програмата за промяна на Европейския съюз. При разглеждането на окончателния списък на проектите, които ще бъдат финансирани, Европейският съюз ще взема предвид необходимостта от географски баланс и разнообразие, както и нарасналата диференциация между развиващите се страни.

Това действие се финансира на база регионални финансови пакети. След разглеждане на качеството на проектите във връзка с критериите за предоставяне на безвъзмездни средства, тяхната релевантност към местните потребности и наличния бюджет за съответния регион, по отношение на броя проекти за дадена държава може да бъде взета предвид необходимостта от постигане на достатъчна представителност и разнообразие в географски аспект.

РЕГИОНАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Регионалното (сътрудничество между държави в рамките на един и същи регион) и междурегионалното сътрудничество (сътрудничество между различни региони в света) следва да бъде подходящо и обосновано чрез подробен анализ на общите нужди и цели. Изборът на държавите трябва да бъде адекватен и съгласуван с предложените цели, по-специално в случаите, когато държавите са от различни райони. Междурегионалното сътрудничество е възможно в проекти с участие на няколко държави, при условие че темата на предложението е посочена като регионален приоритет или национален приоритет (ако е приложимо) за всички засегнати допустими държави партньори.

ВЪЗДЕЙСТВИЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ

От проектите за изграждане на капацитет се очаква да окажат дългосрочно структурно въздействие върху системите, организациите/институциите и гражданите в допустимите държави партньори. Проектите трябва да демонстрират иновативен характер, въздействие и устойчивост на резултатите и как се планира да се запазят или развият тези резултати след края на проекта. Където е приложимо, проектите трябва да докажат, че те надграждат резултатите от предишни проекти, финансирани от ЕС, като например тези по предходните програми „Алфа“, „Едулинк“, „Еразмус Мундус“ и „Темпус“. Всяко предложение трябва да демонстрира как резултатите от проекта ще бъдат разпространени в съответните целеви групи. Предложения за структурни проекти, които основно са насочени към въздействие на институционално равнище, няма да бъдат избирани, без да бъде доказано, че проектът ще има национално въздействие.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА (СЪВМЕСТНИ И СТРУКТУРНИ) ПРОЕКТИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Финансовата подкрепа за проекти за изграждане на капацитет по програма „Еразъм+“ се основава на прогнозен бюджет, съчетаващ приносът към единичните ставки и реални разходи.

Проектите за изграждане на капацитет в областта на висшето образование включват голямо разнообразие от разходи, включително разходи за персонал, пътни разходи и разходи за издръжка, разходи за оборудване, разходи за подизпълнители, разходи за разпространение на информация, публикуване, превод, режийни разходи и др.

Думата „грант“ (безвъзмездни средства) се отнася до размера на финансирането, което може да бъде заявено по програмата, представляващо финансовото участие на Европейския съюз в проекта, и не следва да се бърка с общите разходи на проекта, които също включват и съфинансирането от страна на партньорски институции и външни заинтересовани страни.

Безвъзмездните средства от ЕС за проекти трябва да се считат като участие за покриване на част от действителните разходи, направени от страна на партньорските институции при изпълнение на дейностите, предвидени в предложението/проекта. Участието в проект за изграждане на капацитет задължително изисква съфинансиране от институциите бенефициери. Съвместното финансиране трябва следователно да бъде определено от партньорите по проекта в началото, когато заявлението е било подготвяно.

Принципът на съфинансиране е взет под внимание при определяне на подхода за финансиране и по-специално при определяне на нивото на приносът към единичните ставки, използвани за изчисляване на бюджета/безвъзмездните средства за проекта. В резултат на това кандидатите и бенефициерите трябва да посочат подробности за съфинансирането, предоставени с цел прозрачност и информираност. Доказване на разходи или оправдателни документи не се изискват.

Въпреки че за изпълнението на проекта може да са необходими други видове разходи (като например разходи за разпространение, публикуване, превод, ако те не са възложени на подизпълнители, режийни разходи), този разход няма да се взема предвид, за да се изчисли размера на безвъзмездните средства. В резултат на това те ще трябва да бъдат покрити чрез съфинансиране.

Финансовото отчитане за бюджетни пера въз основа на приноса към единични ставки (участие в разходите за персонал, пътните разходи и разходите за издръжка) ще се основава на принципа на „задействащото събитие“. Бенефициерите трябва да докажат, че дейностите са били действително и правилно извършени, и резултатите са постигнати, но не трябва да докладват за използването на средствата. В резултат на това бенефициерите ще разполагат с гъвкавост в начина, по който управляват средствата, отпуснати за покриване на разходите, които са необходими за изпълнението на проекта, стига да са изпълнени изискванията по отношение на дейностите и постигнатите резултати.

Финансовото отчитане за бюджетни пера въз основа на реалните разходи (оборудване и подизпълнители) ще се основава на действително извършените разходи, които трябва да бъдат надлежно документирани (вж. по-долу).

Предложената финансова подкрепа никога няма да надвишава размера на заявените безвъзмездните средства и ще зависи от:

- размера на безвъзмездните средства, заявени от кандидата, допустимостта на дейностите и ефективността на разходите по проекта;
- общия наличен бюджет за проекти за изграждане на капацитет.

Подробните финансови условия за изпълнение на проекта трябва да бъдат договорени между партньорите и формализирани в споразумение за партньорство, което трябва да бъде подписано в началото на проекта.

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Минимален размер на безвъзмездните средства от ЕС за съвместни и структурни проекти: 500 000 EUR
Максимален размер на безвъзмездните средства от ЕС за съвместни и структурни проекти: 1 000 000 EUR

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Сума/Максимален размер	Правило за отпускане	
Разходи за персонал	Финансова подкрепа за финансиране на разходите за персонал, изпълняващ задачи, които са пряко свързани с постигането на целите на проекта	Принос към единичните ставки	B4.1 на мениджър за ден работа по проекта	Максимум 40 % от общия размер на безвъзмездните средства	Условно: кандидатите трябва да обосноват вида и обема на ресурсите, необходими във връзка с реализацията на предложените дейности и резултати. Финансовата подкрепа се предоставя, при условие че заплатата за същите задачи се компенсира само веднъж.
			B4.2 на изследовател/преподавател/инструктор за ден работа по проекта		
			B4.3 на технически персонал за ден работа по проекта		
			B4.4 на административен персонал за ден работа по проекта		
Пътни разходи	Финансова подкрепа за финансиране на пътните разходи на студентите и персонала, участващи в проекта, от тяхното място на произход до мястото на провеждане на дейността и обратно (включително такса за виза и съответната задължителна застраховка, застраховка за пътуване и разходи за анулиране, ако са обосновани). Дейностите и свързаните с тях пътувания трябва да се провеждат в държавите, участващи в проекта. Всяко изключение от това правило трябва да бъде разрешено от Агенцията. Подробен списък на допустимите дейности можете да намерите в Приложение I към настоящото ръководство.	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържащия от Европейската комисия калкулатор на разстояния . ¹²⁷ Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане ¹²⁸ .	
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник		
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник		
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник		
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник		
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник		
			За разстояния от 8000 км или повече: 1100 EUR на участник		

¹²⁷ Калкулатор на разстояния: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹²⁸ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

				Финансова подкрепа ще бъде предоставяна само за пътувания, които са пряко свързани с постигането на целите на проекта.	
Разходи за издръжка	Разходи за издръжка, настаняване, местен и обществен транспорт като например автобуси и таксите, лично или доброволно здравно осигуряване.	Принос към единичните ставки	Персонал	До 14-тия ден от изпълнението на дейността: 120 EUR на ден на участник + между 15-тия и 60 -тия ден от изпълнението на дейността: 70 EUR на участник на ден + от 61-я ден до изтичането на 3 месеца на мобилността: 50 EUR на участник на ден	Въз основа на продължителността на престоя на участниците (включително дните за пътуване).
			Студенти	До 14-тия ден от изпълнението на дейността: 55 EUR на ден на участник + между 15-тия и 90 -тия ден от изпълнението на дейността: 40 EUR на участник на ден	
Оборудване	Финансова подкрепа за финансиране на закупуване на оборудване, необходимо за изпълнението на проекта. Подкрепата се предоставя само за оборудване, закупено в полза на ВУИ в държавите партньори.	Действително извършени разходи	100 % от допустимите разходи Максимум 30 % от общия размер на безвъзмездните средства		Условно: заявката за финансово подпомагане за покриване на тези разходи трябва да е мотивирана във формуляра за кандидатстване
Възлагане на подизпълнители	Подкрепа за разходите за възлагане на подизпълнители, които са необходими за изпълнението на проекта, включително по-специално разходи за задължителни финансови одити (одиторска заверка), както и за всяка външна процедура за осигуряване на качеството. Възлагането на подизпълнители на задачи, свързани с управлението на проекта, не е допустимо за финансиране.	Действително извършени разходи	100 % от допустимите разходи Максимум 10 % от общия размер на безвъзмездните средства		Наемането на външни органи като подизпълнители следва да става в много редки случаи. Специфичните компетентности и конкретният експертен опит, необходими за постигане на целите на проекта, следва да са налични в консорциума и да определят неговия състав.

Таблица А: Разходи за персонал (суми в евро на ден) за държавите по програмата

Категорията персонал, която трябва да бъде приложена, зависи от работата, която трябва да бъде извършена в рамките на проекта, и не се определя въз основа на статута или званието на отделното лице. С други думи разходите за персонал, свързани например с административна задача, която е била извършена от академично лице, трябва да се начисляват в категорията „Административен персонал“. Действителните условия за възнаграждението на персонала, участващ в проекта, се определят съвместно от организациите, участващи в проекта, одобряват се от ръководителите, отговарящи за наемането им на работа, и са част от споразумението за партньорство, което трябва да бъде подписано между партньорите в началото на проекта.

Единичните ставки, които ще бъдат приложими за изчисляване на безвъзмездните средства, ще бъдат тези, приложими за държавата, в която са назначени членовете на персонала, независимо от това къде ще се извършват задачите (т.е. член на персонала на организация от държава А, работещ (отчасти) в държава Б, ще се счита като попадащ в категорията на единичните разходи за държава А).

	Мениджър	Преподавател/инструктор/ изследовател/ Специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен персонал ¹²⁹
	В4.1	В4.2	В4.3	В4.4
Дания, Ирландия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Лихтенщайн, Норвегия	294	241	190	157
Белгия, Германия, Франция, Италия, Финландия, Обединено кралство, Исландия	280	214	162	131
Чешка република, Гърция, Испания, Кипър, Малта, Португалия, Словения	164	137	102	78
България, Естония, Хърватия, Латвия, Литва, Унгария, Полша, Румъния, Словакия, бивша югославска република Македония, Турция	88	74	55	39

¹²⁹ Студентите могат да работят за проекта и техните заплати могат да бъдат изплащани от разходите за персонал (административен персонал), при условие че са подписали трудов договор с институцията — член на консорциума.

Таблица Б: РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН) ЗА ДЪРЖАВИТЕ ПАРТНЬОРИ

Категорията персонал, която трябва да бъде приложена, зависи от работата, която трябва да бъде извършена в рамките на проекта, и не се определя въз основа на статута или званието на отделното лице. С други думи разходите за персонал, свързани например с административна задача, която е била извършена от академично лице, трябва да се начисляват в категорията „Административен персонал“. Действителните условия за възнаграждението на персонала, участващ в проекта, се определят съвместно от организациите, участващи в проекта, одобряват се от ръководителите, отговарящи за наемането им на работа, и са част от споразумението за партньорство, което трябва да бъде подписано между партньорите в началото на проекта.

Единичните ставки, които ще бъдат приложими за изчисляване на безвъзмездните средства, ще бъдат тези, приложими за държавата, в която са назначени членовете на персонала, независимо от това къде ще се извършват задачите (т.е. член на персонала на организация от държава А, работещ (отчасти) в държава Б, ще се счита като попадащ в категорията на единичните разходи за държава А).

	Мениджър	Преподавател/инструктор/ изследовател/	Технически персонал	Административен персонал ¹³⁰
	В4.1	В4.2	В4.3	В4.4
Израел	166	132	102	92
Албания, Ангола, Антигуа и Барбуда, Аржентина, Барбадос, Босна и Херцеговина, Бразилия, Чили, Колумбия, Коморски острови, Острови Кук, Доминика, Габон, Гренада, Република Кот д'Ивоар ¹³¹ , Косово, Ливан, Либия, Мексико, Черна гора, Нигерия, Перу, Сейнт Китс и Невис, Сент Лусия, Сейнт Винсът и Гренадини, Сао Томе и Принсипи, Сърбия, Сейшелските острови, Тайланд, територията на Украйна, както е призната от международното право, Уругвай, Венецуела, Замбия, Зимбабве	108	80	57	45
Афганистан, Азербайджан, Бахамски острови, Боливия, Буркина Фасо, Камерун, Китай, Конго, Коста Рика, Джибути, Доминиканската република, Еквадор, Ел Салвадор, Грузия, Гватемала, Гвинея-Бисау, Хаити, Иран, Ирак, Ямайка, Йордания, Казахстан, Кения, Микронезия, Мароко, Мозамбик, Намибия, Палестина ¹³² , Панама, Папуа-Нова Гвинея, Парагвай, Сенегал, Южна Африка, Суринам, Свазиленд, територията на Русия, както са признати от международното право, Тринидад и Тобаго, Вануату	77	57	40	32

¹³⁰ Студентите могат да работят за проекта и техните заплати могат да бъдат изплащани от разходите за персонал (административен персонал), при условие че са подписали трудов договор с институция — член на консорциума.

¹³¹ Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция № 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово

¹³² Това название не се тълкува като признаване на палестинската държава и не засяга индивидуалните позиции на държавите членки по този въпрос

Алжир, Армения, Бангладеш, Беларус, Белиз, Бенин, Бутан, Ботсвана, Мианмар, Бурунди, Камбоджа, Кабо Верде, Централноафриканска република, Чад, Демократична република Конго, Куба, Корея (Народнодемократична република), Египет, Еритрея, Етиопия, Екваториална Гвинея, Острови Фиджи, Гамбия, Гана, Гвинея, Гвиана, Хондурас, Индия, Индонезия, Кирибати, Киргизстан, Лаос, Лесото, Либерия, Мадагаскар, Малави, Малайзия, Малдиви, Мали, Маршаловите острови, Мавритания, Мавриций, Молдова, Монголия, Непал, Никарагуа, Нигер, Ниуе, Пакистан, Палау, Филипини, Руанда, Самоа, Сиера Леоне, Соломон, Сомалия, Судан, Шри Ланка, Судан, Сирия, Таджикистан, Танзания, Демократична република на Източен Тимор, Того, Тонга, Тунис, Туркменистан, Тувалу, Уганда, Узбекистан, Виетнам, Йемен	47	33	22	17
--	----	----	----	----

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ ЗА СПЕЦИАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ ЗА МОБИЛНОСТ

За специалното направление за мобилност в съответните държави партньори (региони 1, 2 и 3) в допълнение към основния бюджет може да бъде предоставен допълнителен бюджет, специално предназначаващ се за мобилността на студенти и персонал. Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

**Максимален размер на безвъзмездните средства от ЕС за специалното направление за мобилност:
До 80 % от общия размер на безвъзмездните средства от ЕС за съвместния или структурния проект (с изключение на направлението за мобилност)**

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Сума/Максимален размер	Правило за отпускане
Пътни разходи (на студенти и персонал)	Финансова подкрепа за финансиране на пътните разходи на студентите и персонала, участващи в проекта, от тяхното място на произход до мястото на провеждане на дейността и обратно (включително такса за виза и съответната задължителна застраховка, застраховка за пътуване и разходи за анулиране, ако са обосновани). Дейностите и свързаните с тях пътувания трябва да се провеждат в държавите, участващи в проекта. Всяко изключение от това правило трябва да бъде разрешено от Агенцията. Подробен списък на допустимите дейности можете да намерите в Приложение I към настоящото ръководство.	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ¹³³ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане ¹³⁴ . Финансова подкрепа ще бъде предоставяна само за пътувания, които са пряко свързани с постигането на целите на проекта.
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1100 EUR на участник	

¹³³ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹³⁴ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

Дневни разходи	Разходи за издръжка, настаняване, местен и обществен транспорт като например автобуси и таксите, лично или доброволно здравно осигуряване.	Принос към единичните ставки	Студенти	Студенти от държави партньори: B5.1 на месец на участник Студенти от държави по програмата: B5.2 на месец на участник	Въз основа на продължителността на престоя на участник (включително дните за пътуване)
			Персонал	до 14-тия ден от изпълнението на дейността: B6.1 или B6.3 на месец на участник + между 15-тия и 60 -тия ден от изпълнението на дейността: B6.2 или B6.4 на месец на участник	

Таблица 1: Дневни разходи на студенти (суми в евро на месец)

Сумите зависят от страната, в която се осъществява дейността.

Приемаща държава	Студенти от държави партньори	Студенти от държави по програмата
	Сума (на месец)	Сума (на месец)
	B5.1	B5.2
Дания, Ирландия, Франция, Италия, Австрия, Финландия, Швеция, Обединено кралство, Лихтенщайн, Норвегия	850	Недопустими
Белгия, Чешка република, Германия, Гърция, Испания, Хърватия, Кипър, Люксембург, Нидерландия, Португалия, Словения, Исландия, Турция	800	Недопустими
България, Естония, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Румъния, Словакия, бивша югославска република Македония	750	Недопустими

Албания, Босна и Херцеговина, Черна гора, Сърбия и Косово ¹³⁵ Армения, Азербайджан, Беларус, Грузия, Молдова, територията на Украйна, както е призната от международното право, Алжир, Египет, Израел, Йордания, Ливан, Либия, Мароко, Палестина ¹³⁶ , Сирия, Тунис	750	650
Всички други държави партньори	Недопустими	Недопустими

Таблица 2: Дневни разходи на персонала (суми в евро на ден)

Сумите зависят от страната, в която се осъществява дейността.

Приемаща държава	Персонал от държави партньори		Персонал от държави по програмата	
	Сума (на ден)		Сума (на ден)	
	В6.1	В6.2	В6.3	В6.4
Дания, Ирландия, Нидерландия, Швеция, Обединено кралство	160	112	Недопустими	
Белгия, България, Чешка република, Гърция, Франция, Италия, Кипър, Люксембург, Унгария, Австрия, Полша, Румъния, Финландия, Исландия, Лихтенщайн, Норвегия, Турция	140	98	Недопустими	
Германия, Испания, Латвия, Малта, Португалия, Словакия, бивша югославска република Македония	120	84	Недопустими	
Естония, Хърватия, Литва, Словения	100	70	Недопустими	

¹³⁵ това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция № 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

¹³⁶ Това название не се тълкува като признаване на палестинската държава и не засяга индивидуалните позиции на държавите членки по този въпрос.

Албания, Босна и Херцеговина, Черна гора, Сърбия и Косово ¹³⁷ Армения, Азербайджан, Беларус, Грузия, Молдова, територията на Украйна, както е призната от международното право Алжир, Египет, Израел, Йордания, Ливан, Либия, Мароко, Палестина ¹³⁸ , Сирия, Тунис	100	70	160	112
Всички други държави партньори	Недопустими		Недопустими	

¹³⁷ това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция № 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

¹³⁸ Това название не се тълкува като признаване на палестинската държава и не засяга индивидуалните позиции на държавите членки по този въпрос.

ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ПРОЕКТИТЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Проектите за изграждане на капацитет в областта на младежта преследват следните цели:

- насърчаване на сътрудничеството и обмяна в областта на младежта между държави по програмата и държави партньори от различни региони¹³⁹ в света;
- подобряване на качеството и признаването на работата с младежи, неформалното учене и доброволчеството в държавите партньори и оптимизиране на единодействията и допълването в тези области с други образователни системи, пазара на труда и обществото като цяло;
- насърчаване на разработването, изпитването и реализацията на схеми и програми за мобилност с цел неформално учене на регионално равнище (т.е. в рамките на отделни региони, както и между различни региони в света);
- насърчаване на транснационална мобилност с цел неформално учене между държави по програмата и държави партньори, изключително насочени към младежи с по-малко възможности, с цел усъвършенстване на компетентностите на участниците и стимулиране на активното им участие в обществото.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Проектите за изграждане на капацитет са транснационални проекти за сътрудничество, основани на многостранни партньорства между организации, работещи в областта на младежта в държави по програмата и държави партньори. В тези проекти могат да участват и организации, работещи в областта на образованието и обучението, както и в други социално-икономически сектори.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ ПОДКРЕПЯТ ПРОЕКТИТЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Проектите за изграждане на капацитет следва да изпълняват дейности, които:

- насърчават стратегическо сътрудничество между младежки организации, от една страна, и публични органи в държавите партньори, от друга страна;
- насърчават сътрудничеството между младежките организации и организациите, работещи в областите на образованието и обучението, както и с представители на бизнеса и пазара на труда;
- повишават капацитета на младежки съвети, младежки платформи и органи на местната, регионалната и националната администрация в държави партньори, работещи в областта на младежта;
- повишаване на капацитета за управление и иновации и интернационализацията на младежките организации в държавите партньори;
- инициране, изпитване и въвеждане на практики в работата с младежи, като например:
- инструменти и методи за социално и професионално развитие на специалисти, работещи с младежи, и инструктори;
- методи за неформално учене, особено такива, които стимулират придобиването/усъвършенстването на компетентности, включително умения, свързани с медийната грамотност;
- нови видове схеми за практическо обучение и симулиране на реални ситуации в обществото; нови форми на работа с младежи, и по-конкретно стратегическо използване на отворено и гъвкаво учене, виртуална мобилност, образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД) и по-ефективно използване на потенциала на ИКТ;
- дейности за сътрудничество, работа в мрежи и учене сред равнопоставени партньори, стимулиращи ефективното управление, интернационализацията и лидерството в организациите за работа с младежи.

В рамките на проект за изграждане на капацитет е възможно да бъдат реализирани следните дейности:

¹³⁹ За целите на това действие с понятието „регион“ се обозначава група държави, принадлежащи към определен макрогеографски район.

Дейности за изграждане на капацитет

- дейности, насърчаващи политическия диалог, сътрудничеството, работата в мрежа и обмена на практики в областта на младежта, например конференции, работни групи и срещи;
- мащабни събития в областта на младежта;
- информационни и осведомителни кампании;
- разработване на информационни, комуникационни и медийни инструменти;
- разработване на методи, инструменти и материали за работа с младежи, както и учебни програми, модули за обучение и инструменти за документация в областта на работата с младежи, като например „Youthpass“;
- разработване на нови форми на работа с младежи и предоставяне на обучение и подкрепа, по-конкретно с помощта на отворени и гъвкави материали за учене, виртуално сътрудничество и образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД).

Дейности за мобилност

- Младежки обмен¹⁴⁰ между държави по програмата и допустими държави партньори;
- Европейска доброволческа служба¹⁴¹ от/към допустими държави партньори;
- Мобилност на специалисти, работещи с младежи,¹⁴² между държави по програмата и допустими държави партньори.

Въз основа на географския обхват различаваме четири вида проекти за изграждане на капацитет:

- Проекти за изграждане на капацитет между организации, работещи в областта на младежта в държави по програмата и в други държави партньори (от региони 5—13, вж. раздел „Допустими държави“ в част А на настоящото ръководство)

Тези проекти, представени от организации от програмни държави, са насочени към повишаване на капацитета на организациите чрез изпълнението на дейности за мобилност, евентуално допълнени с дейности за изграждане на капацитет.

- Проекти за изграждане на капацитет между организации, работещи в областта на младежта в държави по програмата и в държави партньори от Западните Балкани (регион 1 — вж. раздел „Допустими държави“ в част А на настоящото ръководство — „Прозорец за младежки проекти със Западните Балкани“)

Тези проекти, представени от организации от държави от Западните Балкани (регион 1), са насочени към повишаване на капацитета на организациите чрез изпълнението на дейности за мобилност, евентуално допълнени с дейности за изграждане на капацитет.

- Проекти за изграждане на капацитет между организации, работещи в областта на младежта в държави по програмата и в държави партньори от Източното партньорство (регион 2 — вж. раздел „Допустими държави“ в част А на настоящото ръководство) — „Прозорец за младежки проекти с Източното партньорство“¹⁴³

Тези проекти, представени от организации установени в страни от Източното партньорство (регион 2), са насочени към увеличаване на капацитета на младежките организации чрез един от следните два вида проекти:

- Стипендии „Гражданско общество“ за младежи

Проекти за приобщаване и участие ще укрепват капацитета на младежките организации и специалистите, работещи с младежи, за изграждане на конструктивни взаимоотношения с различни видове партньори,

¹⁴⁰ Подробно описание на тази дейност е поместено в раздел „Ключово действие 1: Проект за мобилност на младежи и специалисти, работещи с младежи“ в част Б от настоящото ръководство.

¹⁴¹ Както по-горе.

¹⁴² Както по-горе.

¹⁴³ Финансирани чрез програма „ЕС за младежта“

включително публични органи и организации на гражданското общество. Избрани млади лидери („стипендианти“) от кандидатстващите организации ще усъвършенстват своите умения и компетентности в областта на разработването на политики чрез дейности за мобилност и работа в приемащи организации в ЕС. Дейностите трябва да включват транснационална мобилност с цел неформално учене, като например схеми за наставничество и обмен на опит чрез наблюдение на работата на колеги. Като част от изпълнението на проекта, след завръщането си в изпращащата организация младите лидери ще осъществяват и малки проекти, свързани с ангажиране в политиките по отношение на младежта.

– Партньорство за предприемачество:

Тези проекти ще насърчават младежкото предприемачество,¹⁴⁴ образованието и социалното предприемачество сред младите хора чрез транснационални проекти за неформално учене, основани на многостранни партньорства между организации, работещи в посочените области, включително предприятия. Ще се отдава приоритет на проекти, които предлагат практически решения на социалните предизвикателства в общностите на произход и използват икономическия потенциал на региона, включително чрез привличане на частния сектор. Проектите от този вид също могат да включват дейности за мобилност.

Европейската комисия предвижда да насочи около 60 % от наличните средства към стипендиите „Гражданско общество“ за младежи и 40 % към партньорствата за предприемачество.

- Проекти за изграждане на капацитет между организации, работещи в областта на младежта в държави по програмата и в Тунис¹⁴⁵

Тези проекти, представени от организации от Тунис са насочени към повишаване на капацитета на организациите чрез изпълнението на дейности за мобилност, евентуално допълнени с дейности за изграждане на капацитет.

Проектите по горепосочените три прозореца – Западни Балкани, страни от Източното партньорство и Тунис – се подават от организации със седалище в една от съответните съседни на ЕС държави партньори по конкретния прозорец и могат да включват партньорски организации от страни в същия регион. Терминът „прозорец“ се отнася до обстоятелството, че на програма „Еразъм+“ са предоставени допълнителни средства от ЕС за увеличаване на възможностите за сътрудничество със съседни на ЕС държави партньори в областта на младежта.¹⁴⁶

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ПРОЕКТ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Партньорството по всеки проект за изграждане на капацитет се състои от:

- Кандидат/координатор: участваща организация, която подава проектното предложение от името на всички партньори. Ако проектът бъде финансиран, кандидатът/координаторът: Ако проектът бъде финансиран, кандидатът/координаторът: 1) носи пред Изпълнителната агенция финансовата и юридическата отговорност за целия проект; 2) координира проекта в сътрудничество с другите партньори, включени в проекта; 3) получава финансовата подкрепа от ЕС чрез програма Еразъм+ и е отговорен за разпределението на средствата между участващите в проекта партньори.
- Партньори: организациите, които допринасят активно за подготовката, реализацията и оценката на проекта за изграждане на капацитет.

Ако проектът предвижда реализацията на Младежки обмени, Европейска доброволческа служба и/или мобилност на младежки работници, участващите организации, включени в тези дейности, приемат следните роли и задачи:

- Изпращаща организация: отговаря за изпращането на млади хора в чужбина (това включва: организиране на практическите аспекти; подготовка на участниците преди заминаването; осигуряване на подкрепа на участниците по време на всички етапи на проекта).

¹⁴⁴ Предприемачеството включва не само бизнес измерение, а се разбира като начин за развиване на умения, като поемане на риск и решаване на проблеми, които улесняват постигането на целите в живота и в образованието

¹⁴⁵ Това действие подлежи на одобрение от Комитета на Европейския инструмент за съседство (ЕИС).

¹⁴⁶ Дейности за мобилност, изпълнявани в сътрудничество със съседни на ЕС държави партньори, но заявени от партньорска организация в държава по програмата, могат да бъдат подкрепяни чрез ключово действие 1: „Проект за мобилност на младежи и специалисти, работещи с младежи“ и в рамките на ключово действие 3: „Срещи между младежи и лица, отговорни за вземането на решения в областта на младежта“.

- Приемаша организация: осигурява домакинството на дейността, разработва програма на дейностите за участниците в сътрудничество с участниците и партньорските организации, предоставя подкрепа на участниците на всички етапи на проекта.

Участието в Европейската доброволческа служба трябва да бъде безплатно за доброволците с изключение на възможен техен принос към пътните разходи (ако финансовата подкрепа от Еразъм+ не покрива напълно тези разходи) и към незначителни разходи, които не са свързани със самото осъществяване на дейностите. Задължителните разходи, свързани с участието на доброволци в дейността на ЕДС, се покриват от безвъзмездните средства по програма „Еразъм+“ или чрез други средства, осигурени от участващите организации.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Тук долу са изброени формалните критерии, на които проектът трябва да отговаря, за да бъде допустим за получаване на финансова подкрепа от Еразъм+:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

<p>Допустими участващи организации</p>	<p>Участваща организация може да бъде всяка публична или частна организация, базирана в програмна държава или в партньорска държава (вж. секция „Какво е проект за изграждане на капацитет?“ по-горе).</p> <p>Например такава организация може да е:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ организация с нестопанска цел, асоциация, НПО (вкл. европейска младежка НПО); ▪ национален младежки съвет; ▪ публичен орган на местно, регионално или национално равнище; ▪ училище/институт/образователен център (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и образование за възрастни); ▪ публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); ▪ социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; ▪ висше училище; ▪ научноизследователски институт; ▪ фондация; ▪ междуфирмен център за обучение; ▪ организация работеща в сферата на културата, библиотека, музей; ▪ структура, осигуряваща професионално консултиране и информационни услуги. <p>Организации от допустими за участие партньорски държави могат да вземат участие в проекта само като партньори (не като кандидати).</p>
---	---

<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Всяка от изброените структури:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ организация с нестопанска цел, асоциация, НПО (включително европейска младежка НПО); ▪ национален младежки съвет; ▪ публичен орган на местно, регионално или национално ниво. <p>За проекти между държави по програмата и други държави партньори от региони 5 до 13: Кандидатът трябва да е установен в държава по програмата и кандидатства от името на всички организации, включени в проекта. Другите видове организации могат да участват само като партньори.</p> <p>За „Прозорец за младежки проекти със Западните Балкани“: Кандидатът трябва да е установен в Западните Балкани.</p> <p>За „Прозорец за младежки проекти със страни от Източното партньорство“: Кандидатът трябва да е установен в страна от „Източното партньорство“. Освен горепосочените видове допустими кандидатстващи организации, допустими кандидати са също така частни търговски дружества, включително социални предприятия.</p> <p>За „Прозорец за младежки проекти с Тунис“: Кандидатът трябва да е установен в Тунис.</p> <p>Кандидатстващата организация трябва да бъде официално регистрирана от поне една година, считано към съответния краен срок за кандидатстване.</p>
<p>Брой и профил на участващите организации</p>	<p>Проектите за изграждане на капацитет са международни и включват минимум 3 участващи организации, от 3 различни страни, от които поне една е програмна държава и една е допустима за участие партньорска държава.</p> <p>Проектите, финансирани по един от трите прозореца, не могат да включват участващи организации или участници от други съседни региони.</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>От 9 месеца до 2 години. Продължителността трябва да бъде уточнена при кандидатстването като се вземе предвид целта на проекта и видът на предвидените по време на неговата продължителност дейности.</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.</p>
<p>Кога се кандидатства?</p>	<p>Кандидатите трябва да подадат своите предложения не по-късно от следните дати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 8 март до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 юли и 31 декември същата година
<p>Как се кандидатства?</p>	<p>Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.</p>
<p>Други критерии</p>	<p>Само едно проектно предложение на краен срок може да бъде подавано от една и съща организация-кандидат.</p> <p>Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложен график за всяка планирана дейност по проекта.</p>

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА МЛАДЕЖКИ ОБМЕН

<p>Продължителност на дейността</p>	<p>Между 5 и 21 дни, без да се отчита времето за пътуване.</p>
<p>Място (места) на изпълнение на дейността</p>	<p>Дейността трябва да се реализира в държавата на една от организациите, които участват в тази дейност.</p>

Допустими участници	Младежи на възраст между 13 и 30 години ¹⁴⁷ , пребиваващи в държавите на изпращащата и приемащата организации.
Брой на участниците	Минимум 16 и максимум 60 участници (тази бройка не включва лидера (лидерите) на групата (групите). Минимум 4 участници в група (тази бройка не включва лидера (лидерите) на групата (групите). Всяка национална група трябва да има поне един водач. Водач на група е възрастен, който придружава младите хора, участващи в младежкия обмен, за да осигури тяхното ефективно обучение, закрила и безопасност.

Допълнителни критерии за допустимост на Европейската доброволческа служба

Акредитация	Всяка участваща организация от програмна държава или една от съседните на ЕС държави партньори трябва да притежава валидна акредитация за ЕДС към съответния краен срок за кандидатстване (за повече информация вж. раздела за ЕДС в приложение I на това ръководство).
Продължителност на службата	От 60 дни до 12 месеца.
Място (места) на изпълнение на службата	Доброволец от програмна държава трябва да осъществи своята служба в една от партньорските държави, които участват в проекта. Доброволец от допустима държава партньор трябва да осъществи своята служба в една от програмните държави, които участват в проекта.
Допустими участници	Младежи на възраст между 17 и 30 години ¹⁴⁸ , пребиваващи в държавата на изпращащата ги организация. Един доброволец може да вземе участие само в една европейска доброволческа служба. Изключение: доброволци, които са изпълнили една краткосрочна ЕДС по ключово действие 1, могат да вземат участие в една допълнителна европейска доброволческа служба.
Брой на участниците	Максимум 30 доброволци за целия проект за изграждане на капацитет.

Допълнителни критерии за допустимост за младежки работници

Продължителност на дейността	От 5 дни до 2 месеца (без да се включва времето за пътуване).
Място (места) на изпълнение на дейността	Дейността трябва да се реализира в държавата на една от организациите, които участват в тази дейност.
Допустими участници	Няма възрастови ограничения. Всички участници, с изключение на инструкторите и ръководителите, трябва да пребивават в държавата, където е установена изпращащата или приемащата организация.
Брой на участниците	До 50 участници (включително, където е приложимо, инструктори и ръководители) за всяка дейност, планирана в проекта.

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

¹⁴⁷ Обърнете внимание и на следното:

долни възрастови граници: участниците трябва да са навършили минималната възраст към началната дата на дейността;
горни възрастови граници: участниците трябва да не са по-възрастни от посочената максимална възраст към крайния срок за кандидатстване.

¹⁴⁸ Вж. горната бележка под линия.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНSOVA ПОДКРЕПА

Проектът ще се оценява въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Приложимост на проекта към целите и приоритетите на действието (вж. секция „Какви са целите на проект за изграждане на капацитет?“) ▪ Доколко: <ul style="list-style-type: none"> - целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и целевите групи; - предложението е иновативно и/или допълва други реализирани от участващите организации инициативи; - проектът включва млади хора с по-малко възможности. <p>По отношение на проектите „Партньорство за предприемачество“:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Доколко проектът предлага практически решения на социални предизвикателства в общностите на произход и използва икономическия потенциал на региона, включително чрез привличане на частния сектор.
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и разпространение; ▪ съответствие между целите на проекта и предвидените дейности за постигането им; ▪ качество на предложените методи за неформално учене; ▪ качество на планираните мерки за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и подходящо използване на европейските инструменти за прозрачност и признаване; ▪ наличие и приложимост на мерките за контрол на качеството, гарантиращи, че проектът ще бъде изпълнен с високо качество, в посочените времеви и бюджетни рамки; ▪ степен на ефективност на проекта по отношение на разходите и правилно разпределение на наличните ресурси за отделните дейности. <p>Ако проектът предвижда дейности за мобилност:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Целесъобразност на процедурите по подбор и/или привличане на участници в мобилността
<p>Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Доколко: <ul style="list-style-type: none"> - проектът включва подходящ състав от взаимно допълващи се участващи организации с необходимия профил, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта; - разпределението на отговорностите и задачите отразява ангажи-мента и активния принос на всички участващи организации; ▪ наличие на ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации, както и с останалите заинтересовани страни.

<p>Въздействие и разпространение (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта;▪ потенциално въздействие на проекта:<ul style="list-style-type: none">- за отделните участници и върху участващите организации по време и след приключването на проекта;- извън организациите и участниците, пряко включени в проекта на местно, регионално, национално и/или международно ниво.▪ качество на плана за разпространение: целесъобразността и качеството на мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации;▪ ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения;▪ качество на плановете за осигуряване на устойчивостта на проекта, т.е. неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездната финансова подкрепа от ЕС.
---	--

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа (т.е. минимум 10 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение“ и 15 точки за категориите „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и „качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество“).

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Максимално отпуснато финансиране за проект за изграждане на капацитет: 150 000 евро

	Допустими разходи	Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Разходи за дейностите	<p>Разходи за дейности пряко свързани с изпълнението на проекта (с изключение на дейности за мобилност), включително:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Разходи за информационни и комуникационни технологии ▪ Транснационални срещи по проекта между партньорите с цел изпълнение и координиране, конференции и събития в сферата на младежта (не се включват пътните разходи): <ul style="list-style-type: none"> ○ храна и настаняване, включително местен транспорт ○ разходи за виза и застраховки ○ наем на зали за срещи, конференции и други събития ○ разходи за устен превод ○ разходи за външни оратори ▪ Интелектуални продукти и разпространение на проектните резултати <ul style="list-style-type: none"> ○ Изготвяне ○ Писмен превод ○ Разходи за разпространение и/или информационни услуги ▪ Езикова и межкултурна подготовка и подготовка, свързана със задачите на участниците в дейностите за мобилност. ▪ Разходи за финансов одит на проекта. <p>Непреки разходи: Фиксирана ставка, в размер до 7 % от допустимите директни разходи по проекта, е допустима за отчитане като непряк разход, представляващ общи административни разходи на бенефициера, които могат да се разглеждат като разходи, свързани с осъществяването на проекта (напр. електроенергия или интернет достъп, разходи за помещения, разходи</p>	Действително извършени разходи	Максимум 80 % от общите допустими разходи.	Условно: исканото финансиране е оправдано с оглед на планираните дейности. Разходите за персонал не се считат за допустими разходи.

	за постоянен персонал).			
Пътни разходи	Пътните разходи на партньорите за Транснационалните срещи по проекта за целите на изпълнението и координацията, конференции и мащабни младежки мероприятия:	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Разстоянието за пътуване трябва да бъде изчислено с помощта на калкулатора за разстояния, поддържан от Европейската комисия. Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1100 EUR на участник ¹⁴⁹	

¹⁴⁹ Включително инструктори, ръководители и придружаващи лица.

А) ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА МЛАДЕЖКИ ОБМЕНИ, РЕАЛИЗИРАНИ В РАМКИТЕ НА ПРОЕКТ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ (ОТПУСКА СЕ, АКО Е ПРИЛОЖИМО)

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица, от тяхното местоживееие до мястото на провеждане на дейността и обратно.	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържащите от Европейската комисия калкулатор за разстояния ¹⁵⁰ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане. ¹⁵¹
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1300 EUR на участник	
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с реализацията на дейностите за мобилност по проекта (включително разходи за подготвителните дейности, храна, настаняване, местен транспорт, помещения, застраховка, оборудване и материали, оценка, разпространение	Принос към единичните ставки	В4.1 за участник на ден от дейността ¹⁵²	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).

¹⁵⁰ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹⁵¹ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

¹⁵² Включително водачи на групи и придружаващи лица.

	и използване на резултатите и последващи действия).			
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително транспортни и дневни разходи, ако са обосновани и не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните пера „транспортни разходи“ и „организационна подкрепа“)	Действително извършени разходи	100 % от допустимите разходи	Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на специални потребности трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване
Извънредни разходи	<p>Допълнителни разходи, директно свързани с включването на участници в неравностойно положение при равни условия като всички останали (с изключение на пътните и дневните разходи на участници).</p> <p>Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации.</p> <p>Скъпи пътни разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии (за подробности виж раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).</p>	Действително извършени разходи	<p>Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80 % от допустимите разходи</p> <p>Други разходи: 100 % от допустимите разходи</p>	Условно: искането на финансова подкрепа за покриване извънредни разходи трябва да бъде мотивирано във формуляра за кандидатстване.

Б) Правила за финансиране на Европейска доброволческа служба в рамките на проект за изграждане на капацитет (отпуска се, ако е приложимо)

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Принос към пътните разходи на участниците, включително на	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да

	придружаващите ги лица от тяхното местоживееие до мястото на провеждане на дейността и обратно.		<p>За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник</p> <p>За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник</p> <p>За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник</p> <p>За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник</p> <p>За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник</p> <p>За разстояния от 8000 км или повече: 1300 EUR на участник</p>	се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ¹⁵³ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане. ¹⁵⁴
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност в рамките на проекта. (включително разходи за подготвителните дейности, храна, настаняване, местен транспорт, помещения, застраховка, оборудване и материали, оценка, разпространение и използване на резултатите и последващи действия).	Принос към единичните ставки	B4.3 на месец на доброволец ¹⁵⁵	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността)
Индивидуална подкрепа	„Джобни пари“ за допълнителни лични разходи на доброволеца.	Принос към единичните ставки	B4.4 на месец на доброволец	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността)

¹⁵³ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹⁵⁴ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно.

¹⁵⁵ Включително лица, които придружават доброволци на ЕДС с по-малко възможности.

<p>Подкрепа за лица със специални потребности</p>	<p>Дневни разходи на придружаващите лица и транспортни разходи, ако са обосновани и не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетното перо „транспортни разходи“.</p> <p>Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително транспортни и дневни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните пера „транспортни разходи“ и „организационна подкрепа“).</p>	<p>Действително извършени разходи</p>	<p>100 % от допустимите разходи</p>	<p>Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на специални потребности трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване</p>
<p>Извънредни разходи</p>	<p>Разходи, за подкрепа на участието на млади хора в неравностойно положение при равни условия като всички останали, специфична подготовка и засилено наставничество (с изключение на разходите за пътуване и организационна подкрепа на участниците и придружаващите лица).</p> <p>Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации</p> <p>Скъпи пътни разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии (за подробности виж раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).</p>	<p>Действително извършени разходи</p>	<p>Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80 % от допустимите разходи</p> <p>Други разходи: 100 % от допустимите разходи</p>	<p>Условно: искането на финансова подкрепа за покриване извънредни разходи трябва да бъде мотивирано във формуляра за кандидатстване.</p>

В) ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ В РАМКИТЕ НА ПРОЕКТ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ (ФАКУЛТАТИВНО ФИНАНСИРАНЕ)

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица от тяхното местоживее до мястото на провеждане на дейността и обратно.	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ¹⁵⁶ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане. ¹⁵⁷
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1300 EUR на участник	
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност в рамките на проекта. (включително разходи за подготвителните дейности, храна, настаняване, местен транспорт, помещения, застраховка, оборудване и материали, оценка, разпространение и използване на	Принос към единичните ставки	В4.2 за участник ¹⁵⁸ на ден от дейността. Максимум 1 100 EUR на участник	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).

¹⁵⁶ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹⁵⁷ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

¹⁵⁸ Включително инструктори, ръководители и придружаващи лица.

	резултатите и последващи действия).			
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително транспортни и дневни разходи, ако са обосновани и не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните пера „транспортни разходи“ и „организационна подкрепа“)	Действително извършени разходи	100 % от допустимите разходи	Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на специални потребности трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване
Извънредни разходи	Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации Скъпи пътни разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии (за подробности виж раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).	Действително извършени разходи	Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80 % от допустимите разходи Други разходи: 100 % от допустимите разходи	Условно: искането на финансова подкрепа за покриване извънредни разходи трябва да бъде мотивирано във формуляра за кандидатстване.

Г) ОРГАНИЗАЦИОННА И ИНДИВИДУАЛНА ПОДКРЕПА

Сумите зависят от държавата, в която се изпълнява дейността за мобилност.

	Организационна подкрепа			Индивидуална подкрепа
	Младежки обмен (евро на ден)	Мобилност на младежки работници (евро на ден)	ЕДС (евро на ден)	
	В4.1	В4.2	В4.3	В4.4
Белгия	37	65	20	4
България	32	53	17	3
Чешка република	32	54	17	4
Дания	40	72	21	5
Германия	33	58	18	4
Естония	33	56	18	3
Ирландия	39	74	21	5
Гърция	38	71	21	4
Испания	34	61	18	4
Франция	37	66	19	5
Хърватия	35	62	19	4
Италия	39	66	21	4
Кипър	32	58	21	4
Латвия	34	59	19	3
Литва	34	58	18	3
Люксембург	36	66	21	4
Унгария	33	55	17	4
Малта	37	65	20	4
Холандия	39	69	21	4
Австрия	39	61	18	4
Полша	34	59	18	3
Португалия	37	65	20	4
Румъния	32	54	17	2
Словения	34	60	20	3
Словакия	35	60	19	4
Финландия	39	71	21	4
Швеция	39	70	21	4
Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия	40	76	21	5
бивша югославска република Македония	28	45	15	2
Исландия	39	71	21	5
Лихтенщайн	39	74	21	5
Норвегия	40	74	21	5
Турция	32	54	17	3
Държава партньор	29	48	15	2

Ключово действие 3: Подкрепа за реформиране на политиките

Дейностите в подкрепа на реформирането на политиката са насочени към постигане на целите на Дневния ред на европейските политики, и по-специално на стратегията „Европа 2020“, стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („Образование и обучение 2020“) и Европейската стратегия за младежта.

Какви действия се подкрепят?

Следните дейности се реализират въз основа на настоящото ръководство за програмата:

- Структуриран диалог: срещи между младежи и лица, отговорни за вземането на решения в областта на младежта.

В настоящата част Б от ръководството е предоставена подробна информация за критериите и правилата за финансиране, приложими към тази дейност.

Освен това ключова дейност 3 обхваща много други дейности в подкрепа на реформирането на политиката в областите на образованието, обучението и младежта, които се изпълняват пряко от Европейската комисия или чрез специални покани за представяне на предложения, управлявани от Изпълнителната агенция. Повече информация ще намерите на уебсайтовете на Европейската комисия, Изпълнителната агенция и националните агенции. По-долу е поместено обобщено описание на тези дейности.

Знания в областите на образованието, обучението и младежта, включващи събиране и анализ на данни, и учене сред равнопоставени партньори. Това включва по-конкретно:

- тематичен и специфичен за отделните държави експертен капацитет и проучвания, посветени на въпроси на политиката и реформи, включително дейностите, осъществявани от мрежата „Евридика“;
- подкрепа за участието на държави по програма „Еразъм+“ в европейски/международни проучвания за наблюдение на определени тенденции и процеси, включително развитието на езиковите компетентности в Европа;
- организирани от председателството на ЕС събития, конференции и срещи на високо равнище;
- обмен на опит и добра практика, партньорски оценки;
- подкрепа за прилагането на отворените методи на координация.

Инициативи за иновации в политиката, насочени към разработване на нови политики или подготовка на тяхното прилагане. Това включва управлявани от Изпълнителната агенция специални покани за представяне на предложения по следните теми: а) европейски експериментални инициативи в областта на политиката, водени от публични органи на високо равнище, включващи провеждане на пробни дейности в няколко държави въз основа на надеждни методи за оценка, б) бъдещи проекти за сътрудничество за разработване на иновативни политики=

Подкрепа за инструменти на европейската политика, и по-конкретно:

- инструменти за прозрачност (умения и квалификации), насочени към улесняване прозрачността и признаването на уменията и квалификациите, както и на трансфера на кредити, стимулиране на осигуряването на качеството, подкрепа на управлението на уменията и ориентирането; В изпълнението на това действие ще бъдат включени и мрежи, предоставящи подкрепа за прилагането на тези инструменти;
- проучване на уменията с цел разработване и подкрепа на прилагането на европейски инструменти като онлайн платформата „Панорама на уменията в ЕС“;
- мрежи, оказващи подкрепа в определени области на политиката като ограмотяване и учене за възрастни, както и работа с младежи и информация за младежи (SALTO и „Eurodesk“);
- специални инструменти за висшето образование: разработване и подкрепа за прилагането на инструменти като „U-Multirank“, подкрепа за процеса от Болоня или за външното измерение на висшето образование, националните екипи по реформата на висшето образование в съседните на ЕС и присъединяващите се държави, както и в Русия и Централна Азия;
- специални инструменти в областта на ПОО, предназначени за прилагане на Хартата за мобилност в областта на професионалното образование и обучение, повишаване на качеството на организирани дейности за мобилност и предоставяне на подкрепа на националните органи, компетентни в областта на обучението на чиракуващи, за повишаване на броя и качеството на стажовете за чиракуващи в цяла Европа.

Сътрудничество с международни организации като ОИСР (Организация за икономическо сътрудничество и развитие) и Съвета на Европа. В рамките на това действие ще бъде предоставена подкрепа за политически диалог с държавите партньори, както и за повишаване на международната привлекателност на европейското висше

образование. Ще бъде предоставена подкрепа и за мрежата на експертите по реформата на висшето образование в държавите партньори, съседни на ЕС, и международните асоциации на завършилите студенти.

Диалог със заинтересованите страни и популяризиране на политиките и програмите, което включва:

- сътрудничество с гражданското общество за предоставяне на подкрепа на европейски НПО и общоевропейски мрежи в областите на образованието, обучението и младежта посредством специална покана за представяне на предложения, управлявана от Изпълнителната агенция;
- публични събития, срещи, дебати и консултации с лица, определящи политиката, и заинтересовани страни, посветени на актуални въпроси на политиката (например Европейския форум за образованието, обучението и младежта или Европейската седмица на младежта);
- структуриран диалог в областта на младежта, включително предоставяне на подкрепа на националните работни групи, както и срещи за стимулиране на диалога между младежите и лицата, вземащи решения (вж. раздела по-долу);
- дейности за повишаване на осведомеността, информация и разпространение посветени на резултати от политиката и политически приоритети, посветени на програма „Еразъм+“, резултатите от нея и възможните единодействия между програмата и други програми на ЕС, и по-специално европейските структурни и инвестиционни фондове.

Действията, изпълнявани в рамките на тази ключова дейност, са насочени към:

- повишаване на качеството, ефективността и справедливостта на системите за образование и обучение и младежите политики посредством отворените методи на координация;
- подкрепа за изпълнението на общи и адресирани към отделни държави препоръки, формулирани в резултат на европейските семестри;
- насърчаване на транснационалното сътрудничество и обмен на опит между компетентните органи на най-високо политическо ниво с цел усъвършенстване на системи, структури и процеси;
- развиване на знанията и аналитичния капацитет в подкрепа на основаната на данни политика в контекста на стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („Образование и обучение 2020“), Европейската стратегия за младежта и специфични политически програми като процесите от Болоня и Копенхаген;
- осигуряване на надеждни сравнителни международни данни и подходящи вторични анализи, които да бъдат използвани за целите на определянето на европейската и националната политика, улесняване на събирането и анализа на важни данни с цел оценка и мониторинг на изпълнението на иновативни политики и насърчаване на възможностите за трансфер и разширяване на прилагането;
- предоставяне на подкрепа на европейски мрежи и въвеждане на инструменти, стимулиращи прозрачността и признаването на уменията и квалификациите, придобити в резултат на формално, неформално и самостоятелно учене;
- подкрепа за активното участие на мрежи на гражданското общество и неправителствени организации в процеса на прилагане на политиката;
- подкрепа на структурирания диалог с младежите и насърчаване на активното им участие в демократичния живот;
- подкрепа на дейности за обмен на добри практики, диалог, взаимно учене и сътрудничество между лица, определящи политиката, практикуващи специалисти и заинтересовани страни от държави по програмата и държави партньори;
- повишаване на осведомеността относно резултатите от европейските политики и от програма „Еразъм+“, и улесняване на тяхното използване на местно, регионално и национално равнище. Повишаване на авторитета и привлекателността на европейското висше образование в света;
- насърчаване на единодействия с други програми на ЕС като европейските структурни и инвестиционни фондове, както и със схеми за финансиране на национално и равнище.

СТРУКТУРИРАН ДИАЛОГ: СРЕЩИ МЕЖДУ МЛАДЕЖИ И ЛИЦА, ОТГОВОРНИ ЗА ВЗЕМАНЕТО НА РЕШЕНИЯ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

КАКВА Е ЦЕЛТА НА СРЕЩИТЕ ЗА СТРУКТУРИРАН ДИАЛОГ?

Тази дейност има за цел да насърчава активното участие на младежите в демократичния живот и да стимулира дебати по въпроси, свързани с темите и приоритетите, определени чрез структурирания диалог и в обновената политическа рамка в областта на младежта. Понятието „структуриран диалог“ се използва за обозначаване на обсъждания между младежи и лица, определящи политиката в областта на младежта, насочени към получаване на резултати, които са полезни за процеса на определяне на политиката. Дебатът е организиран с оглед на приоритетите и сроковете и предвижда провеждане на събития, в рамките на които младежи ще обсъждат предварително определени теми помежду си и с лица, определящи политиката, експерти в областта на младежта и представители на публични органи с компетентности в тази област. Повече информация относно структурирания диалог можете да намерите на уебсайта на Европейската комисия.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ СРЕЩИТЕ ЗА СТРУКТУРИРАН ДИАЛОГ?

Проектите за структуриран диалог могат да се реализират под формата на срещи, конференции, консултации и събития. Тези събития стимулират активното участие на младежите в демократичния живот в Европа и взаимодействието им с лицата, определящи политиката. Конкретен резултат от тези събития е, че младежите получават възможност да изразят мненията си (посредством формулиране на позиции, предложения и препоръки) относно това как следва да бъдат определяни и изпълнявани политиките в областта на младежта в Европа.

Проектите за структуриран диалог се състоят от три етапа:

- планиране и подготовка;
- изпълнение на дейностите;
- оценка (включително обмисляне на възможни последващи дейности).

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ В РАМКИТЕ НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

В рамките на тази дейност, всеки проект може да включва едно или повече от изброените:

- Национални срещи и транснационални/международни семинари, които предоставят на младежите трибуна за обмен на информация, дебати и активно участие (в диалог с лицата, определящи политиката в областта на младежта) по въпроси, които са свързани със структурирания диалог или с Европейската стратегия за младежта;
- национални срещи и транснационални семинари, които подготвят провеждането на официалните Младежки конференции, организирани през всеки семестър от държавата членка, която е поела ротационното председателство на Европейския съюз;
- събития, които стимулират дебати и разпространение на информация по въпроси на политиката в областта на младежта, свързани с дейностите, организирани по време на Европейската седмица на младежта;
- консултации с участието на младежи, чиято цел е установяване на техните потребности във връзка с участието им в демократичния живот (онлайн консултации, проучвания на общественото мнение и т.н.);
- срещи и семинари, информационни събития или дебати между младежи и лица, вземащи решения/експерти в областта на младежта, свързани с темата за участието в демократичния живот;
- събития, които пресъздават функционирането на демократичните институции и функциите на лицата, вземащи решения, в тези институции.

Дейностите се ръководят от млади хора; младите участници трябва да са активно ангажирани на всички етапи на проекта — от подготовката до последващите дейности. Принципите и практиките на неформалното учене са залегнали във всички елементи на проекта.

Следните дейности не са допустими за подкрепа с безвъзмездни средства по дейността „Структуриран диалог“: официални заседания на организации или мрежи от организации; събития с политически характер.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите, за да са допустими за получаване на безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

<p>Допустими участващи организации</p>	<p>Участваща организация може да бъде:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; ▪ европейска младежка НПО; ▪ публичен орган на местно или регионално равнище; <p>с място на установяване в държава по програмата или съседна на ЕС държава партньор (региони 1—4, вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство). Организации от допустими за участие държави партньори могат да вземат участие в проекта само като партньори (не като кандидати).</p>
<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Всяка участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Ако проектът се осъществява от две или повече участващи организации, една от организациите подава заявление за подкрепа от името на всички организации, участващи в проекта.</p>
<p>Брой на участващите организации</p>	<p>Транснационални/международни срещи: в дейността трябва да участват поне две участващи организации от поне две различни държави, от които поне една трябва да е държава по програмата.</p> <p>Национални срещи: в дейността трябва да участва поне една организация, установена в държава по програмата.</p>
<p>Допустими участници</p>	<p>Млади участници: младежи на възраст между 13 и 30 години, пребиваващи в държавите, участващи в проекта.</p> <p>Лица, вземащи решения: ако е предвидено участието на лица, вземащи решения, или експерти в областта на политиката за младежта, тези участници могат да се включат в проекта без оглед на тяхната възраст и географски произход.</p>
<p>Брой на участниците</p>	<p>В проекта трябва да участват минимум 30 младежи.</p>
<p>Място (места) на изпълнение</p>	<p>Национални срещи: дейността трябва да се реализира в държавата на кандидатстващата организация.</p> <p>Транснационални/международни срещи: дейностите могат да се реализират във всяка от държавите по програмата, участващи в дейността.</p> <p>Изключение: Само в надлежно обосновани случаи и ако основната дейност включва елементи на диалог с вземащите решения на европейско равнище, една дейност може да се проведе в седалището на дадена институция на Европейския съюз¹⁵⁹.</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>между 3 и 24 месеца.</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.</p>
<p>Кога се кандидатства?</p>	<p>Кандидатите трябва да подадат своите предложения не по-късно от следните дати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 май и 30 септември същата година. ▪ 26 април до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 август и 31 декември същата година. ▪ 4 октомври до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 януари и 31 май следващата година.

¹⁵⁹ Седалищата на институциите на Европейския съюз са в Брюксел, Франкфурт, Люксембург, Страсбург и Хага

Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
-----------------------------	---

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите и приоритетите на действието (вж. раздел „Каква е целта на срещите за структуриран диалог?“ по-горе). - нуждите и целите на участващите организации и на отделните участници. ▪ Степен, в която предложението има капацитет: <ul style="list-style-type: none"> - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; - да укрепи капацитета на участващите организации. ▪ Степен на участие в проекта на младежи с по-малко възможности
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 40 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности); ▪ съответствие между целите на проекта и предвидените дейности за постигането им; ▪ качество на организационните аспекти и договореностите за управление и предоставяне на подкрепа; ▪ качество на предложените основани на участието методи за неформално учене и на активното ангажиране на младежите на всички етапи на проекта; ▪ целесъобразност на процедурите по подбор и ангажиране на участниците в дейностите; ▪ степента, в която предложението за проект включва съответните лица, отговорни за вземането на решения (лица, определящи политиката, експерти в областта на младежта, представители на публични органи с компетентности в областта на младежта и др.); ▪ ако е приложимо, качество на сътрудничеството и комуникацията между участващите организации, както и с други заинтересовани страни.
<p>Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта; ▪ потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху участниците и участващите организации по време и след изпълнението на проекта; - извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от проекта във и извън участващите организации; ▪ ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на финансова подкрепа (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение на резултатите“ и 20 точки за категорията „качество на проекта и степен на постижимост на целите“).

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТАЗИ ДЕЙНОСТ?

УЧАСТНИЦИ ОТ И ДО НАЙ-ОТДАЛЕЧЕНИТЕ РЕГИОНИ И ОТВЪДМОРСКИ СТРАНИ И РЕГИОНИ

В съответствие с Регламента за създаване на програма „Еразъм+“, който отправя призив когато се изпълнява програмата да се вземат предвид ограниченията, наложени от отдалечеността на най-отдалечените райони и отвъдморските страни и територии (ОСТ) на Съюза, са определени специални правила за финансиране, с цел подкрепа за скъпите пътни разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и ОСТ, които са недостатъчно обхванати от стандартните правила за финансиране (въз основа на приноса към единичните разходи за обединяване на разстоянието за пътуване).

На кандидатите за проекти за мобилност ще бъде разрешено да поискат финансова подкрепа за пътните разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и ОСТ в рамките на бюджетно перо „извънредни разходи“ (до максимум 80 % от общите допустими разходи: вж. „Какви са правилата за финансиране?“). Това ще бъде позволено ако кандидатите могат да обосноват, че стандартните правила за финансиране (въз основа на приноса към единичните разходи за обединяване на разстоянието за пътуване) не покриват поне 70 % от пътните разходи на участниците.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Максимален размер на безвъзмездните средства за проект, които се отпускат за срещи за Структурния диалог: 50 000 eur

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица от тяхното местоживее до мястото на провеждане на дейността и обратно.	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържащия от Европейската комисия калкулатор за разстояния ¹⁶⁰ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане. ¹⁶¹
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1300 EUR на участник	
Добавка за скъпи пътни разходи във вътрешността	Допълнителна подкрепа: <ul style="list-style-type: none"> за пътуване в двете посоки до основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара в страната по местоживее 	Принос към единичните ставки	За пътни разходи във вътрешността над 225 EUR: 180 EUR на участник (включително придружаващи лица) за пътуване в двете посоки ¹⁶²	За скъпи пътни разходи във вътрешността над 225 EUR (в двете посоки), при условие че тези разходи са мотивирани и добре обосновани във формуляра за кандидатстване.

¹⁶⁰ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹⁶¹ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

¹⁶² Ако е надлежно обосновано във формуляра за кандидатстване, за една мобилност участникът може да има право на две добавки за скъпи пътни разходи във вътрешността: една за достигане до основен транспортен възел/летище и/или гара/автогара в страната по местоживее и една за достигане до отдалечено крайно местоназначение в приемащата страна.

	и/или <ul style="list-style-type: none"> за пътуване в двете посоки до крайното местоназначение (от основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара) в приемащата страна 			
Организационна подкрепа	Финансова подкрепа към всички останали разходи, които са пряко свързани с подготовката и провеждането на дейността, както и с последващите действия	Принос към единичните ставки	C1.1 на участник на ден от дейността ¹⁶³	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително транспортни и дневни разходи, ако са обосновани и не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните пера „транспортни разходи“ и „организационна подкрепа“)	Действително извършени разходи	100 % от допустимите разходи	
Извънредни разходи	<p>Разходи, свързани с (онлайн) консултации и проучвания на общественото мнение сред младежите, доколкото са необходими за участието в тази дейност.</p> <p>Разходи, свързани с разпространението и използването на резултатите.</p> <p>Разходи в подкрепа на участието на младежи с по-малко възможности при равни условия с всички останали (с изключение на транспортните разходи и организационната подкрепа на участници и придружаващи ги лица).</p> <p>Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации</p> <p>Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция</p>	Действително извършени разходи	<p>Разходи, свързани с (онлайн) консултации и проучвания на общественото мнение сред младежите, за финансова гаранция и дейности по разпространение: 75 % от допустимите разходи</p> <p>Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80 % от допустимите разходи</p> <p>Други разходи: 100 % от допустимите разходи</p>	Условно: заявлението за финансова подкрепа за покриване на помощ за специални потребности и извънредни разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване

¹⁶³ Включително придружаващи лица

	<p>поиска такава. Скъпи пътни разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии (за подробности виж раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).</p>			
--	---	--	--	--

Таблица А: Организационна подкрепа (суми в евро на ден)

Сумите зависят от страната, в която се осъществява дейността.

	Организационна подкрепа
	C1.1
Белгия	37
България	32
Чешка република	32
Дания	40
Германия	33
Естония	33
Ирландия	39
Гърция	38
Испания	34
Франция	37
Хърватия	35
Италия	39
Кипър	32
Латвия	34
Литва	34
Люксембург	36
Унгария	33
Малта	37
Холандия	39
Австрия	39
Полша	34
Португалия	37
Румъния	32
Словения	34
Словакия	35
Финландия	39
Швеция	39
Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия	40
бивша югославска република Македония	28
Исландия	39
Лихтенщайн	39
Норвегия	40
Турция	32
Държава партньор, съседна на ЕС	29

ДЕЙНОСТИ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“

КАКВИ ДЕЙСТВИЯ СЕ ПОДКРЕПЯТ?

В рамките на програмата „Жан Моне“ се предоставя възможност за финансиране на следните дейности:

- модули „Жан Моне“ (преподаване и научни изследвания);
- катедри „Жан Моне“ (преподаване и научни изследвания);
- центрове за високи постижения „Жан Моне“ (преподаване и научни изследвания);
- подкрепа по програмата „Жан Моне“ за сдружения;
- мрежи „Жан Моне“ (политически дебати с представители на академичната общност);
- проекти „Жан Моне“ (политически дебати с представители на академичната общност).

В следващите раздели от настоящото ръководство е предоставена подробна информация за критериите и правилата за финансиране, приложими към програмата „Жан Моне“.

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ПРОГРАМА „ЖАН МОНЕ“?

Дейностите по програмата „Жан Моне“ имат за цел да насърчават високи постижения в преподаването и научните изследвания в областта на Европейския съюз в световен мащаб. Тези действия са насочени също така към диалог между академичната общност и лицата, определящи политиката, с цел подобряване на управлението на политиките на ЕС и управлението в глобален мащаб.

Изследванията върху Европейския съюз включват изучаването на Европа в нейната цялост, със специален акцент върху вътрешните и външните аспекти на процеса на европейската интеграция. Те насърчават активното европейско гражданство и разглеждат ролята на ЕС в глобализирания свят, като увеличават осведомеността за Съюза и способстват за бъдещото взаимодействие и диалог на равнището на отделните граждани в световен мащаб.

Програмата обхваща следните основни тематични области:

- ЕС и сравнителни изследвания в областта на регионализма;
- изследвания на комуникацията и информацията, посветени на ЕС;
- икономически изследвания, посветени на ЕС;
- исторически изследвания, посветени на ЕС;
- изследвания на межкултурния диалог, посветени на ЕС;
- интердисциплинарни изследвания, посветени на ЕС;
- изследвания на международните отношения и дипломацията, посветени на ЕС;
- юридически изследвания, посветени на ЕС;
- политически и административни изследвания, посветени на ЕС.

Други тематични области (например социология, философия, религия, география, литература, изкуство, наука, екологични изследвания, глобални изследвания и др.) също могат да бъдат свързани с тази област на изследване, когато включват елемент на преподаване, научни изследвания или анализ по теми, свързани с ЕС, и допринасят за засилване на европейското измерение в учебните програми.

Сравнителни изследвания ще бъдат разглеждани, само ако са свързани с различните интеграционни процеси в световен мащаб.

Във връзка с общите цели на програмата „Еразъм+“, дейностите свързани с „Жан Моне“ преследват следните цели:

- насърчаване на високите постижения в преподаването и научните изследвания в областта на изучаването на Европейския съюз;
- усвояване от студентите и младите специалисти на знания по теми, свързани с ЕС, които са от значение за техния академичен и професионален живот и обогатяват гражданските им умения;
- насърчаване на диалога между академичната общност и лицата, определящи политиката, с цел подобряване на управлението на политиките на ЕС;
- насърчаване на иновациите в областта на преподаването и научните изследвания (например обхващащи различни сектори и/или мултидисциплинарни изследвания, отворено образование, сътрудничество в мрежа с други институции);
- интегриране и диверсифициране на свързаните с ЕС учебни дисциплини в учебните програми, предлагани от висшите учебни институции на техните студенти;

- повишаване качеството на професионалното обучение по учебни дисциплини, свързани с ЕС (с включване на модули, които предоставят по-задълбочен анализ на тези дисциплини или обхващат нови дисциплини);
- насърчаване на участието на млади учени в преподаване и изследвания по дисциплини, свързани с Европа.

Дейностите по програма „Жан Моне“ следва да генерират положителни и дълготрайни въздействия за участниците, за кандидатстващите организации, както и за системите за политика, в рамките на които се провеждат.

Що се отнася до преките и непреките участници в дейностите, програма „Жан Моне“ има за цел да реализира следните резултати:

- повишени умения за работа и подобрени перспективи за професионална реализация на завършващите образованието си младежи, посредством включване или засилване на европейско измерение в тяхното обучение;
- повишен интерес към знания за Европейския съюз и участие в неговото функциониране, водещ до по-активно гражданство;
- подкрепа на млади изследователи (такива, които са придобили докторска научна степен през последните пет години) и университетски преподаватели, които желаят да се занимават с научни изследвания и преподаване по дисциплини, свързани с ЕС;
- повишени възможности за професионално и кариерно развитие за академичния персонал.

Дейностите, подкрепяни в рамките на програма „Жан Моне“, следва да генерират следните резултати за участващите организации:

- повишен капацитет за преподаване и научни изследвания по теми, свързани с ЕС: усъвършенствани или иновативни учебни програми, повишен капацитет за привличане на отлични студенти, активизирано сътрудничество с партньори от други държави, отпускане на повече финансови ресурси за научни изследвания и преподаване на учебни дисциплини, свързани с ЕС, в рамките на институцията;
- по-модерна, динамична, ангажирана и професионална среда в организацията: насърчаване на професионалното развитие на млади изследователи и университетски преподаватели, готовност за интегриране на добри практики и нови учебни дисциплини, свързани с ЕС, в учебните програми и инициативи, отвореност за съвместна работа с други организации.

Очаква се, че дейностите по програма „Жан Моне“ в дългосрочен план ще насърчат стимулирането и диверсификацията на изучаването на ЕС в световен мащаб, а също така ще активизират и разширят участието на персонал от повече факултети и департаменти в преподавателски и научноизследователски дейности, насочени към Европейския съюз.

Модули „Жан Моне“

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ МОДУЛИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

Модулите „Жан Моне“ са краткосрочни програми (или курсове) за обучение в областта на изследванията на Европейския съюз, реализирани от висши учебни институции. Всеки модул е с минимална продължителност 40 учебни часа на академична година. Учебните часове включват часовете на пряк контакт за преподаване в контекста на групови лекции, семинари и упражнения и могат да включват всяка от изброените дейности във формат на дистанционно учене, но не включват индивидуално обучение. Модулите могат да се концентрират върху една конкретна дисциплина от европейските изследвания или да са с мултидисциплинарен подход и съответно да се основават на академичната работа на няколко преподаватели и експерти.

Програма „Еразъм+“ подкрепя модулите „Жан Моне“ с цел:

- насърчаване на научни изследвания и навлизане в преподавателската работа за млади изследователи, учени и практикуващи специалисти по теми, свързани с Европейския съюз;
- подпомагане на публикуването и разпространението на научни изследвания;
- стимулиране на интереса към ЕС и изграждане на основите на бъдещи центрове на знания за Европа, особено в държави партньори;
- подпомагане въввеждането на перспектива, свързана с Европейския съюз, в научни дисциплини, които обхващат предимно тематика, която не е свързана с ЕС;
- провеждане на тематични курсове по конкретни въпроси, свързани с ЕС, които имат практическо значение за професионалния живот на завършващи обучението си младежи.

Модулите „Жан Моне“ полагат солидна основа за преподаването по въпроси, свързани с ЕС, и го интегрират в учебни програми, които преди реализацията им са обхващали свързано с ЕС учебно съдържание само в ограничена степен. Наред с това те предоставят достъп до факти и знания за Европейския съюз на широк кръг учащи и интересувани се граждани.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ В РАМКИТЕ НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Модулите „Жан Моне“ се реализират в една от следните форми:

- общи или въввеждащи курсове по теми, свързани с Европейския съюз (по-конкретно в институции и факултети, които все още не предлагат добре разработени курсове в тази сфера);
- специализирано преподаване, посветено на процесите в Европейския съюз (по-конкретно в институции и факултети, които вече предлагат добре разработени курсове в тази сфера);
- напълно признати летни и интензивни курсове.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В МОДУЛ „ЖАН МОНЕ“?

Висшите учебни институции подкрепят и насърчават работата на координаторите на модулите, за да гарантират, че тя ще генерира максимални обществени ползи както в рамките на институциите, така и извън тях.

Висшите учебни институции подпомагат преподавателската, научноизследователската и аналитичната работа на координаторите на модулите: те признават разработените преподавателски дейности, осъществяват мониторинг върху дейностите, популяризират и остойностяват резултатите, реализирани от членовете на техния персонал, участващи в дейностите по програмата „Жан Моне“.

Висшите учебни институции се задължават да поддържат дейностите на програмата „Жан Моне“ през целия срок на изпълнение на проекта, което включва и заместване на академичните координатори, ако това е необходимо. Ако институцията е длъжна да замени координаторите на модулите, писмено искане за одобрение трябва да бъде изпратено до Изпълнителната агенция. Освен това предлаганият нов координатор трябва да има същата степен на специализация в областта на изследванията на ЕС.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ МОДУЛИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят модулите „Жан Моне“, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Висша учебна институция (ВУИ), установена във всяка държава в света. Висши учебни институции, установени в държави по програмата, трябва да притежават валидна Еразъм харта за висше образование (ЕСНЕ). Такава харта не се изисква за участващите висши училища от партнираща държава, но те трябва да се съобразяват с нейните принципи. Физически лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.
Продължителност на проекта	Три години.
Продължителност на дейността	Преподаването по модулите „Жан Моне“ трябва да е с минимална продължителност от 40 часа на академична година (в продължение на три последователни години) в областта на изследванията на ЕС в кандидатстващата висша учебна институция.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 23 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 септември същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани и въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 25 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите и приоритетите на дейността (вж. разделите „Какви са целите на програма „Жан Моне?““ и „Какво представляват модулите „Жан Моне?““); ▪ Доколко предложението: <ul style="list-style-type: none"> - има капацитет да стимулира разработването на нови дейности за преподаване, научни изследвания или дебати; - предвижда прилагане на нови методики, инструменти и технологии; - съдържа доказателства за академична добавена стойност; - стимулира и повишава видимостта на тази област на европейските изследвания/проблеми, както в рамките на институцията, която участва в действието „Жан Моне“, така и извън нея. ▪ Съответствието на предложението с приоритетните целеви групи за дейността: <ul style="list-style-type: none"> - институции, установени в държави, които не са обхванати от дейността „Жан Моне“; - институции или учени, които все още не получават финансиране по програмата „Жан Моне“; - включване на конкретни свързани с ЕС учебни дисциплини в курсове за обучение, които до момента са имали ограничено европейско съдържание, но се влияят все повече от европейски аспекти; - студенти, чиято учебна програма не съдържа теми, свързани с европейски изследвания (в области като наука, инженерство, медицина, образование, изкуства и езици и др.).
---	--

<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, оценка и разпространение; ▪ съгласуваност на целите и дейностите по проекта с предложения бюджет; ▪ качество и приложимост на предложената методика.
<p>Качество на екипа на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Относимост на профила и експертния капацитет на ключовите членове на академичния състав, както в академичните, така и в неакадемичните области, участващи в дейностите по проекта.
<p>Въздействие и разпространение (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите за преподаване ▪ потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху институцията, която участва в програмата „Жан Моне“; - върху студентите и учащите, които се ползват от програмата „Жан Моне“; - върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията, която е домакин на дейностите по програмата „Жан Моне“; ▪ ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне 13 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА МОДУЛИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТА

До 20 % от бюджета, предвиден за подкрепа на модули, ще бъдат отпуснати за реализация на модули „Жан Моне“, чиито координатори са изследователи, които са получили докторска научна степен през последните пет години. Чрез тази мярка ще бъдат подкрепени млади изследователи, които са в началото на своята академична кариера.

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Модулите „Жан Моне“ се задължават да изпълнят дейности за разпространение и използване на резултатите от организираните преподавателски и научноизследователски дейности извън обхвата на пряко участващите заинтересовани страни. По този начин значително ще се увеличи въздействието на дейностите и ще бъде реализиран принос за системни промени.

За да повишат въздействието от дейностите си, те следва да включат в изпълняваните от тях дейности за разпространение на резултатите създаване и предлагане на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и отворени образователни дейности в отговор на технологичното развитие. По този начин ще бъдат стимулирани по-гъвкави и творчески подходи за учене и ще бъдат обхванати все по-голям брой студенти, специалисти, лица, определящи политиката, и други заинтересовани групи.

Всички координатори на модули „Жан Моне“ ще бъдат приканени да актуализират съответните раздели в специфичния онлайн инструмент „Еразъм+“, където ще бъде помествана цялата информация за дейностите по програмата „Жан Моне“. Те ще бъдат убедително насърчени да използват съществуващите платформи и инструменти, които са подходящи за целта (регистъра „Жан Моне“ и виртуалната общност „Жан Моне“). Тези раздели, които са част от общия ИТ инструмент по програма „Еразъм+“, ще предоставят редовно информация на широката общественост за висшите учебни институции и за предлаганите от тях курсове в рамките на инициативата „Жан Моне“. Организацията, на които са отпуснати безвъзмездни средства, ще бъдат приканени да актуализират редовно информацията в инструмента, като публикуват резултатите от своята работа.

Координаторите на модулите „Жан Моне“ се насърчават:

- да публикуват поне една рецензирана научна публикация през периода на усвояване на безвъзмездните средства. С безвъзмездните средства ще бъдат покрити част от разходите за публикацията и, ако е необходимо, от разходите за превод;
- да участват в събития за разпространение на резултатите и информацията на национално и европейско равнище;
- да организират събития (лекции, семинари, работни групи и др.) с участието на лица, определящи политиката, на местно, регионално и национално равнище, както и на представители на организации на гражданското общество и училища;
- да разпространяват резултатите от реализираните от тях дейности посредством организиране на семинари или лекции, съобразени и предназначени за широката общественост и за представители на гражданското общество;
- да сътрудничат в мрежа с други координатори на модули, центрове за високи постижения, катедри „Жан Моне“ и подпомагани институции;
- да прилагат образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), да публикуват резюмета, съдържанието и графика на своите дейности, както и информацията за очакваните резултати.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Максималният размер на отпусканите безвъзмездни средства е 30 000 EUR, като отпусканата сума не може да надхвърля 75 % от общите разходи по модула „Жан Моне“.

За отпускане на безвъзмездни средства за дейности по програма „Жан Моне“ се прилага система, която съчетава таблици за ставките и финансиране по единни ставки. Тази система е определена въз основа на изчислените национални почасови разходи за преподаване. Прилага се следният метод:

- **таблици за ставките за преподаване:** изчислените национални почасови разходи D.1 се умножават по броя на часовете за преподаване;
- **допълнително финансиране по единна ставка:** върху така изчислената основа за единичните ставки се добавя увеличение в размер на 40 % за модул „Жан Моне“.

Окончателният размер на безвъзмездните средства се получава чрез пресмятане на максималния размер на финансирането от ЕС, възлизащ на 75 % от пълния размер на определените безвъзмездни средства, и отчитане на максималния допустим размер на безвъзмездните средства за модул „Жан Моне“ (30 000 EUR).

Конкретните суми, приложими към модулите „Жан Моне“, са поместени в раздела „Единични разходи за дейностите по инициативата „Жан Моне“ в края на главата за действията „Жан Моне“ в тази част от ръководството.

КАТЕДРИ „ЖАН МОНЕ“

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ

Катедрите „Жан Моне“ са преподавателски позиции със специализация в областта на изследванията на Европейския съюз за университетски професори с продължителност от три години. Катедрата „Жан Моне“ може да се заема от само един професор, който трябва да преподава минимум 90 учебни часа 90 на академична година. Учебните часове включват часовете на пряк контакт за преподаване в контекста на групови лекции, семинари и упражнения и могат да включват всяка от изброените дейности във формат на дистанционно учене, но не включват индивидуално обучение и/или надзор.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ В РАМКИТЕ НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Основни дейности (минимум 90 часа за учебна година):

- задълбочаване на преподаването по теми от областта на изследванията на Европейския съюз, включени в официална учебна програма на висшата учебна институция;
- задълбочено преподаване по теми, свързани с Европейския съюз, за бъдещи специалисти в области, които се ползват с нарастващо търсене на пазара на труда;

Допълнителни дейности:

- преподаване/лекции на студенти от други факултети (например архитектура, медицина, и т.н.) за да ги подготви по-добре за бъдещият им професионален живот;
- насърчаване, консултиране и наставничество за бъдещото поколение преподаватели и изследователи, които ще работят по теми, свързани с Европейския съюз;
- провеждане, мониторинг и надзор на научни изследвания по дисциплини, свързани с ЕС, също така и за други образователни равнища, като например обучението на учители в задължителното образование;
- организиране на дейности (конференции, семинари/вебинари, работни срещи и т.н.) насочени към политиките на местно, регионално и национално равнище, както и към гражданското общество.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В КАТЕДРА „ЖАН МОНЕ“?

Катедрите „Жан Моне“ са интегрирана част от висшата учебна институция, която е страна по споразумението/решението за отпускане на безвъзмездни средства.

Катедрите „Жан Моне“ са включени в официалните академични дейности на тези институции. Висшите учебни институции се задължават да предоставят подкрепа на преподаватели, заемащи катедрите „Жан Моне“, във връзка с тяхната преподавателска, научноизследователска и аналитична работа, като създават възможности предлаганите курсове да обогатят възможно най-широк спектър учебни програми; те следва да признават разработените дейности за преподаване.

Висшите учебни институции носят цялостната отговорност за подадените от тях заявления. Те се задължават да изпълняват дейностите на катедрите „Жан Моне“ през целия срок на изпълнение на проекта. Ако институцията е длъжна да замени преподавателя, заемащ катедрата „Жан Моне“, писмено искане за одобрение трябва да бъде изпратено до Изпълнителната агенция. Освен това предлаганият нов преподавател, заемащ катедрата, трябва да има същата степен на специализация в областта на изследванията на ЕС.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ КАТЕДРИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят катедрите „Жан Моне“, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	<p>Висша учебна институция (ВУИ), установена във всяка държава в света. Висши учебни институции, установени в държави по програмата, трябва да притежават валидна Еразъм харта за висше образование (ЕСНЕ). Такава харта не се изисква за участващите висши училища от партнираща държава, но те трябва да се съобразяват с нейните принципи.</p> <p>Физически лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.</p>
Профил на преподавателите, които заемат катедри „Жан Моне“	<p>Преподавателите, заемащи катедри „Жан Моне“, трябва да са щатни членове на персонала на кандидатстващата институция и да притежават научно звание професор. Те не могат да бъдат „гост-професори“ във висшата учебна институция, която кандидатства за безвъзмездни средства.</p>
Продължителност на проекта	<p>Три години.</p>
Продължителност на дейността	<p>Преподавателите, заемащи катедра „Жан Моне“ трябва да преподават минимум 90 часа на учебна година (за три последователни години) и трябва да извършват най-малко една допълнителна дейност през всяка учебна година, както е описано по-горе.</p>
Продължителност на дейността	<p>Преподавателите, заемащи катедри „Жан Моне“, трябва да преподават минимум 90 учебни часа на академична година (в продължение на три последователни години) в областта на изследванията на ЕС в кандидатстващата висша учебна институция.</p>
Къде се кандидатства?	<p>Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.</p>
Кога се кандидатства?	<p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 23 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 септември същата година.</p>
Как се кандидатства?	<p>Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.</p>

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани и въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите и приоритетите на дейността (вж. раздел „Какви са целите на програма „Жан Моне“?“). ▪ Доколко предложението: <ul style="list-style-type: none"> - е подадено в полза на университетски учен с изтъкнати постижения в конкретна област на изследванията на Европейския съюз; - има капацитет да стимулира разработването на нови дейности за преподаване, научни изследвания или дебати; - предвижда прилагане на нови методики, инструменти и технологии; - стимулира и повишава видимостта на тази област на европейските изследвания/проблеми, както в рамките на институцията, която участва в действието „Жан Моне“, така и извън нея. ▪ Съответствието на предложението с приоритетните целеви групи за дейността: <ul style="list-style-type: none"> - институции, установени в държави, които не са обхванати от дейността „Жан Моне“; - институции или учени, които все още не получават финансиране по програмата „Жан Моне“; - конкретни свързани с ЕС учебни дисциплини в курсове за обучение, които до момента са имали ограничено европейско съдържание, но се влияят все повече от европейски аспекти.
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, оценка и разпространение; ▪ съгласуваност на целите и дейностите по проекта с предложения бюджет; ▪ качество и приложимост на предложената методика.
<p>Качество на екипа на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Относителност на профила и експертния капацитет на ключовия участващ персонал, както в академичните, така и в неакадемичните области, в изпълняваните дейностите по проекта.
<p>Въздействие и разпространение (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите за преподаване; ▪ потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“; - върху студентите и учащите, които се ползват от програмата „Жан Моне“; - върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“; ▪ ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне 13 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА КАТЕДРИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Катедрите „Жан Моне“ се задължават да изпълнят дейности за разпространение и използване на резултатите от организирани дейности извън обхвата на пряко участващите заинтересовани страни. По този начин значително ще се увеличи въздействието на дейностите и ще бъде реализиран принос за системни промени.

За да повишат въздействието от дейностите си, преподавателите, заемащи катедри „Жан Моне“, следва да включат в изпълняваните от тях дейности за разпространение на резултатите създаване и предлагане на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и отворени образователни дейности в отговор на технологичното развитие. По този начин ще бъдат стимулирани по-гъвкави и творчески подходи за учене и ще бъдат обхванати все по-голям брой студенти, специалисти, лица, определящи политиката, и други заинтересовани групи.

Преподавателите, заемащи катедри „Жан Моне“, ще бъдат приканени да актуализират съответните раздели в специфичния онлайн инструмент „Еразъм+“, където ще бъде помествана цялата информация за дейностите по програмата „Жан Моне“. Те ще бъдат убедително насърчени да използват съществуващите платформи и инструменти, които са подходящи за целта (регистъра „Жан Моне“ и виртуалната общност „Жан Моне“). Тези функции, които са част от общия ИТ инструмент по програма „Еразъм+“, ще осигурят редовното информиране на широката общественост за институциите и за предлаганите от тях курсове в рамките на програма „Жан Моне“. Организациите, на които са отпуснати безвъзмездни средства, ще бъдат приканени да актуализират редовно информацията в инструмента, като публикуват резултатите от своята работа.

Преподавателите, заемащи катедри „Жан Моне“, се насърчават:

- да публикуват поне една книга чрез университетското издателство през периода на усвояване на безвъзмездните средства. С безвъзмездните средства ще бъдат покрити част от разходите за публикацията и, ако е необходимо, част от разходите за превод;
- да участват в събития за разпространение на резултатите и информация на национално и европейско равнище;
- да организират събития (лекции, семинари, работни групи и др.) с участието на лица, определящи политиката, на местно, регионално и национално равнище, както и на представители на организации на гражданското общество и училища;
- да разпространяват резултатите от реализираните от тях дейности посредством организиране на семинари или лекции, съобразени и предназначени за широката общественост и за представители на гражданското общество;
- да сътрудничат в мрежа с други катедри „Жан Моне“, координатори на модули, центрове за високи постижения „Жан Моне“ и подпомагани институции;
- да прилагат образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), да публикуват резюмета, съдържанието и графика на своите дейности, както и информация за очакваните резултати.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Максималният размер на отпусканите безвъзмездни средства е 50 000 EUR, като отпуснатата сума не може да надхвърля 75 % от общите разходи на катедрата „Жан Моне“.

За отпускане на безвъзмездни средства за дейности по програма „Жан Моне“ се прилага система, която съчетава таблици за ставките и финансиране по единни ставки. Тази система е определена въз основа на изчислените национални почасови разходи за преподаване. Прилага се следният метод:

- **таблици за ставките за преподаване:** изчислените национални почасови единични разходи **D.1** се умножават брой часове за преподаване за катедра „Жан Моне“;
- **допълнително финансиране по единна ставка:** допълнително финансиране върху така изчислената основа на единичните ставки се добавя увеличение в размер на 10 % за катедра „Жан Моне“. Този допълнителен процент върху изчислената основа отчита допълнителните академични дейности, включени в дейностите на катедрата, като разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за разпространение, разходи за учебни материали, непреки разходи и т.н.

Окончателният размер на безвъзмездните средства се получава чрез пресмятане на общия размер възлизащ на 75 % от пълния размер на определените безвъзмездни средства, и отчитане на максималния допустим размер на безвъзмездните средства за катедра „Жан Моне“ (50 000 EUR).

Конкретните суми, приложими към катедрите „Жан Моне“, са поместени в раздела „Единични разходи за дейностите по програма „Жан Моне“ в края на главата за действията „Жан Моне“ в тази част от ръководството.

ЦЕНТРОВЕ ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ „ЖАН МОНЕ“

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ЦЕНТРОВЕТЕ ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ „ЖАН МОНЕ“?

Центровете за високи постижения „Жан Моне“ са фокусни центрове за компетентности и знания по теми, свързани с Европейския съюз.

Центровете за високи постижения „Жан Моне“ са сборни точки на експертния капацитет и компетентността на експерти на високо ниво, чиято цел е развиване на единодействие между различни дисциплини и ресурси в областта на европейските изследвания, както и инициране на съвместни транснационални дейности и структурни връзки с академични институции в други държави. Наред с горното центровете за високи постижения „Жан Моне“ осигуряват отвореност към гражданското общество.

Центровете за високи постижения „Жан Моне“ изпълняват важна роля за обхващането на студенти, обучаващи се във факултети, чиито учебни програми не засягат въпроси, свързани с Европейския съюз, както и за контактите с лица, определящи политиката, държавни служители, организации на гражданското общество и широката общественост.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ В РАМКИТЕ НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Центровете за високи постижения „Жан Моне“ трябва да разработят тригодишен стратегически план, включващ широк кръг от дейности, като например:

- организиране и координиране на човешки и документални ресурси, свързани с изследванията на Европейския съюз;
- ръководство на научноизследователски дейности по конкретни дисциплини, свързани с Европейския съюз (научноизследователска функция);
- разработване на съдържание и инструменти, свързани с посветени на ЕС дисциплини, с цел актуализиране и обогатяване на съществуващите курсове и учебни програми (функция за преподаване);
- повишаване качеството на дебата и обмяна на опит по въпроси, свързани с ЕС, когато това е възможно, в партньорство с местни заинтересовани страни и/или с Постоянните представителства на държавите-членки в ЕС и Делегациите на трети страни в ЕС. (функция на експертен център);
- систематично публикуване на резултатите от научноизследователските дейности.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ЦЕНТЪР ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ „ЖАН МОНЕ“?

От висшите учебни институции, които планират да създадат център за високи постижения „Жан Моне“, се очаква да обмислят неговото стратегическо развитие. Те следва да предоставят насоки и визия за най-добрите експерти сред техния преподавателски и изследователски състав с цел оползотворяване на единодействия, създаващи условия за работа в сътрудничество на високо ниво, посветена на конкретни дисциплини, свързани с ЕС. Освен това те следва да подкрепят и насърчават инициативите на центъра и оказват съдействие за тяхното развитие.

Висшите учебни институции се задължават да изпълняват дейностите на центъра за високи постижения „Жан Моне“ през целия срок на изпълнение на проекта, което включва и замяна на академичния координатор, ако това е необходимо. Ако институцията е длъжна да замени първоначалния академичен координатор, писмено искане за одобрение трябва да бъде изпратено до Изпълнителната агенция.

Един център за високи постижения „Жан Моне“ може да осъществява сътрудничество между няколко институции/организации, установени в един град или регион. Във всички случаи центърът трябва да е изрично обозначен като институт или структура, специализирана в изследванията на Европейския съюз, и трябва да е създаден в рамките на висша учебна институция.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ЦЕНТРОВЕТЕ ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ „ЖАН МОНЕ“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят центровете за високи постижения „Жан Моне“, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Висша учебна институция (ВУИ), установена във всяка държава в света. Висши учебни институции, установени в държави по програмата, трябва да притежават валидна Еразъм харта за висше образование (ЕСНЕ). Такава харта не се изисква за участващите висши училища от партнираща държава, но те трябва да се съобразяват с нейните принципи. Физически лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.
Продължителност на проекта	Три години.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 23 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 септември същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Други критерии	Една висша учебна институция може да създаде и да получи подкрепа само за един център за високи постижения „Жан Моне“.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (Максимум 25 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите и приоритетите на дейността (вж. разделите „Каква е целта на програма „Жан Моне“? и „Какво представляват централните за високи постижения „Жан Моне“?“); - с потребностите и целите на участващите организации и учени. ▪ Доколко предложението: <ul style="list-style-type: none"> - има капацитет да стимулира разработването на нови дейности за преподаване, научни изследвания или дебати; - съдържа доказателства за академична добавена стойност; - стимулира и повишава видимостта на европейските изследвания/проблеми, както в рамките на институцията, която е домакин на дейностите по програма „Жан Моне“, така и извън нея. ▪ Съответствието на предложението с приоритетните целеви групи за дейността: <ul style="list-style-type: none"> - институции, установени в държави, които не са обхванати от дейността „Жан Моне“; - институции или учени, които все още не получават финансиране по програмата „Жан Моне“.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (Максимум 25 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, оценка и разпространение; ▪ съгласуваност между целите на проекта и предложените дейности и бюджет; ▪ качество и приложимост на предложената методика.

<p>Качество на екипа на проекта (Максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Относимост на профила и експертния капацитет на ключовите членове на академичния състав, както в академичните, така и в неакадемичните области, участващи в дейностите по проекта.
<p>Въздействие и разпространение (Максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите за преподаване ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху институцията, която участва в програмата „Жан Моне“; - върху студентите и учащите, които се ползват от програмата „Жан Моне“; - върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“; ▪ ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне 13 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ЦЕНТРОВЕТЕ ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ „ЖАН МОНЕ“?

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Центровете за високи постижения „Жан Моне“ се задължават да изпълнят дейности за разпространение и използване на резултатите от организирани преподавателски и научноизследователски дейности извън обхвата на пряко участващите заинтересовани страни. По този начин значително ще се увеличи въздействието на дейностите и ще бъде реализиран принос за системни промени.

За да повишат въздействието от дейностите си, те следва да включат в изпълняваните от тях дейности за разпространение на резултатите създаване и предлагане на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и отворени образователни дейности в отговор на технологичното развитие. По този начин ще бъдат стимулирани по-гъвкави и творчески подходи за учене и ще бъдат обхванати все по-голям брой студенти, специалисти, лица, определящи политиката, и други заинтересовани групи.

Центровете за високи постижения „Жан Моне“ ще бъдат приканени да актуализират съответните раздели в специфичния онлайн инструмент „Еразъм+“, където ще бъде помествана цялата информация за дейностите по програма „Жан Моне“. Те ще бъдат убедително насърчени да използват съществуващите платформи и инструменти, които са подходящи за целта (регистъра „Жан Моне“ и виртуалната общност „Жан Моне“). Тези функции, които са част от общия ИТ инструмент по програма „Еразъм+“, ще осигурят редовното информиране на широката общественост за институциите и за предлаганите от тях курсове в рамките на програма „Жан Моне“. Организацията, на които са отпуснати безвъзмездни средства, ще бъдат приканени да актуализират редовно информацията в инструмента, като публикуват резултатите от своята работа.

Центровете за високи постижения „Жан Моне“ се насърчават:

- да участват в събития за разпространение на резултатите и информация на национално и европейско равнище;
- да организират събития (лекции, семинари, работни групи и др.) с участието на лица, определящи политиката, на местно, регионално и национално равнище, както и на представители на организации на гражданското общество и училища;
- да разпространяват резултатите от реализираните от тях дейности посредством организиране на семинари или лекции, съобразени и предназначени за широката общественост и за представители на гражданското общество;
- да сътрудничат в мрежа с други центрове за високи постижения и катедри „Жан Моне“, координатори на модули „Жан Моне“ и подпомагани институции;
- да прилагат образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), да публикуват резюмета, съдържанието и графичите на своите дейности, както и информация за очакваните резултати.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Ако проектът бъде одобрен, към безвъзмездните средства ще се прилагат следните правила за финансиране:

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
<p>Разходи за дейностите</p>	<p>Допустими преки разходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Разходи за персонал ▪ пътни и дневни разходи; ▪ разходи за възлагане на дейности на подизпълнители (максимум 30 % от допустимите преки разходи); ▪ разходи за оборудване (максимум 10 % от допустимите преки разходи); ▪ разходи за преподаване; ▪ други разходи. <p>Допустими непреки разходи</p> <p>Сума с единна ставка, която не може да надхвърля 7 % от допустимите преки разходи по проекта, се признава за допустими непреки разходи, представляващи общите административни разходи на бенефициерите, за които те имат право на възстановяване от бюджета на проекта (например сметки за електричество или интернет, разходи за помещения, за постоянен персонал и др.)</p>	<p>Действително извършени разходи</p>	<p>80 % от общите допустими разходи (освен ако бенефициерът е поискар по-малък процентен дял на безвъзмездни средства)</p> <p>Максимум 100 000 EUR</p>	<p>Условно: целите и работната програма трябва да са разбираемо описани във формуляра за кандидатстване</p>

ПОДКРЕПА ПО ПРОГРАМА „ЖАН МОНЕ“ ЗА СДРУЖЕНИЯ

Инициативата „Жан Моне“ подкрепя сдружения, които са определили официално като цел на своята дейност да допринасят за изучаването на процеса на европейската интеграция. Такива сдружения трябва да бъдат интердисциплинарни и открити за всички заинтересовани университетски професори, преподаватели и изследователи, специализиращи в изучаването на въпросите, свързани с Европейския съюз, в съответната държава или регион. Те следва да са представителни за академичните институции, занимаващи се с изследвания на Европейския съюз на регионално, национално или наднационално равнище. Подкрепа се предоставя само на сдружения, които са официално регистрирани и имат статут на самостоятелни юридически лица.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ ПО СДРУЖЕНИЯ „ЖАН МОНЕ“?

През периода на усвояване на безвъзмездните средства сдруженията по правило могат да реализират широк спектър от дейности, като например:

- организиране и провеждане на предвидени в закона дейности на сдружения, занимаващи се с изследвания и въпроси, свързани с ЕС (например публикуване на информационен бюлетин, създаване на специален уебсайт, организиране на годишното заседание на управителния съвет, организиране на специални събития за популяризиране, насочени към повишаване на видимостта на учебните дисциплини, посветени на Европейския съюз и т.н.);
- извършване на изследвания в областта на специфичните европейски въпроси, за да се консултират местните, регионалните, националните и европейските политици и да разпространяват резултатите сред институциите, ангажирани с тези въпроси, включително и институциите на ЕС, както и сред широката общественост като по този начин се повиши активното гражданство.

КАКВА Е РОЛЯТА НА СДРУЖЕНИЯТА?

Сдруженията „Жан Моне“ следва да се превърнат в референтни центрове по свързаните с Европейския съюз тематични области, в които работят.

Те ще поемат функцията за мултиплициране и разпространение на знания, а също така ще допринасят към усилията за събиране и използване на информация, както и за изготвяне на анализи и концепции по определени теми.

Сдруженията носят цялостната отговорност за подадените от тях предложения. Те са задължени да изпълняват дейностите, описани в тяхната работна програма, през целия период на усвояване на безвъзмездните средства.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ПРОЕКТТЕ ЗА ПОДКРЕПА НА СДРУЖЕНИЯ ПО ПРОГРАМА „ЖАН МОНЕ“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите за подкрепа по програма „Жан Моне“ на сдружения, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Всяко сдружение на преподаватели и изследователи, специализирано в областта на изследванията на Европейския съюз, установено във всяка държава в света. Сдружението трябва да има ясно декларирана цел да допринася към изучаването на европейските интеграционни процеси на национално или транснационално равнище. Сдружението следва да има интердисциплинарен характер. Физически лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.
Продължителност на проекта	Три години.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.

Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 23 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 септември същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани и въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите и приоритетите на дейността (вж. разделите „Каква е целта на програма „Жан Моне“? и „Какво представлява подкрепата по програма „Жан Моне“ за сдружения?“). ▪ Доколко предложението: <ul style="list-style-type: none"> - е подходящо за предоставяне на подкрепа за предвидените в закона дейности на сдружението и за извършване на изследвания по Европейски проблеми; - повишава консултирането на лицата, разработващите местните, регионалните, националните и европейските политики. <p>Съответствието на предложението с приоритетните целеви групи за дейността:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сдружения, установени в държави, които не са обхванати от дейността „Жан Моне“; - сдружения, които не са получавали финансиране по програма „Жан Моне“.
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, оценка и разпространение; ▪ съгласуваност между целите на проекта и предложените дейности и бюджет ▪ качество и приложимост на предложената методика.
<p>Качество на екипа на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Относителност на профила и експертния капацитет на ключовите членове на академичния състав, участващи в дейностите по проекта.
<p>Въздействие и разпространение (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху институцията, която участва в програмата „Жан Моне“; - върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън сдружението, което е домакин на дейността „Жан Моне“

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне 13 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ПОДКРЕПАТА ПО ПРОГРАМА „ЖАН МОНЕ“ ЗА СДРУЖЕНИЯ?

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Сдруженията, одобрени за предоставяне на подкрепа по това действие, се задължават да изпълнят дейности за разпространение и използване на резултатите от организирани от тях дейности за популяризиране извън обхвата на пряко участващите заинтересовани страни. По този начин значително ще се увеличи въздействието на дейностите и ще бъде реализиран принос за системни промени.

За да повишат въздействието от дейностите си, те следва да включат в изпълняваните от тях дейности за разпространение на резултатите създаване и предлагане на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и отворени образователни дейности в отговор на технологичното развитие. По този начин ще бъдат стимулирани по-гъвкави и творчески подходи за учене и ще бъдат обхванати все по-голям брой студенти, специалисти, лица, определящи политиката, и други заинтересовани групи.

Всички сдружения, на които са отпуснати безвъзмездни средства по програма „Жан Моне“, ще бъдат приканени да актуализират съответните раздели в специфичния онлайн инструмент „Еразъм+“, където ще бъде помествана цялата информация за дейностите по програма „Жан Моне“. Те ще бъдат убедително насърчени да използват съществуващите платформи и инструменти, които са подходящи за целта (регистъра „Жан Моне“ и виртуалната общност „Жан Моне“). Тези функции, които са част от общия ИТ инструмент по програма „Еразъм+“, ще осигурят редовното информиране на широката общественост за сдруженията и за техните дейности в рамките на програма „Жан Моне“. Организацията, на които са отпуснати безвъзмездни средства, ще бъдат приканени да актуализират редовно информацията в инструмента, като публикуват резултатите от своята работа.

Ако проектът бъде одобрен, към безвъзмездните средства ще се прилагат следните правила за финансиране:

ПОДКРЕПА ПО ПРОГРАМА „ЖАН МОНЕ“ ЗА СДРУЖЕНИЯ

Допустими разходи	Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
<p>Разходи за дейностите</p>	<p>Допустими преки разходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Разходи за персонал ▪ пътни и дневни разходи; ▪ разходи за възлагане на дейности на подизпълнители (максимум 30 % от допустимите преки разходи); ▪ разходи за оборудване (максимум 10 % от допустимите преки разходи); ▪ други разходи. <p>Допустими непреки разходи Сума с единна ставка, която не може да надхвърля 7 % от допустимите преки разходи по проекта, се признава за допустими непреки разходи, представляващи общите административни разходи на бенефициерите, за които те имат право на възстановяване от бюджета на проекта (например сметки за електричество или интернет, разходи за помещения, за постоянен персонал и др.)</p>	<p>Действително извършени разходи</p>	<p>Максимум 50 000 EUR</p> <p>80 % от общите допустими разходи (освен ако бенефициерът е поискал по-малък процентен дял на безвъзмездни средства).</p> <p>Условно: целите и работната програма трябва да са разбираемо описани във формуляра за кандидатстване</p>

МРЕЖИ „ЖАН МОНЕ“ (ПОЛИТИЧЕСКИ ДЕБАТИ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА АКАДЕМИЧНАТА ОБЩНОСТ)

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ МРЕЖИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

Мрежите „Жан Моне“ стимулират създаването и развитието на консорциуми от международни участници (ВУИ, центрове за високи постижения, департаменти, екипи, индивидуални експерти и др.) в областта на изследванията на Европейския съюз.

Те допринасят за събиране на информация, обмен на практики, обогатяване на знанията и популяризиране на процеса на европейската интеграция в света. По това действие може да бъде предоставена подкрепа и за повишаване на капацитета на съществуващи мрежи посредством подпомагане на определени дейности, и по-специално стимулиране на участието на млади изследователи в изследователски проекти по теми, свързани с ЕС.

Подкрепа за проекти ще се предоставя въз основа на едностранни предложения за изпълнение на дейности, които не могат да бъдат осъществени успешно на национално равнище и изискват участието на поне три институции партньори (включително кандидатстващата институция) от три различни държави. Целта на предложенията е изпълнение на проекти, които имат многонационално, а не национално измерение.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ В РАМКИТЕ НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

През целия период на изпълнение на даден проект мрежите по правило могат да реализират широк спектър от дейности, като например:

- събиране и популяризиране на информация и резултати относно методики, прилагани във връзка с научни изследвания и преподаване на високо ниво в областта на изследванията на ЕС;
- повишаване ефективността на сътрудничеството между отделните висши учебни институции и други компетентни структури в цяла Европа и в света;
- обогатяване на знанията и опита с цел съвместно усъвършенстване на добри практики;
- насърчаване на сътрудничеството и създаване на платформа за обмен на задълбочени знания с участието на публични органи и службите на Комисията по актуални теми, свързани с ЕС.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В МРЕЖИ „ЖАН МОНЕ“?

Мрежите „Жан Моне“ следва да се превърнат в референтни центрове по свързаните с Европейския съюз тематични области, в които работят. Те ще поемат функцията за мултиплициране и разпространение на знания, а също така ще допринасят към усилията за събиране и използване на информация, както и за изготвяне на анализи и концепции по определени теми.

Висшите учебни институции, които координират мрежи „Жан Моне“, носят цялостната отговорност за подадените от тях предложения. Те са задължени да изпълняват дейностите, описани в тяхната работна програма, през целия период на усвояване на безвъзмездните средства.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА ПОДКРЕПА НА МРЕЖИ „ЖАН МОНЕ“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят мрежите „Жан Моне“, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Висша учебна институция (ВУИ) или друга организация, която развива дейност в областта на европейската интеграция, установена във всяка държава в света. ВУИ, намиращи се в държави по програма „Еразъм+“, трябва да притежават валидна Еразъм харта за висше образование. Такава харта не се изисква за участващите висши училища от партнираща държава, но те трябва да се съобразяват с нейните принципи. Кандидатстващата организация трябва да е координатор на мрежа, която обединява поне три участващи институции от три различни държави. Определените европейски институции, преследващи цел от европейски интерес (посочени в Регламента за създаване на програма „Еразъм+“), не могат да кандидатстват за подкрепа по това действие.</p>
---	--

Продължителност на проекта	Три години.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 23 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 септември същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани и въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите и приоритетите на дейността (вж. разделите „Каква е целта на „Жан Моне“? и „Какво представляват мрежите „Жан Моне“?“). ▪ Доколко предложението: <ul style="list-style-type: none"> - има капацитет да стимулира разработването на нови дейности за преподаване, научни изследвания или дебати; - съдържа доказателства за академична добавена стойност; - стимулира и повишава видимостта на тази област на европейските изследвания/проблеми, както в рамките на институцията, която участва в действието „Жан Моне“, така и извън нея. ▪ Съответствието на предложението с приоритетните целеви групи за дейността: <ul style="list-style-type: none"> - институции, установени в държави, които не са обхванати от дейността „Жан Моне“; - институции или учени, които все още не получават финансиране по програмата „Жан Моне“.
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, оценка и разпространение; ▪ съгласуваност между целите на проекта и предложените дейности и бюджет ▪ качество и приложимост на предложената методика; ▪ структура и управление на дейностите в мрежата, включително канали за комуникация между членовете
<p>Качество на екипа на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ относимост на профила и експертния капацитет на ключовия персонал, както академичните, така и неакадемичните области членове на академичния състав, участващ в дейностите по проекта; ▪ състав на мрежата с оглед на географския ѝ обхват и допълването на компетентностите на членовете.
<p>Въздействие и разпространение (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите за преподаване ▪ Потенциално въздействие и мултипликационен ефект на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“, и институциите, участващи в мрежата; - върху студентите и учащите, които се ползват от програмата „Жан Моне“; - върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално, транснационално и/или европейско равнище. ▪ целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“; ▪ ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне 13 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ДЕЙНОСТТА ЗА ПОДКРЕПА НА МРЕЖИ „ЖАН МОНЕ“?

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Мрежите, одобрени за предоставяне на подкрепа по тази дейност, се задължават да изпълнят дейности за разпространение и използване на резултатите от организирани от тях дейности извън обхвата на пряко участващите заинтересовани страни. По този начин значително ще се увеличи въздействието на дейностите и ще бъде реализиран принос за системни промени.

С цел увеличение на въздействието, в рамките на осъществяваните от тях дейности за разпространение те трябва да разработят инструменти и събития, насочени към постигане на техните цели.

Всички мрежи „Жан Моне“ ще бъдат приканени да актуализират съответните раздели в специфичния онлайн инструмент „Еразъм+“, където ще бъде помествана цялата информация за дейностите по програма „Жан Моне“. Те ще бъдат убедително насърчени да използват съществуващите платформи и инструменти, които са подходящи за целта (регистъра „Жан Моне“ и виртуалната общност „Жан Моне“). Тези функции, които са част от общия ИТ инструмент по програма „Еразъм+“, осигуряват редовното информиране на широката общественост за дейностите на мрежите „Жан Моне“. Организациите, на които са отпуснати безвъзмездни средства, ще бъдат приканени да актуализират редовно информацията в инструмента, като публикуват резултатите от своята работа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Ако проектът бъде одобрен, към безвъзмездните средства ще се прилагат следните правила за финансиране:

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Разходи за дейностите	<p>Допустими преки разходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Разходи за персонал ▪ пътни и дневни разходи; ▪ разходи за възлагане на дейности на подизпълнители (максимум 30 % от допустимите преки разходи); ▪ разходи за оборудване (максимум 10 % от допустимите преки разходи); ▪ разходи за преподаване; ▪ други разходи. <p>Допустими непреки разходи Сума с единна ставка, която не може да надхвърля 7 % от допустимите преки разходи по проекта, се признава за допустими непреки разходи, представляващи общите административни разходи на бенефициерите, за които те имат право на възстановяване от бюджета на проекта (например сметки за електричество или интернет, разходи за помещения, за постоянен персонал и др.)</p>	<p>Действително извършени разходи</p>	<p>Максимум 300 000 EUR</p> <p>80 % от общите допустими разходи (освен ако бенефициерът е поискал по-малък процентен дял на безвъзмездни средства).</p>	<p>Условно: целите и работната програма трябва да са разбираемо описани във формуляра за кандидатстване</p>

ПРОЕКТИ „ЖАН МОНЕ“ (ПОЛИТИЧЕСКИ ДЕБАТИ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА АКАДЕМИЧНАТА ОБЩНОСТ)

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПРОЕКТИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

Проектите „Жан Моне“ подкрепят иновации, полезни взаимодействия и разпространението на учебното съдържание, посветено на ЕС. Тези проекти ще се основават на едностранни предложения (макар че в предложените дейности могат да участват и други партньори) и могат да се изпълняват за срок между 12 и 24 месеца.

- проектите за „**иновации**“ ще изследват нови перспективи и методики с цел повишаване на привлекателността на учебните дисциплини, посветени на ЕС, и адаптирането им към потребностите на различни целеви групи (например проекти в рамките на инициативата „Обучение по въпросите на ЕС в училище“);
- проектите за „**полезни взаимодействия**“ ще стимулират обсъждания и анализи на въпроси, свързани с Европейския съюз, както и обогатяване на знанията за Съюза и неговите процедури. Тези проекти са насочени към усъвършенстване на знанията за ЕС сред определени групи;
- Проектите за „**разпространение на съдържание**“ ще подкрепят основно дейности за предоставяне на информация и разпространение.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ ЧРЕЗ ПРОЕКТИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

През периода на изпълнение проектите „Жан Моне“ по правило могат да реализират широк спектър от дейности, като например:

„Иновации“

- разработване и изпитване на нови методики, съдържание и инструменти по конкретни теми, свързани с Европейския съюз;
- създаване на виртуални аудитории за конкретни учебни дисциплини и тяхното изпитване в различен контекст;
- разработване, изготвяне и въвеждане в практиката на инструменти за самообучение, популяризиращи активното гражданство в ЕС;
- разработване и предоставяне на подходящо педагогическо съдържание и нови/адаптирани учебни материали, предназначени за преподаване по теми, свързани с Европейския съюз на нивото на началното и средното образование („Обучение по въпросите на ЕС в училище“);
- разработване и въвеждане в практиката на дейности за обучение и продължаващо образование за учители, с цел учителите да придобият знания и умения, които са им необходими, за да преподават по дисциплини, свързани с Европейския съюз;
- осигуряване на специално разработени дейности, посветени на Европейския съюз, за ученици в началните и средните училища и в институциите за професионално образование и обучение.

„Полезни взаимодействия“

- повишаване създаването на европейски изследвания и/или обогатяване на знанията и и/или повишаване на динамиката на „департаменти/катедри/изследователски екипи“ в определената страна на Висшата учебна институция, която е изразила конкретен интерес/потребност;
- съвместно разработване на съдържание и съвместно преподаване за студенти с участието на няколко институции. Участващите институции могат да организират общи дейности и да изготвят инструменти, предназначени за подкрепа на курсове им за обучение.

„Разпространение на съдържанието“

- подпомагане на дейности за информиране и разпространение, предназначени за персонала на публични органи, за експерти по определени дисциплини и за гражданското общество като цяло;
- организиране на конференции, семинари и/или кръгли маси по актуални теми, свързани с Европейския съюз.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ПРОЕКТ „ЖАН МОНЕ“?

Институцията, която подава предложението за проекта, се задължава да изготви убедителна и устойчива стратегия, съдържаща подробна работна програма и информация за очакваните резултати. Предложението следва да съдържа обосновка за предложените дейности и избора на преките и непреките бенефициери, а също така следва да гарантира активната роля на участващите организации.

Предложенията трябва да са подписани от юридическия представител на висшите учебни институции (или други допустими организации) и да съдържат информация относно правния статут, целите и дейностите на кандидатстващата институция.

Висшите учебни институции (или други допустими организации) носят цялостната отговорност за подадените от тях предложения. Те се задължават да изпълняват дейностите, описани в техните проекти, през целия период на изпълнение на проектите.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ПРОЕКТТЕ „ЖАН МОНЕ“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите „Жан Моне“, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Висши учебни институции или други организации, занимаващи се с изучаване на въпросите, свързани с Европейския съюз, установени във всяка държава в света. ВУИ, намиращи се в държави по програма „Еразъм+“, трябва да притежават валидна Еразъм харта за висше образование (ЕСНЕ). Такава харта не се изисква за участващите висши училища от партнираща държава, но те трябва да се съобразяват с нейните принципи. Определените институции, преследващи цел от европейски интерес (посочени в Регламента за създаване на програма „Еразъм+“), не могат да кандидатстват за подкрепа по това действие. Начални и средни училища не могат да кандидатстват за подкрепа, но могат да участват активно в реализацията на дейностите.
Продължителност на проекта	между 12 и 24 месеца.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 23 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 септември същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани и въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Съответствие на предложението:<ul style="list-style-type: none">- с целите и приоритетите на дейността (вж. разделите „Каква е целта на програмата „Жан Моне“? и „Какво представляват проектите „Жан Моне“?“);- със специфичните цели на проектите „Жан Моне“ за „Иновации“, „Полезни взаимодействия“ и „Разпространение на съдържание“;▪ Доколко предложението:<ul style="list-style-type: none">- има капацитет да стимулира разработването на нови дейности за преподаване, научни изследвания или дебати;- съдържа доказателства за академична добавена стойност;- стимулира и повишава видимостта на тази област на европейските изследвания/проблеми, както в рамките на институцията, която участва в действието „Жан Моне“, така и извън нея.▪ Съответствие на предложението с приоритетните целеви групи за дейността:<ul style="list-style-type: none">- институции, установени в държави, които не са обхванати от дейността „Жан Моне“;- институции или учени, които все още не получават финансиране по програмата „Жан Моне“.
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, оценка и разпространение;▪ съгласуваност между целите на проекта и предложените дейности и бюджет▪ качество и приложимост на предложената методика.
<p>Качество на екипа на проекта (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ относимост на профила и експертния капацитет на ключовия персонал както в академичните, така и в неакадемичните области, участващ в дейностите по проекта;▪ за проекти, насочени към ученици в начални и средни училища: ангажиране на персонал по проекта, разполагащ с необходимите педагогически умения.
<p>Въздействие и разпространение (максимум 25 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите за преподаване▪ Потенциално въздействие на проекта:<ul style="list-style-type: none">- върху институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“;- върху студентите и учащите, които се ползват от програмата „Жан Моне“;- върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище.▪ целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“;▪ ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения.

За да бъдат допускани до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне 13 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ПРОЕКТИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Проектите „Жан Моне“ се задължават да изпълнят дейности за разпространение и използване на резултатите от дейностите извън обхвата на пряко участващите заинтересовани страни. По този начин значително ще се увеличи въздействието на дейностите и ще бъде реализиран принос за системни промени.

Проектите „Жан Моне“ ще бъдат приканени да актуализират съответните раздели в специфичния онлайн инструмент „Еразъм+“, където ще бъде помествана цялата информация за дейностите по проект „Жан Моне“. Те ще бъдат убедително насърчени да използват съществуващите платформи и инструменти, които са подходящи за целта (регистъра „Жан Моне“ и виртуалната общност „Жан Моне“). Тези функции, които са част от общия ИТ инструмент по програма „Еразъм+“, ще осигурят осведомяването на широката общественост за резултатите. Организациите, на които са отпуснати безвъзмездни средства, ще бъдат приканени да актуализират редовно информацията в инструмента, като публикуват резултатите от своята работа.

Проектите „Жан Моне“ се насърчават:

- да участват в събития за разпространение на резултатите и информация на национално и европейско равнище;
- да организират събития (лекции, семинари, работни групи и др.) с участието на лица, определящи политиката, на местно, регионално и национално равнище, както и на представители на организации на гражданското общество и училища;
- да разпространяват резултатите от реализираните от тях дейности посредством организиране на семинари или лекции, съобразени и предназначени за широката общественост и за представители на гражданското общество;
- да сътрудничат в мрежа с центрове за високи постижения и катедри „Жан Моне“, координатори на модули „Жан Моне“ и подпомагани институции и сдружения;
- да прилагат образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), да публикуват резюмета, съдържанието и граfiците на своите дейности, както и информация за очакваните резултати.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Максимален размер на безвъзмездните средства, които се отпускат за проект „Жан Моне“: 60 000 EUR (сумата не може да надхвърля 75 % от общите разходи)

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер
Участие в конференции	Вноска към разходи, свързани с организиране на конференции, семинари, работни групи и т.н., с изключение на разходи, свързани с участието на лектори от други градове	Принос към единичните ставки	D.2 на ден на участник
Пътни разходи (за лектори от други градове)	Вноска към пътните разходи на лектори от други градове, участващи в конференциите, въз основа на разстоянието за пътуване. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор на разстояния ¹⁶⁴ , като се посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане ¹⁶⁵	Единични ставки	За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник
			За разстояния от 8000 км или повече: 1100 EUR на участник
Дневни разходи (за лектори от други градове)	Вноска към дневните разходи на лектори от други градове, участващи в конференциите	Принос към единичните ставки	D.3 на ден на участник

¹⁶⁴ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹⁶⁵ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

Допълващи дейности	Принос към допълнителни съпътстващи разходи, които са свързани с допълнителни дейности, разработени в рамките на това действие, като например: академични дейности, следващи събитието, създаване и поддръжка на уебсайт, изготвяне, отпечатване и разпространение на публикации, разходи за устен превод, разходи за производство	Еднократна сума	25 000 EUR
---------------------------	--	-----------------	------------

Конкретните суми, приложими към проектите „Жан Моне“, са поместени в раздела „Единични разходи за дейностите по програма „Жан Моне“ в края на главата за дейността „Жан Моне“ в тази част от ръководството.

ЕДИНИЧНИ СТАВКИ ЗА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРОЕКТ „ЖАН МОНЕ“

Д.1: НАЦИОНАЛНИ РАЗХОДИ ЗА ПРЕПОДАВАНЕ (В ЕВРО НА ЧАС ПРЕПОДАВАНЕ)

Сумите зависят от държавата, където се изпълнява преподавателската дейност.

Държави по програмата	
Белгия	200
България	80
Чешка република	107
Дания	200
Германия	200
Естония	107
Ирландия	172
Гърция	129
Испания	161
Франция	184
Хърватия	96
Италия	166
Кипър	151
Латвия	98
Литва	106
Люксембург	200
Унгария	104
Малта	138
Холандия	200
Австрия	200
Полша	104

Португалия	126
Румъния	81
Словения	136
Словакия	114
Финландия	193
Швеция	200
Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия	184
бивша югославска република Македония	80
Исландия	159
Лихтенщайн	80
Норвегия	200
Турция	87
Държави партньори	
Антигуа и Барбуда	92
Австралия	200
Бахрейн	110
Барбадос	94
Бруней	200
Канада	200
Чили	83
Екваториална Гвинея	131

Хонконг	200
Израел	144
Япония	178
Корея, Република	153
Кувейт	200
Либия	90
Мексико	86
Нова Зеландия	153
Оман	131
Катар	200
Сейнт Китс и Невис	84
Саудитска Арабия	126
Сейшелски острови	126
Сингапур	200
Швейцария	200
територията на Русия, както е призната от международното право	109
Тринидад и Тобаго	115
Обединени арабски емирства	200
Съединени американски щати	200
Други	80

D.2: НАЦИОНАЛНИ РАЗХОДИ ЗА КОНФЕРЕНЦИИ (В ЕВРО НА ДЕН)

Сумите зависят от страната, в която се осъществява дейността.

Държави по програмата	
Белгия	88
България	40
Чешка република	55
Дания	94
Германия	90
Естония	47
Ирландия	75
Гърция	56
Испания	70
Франция	80
Хърватия	42
Италия	73
Кипър	66
Латвия	43
Литва	47
Люксембург	144
Унгария	46
Малта	60
Холандия	97
Австрия	94
Полша	45
Португалия	55
Румъния	40
Словения	59
Словакия	50
Финландия	84
Швеция	95
Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия	81
бивша югославска република Македония	40
Исландия	69
Лихтенщайн	40
Норвегия	138
Турция	40

Държави партньори	
Аржентина	44
Австралия	90
Бахрейн	43
Барбадос	41
Бруней	115
Канада	89
Екваториална Гвинея	57
Хонконг	117
Израел	63
Япония	78
Корея, Република	67
Кувейт	110
Макао	154
Нова Зеландия	67
Оман	57
Катар	194
Саудитска Арабия	55
Сейшелски острови	55
Сингапур	133
Швейцария	118
територията на Русия, както е призната от международното право	48
Тринидад и Тобаго	50
Обединени арабски емирства	107
Съединени американски щати	109
Други	40

D.3: ДНЕВНИ РАЗХОДИ: ЛЕКТОРИ ОТ ДРУГИ ГРАДОВЕ (В ЕВРО НА ДЕН)

Сумите зависят от страната, в която се осъществява дейността.

Държави по програмата	
Белгия	232
България	227
Чешка република	230
Дания	270
Германия	208
Естония	181
Ирландия	254
Гърция	222
Испания	212
Франция	245
Хърватия	180
Италия	230
Кипър	238
Латвия	211
Литва	183
Люксембург	237
Унгария	222
Малта	205
Холандия	263
Австрия	225
Полша	217
Португалия	204
Румъния	222
Словения	180
Словакия	205
Финландия	244
Швеция	257
Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия	276
бивша югославска република Македония	210
Исландия	245
Лихтенщайн	175
Норвегия	220
Турция	220

Държави партньори	
Афганистан	125
Албания	210
Алжир	170
Андора	195
Ангола	280
Антигуа и Барбуда	225
Аржентина	285
Армения	280
Австралия	210
Азербайджан	270
Бахамски острови	190
Бахрейн	275
Бангладеш	190
Барбадос	215
Беларус	225
Белиз	185
Бенин	150
Бутан	180
Боливия	150
Босна и Херцеговина	200
Ботсуана	185
Бразилия	245
Бруней	225
Буркина Фасо	145
Бурунди	165
Камбоджа	165
Камерун	160
Канада	230
Кабо Верде	125
Централноафриканска република	140
Чад	210
Чили	245
Китай	210
Колумбия	170
Коморски острови	135
Конго	185

Конго (Демократична република)	245
Острови Кук	185
Коста Рика	190
Куба	225
Джибути	235
Доминика	215
Доминиканска република	230
Еквадор	190
Египет	205
Ел Салвадор	180
Екваториална Гвинея	145
Еритрея	130
Етиопия	195
Фиджи	170
Габон	190
Гамбия	170
Грузия	295
Гана	210
Гренада	215
Гватемала	175
Гвинея	185
Гвинея Бисау	140
Гвиана	210
Хаити	190
Хондурас	175
Хонконг	265
Индия	245
Индонезия	195
Иран	200
Ирак	145
Израел	315
Република Кот д'Ивоар	190
Ямайка	230
Япония	405
Йордания	195
Казахстан	245
Кения	225
Кирибати	205

Корея, Народнодемократична република	230
Корея, Република	300
Косово, съгласно Резолюция № 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН	220
Кувейт	280
Киргизстан	255
Лаос	195
Ливан	260
Лесото	150
Либерия	235
Либия	225
Макао	150
Мадагаскар	155
Малави	215
Малайзия	250
Малдивски острови	185
Мали	155
Маршалови острови	185
Мавритания	125
Мавриций	200
Мексико	255
Микронезия	190
Молдова	250
Монако	170
Монголия	160
Черна гора	220
Мароко	205
Мозамбик	200
Мианмар	125
Намибия	135
Науру	185
Непал	185
Нова Зеландия	185
Никарагуа	185
Нигер	125
Нигерия	235
Ниуе	185
Оман	205
Пакистан	180
Палау	185
Палестина	170
Панама	210
Папуа-Нова Гвинея	190
Парагвай	190

Перу	210
Филипини	210
Катар	200
Руанда	225
Сейнт Китс и Невис	270
Санта Лусия	215
Сейнт Винсът и Гренадини	265
Самоа	185
Сан Марино	175
Сао Томе и Принсипи	155
Саудитска Арабия	280
Сенегал	200
Сърбия	220
Сейшелски острови	225
Сиера Леоне	190
Сингапур	225
Соломонови острови	170
Сомалия	175
Южна Африка	195
Шри Ланка	155
Судан	270
Суринам	180
Свазиленд	140
Швейцария	220
Сирия	225
Таджикистан	185
Тайван	255
Танзания	250
територията на Русия, както е призната от международното право	365
територията на Украйна, както е призната от международното право	270
Тайланд	205
Демократична република на Източен Тимор	160
Того	155
Тонга	155
Тринидад и Тобаго	175
Тунис	145
Туркменистан	230
Тувалу	185
Уганда	235
Обединени арабски емирства	265
Съединени американски щати	280

Уругвай	215
Узбекистан	230
Вануату	170
Град държава Ватикан	175
Венецуела	210
Виетнам	255
Йемен	225
Замбия	185
Зимбабве	165
Други	205

СПОРТ

КАКВИ ДЕЙСТВИЯ СЕ ПОДКРЕПЯТ?

Следните дейности в областта на спорта се изпълняват въз основа на настоящото ръководство за програмата:

- партньорства за сътрудничество;
- малки партньорства за сътрудничество;
- европейски спортни събития с нестопанска цел.

Наред с това програма „Еразъм+“ подкрепя и действия за подобряване на фактологичната основа, необходима за разработване на политики (проучвания, събиране на данни, обзори и т.н.), стимулиране на диалога със съответните заинтересовани страни в Европа (чрез Спортния форум на ЕС, събития на председателството на ЕС, конференции, срещи, семинари и т.н.). Тези действия ще се изпълняват от Европейската комисия пряко или чрез Изпълнителната агенция.

Специфичните цели на програма „Еразъм+“ в областта на спорта са, както следва:

- справяне с трансграничните заплахи за почтеността в спорта, като допинга, уговарянето на мачове и насилието, както и всички видове прояви на нетърпимост и дискриминация;
- насърчаване и подкрепа на доброто управление в спорта и двойната кариера на спортистите;
- насърчаване на доброволческите дейности в спорта, заедно със социалното приобщаване, равните възможности и информираността, за значението на укрепващата здравето физическа активност чрез засилено участие и равен достъп до спортни дейности за всички.

Както е предвидено в Регламента за създаване на програма „Еразъм+“, акцентът трябва да бъде поставен върху масовия спорт.

Дейности в областта на спорта се очаква да доведат до развиването на европейското измерение в спорта чрез генериране, споделяне и разпространение на опит и знания по различни въпроси, засягащи спорта на европейско равнище.

Подкрепяните по програма „Еразъм+“ проекти в областта на спорта, следва да доведат до повишени равнища на физическа активност и доброволчески дейности.

По-конкретно,

- повишаване на познанията и осведомеността относно спорта и физическата активност в държавите по програмата;
- повишаване на осведомеността относно ролята на спорта за насърчаване на социалното приобщаване, равните възможности и укрепващата здравето физическа активност;
- засилено сътрудничество между институциите и организациите, работещи в областта на спорта и физическата активност;
- по-голямо участие на спортни организации и други съответни организации от различни държави по програмата в разширени мрежи;
- подобрен обмен на добри практики.

Дейности в областта на спорта се очаква да допринесат за провеждането на Европейската седмица на спорта, която е инициатива на Комисията, целяща насърчаване на физическата активност в Европейския съюз, с оглед на намаляващото участие в спортни занимания.

Предвижда се Европейската седмица на спорта да бъде организирана в съответствие със следната концепция: официално откриване, водещо събитие и 4 дни с акценти, като всеки ден е с различна тема „на фокус“: образование, на работното място, на открито, спортни клубове и фитнес центрове. Наред с другите дейности Европейската седмица на спорта ще насърчи организирането на трансгранични дейности за повишаване на информираността.

Считано от 2017 г., Европейската седмица на спорта ще се провежда от 23 до 30 септември. Освен дейностите, организирани от Европейската комисия, държавите членки ще организират дейности на национално равнище и ще координират дейности на местно равнище.

Повече информация относно Европейската седмица на спорта през 2017 г. може да бъде намерена на адрес: <http://ec.europa.eu/sport/>.

ПАРТНЬОРСТВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ПАРТНЬОРСТВАТА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО?

Партньорствата за сътрудничество предоставят възможност за разработване, трансфер и/или реализиране на иновативни продукти и/или за участие в интензивни дейности по разпространение и използване на съществуващи или нови продукти, или на иновативни идеи в различни области, свързани със спорта и физическата активност. Те включват различни организации и действащи лица от областта на спорта и извън нея, по-специално публични органи на местно, регионално, национално и европейско равнище, спортни организации, свързани със спорта организации и органи в областта на образованието. Партньорствата за сътрудничество представляват по-специално иновативни проекти, преследващи следните цели:

- насърчаване на участието в спорт и физическа дейност, по-специално чрез подкрепа за прилагането на Препоръката на Съвета относно укрепващата здравето физическа активност и в съответствие с Насоките на ЕС относно физическата активност;
- насърчаване на участието в спорт и физическа дейност, по-специално чрез подкрепа за провеждането на Европейската седмица на спорта;
- насърчаване на образованието в спорт и чрез спорт със специален акцент върху развиването на умения, както и чрез подкрепа за прилагането на Насоките на ЕС относно двойната кариера на спортистите;
- насърчаване на доброволчески дейности в областта на спорта;
- борба с допинга, особено в среди за отбих;
- борба с уреждането на спортни състезания;
- усъвършенстване на доброто управление в спорта;
- овладяване на насилието и борба с расизма, дискриминацията и нетолерантността в спорта;
- насърчаване на социалното приобщаване и равните възможности в областта на спорта.

Партньорствата за сътрудничество следва да насърчават създаването и развитието на европейски мрежи в областта на спорта. По този начин ЕС може да предостави възможности за засилено сътрудничество между заинтересованите страни, което не би било налице без действия от страна на ЕС. Партньорствата за сътрудничество следва да насърчават и едновременно със и между местните, регионалните, националните и международните политики с цел стимулиране на спорта и физическата активност и преодоляване на предизвикателствата, свързани със спорта.

В рамките на партньорствата за сътрудничество програма „Еразъм+“ ще подкрепя изпитването и разработването на нови проектни формати и нови форми на транснационално сътрудничество в областта на спорта, които имат потенциал да вдъхновят разработване в по-голям мащаб на инициативи, подкрепяни от национални схеми за финансиране или други, като европейските структурни и инвестиционни фондове.

Комисията чрез своята Изпълнителна агенция ще провежда един цикъл на процедурата по подбор през годината.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ В РАМКИТЕ НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Програма „Еразъм+“ предоставя значителна степен на гъвкавост по отношение на дейностите, които могат да реализират партньорствата за сътрудничество, доколкото предложението доказва убедително, че тези дейности са най-подходящият подход за постигане на определените цели на проекта. Партньорствата за сътрудничество по правило могат да реализират широк спектър от дейности, като например:

- сътрудничество в мрежа между заинтересовани страни;
- разработване, идентифициране, популяризиране и обмен на добри практики;
- подготовка, разработване и прилагане на модули и инструменти за образование и обучение;
- дейности, насочени към усъвършенстване на компетентностите на организациите, занимаващи се с мултиплициране в областта на спорта, и разработване на мониторинг и съпоставителни анализи на показатели, по-конкретно във връзка с насърчаването на етичното поведение и кодексите на поведение сред спортистите;
- дейности за повишаване на осведомеността, относно добавената стойност на спорта и физическата активност за личното, социалното и професионалното развитие на хората;
- дейности за популяризиране на иновативни едновременно действия между областта на спорта и областите на здравеопазването, образованието, обучението и младежта;
- дейности за обогатяване на фактологичната основа в областта на спорта, с оглед преодоляване на социалните и икономическите предизвикателства (събиране на данни в подкрепа на горепосочените дейности, проучвания, консултации и др.);

- конференции, семинари, срещи, събития и прояви за повишаване на осведомеността, организирани в подкрепа на изброените по-горе дейности.

Кой може да участва в партньорство за сътрудничество?

Партньорствата за сътрудничество са отворени за всички видове публични институции или организации с нестопанска цел, чиято дейност е свързана с областта на спорта и физическата активност. В зависимост от целта на проекта партньорствата за сътрудничество следва да обединяват подходяща и многообразна група партньори, за да могат да се възползват от техния разностранен опит, профили и експертен капацитет, и съответно да постигнат адекватни и висококачествени резултати от проекта.

Партньорствата за сътрудничество са насочени към сътрудничество между организации, установени в държави по програмата.

Съставът на партньорството за сътрудничество, следва да включва:

- кандидат/координатор: организация, която подава проектното предложение от името на всички партньори. След одобряването на заявлението за подкрепа на проекта, кандидатстващата/координиращата организация ще бъде основен бенефициер на безвъзмездните средства от ЕС и ще подпише споразумение за отпускане на безвъзмездни средства с много бенефициери от името на всички участващи организации. Координационната роля на кандидатстващата/координиращата организация включва следните задължения:
 - да представлява и действа от името на участващите организации в отношенията с Европейската комисия;
 - поема финансовата и юридическата отговорност за правилното оперативното, административното и финансово изпълнение на целия проект;
 - координира партньорството в сътрудничество с останалите партньори по проекта.
- партньори: организации, които участват активно в подготовката, изпълнението и оценяването на партньорството за сътрудничество. Всеки партньор трябва да подпише мандат, с който упълномощава координиращата организация да действа от негово име и за негова сметка през периода на изпълнение на проекта.

Въз основа на какви критерии се оценяват партньорствата за сътрудничество?

В списъка по-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите за сътрудничество, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

<p>Допустими участващи организации</p>	<p>Всички организации с нестопанска цел или публични органи, активни в областта на спорта и установени в държава по програмата или всяка държава партньор в света (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).</p> <p>Например участваща организация може да е (неизчерпателно изброяване):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ публичен орган на местно, регионално или национално равнище с компетентности в областта на спорта; ▪ национален олимпийски комитет или национална спортна конфедерация; ▪ местна, регионална, национална, европейска или международна спортна организация; ▪ национална спортна лига; ▪ спортен клуб; ▪ организация или асоциация, представляваща спортисти; ▪ организация или асоциация, представляваща специалисти и доброволци в спорта (например треньори, мениджъри и др.); ▪ организация, представляваща движението „спорт за всички“; ▪ организация, работеща в областта на популяризирането на физическата активност; ▪ организация, представляваща сектора за активен отдих; ▪ организация, работеща в областта на образованието, обучението или младежта.
---	---

Кой може да кандидатства?	Всяка участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.
Брой и профил на участващите организации	Партньорствата за сътрудничество са транснационални и в тях трябва да участват поне пет организации от пет различни държави по програмата. Няма определен максимален брой на партньорите. Бюджетът за управлението и изпълнението на проекта обаче е ограничен (и се равнява на 10 партньорски организации). Всички участващи организации трябва да бъдат идентифицирани към момента на кандидатстване за безвъзмездна финансова подкрепа.
Продължителност на проекта	Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етап на кандидатстване (12, 18, 24, 30 или 36 месеца) въз основа на целта на проекта и на вида на планираните дейности.
Място (места) на изпълнение на дейността	Дейностите трябва да се реализират в (една или повече от) държавите, където са установени организациите, участващи в партньорството за сътрудничество.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 6 април до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 януари следващата година.
Как се кандидатства?	По-подробна информация за процедурата за кандидатстване може да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Индикативното разпределение за различните видове партньорства за сътрудничество ще бъде както следва:

- приблизително 25 % за приоритети 1 и 2 (проекти подкрепящи участието в спорт и физически дейности);
- приблизително 25 % за приоритети 2 и 3 (проекти подкрепящи образованието в спорт и чрез спорт, със специален акцент върху развиването на умения, както и прилагането на Насоките на ЕС относно двойната кариера на спортистите¹⁶⁶ и проекти подкрепящи доброволческите дейности в областта на спорта);
- приблизително 25 % за приоритети 5, 6 и 7 (проекти в подкрепа на целостта на спорта като анти-допинг, борба срещу уреждането на спортни състезания и добро управление в спорта);
- приблизително 25 % за приоритети 8 и 9 (проекти насочени към борба с насилието, расизма и нетърпимостта в спорта, проекти насочени към насърчаване на социалното приобщаване и равните възможности в спорта).

В рамките на тези категории проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 30 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствие на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите на европейските политики в областта на спорта; - с целите и приоритетите на действието (вж. раздел „Какви са целите на партньорствата за сътрудничество?“). ▪ Доколко: <ul style="list-style-type: none"> - предложението се основава на действителен и адекватен анализ на потребностите; - целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и целевите групи; - предложението е иновативно и/или допълва други реализирани
--	--

¹⁶⁶ Насоки на ЕС относно двойната кариера на спортистите (приети на 28.09.2012 г. от експертната група на ЕС за образование и обучение в спорт (ISBN 978-92-79-31161-1).

	<p>от участващите организации инициативи;</p> <ul style="list-style-type: none"> - предложението създава добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не могат да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени само в една държава.
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и разпространение; ▪ съгласуваност на целите, методиката и дейностите по проекта с предложения бюджет; ▪ качество и приложимост на предложената методика; ▪ наличие и качество на система за управление (сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични); ▪ наличие и приложимост на мерките за контрол на качеството, гарантиращи, че проектът ще бъде изпълнен с високо качество, в посочените времеви и бюджетни рамки; ▪ степен на ефективност на проекта по отношение на разходите и правилно разпределение на наличните ресурси за отделните дейности.
<p>Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Доколко: <ul style="list-style-type: none"> - когато е уместно, проектът включва подходящ състав от допълнителни участващи организации с необходимия профил, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта; - в реализацията на проекта са ангажирани хора с необходимия експертен капацитет в подходящи области като политика и практика в областта на спорта (обучение, състезания, наставничество и т.н.), академичен капацитет и способност да комуникират с широка аудитория; - разпределението на отговорностите и задачите отразява ангажмента и активния принос на всички участващи организации; - ако е приложимо, доколко участието на организация от държава партньор допринася съществена добавена стойност към проекта (ако това условие не е изпълнено, проектът няма да бъде разглеждан с оглед на отпускане на безвъзмездни средства).
<p>Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта; ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - за отделните участници и върху участващите организации по време и след приключването на проекта; - извън организациите и физическите лица, които пряко участват в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ качество на плана за разпространение: целесъобразността и качеството на мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации; ▪ ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения; ▪ качество на плановете за осигуряване на устойчивостта на проекта, т.е. неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездната финансова подкрепа от ЕС.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение“ и 10 точки за категориите „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и „качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество“).

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Максимален размер на безвъзмездното подпомагане за „Партньорства за сътрудничество“: 400 000 EUR					
Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане	
Управление и изпълнение на проекта	Управление на проекта (например планиране, финанси, координация и комуникация между партньорите и продукти.), малки материали предназначени за учене, преподаване или обучение, инструменти, подходи и др. Виртуално сътрудничество и дейности по местни проекти; информация, популяризиране и разпространение (например брошури, листовки, информация в интернет и пр.).	Принос към единичните ставки	Финансова подкрепа за дейностите на координиращата организация: 500 EUR на месец	Максимум 2.750 EUR на месец	Въз основа на продължителността на партньорството за сътрудничество и броя на участващите организации
		Принос към единичните ставки	Финансова подкрепа за дейностите на други участващи организации: 250 EUR на организация на месец		
Транснационални срещи по проекта	Участие в организирани от една от участващите организации срещи между партньорите по проекта с цел обсъждане и координиране на изпълнението. Финансиране на пътните и дневните разходи	Принос към единичните ставки	За разстояния между 100 и 1999 км: 575 EUR на участник за среща	Условно: кандидатите трябва да предоставят обосновка за предвидения брой срещи и за участниците в тях. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния.	
			За разстояния от 2000 км или повече: 760 EUR на участник за среща		
Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане	
Извънредни разходи	Финансова подкрепа за покриване на действително извършени разходи, свързани с подизпълнение или	Действително извършени	80 % от допустимите разходи Максимум 50.000 EUR на проект (с изключение на	Условно: договорите с подизпълнители трябва да са свързани с услуги, които не могат да бъдат предоставени пряко от	

	<p>закупуване на стоки и услуги. Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция изисква такава.</p>	<p>разходи</p>	<p>разходите за предоставяне на финансова гаранция)</p>	<p>участващите организации поради надлежно обосновани причини. Разходи за оборудване не могат да обхващат обичайно офис оборудване или оборудване, използвано текущо от участващите организации.</p>
--	--	----------------	---	--

<p>Допълнително финансиране за големи партньорства за сътрудничество</p>					
<p>Интелектуални продукти</p>	<p>Интелектуални продукти/материални резултати от проекта (като например насоки, педагогически материали, отворени образователни ресурси (ООР), ИТ инструменти, проучвания, методи за взаимно учене между колеги, изследвания и доклади, изобретения като нови спортни и пр.</p>	<p>Принос към единичните ставки</p>	<p>B5.1 на участващ мениджър за ден работа по проекта</p> <p>B5.2 на участващ изследовател/преподавател/треньор/инструктор/младежки работник за ден работа по проекта</p> <p>B5.3 на участващ технически персонал за ден работа по проекта</p> <p>B5.4 на административен персонал за ден работа по проекта</p>	<p>Условно: разходите за мениджъри и административен персонал следва вече да се включени в позицията „Управление и изпълнение на проекта“. За да не се допусне евентуално дублиране с тази позиция, кандидатите следва да обосноват вида и размера на исканите разходи за персонал във връзка с предлагания резултат.</p> <p>За да бъдат отпуснати такива безвъзмездни средства, качеството и количеството на продуктите следва да е съществено. Необходимо е да се докаже, че резултатите имат потенциал за по-широко използване и експлоатация, както и за въздействие.</p>	
<p>Мултиплициращи спортни събития</p>	<p>Принос към разходите, свързани с национални и транснационални конференции, семинари и събития за споделяне и разпространение на интелектуалните продукти от проекта (без да се включват пътните и дневните разходи на представителите на участващите организация, които са част от проекта).</p>	<p>Принос към единичните ставки</p>	<p>100 EUR за местен участник (т.е. участници от държавата, в която се провежда събитието)</p> <p>200 EUR за международен участник (т.е. участници от други държави)</p>	<p>Максимум 30,000 EUR на проект</p>	<p>Условно: Подкрепа за мултиплициращи събития се предоставя само ако имат пряка връзка с интелектуалните продукти от проекта. Проект, който не получава безвъзмездни средства за интелектуални продукти, не може да получава подкрепа за организиране на мултиплициращи събития.</p>

Таблица А: ИНТЕЛЕКТУАЛНИ ПРОДУКТИ (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН)

Това финансиране може да се използва само за покриване на разходите за персонал на участващи в проекта организации за изготвяне на интелектуални продукти. Сумите зависят от: а) профила на участващите в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал участва в проекта.

	Мениджър	Преподавател/инструктор/ изследовател/ Специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен персонал
	B5.1	B5.2	B5.3	B5.4
Дания, Ирландия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Лихтенщайн, Норвегия	294	241	190	157
Белгия, Германия, Франция, Италия, Финландия, Обединено кралство, Исландия	280	214	162	131
Чешка република, Гърция, Испания, Кипър, Малта, Португалия, Словения	164	137	102	78
България, Естония, Хърватия, Латвия, Литва, Унгария, Полша, Румъния, Словакия, бивша югославска република Македония, Турция	88	74	55	39

ТАБЛИЦА Б: ИНТЕЛЕКТУАЛНИ ПРОДУКТИ (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН)

Това финансиране може да се използва само за покриване на разходите за персонал на участващи в проекта организации за изготвяне на интелектуални продукти. Сумите зависят от: а) профила на участващите в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал участва в проекта.

	Мениджър	Преподавател/инструктор/ изследовател/ Специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен персонал
	B5.1	B5.2	B5.3	B5.4
Австралия, Канада, Кувейт, Макао, Монако, Катар, Сан Марино, Швейцария, Съединени американски щати	294	241	190	157
Андора, Бруней, Япония, Нова Зеландия, Сингапур, Обединени арабски емирства, Град държава Ватикан	280	214	162	131
Бахамски острови, Бахрейн, Хонконг, Израел, Корея (Република), Оман, Саудитска Арабия, Тайван	164	137	102	78
Афганистан, Албания, Алжир, Ангола, Антигуа и Барбуда, Аржентина, Армения, Азербайджан, Бангладеш, Барбадос, Беларус, Белиз, Бенин, Бутан, Боливия, Босна и Херцеговина, Ботсуана, Бразилия, Буркина Фасо, Бурунди, Камбоджа, Камерун, Кабо Верде, Централноафриканска република, Чад, Чили, Китай, Колумбия, Коморски острови, Конго, Демократична република Конго, Острови Кук, Коста Рика, Куба, Джибути, Доминика, Доминиканска република, Еквадор, Египет, Ел Салвадор, Екваториална Гвинея, Еритрея, Етиопия, Фиджи, Габон, Гамбия, Грузия, Гана, Гренада, Гватемала, Гвинея, Гвинея Бисау, Гвиана, Хаити, Хондурас, Индия, Индонезия, Иран, Ирак, Република Кот д'Ивоар, Ямайка, Йордания, Казахстан, Кения, Кирибати, Корея (Народнодемократична република), Косово, Киргизстан, Лаос, Ливан, Лесото, Либерия, Либия, Мадагаскар, Малави, Малайзия, Малдивски острови, Мали, Маршалови острови, Мавритания, Мавриций, Мексико, федерални щати на Микронезия, Молдова, Монголия, Черна гора, Мароко, Мозамбик, Мианмар, Намибия, Науру, Непал, Никарагуа, Нигер, Нигерия, Ниуе, Пакистан, Палау, Палестина, Панама, Папуа-Нова Гвинея, Парагвай, Перу, Филипини, Руанда, Сейнт Китс и Невис, Сент Лусия, Сейнт Винсът и Гренадини, Самоа, Сао Томе и Принсипи, Сенегал, Сърбия, Сейшелски острови, Сиера Леоне, Соломонови острови, Сомалия, Южна Африка, Южен Судан, Шри Ланка, Судан, Суринам, Свазиленд, Сирия, Таджикистан, Танзания, територията на Русия, както е призната от международното право, територията на Украйна, както е призната от международното право, Тайланд, Демократична република Източен Тимор, Того, Тонга, Тринидад и Тобаго, Тунис, Туркменистан, Тувалу, Уганда, Уругвай, Узбекистан, Вануату, Венецуела, Виетнам, Йемен, Замбия, Зимбабве	88	74	55	39

МАЛКИ ПАРТНЬОРСТВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА МАЛКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО?

Малките партньорства за сътрудничество позволяват на организациите да развиват и укрепват мрежи, да увеличават своя капацитет за работа на транснационално равнище, да обменят добри практики, да дебатираат идеи и методи в различни области, свързани със спорта и физическата активност. Избраните проекти могат да доведат до осезаеми резултати и се очаква да разпространяват резултатите от дейностите си, макар и по начин, който е пропорционален на целта и обхвата на проекта. Малките партньорства за сътрудничество включват различни организации, по-специално публични органи на местно, регионално и национално равнище, спортни организации, свързани със спорта организации и органи в областта на образованието. Малките партньорствата за сътрудничество ще са насочени по-специално към осигуряване на непрекъснатост на Подготвителните дейности от 2013 г., както и ще са, по-специално, иновативни проекти, преследващи следните цели:

- насърчаване на социалното приобщаване и равните възможности в областта на спорта;
- насърчаване на европейските традиционни спортове и игри;
- подпомагане на мобилността на доброволците, треньорите, мениджърите и персонала на организациите с нестопанска цел;
- защита на спортистите, особено на най-младите, от рисковете за здравето и за безопасността чрез подобряване на условията за тренировки и състезания;
- насърчаване на образование в спорт и чрез спорт със специален акцент върху развиването на умения.

Малките партньорства за сътрудничество следва да насърчават създаването и развитието на транснационални мрежи в областта на спорта. По този начин ЕС може да предостави възможности за засилено сътрудничество между заинтересованите страни, което не би било налице без действия от страна на ЕС. Малките партньорства за сътрудничество следва да насърчават и единодействия със и между местните, регионалните, националните и международните политики, с цел стимулиране на спорта и физическата активност и преодоляване на предизвикателствата, свързани със спорта.

Малките партньорства за сътрудничество следва да включват поне един местен или регионален спортен клуб.

Комисията чрез своята Изпълнителна агенция ще провежда един кръг на процедурата по подбор през годината.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ В РАМКИТЕ НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Програма „Еразъм+“ предоставя значителна степен на гъвкавост по отношение на дейностите, които могат да реализират малките партньорства за сътрудничество, доколкото предложението доказва, че тези дейности са най-подходящият подход за постигане на определените цели на проекта. Малките партньорства за сътрудничество по правило могат да обхванат широк спектър от дейности, като например:

- сътрудничество в мрежа между заинтересовани страни;
- популяризиране, идентифициране и обмен на добри практики;
- подготовка, разработване и прилагане на модули и инструменти за образование и обучение;
- дейности за повишаване на осведомеността, относно добавената стойност на спорта и физическата активност за личното, социалното и професионалното развитие на хората;
- дейности за популяризиране на иновативни единодействия между областта на спорта и областите на здравеопазването, образованието, обучението и младежта;
- дейности за обогатяване на фактологичната основа в областта на спорта, с оглед преодоляване на социалните и икономическите предизвикателства (събиране на данни в подкрепа на горепосочените дейности, проучвания, консултации и др.);
- конференции, семинари, срещи, събития и прояви за повишаване на осведомеността, организирани в подкрепа на изброените по-горе дейности.

КОЙ МОЖЕ ДА УЧАСТВА В МАЛКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО?

Малките партньорства за сътрудничество са отворени за всички видове публични институции или организации с нестопанска цел, активни в областта на спорта и физическата активност. В зависимост от целта на проекта Малките партньорства за сътрудничество следва да включват подходяща и многообразна група партньори, за да могат да се възползват от различния опит, профили и експертен капацитет, и съответно да постигнат адекватни и висококачествени резултати от проекта.

Малките партньорства за сътрудничество са насочени към сътрудничество между организации, установени в държави по програмата.

Съставът на малките партньорства за сътрудничество следва да включва:

- кандидат/координатор: организация, която подава проектното предложение от името на всички партньори. След одобряването на заявлението за подкрепа на проекта, кандидатстващата/координиращата организация ще бъде основен бенефициер на безвъзмездните средства от ЕС и ще подпише споразумение за отпускане на безвъзмездни средства с един бенефициер. Моля консултирайте се с Част В от настоящото ръководство за повече информация за финансовите и договорните споразумения. Координационната роля на кандидатстващата/координиращата организация включва следните задължения:
 - да представлява и действа от името на участващите организации в отношенията с Европейската комисия;
 - поема финансовата и юридическата отговорност за правилното оперативно, административно и финансово изпълнение на целия проект;
 - да координира партньорството в сътрудничество с останалите партньори по проекта;
 - получава финансовата подкрепа от ЕС чрез Програма Еразъм+ и отговаря за разпределението на средствата между участващите в проекта партньори.
- партньори: организации, които допринасят за подготовката, изпълнението и оценяването на малките партньорства за сътрудничество.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ МАЛКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО?

В списъка по-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите за малки партньорства за сътрудничество, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

<p>Допустими участващи организации</p>	<p>Всички организации с нестопанска цел или публични органи, активни в областта на спорта и установени в държава по програмата или всяка държава партньор в света (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).</p> <p>Например участваща организация може да е (неизчерпателно изброяване):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ публичен орган на местно, регионално или национално равнище с компетентности в областта на спорта; ▪ национален олимпийски комитет или национална спортна конфедерация; ▪ местна, регионална или национална спортна организация; ▪ национална спортна лига; ▪ спортен клуб; ▪ организация или асоциация, представляваща спортисти; ▪ организация или асоциация, представляваща специалисти и доброволци в спорта (например треньори, мениджъри и др.); ▪ организация, представляваща движението „спорт за всички“; ▪ организация, работеща в областта на популяризирането на физическата активност; ▪ организация, представляваща сектора за активен отдих.
<p>Кой може да кандидатства?</p>	<p>Всяка участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.</p>
<p>Брой и профил на участващите организации</p>	<p>Малките партньорства за сътрудничество са транснационални и в тях трябва да участват поне три организации от три различни държави по програмата. Няма определен максимален брой на партньорите. Бюджетът за управлението и изпълнението на проекта обаче е ограничен (и се равнява на 5 партньорски организации). Всички участващи организации трябва да бъдат идентифицирани към момента на кандидатстване за безвъзмездна финансова подкрепа.</p>

Продължителност на проекта	Между 12 и 24 месеца. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етап на кандидатстване (12, 18 или 24 месеца) въз основа на целта на проекта и на вида на планираните дейности.
Място (места) на изпълнение на дейността	Дейностите трябва да се реализират в (една или повече от) държавите, където са установени организациите, участващи в малките партньорства за сътрудничество.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 6 април до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 януари следващата година.
Как се кандидатства?	По-подробна информация за процедурата за кандидатстване може да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

В рамките на тези категории проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 30 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствие на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите на европейските политики в областта на спорта; - с целите и приоритетите на действието (вж. раздел „Какви са целите на партньорствата за сътрудничество?“). ▪ Доколко: <ul style="list-style-type: none"> - предложението се основава на действителен и адекватен анализ на потребностите; - целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и целевите групи; - предложението е иновативно и/или допълва други реализирани от участващите организации инициативи; - предложението създава добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не могат да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени само в една държава.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 20 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и разпространение; ▪ съгласуваност на целите, методиката и дейностите по проекта с предложения бюджет; ▪ качество и приложимост на предложената методика; ▪ наличие и качество на система за управление (сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични); ▪ наличие и приложимост на мерките за контрол на качеството, гарантиращи, че проектът ще бъде изпълнен с високо качество, в посочените времеви и бюджетни рамки; ▪ степен на ефективност на проекта по отношение на разходите и правилно разпределение на наличните ресурси за отделните дейности.
Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество (максимум 20 точки)	<ul style="list-style-type: none"> • Доколко: <ul style="list-style-type: none"> - когато е уместно, проектът включва подходящ състав от допълнителни участващи организации с необходимия профил, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички ас-

	<p>пекти на проекта;</p> <ul style="list-style-type: none"> - в реализацията на проекта са ангажирани хора с необходимия експертен капацитет в подходящи области като политика и практика в областта на спорта (обучение, състезания, наставничество и т.н.), академичен капацитет и способност да комуникират с широка аудитория; - разпределението на отговорностите и задачите отразява ангажмента и активния принос на всички участващи организации; - ако е приложимо, доколко участието на организация от държава партньор допринася съществена добавена стойност към проекта (ако това условие не е изпълнено, проектът няма да бъде разглеждан с оглед на отпускане на безвъзмездни средства).
<p>Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта; ▪ потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - за отделните участници и върху участващите организации по време и след приключването на проекта; - извън организациите и физическите лица, които пряко участват в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ качество на плана за разпространение: целесъобразността и качеството на мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации; ▪ ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения; ▪ качество на плановете за осигуряване на устойчивостта на проекта, т.е. неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездната финансова подкрепа от ЕС.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение“ и 10 точки за категориите „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и „качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество“).

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Максимално безвъзмездно финансиране на малки партньорства за сътрудничество: 60 000 EUR					
Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер		Правило за отпускане
Управление и изпълнение на проекта	Управление на проекта (например планиране, финанси, координация и комуникация между партньорите и продукти.), малки материали предназначени за учене, преподаване или обучение, инструменти, подходи и др. Виртуално сътрудничество и дейности по местни проекти; информация, популяризиране и разпространение (например брошури, листовки, информация в интернет и пр.).	Принос към единичните ставки	Финансова подкрепа за дейностите на координиращата организация: 500 EUR на месец	Максимум 2,750 EUR на месец	Въз основа на продължителността на малкото партньорство за сътрудничество и броя на участващите организации
		Принос към единичните ставки	Финансова подкрепа за дейностите на други участващи организации: 250 EUR на организация на месец		
Транснационални срещи по проекта	Участие в организирани от една от участващите организации срещи между партньорите по проекта с цел обсъждане и координиране на изпълнението. Финансиране на пътните и дневните разходи	Принос към единичните ставки	За разстояния между 100 и 1999 км: 575 EUR на участник за среща		Условно: кандидатите трябва да предоставят обосновка за предвидения брой срещи и за участниците в тях. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояние.
			За разстояния от 2000 км или повече: 760 EUR на участник за среща		
Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер		Правило за отпускане
Извънредни разходи	Финансова подкрепа за покриване на действително извършени разходи, свързани с подизпълнение или закупуване на стоки и услуги. Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция изисква такава.	Действително извършени разходи	80 % от допустимите разходи Максимум 10,000 EUR на проект (с изключение на разходите за предоставяне на финансова гаранция)		Условно: договорите с подизпълнители трябва да са свързани с услуги, които не могат да бъдат предоставени пряко от участващите организации поради надлежно обосновани причини. Разходи за оборудване не могат да обхващат обичайно офис оборудване или оборудване, използвано текущо от участващите организации.

ЕВРОПЕЙСКИ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ?

Тази дейност е насочена към подкрепа за:

- доброволчеството в спорта;
- социалното приобщаване чрез спорт;
- равенството между половете в спорта;
- укрепваща здравето физическа активност;
- провеждането на Европейската седмица на спорта.

Комисията чрез своята Изпълнителна агенция ще провежда един цикъл на процедурата по подбор през годината.

В рамките на европейските спортни събития с нестопанска цел, индикативното разпределение между отделните видове събития ще бъде както следва:

- около 30 % за събития, свързани с провеждането на Европейската седмица на спорта;
- около 70 % за събития, които не са свързани с провеждането на Европейската седмица на спорта (например свързани са с доброволчеството в спорта, социалното приобщаване чрез спорт, равенството между половете в спорта, укрепваща здравето физическа активност).

Във връзка с провеждането на Европейската седмица на спорта следва да бъдат избрани около 4 събития. Те следва да акцентират върху избраната тема на Европейската седмица на спорта (по-конкретно: образование, работно място, на открито, спортни клубове и фитнес центрове).

Следва да бъдат избрани около 8 събития, които не са свързани с провеждането на Европейската седмица на спорта. Във връзка с горните теми (т.е. доброволчество, социално приобщаване, равенство между половете и укрепваща здравето физическа активност), поне едно събитие следва да акцентира върху външното измерение на спорта (напр. спортна дипломатия) и поне едно събитие следва да акцентира върху ролята на масовия спорт за подкрепянето на целите на това действие (доброволчество в спорта, социалното приобщаване чрез спорт, равенството между половете в спорта, укрепваща здравето физическа активност).

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ?

В рамките на това действие се предоставя финансова подкрепа за:

- организиране на общоевропейски спортни събития, организирани в една държава по програмата.
- национални събития — организирани едновременно в няколко държави по програмата от организации с нестопанска цел или публични органи, работещи в областта на спорта.

Очакваните резултати от тези събития са, както следва:

- повишаване на осведомеността, относно ролята на спорта за насърчаване на социалното приобщаване, равните възможности и укрепващата здравето физическа активност;
- повишаване на участието в спорт, физическа активност и доброволчески дейности.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ В РАМКИТЕ НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Подкрепа за събития се предоставя под формата на отпускане на безвъзмездни средства от ЕС на отделни организации, отговарящи за подготовката и организирането на дадено събитие и за последващите дейности. По това действие се предоставя подкрепа за следните стандартни дейности (неизчерпателно изброяване):

- подготовка на събитието;
- организиране на образователни дейности за спортисти, треньори, организатори и доброволци в процеса на подготовка на събитието;
- организиране на събитието;
- организиране на съпътстващи спортното събитие дейности (конференции, семинари);
- изпълнение на последващи дейности (оценки или изготвяне на планове за бъдещи дейности);
- комуникационни дейности, свързани с темата на събитието.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ НЕ СЕ ПОДКРЕПЯТ?

- спортни състезания, редовно организирани от международни, европейски или национални спортни федерации/лиги;

- професионални спортни състезания.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ?

В списъка по-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят европейските спортни събития с нестопанска цел, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	<p>Всички публични органи или организации с нестопанска цел, работещи в областта на спорта, които са установени в държави по програмата. Например участваща организация може да е (неизчерпателно изброяване):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ публичен орган на местно, регионално или национално равнище с компетентности в областта на спорта; ▪ местна, регионална, национална, европейска или международна спортна организация; ▪ организации, координиращи национални събития, организирани в рамките на европейски събития в областта на спорта.
Допустими събития и участници	<p>В общоевропейски спортни събития, организирани в една държава, трябва да се включат участници в събитието от поне 12 различни държави по програмата.</p> <p>ИЛИ</p> <p>В спортни събития, организирани едновременно в няколко държави по програмата, трябва да се включат участници в събитията от поне 12 различни държави по програмата. Това условие е изпълнено, ако тези участници да са включени в общия брой събития.</p> <p>Всички участващи организации трябва да бъдат идентифицирани към момента на кандидатстване за безвъзмездна финансова подкрепа.</p>
Продължителност на проекта	До 1 година (от етапа на подготовката на събитието до етапа на свързаните с него последващи действия).
Дати на събитието	Събитието трябва да се проведе през следващата година (по всяко време до 31 октомври).
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 6 април до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 ноември същата година.
Как се кандидатства?	По-подробна информация за процедурата за кандидатстване може да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на проекта (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съответствие на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите на европейските политики в областта на спорта; - с целите и приоритетите на действието (вж. раздел „Какви са целите на европейските спортни събития с нестопанска цел?“). ▪ Доколко: <ul style="list-style-type: none"> - предложението се основава на действителен и адекватен анализ на потребностите; - целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и целевите групи; - предложението е иновативно и/или допълва други реализирани от участващите организации инициативи; - предложението създава добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не могат да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени само в една държава.
<p>Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 40 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и разпространение; ▪ съгласуваност на целите, методиката и дейностите по проекта с предложения бюджет; ▪ качество и приложимост на предложената методика; ▪ степен, в която в проекта участват хора с експертен капацитет в различни области, като например спортната практика (обучение, състезания, физическа подготовка и т.н.); ▪ наличие и качество на система за управление (сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични); ▪ наличие и приложимост на мерките за контрол на качеството, гарантиращи, че проектът ще бъде изпълнен с високо качество, в посочените времеви и бюджетни рамки; ▪ степен на ефективност на проекта по отношение на разходите и правилно разпределение на наличните ресурси за отделните дейности.
<p>Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта; ▪ потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - за отделните участници и върху участващите организации по време и след приключването на проекта; - извън организациите и физическите лица, които пряко участват в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ качество на плана за разпространение: целесъобразността и качеството на мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации; ▪ качество на мерките за осигуряване на видимост и медийно отразяване на събитието и на подкрепата от ЕС.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на финансова подкрепа (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение на резултатите“ и 20 точки за категорията „качество на проекта и степен на постижимост на целите“).

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

	Допустими разходи	Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
<p>Разходи за дейностите</p>	<p>Разходи, пряко свързани с изпълнението на допълващите дейности по проекта, включително:</p> <p>Допустими преки разходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ разходи за персонал ▪ пътни и дневни разходи ▪ оборудване ▪ консумативи и материали ▪ подизпълнители ▪ мита, данъци и такси ▪ други разходи <p>Непреки разходи:</p> <p>Сума с единна ставка, която не може да надхвърля 7 % от допустимите преки разходи по проекта, се признава за допустими непреки разходи, представляващи общите административни разходи на бенефициерите, за които те имат право на възстановяване от бюджета на проекта (например сметки за електричество или интернет, разходи за помещения, за постоянен персонал и др.).</p>	<p>Действително извършени разходи</p>	<p>Максимален размер на отпуснатите безвъзмездни средства:</p> <ul style="list-style-type: none"> • за европейски спортни събития с нестопанска цел, организирани по време на Европейската седмица на спорта: 300 000 EUR • за европейски спортни събития с нестопанска цел, които не са свързани с Европейската седмица на спорта: 500 000 EUR <p>Максимум 80 % от общите допустими разходи.</p>	<p>Условно: заявеният бюджет трябва да е оправдан по отношение на планираните дейности.</p>

ЧАСТ В: ИНФОРМАЦИЯ ЗА КАНДИДАТИТЕ

Всички организации (включително неформални групи), които желаят да подадат проектно предложение, за да получат безвъзмездна финансова подкрепа от ЕС по програма „Еразъм+“, се приканват да прочетат внимателно този раздел, който е изготвен в съответствие с разпоредбите на дял VI от Финансовия регламент¹⁶⁷ приложим за общия бюджет на Европейския съюз (наричан по-нататък „Финансовият регламент на ЕС“) и с правилата за прилагането му.

Физически лица не могат да подават проектни предложения по програма „Еразъм+“, с изключение на физически лица, които кандидатстват от името на групи (от поне четирима) младежи, които са активни в областта на работата с младежи, но не непременно в контекста на младежка организация (наричани по-нататък „неформални групи младежи“).

КАК СЕ ПОДАВАТ КАНДИДАТУРИ ПО ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“?

За да подадат предложение за проект по програма „Еразъм+“, кандидатите трябва изпълнят следните четири стъпки:

- Всяка организация, включена в заявлението, трябва да се регистрира в портала за участниците и да получи персонален идентификационен код (ПИК). Организации/групи, които вече са получили ПИК чрез участието им в други програми на ЕС, не е необходимо да се регистрират отново. ПИК, получен при предишната регистрация, е валиден също и за кандидатстване по програма „Еразъм+“;
- проверка на съответствието с критериите на програмата за съответната дейност/област;
- проверка за съответствие с финансовите условия;
- попълване и подаване на формуляра за кандидатстване.

СТЪПКА 1: РЕГИСТРАЦИЯ В ПОРТАЛА ЗА УЧАСТНИЦИТЕ

Всички организации, участващи в процедурата за кандидатстване, трябва да бъдат регистрирани и да предоставят своите основни правни и финансови данни в съответните части „Образование“, „Аудиовизия“, „Култура“, „Гражданство“ и „Доброволчески дейности“ в портала за участници, ако вече не са направили това.

За регистрация в портала за участниците лицето, което представлява организацията (или неформалната група младежи), трябва да извърши следните стъпки:

- Създаване на акаунт в Системата за автентификация на Европейската комисия (ECAS) (освен ако лицето, представляващо организацията/групата, вече има такъв). Нови акаунти в ECAS могат да се създават на следния уебсайт:
<https://webgate.ec.europa.eu/cas/eim/external/register.cgi>;
- Посещаване на портала за участниците:
<http://ec.europa.eu/education/participants/portal/desktop/en/organisations/register.html> и регистрация от името на организацията или групата. Насоки и често задавани въпроси могат да бъдат намерени в портала за участниците.

Организацията/групата е необходимо да се регистрира само веднъж в портала за участниците. След приключването на регистрацията организацията/групата ще получи Персонален идентификационен код (ПИК). ПИК, който е уникален идентификатор и е необходим за подаване на заявления, позволява на организацията/групата да попълни електронните формуляри за кандидатстване по програма „Еразъм+“ по един по-опростен начин (т.е. чрез вписване на ПИК номера на участника във формуляра цялата информация, предоставена от организацията/групата на етапа на регистрация, ще се покаже автоматично във формуляра).

УДОСТОВЕРЯВАНЕ НА ПРАВНИЯ СТАТУТ И ФИНАНСОВИЯ КАПАЦИТЕТ

В момента на регистрацията организациите трябва да подадат и следните документи чрез портала за участниците:

¹⁶⁷ Финансовият регламент на ЕС може да се намери на адрес:
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:298:0001:0096:BG:PDF>

- формуляр за правни субекти (този формуляр може да бъде изтеглен от уебсайта на Европейската комисия на адрес: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/legal_entities/legal_entities_en.cfm);
- формуляр за финансова идентификация. Молим попълнете формуляра, отнасящ се до държавата, където е мястото на дейност на банката, дори ако кандидатстващата организация е официално регистрирана в друга държава (този формуляр може да бъде изтеглен на адрес: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/financial_id/financial_id_en.cfm).

Когато размерът на безвъзмездната финансова подкрепа надхвърля 60 000 EUR, е възможно от кандидата да бъде поискано да предостави определени документи, удостоверяващи неговия финансов капацитет. По-подробна информация можете да намерите в раздела „Критерии за подбор“ по-долу.

Формулярът за финансова идентификация следва да се предостави само за кандидатстващата организация, но не се изисква за организациите партньори.

СТЪПКА 2: ПРОВЕРКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С КРИТЕРИИТЕ ПО ПРОГРАМАТА

Когато участващите организации разработват своите проекти и преди да подадат заявление за подкрепа от ЕС, те трябва да се уверят, че проектът съответства на следните критерии: допустимост, отстраняване, подбор и предоставяне.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Критериите за допустимост са свързани основно с вида на проекта и дейностите (включително, когато е приложимо, продължителността, участващите организации и т.н.), целевата група (например статута и броя на участниците) и условията за подаване на заявление за безвъзмездни средства за такъв проект (например относно сроковете за подаване на заявлението, пълнотата на формуляра за кандидатстване и т.н.).

За да бъде допустим за отпускане на безвъзмездни средства, проектът трябва да отговаря на всички критерии за допустимост, приложими за дейността, по която е подадено предложението. Ако проектът не отговаря на тези критерии на етапа на кандидатстване, той ще бъде отхвърлен без по-нататъшно разглеждане. По изключение, по отношение на дейности за мобилност и стипендии за СМСЕМ, подпомагани по ключова дейност 1 или ключова дейност 2, съответствието с някои критерии за допустимост (например относно продължителността, профила на участниците и т.н.) може да бъде удостоверено само на етапа на изпълнение на проекта или на етап краен отчет по проекта (а не на етапа на кандидатстване). На етапа на кандидатстване от кандидатите ще бъде поискано да декларират, че проектът ще отговаря на тези критерии. Ако обаче изглежда, че тези критерии не са били изпълнени на етапа на изпълнение на проекта или на етап краен отчетна проекта, участниците или дейността могат да бъдат счестени за недопустими, от което следва намаление/възстановяване на първоначално отпуснатия за проекта размер на безвъзмездните средства от ЕС.

Специфичните критерии за допустимост, приложими към всяка от дейностите, изпълнявани въз основа на ръководството за програма „Еразъм+“, са посочени в част Б от ръководството.

КРИТЕРИИ ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ

Кандидатът се отстранява от участие в покани за внасяне на предложение по програма „Еразъм+“ или от процедурата за отпускане, ако бъде установено, че се намира в една от хипотезите, посочени по-долу, в съответствие с членове 106 и 107 от Финансовия регламент на ЕС:

- а) кандидатът е обявен в несъстоятелност или в ликвидация, неговите активи са под разпореждане на ликвидатор или съдебен орган, сключил е споразумение с кредиторите, преустановил е дейността си или се намира в аналогично положение в резултат на подобна процедура, предвидена в националните законови или подзаконови актове;
- б) с влязло в сила съдебно или административно решение е установено, че кандидатът е нарушил своите задължения по отношение на заплащането на данъци и социално-осигурителни вноски в съответствие със законодателството на държавата, в която е установен, на държавата, в която се намира разпоредителят с бюджетни кредити или на държавата, в която се реализира безвъзмездното подпомагане;
- в) с влязло в сила съдебно или административно решение е установено, че кандидатът е извършил тежко професионално провинение, като е нарушил приложимите законови и подзаконови актове или етичните стандарти на професията, към която принадлежи, или е участвал в неправомерно поведение, което влияе върху неговата професионална надеждност, ако това поведение указва злоумишленост или груба небрежност, включително, по-конкретно, всяка от следните хипотези:

- (i) съзнателно или небрежно предоставяне на невярна информация, необходима за установяване на отсъствието на основанията за отстраняване, на изпълнението на критериите за подбор или във връзка с изпълнението на договора, споразумението за безвъзмездни средства или решението за предоставяне на безвъзмездни средства;
 - (ii) встъпване на споразумения с други лица с цел изкривяване на конкуренцията;
 - (iii) нарушаване на права на интелектуална собственост;
 - (iv) опит за въздействие върху процеса на вземане на решение от Комисията/Агенцията по време на процедурата за отпускане;
 - (v) опит за придобиване на поверителна информация, която би могла да му осигури наследващо се предимство в процедурата за отпускане;
- г) с влязло в сила съдебно решение е установено, че кандидатът е виновен в едно от следните:
- (i) измама по смисъла член 1 от Конвенцията за защита на финансовите интереси на Европейските общности, изготвена с Акт на Съвета от 26 юли 1995 г.;
 - (ii) корупция съгласно дефиницията в член 3 от Конвенцията за борба с корупцията, в която са въввлечени служители на Европейските общности или служители на държавите — членки на Европейския съюз, изготвена с Акт на Съвета от 26 май 1997 г., и в член 2, параграф 1 от Рамково решение на Съвета 2003/568/ПВР, както и корупция, дефинирана от нормативната уредба на държавата, в която се намира разпоредителят с бюджетни кредити, на държавата, в която е установен кандидатът или на държавата, в която се реализира безвъзмездното подпомагане;
 - (iii) участие в престъпна организация съгласно дефиницията в член 2 от Рамково решение на Съвета 2008/841/ПВР;
 - (iv) пране на пари или финансиране на тероризъм съгласно дефиницията в член 1 на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета;
 - (v) нарушения, свързани с тероризъм или нарушения, свързани с терористични дейности, в съответствие с дефинициите в член 1 и съответно член 3 от Рамково решение на Съвета 2002/475/ПВР, или подбудителство, помагачество, поощряване или предприемане на опит за извършването на такива нарушения, съгласно член 4 на посоченото решение;
 - (vi) детски труд или други форми на трафик на хора съгласно дефиницията в член 2 на Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета;
- д) кандидатът е допуснал съществени слабости във връзка със спазването на основните задължения при изпълнението на договор, споразумение или решение за предоставяне на безвъзмездни средства от бюджета на Европейския съюз, което е довело до предсрочно му прекратяване или до налагането на санкции за щети или други договорни санкции, или е установено в резултат на проверки, одити или разследвания, извършени от разпоредител с бюджетни кредити, ОЛАФ или Сметната палата;
- е) с влязло в сила съдебно или административно решение е установено, че кандидатът е извършил нередност по смисъла член 1, параграф 2 от Регламент на Съвета (ЕО, Евратом) № 2988/95;
- ж) при липса влязло в сила съдебно или, ако е приложимо, административно решение, кандидатът е в една от хипотезите по букви в)–е), по-конкретно въз основа на:
- i. обстоятелства, установени в хода на одити или разследвания, извършени от Сметната палата, ОЛАФ или звено за вътрешен одит, или на всяка друга проверка, одит или контрол извършени под отговорността на разпоредител с бюджетни кредити от институция на ЕС, на европейска служба или на агенция или орган на ЕС;
 - ii. невлезли в сила административни решения, които могат да включват дисциплинарни мерки, взети от компетентен надзорен орган, отговарящ за контрола върху прилагането на стандарти за професионална етика;
 - iii. решения на ЕЦБ, ЕИБ, Европейския инвестиционен фонд или международни организации;
 - iv. решения на Комисията, отнасящи се до нарушение на правилата на ЕС за конкуренция или на национален компетентен орган, отнасящи се до нарушение на правната уредба на конкуренцията на равнището на Съюза или на национално равнище;
 - v. решения за отстраняване, взети от разпоредител с бюджетни кредити от институция на ЕС, на европейска служба или на агенция или орган на ЕС.
- з) ако лице, което е член на административен, управителен или надзорен орган на кандидата, или има правомощия за представителство, вземане на решения или контрол по отношение на този кандидат (което обхваща директорите и членовете на управителните или надзорните органи на търговски дружества, и случаите, когато едно лице е мажоритарен собственик на акциите), е в една или повече от хипотезите по букви в)–е) по-горе;
- и) ако физическо или юридическо лице, което поема неограничена отговорност за задълженията на този кандидат, е в една или повече от хипотезите по букви а) или б) по-горе.

Ако кандидатът се намира в една от горепосочените хипотези за отстраняване, той следва да посочи мерките, взети от него за саниране на ситуацията, показвайки по този начин своята надеждност. Това може да включва напримерно

технически, организационни или персонални мерки за недопускане на повторни нарушения, компенсирани на щети или заплащане на глоби. Това не се отнася до хипотезите по буква г) на настоящия раздел.

В хипотезите по букви в)–е) по-горе, при липса на влязло в сила съдебно или, ако е приложимо, административно решение, националната или Изпълнителната агенция може да отстрани условно кандидата от участие в покана за представяне на предложения, ако участието на кандидата би представлявало сериозна и непосредствена заплаха за финансовите интереси на Съюза.

Ако действието, за което кандидатът е подал предложение, предвижда специални разпоредби относно участието на свързани лица, същите критерии за отстраняване се прилагат и към свързаните лица.

Кандидати или, ако е приложимо, свързани лица могат да бъдат изключвани от тази процедура и да им бъдат налагани административни санкции (отстраняване или финансова санкция), ако бъде установено, че са подали неверни декларации или данни като условие за участие в процедурата.

Националната или Изпълнителната агенция могат да публикуват на своя уебсайт следната информация във връзка със случаите на отстраняване или, ако е приложимо, налагане на финансови санкции в хипотезите по точки в), г), д) и е) по-горе в този раздел:

- а) името на засегнатия кандидат;
- б) основанието за изключване;
- в) срока на изключването и/или размера на финансовата санкция.

Тези критерии за отстраняване са приложими за кандидатите по всички дейности по програма „Еразъм+“. За да удостоверят, че не се намират в нито една от хипотезите, посочени по-горе, кандидатите за безвъзмездни средства от ЕС в размер повече от 60 000 EUR трябва да подпишат клетвена декларация, удостоверяваща, че те не се намират в нито една от горните хипотези. Тази клетвена декларация представлява специфичен раздел или приложение към формуляра за кандидатстване.

За предложения, подадени от името на консорциум от партньори, описаните по-горе критерии се прилагат към всички участващи организации, включени в проекта.

В съответствие с членове 106—109 от Финансовия регламент на ЕС може да бъдат наложени административни и финансови санкции на кандидатите, които са виновни за подаване на декларация с невярно съдържание или за които е установено сериозно неизпълнение на договорните им задължения при предходна процедура за отпускане на безвъзмездни средства¹⁶⁸.

Освен това Комисията приема, че във връзка с изпълнението на дейности, попадащи в обхвата на ръководството за програмата, следните организации са или биха могли да бъдат в положение на конфликт на интереси, поради което нямат или не биха имали право на участие:

- национални органи, чиито правомощия включват упражняване на надзор върху националните агенции и изпълнението на програма „Еразъм+“ в съответната държава, не могат да кандидатстват или да участват в дейности, управлявани от национални агенции в която и да е държава, но могат да кандидатстват за участие (в качеството на кандидатстващи организации или партньори) в дейности, управлявани от Изпълнителната агенция или от ГД „Образование и култура“, освен ако тази възможност е изрично изключена за съответната дейност (както е посочено в част Б от настоящото ръководство);
- национални агенции (тяхната дейност е единствена за юридическото лице, към което принадлежат) или служби на национални агенции в рамките на дадени юридически лица, занимаващи се с дейности извън компетентността на националните агенции, не могат да кандидатстват или да участват в нито една дейност, изпълнявано въз основа на настоящото ръководство;
- структури и мрежи, идентифицирани или определени в програма „Еразъм+“ или в годишна работна програма на Комисията, приета за изпълнението на програма „Еразъм+“, конкретно за получаването на финансово участие от Комисията в рамките на изпълнението на програмата „Еразъм+“, които са създадени от юридическото лице, в рамките на което също е създадена и националната агенция, не могат да кандидатстват или да участват в дейности, управлявани от национални агенции по програма „Еразъм+“ в която и да е държава, но могат да кандидатстват за участие (в качеството на кандидатстващи организации или партньори) в дейности, управлявани от Изпълнителната агенция или ГД „Образование и култура“, освен ако тази възможност е изрично изключена за съответната дейност (както е посочено в част Б от настоящото ръководство); те следва да са в състояние да докажат, преди предоставянето на

¹⁶⁸ Освен за действия, изпълнявани от националните агенции.

безвъзмездните средства или сключването на договора, че не са в конфликт на интереси, тъй като са взели предпазни мерки или вътрешната им организация осигурява ясно разграничаване на интересите. Освен това трябва да бъдат посочени разходите и приходите от всяко действие или дейност, за която са отпуснати средствата от ЕС. Решението да се приеме, че има достатъчно гаранции, че няма реален конфликт на интереси, се взема от Изпълнителната агенция или от ГД „Образование и култура“, на поета от нея собствена отговорност и отчетност;

- юридическите лица, в рамките на които са създадени националните агенции по програма „Еразъм+“, но занимаващи се с дейности в рамките на или извън обхвата на компетентност на програмата „Еразъм+“, както и субекти, свързани с тези юридически лица, не могат да кандидатстват или да участват в дейности, управлявани от национални агенции в която и да е държава, но могат по принцип да кандидатстват за участие в дейности, управлявани от Изпълнителната агенция или ГД „Образование и култура“, освен ако тази възможност е изрично изключена за съответната дейност (както е посочено в част Б от настоящото ръководство). Въпреки това те трябва да докажат, преди да им бъдат отпуснати безвъзмездни средства или да им бъде възложен договор, че не са в конфликт на интереси, било то поради вземане на предпазни мерки от тяхна страна или защото тяхната вътрешна организация е такава, че има ясно разделяне на интересите (напр. минимално разделяне на сметките, разделяне на направленията за докладване и вземане на решения, мерки за предотвратяване на достъпа до поверителна информация). Освен това трябва да бъдат посочени разходите и приходите от всяко действие или дейност, за която са отпуснати средствата от ЕС. Решението да се приеме, че има достатъчно гаранции, че няма реален конфликт на интереси, се взема от институцията, на поета от нея собствена отговорност и отчетност.

КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР

Въз основа на критериите за подбор националната или Изпълнителната агенция оценява финансовия или оперативния капацитет на кандидата да изпълни предложения проект.

ФИНАНСОВ КАПАЦИТЕТ

Наличието на финансов капацитет предполага, че кандидатът трябва да разполага със стабилни и достатъчни източници на финансиране за поддържане на своята дейност през целия период на изпълнение на проекта или през годината, за която се отпускат безвъзмездните средства, и за участие в нейното финансиране.

Проверката на финансов капацитет не се прилага към:

- публични органи¹⁶⁹;
- международни организации.

По отношение на заявления за безвъзмездни средства от ЕС, подадени от други видове организации (т.е. различни от посочените по-горе), чийто размер не надхвърля 60 000 EUR, кандидатите трябва да подпишат клетвена декларация, удостоверяваща, че те имат финансов капацитет да изпълнят проекта. Тази клетвена декларация представлява специфичен раздел от формуляра за кандидатстване.

По отношение на заявления за безвъзмездни средства от ЕС, подадени от други видове организации, чийто размер надхвърля 60 000 EUR, наред с клетвената декларация кандидатите трябва да подадат следните документи чрез портала за участниците:

- за действия, управлявани от националните агенции: отчета за приходите и разходите и счетоводния баланс на кандидата за последната финансова година, за която сметките са приключени;
- за действия, управлявани от Изпълнителната агенция: формуляр за финансови възможности, попълнен в съответствие с приложите нормативни счетоводни данни и финансовите отчети (включително отчета за приходите и разходите, баланса и други приложения, ако е необходимо) за последните две финансови години, за която сметките са приключени;
- за субекти, които не могат да предоставят посочените по-горе документи, защото са новосъздадени, финансова или застрахователна декларация, в която се посочва, че професионалният риск на кандидата може да замени тези документи.

¹⁶⁹ Включително за училища, висши учебни институции и организации в областта на образованието, обучението, младежта и спорта, които са получили над 50 % от своите годишни приходи от публични източници през последните две години, се счита, че разполагат с необходимия финансов и професионален и административен капацитет за изпълнение на дейностите по програмата.

Организациите изпращат тези документи електронно в Портала на участниците към момента на регистрацията в портала (вж. раздел „Стъпка 1: Регистрацията в Портала на участниците“ по-горе) или до крайния срок, определен за съответното действие по програмата „Еразъм+“.

В случай на съмнение относно финансовия капацитет на участващите организации, включени в даден проект, ако предложението се подава от името на консорциум от партньори, същите документи могат да бъдат изисквани от участващите организации от Националната агенция или Изпълнителната агенция.

Когато заявлението е за безвъзмездна финансова подкрепа за проект, чиято стойност надхвърля 750 000 EUR, в допълнение към горепосоченото, може да бъде изисквано и предоставянето на одитен доклад, изготвен от одобрен външен одитор. Този доклад удостоверява отчетите за последната налична финансова година.

Ако въз основа на анализа на тези документи националната или Изпълнителната агенция заключи, че изискваният финансов капацитет не е доказан или не задоволителен, те могат:

- да поискат допълнителна информация;
- да предложат споразумение или решение за отпускане на безвъзмездни средства, предвиждащо предварителното финансиране да бъде покрито от финансова гаранция¹⁷⁰;
- да предложат споразумение или решение за отпускане на безвъзмездни средства, което не предвижда предварително финансиране или предвижда такова финансиране в намален размер;
- да предложат споразумение или решение за отпускане на безвъзмездни средства, което предвижда предварителното финансиране да бъде разделено на няколко плащания;
- да отхвърлят заявлението.

ОПЕРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ

Наличието на оперативен капацитет предполага, че кандидатът притежава професионална компетентност и квалификации, необходими за изпълнение на предложения проект. Кандидатите трябва да подпишат клетвена декларация, удостоверяваща, че те имат оперативен капацитет да изпълнят проекта. Освен това, ако във формуляра за кандидатстване е включено такова изискване и ако безвъзмездните средства са в размер над 60 000 EUR, кандидатите трябва да предоставят автобиографиите на ключовите лица, участващи в изпълнението на проекта, за да докажат, че тези лица притежават необходимия професионален опит. или други подкрепящи документи, като например:

- списък на съответните публикации на основния екип;
- изчерпателен списък на предишните реализирани проекти и инициативи, които са били свързани с областта на политиката или с тази конкретна дейност.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Критериите за отпускане на безвъзмездни средства позволяват на националната или Изпълнителната агенция да оценят качеството на проектните предложения, подадени в рамките на програмата „Еразъм+“.

В рамките на наличния бюджет за всяка дейност, безвъзмездни средства ще бъдат отпуснати на проектите, които най-добре отговарят на тези качествени критерии.

Пълният набор критерии за отпускане на безвъзмездни средства, приложими за всяка от дейностите, изпълнявани въз основа на ръководството за програмата „Еразъм+“, е посочен в част Б от ръководството.

СТЪПКА 3: ПРОВЕРКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С ФИНАНСОВИТЕ УСЛОВИЯ

ВИДОВЕ БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Безвъзмездните средства може да бъдат отпуснати под формата на¹⁷¹:

¹⁷⁰ Гаранцията може да бъде заменена със съвместна гаранция или с няколко гаранции, предоставени от участващите организации, които са събенефициери по проекта.

¹⁷¹ Решение на Комисията С(2013)8550 от 4 декември 2013 г. относно „Използването на еднократни суми, възстановяването на разходите въз основа на единни ставки и единичните разходи по програмата „Еразъм+“, (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/docs/c_2013_8550.pdf).

- възстановяване на определена част от реално извършените разходи: например сумата, отпусната на стратегически партньорства за покриване на допълнителни разходи, свързани с участието на лица със специални потребности;
- възстановяване въз основа на принос към единичните ставки: например сумата, отпусната за индивидуална подкрепа в рамките на проекти за мобилност в областта на образованието, обучението и младежта;
- еднократни суми: например сумата, отпусната за частично финансиране на изпълнението на допълнителни дейности в рамките на проекти „Жан Моне“;
- финансиране по единна ставка: например сумата, отпусната за покриване на непреки разходи за провеждане на спортни събития с нестопанска цел;
- комбинация от горните възможности.

Чрез механизма на финансиране, който се прилага в рамките на програма „Еразъм+“, в повечето случаи се предоставят безвъзмездни средства въз основа на възстановяване на базата на приноса към единичните ставки. Този вид безвъзмездни средства позволява на кандидатите да изчислят лесно сумата на исканите безвъзмездни средства и способства за реалистичното финансово планиране на проекта.

В таблиците в раздел „правила за финансиране“ в част Б е поместена колона със заглавие „механизъм на финансиране“, в която е посочено в каква форма се отпускат безвъзмездните средства за всеки елемент от разходите в отделните дейности по програма „Еразъм+“, обхванати от настоящото ръководство.

Принципи, приложими към безвъзмездните средства от ЕС

ЗАБРАНА ЗА ОТПУСКАНЕ СЪС ЗАДНА ДАТА

Безвъзмездни средства не може да бъдат отпуснати със задна дата за вече приключени проекти.

Безвъзмездни средства от ЕС може да бъдат отпуснати за проект, който вече е започнал, само ако заявителят може да обоснове необходимостта от започване на проекта преди подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства или преди уведомлението за решението за отпускане на безвъзмездни средства. В такива случаи разходите, които са допустими за финансиране, трябва да са извършени преди датата на подаване на заявлението.

Ако кандидатът започне да изпълнява проекта преди подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства или получаването на уведомлението за решението за отпускане на безвъзмездни средства, той носи риска, свързан с това изпълнение.

НЕКУМУЛАТИВНО ОТПУСКАНЕ

За всеки проект, финансиран от ЕС, безвъзмездни средства от бюджета на ЕС се отпускат само еднократно за всеки отделен бенефициер. При никакви обстоятелства едни и същи разходи не може да се финансират два пъти от бюджета на Европейския съюз.

За да се избегне рискът от двойно финансиране, кандидатът трябва да посочи в съответния раздел от формуляра за кандидатстване източниците и сумите на всяко друго финансиране, което е получено или за което е кандидатствано през годината, независимо дали е за същия или за друг проект, в това число безвъзмездни средства за оперативни разходи.

Идентични или много сходни заявления, подадени от същия кандидат или от други партньори в същия консорциум, ще бъдат предмет на специална оценка, за да се изключи рискът от двойно финансиране.

За децентрализирани действия, управлявани от националните агенции по „Еразъм+“, заявленията, които са подадени два или повече пъти от същия кандидат или консорциум пред една или повече агенции, ще бъдат отхвърлени. Когато идентични или много сходни заявления са подадени от други кандидати или консорциуми, те ще бъдат предмет на внимателна проверка и също може да бъдат отхвърлени на това основание.

НЕДОПУСКАНЕ НА ПЕЧАЛБА И СЪФИНАНСИРАНЕ

Безвъзмездните средства, финансирани от бюджета на Съюза, не може да имат за цел или резултат реализирането на печалба в рамките на проекта, изпълнен от бенефициера. Печалба се определя като излишъкът на приходите

спрямо допустимите разходи, направени от бенефициера, когато се прави заявката за плащане на остатъка¹⁷². Принципът на недопускане на печалба не се прилага по отношение на безвъзмездни средства, отпуснати под формата на единични ставки, еднократна сума или финансиране с единна ставка, включително стипендии, нито към заявления за безвъзмездни средства, чийто размер не надхвърля 60 000 EUR. Съфинансирането под формата на вноски в натура не се взема предвид за целите на изчисляването на печалбата, реализирана от безвъзмездните средства.

Освен това отпусканите от ЕС безвъзмездни средства са стимул за изпълнение на проекти, които не биха били изпълними без финансовата подкрепа от ЕС, и се основават на принципа на съфинансирането. Принципът на съфинансирането означава, че безвъзмездните средства от ЕС не могат да се използват за финансиране на пълните разходи по проекта; част от разходите по проекта трябва да бъдат финансирани от източници на съфинансиране, различни от безвъзмездните средства от ЕС (например собствени средства на бенефициера, приходи реализирани от действието, финансови приходи от трети страни).

Когато безвъзмездните средства от ЕС са отпуснати под формата на единични ставки, еднократна сума или финансиране с единна ставка (по този начин се финансират повечето от дейностите, обхванати от настоящото ръководство), Комисията прилага принципите на недопускане на печалба и съфинансиране предварително за цялото действие, когато определя ставките или процентите на финансиране на единичните ставки, еднократните суми или разходите, финансирани въз основа на единни ставки. В повечето случаи се изхожда от презумпцията, че кандидатът зачита принципите на недопускане на печалба и съфинансиране, поради от него не се изисква да предостави информация за източниците на финансиране, които са различни от безвъзмездните средства от ЕС, нито да обосновава разходите, направени по проекта.

Изплащането на безвъзмездните средства чрез възстановяване, въз основа на приноса към единичните ставки, еднократни суми или финансиране с единни ставки обаче не засяга правото на достъп до задължителните записи на бенефициерите. Когато последваща проверка или одит покаже, че правопораждащото събитие не е настъпило (например дейности по проекта не са реализирани във вида, в който са одобрени на етапа на кандидатстване, предвидени участници не са взели участие в дейности и т.н.) и на бенефициера е направено недължимо плащане на безвъзмездни средства чрез възстановяване въз основа на еднократни суми, приноса към единичните ставки или финансиране с единни ставки, националната или Изпълнителната агенция има правото да си възстанови сумата на безвъзмездните средства. Аналогично, ако предприетите дейности или реализираните резултати са с недостатъчно качество, размерът на безвъзмездните средства може да бъде намален частично или изцяло, дори ако дейностите са реализирани и са допустими.

Освен това, за статистически и контролни цели Европейската комисия може да извърши проучвания въз основа на извадки от бенефициери с цел да определи действителния размер на разходите, направени по проектите, финансирани чрез възстановяване въз основа на приноса към единичните ставки, еднократни суми или финансиране с единни ставки.

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА, ИЗПЛАТЕНИ ЧРЕЗ ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ОПРЕДЕЛЕНА ЧАСТ ОТ ДОПУСТИМИТЕ РАЗХОДИ

Когато безвъзмездните средства от ЕС са отпуснати под формата на възстановяване на определена част от допустимите разходи, се прилагат следните разпоредби:

Допустими разходи

Размерът на безвъзмездните средства от ЕС не може да надхвърля общата сума, която е определена от националната или Изпълнителната агенция в момента на одобряването на проекта въз основа на прогнозните

¹⁷² За тази цел приходите се ограничават до дохода, генериран от проекта, както и целевите финансови вноски от донори за финансирането на допустимите разходи. Следователно печалбата (или загубата) съгласно горното определение се равнява на разликата между:

- условно приетия размер на безвъзмездните средства, дохода, генериран от дейността, и целевите финансови вноски от донори за финансирането на допустимите разходи; и
- допустимите разходи, направени от бенефициера.

Освен това, ако бъде реализирана печалба, тя подлежи на възстановяване. Националната или Изпълнителната агенция може да има право да извърши събиране на процент от печалбата, който отговаря на вноската на Съюза за допустимите разходи, действително извършени от бенефициера за изпълнението на дейността. Допълнителни разяснения относно изчисляването на печалбата ще бъдат предоставени във връзка с дейности, за които безвъзмездните средства се отпускат под формата на възстановяване на определена част от допустимите разходи.

допустими разходи, посочени във формуляра за кандидатстване. Допустимите разходи са действително извършени от бенефициери на безвъзмездни средства разходи, които отговарят на всички изброени по-долу критерии:

- извършени са през периода на изпълнение на проекта, с изключение на разходите във връзка с окончателните отчети и одиторските заверки;
- посочени са в прогнозията общ бюджет на проекта;
- необходими са за изпълнението на проекта, за който се отпускат безвъзмездните средства;
- възможно е да бъдат установени и проверени, по-специално като се записват в счетоводната документация на бенефициера и се определят съгласно приложимите счетоводни стандарти на държавата, в която бенефициерът е установен, и в съответствие с неговите обичайни практики за определяне и анализ на разходите;
- отговарят на разпоредбите на приложимото данъчно и социално законодателство;
- те са приемливи, обосновани и отговарят на принципа на добро финансово управление, по-специално от гледна точка на икономичността и ефикасността;
- не са покрити чрез безвъзмездни средства от ЕС под формата на приноса към единичните ставки, еднократни суми или финансиране с единна ставка.

За допустими се считат и следните категории разходи:

- разходи за гаранция за предварителното финансиране, представена от бенефициера на безвъзмездните средства, когато такава гаранция е изисквана от националната или Изпълнителната агенция;
- разходи за външни одити, когато такива одити са изисквани от националната или Изпълнителната агенция в подкрепа на исканията за плащане;
- разходи за амортизация, при условие че те са действително извършени от бенефициера.

Вътрешните счетоводни и одиторски процедури на бенефициера трябва да позволяват пряко уравниване на декларираните във връзка с проекта разходи и приходи със съответните счетоводни отчети и оправдателни документи.

Данък добавена стойност (ДДС)

Данък добавена стойност се счита за допустим, само ако той е неподлежащ на възстановяване съгласно приложимото национално законодателство за ДДС¹⁷³. Единственото изключение е свързано с дейностите или транзакциите, в които държави, регионални и местни органи и други публичноправни субекти участват като държавни органи¹⁷⁴. Освен това:

- подлежащ на приспадане ДДС, който не е приспаданат (поради националните условия или поради небрежност на бенефициерите) не е допустим разход;
- Директивата за ДДС не се прилага към държавите извън ЕС. Организации от държавите партньори могат да бъдат освободени от данъци (включително ДДС), мита и такси, ако е било подписано споразумение между Европейската комисия и държавата партньор, в която е установена организацията.

Допустими непреки разходи

За определени видове проекти (подробна информация за правилата за финансиране по отделните дейности можете да намерите в част Б от настоящото ръководство) сума с единна ставка, която не може да надхвърля 7 % от допустимите преки разходи по проекта, се признава за допустими непреки разходи, представляващи общите административни разходи на бенефициера, за които те имат право на възстановяване от бюджета на проекта (например сметки за електричество или интернет, разходи за помещения, за постоянен персонал и др.).

Непреките разходи не могат да включват разходи, вписани в друга бюджетна категория. Непреките разходи не са допустими, когато бенефициерът вече получава безвъзмездни средства за оперативни разходи от бюджета на Европейския съюз (например в рамките на поканата за представяне на предложения за сътрудничество с гражданското общество по програма „Еразъм+“).

НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ

Следните разходи не се считат за допустими:

¹⁷³ В държавите членки в националното законодателство относно ДДС са отразени разпоредбите на Директивата за ДДС — Директива 2006/112/ЕО.

¹⁷⁴ Вж. член 13, параграф 1 от Директивата

- възвръщаемост на капитала;
- дългове и разходи за обслужване на дългове;
- провизии за загуби или дългове;
- дължими лихви;
- несигурни задължения;
- загуби от обменни курсове;
- ДДС, когато се счита за подлежащ на възстановяване съгласно приложимото национално законодателство за ДДС (вж. параграфа относно данък добавена стойност по-горе);
- разходи, декларирани от бенефициера и покрити по друг проект или работна програма, финансирани с безвъзмездни средства от ЕС (вж. също параграфа относно допустимите преки разходи по-горе);
- прекомерни или неразумни разходи;
- приноси в натура;
- в случай на отдаване под наем или на лизинг на оборудване, стойността при възможност за изкупуване в края на периода на отдаване на лизинг или под наем;
- разходи за откриване и обслужване на банкови сметки (включително разходи за преводи от/до националната или Изпълнителната агенция, начислени от банката на бенефициера).

ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

Кандидатът трябва да посочи във формуляра за кандидатстване вноската от източници, различни от безвъзмездните средства от ЕС. Външното съфинансиране може да бъде под формата на собствени ресурси на бенефициера, финансови вноски от трети страни или приходи, генерирани от проекта. Ако при внасянето на окончателния доклад и заявката за плащане на остатъка има данни за наличие на излишък на приходите над направените по проекта допустими разходи, националната или Изпълнителната агенция може да има право да извърши събиране на процент от печалбата, който отговаря на вноската на Съюза за допустимите разходи, действително извършени от бенефициера за изпълнението на проекта. Тази разпоредба не се прилага към проекти, за които са поискани безвъзмездни средства, чийто размер не надхвърля 60 000 EUR.

Нефинансов принос не се считат за приемлив източник на съфинансиране.

СТЪПКА 4: ПОПЪЛВАНЕ И ПОДАВАНЕ НА ФОРМУЛЯРА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

За да подадат заявление за безвъзмездна финансова подкрепа от ЕС по програма „Еразъм+“, кандидатите трябва да използват специалните формуляри за кандидатстване за всяка дейност, които са публикувани на уебсайтовете на Европейската комисия, националните агенции и Изпълнителната агенция (данните за контакт можете да намерите в приложение IV към настоящото ръководство).

За проекти, подадени от името на консорциуми, координиращата организация или група подава едно заявление за целия проект от името на всички участващи организации. Заявлението се подава пред компетентната национална агенция или пред Изпълнителната агенция (вж. рубриката „Къде се кандидатства?“ за всяка дейност в част Б от настоящото ръководство).

ПРОЦЕДУРА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

ЕЛЕКТРОННИ ФОРМУЛЯРИ, ПОДАВАНИ ОНЛАЙН

За повечето дейности по програмата кандидатите трябва да подадат своите заявления онлайн пред компетентната национална агенция или Изпълнителната агенция, като попълнят съответния електронен формуляр и всички необходими приложения.

Електронният формуляр трябва да бъде попълнен на един от официалните езици, използвани в държавите по програмата. За дейности, управлявани централизирано от Изпълнителната агенция, кандидатите трябва да попълнят формуляра на един от официалните езици на ЕС.

Повече информация можете да намерите в указанията за попълване и подаване на електронния формуляр. Освен това тези указания съдържат информация за това какво трябва да направите в случай на технически проблеми; те са публикувани на уебсайтовете на националните агенции (за децентрализирани дейности), Изпълнителната агенция (за централизирани дейности) и Европейската комисия.

В случай на многократно подаване на едно заявление В РАМКИТЕ НА една покана за кандидатстване пред една и съща национална агенция или пред Изпълнителната агенция, националната или Изпълнителната агенция във всички случаи счита за валидна последната версия на кандидатурата, подадена преди изтичането на срока за подаване на заявленията. Не се приемат заявления, изпратени по пощата, по куриер, по факс или по електронната поща. В случай

на многократно подаване на едно и също или на много сходни кандидатури от една кандидатстваща организация или консорциум пред различни агенции всички заявления се отхвърлят автоматично (вж. раздел „Некумулятивно отпускане“).

ФОРМУЛЯРИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ НА ХАРТИЕН НОСИТЕЛ

Възможно е за някои централизирани дейности по програмата да не се поддържа възможността за подаване на електронен формуляр за кандидатстване. Заявленията по тези дейности се изпращат по пощата (за дата на подаване се счита датата на пощенското клеймо) или по куриер (за дата на подаване се счита датата на предаване от куриера) до Изпълнителната агенция (данните за контакт можете да намерите в приложение IV към настоящото ръководство). Не се приемат заявления, изпратени по факс или по електронната поща.

Кандидатите не могат да правят никакви промени в своя формуляр за кандидатстване за безвъзмездни средства след крайния срок за подаване.

СПАЗВАЙТЕ КРАЙНИТЕ СРОКОВЕ!

Кандидатурата трябва да бъде подадена до посочения краен срок за действието. Крайните срокове за подаване на заявления за проекти за всяка дейност са посочени в част Б „Критерии за допустимост“ от настоящото ръководство.

Бележка: независимо от датата, на която изтича крайният срок за кандидатстване, електронните формуляри се подават във всички случаи до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време). Кандидати, които са установени в държави, попадащи в друг часови пояс, следва внимателно да отчетат разликата между часовите пояси, за да не допуснат заявленията им да бъдат отхвърлени.

КАКВА Е ПРОЦЕДУРАТА СЛЕД ПОДАВАНЕ НА ЗАЯВЛЕНИЕТО?

Всички заявления, получени от националните агенции или Изпълнителната агенция, преминават през процедура по оценяване.

ПРОЦЕДУРАТА ПО ОЦЕНЯВАНЕ

Проектните предложения се оценяват от Изпълнителната агенция или от националната агенция, пред която е подадено заявлението, изключително въз основа на критериите, посочени в настоящото ръководство. Оценката включва:

- формална проверка на съответствието с критериите за допустимост и отстраняване;
- оценка на качеството, в рамките на която се оценява доколко участващите организации отговарят на критериите за подбор (т.е. оперативния и финансовия капацитет) и проектът отговаря на критериите за отпускане на безвъзмездни средства. Оценката на качеството в повечето случаи се извършва със съдействието на независими експерти; В работата си по оценката експертите се ръководят от насоки, разработени от Европейската комисия; тези насоки ще бъдат публикувани на уебсайтовете на Европейската комисия и на агенциите, отговорни за управлението на проектите по програма „Еразъм+“;
- проверка, че предложението не носи риск от двойно финансиране. Ако е необходимо, тази проверка се извършва в сътрудничество с други агенции или други заинтересовани страни.

Националната или Изпълнителната агенция назначава комисия за оценка, която да упражнява надзор върху управлението на целия процес на подбор. Въз основа на извършената от експерти оценка комисията за оценка съставя списък с проекти за подбор.

В случаите на изграждане на капацитет в областта на висшето образование Изпълнителната агенция съставя класиране на допустимите предложения по регион на допустимите държави партньори в света (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство); комисията за оценка класира допустимите предложения по региони и представя класираните предложения с най-високи оценки на делегациите на ЕС за становище относно значението и осъществимостта на проекта в техния местен контекст, а именно:

- значението на целите на проекта за реформата и модернизацията на системите за висше образование в държавата партньор;
- значението на предложението за проект за специфичните потребности и ограниченията, свързани с приложимостта, в държавата/държавите партньор(и) или региона(ите) (включително полезното взаимодействие с други инициативи и избягване на дублирането);
- степента, в която проектът засяга специфичните нужди на бенефициера за изграждане на капацитет.

За всички дейности, обхванати от настоящото ръководство, по време на процедурата по оценяване от кандидатите може да бъде поискано да предоставят допълнителна информация или да пояснят приложената към заявлението документация, при условие че тази информация или пояснение не изменя съществено предложението. Искания за допълнителна информация или уточнения са особено обосновани в случаите, когато кандидатът е допуснал явни технически грешки или (за проекти, финансирани въз основа на споразумения, сключени с много бенефициери) едно или повече от мандатните писма на партньорите липсват (информация за споразуменията, сключени с много бенефициери, можете да намерите в раздел „Споразумение/решение за отпускане на безвъзмездни средства“ по-долу).

ОКОНЧАТЕЛНО РЕШЕНИЕ

В края на процедурата по оценяване националната или Изпълнителната агенция определя проектите, за изпълнението на които ще бъдат отпуснати безвъзмездна финансова подкрепа, въз основа на:

- класирането, предложено от комисията за оценка;
- бюджетът, който е наличен за дадена дейност (или за даден сектор в рамките на дейност)

и в допълнение за изграждане на капацитет във висшето образование решението се взема също и въз основа на:

- резултатите от процеса на съгласуване (вж. по-горе);
- бюджетът, който е наличен за даден регион в света, както е определено във финансовите инструменти на външната дейност на ЕС;

- необходимостта от постигане на достатъчно географско представителство в рамките на даден регион по отношение на броя проекти на държава, в рамките на наличния бюджет и при условие че е гарантирано достатъчно качество;
- необходимостта да се гарантира, че резултатите от подбора осигуряват в достатъчна степен покриване на приоритетите на действието.

След приключването на процедурата по оценяване формулярите за кандидатстване и приложените към тях документи не се изпращат обратно на кандидата, независимо от изхода от процедурата.

УВЕДОМЯВАНЕ ЗА РЕШЕНИЯТА ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Индикативните срокове за уведомяване на резултатите от процедурите по оценяване за всяка дейност са посочени в раздела „Срокове по отношение на жизнения цикъл на проектите и условия за плащане“ по-долу.

КАКВО СЛЕДВА СЛЕД ОДОБРЯВАНЕТО НА ЗАЯВЛЕНИЕТО?

СПОРАЗУМЕНИЕ/РЕШЕНИЕ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Ако проектът бъде одобрен за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа от ЕС по програма „Еразъм+“:

- решение за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа: взема се от Изпълнителната агенция и кандидатът се уведомява за него. След получаване на решението/уведомлението за него кандидатът придобива качеството на бенефициери на безвъзмездни средства от ЕС и може да започне изпълнението на проекта¹⁷⁵;
- споразумение за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа: подписва се между националната или Изпълнителната агенция, която е одобрила проекта и кандидата. Споразумението за отпускане на безвъзмездни средства се изпраща на кандидата, за да бъде подписано от неговия юридически представител и върнато на националната или Изпълнителната агенция за подписване от нейна страна. След подписването на споразумението от двете страни кандидатът придобива качеството на бенефициери на безвъзмездните средства от ЕС и може да започне изпълнението на проекта¹⁷⁶.

В зависимост от вида на дейността споразуменията за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа могат да бъдат сключени с един бенефициер, когато кандидатът е единствен бенефициер, или с много бенефициери, когато всички организации партньори в консорциума придобиват качеството на бенефициери по споразумението. Споразумението с множество бенефициери се подписва от координатора, който се явява единственото звено за контакт пред националната или Изпълнителната агенция. Всички останали организации, участващи в проекта (събенефициери), подписват мандатни писма, с които възлагат на координатора отговорността да действа като основен бенефициер. По правило мандатните писма, подписани от всеки от партньорите в полза на кандидата, трябва да бъдат предоставени на етапа на кандидатстване. Когато се налага тези мандатни писма да бъдат предоставени на по-късен етап, кандидатът трябва да ги предостави не по-късно от подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа.

Nota bene: Мандатни писма не се изискват от организации партньори в други държави, освен държавата на кандидата, в случаи на проекти за мобилност на учащи и персонал във висшето образование и професионалното образование и обучение проекти за мобилност на персонал в училищното образование и образованието за възрастни. При все това организациите, участващи в национални консорциуми в областта на висшето образование, ПОО, училищното образование и образованието за възрастни трябва да представят мандатни писма на организацията кандидат.

По изключение, в стратегическите партньорства, в които участват само училища, всяка участваща организация, която е включена в изпълнението на одобрен проект, подписва отделно (за един бенефициер) споразумение за отпускане на безвъзмездни средства само за нейния дял от безвъзмездните средства с националната агенция в нейната държава.

¹⁷⁵ Информация за изключенията от това правило можете да намерите в раздела „Забрана за отпускане със задна дата“ в тази част от ръководството.

¹⁷⁶ Вж. горната бележка под линия.

Образци на споразуменията и решенията за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа, използвани в рамките на програмата „Еразъм+“, ще бъдат публикувани през годината на уебсайтовете на Европейската комисия и Изпълнителната агенция.

Индикативните срокове за получаване на споразуменията и решенията за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа за всяка дейност са посочени в раздела „Срокове по отношение на жизнения цикъл на проектите и условия за плащане“ по-долу.

РАЗМЕР НА БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Приемането на заявление не представлява ангажимент за отпускане на безвъзмездни средства, равни по размер на сумата, поискана от бенефициера. Заявеното финансиране може да бъде намалено на основание на специалните правила за финансиране, приложими към съответната дейност.

Отпускането на безвъзмездна финансова подкрепа в рамките на една покана за кандидатстване не поражда право на получаване на безвъзмездни средства в следващи покани.

Трябва да се отбележи, че предвиденият в споразумението размер на безвъзмездните средства е максимална сума, която не може да бъде увеличена, дори ако бенефициерът заяви по-висока сума.

Средствата, преведени от Изпълнителната агенция или националната агенция, трябва да бъдат идентифицирани в сметката или подсметката, определена от бенефициера за изплащане на безвъзмездните средства.

ПРОЦЕДУРИ ПО ПЛАЩАНЕ

В зависимост от вида на дейността, срока на изпълнение на споразумението/решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа и оценката на финансовия риск по отношение на проектите, подкрепени по програмата „Еразъм+“, се прилагат различни процедури по плащане.

С изключение на първото авансово плащане останалите плащания или възстановявания ще бъдат извършвани въз основа на анализ на отчети или молби за плащане, подадени от бенефициера (образците на тези документи ще бъдат публикувани през годината на уебсайтовете на националните агенции и Изпълнителната агенция).

Прилаганите в рамките на програмата „Еразъм+“ процедури по плащане са описани по-долу.

ПЪРВО АВАНСОВО ПЛАЩАНЕ:

Първото авансово плащане ще бъде преведено на бенефициера в срок от 30 дни от датата, на подписване на споразумението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа от последната от двете страни или уведомяване на бенефициера за решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа, и, когато е приложимо, на получаване на необходимите гаранции (вж. раздел „Финансова гаранция“ по-долу). Първото авансово плащане има за цел да осигури на бенефициера оборотни средства. Националните агенции или Изпълнителната агенция могат със свое решение да разделят първото авансово плащане на няколко вноски. Те също така могат да решат да намалят предварителното финансиране или въобще да не предоставят такова, ако преценят, че бенефициерът не разполага с достатъчен финансов капацитет.

ПОСЛЕДВАЛИ АВАНСОВИ ПЛАЩАНИЯ:

Бенефициерите по някои дейности ще получат второ, а в някои случаи и трето авансово плащане в срок от 30 календарни от получаването от националната или Изпълнителната агенция на подадени от бенефициерите молба за следващи авансови плащания или в срок от 60 дни, когато молбата за следващо авансово плащане е придружена с отчет за напредъка. Такива последвали авансови плащания могат да бъдат поискани след усвояването на поне 70 % от предишното плащане. Когато в отчета за усвояването на предходно авансовото плащане (плащания) е отразено, че за покриване на разходи по проекта са усвоени по-малко от 70 % от предходното плащане (плащания), сумата на следващото плащане може да се намали с неусвоената част от предходното авансово плащане.

МЕЖДИНЕН ОТЧЕТ (ИЛИ ОТЧЕТ ЗА НАПРЕДЪКА/ТЕХНИЧЕСКИ ОТЧЕТ)

Бенефициерите по някои действия са длъжни да предоставят междинен отчет, както и отчет за напредъка/технически отчет, който съдържа информация за напредъка на изпълнението на проекта и в някои случаи придружава искането за следващо авансово плащане. Междинният отчет и отчетът за напредъка/техническият отчет трябва да бъдат предоставени в срока, посочен в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа.

БАЛАНСОВО ПЛАЩАНЕ ИЛИ ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ОСТАТЪКА

Размерът на окончателното плащане в полза на бенефициера се определя въз основа на окончателния отчет, който трябва да бъде предоставен в срока, посочен в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа. Ако а) ако събитията, за които са отпуснати безвъзмездните средства, не са проведени или са проведени по различен от планирания начин или б) допустимите разходи, действително извършени от бенефициера, са в по-малък размер от предвидения на етапа на кандидатстване, или в) качеството на реализираните дейности/резултати е недостатъчно, размерът на финансирането може да бъде намален пропорционално или, когато е приложимо, бенефициерът ще бъде задължен да възстанови сумите, надхвърлящи разходите, които вече е получил като предварително финансиране.

По някои дейности националната или Изпълнителната агенция превежда 100 % от отпуснатите безвъзмездни средства като авансово плащане. В такива случаи не се дължи плащане на остатъка. Ако обаче въз основа на окончателния отчет, който трябва да бъде предоставен от бенефициера в срока, посочен в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, се установи, че а) събитията, за които са отпуснати безвъзмездните средства, не са проведени или са проведени по различен от планирания начин или б) допустимите разходи, действително извършени от бенефициера, са в по-малък размер от предвидения на етапа на кандидатстване, или в) качеството на реализираните дейности/резултати е недостатъчно, бенефициерът ще бъде задължен да възстанови сумите, надхвърлящи разходите, които вече е получил като авансово финансиране.

Общото правило е, че окончателното плащане се извършва или искането за възстановяване на остатъка се отправя в срок от 60 календарни от получаването на окончателния отчет.

Подробна информация за условията за плащане, приложими към всяка дейност, можете да намерите в раздела „Срокове по отношение на жизнения цикъл на проектите и условия за плащане“ по-долу.

ФИНАНСОВИ САНКЦИИ

На бенефициерите на централизираните дейности, които са извършили сериозно нарушение на договорните си задължения, могат да се налагат финансови санкции при условията, посочени в споразумението за безвъзмездна финансова подкрепа.

СРОКОВЕ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЖИЗНИЯ ЦИКЪЛ НА ПРОЕКТИТЕ И УСЛОВИЯ ЗА ПЛАЩАНЕ

	Срокове по отношение на жизнения цикъл на проектите			Условия за плащане		
	Индикативен срок за уведомяване за решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа	Индикативен срок за подписване на споразумението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа	Дата на балансово плащане/искането за възстановяване на остатъка	Брой на авансовите плащания	Междинен (технически) отчет	% от безвъзмездните средства, предоставени на различните етапи
КД 1 — Мобилност на студенти и персонал във висши учебни институции	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 календарни дни от получаването на окончателния доклад от националната агенция	2	Да	Предв. финансиране: финансиране: 80 %—20 % Остатък: 0 %
КД 1 — Други видове мобилност (ПОО, училищно образование, образование за възрастни и младеж) ¹⁷⁷	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 календарни дни от получаването на окончателния доклад от националната агенция	1	Не	Предв. финансиране: финансиране: 80 % Остатък: 20 %
КД 1 — Мащабни събития, свързани с Европейската доброволческа служба	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	1	Не	Предв. финансиране: финансиране: 80 % Остатък: 20 %
КД 1 — Съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	Не е предвидено плащане на остатък Не	3	Не	Предв. финансиране: финансиране: 25 %—50 %—25 % Остатък: 0 %
КД 2 — Стратегически партньорства със срок до 2 години	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 календарни дни от получаването на окончателния доклад от националната агенция	1	Не	Предв. финансиране: финансиране: 80 % Остатък: 20 %
КД 2 — Стратегически партньорства със срок между 2 и 3 години	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 календарни дни от получаването на окончателния доклад от националната агенция	2	Да	Предв. финансиране: финансиране: 40 %—40 % Остатък: 20 %
КД 2 — Стратегически партньорства само за училища (факултативно)	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 календарни дни от получаването на окончателните доклади от всички участващи национални агенции	2	Да	Предв. финансиране: финансиране: 80 %—20 % Остатък: 0 %
КД 2 — Алианси на познанията	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	7 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	2	Да	Предв. финансиране: финансиране: 40 %—40 % Остатък: 20 %

¹⁷⁷ За КД 1: Проекти за мобилност на млади хора, насочени към дейности на Европейската доброволческа служба (стратегически проекти на ЕДС), се прилагат условията за плащане за стратегически партньорства със срок между 2 и 3 години.

КД2 — Изграждане на капацитет в областта на висшето образование	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	7 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	2	Да	Предв. финансиране: финансиране: 50 %—40 % Остатък: 10 %
КД 2 — Изграждане на капацитет в областта на младежта	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	1	Да	Предв. финансиране: финансиране: 80 % Остатък: 20 %
КД 3 — Срещи за структуриран диалог	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 календарни дни от получаването на окончателния доклад от националната агенция	1	Не	Предв. финансиране: финансиране: 80 % Остатък: 20 %

	Срокове по отношение на жизнения цикъл на проектите			Условия за плащане		
	Индикативен срок за уведомяване за решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа	Индикативен срок за подписване на споразумението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа	Дата на балансово плащане/искането за възстановяване на остатъка	Брой на авансовите плащания	Междинен (технически) отчет	% от безвъзмездните средства, предоставени на различните етапи
Дейности по инициативата „Жан Моне“	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	1	Да	Предв. финансиране: финансиране: 70 % Остатък: 30 %
Спорт — Партньорства за сътрудничество	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	1	Не	Предв. финансиране: финансиране: 70 % Остатък: 30 %
Спорт — Малки партньорства за сътрудничество	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	1	Не	Предв. финансиране: финансиране: 70 % Остатък: 30 %
Спорт — европейски спортни събития с нестопанска цел	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	1	Не	Предв. финансиране: финансиране: 70 % Остатък: 30 %

За стратегическите партньорства само между училища, в зависимост от националната правна уредба и правния статут на организацията, участващи в проекта, националната агенция може със свое решение да приложи модел със 100 % авансово финансиране. В случаите, когато не е приложен този модел, ще се използва финансовият модел, приложим за други стратегически партньорства в зависимост от продължителността на проекта.

Обърнете внимание, че индикативните срокове, посочени в горната таблица, са дадени само за сведение и не представляват поемане на юридическо задължение от страна на националните агенции и Изпълнителната агенция. Аналогично, по отношение на условията за плащане, посочени по-горе, следва да се отбележи, че тези условия се прилагат общо, но в зависимост от индивидуалното положение на кандидатстващата организация или консорциум (например съобразно техния финансов капацитет) може в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа да бъдат предвидени различни условия. В случай на недостиг на бюджетни кредити на ЕС през дадена бюджетна година размерът на първото авансово плащане може да бъде допълнително намален.

ДРУГИ ВАЖНИ ДОГОВОРНИ РАЗПОРЕДБИ

ФИНАНСОВА ГАРАНЦИЯ

Ако финансовият капацитет на бенефициера не бъде оценен като задоволителен, националната или Изпълнителната агенция може да изиска от бенефициера, на когото е отпусната безвъзмездна финансова подкрепа в размер над 60 000 EUR, да предостави предварително гаранция с цел да се ограничат финансовите рискове, свързани с плащането по предварително финансиране. Сумата на изискваната гаранция може да достигне размера на плащането (плащанията) по авансово плащане.

Целта на тази гаранция е банката или финансовата институция да осигурят неотменимо обезпечение или да действат като пръв гарант за задълженията на бенефициера по силата на споразумението или решението за отпускане на безвъзмездни средства.

Тази финансова гаранция, деноминирана в евро, се предоставя от одобрена банка или финансова институция, установена в една от държавите — членки на Европейския съюз. Когато бенефициерът е установен в държава извън ЕС, националната или Изпълнителната агенция може да се съгласи установена в тази държава банка или финансова институция да предостави гаранцията, ако приеме, че банката или финансовата институция предлага еквивалентна финансова сигурност и характеристики като тези, които се предлагат от банка или финансова институция, установена в държава — членка на ЕС.

Гаранцията може да бъде заменена със съвместна гаранция, предоставена от трета страна, или с няколко гаранции на трети страни, предоставени от участващите организации, които са страни по същото споразумение за отпускане на безвъзмездни средства.

Гаранцията се освобождава при постепенното изчистване на предварителното финансиране чрез междинните плащания или плащанията на остатъка за бенефициера в съответствие с условията в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа. В случай че изплащането на остатъка се извършва под формата на възстановяване, гаранцията се освобождава след уведомяване на бенефициера.

ВЪЗЛАГАНЕ НА ПОДИЗПЪЛНИТЕЛИ И ВЪЗЛАГАНЕ НА ДОГОВОР ЗА ПОРЪЧКА

Бенефициерът може да прибегне до възлагане на договори за подизпълнение за специфични технически услуги, за които се изискват специални умения (свързани с областите на правото, счетоводството, данъчното облагане, човешките ресурси, информационните технологии и др.), или на договори за изпълнение. Разходите, направени от бенефициера за такива услуги, могат следователно да се приемат за допустими разходи, ако отговарят на всички останали критерии, посочени в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа.

Когато за изпълнението на проекта се изисква възлагане на поръчки за стоки, строителство или услуги (договори за изпълнение), бенефициерите трябва да възложат поръчката на този участник, който е подал икономически най-изгодната оферта, т.е. офертата, предлагаща най-добро съотношение между качество и цена, или когато е уместно, офертата, предлагаща най-ниската цена, като се гарантира, че няма конфликт на интереси и че тази документация се съхранява за целите на евентуален одит.

При сключване на договор за изпълнение, чиято стойност надхвърля 60 000 EUR (или 25 000 EUR за дейности за изграждане на капацитет в областта на висшето образование), националната или Изпълнителната агенция може да наложи на бенефициера специални правила в допълнение към описаните в предходния параграф. Тези специални правила ще бъдат публикувани на уебсайтовете на националните агенции и Изпълнителната агенция.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОТПУСНАТИТЕ БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

В съответствие с принципа на прозрачност и изискването за последваща публичност, информация за получателите на средства от Съюза трябва да бъде публикувана на уебсайта на Комисията, на Изпълнителната агенция и/или на националните агенции през първата половина на годината, следваща приключването на финансовата година, за която са отпуснати тези безвъзмездни средства.

Информацията може да се публикува и по всякакви други подходящи начини, включително в Официален вестник на Европейския съюз.

Националните агенции и Изпълнителната агенция публикуват следната информация:

- наименование и място на дейност на бенефициера;
- размер на отпуснатите безвъзмездна финансова подкрепа;
- характер и цел на отпуснатите безвъзмездна финансова подкрепа.

При мотивирано и надлежно обосновано искане, подадено от бенефициера, публикуването се отменя, ако оповестяването на тази информация може да застраши правата и свободите на засегнатите лица, защитени с Хартата на основните права на Европейския съюз, или да навреди на търговските интереси на бенефициерите.

Що се отнася до лични данни на физически лица, публикуваната информация се заличава две години след края на финансовата година, през която са отпуснати средствата.

Същото се отнася и за личните данни, съдържащи се в официалните наименования на юридически лица (например сдружение или дружество, чието наименование се състои от имената на неговите учредители).

Тази информация не се публикува за стипендии, изплатени на физически лица, и друга пряка помощ, отпусната на крайно нуждаещи се физически лица (бежанци и безработни лица). Освен това организациите бенефициери нямат право да публикуват такива данни за лица, които получават безвъзмездни средства за мобилност по програма „Еразъм“.

ПУБЛИЧНОСТ

Освен изискванията относно видимостта на проекта и за разпространение и използване на резултатите от него (които са критерии за отпускане на безвъзмездни средства), е предвидено и задължение за осигуряване на минимална публичност за всеки проект, подкрепен с безвъзмездни средства.

Бенефициерите трябва ясно да посочват помощта от Европейския съюз във всички съобщения или публикации, независимо от формата и медията, включително интернет, или във връзка с дейностите, за които се използват безвъзмездните средства.

Това задължение трябва да се изпълнява в съответствие с разпоредбите на споразумението или решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа. Ако тези разпоредби не са изпълнени изцяло, размерът на отпуснатите на бенефициера безвъзмездни средства може да бъде намален.

Допълнителни изисквания относно осигуряването на видимостта на проекта се съдържат в насоките за разпространение в приложение II към настоящото ръководство.

ПРОВЕРКИ И ОДИТИ

Националната или Изпълнителната агенция и/или Европейската комисия могат да извършат технически и финансови проверки и одити във връзка с усвояването на безвъзмездните средства. Те могат също така да извършат проверки на задължителните записи на бенефициера (или събенефициера) за целите на периодичната оценка на финансирането въз основа на еднократни суми, единични ставки или единни ставки. Бенефициерът (или събенефициерът) се задължава с подписа на своя юридически представител да предостави доказателства, че отпуснатите безвъзмездни средства са използвани целесъобразно. Европейската комисия, Изпълнителната агенция, националните агенции и/или Европейската сметна палата или упълномощен от тях орган могат да проверяват начина на използване на безвъзмездните средства по всяко време в срок до пет години или до три години за безвъзмездни средства, чийто размер не надхвърля 60 000 EUR, започвайки от датата на балансовото плащане или извършване на възстановяването от националната или Изпълнителната агенция. Поради това бенефициерите трябва да съхраняват през този период документация, оригиналните оправдателни документи, статистически данни и други документи, свързани с безвъзмездните средства.

За проекти, управлявани централизирано от Изпълнителната агенция, е възможно да се прилагат различни видове одитни процедури съобразно вида на съответното действие и размера на отпуснатите безвъзмездни средства (ако е приложимо, одит от тип I за безвъзмездни средства в размер, по-голям от 60 000 EUR и по-малък от 750 000 EUR, и одит от тип II за безвъзмездни средства в размер от 750 000 EUR или повече). Повече информация ще намерите на уебсайта на Изпълнителната агенция.

Подробни разпоредби относно проверките и одитите са включени в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездни средства.

ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

Всички лични данни, съдържащи се във формуляра за кандидатстване или споразумението/решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа, се обработват от националната или Изпълнителната агенция или от Европейската комисия в съответствие със:

- Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни;
- когато е приложимо, националното законодателство за защита на личните данни на държавата, където е извършен подборът на предложението.

Освен ако са обозначени като незадължителни, отговорите на кандидата на въпросите, съдържащи се във формуляра за кандидатстване, са необходими за оценката и по-нататъшната обработка на заявлението за безвъзмездни средства в съответствие с ръководството за програма „Еразъм+“. Личните данни ще бъдат обработвани единствено за тази цел от отдела или звеното, отговарящо за съответната програма на Съюза за предоставяне на безвъзмездни средства (орган, действащ като администратор на данни). Допуска се предаване при необходимост на лични данни на трети лица, участващи в оценката на заявленията или в процедурата по управление на безвъзмездните средства, без да се засяга възможността за предаване на данни на органите, отговарящи за извършването на мониторинг и проверки в съответствие със законодателството на Европейския съюз, или на органи, на които е възложено извършването на оценки на програмата или на отделни действия по програмата. Поспециално за целите на защитата на финансовите интереси на Съюза личните данни могат да бъдат предадени на служби за вътрешен одит, на Европейската сметна палата, на Комисията по финансови нередности или Европейската служба за борба с измамите, както и между разпоредителите с бюджетни кредити на Комисията и изпълнителните агенции. Кандидатът има право на достъп до личните си данни и право да внася поправки в тях. Ако кандидатът има въпроси във връзка с обработката на неговите лични данни, той следва да отправи тези въпроси към агенцията, която е одобрила проекта. Ако възникне спор, кандидатът има също така право да се обърне по всяко време към Европейския надзорен орган по защита на данните. Повече информация относно обработката на личните данни се съдържа в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа.

По отношение на обработката на лични данни в рамките на програма „Еразъм+“, на уебсайтовете на Комисията и Изпълнителната агенция е поместена декларация за поверителност на личните данни, съдържаща данни за контакт.

В рамките на централизираните действия, управлявани от Изпълнителната агенция, кандидатите и – в случая на юридически лица – лицата, които са членове на административните, управленските или надзорните органи на кандидата или имат правомощия за представителство, вземане на решения или упражняване на контрол върху този кандидат, или лицата които поемат неограничена отговорност за задълженията на кандидата – се уведомяват, че техните лични данни (име и фамилия в случая на физически лица, адрес, правна форма, име и фамилия на лицата с правомощия за представителство, вземане на решения или упражняване на контрол, в случая на юридически лица) могат да бъдат регистрирани в Системата за ранно предупреждение и отстраняване (СРПО) от разпоредител с бюджетни средства на Агенцията, ако са в хипотезите, посочени в Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2102 на Европейския Парламент и на Съвета относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L 298 от 26.10.2012, стр. 1), изменен с Регламент (ЕО, Евратом) № 2015/1929 на Европейския Парламент и на Съвета (ОВ L 286, 30.10.2015, стр. 1).

ОТВОРЕНИ ЛИЦЕНЗИ И ПРАВА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ

Отвореният лиценз е способ, чрез който собственикът на дадено произведение предоставя разрешение за ползване на ресурса на неограничен кръг лица. Налице са различни отворени лицензи в зависимост от обхвата на предоставените разрешения или наложените ограничения и бенефициерите разполагат със свободата да избират конкретния лиценз, който да прилагат по отношение на своята работа. Всеки изготвен ресурс трябва да бъде свързан с отделен отворен лиценз.

Отвореният лиценз не включва прехвърляне на авторски права или права на интелектуална собственост. Бенефициерите остават носители на авторските права на материалите, които изготвят, и могат да ги упражняват по свое усмотрение. Единственото изискване към бенефициерите на безвъзмездна финансова подкрепа е да предоставят свободен достъп въз основа на отворени лицензи до образователните ресурси (или други документи и информационни носители, изготвени по проекта). За да се изпълни това изискване, лицензите трябва да предоставят поне права за използване, а в идеалния случай — и за споделяне и адаптиране. Същевременно бенефициерите могат да използват за търговски цели резултатите от реализирания от тях проект, като опитът показва, че свободният достъп до ресурсите ги прави по-видими и може да насърчи потребителите да закупят версията на продукта на хартиен носител или други физически материали, документи или информационни носители.

Приложими правила

Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2102 на Европейския Парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L 298 от 26.10.2012, стр. 1), изменен с Регламент (ЕО, Евратом) № 2015/1929 на Европейския Парламент и на Съвета от 28 октомври 2015 г. за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2102 на Европейския Парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ L 286, 30.10.2015, стр. 1).

Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012 на Комисията от 29 октомври 2012 г. относно правилата за прилагане на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, изменен с Делегиран регламент (ЕС) № 2015/2462 на Комисията от 30 октомври 2015 г. за изменение на Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012 на Комисията относно правилата за прилагане на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ L 342, 29.12.2015, стр. 7).

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Специфични правила и информация във връзка с дейностите за мобилност, стратегическите партньорства и изграждането на капацитет в областта на висшето образование

Това приложение съдържа допълнителни критерии и важна информация относно подготовката, изпълнението и последващите дейности по проекти за мобилност и дейности за мобилност за образователни степени във висшето образование, както и няколко конкретни примера за дейности, които могат да бъдат реализирани в рамките на стратегически партньорства в областите на образованието, обучението и младежта, и допълнителна информация за изграждането на капацитет в областта на проектите за висше образование. Организациите, които имат намерение да разработят проект в съответствие с тези действия, се приканват да прочетат внимателно съответните части от това приложение, преди да подадат своето заявление за отпускане на безвъзмездни средства. Приложението е разделено на следните раздели:

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ И ПЕРСОНАЛ ВЪВ ВИСШИ УЧЕБНИ ИНСТИТУЦИИ Error! Bookmark not defined.

ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ НА ОБУЧАЕМИ И ПЕРСОНАЛ В СИСТЕМАТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ Error! Bookmark not defined.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧИТЕЛИ И ДРУГ УЧИЛИЩЕН ПЕРСОНАЛ В ОБЛАСТТА НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ Error! Bookmark not defined.

ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ НА ПЕРСОНАЛ, РАБОТЕЩ В СФЕРАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО НА ВЪЗРАСТНИ . Error! Bookmark not defined.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖИ И МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ Error! Bookmark not defined.

СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“ Error! Bookmark not defined.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПАРТНЬОРСТВА Error! Bookmark not defined.

ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ Error! Bookmark not defined.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ И ПЕРСОНАЛ ВЪВ ВИСШИ УЧЕБНИ ИНСТИТУЦИИ

1. ПРЕДИ МОБИЛНОСТТА

а. АКРЕДИТАЦИЯ НА УЧАСТВАЩИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

ХАРТА ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ „ЕРАЗЪМ“

Хартата за висше образование „Еразъм“ осигурява общата рамка за качество за дейностите по европейско и международно сътрудничество, които дадена висша учебна институция (ВУИ) би могла да провежда в рамките на програмата. Удостояването с хартата за висше образование „Еразъм“ е предварително условие за всички ВУИ, установени в държави по програмата и желаещи да участват в дейности за образователна мобилност на физически лица и/или сътрудничество за иновации и добри практики по програмата. За ВУИ, установени в държави партньори, не се изисква харта за висше образование „Еразъм“. За тези институции рамката за качество ще се установява посредством междуинституционални споразумения (вж. по-долу), сключени между висшите учебни институции.

Изпълнителната агенция в Брюксел ежегодно публикува покана за представяне на предложения за удостояване с харта за висше образование „Еразъм“. Ако бъде присъдена, хартата остава валидна за целия срок на програмата. Условието за кандидатстване за харта за висше образование „Еразъм“ (ECHE) са описани на уебсайта на Изпълнителната агенция на адрес: https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding/erasmus-charter-for-higher-education-2014-2020_en.

Висшите учебни институции трябва да съблюдават всички разпоредби на хартата за висше образование „Еразъм“ по време на изпълнение на проекта. Съблюдаването ще се следи от националните агенции, които ще заложат своите стратегии за мониторинг върху новото Ръководство за мониторинг на ECHE (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus/files/library//eche-monitoring-guide_en.pdf) — нов наръчник, чиято цел е да предостави набор от съгласувани насоки и примери за добри практики в областта на наблюдението и подобряването на съответствието с изискванията на ECHE. Препоръчва се на висшите учебни институции, които кандидатстват за проекти по програма „Еразъм+“ или участват в такива проекти, да направят справка в посоченото ръководство за информацията относно приоритетните области по отношение на съответствието с ECHE, както и за наличните инструменти, насоки и връзки към уебсайтове.

Нарушението на всеки от тези принципи и поети ангажименти може да доведе до оттегляне на акредитацията от страна на Европейската комисия.

АКРЕДИТАЦИЯ НА КОНСОРЦИУМИ

Всяка от четирите допустими дейности за мобилност може да бъде изпълнявана от национален консорциум за мобилност в областта на висшето образование в рамките на проект за мобилност в областта на висшето образование.

Целта на консорциума за мобилност е да улесни организацията на дейности за мобилност и да осигури допълнителна добавена стойност, изразяваща се в по-високо качество на дейностите от това, което всяка отделна изпращаща висша учебна институция би могла да предостави самостоятелно. Организацията, участваща в национален консорциум за мобилност, могат да обединят предоставянето на услуги или да използват съвместно услуги, свързани с организацията на мобилност. Съвместните дейности обикновено включват съвместно административно, договорно и финансово управление на мобилността, съвместен подбор и/или подготовка и наставничество на участниците, както и централизирано звено за привличане на предприятия и за определяне на подходящи предприятия и участници, където е приложимо. Освен това националният консорциум за мобилност може да оказва помощ на пристигащи за стаж студенти и членове на персонала. Тази дейност включва намиране на приемаща организация в района, където са установени членовете на консорциума за мобилност, и предоставяне на съдействие при необходимост.

Координиращата организация на консорциум, понякога заедно с други/посреднически организации, може да има активна роля за установяване на контакти с предприятия и за откриване на възможности за стажове и места за стажуване на персонал, както и за популяризиране на тези дейности, за предоставяне на информация и т.н.

Всяка изпращаща висша учебна институция носи отговорност за качеството, за съдържанието и за признаването на периодите на мобилност. Всеки член на консорциума е длъжен да подпише споразумение с координиращата

организация на консорциума, с което се определят функциите, отговорностите и административните и финансовите условия; договорените условия на сътрудничеството уреждат въпроси като механизмите за подготовка, осигуряването на качество и последващите действия след периодите на мобилност. Освен това всяка изпращаща ВУИ отговаря за подписването на междуинституционални споразумения (вж. следващия раздел) с ВУИ, които приемат нейните студенти и членове на персонала.

Даден национален консорциум за мобилност може да получи финансиране, само ако притежава акредитация за консорциум. Ако при оценката даден национален консорциум за мобилност не бъде одобрен, той ще трябва да кандидатства отново за акредитация и за финансиране следващата година.

Спазването на условията на акредитацията за консорциум се контролира от националната агенция. Всеки по-сериозен проблем (например злоупотреба със средства, неспазване на задълженията или слабости по отношение на финансовия капацитет) или нарушение на поетите задължения от страна на консорциума може да доведе до оттегляне на акредитацията от страна на националната агенция. Националната агенция задължава координиращата консорциума организация да уведомява незабавно националната агенция за всяка промяна в състава, положението или статута на консорциума, която може да е основание за промени в акредитацията или за нейното оттегляне.

Б. МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНО СПОРАЗУМЕНИЕ

Мобилност на студенти с цел обучение и мобилност на персонал с цел преподаване между различни ВУИ се осъществява само въз основа на междуинституционално споразумение, сключено между отделни ВУИ. Образците са предоставени на разположение на следния адрес: http://ec.europa.eu/education/opportunities/higher-education/quality-framework_en.htm. Междуинституционалните споразумения могат да бъдат подписани от две или повече ВУИ.

С това междуинституционално споразумение в случаите на мобилност, осъществявана между държави по програмата и държави партньори, се уреждат общите принципи съгласно хартата за висше образование „Еразъм“, като и двете страни поемат задължение да ги спазват.

Освен това обхватът на едно междуинституционално споразумение може да бъде разширен и да включи мобилност на студенти за стажове и/или мобилност на персонал за обучение, като се разчита на познаването на предприятията от страна на партньорската институция за намиране на приемащи предприятия/организации в чужбина.

В. MOBILITY TOOL+

Организацията бенефициер трябва да кодира в инструмента за мобилност общата информация относно участника и вида на дейността за мобилност, която той/тя ще предприеме (например името на участника, местоназначението му, продължителността на мобилността и т.н.), като това следва да се извърши възможно най-скоро след като участниците са избрани. Организациите бенефициери са длъжни да актуализират информацията в инструмента за мобилност, поне веднъж месечно по време на изпълнението на проекта за мобилност с нова информация, относно участниците и дейностите за мобилност.

За проекти за мобилност между програмните и партньорските държави, ще бъде необходимо да се идентифицират ВУИ от Партньорската страна в рамките на Mobility tool+ чрез ИНУ. Ако ВУИ от Партньорската страна все още няма ИНУ базиран на предишно участие в програмите на ЕС, то ВУИ трябва да се регистрира отделно чрез Портала на участниците и да уведоми бенефициера.

Mobility tool+ ще подкрепя бенефициера в управлението на дейностите за мобилност по програма „Еразъм+“. Бенефициерите ще имат възможност да генерират предварително попълнени доклади от Mobility tool+ въз основа на информацията, която са предоставили. Mobility tool+ също ще генерира доклади, които трябва да бъдат попълнени от участниците в дейностите за мобилност.

Г. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА СТУДЕНТИ

ПОДБОР

Студентите кандидатстват пред тяхната висша учебна институция, която извършва подбора на участниците в дейността за мобилност. Подборът на студенти, както и процедурите за отпускане на безвъзмездни средства за студенти трябва да са справедливи, прозрачни, съгласувани и документирани, както и да са достъпни за всички участващи в процеса на подбор страни.

Висшата учебна институция предприема необходимите мерки, за да предотврати всякакви конфликти на интереси във връзка с лица, които са поканени да вземат участие в органите по подбор или в процеса на подбор на студенти.

Критериите за подбор, като академични постижения на кандидата, предишни участия в мобилност, мотивация, предишен опит в приемащата държава (т.е. завръщане в държавата на произход) и т.н., се публикуват. За студенти от партньорските държави, първият критерий за подбор на студенти ще бъде академичния успех, но на еквивалентно академично ниво, като предимство трябва да се дава на студентите с по-малко облагодетелстван социално-икономически произход.

С по-нисък приоритет ще се ползват тези, които вече са участвали в действия за мобилност в рамките на същия цикъл на обучение по програма „Еразъм“ за обучение през целия живот, програма „Еразмус Мундус“ или програма „Еразъм+“. За магистърските курсове „Еразмус Мундус“ и съвместните магистърски степени „Еразмус Мундус“, предишни участия се вземат предвид само за стипендианти.

След приключването на процеса по подбор на студенти те следва да получат от своята изпращаща институция Харта за студенти „Еразъм+“, в която са описани правата и задълженията на студентите във връзка с техния период на обучение или стаж в чужбина и е предоставена информация за различните стъпки, които следва да бъдат предприети преди, по време и след приключване на мобилността.

СПОРАЗУМИЕ СЪС СТУДЕНТА

Преди заминаването си всеки избран студент трябва да подпише споразумение, което включва и „споразумение за обучение“, с което се определя програмата за обучението и/или стажа, както е договорена между студента, изпращащата и приемащата организация. Образецът е предоставен на разположение на следния адрес: http://ec.europa.eu/education/opportunities/higher-education/quality-framework_en.htm. С това споразумение за обучение се определят планираните резултати от обучението за периода на обучение в чужбина и се посочват условията за формално признаване. Със споразумението се определя и мястото на провеждане на обучение и/или стажа. В споразумението за обучение изпращащата институция и студентът се договарят за нивото на владеене на езика (основен език на преподаване/език, използван на работното място), което следва да бъде достигнато от студента преди началото на периода на обучение/стажуване в съответствие с препоръчаното ниво, посочено в междуинституционалното споразумение, сключено между изпращащата и приемащата институции (или в съответствие с изискванията на предприятието, когато става дума за стаж). Където е приложимо, изпращащата институция и студентът могат да се споразумеят за предоставяне на подходящата езикова подкрепа, която да позволи на студента да достигне договореното ниво (вж. следващия параграф относно онлайн услугата за езикова подкрепа).

БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА СТУДЕНТИ

Студентите могат да получават „безвъзмездни средства за студенти“ за покриване на увеличените разходи, свързани с периода на мобилност в чужбина. Тези безвъзмездни средства могат да бъдат един от следните два вида или и двата вида едновременно:

- безвъзмездни средства от ЕС, изчислени на месец и платими като единични разходи (вж. раздел „Правила за финансиране“ в част Б от настоящото ръководство) и/или
- национални, регионални или местни безвъзмездни средства, предоставени от публичен или частен донор или чрез схема за отпускане на заеми.

Право на участие в програмата (за мобилност с цел обучение или стажуване) имат и студенти, които не получават безвъзмездни средства от ЕС, т.е. студенти, които изпълняват всички критерии за допустимост на студенти по програма „Еразъм“ и се възползват от всички предимства на това да са студенти по програма „Еразъм“, но не получават безвъзмездни средства за мобилност от ЕС. Правилата, съдържащи се в настоящото ръководство за програмата, с изключение на тези за разпределението на безвъзмездни средства, се прилагат и към тези студенти, които не получават безвъзмездни средства от ЕС. Броят на студентите, които не получават безвъзмездни средства от ЕС през целия период на мобилността, се отчита в статистическите данни за показателя за постигнатите резултати, използван във връзка с разпределението на бюджета на ЕС между отделните държави.

Студентите, участващи в проект за мобилност в областта на висшето образование, подкрепян от програма „Еразъм+“ (независимо дали получават безвъзмездни средства от ЕС по програмата „Еразъм+“) са освободени от заплащане на такси за обучение, регистрация, изпити и достъп до лаборатории и библиотеки в приемащите институции. Възможно е обаче студентите да заплащат някои малки такси за разходи като застраховки, за съюзи и използване на различни материали като фотокопирни услуги и лабораторни материали на същото основание, на което за тези разходи заплащат местните студенти. От заминаващите студенти не се събират никакви допълнителни такси и други плащания във връзка с организацията или администрирането на техния период на мобилност.

Освен това правото на стипендия или заем, предоставени на студентите за обучението им в тяхната изпращаща институция, трябва да бъде запазено по време на периода в чужбина.

В случай на стажове, ако приемащото предприятие/приемащата организация предоставя на студента надбавка или някакъв вид възнаграждение, тя(то) е съвместима(о) с безвъзмездните средства от ЕС, отпускани по програма „Еразъм+“.

Периодът на мобилност е съвместим с работа на непълно работно време и, ако студентът получава безвъзмездни средства от ЕС по програма „Еразъм+“, той е съвместим и с приходите, които студентът ще получава, стига да извършва дейностите, предвидени в приетата програма за мобилност.

Студенти, които участват в проект за мобилност в областта на висшето образование (независимо дали провеждат обучение или стаж в чужбина), не могат едновременно с това да получават стипендия за съвместна магистърска степен „Еразмус Мундус“ и обратното.

Студентите, които получават безвъзмездни средства от ЕС по програма „Еразъм+“, изцяло или частично ще възстановят тези средства от ЕС, ако не изпълнят условията на споразумението за отпускане на безвъзмездните средства (освен ако не са били възпрепятствани да завършат своите планирани дейности в чужбина поради форсмажорни обстоятелства). Ако не изготвят и не представят окончателен отчет онлайн, от тях може да бъде поискано частично или изцяло да възстановят получените безвъзмездни средства от ЕС.

ОНЛАЙН ЕЗИКОВА ПОДКРЕПА

Подписвайки хартата за висше образование „Еразъм“, висшите учебни институции се задължават да предоставят цялата необходима подкрепа на участниците в дейности за мобилност, що се отнася до езиковата подготовка. В тяхна подкрепа през периода на изпълнение на програмата постепенно ще бъде въведена онлайн услуга за езикова подкрепа за всички дългосрочни дейности за мобилност между програмните държави със срок на изпълнение от два месеца или повече. Европейската комисия предоставя на допустимите участници достъп до тази услуга, чрез която ще оцени тяхната езикова компетентност на езика, който ще използват по време на своето обучение или стаж в чужбина. Този инструмент ще предлага на студентите, ако е необходимо, възможност да подобрят своите езикови умения преди и/или по време на периода на мобилност. Участниците с ниво най-малко B2 по основния език на обучението или работата могат да преминат курс по езика на приемащата държава в системата OLS, ако е наличен. Предоставянето на езикова подготовка се основава на взаимно доверие между изпращащата и приемащата институция. Препоръчителното ниво на езикова компетентност е посочено в междуинституционалните споразумения и в споразуменията обучение, следователно е договорено от трите страни. По програма „Еразъм+“ изпращащите ВУИ се ангажират да гарантират, че изпращаните студенти притежават необходимото езиково равнище и този смисъл едно взаимно споразумение следва да е достатъчно. Изпращащите ВУИ отговарят за предоставянето на подходяща езикова подготовка на своите студенти, независимо дали чрез системата OLS или по друг подход, който може да бъде финансиран чрез организационната подкрепа, с оглед да гарантират, че до началото на мобилността техните студенти ще достигнат препоръчителното ниво, договорено с изпращащата институция. Следователно изпращащите ВУИ не са длъжни да изпращат резултатите от езиковите оценки в системата OLS на приемащите институции. От студентите зависи дали желаят да разкрият пред приемащата институция резултатите от своите езикови оценки в OLS.

Онлайн езиковата подкрепа ще се предоставя въз основа на следната процедура:

- националните агенции предоставят на висшите учебни институции онлайн лицензи съгласно общи критерии, определени от Европейската комисия;
- след като бъдат одобрени от техните висши учебни институции всички студенти (освен тези, за които съответният език е роден и в надлежно обосновани случаи), които ще се възползват от онлайн услугата, трябва да преминат онлайн оценяване на езиковите им умения на основния чужд език, който ще използват по време на своето обучение или стаж в чужбина. Това е предварително условие, преди заминаването за мобилност. Резултатите от това оценяване ще бъдат съобщени на студента и на изпращащата ВУИ. Това ще помогне на изпращащата ВУИ да оцени броя на студентите, които се нуждаят от онлайн езикови курсове;
- при отчитане на броя на наличните онлайн лицензи за езикови курсове ВУИ разпределят лицензите съобразно потребностите на студентите. Студентите поемат задължението да преминат онлайн курса, както е посочено и договорено в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства;
- в края на периода на мобилност студентите ще бъдат оценени повторно, за да бъде проверен напредъкът им в изучаването на езика. Резултатите ще бъдат съобщени на студента и на изпращащата висша учебна институция.

Допълнителни подробности са предоставени на разположение на уебсайтовете на Комисията и националните агенции.

За всички други видове мобилност или когато онлайн услугата на Комисията не е налична за даден език, висшите учебни институции могат да предоставят на студентите други видове езикова подкрепа, която ще бъде финансирана от безвъзмездните средства за „организационна подкрепа“.

Д. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА ПЕРСОНАЛ

ПОДБОР

Членовете на персонала, участващи в проект за мобилност в областта на висшето образование, се подбират от изпращащата ВУИ по честен и прозрачен начин. Преди заминаването си членовете на персонала трябва да се договорят с изпращащата и приемащата институция/предприятие относно програма за мобилност.

Подборът на преподаватели и персонал на ВУИ се извършва от съответната институция. Процедурите за подбор и за отпускане на безвъзмездни средства трябва да са справедливи, прозрачни, съгласувани и документирани, както и да са достъпни за всички участващи в процеса на подбор страни. Критериите за подбор (например даване на предимство на членове на персонала, които ще пътуват в чужбина за първи път, ограничения върху максималния брой дейности за мобилност, които даден член на персонала може да предприеме за определен период от време и др.) се публикуват.

Висшата учебна институция предприема необходимите мерки, за да предотврати всякакви конфликти на интереси във връзка с лица, които могат да бъдат поканени да вземат участие в органите по подбор или в процеса на подбор на индивидуални бенефициери.

В случаи на мобилност на член на персонала на предприятие в приемаща ВУИ мобилността се организира по покана на институцията, отправено до члена на персонала на предприятието; безвъзмездните средства се управляват от приемащата ВУИ.

СПОРАЗУМИЕ ЗА МОБИЛНОСТ

Подборът на персонал на ВУИ се извършва от изпращащата институция въз основа на проект на програма за мобилност, внесен от члена на персонала след консултации с приемащата институция/предприятие. Преди заминаването изпращащата институция/предприятие и приемащата институция/предприятие уговарят формално окончателния вариант на програмата за мобилност (посредством размяна на писма или електронни съобщения).

За качеството на периода на мобилност в чужбина отговарят заедно изпращащата институция/предприятие и приемащата институция/предприятие.

БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА ПЕРСОНАЛ

Финансовите правила за двата вида мобилност на персонал са еднакви. Безвъзмездните средства представляват вноска за покриване на пътните и дневните разходи за периода на преподаване и обучение в чужбина (вж. раздела относно правилата за финансиране в част Б от настоящото ръководство).

Дейностите за мобилност, за които не се получават безвъзмездни средства от ЕС, са разрешени за членове на персонала на висши учебни институции.

2. ПО ВРЕМЕ НА МОБИЛНОСТТА

ПРЕКЪСВАНЕ НА МОБИЛНОСТТА НА СТУДЕНТИТЕ

Когато периодът на мобилност на един студент е прекъснат, например защото е налице промеждутък от време между края на езиковия курс и началото на действителното обучение/стаж, броят на дните на прекъсване се кодира в Mobility tool+ и размерът на безвъзмездните средства съответно се адаптира.

По отношение на стажовете периодът на мобилност в чужбина може да бъде прекъснат от периода на отпуските, ако предприятието спира да работи през този период. През този период безвъзмездните средства не се спират. Времето, през което предприятието е затворено, не се отчита при пресмятането на минималната продължителност на периода на стажуване, но се отчита при изчисляването на максималната продължителност от 12 месеца за всеки цикъл на обучение, за който същият студент може да получава безвъзмездни средства за периодите на мобилност.

ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА МОБИЛНОСТТА НА СТУДЕНТИТЕ

Изпращащата и приемащата организации могат да уговорят помежду си удължаване на текущ период на мобилност при изпълнение на следните условия:

- искането за продължаване на периода на мобилност трябва да бъде отправено най-малко един месец преди изтичането на първоначално планирания период на мобилност;

- ако искането бъде прието от всички страни, споразумението за безвъзмездни средства трябва да бъде изменено и да бъдат уговорени всички условия за продължаването на срока;
- ако студентът получава безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“, изпращащата институция може или да измени сумата на безвъзмездните средства, за да се отчете по-дългата продължителност, или да постигне споразумение със студента, че допълнителните дни се считат за период, през който „не се получават безвъзмездни средства от ЕС“;
- действителната начална и крайна дата на периода на мобилност се вписват в академичната справка, издавана от приемащата институция, или в свидетелството за стаж на студента съгласно следните определения:
 - началната дата следва да е първият ден, на който студентът трябва да присъства в приемащата организация (например това може да е началната дата на първия курс/първия ден на работното място, събитие за посрещане, организирано от приемащата институция, или езиков и межкултурен курс);
 - крайната дата следва да е последният ден, на който студентът трябва да присъства в приемащата организация (например това може да е последният ден на изпитна сесия/курс/работа/задължителен период на присъствие).
- Действителната продължителност, определена по горепосочения начин, е периодът, който трябва да бъде посочен от ВУИ в техните окончателни доклади, и е максималният брой месеци, който трябва да бъде обезпечен с безвъзмездните средства от ЕС. Когато продължаването на мобилността на студентите се счита за дни, през които „не се получават безвъзмездни средства от ЕС“, тези дни се приспадат от общата продължителност на периода на мобилност при изчисляването на окончателния размер на безвъзмездните средства;
- допълнителният период трябва да следва непосредствено текущия период на мобилност. Не са допустими паузи (почивните дни и периодите, през които университетите/предприятията са затворени, не се считат за „пауза“), освен в случаите когато тези паузи са надлежно обосновани и одобрени от националната агенция.

3. СЛЕД МОБИЛНОСТТА

а. ПРИЗНАВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

В края на периода на мобилност в чужбина приемащата институция/предприятие трябва да предоставят на студента и неговата ВУИ академична справка или свидетелство за стаж („справка за работата“), удостоверяващи резултатите от уговорената програма.

Последващите действия след периода на мобилност включват формално признаване от изпращащата институция на получените в чужбина кредити за формално учене, в резултат на което са придобити компетентности (използвайки ECTS кредити или друга еквивалентна система), включително за стажове, когато е приложимо, и документиране на резултатите от обучението, произтекли от неформално и самостоятелно учене извън аудиторията или работното място (чрез приложение към дипломата). Това обаче не се отнася до стажовете на неотдавна дипломирали се студенти.

Резултатите от оценяването на езиковите умения и онлайн езиковите курсове ще бъдат съобщавани централизирано, но няма да са основание за придобиване на формална квалификация.

Що се отнася до мобилността на персонал, изпращащата институция следва да гарантира, че резултатите от обучението на участващия персонал ще бъдат съответно признати, разпространени и широко използвани в рамките на институцията.

б. ОТЧИТАНЕ

В края на периода в чужбина всички учащи и членове на персонала, които са участвали в дейност за мобилност, са длъжни да изготвят и предадат окончателен отчет. По отношение на дейностите за мобилност с продължителност от два месеца или повече отчетът включва и качествена оценка на получената по време на периода на мобилност езикова подкрепа.

Изпращащата ВУИ може да поиска от учащите и членовете на персонала, които не са предали такъв отчет, частично или цялостно възстановяване на получените безвъзмездни средства от ЕС. Възстановяване не може да се иска, когато учащият или членът на персонала е бил възпрепятстван да завърши своите планирани дейности в чужбина поради форсмажорни обстоятелства. Такива случаи се докладват от изпращащата организация и се приемат писмено от националната агенция.

ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ НА ОБУЧАЕМИ И ПЕРСОНАЛ В СИСТЕМАТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

1. ОРГАНИЗАЦИОННА ПОДКРЕПА

Безвъзмездните средства за организационна подкрепа представляват вноска към всички разходи, направени от организациите във връзка с изпълнението на висококачествени дейности за подкрепа на мобилността на учащи и персонал. Например:

- предоставяне на информация и съдействие на студенти и персонал;
- подбор на учащи и персонал;
- изготвяне на споразумения за обучение, с които се гарантира пълно признаване на полученото от учащите образование; изготвяне и признаване на споразумения за мобилност на персонал;
- предоставяне на езикова и межкултурна подготовка, както на учащи, така и на персонал, и по-специално провеждане на специфични за съответния сектор езикови курсове в областта на ПОО;
- общо ръководство във връзка с подготовката и управлението на проекти за мобилност;
- осигуряване на ефективни механизми за наставничество и надзор за мобилните участници;
- специфични договорености за гарантиране на качеството на стажовете в предприятията.

Решението за определяне на окончателния размер на безвъзмездните средства се взема при отчитане на качеството на изпълнение на проекта и на последващите действия на институцията. Качеството на изпълнение на проектите за мобилност трябва да е в съответствие с насоките, съдържащи се в настоящото приложение относно мобилността на учащите и персонала в областта на ПОО.

2. ПРЕДИ МОБИЛНОСТТА

а. АКРЕДИТАЦИЯ НА УЧАСТВАЩИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ — ХАРТАТА ЗА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ ПО ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

От 2015 г., неакредитираните организации ще имат възможност да кандидатстват за Харта за мобилност „Еразъм+“ в ПОО чрез отделни годишни покани пускани от Националните агенции, при условие че тези организации изпълняват предварителните критерии за подбор и докажат качеството и устойчивостта на своите стратегии за интернационализация. Моля вземете под внимание, че ако организациите придобият нова Харта за мобилност „Еразъм+“ в ПОО през дадената година, то те ще могат да я използват за извършване на мобилност в ПОО само от следващата Обща покана. Например, ако организациите кандидатстват за Харта по специфична покана и тази Харта се присъжда през 2016 г., то в същото време, те ще трябва да кандидатстват за проект за мобилност на ПОО без Харта, ако желаят да извършват мобилност в рамките на Общата покана за 2016. Организациите ще могат да използват Хартата в Поканата през следващата година (в този пример 2017 г.).

По-подробна информация е предоставена на разположение на уебсайтовете на Европейската комисия и националните агенции.

б. ЕВРОПЕЙСКА ХАРТА ЗА КАЧЕСТВО НА МОБИЛНОСТТА

Организациите в областта на професионалното образование и обучение, които планират да организират дейности за мобилност, предназначени за учащи и персонал в системата на ПОО, трябва да организират тези дейности в съответствие с принципите и критериите, залегнали в Европейската харта за качество на мобилността¹⁷⁸.

Европейската харта за качество на мобилността е референтен документ за качество във връзка с периоди на образование и обучение в чужбина. Хартата предоставя насоки относно условията за мобилност за обучение или за други цели, като например професионално усъвършенстване, както на учащи младежи, така и на персонал. Зачитането на установените в хартата принципи следва да способства за това участието в дейности за мобилност винаги да има положителен характер за участниците, както в приемащата държава, така и след завръщането им в

¹⁷⁸ Препоръка (ЕО) № 2006/961 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно транснационалната мобилност в Общността с цел образование и обучение: Европейска харта за качество на мобилността (ОВ L 394 от 30.12.2006 г.).

държавата на произход, а също така за увеличаване както на броя, така и на обхвата на дейностите за обмен с цел образование и обучение. Хартата можете да намерите на следния адрес:

http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11085_en.htm

в. ECVET — МЕМОРАНДУМИ ЗА РАЗБИРАТЕЛСТВО

Организациите за професионално образование и обучение могат да прилагат във връзка със своите дейности за мобилност Европейската система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET) (повече информация ще намерите по-долу). Предварително условие за прилагане на ECVET в такива случаи е установяването на партньорство по ECVET. В това партньорство трябва да участват компетентни организации, които извършват дейности по: 1) идентифициране на подходящи резултати от обучение, получено в рамките на дейности за мобилност; 2) провеждане на програми за ПОО, които могат да задоволят тези потребности; 3) оценяване доколко предвидените резултати от обучението са постигнати от учащите и 4) валидиране и признаване на кредитите на учащите при завръщането им в изпращащата институция.

Партньорството за осъществяване на дейности за мобилност въз основа на ECVET може да бъде формално уредено посредством меморандум за разбирателство.

Меморандумът за разбирателство е споразумение между компетентните организации, с което се установява рамка на трансфер на кредити. С него се дава правна форма на партньорството по ECVET чрез деклариране на взаимното приемане на статута и процедурите на учащите компетентни организации и институции. С меморандума се уреждат и партньорските процедури за сътрудничество.

Меморандуми за разбирателство се сключват от мрежи на компетентни организации/институции от няколко държави/системи, но могат да са и двустранни, в зависимост от потребностите и амбициите на партньорите. Повече информация и насоки във връзка със сключването на меморандум за разбирателство можете да намерите в ръководството за потребители на ECVET, което е публикувано на уебсайта на Европейската комисия, или посетете следните връзки: http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_en.htm и <http://www.ecvet-secretariat.eu>

г. КОНСОРЦИУМ ЗА МОБИЛНОСТ

Наред с институциите, предоставящи ПОО, които кандидатстват като самостоятелни организации, за проекти за мобилност в областта на ПОО могат да кандидатстват и национални консорциуми за мобилност.

Целта на консорциума за мобилност е да улесни организацията на дейности за мобилност и да осигури допълнителна добавена стойност, изразяваща се в по-високо качество на дейностите от това, което всяка отделна изпращаща институция в областта на ПОО (например професионално училище) би могла да предостави самостоятелно. Организациите, участващи в национален консорциум за мобилност, могат да обединят предоставянето на услуги или да използват съвместно услуги, свързани с организацията на дейности за мобилност, и да развият съвместно своята международна дейност посредством взаимно сътрудничество и споделяне на контакти. Съвместните дейности обикновено включват съвместно административно, договорно и финансово управление на мобилността, съвместен подбор и/или подготовка и наставничество на участниците, както и централизирано звено за привличане на предприятия и за определяне на подходящи предприятия и участници, където е приложимо. Освен това националният консорциум за мобилност може да оказва помощ на пристигащи стажанти и членове на персонала. Тази дейност включва намиране на приемаща организация в района, където са установени членовете на националния консорциум за мобилност, и предоставяне на съдействие при необходимост.

Координиращата организация на консорциум, понякога заедно с други/посреднически организации, може да има активна роля за установяване на контакти с предприятия и за откриване на възможности за стажове и места за стажуване на персонал, както и за популяризиране на тези дейности, за предоставяне на информация и т.н.

Всяка от изпращащите организации в областта на ПОО носи отговорност за качеството, за съдържанието и за признаването на периодите на мобилност. Всеки член на консорциума е длъжен да подпише споразумение с координиращата организация на консорциума, с което се определят функциите, отговорностите и административните и финансовите условия; договорените условия на сътрудничеството уреждат въпроси като механизмите за подготовка, осигуряването на качество и последващите действия след периодите на мобилност.

д. ЕВРОПЕЙСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Европейският план за развитие се отнася само за заявление от кандидати, които не притежават Хартата за мобилност в областта на ПОО по „Еразъм+“. Макар, че от кандидатите, които нямат Хартата, не се очаква да се стремят в същата степен за интернационализация или устойчивост, както онези организации, които са били акредитирани с Хартата, като все пак от тях се очаква вече да обмислят въздействието от мобилността върху съответните им организации отвъд самата мобилност. Преди кандидатстване, доставчик на ПОО или координатора на националния консорциум за мобилност трябва да разработи Европейски план за развитие; този план е част от формуляра за кандидатстване.

Този раздел показва как планираните дейности за мобилност са изписани в по-широка и дългосрочна стратегия за развитие и модернизация на участващи в проекта доставчиците на ПОО.

Европейския план за развитие ще бъде важна част от оценката на заявленията за отпускане на безвъзмездни средства и трябва да предоставя информацията относно:

- нуждите на доставчиците на ПОО по отношение на развитието на качеството и интернационализация (например по отношение на управленската компетентност, компетенциите на персонала, нови методи или инструменти за преподаване, Европейското измерение, езиковите компетенции, учебните програми, организирането на преподаването, обучението и ученето, засилването на връзките с партньорските институции) и как планираните дейности ще допринесат за задоволяване на тези потребности;
- очакваното въздействие върху за учащите, учителите, обучителите и другия персонал въздействие, и върху доставчика на ПОО като цяло;
- начина, по който училищата и организациите в ПОО ще интегрират уменията и опита придобити от техния персонал в учебните си програми и/или в своите планове за развитие;
- начина, по който обучението на работното място може да бъде подоброено чрез устойчивото транснационално сътрудничество.

е. MOBILITY TOOL+

Организацията бенефициер трябва да кодира в инструмента за мобилност общата информацията относно участника и вида на дейността за мобилност, която той/тя ще предприеме (например името на участника, местоназначението му, продължителността на мобилността и т.н.), като това следва да се извърши най-рано на етапа на подбор на участниците. Организациите бенефициери са длъжни да актуализират информацията в Mobility tool+, като отразяват всички възникнали по време на изпълнението на проекта за мобилност промени по отношение на участниците или дейностите. Бенефициерите ще имат възможност да генерират предварително попълнени доклади от Mobility tool+ въз основа на информацията, която са предоставили. Mobility tool+ също ще генерира доклади, които трябва да бъдат попълнени от участниците в дейностите за мобилност.

Допълнителна информация за Mobility tool+ и за начина на достъп до инструмента ще бъде предоставяна в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, сключено между националната агенция и бенефициера.

ж. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА УЧАЩИ В ОБЛАСТТА НА ПОО

ПОДБОР

Изпращащата организация извършва подбора на участниците в дейността за мобилност. Подборът на учащи, както и процедурата за отпускане на безвъзмездни средства трябва да са справедливи, прозрачни, съгласувани и документирани, както и да са достъпни за всички участващи в процеса на подбор страни.

Изпращащата организация предприема необходимите мерки, за да предотврати всякакви конфликти на интереси във връзка с лица, които могат да бъдат поканени да вземат участие в органите по подбор или в процеса на подбор на индивидуални участници.

ПРИДРУЖАВАЩИ ЛИЦА

Учащите в областта на ПОО със специални потребности или в неравностойно положение могат да бъдат придружавани от лице, което да им оказва подкрепа по време на периода на мобилност. Участието на придружаващото лице трябва да е пропорционално на броя на съответните учащи (обикновено едно придружаващо лице за една група учащи, които провеждат стаж в една и съща приемаща организация).

Продължителността на престоя в чужбина на придружаващото лице трябва да е пропорционална и на потребностите на учащите (обикновено се приема престоят да продължи през целия период на дейността само в случаите когато учащите не са самостоятелни или са непълнолетни).

СПОРАЗУМИЕНИЕ С УЧАЩИЯ

Преди заминаване учащите в областта на ПОО трябва да подпишат споразумение с изпращащата и приемащата организации, което трябва да съдържа наред с другото:

- „споразумение за обучение“, с което се определя договорената между учащия, изпращащата и приемащата организации програма на обучението, която ще бъде изпълнявана. Това споразумение

определя планираните резултати от обучението за периода на учене в чужбина и определя приложимите условия за признаване (например ECVET);

- „ангажимент за качество“, приложен към споразумението за обучение, който съдържа правата и задълженията на стажантите, изпращащите и приемащите организации и, където е приложимо, посредническите организации.

При подписване на споразумение за обучение учащите в областта на ПОО получават право на безвъзмездни средства, с които да се издържат по време на стажа в чужбина. Тези безвъзмездни средства могат да бъдат един от следните два вида или и двата вида едновременно:

- безвъзмездни средства от Общността, които се изчисляват въз основа на продължителността на дейността в дни (вж. „Правила за финансиране“ в част Б на настоящото ръководство) и/или
- местни, регионални или национални безвъзмездни средства, предоставени от публични или частни донори или получени чрез схеми за заеми.

Допуска се участието на „учащи в областта на ПОО, които не получават безвъзмездни средства“ (т.е. учащи, които участват в стажове, съобразени с критериите за мобилност в областта на ПОО на програма „Еразъм+“ и се възползват от предимствата, които са характерни за учащите по „Еразъм+“, без да получават безвъзмездни средства за мобилност по програма „Еразъм+“). Правилата, посочени в настоящото ръководство, с изключение на правилата относно разпределението на безвъзмездни средства, се прилагат и спрямо „учащите в областта на ПОО, които не получават безвъзмездни средства“.

ОНЛАЙН ЕЗИКОВА ПОДКРЕПА

Учащите в областта на ПОО, на които предстои да участват в дейност за мобилност с продължителност един 19 дни или повече, имат право да получат езикова подкрепа преди заминаването си или по време на дейността за мобилност. Във връзка с това Комисията предоставя онлайн услуга за одобрените учащи в областта на ПОО с цел установяване на техните езикови умения на езика, който ще използват по време на техният стаж в чужбина. Освен това тази услуга предлага на учащите възможност, в случаите когато това е необходимо, преди и/или по време на периода на мобилност да подобрят езиковите си умения на съответния език. Участниците с ниво най-малко B2 по основния език на работата могат да преминат курс по езика на приемащата държава в системата OLS, ако е наличен. Тази онлайн услуга ще бъде въведена постепенно в хода на изпълнение на програмата. Езиковата подкрепа се предоставя, както следва:

- към момента на кандидатстване за проект за мобилност в областта на ПОО кандидатстващата организация преценява потребностите от езикова подкрепа на учащите, които следва да проведат стаж в рамките на проекта за мобилност (на основния език, на който ще се провежда обучението или работата);
- националните агенции предоставят на организациите бенефициери онлайн лицензи съгласно общи критерии, определени от Комисията;
- след като бъдат определени от тяхната изпращаща организация (и преди да подпишат техните споразумения за обучение) всички учащи (освен тези, за които съответният език е роден), които ще се възползват от онлайн услугата, ще преминат онлайн оценяване на езиковите им умения на избрания език. Резултатите от това оценяване ще бъдат съобщени на учащия, а при поискване — и на изпращащата организация. Тези резултати няма да имат никакво отражение върху възможността на учащия да замине в чужбина;
- при отчитане на броя на наличните онлайн лицензи за езикови курсове на участниците, които имат необходимост от езикова подкрепа, може да бъде предложена възможност да преминат онлайн езиков курс;
- в края на стажа учащите в областта на ПОО ще бъдат оценени повторно, за да се провери напредъкът им в изучаването на езика. Резултатите ще бъдат съобщени на учащия, а при поискване и на изпращащата организация.

На ранните етапи на програмата онлайн оценяването и курсовете няма да се предлагат на всички езици на ЕС. Освен това езиковите курсове може да не са налични за всички участници, които са поискали да се включат в тях. Допълнителни подробности ще бъдат предоставени на разположение на уебсайтовете на Комисията и националните агенции.

По отношение на езиките, които няма да бъдат обхванати от услугата на Комисията, езиковата подкрепа трябва да бъде организирана от организациите, които участват в проект за мобилност в областта на ПОО; за тази цел може да бъдат предоставени специфични безвъзмездни средства за „езикова подкрепа“. Освен това организациите, участващи в проект за мобилност в областта на ПОО, могат да използват безвъзмездните средства за „организационна подкрепа“, за да посрещнат потребностите на участниците, като им предоставят педагогическа, межкултурна и специфична езикова подготовка (вж. раздел „Правила за финансиране“ в част Б от настоящото ръководство).

3. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА ПЕРСОНАЛ

ПОДБОР

Подборът на персонал се извършва от изпращащата организация. Процедурите за подбор и за отпускане на безвъзмездни средства трябва да са справедливи, прозрачни, съгласувани и документирани, както и да са достъпни за всички участващи в процеса на подбор страни.

Изпращащата организация предприема необходимите мерки, за да предотврати всякакви конфликти на интереси във връзка с лица, които могат да бъдат поканени да вземат участие в органите по подбор или в процеса на подбор на индивидуални участници.

Критериите за подбор (даване на предимство на членове на персонала, които ще пътуват в чужбина за първи път, ограничения върху максималния брой дейности за мобилност, които даден член на персонала може да предприеме за определен период от време и др.) се публикуват.

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА МОБИЛНОСТ

Подборът на персонал се извършва от изпращащата организация въз основа на проект на програма за мобилност, внесен от съответния член на персонала, след консултации с приемащата институция или предприятие/организация. Преди заминаването окончателният вариант на програмата за мобилност трябва да бъде формално договорен, както от изпращащата, така и от приемащата организация, посредством размяна на писма или на електронни съобщения.

За качеството на периода на мобилност в чужбина отговарят заедно изпращащата и приемащата организации.

3. ПО ВРЕМЕ НА МОБИЛНОСТТА

ПРЕКЪСВАНЕ НА МОБИЛНОСТТА НА УЧАЩИТЕ

По отношение на стажовете периодът на мобилност в чужбина може да бъде прекъснат от периода на отпуските, ако предприятието спира да работи през този период. През този период безвъзмездните средства не се спират. Времето, през което предприятието е затворено, не се отчита при пресмятането на минималната продължителност на периода на стажуване.

ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА МОБИЛНОСТТА НА УЧАЩИТЕ

Изпращащата и приемащата организации могат да уговорят помежду си удължаване на текущ период на мобилност при изпълнение на следните условия:

- преди изтичането на първоначално планирания период на мобилност споразумението за безвъзмездни средства да бъде изменено и да бъдат уговорени всички условия за продължаването на срока. Това изменение е особено важно в случаите, когато продължаването е основание за искане за удължаване на месечните безвъзмездни средства от ЕС. На практика, въпреки че продължителността на периода на мобилност се определя със сертификата за участие на учащия (това е периодът, който организациите бенефициери посочват в своите окончателни доклади), максималният брой месеци, обезпечени с безвъзмездните средства от ЕС, е посочен в споразумението за мобилност или неговите изменения. Това важи дори и в случаите, когато продължителността, посочена в споразумението за обучение, е по-кратка от тази, посочена в сертификата за участие;
- допълнителният период трябва да следва непосредствено текущия период на мобилност. Не са допустими паузи (почивните дни и периодите, през които училищата в областта на ПОО/предприятията са затворени, не се считат за „пауза“), освен в случаите когато тези паузи са надлежно обосновани и одобрени от националната агенция.

4. СЛЕД МОБИЛНОСТТА

а. ПРИЗНАВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

В края на мобилността участващите в проекта изпращаща и приемаща организации следва да се договорят за издаване на сертификата „Европас“ мобилност. За повече информация относно процедурата, разгледайте уебсайта „Европас“:

<http://europass.cedefop.europa.eu/en/home>.

Резултатите от оценяването на езиковите умения и онлайн езиковите курсове ще бъдат съобщавани централизирано, но няма да са основание за придобиване на формална квалификация.

ECVET

Организациите в областта на ПОО могат да решат в рамката на изпълняваните от тях дейности за мобилност да приложат системата ECVET. ECVET представлява обща методическа рамка, която улеснява натрупването и прехвърлянето на кредити за резултати от обучение от една квалификационна система в друга. Нейната цел е да насърчава транснационалната мобилност и достъпа до учене през целия живот. Тя не е предназначена да замени националните квалификационни системи, а да допринесе за по-добра съпоставимост и съвместимост между тях. ECVET се прилага спрямо всички резултати от обучението, които лицето е придобило чрез различни модели на образование и обучение, които след това се прехвърлят, признават и натрупват с цел да се получи квалификация. Тази инициатива улеснява европейските граждани да получат признаване на техните умения, обучение и знания в друга държава, участваща в програмата. Повече информация относно ECVET може да се намери на уебсайта на Комисията на адрес:

http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_en.htm и <http://www.ecvet-secretariat.eu>.

В случаите, когато се използва ECVET, натрупаните кредити за придобити резултати от обучението следва да получат прозрачност и да бъдат изрично посочени в меморандума за разбирателство, подписан между участващите организации.

Б. ОТЧИТАНЕ

В края на периода в чужбина всички учащи и членове на персонала в областта на ПОО, които са участвали в дейност за мобилност, са длъжни да изготвят и предадат окончателен отчет. По отношение на дейностите за мобилност с продължителност от 19 дни или повече отчетът включва и качествена оценка на получената по време на периода на мобилност езикова подкрепа.

От учащите и членовете на персонала, които не са предали такъв отчет, може да бъде поискано частично или цялостно възстановяване на получените безвъзмездни средства от ЕС. Възстановяване не може да се иска, когато учащият или членът на персонала е бил възпрепятстван да завърши своите планирани дейности в чужбина поради форсмажорни обстоятелства. Такива случаи се докладват от изпращащата организация и се приемат писмено от националната агенция.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧИТЕЛИ И ДРУГ УЧИЛИЩЕН ПЕРСОНАЛ В ОБЛАСТТА НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Проектите за мобилност позволяват на училищата да предоставят на учителите и други представители на училищния персонал възможности и стимули за придобиване на нови умения, отговарящи на нуждите на училището. Училищното ръководство трябва да играе активна роля в планирането, подкрепата и проследяването на проекта по мобилност.

С цел осигуряване на максимално въздействие на тези дейности върху професионалното развитие на всички служители, училищното ръководство трябва да бъде сигурно, че след приключване на мобилността, придобитите компетенции, ще бъдат разпространени на територията на училището и интегрирани в педагогическата практика на учителите.

Преди да кандидатстват, училищата трябва внимателно да помислят за това колко от техните служители реално могат да участват в рамките на продължителността на проекта (т.е. 1 или 2 години), в какви дейности могат да се включат и как тези дейности да бъдат ефективно проследени. На етап кандидатстване, училищата следва да предоставят индикативни бройки, вид на мобилностите и приемащи страни за осъществяването им.

В случай че проектопредложението за мобилност бъде одобрено от Националната агенция и поисканият бюджет потвърден, училищата бенефициери могат да започнат подбора на участниците, както и организиране провеждането на самата мобилност.

1. ОРГАНИЗАЦИОННА ПОДКРЕПА

Безвъзмездните средства за организационна подкрепа представляват вноска към разходите на институциите във връзка с дейности в подкрепа на мобилност на членове на персонала. Например:

- подготовка, разработване и проследяване на Европейския план за развитие;
- организационни дейности с партньорските институции (най-вече в случай на наблюдение и преподаване);
- предоставяне на информация и помощ на персонала;
- подбор на участниците в мобилността;
- изготвяне на споразумения за мобилност, с цел гарантиране качеството и признаването на мобилността;
- езикова и межкултурна подготовка за участниците в мобилността;
- подпомагане на по-бързото интегриране на пристигащия персонал в приемащата организация за осъществяване на мобилността;
- осигуряване на ефективно наставничество и мерки за менторство на участниците в мобилността;
- подкрепа за повторно интегриране на участниците в мобилността след завръщането им и създаване на механизми за предоставяне на техните новопридобити умения в полза на училището, на преподавателите и на учениците.

2. ПРЕДИ МОБИЛНОСТТА

а. ЕВРОПЕЙСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Преди да кандидатстват, училищата или координаторите на националните консорциуми за мобилност трябва да разработят европейски план за развитие; този план представлява част от формуляра за кандидатстване. В този раздел се посочва как планираните дейности за мобилност са интегрирани в по-широкообхватна и дългосрочна стратегия за развитие и модернизирани на училището(щата), участващо(и) в проекта.

Европейския план за развитие ще бъде важна част от оценката на заявленията за отпускане на безвъзмездни средства и трябва да предоставя информацията относно:

- нуждите на училището(щата) по отношение развитието на качеството и интернационализация (напр. компетенции по отношение на качествено управление, компетентност на персонала, нови методи и техники на преподаване, европейско измерение, езикови компетенции, учебни програми, организиране на преподаване, обучение и учене, подсилване на връзките с партньорските институции) и как планираните дейности ще допринесат за посрещането на тези нужди;
- очакваното въздействие върху ученици, учители и други представители на училищния персонал, както и на училището като цяло;
- начинът, по който училищата ще интегрират компетенциите и опита, придобити от техните служители при осъществяването на мобилността в учебната програма и / или плана за развитие на училището;

- начинът по който ще се използва порталът eTwinning във връзка с дейностите, планирани за мобилност, ако е приложимо (вж. раздела по-долу).

Б. ETWINNING

Общността eTwinning насърчава сътрудничеството между училищата в Европа и свързането им в мрежи, посредством използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ). Тя предоставя съвети, идеи и инструменти, които подпомагат училищата при установяване на партньорства и започване на съвместни проекти в различни тематични области.

Във връзка с проекти за мобилност eTwinning дава възможност:

- да се намерят потенциални партньори/приемащи организации в чужбина и да се започне съвместна работа с тях преди кандидатстването за финансиране, с цел да се повиши качеството и въздействието на планираните проекти;
- да се използват наличните инструменти по проекта за изпълнение на проекти с по-стратегическо значение и по-пълноценно използване на приноса от партньори;
- да се подготвят заминаващите членове на персонала, например посредством комуникация с приемащата организация (обогащане на знанията за приемащата държава и приемащата организация, обсъждане и договаряне на дейности, които да бъдат изпълнени), участие в онлайн събития за учене, свързани с мобилността на съответния персонал;
- да се осъществява интензивно сътрудничество между всички участващи училища по време и след приключване на проекта за мобилност на персонал.

За да се използва eTwinning, не е необходимо формално кандидатстване. Всичко, което училищата трябва да направят, е да се регистрират в портала: <http://www.etwinning.net>. Европейският портал eTwinning представлява многоезичен уебсайт, предлагащ инструменти и услуги за сътрудничество, чрез които учителите се регистрират, откриват партньори и работят съвместно с тях. Порталът служи и като място за срещи, където всички заинтересовани учители могат да обменят ресурси, да дискутират и да намират партньорски училища.

eTwinning подпомага училищата както на европейско равнище, чрез централното звено за координация, така и на национално равнище, чрез националните звена за координация. Всеки учител може да се възползва от услугите, обучението, признаването и инструментите, предлагани от националните и европейските звена за координация на eTwinning. Повече информация относно тези звена можете да намерите в раздел „Какви други органи участват в изпълнението на програмата?“ в част А от настоящото ръководство.

В. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА ПЕРСОНАЛ

ПОДБОР

Изпращащото училище носи отговорност за подбора на персонала, който ще участва в дейности за мобилност. Процедурата по подбор трябва да е справедлива, прозрачна, съгласувана и документирана, както и да е достъпна за всички участващи страни. Профилът на участниците трябва да съответства на критериите за допустимост, посочени в част Б от настоящото ръководство. Изпращащото училище следва да определи процедурата по подбор, т.е. по какъв начин персоналят ще бъде поканен да кандидатства, какви документи е необходимо да представят кандидатите и по какъв начин ще бъдат разглеждани тези документи.

Училището трябва да определи критериите, които трябва да бъдат взети предвид в процедурите по подбор. Общи критерии могат да са: мотивация, ясни цели за провеждане на мобилността, готовност за споделяне на опита след завръщането. Силно препоръчително е да се създаде комисия за подбор, която би могла да включва и членове, външни за организацията. Не е позволено комисията за подбор на персонала да се състои от един човек и той еднолично да вземе решението.

В допълнение към тези общи критерии, е възможно да има конкретни (специфични) критерии, свързани с естеството или целта на проекта по мобилност (т.е. значение/приложимост на дейностите, планирани от отделен член на персонала към нуждите на училището и други критерии, определени от училището).

Както общите, така и специфичните критерии, следва да бъдат договорени и обсъдени с всички, които участват в процеса на подбор и да бъдат ясно оповестени на заявите желание да се включат. Споделянето или обсъждането на критериите за подбор и тяхната обосновка с приемащата организация, може да улесни подготовката на дейностите. Трябва да има писмени доказателства на процеса по подбор на участници, които биха улеснили ръководството на училището в случай на подаване на възражения.

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА МОБИЛНОСТ

Когато е избран за участник, той/тя следва, с помощта на изпращащото училище (и партньорската организация, ако мобилността е с цел преподаване или работен обмен/наблюдение), да подпише официално споразумение/договор за вида на обучение, за да бъдат предприети договорености по неговото съдържание, да се изясни как той/тя ще се подготвят за това обучение, как знанията/ компетенциите, придобити по време на мобилността, ще бъдат разпространени сред всички в училището и извън него, и какви ще бъдат ползите от участие на институционално и индивидуално ниво. Те също така следва да се споразумеят как обучението в чужбина ще бъде оценено и признато от изпращащото училище. Споразумението следва да бъде сключено преди началото на дейността за мобилност. Основната идея е, че изпращащото училище, приемащата организация и участникът, изясняват своите очаквания и гарантират, че престоя в чужбина е от значение.

MOBILITY TOOL+

Организацията бенефициер трябва да кодира в инструмента за мобилност общата информация относно участника и вида на дейността за мобилност, която той/тя ще предприеме (например името на участника, местоназначението му, продължителността на мобилността и т.н.), като това следва да се извърши най-рано на етапа на подбор на участниците. Mobility tool+ ще подкрепя бенефициера в управлението на дейностите за мобилност по програма „Еразъм+“. Организацията бенефициери са длъжни да актуализират информацията в Mobility tool+, като отразяват всички възникнали по време на изпълнението на проекта за мобилност промени по отношение на участниците или дейностите. Бенефициерите ще имат възможност да генерират предварително попълнени доклади от Mobility tool+ въз основа на информацията, която са предоставили. Mobility tool+ също ще генерира доклади, които трябва да бъдат попълнени от участниците в дейностите за мобилност. Допълнителна информация за Mobility tool+ и за начина на достъп до инструмента ще бъде предоставяна в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, сключено между националната агенция и бенефициера.

3. СЛЕД МОБИЛНОСТТА

а. ПРИЗНАВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

В края на мобилността участващите в проекта изпращаща и приемаща организации следва да се договорят за издаване на сертификат „Европас“ мобилност. За повече информация относно процедурата, разгледайте уебсайта „Европас“: <http://europass.cedefop.europa.eu/en/home>.

б. ОТЧИТАНЕ

В края на периода в чужбина, всички членове на персонала, които участват в мобилността, са длъжни да попълнят и представят окончателен отчет. Тези, които не успеят да представят отчет, могат да бъдат задължени да възстановят частично или изцяло получените от ЕС средства. Възстановяване не се изисква, когато участникът не е осъществил неговата/нейната мобилност поради форсмажорни обстоятелства. Такива случаи трябва да се докладват от изпращащото училище и да бъдат предмет на писмено съгласие от страна на Националната агенция.

ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ НА ПЕРСОНАЛ, РАБОТЕЩ В СФЕРАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО НА ВЪЗРАСТНИ

Мобилността с учебна цел на служителите, работещи в сферата на образованието за възрастни се стреми към повишаване на техните ключови компетенции и умения, с цел повишаване качеството на преподаването и обучението във всичките му форми и подготовката им да бъдат подходящи за нуждите на пазара на труда и обществото като цяло. Особено внимание ще се обръща на проекти, насочени към потребностите за преподаване/обучение на възрастни учащи в неравностойно положение (включително бежанци, кандидати за убежище и мигранти). Очаква се, че организациите за образование на възрастни да използват мобилността с учебна цел на техния персонал стратегически и по отношение на интернационализацията на тяхната организация, както и за повишаване на техния капацитет.

1. ОРГАНИЗАЦИОННА ПОДКРЕПА

Средствата, отпуснати по перо „Организация на мобилността“, са принос към всички разходи, направени от организациите във връзка с мобилността на персонала. Целта на субсидията е да се улесни организацията на дейности с високо качество за мобилност с цел повишаване на капацитета на образователните организации предоставящи образование на възрастни. Например:

- подготовка, разработване и проследяване на Европейския план за развитие;
- предоставяне на информация и помощ на персонала;
- подбор на участниците в мобилността;
- организационни дейности с партньорски институции (по-специално в случай на наблюдение и преподаване);
- изготвяне на споразумения за мобилност, с цел гарантиране качеството и признаването на мобилността;
- езикова и межкултурна подготовка за участниците в мобилността;
- осигуряване на ефективно наставничество и мерки за менторство на персонала по време на мобилността;
- подкрепа за повторно интегриране на участниците в мобилността след завръщането им и създаване на механизми за предоставяне на техните новопридобити умения, с цел подобряване качеството на преподаване и учене предоставяни от организацията за образование на възрастни;

Качеството на изпълнението на последващите дейности по отношение на проекта от страна на организацията ще бъдат взети под внимание при окончателното определяне на финансирането. Качественото изпълнение на проекта за мобилност трябва да следва насоките, изложени в настоящото приложение, относно мобилността на персонала в сферата на образованието за възрастни.

2. ПРЕДИ МОБИЛНОСТТА

а. ЕВРОПЕЙСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Преди да кандидатства, институцията за обучение на възрастни трябва да разработи европейски план за развитие; този план представлява част от формуляра за кандидатстване. Разделът показва как планираните дейности за мобилност се вписват в една по-широка и дългосрочна стратегия за развитие и модернизация на организацията. Европейския план за развитие ще бъде важна част от оценката на заявленията за отпускане на безвъзмездни средства и трябва да предоставя информацията относно:

- нуждите на организацията по отношение развитието на качеството и интернационализацията (напр. по отношение на компетентност на ръководството и персонала, нови методи или инструменти на преподаване/учене, европейско измерение, езикови компетенции, учебни програми, организиране на преподаване, обучение и учене, засилване на връзките с партньорски организации) и как планираните дейности ще допринесат за посрещане на тези потребности;
- очакваното въздействие върху възрастните обучаеми, учителите, инструкторите и останалия персонал и на организацията като цяло;
- начинът, по който организацията ще интегрира компетенциите, придобити от неговите служители в своята учебна програма и/или план за развитие на организацията.

Целта на Европейския план за развитие е да се гарантира, че планираните дейности са подходящи, както за отделните участници, така и за организацията като цяло, тъй като те ще имат по-голямо въздействие върху качеството на преподаване и учене, ако са добре интегрирани в стратегическото развитие на организацията.

6. MOBILITY TOOL+

Възможно най-скоро след подбора на участниците, организацията бенефициер трябва да въведе обща информация по отношение на участника и вида на мобилността, която, той/тя ще осъществи (например име на участника, дестинация, продължителност на мобилността и т.н.) в програмата Mobility tool+. Mobility tool+ ще подкрепя бенефициерът в управлението на дейностите за мобилност по Програма Еразъм+. Организацията бенефициер е отговорна и за актуализиране в Mobility tool+ на всяка промяна, настъпила с участниците или дейностите по време на жизнения цикъл на проекта за мобилност. Бенефициерите ще могат да генерират отчети от Mobility tool+, съдържащи предварително заложените данни, на база на предоставената от тях информация. Mobility tool+ също ще генерира отчети, които трябва да бъдат попълнени от участниците в мобилността.

Допълнителна информация за Mobility tool+ и за начина на достъп до инструмента ще бъде предоставяна в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, сключено между националната агенция и бенефициера.

в. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА ПЕРСОНАЛ

ПОДБОР

Подборът на персонал се извършва от изпращащата организация. Процедурите за подбор и за отпускане на безвъзмездни средства трябва да са справедливи, прозрачни, съгласувани и документирани, както и да са достъпни за всички участващи в процеса на подбор страни.

Изпращащата организация предприема необходимите мерки, за да предотврати всякакви конфликти на интереси във връзка с лица, които могат да бъдат поканени да вземат участие в органите по подбор или в процеса на подбор на индивидуални участници.

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА МОБИЛНОСТ

Препоръчително е изпращащата и приемащата организация, заедно с участниците да се споразумеят относно дейностите, предприети от членовете на персонала преди началото на периода на мобилност чрез размяна на писма или електронни съобщения. Това споразумение следва да определи резултатите от обучението в чужбина, да уточнява разпоредбите за признаването му и да съдържа списък с правата и задълженията на всяка от страните.

За качеството на периода на мобилност в чужбина отговарят заедно изпращащата и приемащата организации.

3. СЛЕД МОБИЛНОСТТА

а. ПРИЗНАВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

В края на мобилността участващите в проекта изпращаща и приемаща организации следва да се договорят за издаване на сертификат „Европас“ мобилност. За повече информация относно процедурата, разгледайте уебсайта „Европас“: <http://europass.cedefop.europa.eu/en/home>.

б. ОТЧИТАНЕ

В края на периода в чужбина, всички членове на персонала, които участват в мобилността, са длъжни да попълнят и представят краен отчет. Тези, които не успеят да представят отчет, могат да бъдат задължени да възстановят частично или изцяло получените от ЕС средства. Възстановяване не се изисква, когато участникът не е осъществил неговата/нейната мобилност поради форсмажорни обстоятелства. Такива случаи се докладват от изпращащата организация и се приемат писмено от националната агенция.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖИ И МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ

Подкрепяните от програмата „Еразъм+“ дейности в областта на младежта предоставят много възможности за младежите да придобият, чрез неформално и самостоятелно учене, компетентности и да израснат като личности.

Неформално учене означава учене, което се осъществява извън формалната учебна програма. неформалното учене се осъществява чрез подход на участие, в който централно място заемат учащите, то се основава на доброволното участие на учащите, поради което е тясно свързано с потребностите, целите и интересите на младежите. Тъй като предоставят допълнителни източници и нови форми на учене, тези дейности представляват и важно средство за подобряване на образователните постижения във формалното образование и обучение, както и за посрещане на потребностите на младежите, които не работят, не учат и не се обучават, или на младежите с по-малко възможности и за борба със социалното изключване.

Под самостоятелно учене се разбира ученето, което се осъществява в рамките ежедневните дейности, по време на работа, при общуване с връстници и т.н. В основната си част това е учене чрез практика. В областта на младежта самостоятелно учене може да се осъществява в рамките на младежки инициативи, групи за дебати между връстници, чрез доброволчески дейности и в редица други ситуации.

Неформалното и самостоятелното учене дават възможност на младежите да придобият важни компетентности, които допринасят за тяхното личностно и социално-образователно развитие и насърчават активното им участие в обществото, като по този начин подобряват перспективите им за заетост. Дейностите за учене в областта на младежта имат за цел да окажат силно положително въздействие върху младежите, участващите организации, общностите, в които се осъществяват тези дейности, самата сфера на младежта и върху икономическия и общественения сектор в Европа като цяло.

Измерението на висококачественото неформално и самостоятелно учене представлява важен аспект на всички проекти в сферата на младежта, подкрепяни по програмата „Еразъм+“. Проектите в сферата на младежта, финансирани по програмата „Еразъм+“, трябва да се придържат към следните принципи на неформалното и самостоятелното учене:

- ученето в неформална среда е преднамерено и доброволно;
- младежите и специалистите, работещи с младежи участват активно в планирането, подготовката, изпълнението и оценката на проектите;
- ученето се осъществява в разнообразни условия и ситуации;
- дейностите се провеждат с подкрепата на професионалисти (като например инструктори, специалисти, работещи с младежи, експерти в областта на младежта) или доброволци (като например младежки лидери, инструктори, работещи с младежи и т.н.);
- в рамките на дейностите ученето обикновено се документира по специфичен, ориентиран към практиката начин.

Също така дейностите трябва да са планирани предварително и да се основават на методи, основани на участието, които:

- предлагат възможности за взаимодействие между участниците и за споделяне на идеи, и целят да избегнат пасивното слушане;
- дават възможност на участниците да допринесат със своите знания и умения за осъществяването на дейностите, като по този начин се трансформират традиционните роли на външните „експерти“ (трансформация на ученето от извличане на знания към придобиване на възможности);
- дават възможност на участниците да извършват самостоятелен анализ, включително да разсъждават относно придобитите по време на дейността компетентности (т. е. техните собствени резултати от обучението);
- гарантират, че участниците разполагат с влияние върху решенията, свързани с проекта, а не са само обикновени участници в него.

И накрая, дейностите трябва да имат межкултурно/европейско измерение и:

- да насърчават участниците да разсъждават върху европейски теми и да ангажират тяхното участие в изграждането на Европа;
- да предлагат на участниците възможността, заедно с представители на различни държави, да откриват общи ценности, въпреки техните културни различия;
- да оспорват гледни точки, които пропагандират неравенството и дискриминацията;
- да се застъпват за зачитането на културното многообразие и да се борят срещу расизма и ксенофобията.

1. ПРЕДИ МОБИЛНОСТТА

а. СПОРАЗУМЕНИЕ МЕЖДУ ПАРТНЬОРИТЕ ПО ПРОЕКТА

Силно се препоръчва всички организации, участващи в младежки проект за мобилност, да подпишат вътрешно споразумение помежду си. Целта на това споразумение е ясно да се дефинират отговорностите, задачите и финансовото участие на всички участващи в проекта страни. Участващите организации решават съвместно как ще се разпределят безвъзмездните средства от ЕС и чии разходи ще се покриват с тях.

Вътрешното споразумение се явява ключов инструмент за гарантиране на стабилно и безпроблемно сътрудничество между партньорите в младежки проект за мобилност, както и за избягване или управление на потенциални конфликти. То следва да съдържа поне следната информация:

- наименование на проекта и посочване на договора за отпускане на безвъзмездни средства, сключено между участващите организации и отпускателната безвъзмездните средства агенция;
- наименования и данни за контакт на всички участващи в проекта организации;
- роля и отговорности на всяка от участващите организации; разпределение на безвъзмездните средства от ЕС (в съответствие с посочените по-горе отговорности);
- условия за извършване на плащанията и бюджетните трансфери между участващите организации.

Въпреки че тази практика е силно препоръчителна, с цел да се гарантират интересите на всички партньори по проекта, този вид споразумение представлява вътрешен, обвързващ само партньорите документ.

б. АКРЕДИТАЦИЯ НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ЕВРОПЕЙСКАТА ДОБРОВОЛЧЕСКА СЛУЖБА

Акредитацията служи за получаване на достъп до Европейската доброволческа служба и за да се гарантира, че са спазени принципите и минималните стандарти за качество на ЕДС. Тези стандарти са залегнали в Хартата на ЕДС и в насоките за акредитация на ЕДС, публикувани на уебсайта¹⁷⁹ на Европейската комисия.

Всяка организация от програмна държава, държава от Западните Балкани, държава от Южното Средиземноморие, държава от Източното партньорство или от територията на Русия, както е призната от международното право, която желае да изпрати или да посрещне доброволци на ЕДС или да координира проект на ЕДС, трябва да бъде акредитирана. Организацията, които вземат участие в мащабни събития, свързани с ЕДС, или организацията от други държави партньори от целия свят, които участват в проекти за изграждане на капацитет, могат да участват в дейности на ЕДС, без да имат акредитация.

За да може дадена организация да получи акредитация, тя трябва да подаде заявление за акредитация. Този формуляр трябва да се подаде до съответните органи, отговарящи за акредитацията (вж. по-долу). Една организация може да поиска акредитация за една или повече роли (като изпращаща, като приемаща и/или като координираща организация). Ако една организация има повече от една роля при кандидатстването с проект, то трябва да има валидна акредитация за всички роли. Организацията, която подава предложението, трябва да е акредитирана като координираща организация.

Заявлението за акредитация може да бъде подадено по всяко време (няма предвиден краен срок). Въпреки това тези искания трябва да бъдат подавани в разумен срок преди подаването на кандидатурата за проект, включително за дейности на ЕДС (поне 6 седмици преди подаването), с цел да се избегне ситуация, в която дейността на ЕДС ще получи отказ на основание, че някои от участващите организации все още нямат акредитация.

Акредитацията на участващите в ЕДС организации се извършва от:

- националната агенция на държавата, където е установена организацията, за организации, установени в държави по програмата;
- „SALTO SEE“ за организацията, установени в държави от региона на Западните Балкани;
- „SALTO EECA“ за организации, установени в държави от Източното партньорство или на територията на Русия, както е призната от международното право;
- „SALTO Euromed“ за организации, установени в държави от региона на Южното Средиземноморие.

Валидността на акредитацията може да обхваща цялата продължителност на програмата „Еразъм+“ или да е за кратък период. Заявителят попълва искания период на валидност във формуляра за акредитация. Органите, отговарящи за акредитацията, могат да провеждат редовни или ad hoc проверки, за да удостоверят, че

¹⁷⁹ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities-for-organisations/learning-mobility/young-people-youth-workers_en

акредитираните организации продължават да изпълняват стандартите за качество на ЕДС. В резултат на тези проверки акредитацията може да бъде временно преустановена или оттеглена.

С цел да се улесни намирането на партньори, в база данни на организациите на Европейската доброволческа служба се публикуват профилите на всички акредитирани организации (Базата данни за доброволчеството)¹⁸⁰. Акредитираните организации се приканват да използват базата данни за доброволчеството, когато публикуват обяви, че търсят доброволци за проекти по ЕДС. Базата данни може да бъде прегледана на уебсайта на Европейския младежки портал.

в. БЕЗОПАСНОСТ И ЗАЩИТА НА УЧАСТНИЦИТЕ

ЕВРОПЕЙСКА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАРТА

Силно се препоръчва, ако е приложимо, младежите и младежките работници, които вземат участие в младежки проекти за мобилност, да притежават европейска здравноосигурителна карта. Това е безплатна карта, която в случай на нужда дава достъп до държавно медицинско обслужване при временен престой в някоя от 28-те държави от ЕС, Исландия, Лихтенщайн и Норвегия при същите условия и на същите цени (безплатно в някои държави), приложими към хората, осигуряващи се в съответната държава. Повече информация за картата и за това как да бъде получена може да се намери на адрес: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559>.

Младежки обмен

Всички участници в дейности за младежки обмен трябва да бъдат застраховани за рисковете, свързани с участието им в тези дейности. Програма „Еразъм+“ не определя единен формат на застраховане, нито препоръчва конкретни застрахователни дружества. Програмата дава свобода на участващите организации да избират най-подходящия вид застраховка с оглед на вида на провежданата дейност и предлаганите на национално равнище застрахователни услуги. Освен това не е необходимо да се сключват специални застраховки във връзка с изпълняваните проекти, когато участниците имат застрахователно покритие по договори, сключени от тях самите или от участващите организации. Във всички случаи следните области трябва да бъдат обхванати от застрахователно покритие: отговорност към трети лица за младежките лидери (включително, когато е уместно, застраховка за професионална отговорност или застраховка за отговорност за вреди); злополука и тежко заболяване (включително постоянна или временна нетрудоспособност); смърт (включително репатриране в случаите на дейности, изпълнявани в чужбина); когато е приложимо, медицинска помощ, включително последваща грижа и специални застраховки за конкретни обстоятелства като дейности на открито.

ЕВРОПЕЙСКА ДОБРОВОЛЧЕСКА СЛУЖБА

Всеки доброволец на ЕДС трябва да бъде включен в застраховката на ЕДС¹⁸¹ предвидена съгласно програма „Еразъм+“, която допълва покритието на европейската здравноосигурителна карта и/или на националните социалноосигурителни системи.

Тези доброволци, които нямат право на европейска здравноосигурителна карта, имат право да получат пълно покритие посредством застраховката на ЕДС, предоставяна от Европейската комисия.

Отговорността за застраховането на доброволците се носи от координиращата организация в сътрудничество с изпращащата и приемащата организации. Това застраховане трябва да се извърши преди заминаването на доброволците и да обхваща цялата продължителност на свързаната с ЕДС дейност.

На уебсайта на Изпълнителната агенция е поместена информация за покритието на застраховката и за съдействието, на което могат да разчитат доброволците на ЕДС, както и инструкции за сключването ѝ.

г. ВИЗОВИ ИЗИСКВАНИЯ

Младежите и специалистите, работещи с младежи, които участват в младежки проект за мобилност може да се нуждаят от виза за престоя си зад граница в държава партньор или в държава по програмата, която е домакин на съответната дейност.

Всички участващи организации носят колективна отговорност за това да се гарантира, че нужните разрешения (краткосрочни/дългосрочни визи или разрешения за пребиваване) са налице преди започване на планираната

¹⁸⁰ достъпна от <http://europa.eu/youth/volunteering/>

¹⁸¹ CIGNA - <https://www.cignahealthbenefits.com/en/plan-members>

дейност. Сериозно се препоръчва всички необходими разрешения да бъдат поискани от компетентните органи достатъчно време преди дейността, тъй като процедурите могат да отнемат няколко седмици. Националните агенции и Изпълнителната агенция могат да предоставят допълнителни съвети и съдействие относно визите, разрешителните за пребиваване, социалното осигуряване и др.

д. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА ДОБРОВОЛЦИ НА ЕДС

ПОДБОР

Подборът на доброволци може да се извърши от всяка от участващите в проекта организации (обикновено тази задача се изпълнява от изпращащата или от координиращата организация).

Европейската доброволческа служба е отворена за всички младежи, включително за хора в неравностойно положение. Доброволците трябва да бъдат подбирани по справедлив, прозрачен и обективен начин, без значение от етническата им група, религия, сексуална ориентация, политически убеждения и пр. Не следва да се поставят изисквания за предварително придобита квалификация, определен опит или езикови умения. Може да бъде изготвен по-конкретен профил на доброволците, стига това да е оправдано от естеството на задачите, включени в дейността на ЕДС или с оглед на обстоятелствата по проекта.

За да се улесни подборът на дългосрочни доброволци в ЕДС за дейностите на ЕДС, попадащи в обхвата на Европейския корпус за солидарност (т.е. дейности с продължителност от 2 до 12 месеца, които се осъществяват в държава по програмата), на организациите, акредитирани от ЕДС, се препоръчва силно да избират доброволци от базата данни на Европейския корпус за солидарност, където всички заинтересувани младежи, които желаят да бъдат доброволци, регистрират профилите си. Процедурата за подбор трябва винаги да съответства на принципите и стандартите за качество на Европейската доброволческа служба и Европейския корпус за солидарност.

СПОРАЗУМЕНИЕ С ДОБРОВОЛЕЦ

Преди заминаването всеки доброволец трябва да подпише доброволческо споразумение с координиращата организация. В това споразумение се определят задачите, които той/тя ще изпълнява по време на участието в ЕДС и планираните резултати от обучението и др. Като част от споразумението координиращата организация ще предостави на доброволеца информационен пакет на ЕДС, който съдържа информация за това какво могат да очакват от ЕДС, как да използват „Youthpass“ и как да получат сертификат в края на дейността. Доброволческото споразумение ще остане вътрешен документ между партньорите и доброволците; все пак то може да бъде изисквано от националната агенция, отпусканата средства.

MOBILITY TOOL

В най-кратки срокове, организацията бенефициер трябва да въведе в Mobility tool+ общата информация за участника и вида на дейността за мобилност, която той/тя ще предприеме (например името на участника, местоназначението му, продължителност на ЕДС и т.н.). Mobility tool+ ще подкрепя бенефициера в управлението на дейностите за мобилност по програма „Еразъм+“. Организациите бенефициери са длъжни да актуализират информацията в Mobility tool+, като отразяват всички възникнали по време на изпълнението на проекта за мобилност промени по отношение на участниците или дейностите. Бенефициерите ще имат възможност да генерират предварително попълнени доклади от Mobility tool+ въз основа на информацията, която са предоставили. Mobility tool+ също ще генерира доклади, които трябва да бъдат попълнени от участниците в дейностите за мобилност.

Допълнителна информация за Mobility tool+ и за начина на достъп до инструмента ще бъде предоставяна в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, сключено между националната агенция и бенефициера.

ЕЗИКОВА ПОДГОТОВКА

Младите доброволци, на които предстои да участват в ЕДС с продължителност два месеца или повече, имат право да получат езикова подкрепа преди заминаването си или по време дейността.

За езиците, които са на достъпни чрез Онлайн езиковата подкрепа (OLS):

Комисията предоставя онлайн инструмент за доброволци на ЕДС с цел установяване на техните езикови умения на езика, който ще използват по време на тяхната задгранична доброволческа дейност. Освен това този инструмент предлага на учащите възможност, в случаите когато е необходимо, преди и/или по време на участието им в ЕДС да подобрят езиковите си умения на съответния език. Участниците с ниво поне B2 по езика на доброволческата дейност могат да преминат курс в системата OLS по езика на приемащата държава, ако е наличен. Тази онлайн услуга ще бъде въведена постепенно в хода на изпълнение на програмата. Езиковата подкрепа се предоставя, както следва:

- към момента на кандидатстване за ЕДС кандидатстващата организация преценява потребностите от езикова подкрепа на своите кандидати — на основния език, който доброволците ще използват при изпълнение на техните задачи или на езика на приемащата страна, ако е приложимо;
- националните агенции предоставят на организациите бенефициери онлайн лицензи съгласно общи критерии, определени от Европейската комисия;
- след като бъдат определени, всички доброволци (освен тези, за които съответният език е роден или в надлежно обосновани случаи), които ще се възползват от онлайн услугата, трябва да преминат онлайн оценяване на езиковите им умения на чуждия език, който ще използват по време на тяхното участие в ЕДС или на езика на приемащата страна, ако е приложимо. Резултатите от това оценяване ще бъдат съобщени на доброволците, но няма да оказват влияние върху възможността им да заминат в чужбина;
- при отчитане на броя на наличните онлайн лицензи за езикови курсове на доброволците, които имат необходимост от езикова подкрепа, може да бъде предложена възможност да преминат онлайн езиков курс;
- в края на участието им в ЕДС доброволците ще преминат повторно онлайн оценяване на езиковите им умения, за да се провери напредъкът в изучаването на избрания език. Резултатите ще бъдат съобщени на доброволците, а при поискване и на координиращата организация и след това могат да бъдат включени в техния сертификат „Youthpass“.

На ранните етапи на програмата онлайн оценяването и курсовете няма да се предлагат на всички езици на ЕС. Освен това езиковите курсове може да не са налични за всички участници, които са поискали да се включат в тях. Допълнителни подробности са предоставени на разположение на уебсайтовете на Комисията и националните агенции.

Наличието на OLS не ограничава организациите по отношение на предоставянето на други видове езикова подготовка на доброволците.

За езиците, които не са обхванати от Онлайн езиковата подкрепа (OLS)

По отношение на езиците, които няма да бъдат обхванати от услугата на Комисията, езиковата подкрепа трябва да бъде организирана от организациите, които участват в младежки проект за мобилност. За тази цел може да бъдат предоставени специфични безвъзмездни средства за „езикова подкрепа“. Бенефициерите на тези безвъзмездни средства следва да насърчават участниците да започнат да изучават езика преди началото на участието им в ЕДС. Също така организациите, участващи в младежки проект за мобилност, могат да използват безвъзмездните средства за „организационна подкрепа“, за да посрещнат потребностите на участниците, като им предоставят педагогическа, свързана със задачата, межкултурна или специфична езикова подготовка (вж. раздел „Правила за финансиране“ в част Б от настоящото ръководство).

ОБУЧЕНИЕ ПРЕДИ ЗАМИНАВАНЕ

Обучението преди заминаване е отговорност на организациите на ЕДС (обикновено това са изпращащата организация или координиращата организация). Обучението дава възможност на доброволците да поговорят за очакванията си, да развият своята мотивация и учебни цели и да получат информация за приемащата държава и за програма „Еразъм+“. Освен това може да бъде организирано еднодневно обучение преди заминаване, насочено към осъществяване на контакти с приключили службата си доброволци.

2. ПО ВРЕМЕ НА МОБИЛНОСТТА

ЕДС ЦИКЪЛ НА ОБУЧЕНИЕ И ОЦЕНКА

Доброволците на ЕДС имат правото и задължението да участват в следните дейности за обучение и оценка, организирани в съответствие с документа [EVS Volunteer Training and Evaluation Cycle: Guidelines and Minimum Quality Standards of the European Commission](#), който е наличен на уебсайта.

Кой организира ЕДС ЦИКЪЛА НА ОБУЧЕНИЕ И ОЦЕНКА ?

Кой носи отговорността за организацията на ЕДС цикъла на обучение и оценка зависи от това къде се осъществяват събитията:

- в държавите по програмата: обучението/оценяването се организира от националните агенции;

- в съседните на ЕС държави партньори (регион 1—4) обучението/оценяването се организира съответно от ресурсните центрове SALTO SEE, SALTO EECA и SALTO Euromed¹⁸² в страните, обхванати от съответните центрове;
- в други партньорски държави: дейностите за обучение и оценяване не се организират от националните агенции или ресурсните центрове SALTO. Участващите организации носят отговорност да предоставят на доброволците обучение след пристигане и да им осигурят възможност да преминат междинно оценяване на техния опит като доброволци на ЕДС. Във връзка с това по отношение на дейностите на ЕДС, организирани в рамките на проект за изграждането на капацитет в сферата на младежта, разходите свързани с тази подготовка може да бъдат покривани по позицията „разходи за дейност“.

След като договорът е подписан от двете страни, координиращите организации следва незабавно да попълнят информацията за доброволец/ците в Инструмента за мобилност и да се свържат със съответната национална агенция или съответния ресурсен център SALTO, с оглед тези структури да организират дейностите за обучение и оценяване за доброволците, участващи в техния проект.

Във всички случаи бенефициерите биват насърчавани да предоставят на доброволците допълнителни възможности за обучение и оценяване, дори да няма специално разпределени средства за тези цел в рамките на безвъзмездните средства по проекта. Всички съответни организатори на дейности за образование и оценяване във връзка с ЕДС следва да предоставят информация за „Youthpass“.

За проектите с продължителност под 2 месеца участващите организации имат задължението да организират подготвителни занятия, адаптирани към потребностите на доброволците и/или към вида на дейността на ЕДС. Освен това, при обоснована необходимост, участващите организации могат да организират обучение непосредствено след пристигането за краткосрочни дейности, в които участват млади хора с по-малко възможности. В рамката на проектите за мобилност разходите, свързани с този вид подготовка, могат да бъдат покривани по позицията „извънредни разходи“ за дейности, в които участват млади хора с по-малко възможности (вж. раздел „Правила за финансиране“ в част Б от настоящото ръководство). В рамката на мащабни събития на ЕДС, разходите за тази подготовка могат да бъдат покривани по позицията „разходи за дейност“.

3. СЛЕД МОБИЛНОСТТА

ПРИЗНАВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО „YOUTHPASS“

Всеки младеж, доброволец или специалист, работещ с младежи, който взема участие в младежки проект за мобилност, има право да получи сертификат „Youthpass“. „Youthpass“ документира и признава опита, придобит по време на проекта чрез неформално и самостоятелно учене (резултати от обучението). „Youthpass“ може да бъде използван и по време на дейностите по проекта като инструмент, който може да помогне на участниците да придобият по-добра представа за напредъка си в обучението. За помощ и повече информация относно „Youthpass“, разгледайте ръководството за „Youthpass“ и други приложими материали на адрес: www.youthpass.eu.

4. МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖИ И СПЕЦИАЛИСТИ, РАБОТЕЩИ С МЛАДЕЖИ, ИЗВЪН ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ

Наред с проектите за мобилност по ключово действие 1 програма „Еразъм+“ подкрепя и мобилността на младежи и специалисти, работещи с младежи, в рамките на мащабни проекти, свързани с ЕДС, стратегически партньорства и дейности по изграждане на капацитет в сферата на младежта. В тези случаи, ако е приложимо, участващите организации трябва да следват същите принципи и стандарти за качество, които са определени за дейностите, финансирани в рамката на проектите за мобилност.

¹⁸² <https://www.salto-youth.net/>

СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ СТЕПЕНИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“

1. УСЛОВИЯ, СВЪРЗАНИ С РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА СЪВМЕСТНА МАГИСТЪРСКА СТЕПЕН „ЕРАЗМУС МУНДУС“

СМСЕМ трябва да е изцяло разработена към момента на подаване на предложението и да е налице готовност за провеждането ѝ в три последователни издания, считано от втората академична година след кандидатстването, ако консорциумът избере подготвителна година след като е бил избран. От консорциумите в СМСЕМ, които са избрали да не прилагат подготвителната година, се очаква веднага да стартират първото издание на магистърската степен в първата академична година, след тяхното избиране.

За да отговорят на минималните изисквания, определени в Ръководството на програмата, ВУИ установени в програмна държава трябва да могат да докажат акредитацията на всяка магистърска програма, по която се присъжда магистърска степен, въз основа на която е съставена програмата на СМСЕМ. Освен акредитация, националните програми за присъждане на магистърски степени трябва взаимно да признават партньорските ВУИ в консорциума от програмни държави. Ако предложената учебна програма на СМСЕМ е резултат от изцяло нова учебна програма, която не може да бъде свързана с вече съществуващите и акредитирани магистърски програми на национално ниво, акредитацията на СМСЕМ трябва да бъде потвърдена по време на кандидатстването. В допълнение кандидатите следва да имат предвид, че процесът на признаване на учебните периоди по СМСЕМ вътре в консорциума трябва да бъде съгласуван преди приема на първите студенти по СМСЕМ.

Висшите учебни институции от държави по програмата, които участват като партньори в консорциума, трябва да са институции, присъждащи магистърски степени, които имат капацитет да присъждат съвместни или многостранни степени (или поне двустранни степени) на студентите, завършили СМСЕМ. Консорциумът трябва да гарантира и, че всички завършили студенти в края на техния период на обучение ще получат съвместно приложение към дипломата, в което е обхванато цялото съдържание на магистърската програма.

Освен ако кандидатите изрично не са се отказали, първата година е година за подготовка и популяризиране за повишаване на осведомеността, по време на която се осъществява популяризиране на програмата и се извършва подбор на първия прием студенти. В съвместните магистърски програми „Еразмус Мундус“ трябва да се гарантират съвместни общи процедури относно изискванията за прием на студенти¹⁸³, дейностите по преподаване/обучение, механизмите за осигуряване на качество, оценяването на студентите и оценката на изпълнението, финансовото и административното управление на консорциума, характера/обхвата на услугите, които са на разположение на студентите (например езикови курсове, помощ във връзка с визи) и др. Всички студенти трябва да са обхванати от схема за здравно осигуряване и застраховане, избрана от консорциума. Тази схема трябва да е в съответствие с минималните изисквания на СМСЕМ, определени със съответните насоки, които са достъпни на уебсайта на Изпълнителната агенция.

Тези елементи са от решаващо значение, за да се докаже наличието на пълна интеграция на даден курс за СМСЕМ и на изпълняващия я консорциум. Поради това се очаква на етапа на кандидатстване да се представи проект на споразумение за консорциум, който обхваща тези и други важни елементи по ясен и прозрачен начин. Наличието на актуален, всеобхватен и солиден проект на споразумение за консорциум е знак за готовност на партньорите и за зрялост на кандидатурата.

Консорциумът за съвместна магистърска степен „Еразмус Мундус“ трябва да подготви съвместни дейности за популяризиране и повишаване на осведомеността с цел осигуряване на видимост в световен мащаб на съвместната програма за обучение, както и на схемата за стипендии по програма „Еразъм+“. Тези дейности за популяризиране и повишаване на осведомеността включват разработване на интегриран и подробен уебсайт на магистърския курс (на английски език, а също и на основния език на преподаване, ако е различен), и следва да съдържа цялата необходима за студентите и бъдещите работодатели информация относно СМСЕМ, който трябва да е готов преди първия кръг на подаване на заявления за отпускане на стипендии.

Процедурата за кандидатстване на студентите и крайният срок за подаване на заявления трябва да бъдат планирани по такъв начин, че да предоставят на студентите цялата необходима информация достатъчно рано и да им дават достатъчно време за подготвяне и подаване на техните заявления (т.е. поне 4 месеца преди крайния срок за подаване на заявления за отпускане на стипендии). Консорциумът също се насърчава да организира езикови курсове на езика на приемащите институции и да предлага курсове и на други широко разпространени езици. Видимостта може да бъде подкрепена посредством уебсайтовете на Комисията и Изпълнителната агенция, националните агенции и делегациите на ЕС. На уебсайта на Изпълнителната агенция може да се намерят насоки относно

¹⁸³ Процедурата по подбор трябва да бъде организирана по начин, който да гарантира, че се избират най-добрите студенти от целия свят.

уебсайтовете на СМСЕМ.

2. УСЛОВИЯ ЗА СТУДЕНТИТЕ В МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ

Студентите, които желаят да се запишат в СМСЕМ, трябва да притежават първа образователно-квалификационна степен за висше образование¹⁸⁴ или да докажат, че притежават призната еквивалентна степен на образование съгласно националното законодателство и практика. Всеки консорциум за СМСЕМ е длъжен да определи своите специфични процедури за кандидатстване на студенти и критериите си за подбор съгласно изискванията и насоките, публикувани на уебсайта на Изпълнителната агенция. В този контекст, кандидат-студентите могат да кандидатстват за стипендия по СМСЕМ по всеки от курсовете на Еразмус Мундус по програма „Еразъм+“, които те са избрали (каталогът на СМСЕМ е на разположение на следната уебстраница: http://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/library/emjmd-catalogue_en), но са ограничени до максимум три различни съвместни програми за учебна година.

Стипендиите за СМСЕМ по програма „Еразъм+“ могат да се предлагат на студенти от всеки регион в света. Консорциумът ще трябва да взема предвид географския баланс, т.е. по време на един прием на студенти стипендия за СМСЕМ могат да получат не повече от трима кандидати от една и съща държава (от една националност). Студентите с двойно гражданство трябва да посочат гражданството, с което подават своето заявление за отпускане на стипендия. В случай на допълнително финансиране за определени региони на света обаче могат да се прилагат специфични правила. Консорциумите за СМСЕМ също ще бъдат насърчавани да приемат студенти, които се финансират сами¹⁸⁵, чийто дял трябва да е приблизително 25 % от получаващите стипендия по „Еразъм+“.

Стипендии за студенти в СМСЕМ се предоставят за участие в пълния курс на програмата за СМСЕМ. Стипендиантите не могат да прехвърлят университетски кредити от курсове, които са преминали преди записването им в СМСЕМ, с цел да намалят участието си в задължителните дейности на съвместната програма. Освен това стипендиантите по СМСЕМ не могат едновременно с това да са бенефициери на безвъзмездни средства за мобилност на учащи или персонал в рамките на други програми в областта на висшето образование, финансирани от бюджета на ЕС, и обратно.

За да се гарантира пълната прозрачност на правилата за прилагане на СМСЕМ, както и за да се определят правата и отговорностите на записаните студенти към консорциума за СМСЕМ, и двете страни (т.е. приетите студенти и консорциумът за СМСЕМ) трябва да подпишат студентски договор (образец на договора можете да намерите на уебсайта на Изпълнителна агенция), преди записването на студентите в СМСЕМ. Този студентски договор ще обхваща всички академични, финансови, административни, засягащи поведението и пр. аспекти, свързани с изпълнението на СМСЕМ, стипендиантите и управлението на стипендиите. Договорът следва да съдържа клаузи относно показателите за изпълнение за успешно придобиване на минимума ECTS кредити (и относно последиците, в случай че кредитите не са придобити), информация относно услугите, които студентът има право да получи, както и детайли относно здравното/социалното осигуряване, изискванията във връзка с мобилността и правилата, свързани с тезата/изпитите/дипломирането и т.н. Образецът на студентския договор трябва да бъде публикуван на уебсайта на СМСЕМ с цел осигуряване на прозрачност (всички СМСЕМ трябва да имат специален уебсайт).

3. УСЛОВИЯ СВЪРЗАНИ С МОНИТОРИНГА И ОСИГУРЯВАНЕТО НА КАЧЕСТВОТО

За да се осигури ефективно наблюдение на провеждането на курсовете за СМСЕМ, консорциумите бенефициери трябва да приложат редица механизми за мониторинг и осигуряване на качество:

- определяне на съвместен план за осигуряване на качеството, съдържащ общи методи и критерии за оценка, договорени графици/етапи на изпълнението и последващи дейности. Необходимо е процедурите за осигуряване на качеството да са заложили още на етапа на кандидатстване в структурата на проекта за СМСЕМ, най-вече това са дейности за вътрешно и външно оценяване, механизми за обратна връзка за показателите (например заетост на завършилите, устойчивост). Консорциумът ще докладва направените констатации във връзка с осигуряването на качеството до Изпълнителната агенция;
- подаване на редовни доклади за напредъка (някои от тях ще обусловят плащането на следващите траншове от безвъзмездните средства);

¹⁸⁴ Това условие трябва да бъде задължително изпълнено по време на записването, но консорциумите за СМСЕМ могат да решат да приемат заявления за стипендии от студенти, обучаващи се в последната година на своя първи курс за придобиване на образователна степен за висше образование.

¹⁸⁵ Студенти, които финансират сами образованието си, са студенти, които заплащат обучението си със собствени средства или получават стипендия, отпусната по друга схема.

- качествен и количествен мониторинг на студентската мобилност и изпълнението (от гледна точка на проведени дейности, придобити ECTS кредити и присъдени образователно-квалификационни степени) посредством онлайн инструмента за мобилност на Изпълнителната агенция (ЕМТ);
- осъществяване на контакти и сътрудничество (където е приложимо и очаквано) с Асоциацията на завършилите студенти „Еразмус Мундус“ (уебсайт на ЕМА: www.em-a.eu);
- съвместни срещи на участващите ВУИ, представители на студентите, служители на Изпълнителната агенция, отговарящи за програмата, служители на участващите национални агенции и, когато е необходимо, външни експерти; поне две срещи трябва да бъдат организирани от консорциума за СМСЕМ през периода, обхванат от споразумението за безвъзмездни средства;
- обратна връзка от записаните студенти;
- участие в срещи на тематичните клъстери за подкрепа на обмена на добра практика и взаимното обучение, организирани от националните агенции и Изпълнителната агенция.

4. ПРОЦЕДУРА ПО ПОДБОР НА КОНСОРЦИУМИ ЗА СМСЕМ

Основната цел на програмата за съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“ е да привлече, подбира и финансира проекти за високи постижения: това обхваща както академичното качество на основните участници (участващи организации и студенти в съвместна магистърска програма „Еразмус Мундус“), така и капацитета за изпълнение на консорциумите, които следва да проведат интегрирана международна програма за обучение с участието на студенти от държави по програмата и държави партньори. Предложенията ще бъдат оценявани комплексно от академични експерти в едноетапен процес на оценяване.

Въз основа на оценката по четирите критерия за отпускане, тоест релевантност на проекта, качество на структурата и разпространението на проекта, качество на екипа на проекта и на споразуменията за сътрудничество, ще бъде съставено класиране на всички предложения. За финансиране ще бъдат разглеждани само проектите, които са преминали минималния праг от 30 точки от 40 възможни по критерия „релевантност на проекта“ и са получили най-малко 70 точки от 100 възможни.

Предложенията, които преминават праговете, ще бъдат оценявани за допълнителни стипендии за партньорски държави от целеви региони, посочени в раздел „Допълнителни стипендии за студенти от целеви региони по света“. Академичните експерти ще анализират и оценяват отговорите, дадени за допълнителния критерий: „Релевантност на проекта в целевия регион (целевите региони)“ и ще посочат с „да“ или „не“ дали информацията е относима.

Оценката на допълнителния критерий няма да повлияе на първоначалния списък на класирането, изготвен въз основа на оценяването на четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства, описани в част Б („Адекватност на проекта“, „Качество на структурата и изпълнението на проекта“, „Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество“, „Въздействие и разпространение“).

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПАРТНЬОРСТВА

1. ФОРМАТИ НА ПРОЕКТИТЕ

Стратегическите партньорства подкрепят широк и гъвкав спектър от дейности, насочени към въвеждане на иновативни практики, насърчаване на развитието и модернизирването на организации и подкрепа на развитието на политиката на европейско, национално и регионално равнище.

В зависимост от целите на проекта, участващите организации, очакваното въздействие на проекта и други елементи, стратегическите партньорства могат да имат различна численост на партньорите и да адаптират съответно своята дейност. По-опростено казано, това действие дава възможност на участващите организации да натрупат опит в международното сътрудничество и да укрепят капацитета си, а също така да предоставят висококачествени иновативни резултати. Оценката на качеството на проектното предложение ще бъде съобразена с целите на сътрудничеството и с естеството на участващите организации.

В раздела по-долу са дадени примери за видове дейности, които могат да се осъществяват в рамките на стратегическо партньорство. Тези дейности могат да имат за цел популяризиране на междусекторното сътрудничество или да са насочени към проблемите в дадена област на образованието, обучението и младежта. Примерите в този раздел служат само за илюстрация, следователно участващите организации могат да планират своите проекти по различен начин.

ДЕЙНОСТИ:

- учебни програми, курсове, съвместни програми за обучение, общи модули (включително електронни модули), интеграция на голямо разнообразие от начини за обучение (дистанционно, на непълно време, модулно);
- учене, преподаване, обучение, материали и методи за работа с младежи, педагогически подходи и инструменти;
- сътрудничество, основано на проекти, учене сред равнопоставени партньори, семинари, виртуални лаборатории, виртуални пространства за сътрудничество;
- дейности за изграждане на капацитет и за работа в мрежа;
- изготвяне и въвеждане в действие на стратегически планове за сътрудничество;
- дейности по предоставяне на информация, насоки, наставничество и ориентиране;
- проучвания, сравнителни анализи, събиране на доказателства, проучване на случаи от практиката;
- определяне на стандарти, основани на качеството и основани на компетентности/професионални профили;
- усъвършенстване на квалификационни рамки, трансфер на кредити, осигуряване на качество, признаване и валидиране;
- дейности за обучение, преподаване и учене (вж. параграф 2 по-долу).

Освен това от всички стратегически партньорства се очаква да осъществят насочено и широкообхватно разпространение на своите резултати, така че да насърчат широката им употреба и да повишат въздействието им извън рамките на организациите, които директно са взели участие в проекта. Изискванията за разпространение ще бъдат определяни пропорционално на целта и обхвата на проекта.

Организации и институции от различни области на образованието, обучението и младежта, както и от други социално-икономически сектори, могат да извършват съвместно сътрудничество за осъществяване, посредством техните проекти, на цели в една или няколко области на образованието, обучението и младежта. Следните категории дейности са от особено значение във всяка отделна област за постигането на описаните в част Б от ръководството цели на политиката, обхващащи един или повече сектори.

МЕЖДУСЕКТОРНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Разработване, изпитване, адаптиране и прилагане на иновативни практики във връзка със:

- стратегическо сътрудничество между различни сектори на образованието и местни/регионални предприятия, например с цел изследване на пригодността за заетост или улесняване на прехода към работната сила или между образователните степени;
- съвместни изследователски проекти, осъществявани чрез партньорства между висши учебни институции и други образователни равнища, например относно оценката или резултатите от обучението, свързани с общоприложими компетентности;

- стратегическо сътрудничество между доставчици на услуги в областта на формалното и неформалното/самостоятелното образование, например свързани с основаното на ИКТ преподаване или повишаването на интеграцията на цифрови технологии в обучението;
- изследването и анализът на съгласуваните педагогически подходи и методики и по-специално такива, които водят до оформяне на многофункционални компетентности (като предприемаческа нагласа), които се развиват във всички сектори на образованието;
- транснационалното сътрудничество, основано на проекти, между партньори от различни образователни сектори (например сектора на обучението в ранна възраст в партньорство с горния курс на средното образование), проучващо използването на ИУПЧЕ¹⁸⁶ или взаимното обучение с цел повишаване на езиковите компетентности на учащите на всички възрасти от различни области на образованието, обучението и младежта, включително учащи с мигрантски произход;
- сътрудничество и обмен на практики между персонал, отговарящ за спомагателните услуги (като насочване, ориентиране, инструменти и методи за наставничество, разработване на системи, подпомагащи проследяването на напредъка на студентите) на различни образователни равнища, или между лицата, участващи в предлагането на услуги в помощ на студентите за повишаване на качеството и съгласуваността между различните образователни сектори;
- партньорства между образователните равнища, които насърчават достъпа до и ученето чрез образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД) чрез обмена на добри практики и чрез разработването на ОРСД на различни нива;
- съвместни изследователски проекти, включващи партньорства между секторите на образованието и младежта, които изследват потенциала на анализа на ученето и масовото оценяване с цел повишаване на качеството на обучението;
- сътрудничество между училища, доставчици на услуги в областта на ПОО и висши учебни институции с цел изследване на дейности за насърчаване на по-голяма съгласуваност между различните инструменти на ЕС и националните инструменти за прозрачност и признаване;
- сътрудничество между сектора на младежта и висшите учебни институции с цел улесняване на признаването и валидирането на неформалното и самостоятелното учене и тяхното взаимодействие с моделите на формалното образование, както и взаимодействието с различни области.

ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ:

- Разработване, изпитване, адаптиране и прилагане на иновативни практики във връзка със:
 - съвместни курсове и учебни програми, интензивни програми и общи модули (включително електронни модули) между членове на партньорства от различни държави, дисциплини и икономически сектори (публични/частни) при гарантиране на относимостта спрямо потребностите на пазара на труда;
 - основано на проекти интернационално сътрудничество за проучване на случаи от практиката между предприятия и студенти/персонал във висши учебни институции;
 - педагогически подходи и методики и по-специално такива, които водят до оформяне на многофункционални компетентности, предприемаческа нагласа и креативно мислене, включително посредством въвеждане на мултидисциплинарни, трансдисциплинарни и интердисциплинарни подходи, по-систематично включване на учебната мобилност в учебната програма („интегрирана мобилност“) и посредством подобро използване на ИКТ;
 - интеграция на по-голямо разнообразие на начини за обучение (дистанционно, на непълно време, модулно), по-специално чрез нови форми на персонализирано учене, стратегическо прилагане на образователни ресурси със свободен достъп и платформи за виртуална мобилност и виртуално обучение;
 - нови подходи за улесняване на взаимодействието между секторите на образованието (т.е. посредством валидиране на предхождащо учене и наличие на възможности за гъвкаво учене: модулни курсове на обучение, смесено обучение и т.н.);
 - методи и инструменти за професионално ориентиране и наставничество;
 - сътрудничеството на ВУИ с местните/регионалните власти и други заинтересовани страни, основано на съвместна работа в международна среда за популяризиране на регионалното развитие и междусекторното сътрудничество за установяване на контакти и споделяне на знания между различните сектори на неформалното и самостоятелното образование и обучение;
 - сътрудничество и обмен на практики между персонал, отговарящ за спомагателните услуги (като насочване, ориентиране, инструменти и методи за наставничество, разработване на системи, подпомагащи проследяването на напредъка на студентите) на различни образователни равнища, или между лицата, участващи в предлагането на услуги в помощ на студентите за повишаване на качеството и съгласуваността между различните образователни сектори (т.е. привличане и

¹⁸⁶ Изучаване на учебни предмети на чужд език (ИУПЧЕ)

задържане на нетрадиционни учащи, напр. възрастни и групи, които не са достатъчно представени във висшето образование);

- Подпомагане на признаването и сертифицирането на умения и компетентности на национално равнище, посредством ефективно осигуряване на качеството, основано на резултати от обучението и посредством съотнасянето им към европейски и национални квалификационни рамки.
- Разработване на гъвкави модели на обучение за студенти и завършили студенти във висша образователна институция, включително валидиране на тяхното предходно учене.

ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ:

- Разработване, изпитване, адаптиране и приемане/прилагане на иновативни практики във връзка с:
 - определяне/повторно определяне на стандарти за компетентностите в съответствие с резултатите от обучението; адаптиране или разработване на съответни учебни програми и курсове за ПОО, а също и на придружаващи учебни материали и инструменти;
 - методики за учене и преподаване и педагогически подходи, най-вече такива, които предоставят ключови компетентности и основни умения; езикови умения, акцентирание върху употребата на ИКТ;
 - нови видове схеми за практическо обучение и за проучване на случаи от практиката в бизнеса и индустрията; развитие и установяване на основано на проекти транснационално сътрудничество между предприятия и студенти/персонал в рамките на институции в областта на ПОО;
 - разработване и предоставяне на нови материали и методи за преподаване и обучение в областта на ПОО, включително учене в процеса на работа, виртуална мобилност, образователни ресурси със свободен достъп и по-пълно използване на потенциала на ИКТ, например устройване на виртуални лаборатории/работни места, адаптирани към потребностите на пазара на труда;
 - методи и инструменти за професионално ориентиране и наставничество;
 - инструменти и методи за професионализиране и професионално развитие на преподаватели, инструктори и друг персонал, с поставяне на специален акцент върху подобреното първоначално образование и обучението в процеса на работата за преподаватели;
 - управление и ръководство на организации в областта на ПОО;
 - стратегическо сътрудничество между доставчици на услуги в областта на ПОО и местни/регионални бизнес общности, включително агенции за икономическо развитие;
 - сътрудничество за развитие на творчеството и иновациите между доставчици на услуги в областта на ПОО, ВУИ и центрове за дизайн, изкуства, научни изследвания и иновации;
- подпомагане на признаването и сертифицирането на умения и компетентности на национално равнище посредством съотнасянето им към европейски и национални квалификационни рамки и прилагане на инструменти на ЕС; разработване на гъвкави модели за обучение за студенти и завършили образованието си в областта на ПОО, включително валидиране на тяхното предходно учене;
- въвеждане от страна на институциите, предоставящи ПОО, на трансфер на кредити (ECVET) и осигуряване на качеството (EQAVET).

УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ:

- Разработване, изпитване, адаптиране и приемане/прилагане на иновативни практики във връзка с:
 - нови учебни програми, курсове, учебни материали и инструменти;
 - методики за учене и преподаване и педагогически подходи, най-вече такива, които предоставят ключови компетентности и основни умения; езикови умения, акцентирание върху употребата на ИКТ;
 - нови видове схеми за практическо обучение и за проучване на случаи от практиката в бизнеса и индустрията;
 - нови форми на учене и предоставяне на образование и обучение, по-специално стратегическо прилагане на учене със свободен достъп и на гъвкави модели на обучение, виртуална мобилност, образователни ресурси със свободен достъп и по-пълно използване на потенциала на ИКТ;
 - методи и инструменти за ориентиране и наставничество;
 - инструменти и методи за професионализиране и професионално развитие на преподаватели, инструктори и друг персонал, с поставяне на специален акцент върху подобреното първоначално образование и обучението в процеса на работата за преподаватели;
 - управление и ръководство на институции за образование и обучение;
 - дейности за сътрудничество между организации от различни сектори на образованието, обучението и младежта;
 - стратегическо сътрудничество между доставчици на услуги в областта на образованието, от една страна и местни/регионални власти, от друга;
- обмен на опит и добра практика, провеждане на семинари и дейности за учене сред равнопоставени партньори;

- провеждане на съвместни научни изследвания, проучвания и анализи;
- подпомагане на признаването и сертифицирането на умения и компетентности на национално равнище посредством съотнасянето им към европейски и национални квалификационни рамки и прилагане на инструменти на ЕС за валидиране;
- насърчаване на сътрудничеството между местни и/или регионални органи в областта на образованието от различни държави по програмата за подкрепа на стратегическото развитие чрез проекти с участието на училища и местни частни или граждански организации, които са активни на пазара на труда или в областта на образованието, обучението и младежта.

ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ВЪЗРАСТНИ:

- Разработване, изпитване, адаптиране и приемане/прилагане на иновативни практики във връзка с:
 - нови учебни програми, курсове и съпътстващи учебни материали и инструменти за възрастни учащи;
 - методики за учене и преподаване и педагогически подходи за възрастни учащи, най-вече такива, които предоставят ключови компетентности и основни умения; езикови умения, акцентирани върху употребата на ИКТ;
 - нови форми на учене за възрастни и на предоставяне на образование за възрастни, по-специално стратегическо прилагане на учене със свободен достъп и на гъвкави модели на обучение, виртуална мобилност, образователни ресурси със свободен достъп и по-пълно използване на потенциала на ИКТ;
 - методи и инструменти за ориентиране и наставничество за възрастни учащи;
 - инструменти и методи за професионализиране и професионално развитие на преподаватели и друг персонал, ангажирани с образованието за възрастни, с поставяне на специален акцент върху подобренията първоначално образование и обучението в процеса на работата за преподаватели, ангажирани с образованието за възрастни;
 - управление и ръководство на организации за образование на възрастни;
 - дейности за сътрудничество между организации от различни сектори на образованието, обучението и младежта;
 - стратегическо сътрудничество между доставчици на услуги в областта на образованието, от една страна, и органи на местната/регионалната администрация, от друга;
- Предоставяне на гъвкави модели на обучение за възрастни учащи, включително валидиране на тяхното предходно учене:
 - сравнителен анализ на модели и подходи за управление и изпълнение;
 - практическо приложение и изпитване на методи за оценяване на знания и компетентности, придобити чрез неформално и самостоятелно учене;
- Подобряване на достъпността на възможности за учене за възрастни:
 - подпомагане развитието на многоцелеви учебни центрове и на регионални мрежи на доставчици на услуги в областта на образованието;
 - мерки, насочени към развитие на образователното измерение на организации, които не са пряко свързани с образованието за възрастни (например, културни организации);
 - разработване на обучителни курсове с цел подобряване на наличността и качеството на европейските обучителни курсове за учители, управленски кадри и друг персонал в сферата на образованието за възрастни.
- Подпомагане на признаването и сертифицирането на умения и компетентности на национално равнище посредством съотнасянето им към европейски и национални квалификационни рамки и прилагане на инструменти на ЕС.

Младеж:

- Дейности за сътрудничество в областта на работата, свързана с младежи, за разработване, изпитване, адаптиране и приемане/прилагане на иновативни практики за работа с младежи. Тези дейности могат да се отнасят до:
 - методи, инструменти и материали, насочени към изграждане на ключовите компетентности и основните умения на младежите, както и на езиковите умения и уменията в областта на ИКТ;
 - методи, инструменти и материали за професионализиране и професионално развитие на млади служители (например учебни програми, модули за обучение, ресурсни материали, добри практики, инструменти за валидиране и т.н.);
 - нови форми на изпълнение на работа, свързана с младежи и предоставяне на обучение и подкрепа, по-специално стратегическо прилагане на учене със свободен достъп и на гъвкави модели на обучение, виртуална мобилност, образователни ресурси със свободен достъп и по-пълно използване на потенциала на ИКТ;
 - програми и инструменти за работа с младежи, насочени към преодоляване на социалното изключване и ранното напускане на училище;

- стратегическа работа в мрежи и сътрудничество между младежки организации и/или с организации в областта на образованието и обучението, както и в областта на пазара на труда;
- стратегическо сътрудничество с органи на местна/регионална администрация;
- Признаването и сертифицирането на умения и компетентности на национално равнище посредством съотнасянето им към европейски и национални квалификационни рамки и прилагане на инструменти на ЕС за валидиране.
- Транснационални младежки инициативи: дейности за сътрудничество, насърчаване на социалната ангажираност и предприемаческия дух, осъществявани съвместно от две или повече групи младежи от различни държави (вж. по-долу).

ПОСТАВЯНЕ НА АКЦЕНТ ВЪРХУ:

- творчеството, иновациите и модернизирането;
- стратегическата употреба на методики, свързани с информационните и комуникационни технологии (ИКТ) и виртуалното сътрудничество;
- образователните ресурси със свободен достъп (ОРСД);
- качеството на образованието, обучението и на работата, свързана с младежи;
- предприемаческото образование (включително социално предприемачество);
- равнопоставеност и приобщаване;
- основните умения и универсалните умения (езикови умения, умения за работа с цифрови устройства и предприемачество);
- признаване и валидиране на резултатите от обучението в рамките на формалното, неформалното и самостоятелното учене;
- насърчаване на гъвкави модели за обучение;
- професионализирането и професионалното развитие в сферите образованието, обучението и работата в областта на младежта;
- уменията за управление и ръководство;
- активното участие на младежи в обществото;
- междуинституционалното сътрудничество;
- междурегионалното сътрудничество;
- полезните взаимодействия между политиката и практиката.

ЦЕЛЕВИ ГРУПИ И УЧАСТНИЦИ:

- практикуващи специалисти;
- персонал, участващ в образованието и обучението;
- специалисти, работещи с младежи;
- експерти, специалисти, професионалисти;
- студенти, стажанти, чираци, ученици, възрастни учащи, младежи, доброволци;
- лица, които не работят, не учат и не се обучават;
- младежи с по-малко възможности;
- преждевременно напуснали училище;
- лица, вземащи решения;
- изследователи.

ПАРТНЬОРИ, КОИТО Е ВЪЗМОЖНО ДА ВЗЕМАТ УЧАСТИЕ В ЕДИН И СЪЩИ ПРОЕКТ:

- организации в областта на образованието, обучението и младежта;
- организации, работещи в редица области и сектори (например центрове за умения, търговски палати и др.), органи от публичния сектор;
- предприятия, дружества, представители на бизнеса и на субекти, участващи в пазара на труда;
- организации от общностите;
- органи в областта на научните изследвания и иновациите;
- организации на гражданското общество;
- социални партньори.

2. ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И УЧЕНЕ, ИНТЕГРИРАНИ В СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА

Стратегическите партньорства могат да организират също дейности за обучение, преподаване и учене за отделни лица, стига тези дейности да носят добавена стойност за постигане на целите на проекта. Някои от тези дейности са от особено значение за една или повече области на образованието, обучението и младежта, и по-специално:

Вид дейност	От особено значение за
Комбинирана мобилност на обучаемите	Във всички области на образованието, обучението и младежта

Краткосрочни обмени на групи ученици	Училищно образование
Интензивни учебни програми	Висше образование
Дългосрочна учебна мобилност на ученици	Училищно образование
Дългосрочни задания за преподаване или обучение	Висше образование, ПОО, училищно образование и образование за възрастни
Дългосрочна мобилност на младежки работници	Младеж
Краткосрочни съвместни събития за обучение на персонала	Във всички области на образованието, обучението и младежта

В разделите по-долу са предоставени допълнителни описания на горепосочените дейности.

ОБУЧАЕМИ

ИНТЕНЗИВНИ ПРОГРАМИ ЗА ОБУЧЕНИЕ (ОТ 5 ДНИ ДО 2 МЕСЕЦА)

Интензивната програма за обучение представлява кратка програма за обучение, която обхваща студенти и преподаватели на участващите висши учебни институции, както и имащи отношение експерти/специалисти/професионалисти, с цел:

- насърчаване на ефикасно и мултинационално преподаване по специфични теми;
- осигуряване на възможност за съвместна работа на студенти и преподаватели в мултинационални и мултидисциплинарни групи, което ще им осигури възможност да се възползват от специалните условия за преподаване и учене, които не са на разположение в една отделна институция, и да придобият нов поглед към изучаваната тема;
- предоставяне на възможност на преподавателския състав за обмен на гледни точки, нови подходи към учебната програма и за изпитване на иновативни методи за преподаване, които биха могли да станат част от нов съвместен курс или учебна програма, осъществявани в условията на международно обучение.

Желаните характеристики на интензивната програма за обучение са следните:

- интензивната програма за обучение следва да предоставя на участващите преподаватели и студенти в значителна степен нови възможности за учене, развитие на уменията, достъп до информация и до висококачествени резултати от търсене и други видове знания;
- работата на участващите студенти следва да бъде призната чрез кредити по Европейската система за трансфер на кредити (или друга еквивалентна система);
- интензивните програми за обучение следва да използват ИКТ инструменти и услуги за подготовката на интензивната програма и за последващите дейности и така допринесат за създаването на устойчива общност за учене по съответната тема;
- количественото съотношение на персонала и студентите следва да гарантира активното участие в учебните занятия;
- следва да се поддържа баланс в участието на чуждестранни и национални студенти и персонал;
- в интензивната учебна програма следва да се прилага ярко изразен мултидисциплинарен подход, който да насърчава взаимодействието между студенти от различни академични дисциплини;
- интензивната учебна програма следва да насърчава наред с постигането на учебните резултати по свързаните с темата компетентности и придобиването на универсални компетентности.

Подбора на участниците в интензивна учебна програма (преподавателски състав и студенти) се извършва от консорциума за стратегическо партньорство.

Количеството на часовете за преподаване и обучение трябва да гарантира, че по-голямата част от времето прекарано в чужбина е посветено на образование и обучение, а не на научни изследвания или друга дейност.

СМЕСЕНА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ, СТАЖАНТИ, ВЪЗРАСТНИ УЧАЩИ, УЧЕНИЦИ, МЛАДЕЖИ (ОТ 5 ДНИ ДО 2 МЕСЕЦА ФИЗИЧЕСКА МОБИЛНОСТ)

Дейности, които комбинират един или повече кратки периода на физическа мобилност (с обща продължителност до 2 месеца) с виртуална мобилност (т.е. употреба на информационни и комуникационни технологии, като платформи за съвместна работа, предаване на данни в реално време, видеоконференции, социални медии и т.н. за допълване или продължаване на резултатите от обучението на физическата мобилност). Тази мобилност може да бъде използвана за подготовка и подкрепа на физическата мобилност, както и за последващи действия. Тя може да бъде организирана така, че да посрещне потребностите на хора със специални потребности или с по-малко възможности

и да им помогне да преодолеят бариерите, които ограничават тяхното участие в продължителна физическа мобилност.

КРАТКОСРОЧЕН ОБМЕН НА ГРУПИ УЧЕНИЦИ (ОТ 5 ДНИ ДО 2 МЕСЕЦА)

Краткосрочният обмен на групи ученици може да бъде организиран от училища от различни държави, участващи в едно и също стратегическо партньорство. По време на такива мероприятия учениците осъществяват дейността си заедно в едно от партньорските училища и може да бъдат настанени в семействата на участващи ученици. Съвместната работа по проекти, по време на посещения, следва да е свързана с целите на стратегическото партньорство. Трябва да се отбележи, че сътрудничеството между училищата не следва да се ограничава само до такива мероприятия, а трябва включва и съвместни онлайн и местни дейности. Препоръчва се училищата да използват eTwinning за съвместна работа по проекта преди и след мероприятията за мобилност.

Учениците участващи в краткосрочни обмени трябва винаги да са придружавани от възрастни, за да се гарантира тяхната защита и безопасност, както и ефективното обучение по време на мобилността.

Съвместните мероприятия за мобилност, по време на посещения, следва да предоставят на учениците и учителите от различните държави възможност да работят заедно по една или повече теми от взаимен интерес. Тези дейности помагат на учениците и учителите да придобият и усъвършенстват умения не само по тематичната или предметната област на проекта, но и такива, свързани с работа в екип, межкултурно учене, социални взаимоотношения, планиране и провеждане на проектни дейности и използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ). Участието в съвместна работа по проекти на групи ученици от партньорски училища от различни държави също така дава възможност на учениците и учителите да практикуват чужди езици и повишава тяхната мотивация за езиково обучение.

Най-добре е дейностите по проекта да бъдат интегрирани в редовната учебна дейност на училищата и да бъдат включени в учебната програма на участващите ученици. Учениците трябва да могат да участват във всички етапи на проекта, включително в планирането, организацията и оценяването на дейностите.

ДЪЛГОСРОЧНА УЧЕБНА МОБИЛНОСТ ЗА УЧЕНИЦИ (ОТ 2 ДО 12 МЕСЕЦА)

Целта на тази дейност е укрепване на сътрудничеството между училищата, участващи в стратегическо партньорство. Дейностите за мобилност следва да са обвързани с целите на стратегическото партньорство и да са интегрирани в структурата на проекта. Препоръчва се училищата да използват eTwinning за съвместна работа по проекта преди, по време и след приключване на дейностите за мобилност на учениците. Тези мерки следва да помогнат за постигане на максимален ефект върху участващите училища. Дейността също така позволява на учениците да развият своето разбиране за разнообразието на европейските култури и езици и им помага да придобият компетентности, необходими за личното им развитие. Участващите в партньорството училища трябва да работят заедно за подготовка на споразумения за обучение, признаване на обучението, преминати в партньорско училище в чужбина, и за укрепване на европейското измерение в училищното образование. Тези дейности следва да носят ценен международен педагогически опит за учителите, участващи в организацията и изпълнението на мобилността.

Участниците се подбират от училищата. Те трябва да са навършили 14 годишна възраст и да са записани в училище, участващо в стратегическото партньорство, като ученици в редовна форма на обучение. Подбраните ученици могат да прекарат от 2 до 12 месеца в приемащо училище в чужбина, в дома на семейство домакин.

Реципрочният обмен на ученици между училищата/семействата домакини се препоръчва но не е задължителен.

Всички участващи в учебната мобилност страни (училища, ученици, техните родители и семейства домакини) следва да се запознаят със специалното ръководство за учебна мобилност на ученици, което е предназначено да им помогне да осъществят дейността и да гарантира безопасността и благополучието на участващите ученици. Ръководството посочва ролите и отговорностите, предлага насоки и предоставя необходимите образци и формуляри за участниците. Ръководството може да се намери на английски език на уебсайта „Еурога“ и в превод на уебсайта на съответната национална агенция.

ОНЛАЙН ЕЗИКОВА ПОДКРЕПА

Участниците в дългосрочни дейности за мобилност (от 2 до 12 месеца) в рамките на стратегическо партньорство могат да се възползват от езикова подготовка. Във връзка с това през периода на изпълнение на програмата постепенно ще бъде въведена онлайн услуга за езикова подкрепа. Европейската комисия предоставя на одобрените ученици достъп до тази услуга, чрез която ще оцени тяхната езикова компетентност на езика, който ще използват по време на своето обучение в чужбина. Този инструмент също им предлага, ако е необходимо, възможност да подобрят своите езикови умения преди и/или по време на периода на мобилност.

Когато бъде въведена за училища, онлайн езиковата подкрепа ще се предоставя въз основа на следната процедура:

- националните агенции предоставят на училищата онлайн лицензи съгласно общи критерии, определени от Европейската комисия;
- след като бъдат одобрени, всички ученици (освен тези, за които съответният език е роден), които ще се възползват от онлайн услугата, ще преминат онлайн оценяване на езиковите им умения на езика, който ще използват по време на обучението. Резултатите от това оценяване ще бъдат съобщени на ученика и на училището.
- При отчитане на броя на наличните онлайн лицензи за езикови курсове, училищата разпределят лицензите съобразно потребностите.
- В края на периода на мобилност учениците ще бъдат оценени повторно, за да бъде проверен напредъкът им в изучаването на чуждия език.

Допълнителни подробности относно онлайн езиковата подкрепа са предоставени на разположение на уебсайтовете на Комисията и на националните агенции.

По отношение на езиците, които няма да бъдат обхванати от услугата на Комисията — за тях може да бъдат предоставени специфични безвъзмездни средства за „езикова подкрепа“.

ПЕРСОНАЛ В СФЕРАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО И СПЕЦИАЛИСТИ, РАБОТЕЩИ С МЛАДЕЖИ

СЪВМЕСТНИ СЪБИТИЯ ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ПЕРСОНАЛ (ОТ 3 ДНИ ДО 2 МЕСЕЦА)

Форматът на съвместните събития за обучение на персонал дава възможност на участващите в стратегическото партньорство организации да организират краткотрайни събития за обучение за персонал в сферата на образованието и обучението или за специалисти, работещи с младежи, свързани с темата или обхвата на стратегическото партньорство. Тези събития следва да се организират с участието на малки групи от персонала от различни държави, с цел да се постигне максимално въздействие върху всяка от участващите организации.

Тези събития могат да се провеждат под различни форми като учебни визити, съчетаващи посещения на място в съответни организации, презентации, дискуссионни семинари, учебни курсове, и т.н. Следва да се поддържа баланс между участието на чуждестранни и национални участници.

КОМАНДИРОВКИ ЗА ПРЕПОДАВАНЕ И ОБУЧЕНИЕ (ОТ 2 ДО 12 МЕСЕЦА)

Целта на тази дейност е укрепване на сътрудничеството между организациите, участващи в дадено стратегическо партньорство. Тази дейност дава възможност на представителите на персонала да развият своите познания и разбиране за европейските системи за образование и обучение и им помага да обменят и усвоят професионални компетентности, методи и практики.

Тази дейност позволява на учителите/преподавателите и друг преподавателски състав в областта на общото училищно образование, висшето образование, ПОО или образованието за възрастни, работещи в образователни институции, участващи в стратегическо партньорство, да прекарат от 2 до 12 месеца в командировка с цел преподаване и обучение в чужбина, преподавайки в партньорска институция или включвайки се в професионални дейности, които са свързани с тяхната експертна област в друг партньорска организация. Дейността може да се състои в изпълнение на работа в образователна институция/център или друга съответна организация (например предприятия, НПО, училищни ръководства и т.н.), участие в структурирани курсове или семинари (например в колежи за обучение на учители или в научни организации), временни назначения или периоди на наблюдение в дружество или организация в областта на образованието, обучението или младежта.

Изпращащата организация следва да осигури честна, прозрачна и открита процедура по подбор, да подготви съдържанието на дейността заедно с участника и да осигури вътрешно и, доколкото е възможно, външно признаване на този дългосрочен период на мобилност в чужбина.

По отношение на командировките за преподаване и обучение във висшето образование са допустими следните видове изпращащи и приемащи организации:

- Що се отнася до дългосрочната мобилност на персонал с цел преподаване, изпращаща организация може да бъде всяка участваща организация, но приемаща организация може да е само участваща ВУИ.
- Що се отнася до дългосрочната мобилност на персонал с цел да се получи обучение, изпращащата организация трябва да е участваща ВУИ, а приемаща организация може да е всяка участваща организация.
- Изпращащите и приемащите организации трябва да са разположени в различни държави, а приемащата държава трябва да е различна от държавата на пребиваване на участника.

Организациите, участващи в стратегическо партньорство работят заедно за подготовката на споразумения за мобилност, за признаване на извършената работа в партньорска организация в чужбина и за укрепване на европейското измерение в областта на образованието и обучението. Освен това тази дейност следва да носи ценен международен опит за лицата, участващи в организацията и изпълнението на дейността за мобилност, както в изпращащата, така и в приемащата организация.

МОБИЛНОСТ НА СПЕЦИАЛИСТИ, РАБОТЕЩИ С МЛАДЕЖИ (ОТ 2 ДО 12 МЕСЕЦА)

Тази дейност дава възможност на специалистите, работещи с младежи, да се запознаят с различна среда за работа от тази в техните държави и да подобрят своите професионални, лични и межкултурни компетентности. Специалистите, работещи с младежи, имат възможност да работят в чужбина за период от 2 до 12 месеца и да дават своя активен принос в ежедневно работата на приемащата организация, като едновременно с това обогатяват своя профил на професионалисти в съответната област. Също така, тези дейности имат за цел да укрепят капацитета на участващите организации, които да се възползват от новите перспективи и придобития опит. Дейностите за мобилност могат да бъдат осъществявани като индивидуални дейности (т.е. един специалист, работещ с младежи, бива изпратен в приемаща организация) или реципрочно, под формата на взаимен обмен на специалисти, работещи с младежи (едновременно или не), осъществяван между две партньорски организации.

ОНЛАЙН ЕЗИКОВА ПОДКРЕПА

Участниците в дългосрочни дейности за мобилност в рамките на стратегическо партньорство могат да се възползват от езикова подготовка. Във връзка с това през периода на изпълнение на програмата постепенно ще бъде въведена онлайн услуга за езикова подкрепа. Европейската комисия предоставя на одобрените членове на персонала и специалистите, работещи с младежи, достъп до тази услуга, чрез която ще оцени тяхната езикова компетентност на езика, който ще използват по време на своето обучение в чужбина. Този инструмент също им предлага, ако е необходимо, възможност да подобрят своите езикови умения преди и/или по време на периода на мобилност.

Когато бъде въведена за персонал и специалисти, работещи с младежи, онлайн езиковата подкрепа ще се предоставя въз основа на следната процедура:

- националните агенции предоставят на организациите онлайн лицензи съгласно общи критерии, определени от Европейската комисия;
- след като бъдат одобрени, всички участници (освен тези, за които съответният език е роден), които ще се възползват от онлайн услугата, ще преминат онлайн оценяване на езиковите им умения на езика, който ще използват по време на обучението; Резултатите от това оценяване ще бъдат съобщени на участника.
- При отчитане на броя на наличните онлайн лицензи за езикови курсове, организациите разпределят лицензите съобразно потребностите.
- В края на периода на мобилност участниците ще бъдат оценени повторно, за да бъде проверен напредъкът им в изучаването на чуждия език.

Допълнителни подробности относно онлайн езиковата подкрепа са предоставени на разположение на уебсайтовете на Комисията и на националните агенции.

По отношение на езиците, които няма да бъдат обхванати от услугата на Комисията — за тях може да бъдат предоставени специфични безвъзмездни средства за „езикова подкрепа“.

ТРАНСНАЦИОНАЛНИ МЛАДЕЖКИ ИНИЦИАТИВИ

Също така стратегическите партньорства в областта на младежта подпомагат развитието на транснационални младежки инициативи, осъществявани съвместно от две или повече групи младежи от различни държави, като насърчават социалната ангажираност и предприемаческия дух.

Например, тези инициативи могат да се отнасят до:

- учредяване на (мрежи от) социални предприятия, сдружения, клубове, НПО,
- разработването и предоставянето на курсове и обучения за образование по предприемачество (по-специално социалното предприемачество и използването на ИКТ;
- информиране, медийна грамотност, дейности за повишаване на чувствителността или дейности за стимулиране на гражданската ангажираност сред младите хора (например дебати, конференции, събития, консултации, инициативи по европейски теми и т.н.);
- дейности в полза на местните общности (например подкрепа за уязвимите групи като възрастните хора, малцинства, мигранти, хора с увреждания, и т.н.);
- творчески и културни инициативи (театрални постановки, изложби, музикални представления, дискусии форуми и т.н.).

Младежката инициатива е проект, предложен, изготвен и реализиран от самите млади хора. Тя дава шанс на младежите да изпробват идеите си чрез инициативи, които им дават възможност да се включат пряко и активно в планирането и провеждането на даден проект. Участието в младежки проект е значимо преживяване, свързано с неформално учене. Изпълнявайки младежка инициатива младежите имат възможност да участват в решаването на конкретни проблеми или предизвикателства, пред които са изправени техните общности. Те имат възможността да обсъждат и разсъждават върху избраната от тях тема в европейски контекст и да допринесат за изграждането на Европа.

Младежката инициатива трябва да е транснационална: взаимосвързани местни инициативи, осъществявани съвместно от две или повече групи от различни държави. Сътрудничеството с международни партньори в транснационални младежки инициативи се основава на сходни потребности или интереси и има за цел споделяне на практики и учене сред равнопоставени партньори.

Младежките инициативи дават възможност на голям брой младежи да демонстрират изобретателност и творчество в ежедневието си живот и да говорят за своите местни потребности и интереси, а също и за предизвикателствата, пред които са изправени общностите, в които живеят.

Младежите могат да тестват идеи като предложат, подготвят и изпълнят проект, който оказва въздействие върху различни сфери на живота. Наред с това младежките инициативи могат да доведат до самостоятелна заетост или до създаване на сдружения, НПО и други субекти, извършващи дейност в областите на социалната икономика, дейностите с нестопанска цел и младежта.

Младежите, които осъществяват транснационални младежки инициативи могат да бъдат подпомогани от наставник. Наставникът е компетентен съветник, разполагащ с опит в областта на работата с младежи и/или младежките инициативи, който придружава групи младежи, подпомага процеса на учене и подкрепя тяхното активно участие в инициативата. Той/тя има различна роля в зависимост от потребностите на съответната група младежи. Наставникът не взема участие в младежката инициатива, но въз основа на потребностите на групата оказва подкрепа на групата младежи в подготовката, провеждането и оценяването на техния проект. Наставниците подпомагат осигуряването на качество на процеса на обучение и предоставят текущо партньорство с цел да подпомогнат група лица да постигнат задоволителни резултати от изпълнението на техните проекти. Наставникът не е: ръководител на проекта; консултант/съветник; член на групата, осъществяваща проекта; професионален инструктор/експерт, който предоставя техническа подкрепа в конкретна, специализирана област; законен представител на проекта. Когато младежката инициатива се осъществява от малолетни, подкрепата на наставник е задължителна.

3. ПРИМЕРИ ЗА СТРАТЕГИЧЕСКИ ПАРТНЬОРСТВА

НАСЪРЧАВАНЕ НА ГЪВКАВИ МОДЕЛИ ЗА ОБУЧЕНИЕ

Интегрирането на практически и теоретични знания в учебните програми на висшите учебни институции може да създаде възможности за студентите да придобият умения, които и сега и в бъдеще ще се търсят на пазара на труда, и да подобрят по този начин своята бъдеща пригодност за заетост. Стратегическото партньорство подкрепя основаното на проекти сътрудничество между предприятия и студенти и персонал във ВУИ, за разработване, изпитване и адаптиране на съвместни учебни програми между участващите ВУИ, основано на изчерпателен анализ на потребностите и с поставяне на акцент върху прилагането на ориентиран към практиката транснационален подход. Тук се включват дейности за преподаване/учене, включително обмен на персонал между ВУИ и предприятия, и интегрирана мобилност, в рамките на която студентите се обучават в съвместна програма, чиито отделни компоненти се преподават от различни партньори и на различни места. Крайният резултат е изработване на съвместна учебна програма и нейното разпространение сред организации извън партньорството. Партньорството обединява ВУИ и предприятия, включително МСП и социални предприятия, и има за цел да гарантира придобиването на необходимите компетентности, както и адекватност на развиваните в рамките на съвместната учебна програма умения.

ИНТЕГРИРАНО МЕСТНО/РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Участието на всички заинтересовани страни може да бъде изключително полезно за изготвянето на интегрирани местни/регионални планове за развитие. Стратегическото партньорство развива, изпитва и осъществява иновативни курсове, които ще обогатят учебните програми на всяка от партньорските ВУИ, посредством предоставяне на двустранни сертификати или двустранни степени. Проектът следва да привлече ключови заинтересовани страни и да разчита на постоянно наблюдение от тяхна страна, по-специално посредством специална управляваща група, която да гарантира, че потребностите на местните/регионалните участници са удовлетворени. Изпълнението на проекта предвижда и дейности за преподаване/учене, включително за обмен на персонал между участващите ВУИ, както и смесена мобилност за студенти. Крайният резултат е интегриране на тези курсове в учебната програма и присъждане на двустранни сертификати/степени. В партньорството участват както висши учебни институции, така и местни участници и местни публични органи.

Участието на по-неопитни партньори в осъществяваните дейности може да става постепенно, но трябва да се гарантира, че поне през последната година на проекта всички партньори ще са се интегрирали в пълния пакет дейности.

ТВОРЧЕСТВО И ИНОВАЦИИ

Малките и средните предприятия са изправени пред предизвикателства във връзка с иновациите и развитието на умения без непременно да притежават адекватни ресурси или стратегическо виждане за справяне с жестоката пазарна конкуренция. Стратегическото партньорство подпомага разпространението на култура на творчество и иновации сред представителите на малкия бизнес, посредством трансфер и прилагане на методики, инструменти и концепции, които улесняват развитието на организациите и създаването на продукти. Партньорите от творческите сектори и от висшето образование помагат на останалите партньори да научат как успешно да прилагат в своите организации креативно мислене и да развиват капацитета си за иновации и развитие.

Един от значимите резултати е изработването на индивидуализирани планове за действие, насочени към развитие на творчеството и иновациите, основани на съществуващи анализи на успешни случаи и методики. В партньорството участват представителите на творческите сектори, малки и средни предприятия, сдружения на работодателите, търговски, индустриални и занаятчийски камари.

КАЧЕСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Органи на местната училищна администрация от Швеция, Дания и Обединеното кралство съвместно предлагат създаване на стратегическо партньорство. Местните органи установяват наличието на необходимост от повишаване на качеството на образованието в областта на науката, математиката и технологиите и изготвят проект, насочен към разработване на обща рамка за повишаване на мотивацията за учене на учениците. Целите на проекта са да се повиши качеството на образованието по математика и естествени науки и да се повиши интереса към тези предмети в гимназиалното и висшето образование. Проектът се ръководи от две общински администрации и в него участват всички начални и прогимназиални училища от съответните райони. Освен това органите на местната администрация са привлекли и други партньори от своите общности: университети, медиен център и няколко предприятия и бизнес сдружения в областите на технологиите, науката и околната среда. Дейностите по проекта включват обмен на персонал между участващите организации с цел обмяна на опит и добра практика. Партньорите споделят материали и ресурси и разработват интердисциплинарни учебни пособия по математика, науки и технологии, които биват изпитвани/прилагани в начални и средни училища. Бизнес партньорите канят класове ученици на учебни визити, в рамките на които учениците придобиват поглед върху различни практически приложения, свързани с темите, по които работят. Студентите помагат на учениците при ученето на уроците, като им предоставят индивидуална помощ по предметите, а също така служат за модел за подражание, мотивирайки учениците да изучават науки и технологии. Резултатите от изпълнението на проекта са свързани с установяването на университетско сътрудничество, посветено на първоначалното образование на учители, както и с установяването на последващо педагогическо сътрудничество и изпълнение на нови проекти от участващите училища.

ПОВИШАВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНОТО РАВНИЩЕ

В много държави повишаването на нивото на висшето образование, разширяването на достъпа и създаването на условия за завършване на висше образование представляват сериозни предизвикателства. Стратегическото партньорство подпомага разработването на по-ефективни стратегии за постъпване във ВУИ и за успешно завършване на висше образование, като се обръща специално внимание на нетрадиционните учащи, като например студенти от по-слабо представени групи или в неравностойно положение, посредством трансфер и изпитване на иновативни подходи. Партньорството ще изследва в сътрудничество между ВУИ, училища и институции, работещи в областта на ПОО, доколко добре са подготвени и насочвани гимназиалните ученици от определени обществени групи, преди да постъпят във висши учебни институции. Ще бъдат изследвани и мониторинга и предоставяната на тези категории учащи подкрепа, най-вече посредством индивидуализирани услуги (ориентиране, наставничество и т.н.), насочена към ограничаване на отпадането от образование и насърчаване на дипломирането в рамките на предвиденото време. В проекта участват както ВУИ, така и общи гимназиални и професионални училища, което гарантира, че предлаганите услуги са адекватни и отговарят на установените потребности. В проекта са предвидени и дейности по преподаване/учене, включително „смесена“ мобилност за учащи. Крайният резултат е адаптиране на съществуващия модел, неговото въвеждане в участващите ВУИ и разпространението му сред организации, неучастващи в партньорството и по-специално сред други доставчици на услуги в областта на образованието и сред ключови определящи политиката лица.

ИНОВАЦИИ

Стратегическото партньорство подпомага разработването на нови педагогически подходи и по-специално на инструменти за електронно обучение и онлайн платформи за съвместна работа, посредством които ученици, студенти и учители ще могат да учат, преподават и да създават съвместно учебно съдържание за курсове. Партньорството, обединяващо университети, училища, научни организации и/или предприятия, ще разработва съвместно инструментите, които училищата и висшите учебни институции ще използват за преподаване и усвояване на специфични учебни дисциплини на различни равнища. Ролята на научните организации и/или предприятията е ключова. Те или ще разработват инструментите, или ще имат за задача да направят съдържанието по-приложимо и конкретно. В допълнение ще бъдат организирани интензивни програми за обучение, предназначени за изпитване на разработените от партньорството, с помощта на студенти и преподаватели, инструменти. В рамките на съвместни обучения учителите ще имат възможност да се обучат да използват тези инструменти.

ЕЗИКОВИ УМЕНИЯ

Междусекторно стратегическо партньорство, насочено към подкрепа на семейства, в които се говори повече от един език, посредством разработване на езикови ресурси за деца, които имат за цел да им покажат предимствата на владенето на два или повече езика, както от гледна точка на присъщата им стойност, така и във връзка с конкретни приложения на тези езикови умения. Този проект е насочен към всички заинтересовани страни, работещи с

двуезични семейства, които могат да разпространят ресурсите по проекта сред семействата. Провеждат се изследвания за проверка на ефективността на педагогическите подходи, използвани за затвърждаване на езиковите компетентности на многоезични деца, както в класната стая, така и чрез самостоятелно учене. Партньори могат да са университети, няколко училища, малки и средни предприятия (МСП), НПО и сдружения на институции за обучение на възрастни.

ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

Многосекторен проект, насочен към разработване, въз основа на практически сценарии и данни, на споделена концепция за използване на ИКТ с цел ученето през целия живот да стане достъпно за всички. Употребата на ИКТ за обучение в Европа набира скорост, но за да могат тези технологии да реализират потенциала си на двигател на промяната за нашите общества и икономики е необходимо да се премине от фрагментирана употреба и пилотни проекти към възприемане и системна употреба. Партньори по проекта могат да са различни висши учебни институции и организации за усъвършенстване на умения, упражняващи дейност в различни области на образованието.

СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ РЕГИОНИ

Органи на местната администрация от Испания, Португалия, Италия и Чешката република установяват партньорство с цел проучване на причините за преждевременното напускане на училище в техните региони и за разработване на нови решения за справяне с този проблем. Те са привлекли в проекта средните училища от съответните региони и две институции за образование на учители. Гледайки на проблема с преждевременното напускане на училище в по-широка перспектива, те се опитват да обхванат няколко аспекта от живота на младежите. По тази причина да се присъединят към стратегическото партньорство са поканени местни младежки организации и сдружения на родители. Самите местни органи участват на широка, междусекторна основа, като са включени образователните отдели, младежките и социалните служби.

Целта е във всеки район да се изгради постоянна мрежа, която ще събере на едно място различни действащи лица и услуги за създаване на ефективен механизъм за подкрепа на младежите.

Партньорските институции осъществяват съвместната си дейност посредством редовни срещи по проекта и под формата на онлайн общност. Тяхната цел е първо да установят размерите на преждевременното напускане на училище в техните региони и да изследват причините за това явление. Следващата им цел е да открият и приложат ефективни начини за подкрепа на младежите, за които съществува опасност от социално изключване. Като част от дейностите по проекта, партньорите провеждат проучвания сред учениците, учителите и семействата, за да изследват причините за преждевременното напускане на училище в техния местен контекст. Наред с това се организират семинари, на които се поставят за разглеждане редица теми, като например относително въздействието на възможностите за неформално учене.

В резултат са разработени общи методиките, които биват приложени в двата региона. В подкрепа на тези дейности са публикувани ръководства за учители, инструктори и органи на местната администрация. Всички резултати и материали се споделят чрез уебсайта на проекта, чрез публикации на хартия и посредством проведена конференция във всеки от регионите. По този начин методиките и ресурсите, разработени в рамките на проекта, се споделят с други училища и местни администрации.

РАВНОПОСТАВЕНост И ПРИОБЩАВАНЕ

Това партньорство обединява младежки организации, институции, училища, доставчици на услуги в областта на ПОО и публични органи в областта на младежта, работещи с хора, които не работят не учат и не се обучават, и с отпаднали от училище, като целта е усъвършенстване на методика, насочена към връщане на повече младежи обратно в училище или на работа. В рамките на това стратегическо партньорство партньорите организират транснационални срещи на служители за обмен на практики и разработване на проекти, както и дейности за обмен на опит на работното място и за професионално развитие на специалисти, работещи с младежи. В същото време се провежда комплекс от изследователски дейности, резултатите от които се обсъждат на транснационална среща, в рамките на която се изготвя окончателния вариант на ръчник и се планират изпитванията и оценката на усъвършенстваната методика. С оглед гарантиране на устойчивостта и разпространението на резултатите от проекта, стратегическото партньорство предвижда провеждане на конференции на местно, национално и европейско равнище, а също така разработва съвместно стратегия за последващи дейности.

ОБРАЗОВАТЕЛНИ РЕСУРСИ СЪС СВОБОДЕН ДОСТЪП

За пожарникарите съществува риск да загинат или да бъдат тежко ранени при гасене на пожар вътре в горяща сграда. Практическо обучение, адаптирано конкретно към критични ситуации, развиващи се вътре в горящи сгради, може да помогне за предотвратяване на фатални инциденти. Стратегическото партньорство има за цел създаване на

образователен пакет, основан на най-модерни методики и технологии. Крайният резултат е смесена програма за електронно обучение, която предоставя допълващо обучение по стратегия и тактика на борбата с пожарите, с която се реализира началният етап на мярка за създаване на капацитет за ранно и ефикасно реагиране при извънредни ситуации. Електронното обучение се комбинира с практически упражнения. В стратегическото партньорство участват пожарни и спасителни служби, публични органи, отговорни за обществената безопасност, и организатори на курсове за ПОО.

АКТИВНО УЧАСТИЕ НА МЛАДЕЖИ В ОБЩЕСТВОТО

Три гимназиални училища от Финландия, Германия и Нидерландия установяват контакт чрез платформата eTwinning, водени от общия си интерес да разработят проект, посветен на демокрацията в училище. Трите училища решават да кандидатстват за финансиране за стратегическо партньорство. Целта на проекта е развитие на управлението на училищата посредством участието на учителите, учениците и родителите в процесите на вземане на решения в училище. Проектът продължава три години и всяка година участващите училища анализират участието на всяка от тези групи в процеса на вземане на решения в училище и как тяхното участие може да бъде действително подобрено въз основа на наученото в резултат на сътрудничеството с техните партньори. Проектът се подкрепя от училищните ръководства, учителите и родителите, които активно участват в неговото изпълнение. Участващите ученици развиват своята независимост и важни умения за мислене, както и своето разбиране на концепции като свобода, права и задължения. Също така учениците разсъждават върху това как биха могли да допринесат за това училището да придобие по-голямо значение за тях самите. В рамките на дейностите по проекта учениците получават възможност да изразяват своето мнение, да изслушват становищата на другите, да провеждат обсъждания и да защитават взети решения използвайки валидни аргументи. Дейностите по проекта се изпълняват както посредством проекта TwinSpace на уебсайта на eTwinning, така и присъствено, в рамките на две срещи, на които групи ученици от всяко училище вземат участие, придружени от своите учители. В срещите вземат участие представители на училищните ръководства и на родителите. Между срещите по проекта партньорите използват уебсайта eTwinning, за да развиват дейностите по проекта, да обсъждат и да споделят ресурси. Учениците поддържат съвместен блог, в който публикуват снимки и актуална информация за дейностите по проекта, както и мнения и анализи по темите, върху които работят. Блогът, учебните планове и учебните материали, разработени в рамките на проекта, както и някои от материалите, създадени от учениците, са публикувани чрез eTwinning и са предоставени за ползване като ресурси от други, които биха искали да осъществят подобен проект.

УНИВЕРСАЛНИ УМЕНИЯ / ОСНОВНИ УМЕНИЯ

С цел усъвършенстване на математическата и финансовата грамотност на групи възрастни в неравностойно положение (мигранти, нискоквалифицирани лица, лица в неравностойно социално-икономическо положение и др.) организации за обучение на възрастни разработват, в сътрудничество с местни/регионални органи и социални партньори, актуални дейности за обучение въз основа на нови и адекватни методики и ресурси за обучение. Резултатите, като например учебни програми, ръководства за инструктори, набори/инструментариуми за възрастни учащи, се изпитват от партньорските организации и се валидират от съответните заинтересовани страни. Осъществяването на насочена дейност за разпространение е предпоставка проектът да даде отражение не само върху компетентностите на възрастните учащи, но също и на местно/регионално равнище, тъй като той може да предложи специализирани възможности за учене на групите в неравностойно положение, които да доведат до тяхното интегриране в местното общество.

ПРИЗНАВАНЕ И ВАЛИДИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Партньорските организации могат да допринесат значително за процеса на валидиране на неформалното и самостоятелното учене. При отчитане на различното положение на партньорите, обменените идеи и опит, стратегическото партньорство може да анализира настоящата ситуация и да предложи препоръки във връзка с валидирането в съответните държави.

ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И ПРОФЕСИОНАЛИЗИРАНЕ НА РАБОТАТА, СВЪРЗАНА С МЛАДЕЖИ

Вдъхновени от приоритетите на стратегията на ЕС за младежта, група опитни специалисти, работещи с младежи, установяват стратегическо партньорство с хора, отговарящи за работата с младежи на институционално равнище, експертни центрове по въпросите на младежта, образователни институции, специализирани в работата с младежи и изследователи с цел да изготвят набор от референтни документи, които да са в помощ на специалистите, работещи с младежи, в тяхната работа, свързана с психичното здраве на младежите. В рамките на проекта всички партньори обединяват усилията си, за да установят и анализират ключови концепции, които да послужат за основа на техните изследвания. Те организират семинари с участието на експерти, срещи и учебни визити, за да документират своята работа, а също и за да осъществят контакти между младежи и специалисти, работещи с младежи, с опит в областта на психичното здраве, с цел да обменят добри практики и идеи. Крайната цел е след приключването на проекта да бъде изготвена публикация, която да бъде разпространена сред специалистите, работещи в тази област.

ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ВИШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. ПОЯСНЕНИЯ ОТНОСНО ОБХВАТА НА ФИНАНСОВАТА ПОДКРЕПА ОТ ЕС

РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ

Кандидатът извършва оценка на необходимото натоварване на персонала въз основа на категорията персонал и броя на дните, през които ще се работи по проекта, във връзка с дейностите, работния план и предвижданите резултати. Работните дни могат да включват почивни дни и официални празници. За целите на изчисляване на бюджета работните дни за всяко лице няма да надвишават 20 дни на месец или 240 дни на година. Това изчисление на бюджета е получено в резултат на прилагане на приноса към единичните ставки за персонал по програма „Еразъм+“. То е независимо от действителните условия за възнаграждението, които ще бъдат определени в споразумението за партньорство и изпълнявани от бенефициерите.

Профилът на персонала, участващ в проекти за изграждане на капацитет, се групира в четири категории:

- **Мениджъри (персонал от категория 1)** (включително законодатели, висши служители и управители) — извършват висши управленски дейности, свързани с управлението и координацията на дейностите по проекта.
- **Изследователи, учители и инструктори (ИУИ) (персонал от категория 2)** — обикновено извършват академични дейности, свързани с разработване на учебната програма/програмата за обучение, изготвяне и адаптиране на материали за преподаване и обучение, както и подготовка и провеждане на курсове или обучения.
- **Технически персонал (персонал от категория 3)** (включително техници и приложни специалисти) — изпълнява технически задачи, като например такива, свързани със счетоводство, отчетност и преводачески дейности. Външни преводачески услуги и външни езикови курсове, предоставени от подизпълнители, които не са членове на консорциума, трябва да се класифицират като „разходи за подизпълнители“.
- **Административен персонал (персонал от категория 4)** (включително административни служители и служители за обслужване на клиенти) — изпълнява административни задачи, като например секретарски задължения.

Действителните условия за възнаграждението на персонала, участващ в проекта, се определят съвместно от участващите организации, одобряват се от ръководителите, отговарящи за наемането им на работа, и са част от споразумението за партньорство, което трябва да бъде подписано между партньорите в началото на проекта.

ПЪТНИ РАЗХОДИ — ЗА ПЕРСОНАЛ

Всяка категория служители (напр. мениджъри, ИУИ, технически и административен персонал), които са на официален договор в институциите бенефициери и участват в проекта, могат да се възползват от финансова подкрепа за пътни и дневни разходи, при условие че те са пряко свързани с постигането на целите на проекта.

Пътуванията са предназначени за следните дейности:

- командировки с цел преподаване/обучение;
- с цел обучение и преквалификация (допустими само за персонал от държави партньори);
- актуализиране на програми и курсове;
- практически стажове в дружества, отрасли и институции (допустими само за персонал от държави партньори);
- срещи, свързани с управлението на проекти (за целите на дейности по управление, координация, планиране, мониторинг и контрол на качеството);
- семинари и посещения с цел разпространение на резултатите.

Продължителността на такива пътувания не трябва да надвишава три месеца.

ПЪТНИ РАЗХОДИ — ЗА СТУДЕНТИ

Студенти (кратък цикъл, първи цикъл (бакалавър или еквивалентен), втори цикъл (магистър или еквивалентен) и трети или докторски цикъл), регистрирани в една от институциите бенефициери, могат да се възползват от финансова подкрепа за пътни и дневни разходи, при условие че чрез нея се подпомага постигането на целите на проекта. Пътуванията на студенти трябва да се провеждат в участваща организация или в друга организация под надзора на участваща организация.

Те трябва да бъдат насочени главно към студентите от държавата партньор и предназначени за следните дейности:

Дейност	Продължителност
<ul style="list-style-type: none"> ▪ периоди на обучение в институция от държава партньор; ▪ периоди на обучение в институция от държава по програмата (само за студенти от държава партньор); ▪ участие в интензивни курсове, организирани в институция от държава по програмата или държава партньор; ▪ практики и стажове в дружества, отрасли или институции в държава партньор; ▪ практики и стажове в дружества, отрасли или институции в държава по програмата (само за студенти от държава партньор); 	минимум 2 седмици, максимум. 3 месеца
<ul style="list-style-type: none"> ▪ участие в краткосрочни дейности, свързани с управлението на проекта (управляващи комитети, координационни срещи, дейности по контрол на качеството и т.н.). 	максимум 1 седмица

Изисква се предварително разрешение от Изпълнителната агенция, ако съответният студент възнамерява да извършва дейности, които не са описани по-горе.

ОБОРУДВАНЕ

Финансовата подкрепа от ЕС може да се използва за подпомагане на закупуването на оборудване. Единствено покупката на оборудване, което е пряко свързано с целите на проекта, може да се счита за допустим разход. Това може да включва например (електронни)книги и периодични издания, факс машини, копирни машини, компютри и периферни устройства (включително ноутбук компютри/преносими компютри и таблети), софтуер, машини и оборудване за учебни цели, лабораторни материали (за учебни цели), видеопроектори (хардуер) и програми за видеопрезентации (софтуер), телевизионни приемници, инсталиране/настройка на комуникационни линии за интернет връзка, достъп до бази данни (библиотеки и електронни библиотеки извън партньорството) и облачни услуги, разходи за техника, поддръжка, застраховка, транспорт и монтаж.

Оборудването е предназначено изключително за висшите учебни институции от държавата партньор, които са включени в партньорството, в които то трябва да бъде инсталирано в най-краткия практически възможен срок. Оборудването трябва да бъде вписано в инвентарния опис на институцията, където е инсталирано. Тази институция е едноличен собственик на оборудването.

- Оборудването следва да е от ключово значение за постигането на целите на проекта и поради това следва да бъде закупено в началото на изпълнението на проекта и за предпочитане не по късно от четири месеца преди края на проекта.
- При никакви обстоятелства оборудване не може да се закупува за институция/организация от държава по програмата или за институции, различни от ВУИ в държавите партньори.
- Наемане на оборудване може да се счита за допустимо, но само при изключителни и надлежно обосновани обстоятелства и при условие че това наемане не продължава и след срока на споразумението за отпускане на финансовата подкрепа.
- Като се има предвид конкретното естество на дейностите за изграждане на капацитет в рамките на програма „Еразъм+“, ще се отчита общата покупна цена на оборудването, а не амортизацията на оборудването.

В случай на закупуване на оборудване над 25 000 EUR и по-малко от 134 000 EUR бенефициерите трябва да получат

конкурентни тръжни оферти от най-малко трима доставчици и да приемат офертата, предлагаща най-добро съотношение между качество и цена, при съблюдаване на принципите на прозрачност и равно третиране на потенциалните изпълнители и като се полагат усилия за избягване на конфликт на интереси. Националното законодателство се прилага за закупуване на оборудване за над 134 000 EUR. Бенефициерите не могат да разделят покупката на оборудване на по-малки поръчки под праговата стойност.

Кандидатите следва да са наясно с факта, че поръчката и доставката на оборудване за институции от държава партньор често е доста сложна процедура и това следва да се вземе предвид на етапа на планиране.

ВЪЗЛАГАНЕ НА ПОДИЗПЪЛНИТЕЛИ

Договорите с подизпълнители са предназначени за специфични, свързани с проекта, задачи с определен срок, които не могат да бъдат изпълнени от самите членове на консорциума. Това включва самостоятелно заети експерти/експерти на свободна практика. Наемането на външни органи като подизпълнители следва да става в много редки случаи. Специфичните компетентности и конкретният експертен опит, необходими за постигане на целите на проекта, следва да са налични в консорциума и да определят неговия състав. Следователно наемането на подизпълнители за задачи, свързани с управлението на проекта, не се разрешава.

Обичайните дейности, които могат да бъдат възлагани на подизпълнители, са (при условие че не се извършват от персонал на бенефициерите):

- дейности по оценка и одит,
- курсове по информационни технологии,
- езикови курсове,
- дейности по отпечатване, издаване и разпространение,
- услуги за писмен превод,
- уебдизайн и поддръжка.

Във всички случаи задачите, които ще бъдат възлагани на подизпълнители, трябва да бъдат посочени в предложението (въз основа на съответната подкрепяща информация, заедно с ясна аргументация защо задачата не може да бъде извършена от бенефициерите), а очакваната сума да бъде включена в бюджета. За сключването на договори с подизпълнители по време на изпълнението на проекта, които първоначално не са предвидени в бюджета, ще се изисква предварително писмено одобрение от Агенцията.

В случай на договор с подизпълнители на стойност над 25 000 EUR и по-малко от 134 000 EUR, бенефициерите трябва да получат конкурентни тръжни оферти от най-малко трима доставчици и да приемат офертата, предлагаща най-добро съотношение между качество и цена, при съблюдаване на принципите на прозрачност и равно третиране на потенциалните изпълнители и като се полагат усилия за избягване конфликт на интереси. Националното законодателство се прилага за закупуване на оборудване за над 134 000 EUR. Бенефициерите не могат да разделят покупката на услуги на по-малки поръчки под праговата стойност.

Подизпълнителите трябва да бъдат наемани въз основа на договор, в който се посочва конкретната задача, която ще се извършва, както и неговата продължителност. Той трябва да съдържа дата, номер на проект и подписите на двете страни.

Членове на персонала на събенефициерите нямат право да участват като подизпълнители по проекта.

Действителните пътни разходи и разходи за престой на доставчици на услуги, наети като подизпълнители, трябва да бъдат декларирани в бюджетното перо за подизпълнители и да бъдат обосновани и документирани.

2. ФИНАНСОВА ОТЧЕТНОСТ И ИЗЧИСЛЯВАНЕ ОКОНЧАТЕЛНИЯ РАЗМЕР НА ФИНАНСОВАТА ПОДКРЕПА

За всеки проект предвиденият бюджет, е определен в споразумението за отпускане на финансова подкрепа трябва да се използва в съответствие с разпоредбите, включени в него. В рамките на проектите бюджетни пера могат се да увеличат чрез трансфер от друго бюджетно перо, максимум до 10 % без предварително разрешение дори и ако увеличената сума надвишава максималните тавани За персонал, оборудване и договори с подизпълнители.

Молби за увеличаване на бюджетни пера с повече от 10 % трябва да се представят в писмен вид на Агенцията и водят до допълнително споразумение. Ако в резултат на увеличението максималните тавани на разходите за персонал, оборудване и подизпълнители са превишени, молбата няма да бъде приета.

На етапа на отчитане Изпълнителната агенция ще поиска от партньорите да предоставят информация за съфинансирането за статистически цели.

РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ

За целите на всяка финансова оценка и/или одит бенефициерите трябва да са в състояние да обосноват/докажат следното:

- съществуването на официално договорно правоотношение между работодателя и наетото лице;
- декларираният обем на работата може да бъде установен и проверен; изискват се доказателства за извършената работа и времето, прекарано в работа по проекта (напр. присъствени списъци, материални резултати/продукти, задължителни формуляри за отработените часове);
- не се изисква обосновка за доказване на нивото на разходите.

На етапа на финансовото отчитане към отчета по проекта трябва да бъде приложено надлежно попълнено споразумение за всяко лице, заето по проекта, и то трябва да се съхранява от координатора като оправдателен документ. Споразуменията трябва да бъдат подписани от съответното лице, след което да бъдат подписани и подпечатани от отговорното лице (напр. декана) в институцията, където това лице е назначено. За персонала, изпълняващ различни категории задачи, трябва да се подпише отделно споразумение за всеки вид дейност.

В допълнение към всяко споразумение за персонала трябва да се приложат формуляри за отработените часове. Те трябва да указват:

- датата на предоставяне на услугата;
- броят на отработените дни на тези дати;
- изпълнените задачи (кратко описание) във връзка с плана за действие.

Формулярите за отработени часове трябва да бъдат подписани от съответното лице и заверени от отговорното лице в институцията, където това лице е назначено. Оправдателните документи не следва да се изпращат заедно със заключителния отчет в края на проекта. Споразуменията за персонала (с съответните формуляри за отработените часове) обаче следва да се съхраняват заедно със отчетите по проекта.

На този етап Изпълнителната агенция ще проверява допустимостта на изпълняваните дейности въз основа на отчета изпратен от координатора (вж. приложението към Споразумението за отпускане на финансова подкрепа — „Заключителен отчет“). Ако има съмнения по някой конкретен въпрос, Агенцията може да поиска да бъдат изпратени всички оправдателни документи.

Реалният принос на ЕС ще бъде цялостно преизчислен за целия проект, като се използва подходът на единичните ставки, въз основа на реално мобилизираните човешки ресурси. Приносът на ЕС в разходите за персонал не може да надвишава 110 % от абсолютната стойност, посочена в споразумението за отпускане на финансова подкрепа или допълнителни споразумения към него.

ПЪТНИ РАЗХОДИ И РАЗХОДИ ЗА ИЗДРЪЖКА

За целите на всяка финансова оценка и/или одит бенефициерите трябва да са в състояние да обосноват/докажат следното:

- пътуванията са пряко свързани с конкретни и ясно определени дейности, свързани с проекта;
- пътуванията действително са се състояли (бордна карта, фактури от хотел, присъствен списък и пр.). Не се изисква обосновка по отношение на действителните пътни разходи и разходи за издръжка.

На етапа на финансовото отчитане за всяко пътуване към сметките по проекта трябва да бъде приложен индивидуален отчет за мобилност и той да се съхранява от координатора като оправдателен документ. Оправдателни документи трябва да бъдат приложени към всеки отчет за мобилност, за да се докаже фактът, че пътуването действително се е състояло (напр. пътнически билети, бордни карти, фактури, разписки, присъствен списък). Не е необходимо да се доказват действителните разходи за пътуването.

Оправдателните документи не следва да се изпращат заедно със заключителния отчет в края на проекта. Индивидуалните отчети за мобилност обаче следва да се съхраняват заедно със отчетите по проекта.

На този етап Изпълнителната агенция ще проверява допустимостта на изпълняваните дейности въз основа на отчета изпратен от координатора (вж. приложението към Споразумението за отпускане на финансова подкрепа — „Заключителен отчет“). Ако има съмнения по някой конкретен въпрос, Агенцията може да поиска да бъдат изпратени всички оправдателни документи.

Реалният принос на ЕС ще бъде цялостно преизчислен за целия проект, като се използва подходът на единичните

ставки, въз основа на реално мобилизираните човешки ресурси. Приносът на ЕС в пътните разходи и разходите за издръжка не може да надвишава 110 % от абсолютната стойност, посочена в споразумението за отпускане на финансова подкрепа или допълнителни споразумения към него.

ОБОРУДВАНЕ

За целите на всяка финансова оценка и/или одит бенефициерите трябва да са в състояние да обосноват/докажат следното:

- декларираните разходи могат да бъдат идентифицирани и проверени, и по-специално са били записани в счетоводните системи на бенефициера;
- оборудването е надлежно регистрирано в инвентарния опис на съответната институция.

Оправдателните документи не следва да се изпращат със заключителния отчет. Следните документи обаче следва да се съхраняват заедно със сметките по проекта:

- фактура(и) за цялото закупено оборудване (моля, отбележете, че формуляри за поръчки, проформа фактури, оферти или оценки не се приемат като доказателство за разходи);
- когато прагът от 25 000 EUR е надхвърлен — документация за тръжните процедури. В такива случаи бенефициерите не могат да разделят покупката на оборудване на по-малки поръчки, с по-малки суми.

На етапа на финансовото отчитане Изпълнителната агенция ще вземе предвид разходите въз основа на финансовите отчети (списъци с разходите), изпратени от координатора (вж. приложението към Споразумението за отпускане на финансова подкрепа — „Заключителен отчет“). Персоналът на Изпълнителната агенция ще разгледа тези списъци подробно, за да провери допустимостта на разходите. Ако има съмнения по някой конкретен въпрос, Агенцията може да поиска да бъдат изпратени всички оправдателни документи.

Моля обърнете внимание, че когато общата стойност на фактурата възлиза на повече от 25 000 EUR, копията (а не оригиналите) на фактурата и сравнимите оферти трябва да се изпратят като оправдателни документи заедно със заключителния отчет. На този етап допустимите разходи за оборудване не могат да надвишават 110 % от абсолютната стойност, посочена за оборудване в споразумението за отпускане на финансова подкрепа или допълнителни споразумения към него.

ВЪЗЛАГАНЕ НА ПОДИЗПЪЛНИТЕЛИ

За целите на всяка финансова оценка и/или одит бенефициерите трябва да са в състояние да обосноват/докажат следното:

- наличието на официален договор;
- декларираните разходи могат да бъдат идентифицирани и проверени, и по-специално се записват в счетоводните системи на бенефициера.

Оправдателните документи не следва да се изпращат със заключителния отчет. Следните документи обаче следва да се съхраняват заедно със сметките по проекта:

- фактури, договори с подизпълнители и банкови извлечения.
- в случай на пътувания на доставчици на услуги, наети като подизпълнители — индивидуални отчети за пътувания (приложение) заедно с всички копия на пътнически билети, бордни карти, фактури и разписки, или за пътувания с автомобил — копие от вътрешните правила относно ставката за възстановяване на разходите на километър. Целта на оправдателните документи е да докажат действителните разходи за пътуването и факта, че пътуването действително се е състояло.
- когато прагът от 25 000 EUR е надхвърлен — документация за тръжните процедури. В такива случаи бенефициерите не могат да разделят покупката на оборудване на по-малки поръчки, с по-малки суми.

На етапа на финансовото отчитане Изпълнителната агенция ще вземе предвид разходите въз основа на финансовите отчети (списъци с разходите), изпратени от координатора. Изпълнителната агенция ще разгледа тези списъци подробно, за да провери допустимостта на разходите. Ако има съмнения по някой конкретен въпрос, Агенцията може да поиска да бъдат изпратени всички оправдателни документи.

Моля, обърнете внимание, че когато общата стойност на договора за подизпълнение възлиза на повече от 25 000 EUR, копията (а не оригиналите) на договора за подизпълнение, фактурата и сравнимите оферти трябва да се изпратят като оправдателни документи заедно с финансовия отчет. На този етап допустимите разходи за подизпълнители не могат да надвишават 110 % от абсолютната стойност, посочена за подизпълнители в споразумението за отпускане на финансова подкрепа или допълнителните споразумения към него.

ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ РАЗМЕР НА ФИНАНСОВАТА ПОДКРЕПА

На етапа на отчитане в края на проекта реалният принос на ЕС ще бъде цялостно преизчислен за целия проект като се използва подходът на единичните ставки (за заплати, пътувания и разходи за престой) и подходът на действително извършените разходи (за оборудване и подизпълнители), въз основа на действително извършените дейности. Приносът на ЕС в различните бюджетни пера не може да надвишава 110 % от абсолютната стойност, посочена в споразумението за отпускане на финансова подкрепа или допълнителните споразумения към него.

3. ДРУГИ ПРАВИЛА ЗА МОБИЛНОСТТА НА СТУДЕНТИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА (СПЕЦИАЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ ЗА МОБИЛНОСТ)

ПРЕДИ МОБИЛНОСТТА

а. МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНО СПОРАЗУМЕНИЕ

Висшите учебни институции се задължават да зачитат всички принципи на Еразъм Хартата за висше образование, насочени към осигуряване на висококачествена мобилност, включително на изложените по-долу: „да се гарантира, че заминаващите участници в дейности за мобилност са добре подготвени за мобилността, включително че владеят съответния език на необходимото ниво“ и „да се предостави подходяща езикова подкрепа на пристигащите участници в дейности за мобилност“. Облагодетелствани са институциите, които могат да използват инфраструктурата за езиково обучение, с която разполагат.

Във всички случаи бенефициерите ще бъдат задължени по договор да предоставят услуги с високо качество, като постигнатите от тях резултати ще подлежат на мониторинг на проектите за изграждане на капацитет, като се вземат предвид също и отзивите на студентите и членовете на персонала, предоставени посредством Mobility Tool+ (вж. по-долу).

В резултат на това мобилността на студенти и персонал се осъществява въз основа на междуинституционално споразумение, сключено между отделни ВУИ. С това междуинституционално споразумение в случаите на мобилност, осъществявана между държави по програмата и допустими държави партньори (и между допустими държави партньори), се определят общите принципи съгласно Еразъм Хартата за висше образование, като и двете страни поемат задължение да ги спазват.

Освен това обхватът на едно междуинституционално споразумение може да бъде разширен и да включи мобилност на студенти за стажове и/или мобилност на персонал за обучение, като се разчита на партньорската институция с оглед намиране на приемащи предприятия/организации в тяхната държава.

Важно е да се отбележи, че институциите трябва да имат въведени ефективни процедури и механизми за повишаване и гарантиране на безопасността и защитата на участниците в изпълняваните от тях проекти. В тази връзка всички студенти и персонал, участващи в мобилност, трябва да бъдат застраховани за рисковете, свързани с участието им в тези дейности. Отговорност на организаторите на проекти е да избират най-подходящия вид застраховка с оглед на вида на провежданата дейност и предлаганите на национално равнище видове застраховки. Освен това не е необходимо да се сключват специални застраховки във връзка с изпълняваните проекти, когато участниците имат застрахователно покритие по договори, сключени от организациите, изпълняващи проекта.

Във всички случаи следните области трябва да бъдат обхванати от застрахователно покритие:

- когато е уместно, застраховки за пътуване (включително повреда или загуба на багаж);
- гражданска отговорност (включително, когато е уместно, професионална отговорност или застраховка за отговорност за вреди);
- злополука и тежко заболяване (включително постоянна или временна нетрудоспособност);
- смърт (включително репатриране в случай на смърт при проекти, изпълнявани в чужбина).

б. MOBILITY TOOL+

Когато участниците са избрани и най-късно когато започват тяхната мобилност, организацията бенефициер трябва да въведе в Mobility Tool+ общата информация относно участника и вида мобилност, която той/тя ще реализира (например името на участника, дестинация, продължителността на мобилността и т.н.), като това следва да се извърши най-рано на етапа на подбор на участниците. Mobility Tool+ ще подпомогне бенефициерите в администрирането на мобилностите по програма „Еразъм+“. Организациите бенефициери са длъжни да актуализират информацията в Mobility Tool+, като отразяват всички настъпили по време на изпълнението на проекта за мобилност промени по отношение на участниците или дейностите. Бенефициерите ще имат възможност да

генерират предварително попълнени доклади от Mobility tool+ въз основа на информацията, която са предоставили. Също така Mobility Tool+ може да генерира отчети, които се попълват от участниците в мобилност. Допълнителна информация за инструмента за мобилност и за начина на достъп до инструмента ще бъде предоставяна в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, сключено между EACEA и бенефициера.

в. УСЛОВИЯ, ПРИ КОИТО СТУДЕНТИТЕ МОГАТ ДА УЧАСТВАТ

- ПОДБОР

Студентите кандидатстват пред партньорството, което извършва подбора на участниците в мобилност. Подборът на студенти, както и процедурите за отпускане на безвъзмездни средства за студенти трябва да са справедливи, прозрачни, съгласувани и документирани, както и да са достъпни за всички участващи в процеса на подбор страни.

Висшата учебна институция предприема необходимите мерки, за да предотврати всякакви конфликти на интереси във връзка с лица, които са поканени да вземат участие в органите по подбор или в процеса на подбор на студенти.

Критериите за подбор, като академични постижения на кандидата, предишни участия в мобилност, мотивация, предишен опит в приемащата държава (т.е. завръщане в държавата на произход) и т.н., се публикуват.

След приключването на процеса по подбор на студенти те следва да получат от своята изпращаща институция Харта за студенти „Еразъм+“, в която са описани правата и задълженията на студентите във връзка с техния период на обучение или стаж в чужбина и е предоставена информация за различните стъпки, които следва да бъдат предприети преди, по време и след приключване на мобилността.

- СПОРАЗУМЕНИЕ СЪС СТУДЕНТА

Преди заминаването си всеки избран студент трябва да подпише споразумение, което също включва и „Споразумение за обучение“, с което се определя програмата за обучението и/или стажа, както е договорена между студента, изпращащата и приемащата организация. С това споразумение за обучение се определят планираните резултати от обучението за периода на обучение в чужбина и се посочват условията за формално признаване. Със споразумението се определя и мястото на провеждане на обучение и/или стажа. В споразумението за обучение изпращащата институция и студентът се договарят за нивото на владеене на езика (основен език на преподаване/език, използван на работното място), което следва да бъде достигнато от студента преди началото на периода на обучение/стаж в съответствие с препоръчаното ниво, посочено в междуинституционалното споразумение, сключено между изпращащата и приемащата институции (или в съответствие с изискванията на предприятието, когато става дума за стаж). Където е приложимо, изпращащата институция и студентът могат да се споразумеят за предоставяне на подходящата езикова подкрепа, която да позволи на студента да достигне договореното ниво.

- ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА ЗА СТУДЕНТИ

Студентите, подписали споразумение за обучение, имат право да получат финансова подкрепа (грант) от ЕС, за да се издържат по време на периода за обучение или стаж в чужбина. В допълнение към финансовата подкрепа от ЕС те могат да получават регионални, национални или други видове безвъзмездни средства, управлявани от друга организация (например министерство или органи на регионалната администрация).

Студентите, участващи в специално направление за мобилност за изграждане на капацитет, са освободени от заплащане на такси за обучение, регистрация, изпити и достъп до лаборатории и библиотеки в приемащата институция. Възможно е обаче студентите да заплащат някои малки такси за разходи като застраховки, за съюзи и използване на различни материали като фотокопирни услуги и лабораторни материали на същото основание, на което за тези разходи заплащат местните студенти. Заминаващите студенти не трябва да плащат никакви допълнителни такси и други плащания във връзка с организацията или администрирането на тяхната мобилност.

Освен това правото на стипендия или заем, предоставени на студентите за обучението им в тяхната учебна институция, трябва да бъде запазено по време на периода в чужбина.

Студентите, участващи в специално направление за мобилност за изграждане на капацитет, не могат в същото време да бъдат бенефициери по други безвъзмездни финансираня от ЕС.

г. УСЛОВИЯ, ПРИ КОИТО ПЕРСОНАЛЪТ МОЖЕ ДА УЧАСТВА

- ПОДБОР

Членовете на персонала, участващи в специално направление за мобилност за изграждане на капацитет, трябва да се селектират от изпращащата организация по честен и прозрачен начин. Преди заминаването си членовете на персонала трябва да се договорят с изпращащата и приемащата институция/предприятие относно програмата за мобилност.

Подборът на преподаватели и персонал на организацията се извършва от партньорството. Процедурите за подбор и за отпускане на безвъзмездни средства трябва да са справедливи, прозрачни, съгласувани и документирани, както и да са достъпни за всички участващи в процеса на подбор страни. Критериите за подбор (например даване на предимство на членове на персонала, които ще пътуват в чужбина за първи път, ограничения върху максималния брой дейности за мобилност, които даден член на персонала може да предприеме за определен период от време и др.) се публикуват.

Организацията предприема необходимите мерки, за да предотврати всякакви конфликти на интереси във връзка с лица, които могат да бъдат поканени да вземат участие в органите по подбор или в процеса на подбор на индивидуални бенефициери.

В случаи на мобилност на член на персонала на предприятие в приемаща ВУИ мобилността се организира по покана на институцията, отправена до члена на персонала на предприятието.

- СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА МОБИЛНОСТ

Подборът на персонал на ВУИ се извършва от изпращащата институция въз основа на проект на програма за мобилност, внесен от члена на персонала след консултации с приемащата институция/предприятие. Преди заминаването изпращащата институция/предприятие и приемащата институция/предприятие уговарят формално окончателния вариант на програмата за мобилност (посредством размяна на писма или електронни съобщения).

За качеството на периода на мобилност в чужбина отговарят заедно изпращащата институция/предприятие и приемащата институция/предприятие.

След мобилността

а. ПРИЗНАВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

В края на периода на мобилност в чужбина приемащата институция/предприятие трябва да предоставят на студента и неговата ВУИ академична справка или свидетелство за стаж („справка за работата“), удостоверяващи резултатите от уговорената програма.

Последващите действия след мобилността включват формално признаване от изпращащата институция на получените в чужбина кредити за формално учене, в резултат на което са придобити компетентности (използвайки ЕСТК или друга еквивалентна система), включително за стажове, когато е приложимо, и документиране на резултатите от обучението, произтекли от неформално и самостоятелно учене извън аудиторията или работното място (чрез Дипломно приложение).

Що се отнася до мобилността на персонал, изпращащата институция следва да гарантира, че резултатите от обучението на участващия персонал ще бъдат съответно признати, разпространени и широко използвани в рамките на институцията.

б. ОТЧИТАНЕ

В края на периода в чужбина всички учащи и членове на персонала, които са участвали в дейност за мобилност, са длъжни да изготвят и предадат окончателен отчет. По отношение на дейностите за мобилност с продължителност от два месеца или повече отчетът включва и качествена оценка на получената по време на периода на мобилност езикова подкрепа.

Партньорството може да поиска от студентите и членовете на персонала, които не са предали такъв отчет, частично или цялостно възстановяване на получената финансова подкрепа от ЕС. Възстановяване не може да се иска, когато учащият или членът на персонала е бил възпрепятстван да завърши своите планирани дейности в чужбина поради форсмажорни обстоятелства. Такива случаи се докладват от партньорството на ЕАСЕА.

4. ДРУГИ ВАЖНИ ПРАВИЛА И ПРЕПОРЪКИ

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА ПАРТНЬОРСТВО

Подробните условия за изпълнение на проекта трябва да бъдат договорени между партньорите и официализирани в споразумение за партньорство, което трябва да бъде подписано в началото на проекта.

Копие от споразумението за партньорство трябва да бъде предоставено на Изпълнителната агенция в рамките на шест месеца след подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Това споразумение за партньорство трябва да обхваща различните финансови, технически и правни аспекти, свързани с изпълнението на проекта, включително:

- ролята и отговорностите на партньорите;
- бюджетни въпроси (съфинансиране, разбивка на бюджета по дейности и партньори, условия за прехвърляне на средства и т.н.);
- политиката за възнагражденията на персонала;
- условията за възстановяване на пътните разходи и разходите за престой;
- механизмите за отчитане;
- механизмите за управление на конфликти и др.

СЪСТАВ И ПРОМЯНА НА УЧАСТВАЩИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Всяка предложена промяна на бенефициерите по проекта трябва да бъде обявена и за нея се изисква предварително одобрение от Изпълнителната агенция. За различните изменения на партньорството по проекта се прилагат следните изисквания:

- за добавяне на събенефициери се изисква подписано мандатно писмо между координатора и новия събенефициер, и писма за приемане от всички други събенефициери, подписани от законния представител. Те следва да бъдат препратени от координатора заедно с молбата.
- за оттегляне на събенефициери се изисква писмено обяснение от координатора и писмо за оттегляне от оттеглящия събенефициери, подписано от законния представител. Когато минималните изисквания за партньорство вече не са изпълнени, Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура си запазва правото да вземе решение относно продължаването на споразумението.
- за промяна на лицето за контакт за координатора се изисква писмено потвърждение, подписано от новото лице за контакт, законния представител и предишното лице за контакт на координатора.

НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ

В допълнение към недопустимите разходи в Част В следните разходи не се считат за допустими за проекти за изграждане на капацитет;

- оборудване, като например: обзавеждане, моторни превозни средства от всякакъв вид, оборудване за целите на изследователската и развойна дейност, телефони, мобилни телефони, алармени системи и системи против кражба;
- разходи за помещения (покупка, отопление, поддръжка, ремонт и пр.);
- разходи, свързани със закупуването на недвижими имоти;
- разходи за амортизация.

Задължителен външен одит (одиторска заверка)

Доклад от външен одит (одит тип II) на финансовия отчет за дейността и основните счетоводни отчети трябва да бъде изпратен заедно с окончателния доклад и необходимите оправдателни документи.

Целта на одита е да се даде на Изпълнителната агенция достатъчна увереност, че разходите, както и постъпленията, са декларирани в окончателния финансов отчет в съответствие с правните и финансови разпоредби на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Всеки бенефициер е свободен да избере квалифициран външен одитор, включително своя задължителен външен

одитор, при условие че са изпълнени следните кумулативни изисквания:

- външният одитор трябва да бъде независим от бенефициера;
- външният одитор трябва да бъде квалифициран за извършване на задължителни одити на счетоводните документи в съответствие с националното законодателство, привеждащо в изпълнение Директивата относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, или всяко законодателство на Европейския съюз, заменящо тази Директива.

Бенефициер, установен в трета страна, трябва да спазва еквивалентни национални разпоредби в областта на одита.

ОПРАВДАТЕЛНИ ДОКУМЕНТИ

Когато е необходимо, трябва да бъдат изпратени четливи копия (а не оригинали) на оправдателните документи. Ако има съмнения по някой конкретен въпрос, Агенцията може да поиска да бъдат изпратени всички оправдателни документи.

Представянето на необходимите оправдателни документи е неразделна част от задълженията по споразумението и неизпращането на един или повече документи може да доведе до искане за възстановяване на съответните разходи.

Копия на договорите с подизпълнители и фактурите, надвишаващи 25 000 EUR, трябва да се изпратят с окончателния отчет.

Трябва да бъдат получени оферти от най-малко трима доставчици за всички покупки на оборудване и услуги, които надвишават 25 000 EUR, независимо от бюджетния ред.

ПРИЛОЖЕНИЕ II: РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Практическо ръководство за бенефициерите

ВЪВЕДЕНИЕ

Дейностите, свързани с разпространение и използване на резултатите, са средство да се даде публичност на работата, извършена в рамките на проектите по програма „Еразъм+“. Споделянето на резултатите, извлечените поуки и направените констатации с по-широка аудитория извън участващите организации е начин финансираните от ЕС дейности да облагодетелстват по-широк кръг субекти, а също така е средство за популяризиране на приноса на организациите към постигането на целите на програма Еразъм+, което дава фундаментално значение на връзката между програмата и политиките. По тази причина всеки от проектите, подкрепени по програмата, е стъпка в посока към осъществяване на общите цели, определени по програмата, за подобряване и модернизиране на системите на образованието, обучението и младежта.

По отделните проекти дейностите за разпространение се различават, поради което е важно да се държи сметка за това какви дейности за разпространение са подходящи за изпълнение от съответните участващи организации. Партньорите в по-малки проекти следва да предприемат дейности за разпространение и използване на резултатите, които съответстват на нивото на тяхното участие. Дейностите за разпространение, свързани с проект за мобилност, трябва да отговарят на различни изисквания в сравнение с проектите за партньорство. Мащабът на дейностите за разпространение и използване на резултатите нараства съобразно размера и стратегическата важност на проекта. В рамките на процедурата по кандидатстване от кандидатите ще се изисква да разяснят своите намерения/планове за провеждане на дейности за разпространение и използване и съответно, ако кандидатурите им са успешни, да проведат тези дейности.

В **раздел 1** са дефинирани някои основни термини и са предоставени разяснения за резултатите, които може да бъдат постигнати посредством дейности за разпространение и използване на резултатите и как тези дейности ще допринесат за постигането на общите цели на проекта.

В **раздел 2** са очертани изискванията, приложими към бенефициерите по програма „Еразъм+“ във връзка с разпространението и използването на резултатите.

1. Разпространение и използване на резултатите от проекти: какво, защо, кой, кога, къде и как

КАКВО ОЗНАЧАВАТ ПОНЯТИЯТА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ?

Разпространението е планиран процес за предоставяне на информация относно резултатите от програмите и инициативите към ключовите участници. Това се случва, както и когато резултатите от програмите и инициативите станат достъпни. В контекста на програма „Еразъм+“ тази дейност включва колкото е възможно по-широко разгласяване на информацията за успеха на проекта и за резултатите от него. Повишаването на осведомеността относно проекта ще повлияе върху други организации в бъдеще и ще допринесе за повишаване на репутацията на организацията, осъществила проекта. За да се осигури ефективно разпространение на резултатите, е необходимо още в началото на проекта да бъде разработен съответен процес. Този процес следва да обхваща въпросите кой, защо, какво, как, кога, за кого и къде ще се реализира разпространението на резултатите, както по време, така и след приключване на периода на финансиране.

Използване е (а) планиран процес на предаване на успешните резултати от програмите и инициативите на съответните лица, които вземат решения в регулирани местни, регионални, национални или европейски системи, от една страна и (б) планиран процес на убеждаване на индивидуални крайни потребители да възприемат и/или приложат резултатите от програми и инициативи, от друга страна. В контекста на „Еразъм+“ това означава постигане на максималния потенциал на финансираните дейности, така че резултатите да бъдат използвани и след края на проекта. Следва да се отбележи, че проектът се осъществява като част от международна програма, насочена към постигане на учене през целия живот и към подкрепа на европейските политики в областта на образованието, обучението, младежта и спорта. Резултатите следва да се развиват по такъв начин, че да е възможно да бъдат адаптирани към потребностите на други субекти, да бъдат трансферирани в нови области, да запазят значението си след приключване на периода на финансиране или да могат да оказват влияние върху бъдещи политики и практики.

Следователно, разпространението и използването са различни дейности, но са тясно свързани една с друга.

КАКВО СЕ РАЗБИРА ПОД „РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА“?

Резултатите са постижения, реализирани вследствие на дейности или проекти., които са получили финансиране от ЕС. Видът на резултатите зависи от вида на проекта. Резултатите могат да бъдат класифицирани като (а) продукти или (б) ефекти:

а) продукт: материално произведение, което е създадено от даден проект и може да бъде определено количествено; продуктите могат да са достъпни резултати като учебни програми, проучвания, доклади, материали, събития или уебсайтове;

б) ефект: нематериална добавена стойност, реализирана чрез изпълнението на целите и задачите на проекта. Обикновено тази добавена стойност не се подава на количествено определяне, независимо дали се отнася до конкретни събития и действия, като обучение, учебни платформи, съдържание или методики, или до по-абстрактни последици, като увеличена осведоменост или подобрени възможности, знания и опит, придобити от участници, партньори и други заинтересовани страни, които са участвали в проекта.

КАКВО ОЗНАЧАВА ВЪЗДЕЙСТВИЕ И УСТОЙЧИВОСТ?

Въздействие е отражението, което имат осъществяваната дейност и нейните резултати върху хората, практиките, организациите и системите. Планове за разпространение и използване на резултатите могат да помогнат за постигането на максимален ефект от разработваните дейности, така че за години напред те да могат да оказват въздействие върху непосредствените участници и партньорите. За да се постигне значим ефект и да се извлече максимумът от проекта, следва да се обръща внимание на предимствата за останалите заинтересовани страни.

Устойчивост е капацитетът на проекта да продължи да се изпълнява и да се използват резултатите от него и след приключване на периода на финансиране. След края на периода резултатите от проекта могат да бъдат използвани и експлоатирани в дългосрочен план, например посредством комерсиализиране, акредитиране или внедряване в практиката. Не всички части на проекта или резултати от него могат да са устойчиви. Освен това е важно на разпространението и използването на резултатите да се гледа като на процес, който продължава и след приключването на проекта.

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ И ЗАДАЧИТЕ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО И ИЗПОЛЗВАНЕТО?

Първата цел на разпространението и използването е разпространяване на резултатите от проекта. Втората им цел е да допринесат за приемане и оформяне на национални и европейски политики и системи. Бенефициерите следва да разработят собствени методи за постигане на тази цел. Разработването на идеи за разпространение и използване е важен аспект за всеки проект, финансиран по програмата „Еразъм+“. Видът и интензивността на дейностите за разпространение и използване обаче следва да са пропорционални и адаптирани към конкретните потребности и вида на разработвания проект. Трябва да се отчита дали основната цел на проекта е самият процес на изпълнение или се цели в следствие на проекта да бъдат получени определени материални резултати; дали проектът е самостоятелен или е част от по-широка инициатива; дали е разработен от големи или малки по размер участващи организации и т.н. Участващите организации следва да обсъдят целите и задачите на дейностите/плана и да приемат най-ефективните дейности и подходи, а също така да разпределят задачите между партньорите, като отчетат конкретните особености на проекта.

Що се отнася до структурните проекти като стратегически партньорства, алианси на познанията, спорт, партньорства за сътрудничество и проекти за изграждане на капацитет, един качествен план за разпространение и използване следва да включва измерими и реалистични цели, подробен график и да съдържа планиране на ресурсите за дейностите, които следва да се осъществят. Включването на целеви групи в изпълнението на дейностите ще допринесе за максималното използване на резултатите от проекта. Важно е от самото начало да се изготви правилна стратегия, тъй като тя е основният елемент, който ще подпомогне комуникацията с целевите аудитории. Подобно изискване не е предвидено за проектите за мобилност. Организаторите на проекти обаче биват приканвани да предоставят информация за резултатите от обучението, постигнати от участниците в такива дейности. Наред с това те следва да насърчават участниците да разказват какво са спечелили в резултат на участието си в дейности за мобилност. На последно място, разпространителската част на програмата следва също така за повиши качеството на програмата чрез стимулиране на иновативни проекти и споделяне на добри практики.

Комуникацията е по-широко понятие. Тя включва дейности по предоставяне на информация и популяризиране с цел повишаване на осведомеността и подобряване на видимостта на дейностите по проекта в допълнение към разпространението и използването на резултатите от проекта. Често обаче между тези области е трудно да се направи ясно разграничение. Поради тази причина би било по-ефективно да се планира обща стратегическа рамка, която да обхваща и двете области и така да се използват максимално наличните ресурси. Дейностите по разпространение и използване на резултатите следва да заемат съществено място във всяка комуникационна дейност, осъществявана в рамките на проекта.

ЗАЩО Е ВАЖНО ДА СЕ СПОДЕЛЯТ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОЕКТА? КАКВИ СА ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ ПОЛЗИ ОТ ТОВА?

Да се отдели време за разработване на подробен план за разпространение и използване ще бъде от полза както за бенефициера, така и за неговите партньори. Освен че повишават популярността на организацията, дейностите за разпространение и използване често пъти могат да открият нови възможности за удължаване действието на проекта и резултатите от него или да доведат до създаване на нови партньорства за бъдещо сътрудничество. Успешното разпространение и използване може да доведе до външно признаване на извършената работа, повишавайки допълнително нейната стойност. Споделянето на резултатите ще даде възможност и на други да извлекат ползи от извършените дейности и получения опит по програмата „Еразъм+“. Резултатите от проектите могат да служат за пример и да вдъхновят други, като демонстрират какво е възможно да се постигне в рамките на програмата.

Разпространението и използването на резултати от проекти може да послужи за обосноваване на бъдещи политики и практики. Дейностите за разпространение и използване на резултати, осъществявани от бенефициерите, са в подкрепа на по-широката цел за усъвършенстване на системите на Европейския съюз. Въздействието на програмата „Еразъм+“ се измерва не само чрез качеството на резултатите от проектите, но и въз основа на това до каква степен тези резултати са станали известни на по-широка аудитория, извън партньорството по проекта. Достигането, посредством ефективно разпространение, до колкото е възможно повече потенциални потребители ще помогне да се постигне възвращаемост на инвестициите.

Освен това разпространението и използването на резултати от проекти повишава осведомеността за възможностите, които предлага програмата, и подчертава европейската добавена стойност на дейностите, подпомагани по „Еразъм+“. Тези дейности могат да допринесат за положителния обществен образ и да насърчат по-широкото участие в тази нова програма на ЕС. От основно значение е предварително да се обмислят целите и задачите на плана за разпространение и използване. Те следва да са свързани с целите на проекта, за да се гарантира, че използваните методи и подходи са подходящи за проекта по „Еразъм+“ и резултатите от него, както и че са подходящи за предварително установените целеви аудитории. Целите на разпространението и използването могат да се отнасят до:

- повишаване на осведомеността;
- удължаване на въздействието;
- ангажиране на заинтересовани страни и целеви групи;

- споделяне на решения и ноу-хау;
- повлияване на политики и практики;
- развиване на нови партньорства.

КАКВИ РЕЗУЛТАТИ ПОДЛЕЖАТ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ?

Следващата стъпка е да се установи какво подлежи на разпространение и използване. Резултатите от проекта могат да са с разнообразен характер и да се състоят както от конкретни (материални) резултати, така и от умения и личен опит, придобити както от организаторите на проекта, така и от участниците в дейностите (нематериални резултати).

Материалните резултати могат да включват например:

- подход или модел за решение на даден проблем;
- практически инструменти или продукти, като например наръчници, учебни програми, инструменти за електронно обучение;
- проучвания и доклади от изследвания;
- ръководства за добра практика или случаи от практиката;
- доклади за оценка;
- сертификати за признаване;
- информационни бюлетини или брошури.

За да може да се осъществи по-широко разпространение на опит, стратегии, процеси и т.н., препоръчва се те да бъдат документирани.

Нематериалните резултати могат да включват например:

- знания и опит, придобити от участници, учаци или персонал
- повишени умения или постижения;
- повишена културната осведоменост;
- по-добри езикови умения.

Често нематериалните резултати е по-трудно да бъдат оценени. За документирането на този вид резултати може да помогне използването на интервюта, въпросници, тестове, наблюдения или на механизми за самооценка.

КОЯ Е ЦЕЛЕВАТА АУДИТОРИЯ?

Идентифицирането на целеви групи, както на различните географски равнища (местно, регионално, национално, европейско), така и в областта, в която е активен бенефициерът (колеги, партньори, местни органи, други организации, които изпълняват същия вид дейност, мрежи и т.н.), е от съществено значение. Дейностите и посланията трябва да бъдат подходящо адаптирани, като се вземат под внимание аудиториите и целевите групи, например:

- крайни потребители на свързаните с проекта дейности и продукти;
- заинтересовани страни, експерти или практикуващи специалисти в съответната област и други заинтересовани участници;
- лица, вземащи решения на местно, регионално, национално и европейско равнище;
- печатни издания и медии;
- широката общественост.

Плановите за проекта следва да са достатъчно гъвкави, за да позволят на целевите групи и други заинтересовани страни да се включат по време на различните етапи на проекта. Това ще помогне да се гарантира, че проектът запазва върнатата посока по отношение на техните потребности. Също така тяхното участие ще подчертае потенциалната стойност на вашия проект и ще подпомогне неговото популяризиране сред други заинтересовани страни в Европа.

КАК ДА СЕ РАЗПРОСТРАНЯТ И ИЗПОЛЗВАТ РЕЗУЛТАТИТЕ?

За да може резултатите да достигнат до възможно най-много хора, се препоръчва да преведете възможно най-много комуникационни материали и продукти на проекта на колкото може повече езици. Препоръчва се това да включва

всички езици на партньорството плюс английски; ако е необходимо, разходите за тези преводи могат да бъдат включени в заявлението за безвъзмездни средства.

Съществуват много различни начини за разпространение и използване на резултатите. Ще бъдат оценени вашата изобретателност и свежи идеи, които ще помогнат резултатите и проектите по „Еразъм+“ наистина да се открият. Бенефициерите могат да използват:

- платформа за резултатите от проектите по програма „Еразъм+“ [Erasmus+ Project Results Platform](#) (вж. по-долу);
- уебсайтове на проектите или на организациите;
- срещи и визити на ключови заинтересовани страни;
- посветени на темата възможности за дискусии като информационни срещи, (онлайн) семинари, курсове за обучение, изложби, демонстрации или партньорски прегледи;
- насочени печатни материали като доклади, статии в специализирани издания, информационни бюлетени, съобщения за пресата, листовки или брошури;
- аудиовизуални платформи и медии като радиостанции, телевизионни канали, „YouTube“, „Flickr“, видеоклипове, подкаст услуги или мобилни приложения;
- социални медии;
- обществени събития;
- брандиране на проекти и лого;
- съществуващи контакти и мрежи.

По отношение на използването е важно да се помисли как резултатите биха могли да окажат положително влияние върху проекта, крайните потребители, партньорите или лицата, определящи политиката. Механизмите на използване включват:

- положителен ефект върху репутацията на участващите организации;
- повишена осведоменост по темата, целта или сферата на дейност;
- увеличена финансова подкрепа от страна на други поддръжници или донори;
- увеличено влияние върху политиката и практиката.

КОГА СЛЕДВА ДА БЪДАТ ПРЕДПРИЕТИ ДЕЙНОСТИТЕ ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ?

Разпространението и използването на резултатите е неразделна част от проекта по програма „Еразъм+“ през целия период да изпълнение: от момента на възникване на първоначалната идея на бенефициера през време на проекта и дори след като е приключило европейското финансиране.

Необходимо е заедно с участващите партньори да се определи график на изпълнение на дейностите и да се определят съответен бюджет и ресурси. Планът трябва:

- да съдържа договорени с партньорите реалистични цели и крайни срокове за мониторинг на напредъка;
- да включва планиране на дейностите за разпространение и използване в съответствие с ключовите етапи на проекта;
- да предлага достатъчна гъвкавост, която да позволи да се отчитат потребностите на целевите групи, както и по-широките промени в политиката и практиката.

Примерни дейности, извършвани на различни етапи на проектния цикъл:

ПРЕДИ началото на проекта:

- изготвяне на плана за разпространение и използване;
- определяне на очакваното въздействие и на резултатите;
- обмисляне на въпроса как и до кого ще бъдат разпространени резултатите от дейностите за разпространение и използване.

ПО ВРЕМЕ НА проекта:

- осъществяване на контакти с подходящи медии, например на местно или регионално равнище;
- провеждане на редовни дейности, като информационни мероприятия, обучения, демонстрации, партньорски прегледи;
- оценка на въздействието върху целевите групи;
- привличане на други заинтересовани страни във връзка с трансфер на резултатите към крайни потребители/нови области/политики.

НА ЕТАПА НА ЗАКЛЮЧИТЕЛНИЯ ДОКЛАД:

- публикуване на окончателните резултати по проекта и актуализация на описанието на проекта в Платформа за резултатите от проектите по програма „Еразъм+“ [Erasmus+ Project Results Platform](#).

СЛЕД проекта:

- продължаване на дейностите за разпространение (както е описано по-горе);
- разработване на идеи за бъдещо сътрудничество;
- оценка на постиженията и въздействието;
- осъществяване на контакти с подходящи медии;
- осъществяване на контакти с лица, определящи политиката, ако е уместно.
- сътрудничество с Европейската комисия чрез полезни приноси към нейните усилия за разпространение и използване.

КАК ДА ОЦЕНИМ УСПЕХА?

Оценката на въздействието е съществена част от процеса. В рамките на тази оценка се оценяват постиженията и се изработват препоръки за бъдещи подобрения. За отчитане на напредъка по отношение на целите може да се приложат показатели. Това са признаци, които помагат да се измери изпълнението. Показателите могат да са както количествени, свързани със стойности и процентни отношения, така и качествени, свързани с качеството на участието и опита. За измерване на въздействието могат да бъдат използвани въпросници, интервюта, наблюдения и оценки. В началото на проекта следва да бъдат предвидени определящи показатели, свързани с различните дейности по проекта, и да бъдат включени в общия план за разпространение.

Ето някои примери:

- факти и данни, свързани с уебсайта на организаторите на проекта (актуализации, посещения, справки, препращания);
- брой на срещите с ключови заинтересовани страни;
- брой на участниците, ангажирани в обсъждания и информационни мероприятия (семинари, партньорски прегледи);
- изработване и разпространение на продукти;
- медийно обхващане (статии в специализирани печатни издания, съобщения за пресата, интервюта и др.);
- видимост в социалните медии и привлекателност на уебсайта;
- участие в публични събития;
- връзки със съществуващи мрежи и транснационални партньори; предаване на информация и ноу-хау;
- въздействие върху мерки в рамките на регионални и национални политики и политики на ЕС;
- обратна връзка, получена от крайни потребители, други заинтересовани страни, партньори и лица, определящи политиката.

2. ИЗИСКВАНИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО И ИЗПОЛЗВАНЕТО НА РЕЗУЛТАТИТЕ

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ, СВЪРЗАНИ С КАЧЕСТВОТО

В зависимост от ключовата дейност, от кандидатите за финансиране по „Еразъм+“ се изисква да предвидят дейности за разпространение и използване на етапа на кандидатстване, по време на тяхната дейност и след приключване на дейността. В този раздел е направен общ преглед на основните изисквания, залегнали в официалните документи на програмата.

Разпространението и използването на резултатите е един от критериите за одобрение, въз основа на който ще бъдат оценявани предложенията. В зависимост от вида на проекта при оценката на предложението на критериите ще бъде давана различна тежест.

- По отношение на проекти за мобилност ще се изисква във формуляра за кандидатстване да са посочени планираните дейности за разпространение и да са идентифицирани потенциалните целеви групи.
- По отношение на проекти за сътрудничество ще се изисква и ще подлежи на допълнителна оценка подробен и изчерпателен план, в който са описани цели, средства и резултати. Въпреки че обикновено един партньор носи отговорността за координацията на разпространението и използването на резултатите за целия проект, отговорността за изпълнението на тези дейности следва да е споделена между всички партньори. Всеки от партньорите участва в тези дейности, съобразно потребностите и заеманата в изпълнението на проекта роля.

По отношение на всички видове проекти, по време на заключителния етап на проекта ще се изисква отчет на осъществените дейности за споделяне на резултатите вътре и извън рамките на съответните участващи организации.

ВИДИМОСТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И НА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

Бенефициерите трябва винаги да използват европейския символ („знамето на ЕС“), както и името на Европейския Съюз, изцяло изписано в цялата комуникация и в рекламните материали. Предпочитаната форма за огласяване на наличието на финансиране от ЕС чрез програмата „Еразъм+“ е да се изпише текста „Съфинансиран от програмата „Еразъм+“ на Европейския съюз в близост до емблемата на ЕС.

Примери за отразяване на финансирането от ЕС и преводи на съответните текстове са налични на следния адрес: http://eacea.ec.europa.eu/about-eacea/visual-identity_en.

Името на програмата „Еразъм+“ не трябва да се превежда.

Насоки за бенефициерите, свързани с използването на емблемата на ЕС в контекста на програмите на ЕС са достъпни на следния адрес: http://ec.europa.eu/dgs/communication/services/visual_identity/pdf/use-emblem_en.pdf.

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПЛАТФОРМАТА ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОЕКТИТЕ ПО ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

Платформата за резултатите от проектите по програмата „Еразъм+“ е разработена, за да предоставя подробен преглед на проекти, финансирани по програмата и да представя примери за добри практики и успешни истории. Също така платформата ще предоставя достъп до продукти/резултати/интелектуални продукти, създадени в рамките на финансираните проекти.

Всяка от националните агенции и Изпълнителната агенция извършва годишен подбор на примери за добри практики. Успешните истории се избират измежду примерите за добри практики на централното ниво от ГД „Образование, аудиовизия и култура“.

Платформата за резултатите от проектите по програмата „Еразъм+“ обслужва редица цели:

- прозрачност, тъй като предоставя подробен преглед на проекти, финансирани по програмата (включително обобщения на проектите, данни за финансирането, връзки към уебсайтове и др.);
- отчетност, тъй като прави резултатите от проекта достъпни за крайни потребители и практикуващи специалисти;
- вдъхновение, тъй като представя добрите практики и успешните истории, прилагани от бенефициерите по „Еразъм+“, подбирани всяка година на национално и европейско равнище.

За повечето проекти по програмата „Еразъм+“ от бенефициерите се изисква да предоставят на етапа на кандидатстване обобщение, описващо техния проект, съставено на английски език.

Обобщението на проекта е от особено важно значение, тъй като чрез него се предоставя описание на проекта за широката общественост. Поради това то следва да бъде изготвено на достъпен език и с ясен стил, така че съдържанието на проекта да може да бъде разбрано лесно, включително от неспециалисти.

В обобщението следва да присъстват следните елементи: контекст/предистория на проекта; цели на проекта; брой и профил на участниците; описание на дейностите; методика, използвана за осъществяването на проекта; кратко описание на предвидените резултати и въздействие, потенциалните дългосрочни ползи.

Платформата за резултатите от проектите по програма „Еразъм+“ е на разположение на следния адрес: <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/>

ПРИЛОЖЕНИЕ III: РЕЧНИК НА ОСНОВНИТЕ ТЕРМИНИ

Придружаващо лице	<p>Като общо определение, което се прилага за всички области на образованието, обучението и младежта, придружаващо лице е лицето, което придружава участниците — независимо дали са обучаеми или персонал/младежки работници — със специални потребности (т.е. с увреждания) в дадена мобилност, за да осигури защита и предостави подкрепа и допълнителна помощ.</p> <p>Допълнително, в случая на обучаеми в областта на ПОО и доброволци на ЕДС в рамките на ключово действие 1 и краткосрочна мобилност на ученици в рамките на ключово действие 2, придружаващо лице може да бъде и възрастен, което придружава един или няколко обучаеми в областта на ПОО, доброволци на ЕДС с по-малко възможности или ученици (особено ако са непълнолетни или малолетни с малък опит извън своята собствена държава) или ученици в чужбина с цел гарантиране на тяхната защита и безопасност, както и на тяхното ефективно учене по време на периода на мобилността.</p>
Акредитация	<p>Процес, гарантиращ, че организациите, които желаят да получат финансиране по дадена дейност на Програма „Еразъм+“, съблюдават набор от стандарти за качество или задължителни условия, определени от Европейската комисия за съответната дейност. В зависимост от вида на дейността или държавата, където е установена кандидатстващата организация, акредитацията се извършва от Изпълнителната агенция, национална агенция или ресурсен център „SALTO“. Процесът на акредитация се прилага спрямо организации, които желаят да участват в проекти в областта на висшето образование (включително мобилност) или мобилност в областта на младежта.</p>
Действие	<p>Направление или мярка по програма „Еразъм+“. Примери за действия са: стратегически партньорства в областта на образованието, обучението и младежта, съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“, секторни алианси на уменията и др.</p>
Дейност	<p>Набор от задачи, изпълнявани в рамките на проект. Дейностите могат да са различни видове (мобилност, партньорство и т.н.). В рамките на „Жан Моне“, понятието „дейност“ е равностойно на „действие“ (вж. дефиницията по-горе).</p>
Образование за възрастни:	<p>Всички форми на образование за възрастни, които не са с професионална насоченост, независимо дали са с формален, неформален или самостоятелен характер (относно продължаващото професионално обучение вж. точката за „ПОО“).</p>
Организация за образование за възрастни	<p>Всяка публична или частна организация, която развива дейност в областта на непрофесионалното образование за възрастни.</p>
Възрастен обучаем	<p>Всяко лице, завършило своето първоначално образование или обучение или неучастващо в първоначално образование или обучение, което взема участие в някаква форма на продължаващо обучение (формално, неформално или самостоятелно), с изключение на учители/инструктори в училищата или системата на ПОО.</p>
Посещение за предварително планиране (ППП)	<p>Планирани посещения в страната на приемащата организация преди дейности за младежка мобилност. Целта на ППП е да се изгради доверие, разбирателство и стабилно партньорство между организациите в проекта. Младите участници могат да участват в посещението, за да се интегрират напълно в оформлението на проекта.</p>
Кандидат	<p>Участваща организация или неформална група, която подава формуляр за кандидатстване за финансова подкрепа. Кандидатите могат да подават проектопредложенията си самостоятелно или от името на други организации, участващи в проекта. Във втория случай кандидатът изпълнява и функцията на координатор.</p>
Краен срок (за кандидатстване)	<p>Крайната дата, на която формулярът за кандидатстване трябва да бъде подаден в националната агенция или в Изпълнителната агенция, за да бъде допустим.</p>

Чиракуване (чиракуващ)	Схеми за чиракуване са тези форми на първоначално професионално образование и обучение, които формално съчетават и редуват периоди на обучение в предприятия (периоди на практическа работа на реално работно място) с училищно образование (периоди на теоретично/практическо образование, провеждани в училище или центрове за обучение) и чието успешно завършване има за резултат получаването на национално признати квалификации за образование в областта на ПОО.
Бенефициери	Ако проектът получи одобрение, кандидатът се превръща в бенефициери на финансиране по програма „Еразъм+“. Бенефициерът подписва споразумение за отпускане на финансова подкрепа (или бива уведомен за решение за отпускането им) с Изпълнителната агенция или с националната агенция, която е одобрила проекта. Ако кандидатурата е била подадена от името на други участващи организации, е възможно партньорите да станат събенефициери на финансовата подкрепа.
Смесено учене	Вид обучение, което включва комбинация от няколко метода на учене. Често се използва по-специално за означаване на курсове, при които се използва комбинация от традиционни учебни работни групи или семинари с преподаване „очи в очи“ и техники за дистанционно обучение онлайн (като интернет, телевизия, конферентни разговори).
Покана за представяне на предложения	Покана, публикувана от или от името на Комисията, за представяне в рамките на определен краен срок на предложение за действие, което съответства на преследваните цели и отговаря на необходимите условия. Поканите за представяне на предложения се публикуват в Официален вестник на Европейския съюз (серия C) и/или на съответните уебсайтове на Комисията, националната или Изпълнителната агенция.
Сертификат	В контекста на програма „Еразъм+“ това е документ, издаден на лице, което успешно е завършило участието си в дейност за обучение в областта на образованието, обучението и младежта, където е приложимо. Този документ удостоверява участието и, където е приложимо, резултатите от обучението на участника в дейността.
Техническа грешка	неволно направени незначителна грешка или недоглеждане в документ, с които се променя неговия смисъл, като печатна грешка или неумишлено добавяне или пропускане на дадена дума, фраза или цифра.
Съфинансиране	Принципът за съфинансиране предполага, че част от разходите по финансирането от ЕС проект ще бъдат покрити от бенефициера или с приноси от външни източници, различни от финансовата подкрепа от ЕС.
Дружество	Юридическо лице, създадено в съответствие с гражданското или търговското право, включително кооперации и други юридически лица, които се регулират от публичното или частното право, с изключение на тези с нестопанска цел.
Консорциум	Две или повече участващи организации, които обединяват усилия, за да подготвят и изпълнят проект или дейност в рамките на проект и да извършат последващи действия. Консорциумът може да бъде национален (т.е. в него да участват организации, установени в една държава) или международен (да обхваща участващи организации от различни държави).
Координатор/координираща организация	Участваща организация, която подава кандидатура за финансова подкрепа по програма „Еразъм+“ от името на консорциум от партньорски организации.
Мобилност за придобиване на кредити	Ограничен период на обучение или практика в чужбина (в рамките на текущото обучение в изпращащата институция) с цел придобиване на кредити. След приключване на мобилността обучаемите се завръщат в своята институция, за да завършат следването си.
Кредит	Пакет от учебни резултати на дадено лице, които са били оценени и които могат да се натрупват с цел квалификация или да се прехвърлят към други учебни програми или квалификации.
Мобилност за придобиване на образователни степени	Период на обучение в чужбина с цел придобиване на образователна степен или сертификат в приемащата държава (държави).

Приложение към диплома	Приложение към официалния документ за квалификация, предназначено да предостави по-подробна информация относно преминалото обучение, съгласно приет формат, което представлява международно признат документ, придружаващ дипломата за висше образование, и което съдържа стандартизирано описание на естеството, нивото, контекста, съдържанието и статуса на обучението, което е преминал притежателят на дипломата. Приложението се изготвя от висшите учебни институции в съответствие със стандартите, приети от Европейската комисия, Съвета на Европа и ЮНЕСКО. Приложението към дипломата е част от „Eurorass“ (вж. по-долу). Във връзка с международните съвместни програми за обучение се препоръчва изготвянето на „съвместно приложение към дипломата“, което обхваща цялата програма и е подкрепено от всички присъждащи образователни степени университети.
Двустранна/многостранна степен	Учебна програма, предлагана от най-малко две (двустранна) или повече (многостранна) висши учебни заведения, при която обучаемият при приключване на учебната програма получава отделно свидетелство за степен от всяка участваща институция.
Двойна кариера	Съчетаване на подготовка за високо спортно майсторство с общо образование или работа.
ЕСНЕ (Харта за висше образование „Еразъм“)	Акредитация, предоставяна от Европейската комисия, която осигурява на висшите учебни заведения от държави по програмата допустимост на техните кандидатури и последващото участие в дейности за обучение и партньорство по програма „Еразъм“. Хартата очертава основните принципи, към които дадена институция трябва да се придържа при организиране и осъществяване на мобилност и партньорство с високо качество и посочва формалните елементи, с които институцията е съгласна да се съобрази с цел да гарантира високото качество на предлаганите услуги и процедури, както и предоставяне на надеждна и прозрачна информация.
ECTS (Европейска система за трансфер и натрупване на кредити)	Ориентирана към обучаемите система за натрупване и прехвърляне на кредити, основана на прозрачността на процесите на учене, преподаване и оценяване. Целта ѝ е да улесни планирането, провеждането и оценката на програми за обучение и мобилност на обучаеми чрез признаването на квалификации и периоди на обучение. Система, подпомагаща проектирането, описанието и осъществяването на програми за обучение и присъждането на квалификации в областта на висшето образование. Използването на ECTS в съчетание с ориентирани към резултатите квалификационни рамки води до по-голяма прозрачност на програмите за обучение и улеснява признаването на квалификациите.
ECVET (Европейска система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение)	Система, предназначена да улесни валидирането, признаването и натрупването свързани с работата умения и познания, придобити по време на престой в друга държава или при други обстоятелства. ECVET има за цел да подобри съвместимостта между различните системи за професионално образование и обучение, установени в отделните европейски държави, и придобиваните чрез тях квалификации. Тя следва да съдържа техническа рамка за описание на квалификации, изразени в единици учебни резултати, както и процедури за оценка, трансфер, натрупване, и признаване.
Предприятие	Всяко предприятие, осъществяващо икономическа дейност, независимо от размера, правната форма или сектора на икономиката, в който осъществява своята дейност.
EQAVET (Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение)	Референтен инструмент за лица, определящи политиката, основан на състоящ се от четири етапа цикъл за осигуряване на качество, който включва етапите залагане на цели и планиране, изпълнение, оценка и преглед. Това е незадължителна система, която може да се използва от публични и други органи, работещи в областта на осигуряването на качество, която зачита автономността на националните правителства.

EQF (Европейска квалификационна рамка)	Общоевропейски съпоставителен инструмент, който има за цел да улесни разбирането на различните системи за образование и обучение и техните степени. Той има за цел да подобри прозрачността, съпоставимостта и мобилността на квалификациите в цяла Европа, да насърчи мобилността на работниците и обучаемите и да улесни ученето им през целия живот, както е определено в Препоръка 2008/С 111/01 на Европейския парламент и на Съвета.
ESCO (многоезична Европейска класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите)	Има за цел да идентифицира и категоризира на 25 европейски езика уменията, компетентностите, квалификациите и професиите, които са от значение за пазара на труда и образованието и обучението в ЕС. Системата предлага професионални профили, показващи взаимовръзките между професиите, уменията, компетентностите и квалификациите. ESCO е разработена във IT формат с отворен код и е на разположение за безплатно използване от всички.
Установен(а)	Терминът се отнася до организации или структури, които изпълняват определени условия на националното законодателство (за регистрация, отчети, публикуване и т.н.), които позволяват подобни организации или структури да бъдат формално признати от националните органи. По отношение на неформалните младежки групи се приема, че седалището на техния законен представител има равностойно значение за целите на допустимостта във връзка с отпускането на финансова подкрепа по програма „Еразъм+“.
„Европас“ (Europass)	Това е портфейл от пет различни документа и електронна папка, което има за цел да съдържа описание на цялото образование и обучение, което е получил притежателя му, официалните му квалификации, професионален опит, умения и компетенции, придобити с времето. Тези документи са: автобиография „Европас“, приложение за дипломи, приложение за сертификати, мобилност „Европас“ и езиков паспорт. „Европас“ включва също европейския паспорт за умения, удобна за ползване електронна папка, която помага на притежателя си да създаде персонален и гъвкав списък на уменията и квалификациите му. Целта на „Европас“ е да улесни мобилността и да увеличи възможностите да намиране на работа и обучение през целия живот в Европа.
Европейски план за развитие	Документ, приет от училища от ПОО или организации за образование на възрастни, очертаващ потребностите на институцията/организацията от гледна точка на подобряването на качеството и интернационализацията и това как планираните европейски дейности ще допринесат за задоволяване на тези потребности. Европейският план за развитие е част от формуляра за кандидатстване за училищата и организациите за образование на възрастни, които кандидатстват за образователна мобилност на персонал по Ключова Дейност 1.
Европейска младежка НПО	Неправителствена организация, която: 1) развива дейност посредством формално призната структура, състояща се от: а) европейски орган/секретариат (кандидатът), законно установен поне от една година в държава по програмата към момента на подаване на кандидатурата и б) национални организации/клонове, разположени в поне дванадесет държави по програмата и имащи правна обвързаност със европейския орган/секретариат; 2) е активна в областта на младежта и провежда дейности в подкрепа на изпълнението на областите на действие на стратегията на ЕС за младежта; 3) ангажира младежи в управлението и ръководството на организацията.
Форсмажорно обстоятелство	Непредвидена извънредна ситуация или събитие извън контрола на участника, което не се дължи на грешка или небрежност от негова страна.
Масов спорт	Организиран спорт, практикуван на местно равнище от непрофесионални спортисти; спорт за всички.
Водач на група	В младежките проекти за мобилност водачът на група е възрастен, който се присъединява към младежите, участващи в младежки обмен, за да гарантира тяхното ефективно учене (Youthpass), защита и безопасност.

Групи младежи, които са активни в областта на работата с младежи, но не непременно в контекста на младежка организация (наричани още неформални групи от младежи)	Група от поне четирима младежи, които нямат юридическа правосубектност съгласно приложимото национално право, но техните представители могат да поемат правни задължения от тяхно име. Тези групи младежи могат да са кандидати и партньори по някои от действията по „Еразъм+“. С цел опростяване в настоящото ръководство те са приравнени на юридически лица (организации, институции и т.н.) и във връзка с действието, в което могат да вземат участие, се вменят в понятието организации, участващи в „Еразъм+“. Групата трябва да се състои от поне четирима младежи и тяхната възраст следва да съответства на общата възраст на младежите в програмата (13–30 години). В изключителни случаи и ако всички млади хора са непълнолетни, групата може да бъде представлявана от възрастен. Това би позволило на групата от млади хора (всички от които са непълнолетни) с помощта на младежки работник/наставник да подадат заявление.
Висша учебна институция	Всеки вид висше учебно заведение, което в съответствие с националното право или практика предлага признати степени или други признати квалификации за висше образование, без значение как се нарича тази институция, или всяка институция, която в съответствие с националното право или практика предлага професионално образование или обучение на ниво висше образование.
Програма за модернизиране на висшето образование	Стратегия на Европейската комисия, целяща да подкрепи реформите на държавите членки и да допринесе за постигане на целите на стратегията „Европа 2020“ в областта на висшето образование. Основните мерки за реформи, набелязани в новата програма са: да се увеличи броят на завършващите висше образование; да се подобри качеството и приложимостта на преподаването и обучението в хода на научни изследвания, да се предоставят на завършилите студенти знанията и основни преносими умения, необходими за успеха им във висококвалифицирани професии; да се предоставят повече възможности на студентите за придобиване на допълнителни умения чрез учене или професионално обучение в чужбина, и за насърчаване на трансграничното сътрудничество с цел повишаване на резултатите в областта на висшето образование; да се укрепи „триъгълника на знанието“ посредством свързване на образованието, научните изследвания и бизнеса; и да се създадат ефективни механизми за управление и финансиране в подкрепа на високите постижения.
Неформални групи младежи	Вж. определението за „групи младежи, осъществяващи работа, свързана с младежта, но не непременно в рамките на младежка организация“ по-горе.
Самостоятелно учене	Учене, което е резултат от ежедневни дейности, свързани с работата, семейството или свободното време, и което не е организирано или структурирано по отношение на целите, учебното време или подпомагането на учебния процес; възможно е то да няма целенасочен характер от гледна точка на учещия.
Международно	В контекста на програма „Еразъм+“ се отнася до всяко действие, което включва поне една държава по програмата и поне една държава партньор.
Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги (учене от практиката)	Кратък престой в партньорска организация в чужбина, с цел да обучение, посредством наблюдение на ежедневната работа на практикуващи специалисти в приемащата организация, обмен на добри практики, придобиване на умения и знания и/или изграждане на дългосрочни партньорства, посредством активно наблюдение.
Съвместна степен	Сертификат за една образователна степен, която се присъжда на студент при успешно приключване на съвместна програма. Съвместната степен трябва да бъде подписана съвместно от компетентните органи на две или повече участващи институции и да бъде призната официално в държавите, където са установени тези участващи институции.

Съвместни програми	Програми в областта на висшето образование (образователни и изследователски), съвместно подготвени, осъществени и напълно признати от две или повече висши учебни институции. Съвместните програми могат да се предприемат на всяко ниво на висшето образование, т.е. бакалавърска, магистърска степен или докторат. Съвместните програми могат да са национални (когато всички участващи университети са от една държава) или транснационални/международни (когато участващите висши учебни институции са от поне две различни държави).
Ключови компетентности	Основният набор от знания, умения и нагласи, необходим на всички лица за личностна реализация и развитие, активно гражданско участие, социално приобщаване и трудова заетост, описан в Препоръка 2006/962/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.
Образователна мобилност	Физическо преместване в държава, различна от държавата на пребиваване, с цел учебна дейност, обучение или неформално или самостоятелно учене. Мобилността може да се реализира под формата на практика, периоди на чиракуване, младежки обмен, доброволчество, преподаване или участие в дейност за професионално развитие и може да включва подготвителни дейности като курс за обучение по езика на приемащата държава, както и дейности по изпращане, и приемане и последващи дейности.
Резултати от обучението	В контекста на програма „Еразъм+“ резултати от обучението са знанията, уменията и поведението, придобити от дадено лице в резултат на участието му в образователна мобилност или транснационална дейност за сътрудничество.
Учене през целия живот	Всякакъв вид общо образование, професионално образование и обучение, неформално и самостоятелно учене, предприето в течение на живота, което води до подобряване на знанията, уменията и компетентностите или участието в обществото в личен, граждански, културен, социален и/или свързан със заетостта план, включително предоставянето на консултации и услуги по ориентиране.
Наставничество	Мерки за персонална подкрепа, предоставяни на доброволци за ЕДС наред с мерките за подпомагане, които са свързани със съответната задача. Основното лице, което отговаря за наставничеството, е наставникът, определен от приемащата или координиращата организация. Наставничество се изразява в редовни срещи за проследяване на личното благосъстояние на доброволца в рамките на приемащата организация и извън нея. Наставничеството е насочено към отделния доброволец, поради което съдържанието и честотата на срещите са различни в зависимост от индивидуалните потребности. Възможни теми на наставническите срещи: лично благосъстояние, благосъстояние в екипа, удовлетвореност от задачата, практически въпроси и пр.
Споразумение за мобилност/обучение	Споразумение между изпращащата организация, приемащата организация и участващите лица, в което се определят целите и съдържанието на периода на мобилност, с цел да се осигури неговата приложимост и качество. Споразумението може да се използва от приемащата организация за основа на признаването на периода на престой в чужбина.
Месец	В контекста на програма „Еразъм+“ и за целите на изчисляването на финансовата подкрепа, един месец е равен на 30 дни.
Неформално учене	Учене, което се осъществява посредством планирани дейности (по отношение на учебните цели и учебното време) и при наличие на някаква форма на подпомагане на учебния процес (например връзка между учащ и преподавател), но което не е част от официалната система за образование и обучение.
Професионален профил	Набор от умения, компетентности, знания и квалификации, които обикновено са от значение за определена професия.

Програми за обучение, състоящи се от един цикъл	Интегрирани/продължителни програми, водещи до придобиването на степен от първия или от втория цикъл на обучение, които в някои държави все още могат да бъдат по-добре характеризирани чрез продължителността им в години вместо чрез кредити. В повечето от тези държави програмите извън Болонския модел на първия цикъл са в областта на медицината, стоматологията, ветеринарната медицина, обучението за медицински сестри и акушерки и в повечето случаи включват 1—8 % от обучаемите. Типичната продължителност на интегрираните програми, водещи до придобиването на регламентирани професии, по принцип е 300—360 ECTS кредита/пет—шест години в зависимост от съответната регламентирана професия.
Отворен лиценз	Средство, с което притежателят на дадено произведение предоставя разрешение на всеки да използва, споделя и адаптира съответния ресурс. Всеки ресурс е свързан с отделен лиценз. Отвореният лиценз не включва прехвърляне на авторски права или права на интелектуална собственост и на ползите.
Отворен метод на координация	Метод на междуправителствено сътрудничество, който осигурява рамка за сътрудничество между държавите членки, чиито национални политики по този начин могат да бъдат насочени към някои общи цели. В рамките на настоящата програма ОМК се прилага по отношение на образованието, обучението и младежта.
Участници	В контекста на програма „Еразъм+“ за участници се считат физическите лица, които са изцяло ангажирани с проект и в някои случаи са получатели на част от финансовата подкрепа от ЕС, предназначена да покрие техните свързани с участието разходи (най-вече за пътуване и издръжка). Въз основа на това по определени действия по програмата (т.е. стратегическите партньорства) следва да се прави разграничение между тези категории участници (преки участници) и други лица, непряко участващи в проекта (например целеви групи).
Участваща организация	Всяка организация или неформална група младежи, участващи в изпълнението на проект по програма „Еразъм+“. В зависимост от ролята, която изпълняват в проекта, участващите организации могат да са кандидати или партньори (определяни и като съвместно кандидатстващи организации, ако са индивидуализирани към момента на подаване на искането за отпускане на финансова подкрепа). Ако проектът бъде одобрен, кандидатстващите организации стават бенефициери, а партньорите могат да станат събенефициери, ако проектът се финансира посредством финансова подкрепа, отпуснати на много бенефициери.
Партньор (организация)	Участваща в проект организация, която не е кандидатстваща организация.
Държави партньори	Държави, които не вземат пълно участие в програма „Еразъм+“, но биха могли да вземат участие (чрез организации партньори или кандидати) в определени действия по програмата. Списъкът на държавите партньори по програма „Еразъм+“ е даден в раздел „Кой може да участва в програма „Еразъм+“ в част А от настоящото ръководство.
Партньорство	Споразумение между група участващи организации от различни държави по програмата за провеждане на съвместни европейски дейности в областите на образованието, обучението, младежта и спорта или споразумение за създаване на формална или неформална мрежа в съответната област, като съвместни учебни проекти за ученици и техните учители под формата на обмен на класове и индивидуална дългосрочна мобилност, интензивни програми в областта на висшето образование и сътрудничество между регионалните и местни органи за насърчване на междурегионалното, включително трансгранично, сътрудничество; то може да бъде разширено до институции и/или организации от държави партньори с оглед подобряване на качеството на партньорството.
Хора с по-малко възможности	Лица, срещайки определени трудности, които възпрепятстват техния пълен достъп до образование, обучение и възможности, свързани с работа с младежи. По-подробно определение на понятието „хора с по-малко възможности“ можете да намерите в част А, раздел „Равнопоставеност и приобщаване“ от настоящото ръководство.

Хора със специални потребности	Лице със специални потребности е всеки потенциален участник, чието индивидуално физическо, умствено или здравословно състояние е такова, че неговото/нейното участие в проект или дейност за мобилност не би било възможно без допълнителна финансова подкрепа.
Организация със стопанска цел, осъществяваща дейност в сферата на корпоративната социална отговорност	Частно дружество, което а) осъществява своята стопанска дейност в съответствие с етични стандарти и/или б) освен своите стопански дейности осъществява някои действия, които имат социална стойност.
Държави по програмата	Държави от и извън ЕС, в които има създадена национална агенция, вземаща пълно участие в програма „Еразъм+“. Списъкът на държавите по програма „Еразъм+“ е даден в част А, раздел „Кой може да участва в програма „Еразъм+“ от настоящото ръководство.
Проект	Съгласуван набор от дейности, които са организирани с цел да се постигнат определени цели и резултати.
Квалификация	Официалният резултат от процеса на оценка и валидиране, получен, когато компетентен орган установи, че дадено лице е постигнало резултатите от обучението съобразно определени стандарти.
Приемаща организация	По някои от дейностите по програма „Еразъм+“ (по-специално мобилността) приемаща организация е участващата организация, която приема един или повече участници и която организира една или повече дейности в рамките на проект по програма „Еразъм+“.
Усилено наставничество	Усиленото наставничество е интензифициран процес на наставничество, необходим за подкрепа на млади хора с по-малко възможности, ако те не могат да осъществяват ЕДС самостоятелно или с нормална подкрепа от наставник или възпитател. Усиленото наставничество включва по-тесни контакти и по-чести срещи с доброволеца, както и отделяне на повече време за изпълнение на задачите на нормалното наставничество, осигурявайки последователна подкрепа на доброволците по време на дейностите по проекта и също така в извънработно време. Усиленото наставничество е насочено към успешното изпълнение на проекта и към създаването на възможности на доброволеца да придобива възможна най-голяма самостоятелност.
Училище	Институция, предоставяща общо, професионално или техническо образование на всяко едно ниво, от предучилищно до гимназиално образование. Разгледайте списъка с видовете институции, определени като училища, във всяка от държавите; за повече информация, свържете се с националната агенция в съответната държава.
Изпращаща организация	По някои от дейностите по програма „Еразъм+“ (по-специално мобилността) изпращаща организация е участващата организация, която изпраща един или повече участници за участие в дейност по проект на програма „Еразъм+“.
Квалификации, придобити в рамките на кратък цикъл (или кратък цикъл на висше образование)	Краткият цикъл на висше образование в повечето държави е елемент от първия цикъл на образование в Квалификационната рамка за Европейското пространство за висше образование (ниво 5 по ISCED). В повечето държави тези курсове носят около 120 ECTS кредита, въз основа на които се придобива квалификация, която се признава на по-ниско ниво в сравнение с образователните степени, които се присъждат при завършване на първи цикъл на образование. Някои програми за обучение са по-дълги от три години, но обикновено не носят повече от 180 ECTS кредита. В по-голямата част от държавите студентите могат да използват повечето от кредитите, получени в рамките на кратък цикъл на висше образование, за да се запишат в курсове на обучение, водещи до придобиване на образователна степен. Дескрипторите на краткия цикъл съответстват на резултатите от обучението за ниво 5 по ЕКР.
МСП (малки и средни предприятия)	Предприятия (вж. определението по-горе), в които са заети по-малко от 250 души и които имат годишен оборот, който не превишава 50 млн. евро и/или стойност на активите, която не превишава 43 млн. евро.

Социално предприятие	Предприятие, което, независимо от правната си форма, не се котира на регулиран пазар, по смисъла на член 4, параграф 1, точка 14 от Директива 2004/39/ЕО и което: 1) си поставя като основна цел постигането на измеримо, положително социално въздействие в съответствие със своя учредителен договор, устав или какъвто и да било друг законово определен документ за създаване на предприятието, а не генерирането на печалба за своите собственици, членове и акционери, като предприятието: а) предоставя новаторски услуги или стоки, които генерират социална възвръщаемост и/или б) използва новаторски метод за производство на стоки или предоставяне на услуги и този метод на производство въплъщава неговата социална цел; 2) реинвестира своята печалба на първо място за постигането на основната си цел и е въвело предварително определени процедури и правила за обстоятелствата, при които печалбата се разпределя между акционерите и собствениците, за да се гарантира, че разпределянето на печалба не подкопава основната цел; 3) се управлява по правилата на предприемачеството, отчетността и прозрачността, по-специално чрез включване в управлението на работници, клиенти и/или заинтересовани лица, засегнати от стопанската му дейност.
Персонал	Лица, които на професионални или доброволни начала участват в образованието, обучението или неформалното учене за младежи, като може да включва университетски преподаватели, учители, инструктори, училищни ръководители, специалисти, работещи с младежи, както и преподавателски състав.
Структурен диалог	Диалог с младежите, младежките организации и лицата, отговорни за вземането на решения, който служи като средище за непрекъснато съвместно обмисляне на приоритетите, изпълнението и следващите стъпки в европейското сътрудничество по въпросите на младежта.
Трети цикъл	Степента на обучение от третия цикъл в Квалификационната рамка за Европейското пространство за висше образование, договорена между министрите, отговарящи за висшето образование на срещата им в Берген през май 2005 г. в рамките на процеса от Болоня. Дескрипторът на третия цикъл на КР за ЕПВО съответства на резултатите от обучението за ниво 8 по ЕКР.
Практика (работа с цел обучение)	Период от време, прекаран в предприятие или организация в друга държава, с цел да се придобият определени компетентности, търсени на пазара на труда, да се практикува определена работа и да се повиши разбирането за икономическата и социалната култура на тази държава.
Транснационално	Отнася се, освен ако не е посочено друго, за всяко действие, което включва най-малко две държави по програмата.
Инструменти на Съюза за прозрачност и признаване	Инструменти, които помагат на заинтересованите страни да разберат, оценят и, когато е целесъобразно, признаят резултатите от ученето и квалификациите в целия Съюз.
Валидиране на неформалното и самостоятелното учене	Процес на потвърждаване от упълномощен орган, че дадено лице е постигнало учебни стандарти, измерени спрямо съответен стандарт; този процес се състои от следните четири отделни етапа: 1. установяване на наличието на конкретен опит у дадено лице чрез провеждане на събеседване; 2. документиране — онагледяване на опита на лицето; 3. официално оценяване на установения опит; 4. удостоверяване на резултатите от оценяването, които могат да доведат до частична или пълна квалификация.
Професионално образование и обучение	Образование и обучение, което има за цел да предостави на хората знания, ноу-хау, умения и/или компетентности, изисквани за определени професии или като цяло на пазара на труда. За целите на програма „Еразъм+“, проектите, съсредоточени върху първоначално или продължаващо професионално образование и обучение, са допустими за финансиране по направлението „дейности за ПОО“.
Виртуална мобилност	Набор от дейности, организирани на институционално ниво, подкрепяни чрез информационни и комуникационни технологии, включително електронното обучение, чрез които се осъществяват или улесняват международни прояви на сътрудничество в контекста на преподаване, обучение и учене.

Учене на работното място	Вид обучение, което включва придобиване на знания, умения и компетентности чрез изпълнение на — и размишляване върху — задачи в професионален контекст или на работното място (например чрез обучение, при което се редуват обучението в институция и ученето на работното място) или в институция за професионално образование и обучение.
Младежи	В контекста на програма „Еразъм+“, лица на възраст от 13 до 30 години.
Младежка дейност	Извънучилищна дейност (като например младежки обмен, доброволческа дейност или обучение на младежи), извършвана от младеж, самостоятелно или в група, по-специално чрез младежки организации, която се характеризира с неформален подход при учене.
Специалист, работещ с младежи	Лице, което на професионални или доброволни начала работи в областта на неформалното учене и което подкрепя младежите в личното им социално-образователно и професионално развитие.
„Youthpass“	Европейски инструмент за подобряване на признаването на резултатите от обучението на младежи и специалисти, работещи с младежи, получени в рамките на участието им в проекти, подкрепени по програма „Еразъм+“. „Youthpass“ се състои от: а) сертификати, които могат да бъдат получени от участниците в няколко от действията по програмата и б) структуриран процес, който подпомага младежи, специалисти, работещи с младежи, и младежки организации да анализират резултатите от обучението по проект на програма „Еразъм+“ в областта на младежта и неформалното учене. „Youthpass“ е част от по-широкообхватна стратегия на Европейската комисия за подобряване на признаването на неформалното и самостоятелното учене и на работата с младежи във и извън Европа.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV: ПОЛЕЗНИ ВРЪЗКИ И КОНТАКТИ

ПОЛЕЗНИ ВРЪЗКИ

Наименование	Връзка
Критерии и показатели — „Европа 2020“ и „Образование и обучение 2020“	http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Europe_2020_indicators_-_education&oldid=301033
Анализ на образованието, обхващащ ОГРДВ, училищно, младежко и висше образование, както и много специфични образователни направления	http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/
Анализ на образованието и обучението, обхващащ всички области	http://www.oecd.org/education/
Анализ на образованието и обучението, обхващащ всички области	https://en.unesco.org/ http://www.uis.unesco.org/Pages/default.aspx
Образец за приложение към диплома	http://ec.europa.eu/education/tools/diploma-supplement_en.htm
Ръководство за ECTS	http://ec.europa.eu/education/tools/docs/ects-guide_en.pdf
ECVET	http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_en.htm http://www.ecvet-secretariat.eu
Образование за предприемачество: Ръководство за преподаватели	http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/7465/attachments/1/translations/bg/renditions/native&usg=AFQjCNEAZENuwg06uXIDQR_CK8zmSko5Lw&sig2=kjtnBVqQOeVNEhNWeBUSrw&cad=rja
Европейската платформа за учене за възрастни (EPALE)	http://ec.europa.eu/epale
EQAVET	http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/eqavet_en.htm
Платформа за резултатите по програма „Еразъм+“	http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/
ESCO	https://ec.europa.eu/esco
Панорама на уменията в ЕС	http://euskills panorama.cedefop.europa.eu
Уебсайт на „Европас“	https://europass.cedefop.europa.eu/en/home

Европейска програма за образование на възрастни и актуални развиятия на политиката	http://ec.europa.eu/education/policy/adult-learning/index_en.htm
Критерии и показатели — преглед на образованието	http://ec.europa.eu/education/tools/et-monitor_en.htm
Критерии и показатели — официални документи	http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/indicators-benchmarks_en.htm
Библиотека с основни документи в областта на спорта	http://ec.europa.eu/sport/library/index_en.htm
Основни документи на европейска политика за младежта (включително обновената рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта)	http://ec.europa.eu/youth/library/index_en.htm
Основни политически инициативи и резултати в областта на образованието и обучението след 2000 г. — Развитие на училищните образователни политики	http://ec.europa.eu/education/policy/school/index_en.htm
Основни политически инициативи и резултати в областта на образованието и обучението след 2000 г. — Реформа на висшето образование	http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education/index_en.htm
Отваряне на образованието — иновативно обучение и учене за всички чрез нови технологии и образователни ресурси със свободен достъп COM(2013)654	http://ec.europa.eu/education/newtech/
Преосмисляне на образованието: инвестиране в умения за постигане на по-добри социално-икономически резултати	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?jsessionid=LLFgTfdd6mZf3Wt4YNhTjyP8vnMcg4RnTT1rQHP2bft8dWYrdNQC!1965766013?uri=CELEX:52012DC0669 http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/index_en.htm
В подкрепа на растежа и създаването на работни места — програма за модернизирани системи за висше образование в Европа	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0567:FIN:bg:PDF
Инициатива за стандартизация — Стратегическа визия за европейските стандарти: Пътят напред за усилване и ускоряване на устойчивия растеж на Европейската икономика до 2020 г.	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0311:FIN:EN:PDF
Комюнике от Брюж относно интензифициране на европейското сътрудничество в областта на професионалното образование и обучение през периода 2011—2020 г.	http://ec.europa.eu/education/brugecomm/
Към по-значително сътрудничество и последователност в обучението в областта на предприемачеството	http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/9269/attachments/1/translations/en/renditions/native

Водеща инициатива „Младежта в действие“	http://europa.eu/youthonthemove/index_en.htm
Начална страница на Youthpass	https://www.youthpass.eu

ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ

<p>Европейска комисия, главна дирекция „Образование и култура“ (DG EAC) http://ec.europa.eu/erasmus-plus</p> <p>Европейска комисия, Изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA) http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php</p> <p>Национални агенции http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact_bg</p>
--